

ERSTE Š
Bank

**Godišnje izvješće
za godinu koja završava
31. prosinca 2023.**

#vjerujusebe

SADRŽAJ

Uvod	4
Izvješće poslovodstva	6
Izvješće predsjednika Uprave	6
Uprava	8
Poslovni rezultat Erste&Steiermärkische Bank d.d. i ovisnih društava u 2023. godini	10
Nefinancijsko izvješće	30
Izjava o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja.....	69
Finansijski izvještaji za godinu koja završava 31. prosinca 2023.	73
Odgovornost za finansijske izvještaje	74
Izvještaj neovisnog revizora	75
Izvještaj o računu dobiti i gubitka	85
Izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti	86
Izvještaj o financijskom položaju	87
Izvještaj o promjenama kapitala	88
Izvještaj o novčanom tijeku	90
Bilješke uz finansijske izvještaje	91
Opći podaci	91
Značajne informacije o računovodstvenim politikama.....	93
Osnova prikaza	93
Računovodstvene metode i metode vrednovanja	94
Značajne računovodstvene prosudbe, pretpostavke i procjene	95
Primjena i izmjena novih MSFI/MRS	95
USPJEŠNOST / POVRAT	97
1. Izvještavanje poslovnih segmenata	97
2. Neto kamatni prihod	101
3. Neto prihod od naknada i provizija	103
4. Prihod od dividende	104
5. Neto rezultat i rezultat fer vrijednosti	104
6. Dobici/gubici od finansijske imovine i obveza koji se mijere po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka, neto	105
7. Prihodi od najamnina iz ulaganja u nekretnine i ostalih operativnih najmova	105
8. Opći administrativni troškovi	105
9. Ostali dobici/gubici od prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se ne mijere po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	106
10. Umanjenje vrijednosti koje proizlazi iz finansijskih instrumenata	107
11. Ostali operativni rezultat	109
12. Porez na dobit	110
Finansijski instrumenti – Značajne informacije o računovodstvenim politikama	113
Finansijski instrumenti koji se mijere po amortiziranom trošku (AC)	120
13. Novac i novčana sredstva	120
14. Finansijska imovina po amortiziranom trošku	121
15. Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	124
16. Finansijske obveze koje se mijere po amortiziranom trošku	125
Finansijski instrumenti po fer vrijednosti	128
Finansijski instrumenti koji se mijere po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak	128
17. Derivativi koji se drže radi trgovanja	129
18. Finansijska imovina koja nije namijenjena trgovaju, a obvezno se mijeri po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	129
Finansijska imovina čija se fer vrijednost mjeri kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	130
19. Finansijska imovina čija se fer vrijednost mjeri kroz ostalu sveobuhvatnu dobit – vlasnički instrumenti	131
20. Finansijska imovina čija se fer vrijednost mjeri kroz ostalu sveobuhvatnu dobit – dužnički instrumenti	131
Finansijski instrumenti – ostale objave	133
21. Fer vrijednost imovine i obveza	133
22. Prijebor finansijskih instrumenata	143
23. Prijenos finansijske imovine – repo transakcije i posudba vrijednosnih papira	146
24. Imovina založena kao kolateral	147
25. Vrijednosni papiri	148
Upravljanje rizicima	149
26. Upravljanje rizicima	149
27. Pregled i praćenje kreditnog rizika	158
28. Izloženost kreditnom riziku	162
29. Neprihoduća izloženost kreditnom riziku i rezervacije za kreditne rizike	169
30. Mjerenje očekivanog kreditnog gubitka	170
31. Kretanje ispravaka vrijednosti za kreditne gubitke	174
32. Scenariji korišteni u informacijama o budućim kretanjima i utjecaj krize	186
33. Reprogrami, refinanciranje i restrukturiranje (eng. forbearance)	193

SADRŽAJ (nastavak)

34. Kolaterali	195
35. Tržišni rizici	199
36. Rizik likvidnosti	202
37. Operativni rizik	206
Dugotrajna imovina i ostala ulaganja	207
38. Nekretnine, oprema i ulaganja u nekretnine	209
39. Nematerijalna imovina	213
40. Ostala imovina	217
Najmovi	218
41. Grupa kao najmodavac	218
42. Grupa kao najmoprimac	220
Razgraničenja, rezervacije, potencijalne obveze, pravni postupci	222
43. Ostale obveze	222
44. Rezerviranja	222
45. Potencijalne obveze	226
Instrumenti kapitala, kapital i rezerve	227
46. Ukupni kapital	227
Obuhvat konsolidacije	228
47. Ulaganja u ovisna društva	228
48. Ulaganja u pridružena društva	230
Ostale objave	231
49. Transakcije s povezanim stranama	231
50. Plaćanja temeljena na dionicama	233
51. Naknade za reviziju i porezno savjetovanje	234
52. Analiza preostalih dospjeca	235
53. Događaji nakon datuma bilance	237
54. Izvještavanje po državama	237
Regulatorni kapital i kapitalni zahtjevi	238
55. Regulatorni kapital i kapitalni zahtjevi	238
Dodatak 1 – Propisani obrasci	242
Dodatak 2 – Razlika između finansijskih izvještaja prema Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja i propisanih obrazaca	252

Uvod

Ovo Godišnje izvješće, izdano dioničarima Erste&Steiermärkische Bank d.d., obuhvaća izvješće predsjednika Uprave, poslovni rezultat Erste&Steiermärkische Bank d.d. sa svojim ovisnim društвima, nefinancijsko izvješće, izjava o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja, revidirane finansijske izvještaje zajedno s izvjeшћem neovisnog revizora i propisanim obrascima za Hrvatsku narodnu banku (HNB). Revidirana finansijska izvješća prikazana su za Grupu i Banku.

Hrvatska i engleska verzija

Ovaj dokument obuhvaća Godišnje izvješće Erste&Steiermärkische Bank d.d. za godinu koja završava 31. prosinca 2023. i objavljeno je na hrvatskom jeziku. Ovo izvješće također se objavljuje na engleskom jeziku.

Pravni status

Godišnja finansijska izvješća pripremljena su u skladu s Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja (MSFI) koje je objavio Međunarodni odbor za računovodstvene standarde (IASB) i usvojila EU.

Kratice

U ovom Godišnjem izvješću, Erste&Steiermärkische Bank d.d. se spominje kao Banka, Erste banka ili EBC i Erste&Steiermärkische Bank d.d. zajedno sa svojim ovisnim društвima i pridruženim društвima zajednički se nazivaju Grupa i EBC Grupa.

U ovom Godišnjem izvješću, krajnje matično društvo Grupe, Erste Group Bank AG naziva se Erste Grupa.

Godišnje izvješće za godinu koja završava 31. prosinca 2023. godine objavljeno je u formatima PDF i ESEF. Nadalje, PDF verzija izvješća je neslužbeni format, a izvješće u službenom formatu dostupno je u jedinstvenom europskom elektroničkom formatu (ESEF).

Izvješće predsjednika Uprave

Izvješće predsjednika Uprave

Protekla je godina ponajprije bila obilježena ulaskom Republike Hrvatske u eurozonu i tzv. Schengenski prostor. Radi se o realizaciji dva vrlo važna strateška cilja za našu zemlju, koji srednjoročno i dugoročno donose mnogobrojne pozitivne multiplikativne učinke, od kojih se jedan vrlo jasno mogao vidjeti već sada – manje povećanje kamatnih stopa u odnosu na većinu zemalja Europske unije.

Rastući trend kamatnih stopa

Naime, veliki izazov u 2023. godini predstavljao je rastući trend kamatnih stopa u eurozoni, kao posljedica politike Europske središnje banke („ECB“) s ciljem borbe protiv inflacije. Imajući u vidu vrlo konkurentno okruženje u Hrvatskoj, kao i pozitivne učinke uvođenja eura te općenito vrlo visoku razinu likvidnosti bankovnog sustava, ukupna monetarna transmisija bila je prilično umjerena, posebice u usporedbi s tržištima izvan eurozone. Takav umjereni rast kamatnih stopa pozicionirao je Hrvatsku u skupinu zemalja unutar EU s usporedivo nižim troškovima financiranja, s vrlo visokim mjestom na rang listi zemalja s povoljnim uvjetima kreditiranja.

Kreditna aktivnost ostala je solidna – u suprotnosti s međunarodnim trendom – posebice u *retail* segmentu koji je zabilježio zdravi rast u 2023. godini. S druge strane, korporativni segment zabilježio je niži rast u usporedbi s rekordnom 2022. godinom, ali u isto vrijeme ostao na solidnom putu jednoznamenkastog ukupnog rasta.

Na kraju, visoki udio proizvoda s fiksiranim kamatnim stopama, kao i kreditni proizvodi koji su povezani s promjenama kamatnih stopa na depozite, a manje s EURIBOR-om koji bilježi bržu dinamiku promjene, a koje smo *retail* klijentima kontinuirano nudili proteklih godina, rezultirali su općenito manjom osjetljivošću bančinog kreditnog portfelja na promjene kamatnih stopa, posebice tijekom ciklusa povećanja od strane ECB-a. Ujedno je u isto vrijeme to značajno smanjilo negativne učinke na *retail* klijente u razdoblju povećanih kamatnih stopa.

Hrvatska bilježi relativno povoljna ekonomска kretanja

Sudeći prema trenutačnim pokazateljima, eurozona bi trebala izbjegići recesiju u 2023. godini, uz očekivanu skromnu stopu rasta od oko 0,5% te naglašenu neizvjesnost kada govorimo o izgledima za 2024., odnosno zadržavanje skromne dinamike rasta gospodarstava EU. S druge strane, veseli činjenica da u takvim okolnostima Hrvatska bilježi relativno povoljna ekonomска kretanja. Realni rast BDP-a u Hrvatskoj i u 2023. će biti među najvećima u EU, nakon što je u 2022. zauzeo drugo mjesto, odmah iza Malte. Osim spomenutog uvođenja eura i ulaska u Schengen, razlog tome je ponajprije struktura hrvatske ekonomije, koja je orientirana uslužnoj sferi i SME segmentu, bez velikih industrijskih klastera i uz geografsku bliskost s glavnim tržištem EU, što u trenutačnim međunarodnim okolnostima predstavlja prednost. Svakako treba spomenuti i značajan priliv sredstava iz EU fondova u infrastrukturne i druge projekte za jačanje gospodarstva, fiskalnu ravnotežu te stabilan i visoko kapitaliziran bankovni sustav, koji može pratiti sve kvalitetne poslovne projekte te potrebe građana. Zbog kvalitetne makroekonomski i fiskalne pozicije, kreditni rejting Hrvatske je poboljšan, i to u više navrata, što je vrlo rijetka pojавa u trenutačnom međunarodnom okruženju.

Shodno tome, optimisti ostajemo i kada govorimo o 2024. godini. Domaća komponenta rasta ostaje podržana snažnim tržištem rada te rastom realnih primanja građana, dok na strani investicija u nadolazećem razdoblju i dalje svjedočimo znatnom potencijalu EU fondova. Izvozna komponenta rasta reflektirat će u velikoj mjeri spomenuta gospodarska kretanja unutar EU, a što trenutačno vidimo i kao glavnu nepoznanicu, odnosno rizik za 2024. Nakon normalizacije nakon pandemije, turizam i dalje vidimo kao važan čimbenik rasta, ali u ipak izgledno manjem obujmu. Da rezimiramo, očekujemo stopu rasta oko 2,5% za 2023. godinu te sličnu dinamiku rasta i u 2024., pri čemu trenutačni gospodarski moment sugerira i mogućnost za nešto snažniji gospodarski rast u ovoj godini.

Važnost dinamiziranja strukturnih reformi

Neovisno o tome što je ova godina izborna, strukturne reforme ne bi trebale stati ili usporiti, već je potrebno dodatno potaknuti njihovu dinamiku. Unatoč svemu, Hrvatska i dalje zauzima samo prosječno mjesto na rang-listama konkurentnosti, kao npr. *Doing business*, i tu sigurno ima prostora za napredak. Upravo to će posebno postati važno kako će financiranje iz europskih fondova postupno usporavati prema kraju desetljeća. Radi se, naravno, o dugoročnom procesu, koji ne smije više biti odgađan. Također, ne treba zaboraviti niti potrebu daljnog jačanja pravne sigurnosti za domaće i strane investitore.

Stabilno i rastuće poslovanje banke

Prema nekonsolidiranom finansijskom izvještaju, koji obuhvaća rezultate banke bez ovisnih društava, neto dobit u 2023. godini iznosila je 219 milijuna eura, u odnosu na 130 milijuna eura u 2022. Rast neto dobiti rezultat je poboljšanog operativnog rezultata, koji primarno proizlazi iz povećanja kamatnih prihoda kao posljedice poteza nositelja monetarnih politika te rasta tržišnih kamatnih stopa, ali i porasta ukupnog volumena kredita. Neto kamatni prihod tako je povećan s 232 milijuna eura u 2022. na 353 milijuna eura u 2023., dok je neto prihod od naknada i provizija zabilježio porast sa 79 milijuna eura u 2022. na 87 milijuna eura u 2023. Neto rezultat iz trgovanja i svodenja na fer vrijednost očekivano je smanjen uvođenjem eura, te je u prošloj godini iznosio 14 milijuna eura, u odnosu na 41 milijun eura u 2022.

Ukupna aktiva banke krajem prosinca 2023. iznosila je 13,3 milijardi eura, 2,7% manje u odnosu na kraj 2022., kada je iznosila 13,6 milijardi eura. Krediti klijentima na dan 31. prosinca 2023. iznosili su 7,8 milijardi eura, 9,2% više u odnosu na 7,1 milijardi eura krajem 2022. Depoziti klijenata banke na dan 31. prosinca 2023. iznosili su 10,8 milijardi eura, 1% više u odnosu na kraj 2022. godine, kada su iznosili 10,7 milijardi eura. Smanjenje depozita zabilježeno u prvoj polovici 2023., koje je ponajprije bilo posljedica očekivanog i unaprijed anticipiranog prelijevanja dijela depozitnih sredstava u alternativne oblike ulaganja, dominantno u tzv. narodne obveznice i obvezničko izdanje banke te djelomično u tzv. investicijske fondove s dospijećem, u potpunosti je nadoknađeno rastom u drugoj polovici protekle godine.

Neto dobit ESB grupe prije manjinskog utjecaja u 2023. iznosila je 241 milijuna eura, u odnosu na 156 milijuna eura u 2022. Neto kamatni prihod ESB grupe iznosio je 410 milijuna eura, u odnosu na 282 milijuna eura u 2022. Neto prihod od provizija i naknada iznosio je 125 milijuna eura, u odnosu na 117 milijuna eura u 2022. Neto rezultat iz trgovanja i svodenja na fer vrijednost u prošloj godini iznosio je 15 milijuna eura, u odnosu na 40 milijuna eura u 2022.

Ukupna aktiva ESB grupe krajem prosinca 2023. iznosila je 14,8 milijardi eura, 1,5% manje u odnosu na kraj 2022., kada je iznosila 15,0 milijardi eura. Krediti klijentima na dan 31. prosinca 2023. iznosili su 8,5 milijardi eura, što je 9,1% više u odnosu na kraj 2022., kada su iznosili 7,7 milijardi eura. Depoziti klijenata ESB grupe na dan 31. prosinca 2023. iznosili su 11,4 milijardi eura, 1,8% više u odnosu na kraj 2022., kada su iznosili 11,2 milijarde eura.

U fokusu efikasnost, inovativnost i težnja prema izvrsnosti

Izdanjem tzv. „preferred senior“ obveznice u lipnju prošle godine, u ukupnom iznosu od 90,1 milijuna eura, još jednom smo potvrdili i poziciju najaktivnijeg izdavatelja obveznica među finansijskim institucijama u Hrvatskoj. Osim izdanja vlastite obveznice, kao jedan od vodećih agenata sudjelovali smo i u izdanju obveznica Republike Hrvatske (tzv. narodne obveznice) na domaćem tržištu kapitala, u veljači i ožujku prošle godine. Uz to, krajem lipnja i početkom srpnja 2023. banka je kao jedan od agenata sudjelovala i u uspješnom izdanju obveznica ZG Holdinga, u ukupnom iznosu od 305 milijuna eura, čime je nastavila pružati dodatan impuls razvoju domaćeg tržišta kapitala u cijelini.

Općenito, pozicija Erste banke na hrvatskom tržištu čvrsta je i stabilna. Imamo lidersko mjesto u brojnim segmentima poslovanja, najvišu ocjenu bonitetnih kuća (A-, Fitch Ratings, 2023) među bankama i drugim tvrtkama na domaćem tržištu, a osvojili smo i ukupno devetu Zlatnu krunu za najuspješniju hrvatsku banku. Snažna i stabilna kapitalna pozicija, visoka razina likvidnosti, vrlo visok stupanj povjerenja klijenata, kao i pripadnost jakoj matičnoj grupaciji koja regiju srednje i istočne Europe vidi kao svoje temeljno tržište, u fokus našeg poslovanja stavlja efikasnost, inovativnost i težnju prema izvrsnosti, kojima želimo dati doprinos rastu i razvoju hrvatskog gospodarstva, potičući i promičući prosperitet svakog našeg zaposlenika, klijenta te hrvatskog društva u cijelini.

Christoph Schoefboeck,
Predsjednik Uprave

Uprava

CHRISTOPH SCHOEFBOECK, predsjednik Uprave

Nadležan za: Sektor ljudskih potencijala, Sektor marketinga, Ured korporativnih komunikacija, Sektor za strategiju i upravljanje projektima, Sektor unutarnje revizije, Ured Uprave, Sektor malih i srednjih klijenata, Sektor velikih klijenata, Sektor razvoja i podrške poslovanju korporativnih klijenata i finansijskih tržišta, Sektor finansijskih tržišta

MARTIN HORNIG, član Uprave

Nadležan za: Sektor procesinga, Sektor IT i organizacije, Direkcija upravljanja imovinom i uslugama. Od 1. svibnja 2023. nadležan i za Sektor korporativne sigurnosti.

ZDENKO MATAK, član Uprave

Nadležan za: Sektor građanstva, Sektor razvoja poslovanja s građanstvom, Sektor direktnih kanala, Sektor digitalnog bankarenja

KREŠIMIR BARIĆ, član Uprave

Nadležan za: Sektor računovodstva i kontrolinga, Sektor upravljanja aktivom i pasivom, Sektor za ekonomska istraživanja, Ured za poreze Grupe, Ured za upravljanje podacima

HANNES FROTZBACHER, član Uprave

Nadležan za: Sektor upravljanja rizicima, Sektor upravljanja kreditnim rizikom, Sektor upravljanja nefinansijskim rizicima, Sektor pravnih poslova i do 30. travnja 2023. našležan za Sektor korporativne sigurnosti.

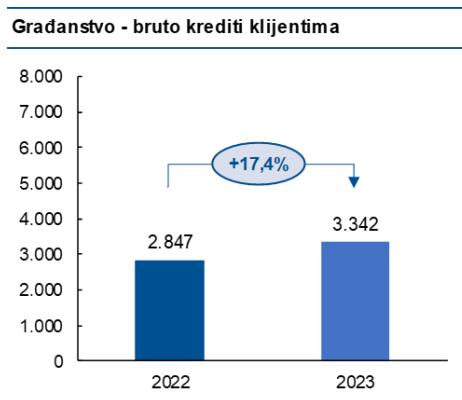

**Poslovni rezultat
Erste&Steiermärkische
Bank d.d. i povezanih
društava u 2023. godini**

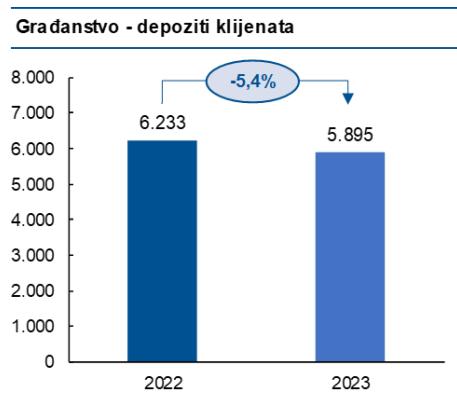
Poslovni rezultat Erste&Steiermärkische Bank d.d. i povezanih društava u 2023. godini

I. Poslovanje s građanstvom

Kreditno i depozitno poslovanje građanstva

Graf 1: Krediti stanovništu (bruto krediti i potraživanja) u milijunima EUR

Graf 2: Depoziti stanovništa u milijunima EUR

Ukupan portfelj bruto kredita građanstvu na dan 31. prosinca 2023. iznosio je 3,34 milijardi EUR, što predstavlja povećanje od 0,49 milijardi EUR u odnosu na prethodnu godinu. Tržišni udio kredita građanstvu, prema podacima Hrvatske narodne banke, na dan 31. prosinca 2023. iznosio je 15,16% što predstavlja povećanje od 100 postotna poena u odnosu na 31. prosinca 2022. Tijekom 2023. godine promjenio se dugogodišnji trend smanjenja kamatnih stopa na kredite te bilježimo rast kamatnih stopa za gotovinske i stambene kredite građanstva.

Portfelj depozita građanstva bilježi pad u 2023. godini prvenstveno pod utjecajem ponude konkurentnih investicijskih proizvoda na tržištu (državne obveznice i trezorski zapisi za građane, itd.). Depoziti građanstva su na dan 31. prosinca 2023. iznosili 5,89 milijardi EUR što predstavlja smanjenje od 0,34 milijardi EUR u odnosu na prethodnu godinu. Tijekom 2023. godine uslijed promjenjenih uvjeta na tržištu bilježimo rast kamatnih stopa za oročenu štednju, dok kamatne stope za štednju po viđenju i dalje ostaju nepromjenjene na minimalnim razinama. Depoziti građanstva dosegnuli su tržišni udio od 15,00% na dan 31. prosinca 2023. što predstavlja smanjenje od 108 postotna poena u odnosu na 31. prosinca 2022.

Fokus na klijente u 2023. godini

Kvaliteta usluge i zadovoljstvo klijenata, kao glavne strateške odrednice poslovanja Erste banke, obilježili su poslovanje i u protekloj godini, što je prepoznato i od klijenata te je pridonijelo nastavku rasta baze klijenata fizičkih osoba premašivši 935.000.

Najveći fokus u 2023. godini bio je na prilagođavanju novim uvjetima na tržištu i rastu kamatnih stopa na kredite i depozite nakon dugogodišnjeg trenda pada kamatnih stopa. Također, nakon uspješne prilagodbe cijelokupnog poslovanja i uvođenja eura kao službene valute u Republici Hrvatskoj, od 1. siječnja 2023. godine, Erste banka je nastavila s aktivnostima daljnog razvoja proizvoda i usluga s fokusom na digitalizaciju i automatizaciju poslovnih aktivnosti.

Promjene u ponašanju i navikama klijenata, razvoj novih tehnologija i regulatorni okvir kontinuirano zahtijevaju promjenu postojećeg poslovnog modela i uloge pojedinih distributivnih i komunikacijskih kanala gdje poslovnice sve više postaju centri savjetovanja i rješavanja kompleksnijih zahtjeva klijenata, dok za obavljanje transakcija i rješavanje jednostavnijih zahtjeva klijenti sve više koriste digitalne usluge i samouslužne uređaje. Sukladno tome, tijekom godine su nastavljene aktivnosti u dijelu transformacije poslovnica, koje osim novog vizualnog identiteta, karakterizira i novi način rada fokusiran na savjetodavnu ulogu zaposlenika i jedinstveno korisničko iskustvo za klijente. Ukupan broj poslovnica na kraju 2023. godine bio je 112, a ukupan broj bankomata i uslužnih uređaja 676.

I. Poslovanje s građanstvom (nastavak)

Tijekom 2023. godine nastavljene su aktivnosti unapređenja ponude stambenih i gotovinskih kredita te je u prvom kvartalu organizirana velika nacionalna kampanja za promociju stambenih kredita, a u trećem i četvrtom kvartalu 2023. godine za promociju gotovinskih kredita s naglaskom na digitalno podnošenje zahtjeva. U Zagrebu je otvoren Stambeni centar, trenutačno jedini takav centar na tržištu, gdje se nalaze specijalisti koji se bave isključivo savjetovanjem i predlaganjem finansijskih rješenja u dijelu stambenog kreditiranja. Također, Erste banka je aktivno sudjelovala u tranši APN programa financiranja kupovine nekretnina, odnosno gradnje kuća, za koje je Vlada Republike Hrvatske odobrila subvencioniranje do polovine obroka ili anuiteta. Sve navedene aktivnosti utjecale su na rast tržišnog udjela stambenih kredita koji je na dan 31. listopada 2023. iznosio 13,26% što je povećanje od 66 postotna poena u odnosu na 31. prosinca 2022. godine.

U ponudu proizvoda od 30. lipnja 2023. ponovno su uvedena dopuštena prekoračenja, a u skladu s Memorandumom o razumijevanju, klijentima kojima je odobreno prešutno prekoračenje poslane su ponude za prelazak na dopušteno prekoračenje. Omogućeno je da se nova dopuštena prekoračenja, kao i prelazak sa prešutnog na dopušteno prekoračenje, mogu ugovoriti korištenjem on-line bankarstva George. Također, uvedeni su računi posebne namjene za obnovu nekretnina oštećenih u potresu u suradnji s Ministarstvom prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine.

U 2023. godini, s ciljem unapređenja personaliziranog pristupa klijentima u ispunjenju njihovih finansijskih potreba, realizirane su CRM kampanje i ponude proizvoda koje se temelje na prepoznavanju relevantnih situacija za klijenta. Također, u pripremi je moderna aplikacija za podršku savjetodavnog procesu vezano za finansijsko zdravlje klijenta.

Erste banka značajan fokus stavlja na ekološki odgovorno poslovanje te tako već niz godina nudi povoljnije uvjete za stambene kredite koji se odnose na kupnju i izgradnju nekretnina s visokom energetskom efikasnošću, kupnju i ugradnju opreme za korištenje obnovljivih izvora energije (npr. solarni paneli) te kupnju i ugradnju opreme za održavanje i poboljšanje energetske učinkovitosti (npr. toplinska izolacija). Ove godine uvedeni su krediti za eko vozila kojima klijenti mogu financirati energetski učinkovita vozila na električni ili plug-in hibridni pogon te pogon na vodik. Klijentima smo omogućili korištenje kalkulatora za izračun finansijskih ušteda i utjecaja na okoliš nakon primjene mjera energetske učinkovitosti koji je dostupan na internetskoj stranici banke. Također, uspostavljene su suradnje s partnerima koji omogućavaju klijentima unaprjeđenje energetske učinkovitosti kućanstva te će se takve suradnje nastaviti unaprjeđivati i širiti u narednom periodu. Klijenti koji unapređuju energetsku učinkovitost dobivaju povoljnije uvjete kredita kao i popust kod partnera.

Inovacije u poslovanju s građanstvom

S dugoročnim ciljem osiguravanja finansijskog prosperiteta za klijente i pružanja novih i poboljšanih usluga, nastavljen je intenzivan razvoj i unapređenje digitalne platforme George.

Početkom godine uspješno je završena migracija na euro valutu i na Georgeu. Dodatno početkom godine razvijen je i digitalni proces za upis nacionalnih obveznica putem Georgea te je 3.350 (42%) klijenata predalo upisnice putem Georgea u ukupnom iznosu od 88 milijuna EUR (31%). Omogućeno je digitalno ugovaranje dopuštenih prekoračenja, a u suradnji s Vienna Insurance Group (VIG) omogućen je pregled police životnog osiguranja te razvijeno potpuno digitalno ugovaranje Payment Protection Insurance (PPI) police osiguranja kredita i MedicusM dodatnog zdravstvenog osiguranja. Omogućeno je i digitalno ugovaranje 5 novih Horizont investicijskih fondova te odrađeno povezivanje s Riznicom kako bi omogućili prikaz investicijskog portfelja korisnicima na Georgeu te napravili preduvjete za digitalno trgovanje dionicama s ciljem povećanja prodaje investicijskih proizvoda i finansijskog zdravlja naših korisnika.

Krajem godine razvijen je i pušten na produkciju prvi nagradni program na Georgeu Dateio moneyback(te omogućeno ugovaranje štednih ciljeva u svrhu poticanja štednje i širanje paleta štednih proizvoda na Georgeu. Tako je dodatno proširena paleta potpuno digitalnih proizvoda na George aplikaciji, uz već od prije dostupne proizvode poput tekućih računa, gotovinskih kredita, oročenih depozita, kreditnih kartica te proizvoda partnera poput putnog i zdravstvenog osiguranja te investicijskih fondova.

I. Poslovanje s građanstvom (nastavak)

Sve ovo rezultiralo je povećanjem indeksa zadovoljstava korisnika s 89,5 u 2022. godini na 92,6 u 2023. godini, te porastom prosječnih ocjena za George u trgovinama s aplikacijama s 4,8.

Trend snažnog rasta za KEKS Pay aplikaciju nastavio se i u šestoj godini prisutnosti na tržištu. Rekordnih 93.000 novih korisnika u 2023., dominantno klijenata drugih banaka, dovelo je do ukupnog broja od 411.000 korisnika. Čak 71% tih korisnika odnosi se na klijente drugih banaka, dok su njih 29% klijenti Erste banke. Potpuno digitalno otvaranje prepaid KEKS Pay računa elektroničkog novca s pripadajućom Visa karticom nastavilo se stabilnim trendom. Broj novo otvorenih prepaid računa tako je premašio 40.000 čemu je doprinjela funkcionalnost uvedena krajem 2022. godine - KEKS Kasica (tj. štednja), kojih je u 2023. otvoreno čak 30.000. U 2023. ova funkcionalnost nadograđena je opcijom kreiranja štednih ciljeva.

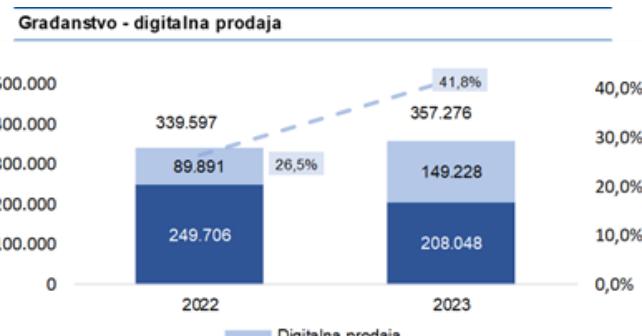
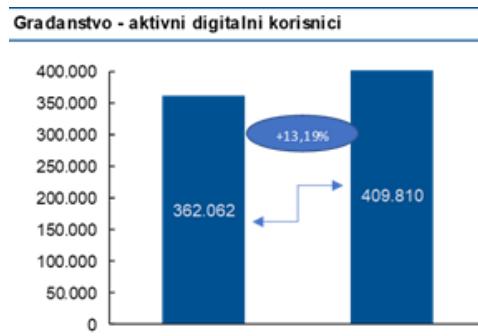
Inovativna usluga KEKS Pay režije, u kojoj je tijekom 2021. godine primanje digitalnih računa i njihovo plaćanje bez naknada omogućeno diljem Hrvatske, dodatno je proširila svoj opseg i sada nudi više od 85 različitih izdavatelja, uključujući ZG Holding, Vodoopskrbu i odvodnju, Zagrebačku plinaru, Allianz osiguranje, Telemach, itd. Na kraju godine je, uz više od 47.500 odobrenih zahtjeva za digitalne režije, bilo plaćeno oko 223.600 računa, s jasnim trendom rasta iz mjeseca u mjesec.

Pojačane akvizicijske aktivnosti prema pravnim osobama u proteklom razdoblju su također polučile rezultate pa je KEKS Pay, s prisutnošću na više od 370 integriranih internetskih trgovina, postao jedna od važnijih platnih metoda u području elektroničke trgovine u Hrvatskoj. Aktivnosti u drugim područjima, poput maloprodaje (implementacija KEKS Pay plaćanja na više od 700 prodajnih mjesta Konzuma, Spara i Interspara), HoReCa kanala, kupnje ulaznica (Eventim, Entrio, Ulaznice.hr), javnog prijevoza (Jadrolinija, Croatia airlines) i slično, svakako će doprinijeti nastavku pozitivnog trenda. U 2023. godini ostvaren je rast prihoda od trgovaca, digitalnih režija i plaćanja uplatnica preko 100% u odnosu na 2022. godinu.

Digitalno bankarstvo u 2023. godini

Erste banka u 2023. godini bilježi rast broja korisnika digitalnih usluga, kao i digitalnih transakcija te prihoda predmetnih transakcija. Na kraju 2023. godine Banka broji 409.810 aktivnih digitalnih korisnika George usluge, što predstavlja porast od 13% u broju aktivnih korisnika u odnosu na 2022. godinu. U ukupnom broju aktivnih digitalnih korisnika, mobilni korisnici čine udio od 98%.

Porast bilježe i transakcije na digitalnim uslugama pa je tako njihov broj porastao za 10%, a volumen za 24% u odnosu na 2022. godinu. Tijekom godine fokus je bio na povećanju prodaje na digitalnim kanalima. Udio digitalne prodaje u 2023. godini iznosi 41,8% što predstavlja značajan porast u odnosu na 26,5% u 2022. godini.

Graf 3: Građanstvo - aktivni digitalni korisnici

Graf 4: Građanstvo - digitalna prodaja

I. Poslovanje s građanstvom (nastavak)

Kontakt centar

Kontakt centar ima sve važniju ulogu u komunikaciji s klijentima s obzirom na razvoj novih kanala komunikacije i digitalnog načina poslovanja. U 2023. godini održano je ukupno 787.784 kontakata, odnosno 7% više nego 2022. godini. Putem telefona je održano 61% kontakata (dolaznih i odlaznih), dok se ostalo odnosi na pisanu komunikaciju mailom, webchatom i George chatom, Viberom, WhatsAppom, Facebookom te video identifikaciju. Porast u odnosu na 2022. godinu zabilježen je na mail kanalu (porast od 9%) i video identifikaciji (porast 117%). Implementacija chatbot projekta (djelomično automatizirana komunikacija s klijentima na webchat kanalu) krajem 2022. godine je utjecala na povećanje kvalitete usluge prema klijentima u 2023. godini na navedenom kanalu.

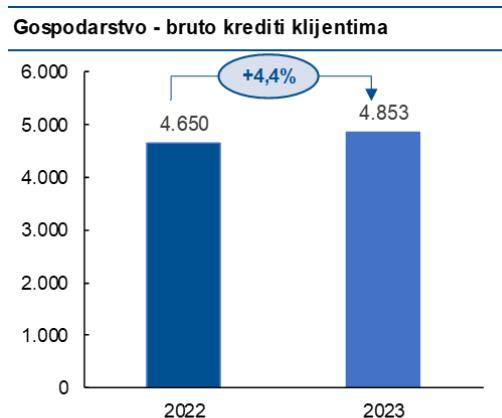
Prodajnim kampanjama u 2023. godini obuhvaćeno je 92.523 klijenta, što je na nivou broja klijenata iz prethodne godine. Pozivanjima su obuhvaćene ponude tekućih računa, digitalnih usluga, predodobrenih kredita, kartica te aktivnosti usmjerene na digitalizaciju poslovanja klijenata s bankom.

U okviru usluge udaljenog savjetovanja, u 2023. godini održano je ukupno 705 video sastanaka na temu investicijskog savjetovanja (30% više u odnosu na prethodnu godinu) te ostvareno 9.300 kontakata s klijentima vezanih za ostale proizvode banke putem različitih kanala komunikacije. Putem svih održanih sastanaka i kontakata s klijentima realizirano je preko 7.200 proizvoda Banke i Grupe. Usluga udaljenog savjetovanja bilježi značajan rast u broju sastanaka i realizaciji već drugu godinu za redom, pri čemu se posebno ističu investicijski proizvodi (volumen realiziranih investicijskih proizvoda za 150% je veći u odnosu na 2022. godinu) te krediti (broj realizacija kredita za 160% je veći u odnosu na 2022. godinu).

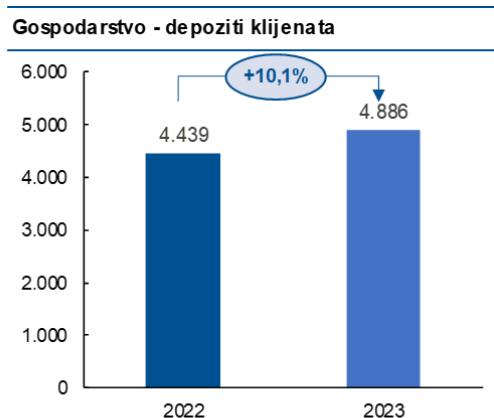
U 2023. godini osigurani su preduvjeti za unaprjeđenje poslovnih procesa kontakt centra te uvođenje novih usluga: osnivanje digitalne poslovnice te centralizacija procesa rješavanja prigovora. Digitalna poslovnica, kao novi koncept savjetovanja, usmjerit će se na klijente koji preferiraju udaljene ili digitalne kanale komunikacije (telefon, mail, chat, zahtjev za poziv ili sastanak preko web-a i sl.) uz maksimalno podržani digitalni proces od savjetovanja do realizacije proizvoda. Visoka razina zadovoljstva klijenata osigurana je kroz dostupnost usluge neovisno o radnom vremenu poslovnice te pružanje adekvatnih informacija i usluga sukladno potrebama. Vezano za prigovore, kontakt centar evidentira 80% prigovora na razini banke, najčešće telefonom i mail kanalom. S obzirom na navedenu činjenicu, kao i regulativu i zakonske obveze na području prigovora, izdvajanjem dediciranih djelatnika specijaliziranih za rješavanje prigovora osigurat će se dodatni rast kvalitete i efikasnosti usluge.

II. Poslovanje s gospodarstvom

Kreditno i depozitno poslovanje gospodarstva

Graf 5: Krediti gospodarstvu (bruto krediti i potraživanja) u milijunima EUR

Graf 6: Depoziti gospodarstva u milijunima EUR

Ukupan portfelj bruto kredita gospodarstvu ostvario je rast u 2023. godini te je na dan 31. prosinca 2023. iznosio 4,85 milijarde EUR, što predstavlja povećanje od 0,20 milijardi EUR u odnosu na prethodnu godinu. Tržišni udio kredita gospodarstvu, prema podacima Hrvatske narodne banke, na dan 31. prosinca 2023. iznosio je 22,18% što predstavlja povećanje od 49 postotna poena u odnosu na 31. prosinac 2022.

Depoziti gospodarstva na dan 31. prosinca 2023. iznosili su 4,89 milijarde EUR, što predstavlja povećanje u iznosu od 0,45 milijarde EUR u odnosu na prethodnu godinu. Tržišni udio depozita gospodarstva na dan 31. prosinca 2023. iznosio je 20,04%, što predstavlja smanjenje tržišnog udjela od 39 postotna poena u odnosu na kraj prethodne godine.

Fokus na poslovne subjekte u 2023. godini

S dugoročnim ciljem pružanja novih i poboljšanih usluga, kontinuirane podrške dugoročnom održivom poslovanju klijenata kao i osiguravanja njihovog financijskog prosperiteta, poslovanje u 2023. obilježeno je inicijativama vezanim uz optimizaciju i digitalizaciju procesa te daljnji razvoj proizvoda. Također, nastavljeno je pružanje ponude financijskih instrumenata koji kroz različite oblike potpora podržavaju investicija u skladu sa ESG (environmental, social and governance – okolišnim, društvenim i upravljačkim) smjernicama te općenito društveno odgovornije poslovanje.

Dva ključna koncepta implementirana prošle godine, Zona financijskog zdravlja te provedba ESG operativnog modela, nastavila su svoj razvoj i kroz ovu godinu. Zona financijskog zdravlja koncept je koji osigurava podršku klijentima u postizanju zdravije financijske ravnoteže pružajući im pristup transparentnim i razumljivim informacijama o njihovoј trenutnoj financijskoj situaciji, dok je ESG operativni model usmjerjen na održivost poslovanja.

U 2023. godini objavljena je nova verzija alata Zona financijskog zdravlja s unaprijeđenim funkcionalnostima koje klijentima omogućavaju bolji uvid u pokazatelje financijske uspješnosti njihovog poslovanja odnosno financijskog zdravlja. U dijelu dijaloga s klijentima o financijskom zdravlju nova verzija alata prodajnim djelatnicima Banke pruža mogućnost preciznije analize ključnih parametara te fokus u komunikaciji na osnovne pretpostavke daljnog održivog i uspješnog poslovanja klijenata. Uspješna sinergija alata i dijaloga o financijskom zdravlju rezultirali su nastavkom trenda visokih pozitivnih ocjena zadovoljstva klijenata.

Prepoznajući sve veću važnost okolišnih, socijalnih i upravljačkih rizika kao jedne od ključnih tema, tijekom godine je kroz različite aktivnosti podizana svijest klijenata o ESG pitanjima. Predavanja i panel rasprave za klijente na općenite teme ESG-a te sadašnjem i budućem utjecaju ESG transformacije na poslovanje malih i srednjih poduzetnika, suvremenim trendovima u tom području te regulatornim obvezama održane su u zadnjem kvartalu 2023. Kao primjer operativnog ESG modela ističu se pripremljeni web kalkulatori za energetsku učinkovitost namijenjeni svim pravnim i fizičkim osobama, koji su razvijeni u suradnji s Energetskim institutom Hrvoje Požar.

II. Poslovanje s gospodarstvom (nastavak)

Cilj kalkulatora je pružiti informativni izračun potencijalnih finansijskih ušteda i utjecaja na okoliš nakon primjene mjera energetske učinkovitosti (kalkulator daje informativan izračun o uštedi energije, smanjenju troškova, doprinosu očuvanju okoliša kroz smanjenje CO₂ kao i informaciju u kojem vremenu klijenti mogu očekivati povrat ulaganja).

Tijekom godine nastavljene su i aktivnosti uspostavljanja bilateralnih suradnji na nivou Erste i Sparkasse grupe. Bilateralne suradnje omogućavaju poslovnim subjektima otvaranje i promjene po transakcijskim računima i digitalnim uslugama te identifikaciju klijenta u članicama Grupe. Navedeno se pokazalo izuzetno bitnim jer omogućava klijentima koji su locirani izvan Hrvatske otvaranje računa na daljinu. Uz već uspostavljene bilateralne suradnje s članicama Grupe u zemljama: Austrija, Češka, Slovačka, Rumunjska, Slovenija i Mađarska, tijekom 2023. potpisana je suradnja i s članicom grupe Sparkasse iz Graza.

Inicijative i projekti

Nakon što je u 2022. implementiran alat Financijsko zdravlje, inovativni digitalni alat na hrvatskom bankarskom tržištu koji klijentima omogućuje uvid u njihov kreditni rejting u banci i ključne finansijske pokazatelje, u 2023. je nastavljen njegov daljnji razvoj u prvom redu kroz unapređenje metodologije izračuna kreditnog rejtinga. Unaprijeđena verzija dostupna je svim malim i srednjim klijentima putem NetBankinga i mBankinga, te osim uvida u vlastiti kreditni rejting, klijentima omogućuje i usporedbu njihovog rejtinga s drugim klijentima Banke iz iste industrije, povjesno kretanje rejtinga te osnovno pojašnjenje indikatora za izračun rejtinga. Posljeđično, nastavljen je trend visokih pozitivnih ocjena korisničkog iskustva i zadovoljstva klijenata s modelom sastanaka o finansijskom zdravlju te korištenja alata, djelom i kao rezultat novog koncepta interne edukacije s ciljem daljnog dizanja kvalitete provedenih sastanaka o finansijskom zdravlju. Osim na lokalnom tržištu, Erste banka aktivno sudjeluje i u pripremi razvoja modela Financijskog zdravlja u drugim regionalnim bankama Erste i Sparkasse grupe.

U 2023. godini nastavljena je intenzivna suradnja s posebnim finansijskim institucijama na garancijskim instrumentima s Europskim investicijskim fondom (EIF), Hrvatskom bankom za obnovu i razvitak (HBOR) te Hrvatskom agencijom za malo gospodarstvo, inovacije i investicije HAMAG-BICRO-om.

Početkom 2023. godine započelo je aktivno korištenje garancijskih instrumenata EIF-a u okviru InvestEU programa temeljem ugovora kojeg je Banka potpisala s EIF-om kao prva u Hrvatskoj i jedna od prvih u cijeloj Europskoj uniji s maksimalnim garancijskim volumenom od 50 milijuna EUR. U sklopu navedenog dostupno je pet garancijskih instrumenata koji klijentima omogućuju da realiziraju zelena i održiva ulaganja, projekte s inovativnim i digitaliziranim komponentama te pružaju potporu klijentima u kulturnom i kreativnom sektoru. Također, kroz zasebne garancijske instrumente InvestEU programa, posebna pozornost posvećena je mikrofinanciranju i društveno odgovornom poslovanju.

Banka je nastavila suradnju sa HAMAG-BICRO-om i HBOR-om kroz značajno korištenje postojećih finansijskih instrumenata, koji su bili otvoreni do kraja 2023. godine. Kroz HBOR-ovu portfeljnu pollicu osiguranja pružena je značajna pomoć izvoznicima pogodjenim krizom u Ukrajini kojima je bila potrebna likvidnost za njihove aktivnosti te je ukupan ugovoren volumen portfelja u iznosu od 90 milijuna EUR gotovo u potpunosti iskorišten. Kroz HBOR ESIF kredite za rast i razvoj osigurani su investicijski krediti s niskim kamatnim stopama te je nastavljeno aktivno korištenje HAMAG ESIF pojedinačnog i portfeljnog jamstva. U sklopu Nacionalnog plana oporavka i otpornosti (NPOO) implementirani su programi subvencija kamata za HBOR-ove kreditne linije i za HAMAG-BICRO-ova ESIF pojedinačna jamstva, koje klijentima s održivim projektima značajno smanjuju trošak financiranja. Te subvencije su prvi finansijski instrumenti definirani u Hrvatskoj koji su temeljeni na načelu nenanošenja bitne štete okolišu.

Korištenjem navedenih instrumenata, Banka je u skladu sa svojim strateškim smjernicama pružala kontinuiranu podršku pojedinim poduzetničkim sektorima, uz posebni naglasak na one koji doprinose zelenim, inovacijskim i digitalnim ciljevima. Naglasak u protekloj godini bio je na finansijskim instrumentima koji su omogućili određenu vrstu potpora.

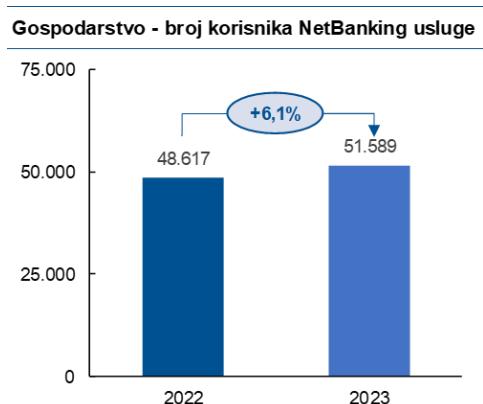
Tijekom 2023. godine Banka je odobravala kredite za projekte sufinancirane bespovratnim sredstvima EU i izdavala obvezujuća i neobvezujuća pisma namjere za financiranje takvih projekata.

II. Poslovanje s gospodarstvom (nastavak)

Digitalno bankarstvo u 2023. godini

Broj poslovnih subjekata koji koriste NetBanking uslugu u 2023. godini porastao je za 6,1% u odnosu na prethodnu godinu. Broj poslovnih subjekata koji koriste mBanking uslugu porastao je za 19,9%. Transakcije su u broju i volumenu rasle 9%.

Unapređenje ponude kreditnih proizvoda putem mBanking i NetBanking aplikacija uz uvođenje digitalnog potpisa pri ugovaranju, pozicioniralo je naše aplikacije za poslovne klijente van sfere osnovnih platnih funkcionalnosti. Klijenti (SME i obrtnici većinom) su zainteresirani te reagiraju pozitivno na uvedene novosti.

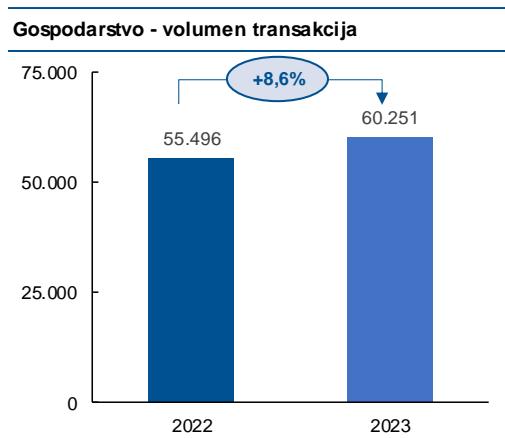
Graf 7: Broj korisnika NetBanking usluge - gospodarstvo

Graf 8: Broj korisnika mBanking usluge - gospodarstvo

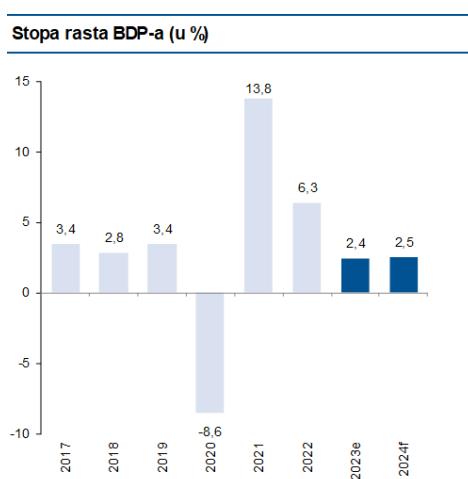
Graf 9: Broj transakcija u tisućama - gospodarstvo

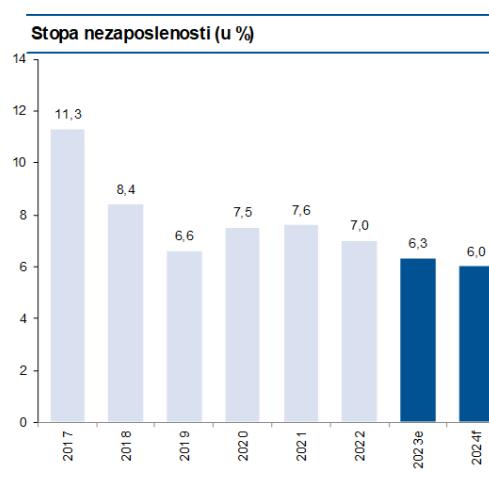
Graf 10: Volumen transakcija u milijunima EUR - gospodarstvo

III. Makroekonomski pokazatelji

Nakon duboke recesije u 2020. godini (BDP -8,6%), gospodarstvo je tijekom 2021. zabilježilo impresivan oporavak (13,8%) dok su se snažni trendovi nastavili i tijekom 2022. godine (6,3%). Dosad u 2023. godini, prosječan rast u prva tri kvartala iznosi je 2,3% y/y, sugerirajući trend postepenog ubrzavanja (1Q na 1,6% y/y; 2Q na 2,6% y/y; 3Q na 2,8% y/y). Detaljna struktura otkrila je podršku domaće potražnje i na strani osobne potrošnje, kao i investicija. S druge strane, zabilježeno je pogoršanje na strani izvoza dobara, dok su usluge također pokazale nešto slabiju podršku tijekom vrhunca turističke sezone. Ipak, neto izvoz zabilježio je pozitivnu kontribuciju uslijed jačeg pada uvoza. Što se izgleda tiče, domaća potražnja trebala bi zadržati povoljan utjecaj, dok će inozemna potražnja i dalje reflektirati slabe perspektive EU rasta, gdje će produljena slabost također u određenoj mjeri utjecati i na turističku potražnju te očekivani umjereni rast turizma, nakon snažnog post-pandemijskog oporavaka. Stoga, u 2023. godini očekujemo povećanje BDP-a blizu razine od 2,5% te sličan rast i u narednoj godini, pri čemu rizici ostaju prisutni uslijed neizvjesnog vanjskog okruženja.

Graf 11: Kretanje realne stope rasta BDP-a (u %) u razdoblju 2017. - 2024.

Graf 12: Kretanje stope nezaposlenosti u Republici Hrvatskoj u razdoblju 2017. - 2024. prema ILO definiciji

Oporavak gospodarstva nakon korona krize, posebice turizma, utjecalo je na povratak salda tekućeg računa u zonu suficita u 2021. – međutim, rastući pritisici na strani uvoza te rast uvoznih cijena, gurnuli su saldo u negativno područje u 2022., s deficitom od 2,8% BDP-a. U ovoj godini, saldo tekućeg računa zabilježio je povoljnije trendove uz ublažavanje pritisaka na uvoznoj strani, bilježeći smanjenje deficita na svega 0,1% BDP-a u 3Q23 – očekujemo blagi suficit tekućeg računa u periodu 2023.- 2024., uz nastavak trenda praktički uravnotežene vanjske pozicije.

Dok je početak 2023. donio i dalje snažnije pritiske, inflacija je postepeno krenula s trendom usporavanja te se vratila u jednoznamenasto područje tijekom drugog kvartala. Dok su pritisici imali nešto uporniji karakter sredinom 2023. godine, u poslije-ljetnim mjesecima trendovi su pokazali očekivana kretanja te se inflacija vratila na silaznu putanju. Detaljna struktura upućuje na to da je usporavanje prvenstveno odraz smanjenja cijena energije te recentnije cijena hrane. Izgledi sugeriraju povoljnije trendove na strani ponude (iako osjetljivost na geopolitičku situaciju ostaje naglašena), dok snažno tržište rada i rast dohodaka sugerira i dalje određene pritiske na strani potražnje. Nakon prosječne inflacije od 8% u 2023. (prema preliminarnim objavama), u narednoj godini očekujemo usporavanje prema razinama od 3,5%.

Nakon pandemijskog udara na javne financije i snažnog deficitu, Hrvatska se već 2021. godine vratila nazad u okvire Maastrichta s proračunski jazom od 2,5% BDP-a, dok su u 2022. zabilježeni još bolji fiskalni rezultati sa suficitom od 0,1% BDP-a. Tijekom 2023. nastavljeni su povoljni fiskalni trendovi iz prethodnih godina, uz praktički uravnoteženi saldo proračuna.

III. Makroekonomski pokazatelji (nastavak)

Prijedlog proračuna za 2024. očekivano sugerira nešto ekspanzivniji stav fiskalne politike, gdje ciljani rast deficit blizu 2% BDP-a reflektira u velikoj mjeri nadolazeće parlamentarne izbore u ovoj godini. Vijesti na strani rating agencija ostaju povoljnije, gdje su sve tri agencije – prvo S&P, potom Fitch i Moody's – potvrđile kreditni rating Hrvatske, uz reviziju izgleda sa stabilnih u pozitivne. Stabilne perspektive rasta, povoljna fiskalna pozicija te smanjenje javnog duga naznačeni su kao glavni faktori iza takve odluke. I dalje vidimo Hrvatsku na dobrom putu prema uzlaznoj reviziji ratinga u 2024.

	2018	2019	2020	2021	2022	2023 (e)	2024 (f)
BDP (tekuće cijene, u milijardama EUR)	52,1	54,9	50,6	58,4	68,0	75,8	80,3
BDP - realna stopa rasta (u %)	2,8	3,4	-8,6	13,8	6,3	2,4	2,5
Godišnja stopa inflacije (u %)	1,5	0,8	0,1	2,6	10,8	8,0	3,5
Tekući račun platne bilance (u % BDP-a)	1,6	2,5	-1,0	1,0	-2,8	1,0	0,4
Inozemni dug (u % BDP-a)	82,2	73,9	81,6	80,8	72,9	73,9	71,9
Stopa nezaposlenosti (ILO definicija)	8,4	6,6	7,5	7,6	7,0	6,3	6,0
Proračunski saldo (u % BDP-a)	-0,1	0,2	-7,3	-2,5	0,1	-0,5	-2,0
Javni dug (u % BDP-a)	73,1	70,9	86,8	78,1	68,2	61,4	59,7

¹estimate

^fforecast

Izvor: DZS, HNB, Erste&Steiermärkische Bank d.d.

IV. Financijska tržišta

Tržište novca

Suočavanje s inflatornim pritiscima na globalnom tržištu obilježili su 2023. godinu.. Centralne banke nastavile su podizati kamatne stope kako bi zaustavile rast cijena. Referentne kamatne stope dosegnule su svoj vrhunac krajem godine (EUR 4%, USD 5,25% - 5,5%, GBP 5,25%), a za 2024. godinu očekuje se postupno rezanje kamatnih stopa od strane vodećih centralnih banaka. Europska centralna banka (ECB) se odlučila za normalizaciju svoje bilance. Portfelj programa kupnje vrijednosnih papira (APP) smanjuje se umjerenom i predvidljivom dinamikom dok će u prvoj polovici 2024. i dalje u potpunosti reinvestirati glavnice dospjelih vrijednosnih papira kupljenih u sklopu *Pandemic emergency purchase programme* (PEPP). U drugoj polovici godine ECB namjerava mjesečno smanjivati portfelj PEPP-a za prosječno 7,5 milijardi EUR te obustaviti reinvestiranje u sklopu PEPP-a na kraju 2024. Višak likvidnosti u Eurosustavu krajem 2023. godine iznosi je 3,5 milijardi EUR, što je smanjenje za 1 milijardu EUR u odnosu na kraj 2022. godine.

Ulaskom u Eurozonu, prinosi na trezorskim zapisima Ministarstva financija Republike Hrvatske formirali su nove razine. Prinos na 91-dnevni eurski zapis iznosi 2%, na 182-dnevni zapis 3,2%, a na 364-dnevni zapis 3,75%. Upravo 364-dnevni zapis je po prvi put bio ponuđen individualnim investitorima. Odaziv je bio velik te im je alocirana 1 milijarda EUR. Posljedično, narasle su i kamate na oročenu štednju u poslovnim bankama gdje je vidljiv sve veći interes klijenata.

Devizno tržište

Tijekom 2023. godine sve se vrtilo oko očekivanja kretanja ključnih kamatnih stopa, zbog čega su od ekonomskih poka-zatelja najviše u fokusu investitora bili inflacija i gospodarski rast. Tečaj eura i dolara se prošle godine kretao unutar raspona 1,0450 do 1,1275. Početkom godine se za jedan euro dobio 1,07 američka dolara, da bi tijekom srpnja euro ojačao do 1,1275. Krajem godine, eurom se u odnosu na američki dolar trgovalo oko razine 1,10.

Švicarski franak je bio jedna od valuta s najboljim pokazateljima u 2023. godini, budući da su investitori koristili njegovu referencu kao sigurne investicije. Euro je u odnosu na švicarski franak početak godine dočako oko pariteta, odnosno jedan euro je vrijedio 1 franak, da bi u narednih dvanaest mjeseci euro kontinuirano slabio te kraj godine dočekao oko razine 0,93, što predstavlja najniži tečaj u posljednjih 9 godina.

Tržište kapitala

Cijela 2023. godina bila je relativno aktivna godina u pogledu financiranja države putem obveznica na domaćem tržištu te su izdane dvije obveznice Republike Hrvatske ukupnog nominalnog iznosa 3,1 milijarde EUR. U ožujku je tako izdana nova 2-godišnja obveznica u nominalnom iznosu od 1,85 milijardi EUR, uz fiksnu godišnju kamatnu stopu od 3,65%, čiji je upis bio primarno ponuđen građanima te potom institucionalnim ulagateljima. Radi se o vrlo važnoj transakciji za domaće tržište kapitala, obzirom su se građani pokazali kao značajna kategorija ulagatelja te im je alocirano 72% od ukupnog izdanja (pri čemu je sudjelovalo više od 45.600 građana), predstavljajući tako najveći iznos upisa građana u jednoj javnoj ponudi vrijednosnih papira u Hrvatskoj. Upis za građane provodio se putem poslovnica banaka vodećih agenata izdanja i su-aranžera izdanja, dok je Banka kao jedan od vodećih agenata izdanja dodatno omogućila upis obveznica putem platforme za Internet bankarstvo - George. U studenome je izdana 10-godišnja obveznica u nominalnom iznosu od 1,25 milijardi EUR uz fiksnu godišnju kamatnu stopu od 3,75% sa ciljem refinanciranja domaće obveznice u dospjeću. Banka je sudjelovala kao vodeći agent izdanja pri izdanju spomenutih državnih obveznica u 2023. godini.

Banka je u srpnju sudjelovala kao vodeći agent izdanja u izdanju obveznica povezanih s održivim poslovanjem, društva Zagrebačkog Holdinga na domaćem tržištu kapitala. Petogodišnje obveznice izdane su u ukupnom nominalnom iznosu od 305 milijuna EUR, s fiksnom godišnjom kamatnom stopom od 4,90%. Novo izdanje obveznica Zagrebačkog holdinga predstavlja najveće pojedinačno izdanje obveznica u povijesti Republike Hrvatske (izuzev obveznica Ministarstva financija). Također, ukupni iznos prikupljenih ponuda u iznosu od 480 milijuna EUR predstavlja najveći iznos interesa za obveznice koje je jedan izdavatelj zaprimio. Predmetno izdanje obveznica predstavlja i najveće ulaganje međunarodnih finansijskih institucija u jedan dužnički vrijednosni papir. Osim toga, radilo se o prvom izdanju obveznica povezanih s održivim poslovanjem izdavatelja s municipalnim rizikom u CEE regiji.

IV. Financijska tržišta (nastavak)

Banka je također u lipnju bila i sama aktivni Izdavatelj na domaćem tržištu kapitala. Izdala je uspješno 3-godišnje obveznice, ukupnog nominalnog iznosa 90,1 milijuna EUR, uz fiksnu godišnju kamatnu stopu od 4,5% te godišnju isplatu kamata. To je sedma po redu obveznica koju je Banka izdala te ukupni iznos svih izdanja dosad iznosi 750 milijuna EUR.

Realiziranim transakcijama aranžiranja obveznica Banka se kontinuirano nalazi na prvom mjestu među vodećim aranžerima dužničkih vrijednosnih papira u Republici Hrvatskoj, s 23,25% tržišnog udjela u 2023. godini (izvor: Bloomberg), čime potvrđuje svoju stratešku orientaciju podržavanja razvoja tržišta kapitala.

U segmentu aranžiranja obveznica na inozemnom tržištu, u okviru matrične organizacijske strukture Erste Grupe i odgovornosti za posao aranžiranja obveznica na području Srbije, Sjeverne Makedonije i Crne Gore, Banka je u veljači sudjelo-vala kao jedan od vodećih agenta izdanja u aranžiranju izdanja 4-godišnjih euroobveznica Sjeverne Makedonije ukupnog nominalnog iznosa 500 milijuna EUR.

Tržište dužničkih papira

U 2023. godini tržište dužničkih vrijednosnih papira doživjelo je značajne pomake pod utjecajem različitih ekonomskih čimbenika i globalnih događaja. Središnje mjesto u tim promjenama bilo je evoluirajuće okruženje kamatnih stopa. Dok su se gospodarstva diljem svijeta borila s oporavkom nakon pandemije i rastućom inflacijom, središnje su banke prilagodile svoju monetarnu politiku, snažno utječući na prinose na obveznice. Očekivanja porasta kamatnih stopa dovela su do povećane volatilnosti na tržištima obveznica, pri čemu su ulagači pomno pratili komunikaciju središnje banke.

Hrvatska je pristupila Ekonomskoj i monetarnoj uniji (EMU) 2023. i tijekom cijele godine uživala je u poboljšanju makroekonomskih uvjeta, što je zauzvrat dovelo do povoljnijih izgleda za ulaganja. Imatelji obveznica bili su velikodušno nagrađeni dok je hrvatski dug, gledajući 10-godišnje obveznice, smanjen za nekih 30 baznih bodova u odnosu na najvažnija tržišta. Sudeći prema trenutačnom sentimentu, Hrvatska će u vrlo skorom roku dobiti kreditni rejting A. Ta bi radnja mogla izvršiti dodatni pritisak na spreadove, ali dajemo marginalnu priliku tom ishodu budući da trenutačne cijene već odražavaju takvu akciju.

Vladine politike i geopolitički događaji također su ostavili traga na tržištu obveznica. Mjere fiskalnog poticaja koje su provele vlade kao odgovor na gospodarske izazove utjecale su na izdavanje državnih obveznica i prinose. Općenito, 2023. ostat će zapamćena kao godina u kojoj je Hrvatska zabilježila učinak vrijedan divljenja u smislu spreada u odnosu na središnja tržišta, ali je uvelike kaskala po pitanju likvidnosti.

Dioničko tržište

Dioničko tržište u Republici Hrvatskoj obilježio je prijelaz na euro te velika očekivanja po pitanju povećane likvidnosti koja se napislijetu nisu ostvarila. Unatoč smanjenom prometu, po izvedbi domaćeg indeksa bila je ovo jedna od najboljih godina te je indeks CROBEX završio u plusu od čak 27,98% tj. na 2.533,92 boda (1.979,88 na kraju 2022. godine). Pozitivna kretanja dioničkih indeksa gotovo bez iznimke zahvatila su sva razvijena tržišta kapitala u 2023., tako da je unatoč ratovima i globalnoj nesigurnosti ovo bila jako dobra godina za svjetska dionička tržišta.

Dionički promet na Zagrebačkoj burzi u 2023. godini bio je manji za gotovo 20% u odnosu na 2022., unatoč nadanjima da će uvođenje eura kao službene valute potencijalno donijeti vidljivost kod stranih investitora, povećanje likvidnosti te veći obujam trgovanja. Banka je na Zagrebačkoj burzi u 2023. godini ostvarila tržišni udio u prometu dionicama od 10%. Kao i prethodne godine i u 2023. su na domaćem tržištu izostala nova dionička izdanja, preuzimanja i atraktivne dokapitalizacije. Kao pozitivan primjer možemo navesti tek izdanje i uvrštenje na uređeno tržište tzv. Narodne obveznice te rezorskog zapisa koji su po prvi puta u povijesti bili ponuđeni široj javnosti, a ne samo institucionalnim investitorima. Sveukupno gledajući ostvarene volumene, među likvidnijim dionicama i dalje dominiraju izdavatelji poput Hrvatskog telekoma, Valamar Riviere, Podravke, Adrisa, ZABE, Atlantske plovidbe, Ericsson Nikola Tesle, HPB-a i SPAN-a. Među blok transakcijama najveći promet ostvarile su dionice Hrvatskog telekoma, Podravke i Imperial Riviere.

IV. Financijska tržišta (nastavak)

Dionički indeks CROBEX završio je godinu na 2.533,92 boda što je povećanje od čak 27,98% u udnosu na 2022. godinu. Od likvidnijih izdanja među najvećim dobitnicima bile su dionice Podravke, Končar Elektroindustrije, ZABE. Ako se osvrnemo na dioničke indekse u regiji, svi redom su imali pozitivne izvedbe. Tako je slovenski SBITOP godinu završio u plusu od 27,8%, rumunjski BET u plusu od čak 31,78%, austrijski ATX plusu 9,87%, dok je njemački DAX 2023. godinu završio uz plus od 20,31%. Vrijedi napomenuti da je 2023. godina bila godina u znaku Rumunjskog tržišta kapitala, prvenstveno radi initial public offering (IPO) u društva Hidroelectrica S.A. To je ujedno bio i najveći te najuspješniji IPO u povijesti u čijem je izdanju sudjelovala Erste grupa.

Služba skrbništva

Godina 2023. je bila obilježena razvojem aplikativne podrške za skrbničko poslovanje.

Kontinuirani napori za razvojem paleta proizvoda i usluga te koordinirano djelovanje brojnih organizacijskih jedinica Banke doveli su do znatnog povećanja interesa za investicijske usluge mahom klijenata iz segmenta građanstva što je za posljedicu imalo i značajan rast broja klijenata iz ovoga segmenta.

Posljednji kvartal 2023. velikim je dijelom obilježen pripremama sustava za regulatorne promjene vezane uz vrednovanje pojedinih kategorija imovine investicijskih fondova zahvaljujući čemu je rad u novoj godini započeo bez poteškoća.

V. Upravljanje rizicima

Upravljanje rizicima je skup postupaka i metoda ustanovljenih radi utvrđivanja, mjerena, odnosno procjenjivanja, kontrole i praćenja rizika, uključujući i izvještavanje o rizicima kojima je kreditna institucija izložena ili bi mogla biti izložena u svojem poslovanju. Banka je dužna redovito mjeriti odnosno procjenjivati rizike koje je utvrdila u svojem poslovanju. Postupci mjerena odnosno procjenjivanja rizika moraju obuhvaćati prikladne kvantitativne i/ili kvalitativne metode mjerena odnosno procjene rizika koje će omogućiti i uočavanje promjena u profilu rizičnosti Banke, uključujući i pojavljivanje novih rizika.

Najznačajniji rizici koji utječu na poslovanje Banke: kreditni, tržišni, operativni i rizik likvidnosti.

Kreditni rizik predstavlja rizik potencijalnog gubitka uslijed nepodmirenja dužnikove obveze prema Banci i nastaje iz mogućnosti da se potraživanja banke po plasmanima i s njima povezanim naknadama i kamatama neće naplatiti u predviđenom iznosu i roku. Banka identificira, mjeri, prati, kontrolira, odnosno aktivno upravlja kreditnim rizikom kao jednim od najvažnijih rizika, te utvrđuje postojanje primjerene razine kapitala za pokriće tih rizika. Rizici povezani s kreditnim rizikom su: valutno indicirani kreditni rizik, rezidualni rizik, rizik države, razrjeđivački rizik i rizik koncentracije velikih izloženosti.

Tržišni rizici predstavljaju rizik gubitka po otvorenim pozicijama koji proizlaze iz promjene kretanja tržišnih cijena, uključujući promjene kamatnih stopa, tečaja valuta i cijena vrijednosnih papira. U tom smislu tržišni rizik podrazumijeva: (i) kamatni rizik u knjizi trgovanja tako i u bankarskoj knjizi, (ii) valutni rizik i (iii) rizik ulaganja u vrijednosne papire.

Operativni rizik je rizik od gubitka koji je posljedica neadekvatnih ili neuspjelih internih procesa, ljudskih postupaka i sustava ili vanjskih događaja te uključuje pravni rizik.

Pravni rizik podrazumijeva rizik tužbe ili sudskog postupka zbog neusklađenosti s nacionalnim ili međunarodnim pravnim i zakonskim odredbama ili ugovornim odredbama ili internim pravilima i/ili etičkim ponašanjem proizašlim iz nacionalnih i međunarodnih normi ili zakonski propisanih odgovornosti. Također, uključuje izloženost prema tek donesenim zakonima kao i izmjene u tumačenjima postojećih zakona. Pravnim postupkom se smatraju sve pravne nagodbe, bilo sudske ili izvansudske, kao što su arbitraža ili pregovaranje. Definicija operativnog rizika isključuje strateški i reputacijski rizik.

Banka uključuje reputacijski rizik u operativni rizik za potrebe procjene rizika budući da su te dvije vrste rizika usko povezane (npr. većina događaja operativnog rizika imaju velik utjecaj s obzirom na reputaciju).

Rizik likvidnosti jest rizik gubitka koji proizlazi iz postojeće ili očekivane nemogućnosti kreditne institucije da podmiri svoje novčane obveze po dospijeću. Rizik likvidnosti proizlazi iz ročne neusklađenosti izvora i plasmana.

Banka osim navedenih rizika upravlja i svim ostalim rizicima kojima je ili bi mogla biti izložena u svojem poslovanju kao što su: sistemski, regulatorni, rizik poslovнog okruženja, ESG rizici itd.

VI. Erste Bank AD Podgorica

Erste Bank AD Podgorica je u 2023. godini ostvarila dobit prije oporezivanja u iznosu od 18,4 milijuna EUR što je 36,8% više nego prethodne godine. Dobit nakon oporezivanja iznosi 15,6 milijuna EUR s povratom na kapital (ROE) od 13,4%, i povratom na aktivu (ROA) od 2,0%.

Ukupni operativni prihodi ostvareni su u iznosu od 38,6 milijuna EUR što je 20,6% više u odnosu na 2022. godinu.

Neto prihod od kamata ostvaren je u iznosu 30,4 milijuna EUR i veći je za 24% u odnosu na prethodnu godinu, uslijed rasta kamatnih prihoda od 28,9% i izuzetno dobre likvidnosne pozicije koja je doprinijela da se sav rast aktive financira iz vlastitih izvora uz dodatnu optimizaciju pasive. Neto kamatna marža porasla je s 4,6% na kraju 2022. godine na 5,1% na kraju 2023. godine uslijed značajnog rasta tržišnih kamatnih stopa i ostalih kamatnih stopa na kredite klijentima i plasmane bankarskim institucijama.

Neto prihod od naknada i provizija bilježi rast u odnosu na kraj 2022. godine za 11% i iznosio je 7,3 milijuna EUR. Unatoč značajnom rastu troškova za kartične transakcije od 40,04% i troškovima prijenosa sredstava Centralne banke Crne Gore (CBCG) od 0,2% na strane račune koja su povećala troškove platnog prometa za 85,4%, Banka je ostvarila rast neto prihoda od naknada i provizija od 11% uslijed značajnog rasta prihoda od kartičnih transakcija, platnog prometa i skrbničkih transakcija čemu je značajno doprinijela izmjena naknada, rast korisnika elektronskih usluga i veliki broj stranih državljan u Crnoj Gori.

Troškovi rezervacija za očekivane kreditne gubitke su pozitivni i iznose 1,68 milijuna EUR, a najveći utjecaj je imalo oslobađanje rezervacija kod klijenata stanovništva. Trošak rezervacija za očekivane kreditne gubitke po bilančnim izloženostima iznosi je 0,34%, i znatno je manji nego na kraju 2022. godine kada je iznosio 0,16%. Pokrivenost NPL-a rezervacijama iznosi je 94,9% na kraju 2023. godine što predstavlja smanjenje u odnosu na kraju 2022. godine kada je iznosila 107,1%. NPL na kraju 2023. godine je iznosio 28,4 milijuna EUR što je povećanje od 1,74 milijuna EUR u odnosu na 2022. godinu, a glavni razlog je otpis kod klijenata stanovništva i povećanje izloženosti kod default klijenata pravnih osoba.

Operativni rashodi ostvareni su u iznosu od 21,96 milijuna EUR i u odnosu na prethodnu godinu porasli su 15,6% pod utjecajem dominantno rasta troškova zaposlenih, uslijed inicijative za povećanje standarda zaposlenika naročito onih sa najnižim primanjima kako bi se izborili sa rastućom inflacijom, i IT troškova zbog sudjelovanja u grupnim projektima. Usprkos rastu operativnih troškova od 15,6% veći operativni prihodi od 20,6% su doprinijeli smanjenju Cost/Income ratio-a (C/I ratio) na nivo od 56,9% dok je na kraju 2022. godine iznosio 59,3%.

Na kraju 2023. godine ukupna imovina iznosi je 819 milijuna EUR i povećala se za 8,9% u odnosu na 2022. godinu. Neto krediti klijentima iznose 497,9 milijuna EUR i za 9,1% (41,4 milijuna EUR) su veći u odnosu na 2022. godinu, od čega 262,2 milijuna EUR se odnosi na kredite stanovništvu, a 235,7 milijuna EUR na kredite pravnim osobama. Tijekom 2023. godine ukupni depoziti klijenata povećali su se za 80,4 milijuna EUR i iznose 591,5 milijuna EUR na kraju 2023. godine, od čega se na depozite stanovništva odnosi 256,8 milijuna EUR, a na depozite pravnih osoba 334,7 milijuna EUR. Tržišni udio u dijelu kreditnog portfelja porastao je za 11 mjeseci 2023., za 0,24% i iznosi 14,93%, dok je u dijelu depozita rast 0,69% i iznosi 9,60%.

Sektor stanovništva je zabilježio kamatne prihode od 17,54 milijuna EUR što predstavlja rast u odnosu na prošlu godinu od 7,61%. Ukupan kreditni portfelj je porastao za 8,21 milijuna EUR (3,1%), tako da je na kraju godine iznosio 273,12 milijuna EUR. Rast je uzrokovan plasiranjem 72,4 milijuna EUR, kroz preko 10.000 kreditnih zahtjeva, što je u iznosu manje nego prethodne godinu za 2,44 milijuna EUR (-3,36%), dok je broj kreditnih zahtjeva porastao za 451 ili (4,5%). Najveći udio u novim plasmanima imali su gotovinski krediti (69,36%), a zatim stambeni krediti (21,10%). Plasman stambenih kredita je bio niži od prethodne godine za 9,37 milijuna EUR (38,01%) uglavnom kao posljedica ograničenja u proizvodu u dijelu ponuđene fiksne kamatne stope (Q1 je održan i bez ponude kombinirane kamatne stope), kao i ograničenja u projektnim financiranjima izgradnje stambenih jedinica od strane banke. Plasman u osiguranim gotovinskim kreditima je u 2023. pao u odnosu 2022. za 33,71% na iznos od 5,65 milijuna EUR uslijed skraćenja ponuđenih ročnosti tog proizvoda s 20 na 15 godina.

Neosigurani gotovinski plasmani su bili veći za 7,2 milijuna EUR (19,37%). Drugi pokretač većih kamatnih prihoda je veća prosječna kamatna stopa koja je rasla tijekom godine kao posljedica većeg udjela skupljih neosiguranih potrošačkih kredita, kao i većim kamatnim stopama na stambenim kreditima.

Usprkos rastu ukupnog kreditnog portfelja Sektora stanovništva u odnosu na prethodnu godinu, došlo je do pada tržišnog udjela zbog sporijeg rasta u odnosu na porast tržišta, i na kraju studenog 2023. godine iznosi su 15,59%.

VI. Erste Bank AD Podgorica (nastavak)

Nekamatni prihodi su porasli 27,62% na iznos od 6,82 milijuna EUR, u čemu je najveći doprinos bio iz kategorije naknada kartičnog poslovanja sa rastom od 32,94% ili 1,05 milijuna EUR, praćen rastom svih ostalih kategorija nekamatnih prihoda.

Broj ukupnih klijenata u segmentu stanovništva na kraju 2023. iznosio je 108.800, odnosno 9.000 ili 7,64% manje u odnosu na kraj prethodne godine. Smanjenje je uzrokovano jednokratnom akcijom zatvaranja 17.000 računa bez aktivnosti tijekom 5 godina u mjesecu siječnju. Od veljače 2023. do kraja godine se bilježi rast sa 102.800 klijenata na 108.800 (5,83%).

Prema istraživanju o kvaliteti usluge koju je Erste Bank AD Podgorica pružila klijentima tijekom prethodne godine, ostvaren je bolji rezultat u odnosu na ranija istraživanja te je indeks kvalitete usluge porastao sa 9,55 na 9,58.

Ukupan portfelj depozita stanovništva u prošloj godini porastao je za 25,47 milijuna EUR (11,01%), kao rezultat rasta depozita po viđenju koji su porasli 16,36% na 208,5 milijuna EUR, i pada oročenih depozita od 7,38% na iznos 48,12 milijuna EUR. U depozitimima rezidenta Erste Bank AD Podgorica je blago ojačala svoju tržišnu poziciju povećanjem udjela koji je na kraju studenoga 2023. godine iznosio 10,88%.

U segmentu poslovanja s pravnim osobama, u dijelu financiranja rezidenta, u prvih 11 mjeseci 2023. godine zabilježen je rast tržišnog udjela kredita za 1,36 p.p., odnosno s 14,15% na 15,51% zahvaljujući rastu portfelja koji je na kraju mjeseca studenog 2023. godine iznosio 8,38% (na iznos od 234,8 milijuna EUR), dok je ukupno tržište kredita u ovom segmentu istovremeno ostvarilo pad od 1,07%.

Kamatni prihodi u Sektoru gospodarstva su u 2023. godini porasli za 66,2% (sa 7,29 milijuna EUR na 12,12 milijuna EUR) u odnosu na prethodnu godinu. Najveći doprinos ovakvom ostvarenju je doprinio rast promjenjive kamatne stope bazirane na Euriboru. Plasirani krediti u 2023. godini bili su veći za 2,62% i iznosili su 72 milijuna EUR. Broj novoodobrenih kredita je bio 22,46% veći nego prethodne godine, dok je njihov prosječan iznos zabilježio pad od 16,2% (sa 375 tisuća EUR na 314 tisuća EUR). Broj novih klijenata s kreditom je u 2023. porastao za 59,15% u odnosu na prethodnu godinu (sa 71 na 113).

Rast depozita gospodarstva Erste bank AD Podgorica u istom razdoblju iznosio je 54,96 milijuna EUR što predstavlja rast od 19,65%. Tržišni udio depozita rezidentnih pravnih osoba povećao se 10,96 % na 11,96% na kraju studenog 2023.

Tijekom 2023. godine u Sektoru gospodarstva se povećao broj aktivnih klijenata za 9,06% na 4.492 javnih poduzeća i vodećih trgovaca, što je pridonijelo rastu svih kategorija nekamatnih prihoda u ukupnom iznosu od 11,32%.

Nakon integracije, S-leasing d.o.o. pripojen je Erste Bank AD Podgorica u okviru Sektora gospodarstva, čija je prepostavka daljnjeg rasta ovog segmenta uspješno i potvrđena u 2023. godini s ostvarenjem planiranog budžeta.

Još jednu godinu zaredom, ostvarena je uspješna suradnja s ostalim članicama Erste Grupe kroz Western Balkans inici-jative, gdje je kroz preporuke ostalih članica, započeta suradnja s 13 novih klijenata, čime je ispunjen godišnji KPI.

VII. Erste Card Club d.o.o.

Erste Card Club u 2023. godini nastavlja s trendom rasta prometa na prodajnim mjestima, uslijed veće potrošnje i uspješne turističke sezone, generirajući najveći dio prihoda uz istovremeni pritisak tržišta na provizije trgovaca za jednokratnu kupnju, ali i manje korištenje kreditnih kartica na bankomatima. Operativni troškovi su niži, uz efikasnu naplatu i stabilan ulaz novih loših potraživanja. Udio loših potraživanja u bilančnoj izloženosti smanjio se na 4,5% u 2023. godini (2022.: 5,05%).

Unutar ostalih troškova poslovanja u 2023. godini javlja se projektni trošak migracije za prelazak issuing dijela poslovanja u Erste Banku, sa značajnim utjecajem na rezultat Društva, te neto dobit ECC-a u 2023. godini iznosi 8,2 milijuna EUR, što je 62,8% manje u odnosu na 2022. godinu, kada su pozitivni jednokratni efekti proizašli iz prodaje poslovnih udjela i loših potraživanja.

Operativni rezultat u 2023. godini je stabilan i iznosi 15,1 milijuna EUR te je viši za 2,0% u odnosu na prethodnu godinu kao posljedica stabilne klijentske baze, rasta prometa, optimizacije troškova poslovanja i primljenih poticaja kartičnih shema koji su se većinom ulagali u promotivne aktivnosti.

Neto prihod od kamata iznosi 15,1 milijuna EUR, s povećanjem od 3,9% u odnosu na 2022. godinu, kao rezultat većeg prihoda od depozita uslijed viših tržišnih stopa i višeg kamatnog dijela prihoda od prodajnih mjeseta za kupnju na rate, kao posljedica rasta prometa, ali i zadržavanja naknada od prodajnih mjeseta u tom dijelu portfelja. Neto prihod od naknada iznosi 29,1 milijuna EUR, što predstavlja smanjenje od 5,2% u usporedbi s 2022. godinom, zbog pritiska na provizije prodajnih mjeseta unatoč snažnom rastu prometa prihvata, ali i vezanih interchange naknada i naknada kartičnih shema. Neto rezultat trgovanja u 2023. godini pozitivan je i iznosi 259,3 tisuće EUR, dok je 2022. iznosio 228,0 tisuća EUR.

Rezervacije za rizike u 2023. godini su stabilne i iznose -182,4 tisuće EUR (2022.: +6,2 milijuna EUR) uključujući jednokratne efekte usklade s Grupnom metodologijom (promjena credit conversion factor (CCF) sa 20% na 50% za vanbilancu i usklada rejtinga). Pokrivenost loših plasmana rezervacijama povećana je u odnosu na prošlu godinu i iznosi 139,3% (2022.: 134,0%).

Opći administrativni troškovi u 2023. godini iznose 29,4 milijuna EUR s padom od 4,8% u odnosu na 2022. godinu. Povećanje troškova zaposlenih od 0,9% posljedica je prekovremenih sati vezanih uz EURO projekt, rezervacija za bonuse i korekcije plaća za zaposlenike. Ostali administrativni troškovi manji su 5,8% u usporedbi s 2022. godinom kao rezultat nižih troškova izrade kartica, IT usluga te pravnih troškova naplate. Trošak amortizacije niži je 15,1% ili 435,4 tisuće EUR.

Ostali rezultat poslovanja u 2023. godini je negativan i iznosi 4,8 milijuna EUR te se većinom odnosi na trošak migracije.

Ukupna imovina ECC-a iznosi 302,1 milijun EUR na 31. prosinac 2023. godine s padom od 1,1% u usporedbi s 2022. godinom. Krediti i potraživanja od klijenata i finansijskih institucija iznose 261,3 milijuna EUR s povećanjem od 7,1% u usporedbi s 2022. godinom kao posljedica rasta kartičnog portfelja jednokratnog prometa i rata.

Ukupne obveze su istovremeno smanjene u odnosu na 2022. godinu zbog povrata kredita Erste Group Bank (EGB) u cijelosti. Ukupan kapital iznosi 189,0 milijuna EUR s porastom od 0,8% u usporedbi s prethodnom godinom, zbog ostvarene neto dobiti. U 2023. godini isplaćena je dividenda u iznosu 6,6 milijuna EUR za rezultat 2022. godine.

Općenito o poslovanju

Erste banka je još 2020. u svojoj službenoj javnoj objavi na Zagrebačkoj burzi najavila pokretanje aktivnosti s ciljem statusne promjene ECC-a, kojom će sve kreditne kartice ECC-a migracijom postati kreditne kartice Erste banke, a svi korisnici kartica klijenti Erste banke. U međuvremenu su aktivnosti projekta privremeno bile obustavljene, uslijed realizacije drugih strateških projekata, a ponajprije implementacije eura koja je finalizirana krajem 2022. godine.

U 2023. godini projekt se nastavlja. U zadnjem kvartalu 2023. godine započinje faza testiranja sustava banke, koja uključuje obradu osobnih podataka klijenata ECC-a i klijenata banke koji koriste kartice ECC-a, a koji su o tome pravodobno informirani. Postupak testiranja provodi se temeljem utvrđenog legitimnog interesa banke i ECC-a, u skladu s Općom uredbom o zaštiti podataka (GDPR). Klijentima je ujedno po prvi puta najavljena i statusna promjena ECC-a, koja će se realizirati krajem 2024. godine.

VII. Erste Card Club d.o.o. (nastavak)

Obrada osobnih podataka klijenata nužna je kako bi se osigurao ispravan prijenos podataka cjelokupnog portfelja korisnika kreditnih kartica ECC-a u banku, a s ciljem osiguranja kontinuiteta poslovanja nakon statusne promjene i redovnog ispunjenja ugovornih odnosa koje je ECC sklopio s klijentima korisnicima kreditnih kartica, kao i ispravnosti funkciranja sustava banke nakon provedbe statusne promjene. Projekt integracije *issuing* poslovanja u Erste banku nema utjecaja na klijente. Regulator se redovno informira o statusu projekta.

Tijekom 2023. godine ECC je proveo aktivnosti optimizacije svojeg portfelja proizvoda, pri čemu su korisnici DC+ kartica i DC charge kartice s revolving opcijom obaviješteni o mogućnosti prelaska na druge, postojeće proizvode ECC-a, koji klijentima omogućavaju iste funkcionalnosti. Aktivnosti optimizacije kreditno kartičnog portfelja u potpunosti će se realizirati do početka veljače 2024. uz vrlo dobar odaziv klijenata kroz sve faze migracije.

Tijekom godine osvježen je dizajn Diners Club Exclusive kartice uz unaprijeđene postojeće i nove pogodnosti. Promijenjeni su uvjeti za stjecanje prava korištenja polica osiguranja, uvedena je Premium pomoć na cesti te mogućnost paketiranja s Visa Platinum karticom. Dosadašnji model nagrađivanja zamijenjen je D Club nagradnim programom u kojem se skupljaju nagradni euri u visini 2% visine troška, a koji se mogu iskoristiti za umanjenje mjesecne obavijesti o troškovima.

U skladu s novim korporativnim standardima Erste Grupe, ECC je osvježio izgled Visa i Mastercard kreditnih kartica te optimizirao vizuale tih brandova. Pri izradi svih kartica koristi se reciklirana i eco plastika u skladu sa Strategijom ECC-a o očuvanju okoliša. Do kraja 2023. godine 69% portfelja kreditnih kartica izdano je na održivim materijala, s ciljem da cijeli portfelj prijede na iste do kraja 2024. godine.

U cilju očuvanja okoliša, ECC se uključio u program CO2MPENSATING BY PLANTING, prvi hrvatski program kompenzacije emisija ugljičnog dioksida i neutralizacije ugljičnog otiska sadnjom stabala. Kupljeno je 2.500 sadnica hrasta za pošumljavanje, od čega su djelatnici posadili 1.800 sadnica, dok su preostali dio posadili učenici jedne zagrebačke gimnazije.

ECC nastavlja s digitalizacijom poslovanja kao strateškim ciljem, s 48% digitalno izdanih obavijesti o troškovima, 75% klijenata ECC Mobile Application (EMA) aplikacije te 54% trgovaca koji koriste NaOku aplikaciju. Uz kontinuirano unapređenje svojih aplikacija, krajem godine ECC uvodi dodatnu uslugu: PIN by SMS.

Kreditne kartice i promet

Ukupan broj ECC kreditnih kartica na dan 31. prosinca 2023. iznosio je 378.943 uz neto povećanje od 189 kartica u odnosu na prethodnu godinu što je rezultiralo stabilizacijom broja kreditnih kartica i tržišnog udjela. Redovno su se provodile aktivnosti identifikacije klijenata prema Zakonu o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma (AML) i te već spomenute aktivnosti optimizacije proizvoda. U 2023. godini plan prodaje kartica je premašen, uz ostvarenou ukupnu prodaju od 36.264 kreditnih kartica, što je 3,5% više u usporedbi sa 2022. godinom.

Tržišni udio kreditnih kartica Društva na datum 30. rujna 2023. iznosio je 23,42% u odnosu na 23,25% na datum 31. prosinca 2022. Ukupan broj ECC klijenata na dan 31. prosinca 2023. iznosio je 302.729 što predstavlja povećanje od 0,7% u odnosu na prošlu godinu. Ukupan broj korisnika EMA aplikacije iznosio je 211.407, što je rast od 20.716 korisnika ili 10,9% u odnosu na prethodnu godinu. Aktivnosti prodaje primarno su usmjerene na digitalne kanale prodaje, što je rezultiralo povećanjem udjela digitalnih zahtjeva za izdavanje kartica u odnosu na papirnate zahtjeve na 58% (2022.: 57%). Trend digitalizacije prodaje pozitivno utječe na učvršćivanje imidža branda na tržištu.

VII. Erste Card Club d.o.o. (nastavak)

Ukupan promet kartica izdanih od strane ECC-a u 2023. godini povećao se za 5,1% u odnosu na 2022. godinu te iznosi 1,045 milijuna EUR, s tržišnim udjelom od 23,63% na dan 30. rujna 2023. U strukturi prometa, najveći rast bilježi promet po jednokratnim transakcijama, zatim promet rata, dok je promet podizanja gotovine niži, pod utjecajem tržišnih trendova porasta prometa debitnim karticama uz još uvijek značajan udio gotovinskih platnih transakcija.

Ukupan ECC promet prihvata porastao je za 22,2% u odnosu na 2022. godinu te sudjeluje u tržištu s udjelom od 18,36% na dan 30. rujna 2023. Na povećanje ukupnog prometa najviše je utjecao snažan porast Visa i Mastercard prometa uslijed dobre turističke sezone i rasta potrošnje. Ukupan broj transakcija u 2023. godini premašio je 101 milijun s porastom od 20,0% u odnosu na 2022. godinu.

VIII. Erste&Steiermärkische S-Leasing d.o.o.

Erste&Steiermärkische S-Leasing d.o.o. (Erste Leasing) je u 2023. godini ostvario dobit u iznosu od 7,6 milijuna EUR pri čemu je ostvaren rast od 8,7 milijuna EUR u usporedbi sa 2022. godinom kada je ostvaren gubitak 1,1 milijuna EUR zbog rezervacija za nepravomoćnu sudske presudu po sudsakom sporu u iznosu 8,5 milijuna EUR. ROE iznosi 12,9%, što predstavlja povećanje od 14,8 postotnih bodova, a ROA 1,6%, što predstavlja povećanje od 1,9 postotnih bodova u odnosu na 2022.

Neto prihod od kamata iznosio je 10,9 milijuna EUR pri čemu je ostvaren rast od 2,7% u usporedbi s 2022. godinom. Prihodi od kamata čine najznačajniji doprinos u rezultatu Društva te su veći za 7,6 milijuna EUR u usporedbi s 2022. godinom te se odnose na kamate iz finansijskog leasinga, dok su rashodi od kamata veći za 7,3 milijuna EUR.

Prihod od operativnog leasinga iznosio je 7,3 milijuna EUR i niži je za 5,2% u odnosu na 2022. godinu uslijed smanjenja udjela operativnog leasinga u portfelju.

Opći i administrativni troškovi iznose 12,35 milijuna EUR te su viši za 1% u odnosu na 2022. godinu najvećim dijelom uslijed povećanja troškova osoblja i utjecaja inflacije na ostale administrativne troškove.

U 2023. godini Društvo je imalo prihode od rezervacija u iznosu 1,36 milijuna EUR, dok su u 2022. oni iznosili 2,38 milijuna EUR. NPL je smanjen za 32,4% na iznos od 6,76 milijuna EUR, a NPL pokrivenost na 70,6%, dok je u 2022. godini iznosila 70,9%.

Erste Leasing je u 2023. godini sklopio 6.984 ugovora o leasingu ukupne vrijednosti 247 milijuna EUR čime zauzima 13,9% tržišnog udjela na dan 31. prosinca 2023. prema zadnje objavljenim podacima Hrvatske agencije za nadzor finansijskih usluga (HANFA).

Ukupna imovina Erste Leasinga na dan 31. prosinca 2023. iznosila je 508,87 milijuna EUR, što predstavlja povećanje od 19% u usporedbi s 2022. godinom. Neto potraživanja od finansijskog leasinga i ostala potraživanja su porasla u odnosu na prošlu godinu za 21% te iznose 465,5 milijuna EUR s udjelom od 91,5% u ukupnoj imovini.

Materijalna imovina je iznosila 31,1 milijun EUR s udjelom od 6,1% u ukupnoj aktivi i najvećim dijelom se odnosi na imovinu danu u operativni leasing te je porasla 6,7% u odnosu na 31. prosinca 2022.

Ukupne obveze prema kreditnim institucijama i klijentima na dan 31. prosinca 2023. iznosile su 436,2 milijuna EUR s udjelom od 85,7% ukupne pasive te su 23,5% više nego prethodne godine. Rezerviranja na dan 31. prosinca 2023. iznosile su 0,6 milijuna EUR te su smanjene u odnosu na 2022. godinu za 9,3 milijuna EUR uslijed završetka sudskega spora. Ostale finansijske obveze koje se odnose na obveze za finansijski najam vozila i poslovnih prostora rastu zbog ugovaranja novih ugovora o najmu, dok ostale obveze, koje se odnose na primljene jamčevine i akontacije po osnovi operativnog leasinga, prate trend porasta operativnog leasinga u portfelju.

Ukupan kapital iznosio je 62,8 milijuna EUR u 2023. godini te je viši za 14% u usporedbi s 2022. godinom.

Nefinancijsko izvješće

Nefinancijsko izvješće

Jedna od temeljnih niti vodilja u poslovanju, kako Erste Grupe, pa tako i Erste banke, jest tzv. Izjava o svrsi poslovanja (Statement of Purpose) koja počiva na ukupno sedam stupova. Širenje i osiguravanje prosperiteta, dostupnost, nezavisnost i inovacija, profitabilnost, finansijska pismenost, „radi se o ljudima“ te služenje građanskom društву čine šest od sedam stupova, i velikim dijelom pokrivaju i sve aspekte održivog poslovanja koje Grupa želi postići. Ono što Erste Grupu čini različitom je posljednji, sedmi stup poslovanja cijele Erste Grupe, a to je tzv. treće pitanje. Naime, prije svake odluke postavljaju se pitanja 'Je li to profitabilno?' i 'Je li to zakonito?', no pitanje koje čini razliku, kako Erste banchi, tako i svima na koje Erste banka ima utjecaj, jest 'Je li to ispravno?'. Upravo je to pitanje ono koje Erste banku potiče da svoje usluge i proizvode razvija do najviših mogućnosti te tako daje najveći doprinos pojedinu i društvu kao cjelini.

Društveno odgovornim poslovanjem banka podržava i potiče razvoj različitih segmenta društva i to kroz širok spektar aktivnosti, bilo usmjerenih prema dobrobiti vlastitih klijenata, ali i puno šire društvene zajednice u kojoj živi i radi, putem podrške brojnim humanitarnim i obrazovnim, ali i kulturnim i sportskim institucijama širom Republike Hrvatske. Banka pritom uvijek uzima u obzir specifične regionalne karakteristike i lokalne potrebe u društvu. O aktivnostima iz segmenta društveno odgovornog poslovanja transparentno se izvještava kroz brojne kanale, ali i kroz nefinancijsko izvješće koje banka, u raznim oblicima, objavljuje već godinama u svom Godišnjem izvješću.

Biti najbolja banka u Hrvatskoj koja brine o sigurnosti svojih klijenata i pruža najkvalitetnije proizvode i usluge, vodeći računa o dobrobiti svojih zaposlenika, dioničara i društvene zajednice vizija je poslovanja Erste banke, a kroz nefinancijsko izvješće Erste banchi je cilj tu viziju i sve što ono što se radi da bi je ostvarili približiti svim zainteresiranim. Kroz segmente poslovne, društvene i okolišne odgovornosti Erste banka pokušava ispuniti svoju misiju, odnosno, poticati i pomagati svoje klijente, zaposlenike, dioničare i društvenu zajednicu u zajedničkom stvaranju dobrobiti.

Nastojanja Erste banke u tom segmentu praćena su i posvećenošću transparentnoj i otvorenoj komunikaciji prema medijima, kao posrednicima najšire javnosti. Ujedno su tijekom proteklih godina reflektirana i kroz reklamnu kampanju „Vjeruj u sebe“, kojom se želi promovirati pozitivne društvene i ekonomski vrijednosti, integraciju, inkluzivnost i zajedništvo svih pojedinaca u društvu, neovisno o dobi, spolu, etničkoj, vjerskoj ili političkoj opredijeljenosti, spolnoj orientaciji ili bračnom statusu.

Implementacija obveze o nefinancijskom izvješću

Kroz Direktivu 2014/95/EU koja je u hrvatsko zakonodavstvo integrirana krajem 2016. godine, svim tvrtkama s više od 500 zaposlenika, propisana je obveza o nefinancijskom izvješću. U tom smislu, nefinancijsko izvješće Erste banke izdan je u sklopu Godišnjeg izvješća.

Nefinancijsko izvješće Erste banke sastavljeno je u skladu sa smjernicama za izvještavanje Global Reporting Initiative 2016 (GRI standard: core option). Izvještaj kao minimum obuhvaća poslovnu, društvenu i okolišnu odgovornost Erste banke, bez konsolidiranih društava.

Ciljevi održivog razvoja

Ciljevi održivog razvoja poznati su i kao Svjetski ciljevi, a usvojili su ih Ujedinjeni narodi 2015. godine. Ukupno ih je 17, a ispunjenjem tih ciljeva, društvo bi trebalo doći do održivijeg življenja i boljeg života za svakog pojedinca, do cilja mira i prosperiteta za sve. Upravo prosperitet za društvo i za svakog pojedinca jedan je od ciljeva Erste banke koji kroz svoje poslovanje želi postići.

Načelno, Erste banka, kao i Erste Grupa, podupire svih 17 ciljeva održivog razvoja. No, uvezši u obzir svoj oblik poslovanja i utjecaja na društvo, Erste banka može značajno doprinijeti radom i postizanjem devet ciljeva kroz strateške inicijative, preusmjeravanje finansijskih tokova i prilagodbu svog operativnog modela:

1. Svet bez siromaštva (SDG 1)
2. Zdravlje i dobrobit (SDG 3)
3. Kvalitetno obrazovanje (SDG 4)
4. Rodna ravnopravnost (SDG 5)
5. Čista voda i sanitarni uvjeti (SDG 6)
6. Pristupačna energija iz čistih izvora (SDG 7)
7. Održivi gradovi i zajednice (SDG 11)
8. Održiva potrošnja i proizvodnja (SDG 12)
9. Odgovor na klimatske promjene (SDG 13)

Analiza materijalnih tema

Analiza materijalnih tema prvi je korak ka stvaranju nefinancijskog izvješća. Kroz nju je organizaciji omogućen bolji uvid u teme koje njezini dionici smatraju relevantnima i utjecajnima. Kroz razgovor s nekim od dionika, Erste banka identificirala je nekoliko važnih tema na koje će se osvrnuti u ovom nefinancijskom izvješću. Kako bi same informacije bile što preglednije, izvješće je složeno na način da je svaka od tema svrstana pod određeni dio zainteresirane javnosti, odnosno, dionike. Kao dionici Erste banke identificirane su skupine: klijenti, zaposlenici, investitori, društvo, okoliš i dobavljači.

Neke od tema, kao što je primjerice tema Antikorupcije i Finansijska pismenost, bitne su za više zainteresiranih javnosti, no zbog bolje organiziranosti teksta, svrstane su pod jednu od cjelina.

Kroz Tablicu 1 Erste banka podijelila je teme koje smatra od svoje materijalne važnosti prema svojim dionicima, odnosno, prema zainteresiranoj javnosti.

Klijenti

Odgovornost u poslovanju (SDG 1, 12)

Odgovornost u poslovanju, a posebno u odnosu s klijentima, predstavlja temeljnu odrednicu poslovanja Erste banke koja se ogleda kroz ponudu posebnih proizvoda i usluga namijenjenih različitim skupinama klijenata, a kao odgovor na njihove trenutne i buduće potrebe te životne situacije. Također, nužni su poticaji malim poduzetnicima te poticaji inovacijama, a svojim programom društveno odgovornog bankarstva Erste banka nastoji što većem broju ljudi omogućiti pristup financijskim sredstvima i uslugama banke. Isto tako, Erste banka uspostavila je i primjenjuje temeljna načela, politike i smjernice koje reguliraju sprječavanje korupcije, upravljanje sukobom interesa te sustav rješavanja prijavljenih nepravilnosti i zaštite zviždača (whistleblowing program).

Zadovoljstvo klijenta (SDG 4, 6, 7, 11)

Erste banka veliku pozornost posvećuje iskustvu klijenata te nastoji biti vodeća banka po pitanju zaštite potrošača i izvanrednog iskustva klijenata, a kao strateški cilj postavljeno je pružanje izvrsne, jednostavne, točne, transparentne i pravovremene usluge. Kako bi se to postiglo, primjenjuju se najviši standardi u poslovanju s klijentima, a velika pažnja polaže se na što veću transparentnost. Široka paleta proizvoda i usluga prilagođena raznim životnim prilikama pojedinca također je u službi ostvarivanja što većeg zadovoljstva klijenata.

Pravo na zaštitu osobnih podataka

Zaštita osobnih podataka predstavlja temeljno pravo svakog građanina, a u bankarskom sektoru ona je od izuzetne važnosti. Erste banka kontinuirano radi na poboljšanju svojih IT sustava te obrazovanju svojih zaposlenika kako bi se osigurali najviši standardi zaštite osobnih podataka. S ciljem zaštite informacijskog sustava od različitih sigurnosnih prijetnji banka kontinuirano radi na održavanju i poboljšavanju usklađenosti sa zahtjevima PCI/DSS standarda te usklađenosti sa zahtjevima Erste Grupe i smjernicama za upravljanje informacijskim sustavom od strane nacionalnog regulatornog tijela.

Zaposlenici

Raznolikost i jednakost (SDG 4, 5)

Rodna ravnopravnost predstavlja globalni problem koji sprječava miran i stabilan razvoj i napredak čovječanstva. Erste banka sustavno i naporno radi na suzbijanju bilo kakve rodne ili drugačije neravnopravnosti na radnom mjestu, a upravo iz tog razloga donesena je i Povelja o raznolikosti kojom se banka obvezala na provođenje politike raznolikosti i nediskriminacije u svojim radnim sredinama i poslovnom okruženju. Osim toga, doneseni su i drugi pravilnici pomoći kojih se radi na suzbijanju nejednakosti.

Edukacije i razvoj kompetencija (SDG 4)

Kontinuirani razvoj zaposlenika jedno je od ključnih načela Erste banke. Nadogradnja stručnih znanja, usvajanje novih kompetencija u skladu s trendovima i tržištem te konstantni osobni razvoj temeljne su prepostavke karijernog puta svih zaposlenika.

Ravnoteža poslovnog i privatnog života te zdravlje zaposlenika (SDG 3, 5)

Zdravlje i dobrobit svih, ali prvenstveno svojih zaposlenika, jedan je od ciljeva održivog razvoja koje je Erste banka identificirala kao izuzetno važne, posebno u okolnostima u kojima se trenutno nalazimo. Ovaj cilj održivog razvoja kamen je temeljac za ispunjavanje svih ostalih ciljeva. U tom smislu, Erste banka za svoje zaposlenike osigurava brojne pogodnosti, od besplatnih sistematskih godišnjih pregleda do organiziranih sportskih aktivnosti, a sustavno prati i trendove i događanja na tržištu te radi na unapređenju svojih poslovnih praksi.

Društvo

Društveno bankarstvo (SDG 1, 11)

Nejednakost u primanjima, geografska nejednakost, nejednakost među spolovima, nepravedna raspodjela sredstva prema dobi – tema nejednakosti ogleda se u svim aspektima života. Za Erste banku ovaj je cilj održivog razvoja moguće postići kroz društveno bankarstvo koje omogućuje jednake prilike i dostupnost sredstava uključivanjem i pružanjem poslovnih prilika različitim društvenim skupinama. Također, finansijsko opismenjavanje kojim se omogućuje da u znanju o financijama svi imaju jednaku polazišnu točku jedan je od načina postavljanja dobrih temelja za napredak ka ispunjavanju ovog cilja.

Finansijska pismenost (SDG 4, 11)

Dobivanje kvalitetnog obrazovanja jedno je od temeljnih prava svakog pojedinca, a upravo je znanje jedan od glavnih pokretača koje društvo gura naprijed. U 2018. godini Erste banka identificirala je potrebu za finansijskim opismenjavanjem u društvu te je stoga pokrenut program besplatnih radionica i video-edukacija pod nazivom Škola pametnih financija. Do kraja 2022. kroz radionice dostupne u online obliku i uživo prošlo je više od 11 tisuća polaznika.

Društvena odgovornost (SDG 11)

Erste banka kroz svoje sponzorske i donatorske aktivnosti uključena je i aktivno podržava različite inicijative i projekte koji doprinose razvoju i unapređenju društva u cijelini, kako lokalno, tako i u cijeloj Republici Hrvatskoj. Također, banka nastoji njegovati dvosmjeru komunikaciju s lokalnom zajednicom te ostvariti što veću transparentnost.

Okoliš

Učinkovito upravljanje utjecajima na okoliš (SDG 6, 7, 12, 13)

Klimatske promjene više nisu projekcija smještena u budućnost već su postale stvarnost u kojoj čovječanstvo živi i s čijim se posljedicama mora nositi. Sve više poslovnih subjekata spoznaje svoje mogućnosti u upravljanju klimatskim promjenama i odgovorima na klimatsku krizu stoga je i sve veći broj onih koji se okreću uvođenju što održivijeg poslovanja i brizi za ekologiju. U segmentu ekologije i okoliša Erste banka stremi što kvalitetnijim poslovnim procesima koji smanjuju utjecaj na okoliš, a briga o tome vodi se kroz strateško planiranje uspostavljanjem politika kojima se propisuju relevantni standardi, ali i kroz svakodnevno poslovanje, primjerice kroz uređenje poslovnica. Na visoke ekološke standarde banka pokušava potaknuti i svoje klijente, a što kvalitetnije poslovne procese koji smanjuju utjecaj na okoliš očekuje i od svojih dobavljača.

Dobavljači

Odgovornost u odabiru dobavljača (SDG 6, 7, 12, 13)

Erste Grupa, uključujući i Erste banku u Hrvatskoj, gleda svoje dobavljače kao partnere u razvoju održivosti svog poslovanja. Prilikom odabira dobavljača vodi se računa o održivosti i društveno odgovornom poslovanju te se biraju kompanije koje posluju u skladu sa svjetskim standardima koji uključuju socijalne i okolišne utjecaje.

Tablica 1: Analiza materijalnih tema

Dioničari	TEME MATERIJALNE ANALIZE	TEME MATERIJALNE ANALIZE PREMA GRI STANDARDIMA	POGLAVLJE U NEFINANSIJSKOM IZVJEŠTAJU
Klijenti	Odgovornost u poslovanju	Antikorupcija (GRI 205-3)	Antikorupcija i porezna transparentnost
	Zadovoljstvo klijenta		Proizvodi i usluge
	Pravo na zaštitu osobnih podataka	Zadovoljstvo klijenta (dodata materialna tema)	Iskustvo klijenta i kontakt centar, Pravo na zaštitu osobnih podataka
Zaposlenici	Raznolikost i jednakost	Raznolikost i jednakost (GRI 401-3, 405-1)	Raznolikost i jednakost te sprječavanje diskriminacije
	Edukacije i razvoj kompetencija	Edukacije i obrazovanje (GRI 404-1)	Edukacije i obrazovanje
	Ravnoteža poslovnog i privatnog života te zdravlje zaposlenika	Promocija zdravlja (GRI 403-1, 403-3, 403-5), Fleksibilnost na radnom mjestu	Ravnoteža poslovnog i privatnog života te zdravlje zaposlenika
Društvo	Društveno bankarstvo		
	Financijska pismenost	Antikorupcija (GRI 205-3)	Dijalog s lokalnom zajednicom
	Društvena odgovornost	Program financijske pismenosti (dodata materialna tema)	Škola pametnih finacija
Investitori		Ekonomski rezultati	Sponzorstva i donacije te humanitarne akcije
Okoliš	Učinkovito upravljanje utjecajima na okoliš	Emisije (GRI 305-5)	Zbrinjavanje otpada
	Odgovornost u odabiru dobavljača	Odgovoran odabir dobavljača (GRI 308-2)	Odgovornost dobavljača
Dobavljači			

Klijenti

Antikorupcija

Kako bi ostvarila svoju viziju i misiju te ciljeve poslovanja, Erste banka stremi što kvalitetnije i upornije primjeni najviših etičkih standarda korporativnog upravljanja te individualnog ponašanja zaposlenika.

U tom okviru Erste banka uspostavila je i primjenjuje temeljna načela društveno odgovornog poslovanja te politike i smjernice koje reguliraju sprječavanje korupcije, upravljanje sukobom interesa te sustav rješavanja prijavljenih nepravilnosti (whistleblowing program). **Kodeksom ponašanja banke** uređuju se osnovna pravila poslovog ponašanja zaposlenika banke u svrhu očuvanja i daljnog razvoja ugleda bankarstva i banke u društvu, promičući ideju profesionalnosti, odgovornosti i transparentnosti poslovanja.

Politikom upravljanja sukobom interesa i antikorupcije utvrđeni su minimalni standardi suzbijanja korupcije i davanja/primanja mita kao i standardi upravljanja općenitim vrstama sukoba interesa. Erste banka u svom poslovanju primjenjuje najviše etičke standarde korporativnog upravljanja i individualnog ponašanja. Banka ulazi u nova poslovna područja ukoliko je poslovanje u potpunosti u skladu s pozitivnim propisima te se temelji na integritetu i najvišim etičkim standardima. Politikom su obuhvaćena načela za upravljanje općim i posebnim sukobom interesa, vrste sukoba interesa, opća i posebna načela za suzbijanje korupcije i davanja/primanja mita te pravila upravljanja sukobom interesa. Banka podiže svijest i educira zaposlenike o prepoznavanju situacija u kojima može nastati sukob interesa te o mjerama, načelima i postupcima koje je potrebno provoditi u svakodnevnom poslovanju u cilju sprječavanja i upravljanja sukobom interesa. Okruženje za rad zaposlenika mora biti slobodno od bilo kakvih neprimjerenih utjecaja i ponašanja.

Erste banka ima nultu toleranciju prema bilo kojem obliku korupcije i davanja/primanja mita u odnosu na zaposlenike, Upravu, klijente i poslovne partnere. Korupciju i davanje/primanje mita treba shvatiti i kao posebnu vrstu sukoba interesa u poslovanju Erste banke te kao neprimjerno ponašanje koje dovodi do povrede zakona. Na temelju Kodeksa ponašanja i Izjave o svrsi, Erste banka obvezala se primjenjivati stroga i obvezujuća pravila u cilju suzbijanja korupcije i davanja/primanja mita te upravljanja sukobom interesa, a to se nastoji postići načelima i pravilima Politike upravljanja sukobom interesa i antikorupcije.

Banka ne tolerira ponašanja koja su u suprotnosti s važećim pravilima i propisima, aktima banke te etičkim načelima. Temeljem Whistleblowing programa kao predmeta **Whistleblowing politike**, sve osobe zaposlene u banci, neovisno o pravnoj osnovi temeljem koje obavljaju posao za banku, pozvane su da u ranoj fazi pruže informacije o bilo kakvom ponašanju drugih zaposlenika, klijenata ili trećih strana koje nije u skladu s važećim pravilima, propisima, aktima banke te etičkim načelima. Politikom su propisana osnovna načela, uređen je postupak unutarnjeg prijavljivanja nepravilnosti te je osigurana učinkovita zaštita prijavitelja nepravilnosti odnosno zviždača (eng. whistleblower). Politika obvezuje sve osobe zaposlene u Erste banci, neovisno o pravnoj osnovi temeljem koje obavljaju posao za banku, a primjenjuje se na sve u radnom okruženju.

Erste banka kontinuirano educira svoje zaposlenike s ciljem podizanja svijesti o važnosti upravljanja sukobom interesa i sprječavanja korupcije, kao i postupanja u skladu s etičkim standardima. Također, banka nastoji edukacijama poticati zaposlenike na prijavljivanje nepravilnosti poput prijevarnih radnji, kršenja propisanih procedura i akata banke.

Tijekom 2023. godine zaposlenici Erste banke redovito su se educirali o temama koje se odnose na sukob interesa i suzbijanje korupcije te o načelima iz Kodeksa ponašanja banke i Whistleblowing programu/Prijavljivanje nepravilnosti. O sukobu interesa i suzbijanju korupcije educirano je 2.320, dok je o Whistleblowing programu/prijavljinju nepravilnosti educirano 2.429 zaposlenika Erste banke.

Porezna transparentnost

Erste banka oduvijek je vodila brigu o poreznoj usklađenosti te o poštivanju i dosljednoj primjeni poreznih propisa. Banci je kao društveno odgovornom poduzetniku stalo da se javne potrebe države u kojoj radi uredno podmiruju i da banka plaća pošten iznos poreza, odnosno iznos poreza koji je dužna platiti prema poreznim propisima. U tu svrhu od ožujka 2017. u banci djeluje Ured za poreze ESB Grupe u Hrvatskoj.

Zadatak Ureda je briga o poreznoj usklađenosti Erste banke i njenih ovisnih društava u Hrvatskoj u cjelini, koordinacija porezne politike povezanih društava te suradnja s poreznim tijelima. Cilj Ureda je kvalitetno i efikasno upravljanje poreznim rizicima ESB grupe, a kao odgovor na sve opsežniju poreznu regulativu, bilo da se radi o EU Direktivama ili lokalnim propisima.

Osim porezne usklađenosti druga bitna zadaća Ureda za poreze ESB Grupe je da kolegama iz banke i ovisnih društava pomogne optimizirati porezne obveze koje proizlaze iz njihovog svakodnevnog poslovanja. Svrha je Ureda za poreze ESB Grupe da bude podrška poslovnim linijama banke i da se postojeća porezna znanja i stručnost uključe u svaki segment poslovanja banke. Ured za poreze intenzivno surađuje s drugim organizacijskim dijelovima banke.

Od 2017. godine odobren je od strane Uprave te vrijedi Porezni kodeks banke koji utvrđuje odnos banke prema poreznim pitanjima i poreznom riziku. Dokument je javno objavljen na internetskim stranicama banke, a njegova je svrha uspostavljanje poreznih načela koja će poštivati svi zaposlenici kao i podizanje razine svijesti o važnosti poreza u banci i cijeloj ESB grupi. U tu svrhu Ured za poreze kontinuirano održava treninge i radionice za zaposlenike.

Održivo financiranje i ulaganja

Međunarodna Erste Grupa postavila je jasne ciljeve na putu ka transformaciji u održivije življenje i bolji svijet za svakog pojedinca. Financijske institucije najveću polugu za poticanje takve transformacije i podrške klijentima u toj aktivnosti imaju u finansiranju upravo takvog segmenta poslovanja. Osim što je to ključno za bolju budućnost svih, utječe i na upravljanje klimatskim rizicima same tvrtke te na postizanje vlastitih neto nultih ciljeva. Tako je međunarodna Erste Grupa bila prva grupacija sa sjedištem u Austriji i srednjoj i istočnoj Europi koja se pridružila inicijativi Ujedinjenih naroda – Savezu banaka s neto nultom emisijom (Net-Zero Banking Alliance) te se pritom obvezala uskladiti svoj kreditni i investicijski portfelj s neto nultim emisijama najkasnije do 2050. godine. Istovremeno se pridružila Financijskoj inicijativi UN-ovog programa zaštite okoliša (UNEP FI) te potpisala Načela odgovornog bankarstva UN-a. Glavni cilj ovih Načela je pružanje bankarskih usluga na odgovoran način uzimajući u obzir socijalno, ekološki i etički osjetljive sektore/industrije, uz primarnu primjenu na energetiku, obrambenu industriju/industriju za proizvodnju oružja te industriju igara na sreću i kockanja.

Svjesni svoje odgovornosti u zajedničkom cilju ka održivijem poslovanju, Erste banka u Hrvatskoj prati i sustavno implementira sve politike i pravilnike koji dolaze iz međunarodne Erste Grupe pa je tako preuzeila i posluje prema Načelima odgovornog financiranja.

Utjecaj, rizici i prilike

Prema sveobuhvatnoj analizi klimatskih izazova, zakonodavnih i ekonomskih učinaka klimatskih promjena u regiji te općoj analizi poslovnog okruženja koju je provela Erste Grupa, financiranje ili ulaganje u tvrtke izložene fizičkim i tranzicijskim klimatskim rizicima predstavlja značajan rizik i to u srednjem do dugoročnom roku za osnovnu bankarsku djelatnost. Financiranje takvih djelatnosti te zanemarivanje temeljnih načela održivosti predstavlja i značajan reputacijski rizik.

Najveća prilika leži u uspostavi kriterija održivosti koji osiguravaju da se tvrtke s negativnim učincima na održivost izbjegnu i da se financijska sredstva usmjeravaju u one projekte i one tvrtke koje doprinose sveobuhvatnoj transformaciji. Transformacija ka održivom gospodarstvu zahtijeva goleme napore svih aktera i značajna ulaganja. Stoga, pod uvjetom da može pružiti potrebno znanje, iskustvo i proizvode po mjeri za klijente čija je potražnja za održivim proizvodima sve veća, Erste Grupa u mogućnosti je osigurati nove poslovne prilike pritom pružajući vrijedan doprinos održivoj budućnosti.

Ciljevi i mјere

Međunarodna Erste Grupa postavila je cilj značajno povećati udio održivog financiranja i ulaganja u kratkom i srednjem roku pa se tako očekuje da će do 2026. udio održivog financiranja u segmentu poslovnih klijenata dosegnuti 25%, podupirući tako put prema neto nultim emisijama stakleničkih plinova. Cilj je postavljen i u segmentu građanstva – do 2027. godine postići udio od 15% stambenih kredita koji služe za financiranje održivih nekretnina.

Slični ciljevi po raznim pitanjima, odnosu prema klijentima, zaposlenicima i okolišu, postavljeni su i na lokalnoj razini te ih je moguće pronaći u nastavku ovog izvještaja.

Implementirane su i razne mјere kako bi se dostigli postavljeni ciljevi, kako na razini međunarodne Erste Grupe, tako i na lokalnoj razini. Primjerice, Erste banka u Hrvatskoj osigurala je održivije kreditiranje sa stambenim EKO kreditima, a dogovoren je i obveznica s International Finance Corporation iz koje se financiraju takvi krediti. Poseban je naglasak stavljen na dostizanje ciljeva postavljenih kod novog volumena održivog financiranja koji u 2023. iznosi nešto više od 17% ukupnog volumena u segmentu privatnih klijenata te 10% ukupnog volumena u segmentu poslovnih klijenata banke.

Jedna od mјera kojima se podržava zelena transformacija je i transparentnost informacija koje tvrtka pruža, a veliku ulogu u tome igraju međunarodni propisi, standardni i smjernice koje dolaze razine Europske unije, poglavito Uredba o taksonomiji i SFRD uredba (Sustainable Finance Disclosure Regulation). Kako bi udovoljila zahtjevima Uredbe o taksonomiji, Erste banka u Hrvatskoj proteklih je godina preuzeila informacije iz pregleda portfelja (portfolio screening) koje je proveo međunarodni Erste Group za sve članice Grupe, te je objavila GAR kao indikaciju na dobrovoljnoj bazi. S obzirom na izmjene i ograničenja u izračunima koje ova uredba postavlja te značajnim izazovima u osiguravanju kontinuiteta informacija, podaci iz Uredbe o taksonomiji za Erste banku u Hrvatskoj za 2023. godinu bit će dostupni unutar konsolidiranog izvještaja međunarodnog Erste Groupa, krajem ožujka 2024. godine.

Kriteriji za održivo financiranje

Kako bi se osigurala dovoljna transparentnost u pogledu financiranja koje podržava zelenu transformaciju, Erste Grupa je definirala kriterije za njegovu klasifikaciju kao održivo financiranje, koje bazira na kriterijima EU taksonomije. Temeljno se razliku „održivo financiranje“ i „financiranje usklađeno s EU taksonomijom“, pri čemu je prvo podskup drugog zato što zadovoljava potrebne kriterije.

Razlog konceptualnog razlikovanja leži s jedne strane u složenosti, a s druge strane u ograničenjima taksonomije EU. U mjeđudavnom izvještajnom razdoblju, time su osigurani tehnički kriteriji za pregled samo oko 70 gospodarskih djelatnosti. Klijenti Erste Grupe suočavaju se sa značajnim izazovima po pitanju dokazivanja usklađenosti i samoj kvaliteti podataka. Osim toga, zbog intenziteta informacija, EU taksonomija trenutno je ograničena od strane zakonodavca na (ne)finansijske tvrtke koje podliježu NFRD izvještavanju. Portfelj klijenata malih i srednjih poduzeća koji je značajan za Erste Grupu stoga se uglavnom ne uzima u obzir.

Ova ograničenja i trenutni fokus taksonomije EU-a naveli su Erste Grupu da pojmu „održivo financiranje“ učini prikladnijim za portfelj. Poanta je u tome da financirane gospodarske aktivnosti za koje još nije dokazano da su usklađene s EU taksonomijom mogu dati dokaziv, značajan doprinos zelenoj tranziciji i održive su s tog stajališta. S čistim fokusom na usklađenost regulatorne taksonomije u poslovnom upravljanju i izvještavanju, ovaj bi aspekt bio kompletno zanemaren, a značajno doprinosi tranziciji.

Kriteriji za klasificiranje pojedinačnog financiranja kao održivog definirani su smjernicama za održivo financiranje unutar „Sustainable Finance Guidline – SFG“ Erste Grupe u sklopu sveobuhvatnog postupka *due diligence*, koji se temelji na kriterijima taksonomije EU-a i ima za cilj identificirati ulaganja u prijelazu na klimatski neutralno, klimatski otporno i ekološki održivo gospodarstvo.

Na taj način kapitalni tokovi mogu se usmjeriti upravo prema zelenoj transformaciji i osigurati značajan doprinos zaštiti okoliša. Uključene su i skupine klijenata trenutno isključene iz propisa EU taksonomije te su uzeti u obzir njihovi ograničeni kapaciteti za pružanje informacija. Treba napomenuti da se temeljni prioritet daje pregledu potpunih kriterija EU taksonomije. Međutim, ako se kriteriji taksonomije DNSH (do not significant harm) ili MSS (minimum safeguards) ne mogu dovoljno dokazati zbog nedostatka informacija o kupcima, provodi se interna provjera DNSH-a i MSS-a.

Kriteriji za održivo financiranje (nastavak)

Zbog širenja taksonomije EU na dodatne tvrtke u sklopu uvođenja zahtjeva za izvještavanje sukladno CSRD-u i općenito poboljšane dostupnosti informacija potrebnih za provjeru na strani korisnika, očekuje se sve veći udio „financiranja usklađenog s taksonomijom EU” unutar „održivog financiranja”, zbog čega će razvoj GAR-a biti ključan za poslovnu strategiju Erste Grupe.

Proizvodi i usluge

Odgovornost u poslovanju, a posebno u odnosu s klijentima, predstavlja temeljnu odrednicu poslovanja Erste banke koja se ogleda kroz ponudu posebnih proizvoda i usluga namijenjenih različitim skupinama klijenata, a kao odgovor na njihove trenutne i buduće potrebe te životne situacije. Poslovanje s klijentima u skladu je s ciljevima održivog razvoja koje je banka postavila, a briga za okoliš, društvo i procese dio je svakodnevnog poslovanja. U tom smislu, Erste banka želi osigurati proizvode i usluge koji potiču ekološku održivost te smanjuju emisiju CO₂ u okoliš, ponuditi finansijske usluge ranjivim skupinama klijenata te biti partner u promjeni finansijskih navika i unaprjeđivati interne procese prema većoj efikasnosti. Također, cilj banke je aktivno podupirati održive projekte.

Tijekom 2023. godine nastavljene su dobre poslovne prakse i ponuda proizvoda koji su ranije uvedeni. U ponudi su stambeni EKO krediti dostupni građanima koji se mogu koristiti za kupnju, izgradnju i dogradnju stambenih nekretnina energetskog razreda A+, A i B. Ovakvi se krediti mogu koristiti za poboljšanje energetske učinkovitosti (ugradnja opreme za korištenje obnovljivih izvora energije, zahvate na nekretnini koji utječu na smanjenje potrošnje energije ili za izvedbu toplinske izolacije stambenih objekata. S partnerima su dalje intenzivirane suradnje u pogledu ponude povoljnijeg kreditiranja klijenata koji se odluče za kupnju proizvoda i usluga kod naših partnera te su dogovorene suradnje s partnerima koji su klijentima banke nudili pogodnosti za kupnju.

Od novih inicijativa mogu se izdvojiti krediti za eko vozila uvedeni u ožujku kojima se financiraju vozila (automobili, bicikli, romobili) na električni ili plug-in hibridni pogon te pogon na vodik.

Dodatno, tijekom godine aktivno se radilo na povećanju vidljivosti proizvoda Erste banke i grupe te osvještavanju klijenata o temama energetske učinkovitosti. Tako su, primjerice, u prosincu organizirani dani otvorenih vrata na kojima su klijenti imali priliku čuti više o ponudi financiranja solarnih panela i sveobuhvatne energetske obnove nekretnine u Erste banci, ali i od partnera s kojima banka surađuje. S obzirom na odlične povratne informacije, u planu je i proširenje ovakve inicijative na druge dijelove Hrvatske.

U suradnji s Energetskim institutom Hrvoje Požar za klijente je pripremljen kalkulator za izračun ušteda u emisiji CO₂ i ekvivalent u broju posađenih stabala te period povrata investicije. Dostupan je na web stranicama banke, a trenutno su objavljena četiri kalkulatora: za ulaganje u fotonaponske solarne sustave, solarne sustave za pripremu tople vode, energetski učinkovita vozila i cjelokupnu obnovu nekretnine.

Nastavlja se izдавanje debitne kartice načinjene od recikliranog materijala, s ciljem da sve postojeće kartice budu zamijenjene do kraja 2026. godine.

Kroz poslovanje, osim u internim procesima, pokušava se smanjiti korištenje papira i u poslovanju s klijentima pa su stoga dodatno digitalizirane razne obavijesti te je sve intenzivnije digitalno ugovaranje proizvoda poput računa, kredita i štednje. Digitalni proces ugovaranja proizvoda provodi se i u poslovnica na način da djelatnici banke zajedno s klijentima prolaze proces digitalno kroz George.

Kroz poslovanje banke nastoji se voditi briga i o osjetljivim skupinama klijenata te o ponudi njima posebno prilagođenih proizvoda, primjerice posebni uvjeti kredita i niža naknada za vođenje računa za umirovljenike. Također, za djecu je u ponudi posebni štedni proizvod Medo Štedo kojem je cilj stvoriti prvi kontakt djece s bankom, poticati navike štednje povoljnijim uvjetima, poput kamatne stope koja je povećana od svibnja prošle godine te prilagođenim nagradnim programom. Poseban program postoji i za segment mlađih klijenata i to u obliku posebnog tekućeg računa namijenjenog djeci i mladima do punoljetnosti uz koji mogu koristiti i debitnu karticu, čime je roditeljima olakšano učenje djece i mlađih finansijskoj odgovornosti bez naplate naknade za vođenje računa.

Proizvodi i usluge (nastavak)

Tijekom 2023. banka je nastavila aktivno sudjelovati u programima poticajne stanogradnje (POS) i programu subvencioniranja stambenih kredita za financiranje kupnje ili izgradnje nekretnine u suradnji s Agencijom za pravni promet nekretnina i posredovanje Republike Hrvatske (APN).

Promjene u ponašanju i navikama klijenata, tehnologija i regulatorni okvir kontinuirano zahtijevaju prilagodbu postojećeg poslovnog modela i uloge pojedinih distributivnih i komunikacijskih kanala. Poslovnice sve više postaju centri savjetovanja i rješavanja kompleksnijih zahtjeva klijenata, dok za obavljanje transakcija i rješavanje jednostavnijih zahtjeva klijenti sve više koriste digitalne usluge i samouslužne uređaje.

Tijekom 2023. godine nastavljene su aktivnosti u sklopu projekta transformacije poslovnica, koje osim novog vizualnog identiteta, karakterizira i novi način rada fokusiran na savjetodavnu ulogu zaposlenika i jedinstveno korisničko iskustvo za klijente. U tom je kontekstu zanimljivo spomenuti otvaranje prve specijalizirane poslovnice Erste banke – Savjetodavnog centra za stambeno financiranje, koji za cilj ima klijentima pružiti kvalitetnu uslugu na temu stambenog financiranja na području Zagreba i okolice i to kroz više različitih kanala, digitalno kroz uslugu udaljenog sastanka ili fizički.

Dva ključna koncepta implementirana u 2022. godini, Zona finansijskog zdravlja te provedba ESG operativnog modela, nastavila su svoj razvoj i kroz 2023. godinu. Zona finansijskog zdravlja koncept je koji osigurava podršku klijentima u postizanju zdravije finansijske ravnoteže pružajući im pristup transparentnim i razumljivim informacijama o njihovoj trenutnoj finansijskoj situaciji, dok je ESG operativni model usmjeren na održivost poslovanja. Prošle je godine objavljena nova verzija alata Zona finansijskog zdravlja s unaprijeđenim funkcionalnostima koje klijentima omogućavaju bolji uvid u pokazatelje finansijske uspješnosti njihovog poslovanja odnosno finansijskog zdravlja. U dijelu dijaloga s klijentima o finansijskom zdravlju nova verzija alata pruža mogućnost preciznije analize ključnih parametara te fokus u komunikaciji na osnovne pretpostavke daljnog održivog i uspješnog poslovanja klijenata. Uspješna sinergija alata i dijaloga o finansijskom zdravlju rezultirali su nastavkom trenda visokih pozitivnih ocjena zadovoljstva klijenata.

Erste banka svjesna je rastuće važnosti okolišnih, socijalnih i upravljačkih rizika kao jedne od ključnih tema te je tijekom godine u segmentu poslovanja s poslovnim subjektima kroz različite aktivnosti podizana svijest klijenata o ESG pitanjima. Tako je, primjerice, krajem 2023. godine održano predavanje i panel rasprava za klijente male i srednje poduzetnike na općenite teme ESG-a te na temu sadašnjeg i budućeg utjecaja ESG transformacije na njihovo poslovanje, suvremenim trendovima u tom području te regulatornim obvezama, sadašnjim i budućim. Sudjelovali su predstavnici tvrtki koji su podijelili svoja iskustva u okviru ESG procesa i cjelokupne transformacije u prehrambenoj i turističkoj industriji. Predstavljen je i alat kalkulator za energetsku učinkovitost, koji je, kao i za fizičke osobe, razvijen u suradnji s Energetskim institutom Hrvoje Požar, a koji za cilj ima pružiti informativni izračun potencijalnih finansijskih ušteda i utjecaja na okoliš nakon primjene mjera energetske učinkovitosti (kalkulator daje informativan izračun o uštedi energije, smanjenju troškova, doprinisu očuvanju okoliša kroz smanjenje CO₂ kao i informaciju u kojem vremenu klijenti mogu očekivati povrat ulaganja).

Kao i prijašnjih godina, u 2023. godini nastavljena je intenzivna suradnja s posebnim finansijskim institucijama na garancijskim instrumentima s Europskim investicijskim fondom (EIF), Hrvatskom bankom za obnovu i razvitak (HBOR) te Hrvatskom agencijom za malo gospodarstvo, inovacije i investicije HAMAG-BICRO-om.

Početkom 2023. godine započelo je aktivno korištenje garancijskih instrumenata EIF-a u okviru InvestEU programa temeljem ugovora kojeg je banka potpisala sa EIF-om kao prva u Hrvatskoj i jedna od prvih u cijeloj Europskoj uniji s maksimalnim garancijskim volumenom od 50 milijuna eura. U sklopu te suradnje klijentima je dostupno pet garancijskih instrumenata koji im omogućuju da realiziraju zelena i održiva ulaganja, projekte s inovativnim i digitaliziranim komponentama te je pružena potpora klijentima u kulturnom i kreativnom sektoru. Također, kroz zasebne garancijske instrumente InvestEU programa, posebna pozornost posvećena je mikrofinanciranju i društveno odgovornom poslovanju.

Proizvodi i usluge (nastavak)

Banka je nastavila suradnju s HAMAG-BICRO-om i HBOR-om kroz značajno korištenje postojećih finansijskih instrumenata, koji su bili otvoreni do kraja prošle godine. U skladu sa svojim strateškim smjernicama banka je pružala kontinuiranu podršku pojedinim poduzetničkim sektorima uz poseban naglasak na one koji doprinose zelenim, inovacijskim i digitalnim ciljevima. Primjerice, kroz HBOR-ovu portfeljnu policu osiguranja pružena je značajna pomoć izvoznicima pogodenima krizom u Ukrajini kojima je bila potrebna likvidnost za njihove aktivnosti te je ukupan ugovoren volumen portfelja u iznosu od 90 milijuna eura gotovo u potpunosti iskorišten. Također, kroz HBOR ESIF kredite za rast i razvoj osigurani su investicijski krediti s niskim kamatnim stopama te je nastavljeno aktivno korištenje HAMAG ESIF pojedinačnog i portfeljnog jamstva.

U sklopu Nacionalnog plana oporavka i otpornosti (NPOO) implementirani su programi subvencija kamate za HBOR-ove kreditne linije i za HAMAG-BICRO-ovo ESIF pojedinačno jamstvo, koje klijentima s održivim projektima značajno smanjuju trošak financiranja. Te subvencije prvi su finansijski instrumenti definirani u Hrvatskoj koji su temeljeni na načelu ne nanošenja bitne štete okolišu.

Tijekom proteklih nekoliko godina, Erste Asset Management, članica ESB grupe u Hrvatskoj, na tržištu je ponudila nekoliko investicijskih fondova temeljenih na ulaganjima povezanim s ESG principima. Radi se o trenutno najbrže rastućem segmentu investicijskih fondova u EU, a dosadašnja iskustva pokazuju veliki interes klijenata za ulaganje u ovaku vrstu fondova.

Digitalizacija

Banka kontinuirano radi na digitalizaciji poslovanja i pružanju novih i poboljšanih mogućnosti klijentima.

Aplikacija KEKS Pay, koju je Erste banka korisnicima ponudila krajem 2018. godine, s krajem prošle godine zabilježila je više od 410 tisuća korisnika. Aplikacija je namijenjena svima, bez obzira na to u kojoj banci imaju otvoren račun, pa su 71% korisnika klijenti drugih banaka, dok preostalih 29% ima otvoren račun u Erste banci. Od početnog slanja i primanja novca među prijateljima, aplikacija KEKS Pay razvila se do raznih mogućnosti koje trenutno nudi, pri čemu su samo neke od njih kupnja GSM bonova i plaćanje cestarina, plaćanje parkinga, mogućnost uplaćivanja donacija, plaćanje u webshopovima i trgovinama koje podržavaju plaćanje KEKS Payem, a inovativna opcija primanja i plaćanja digitalnih računa komunalnih režija među korisnicima iz mjeseca u mjesec pokazuje trend rasta. Prošle se godine intenzivno radilo na širenju opsega ove funkcionalnosti pa ju tako sada nudi više od 85 različitih trgovačkih društava i jedinica lokalne samouprave.

Paneuropska digitalna platforma George je, nakon predstavljanja u 2020. godini, kroz godine nastavila s razvijanjem i pružanjem novih, inovativnih funkcionalnosti svojim klijentima. Osim boljeg i kvalitetnijeg korisničkog iskustva unutar mobilnog i internetskog bankarstva, George predstavlja i platformu za inovacije kroz koju se uvode nove mogućnosti, a platforma sa svakom nadogradnjom postaje naprednija, pametnija i inteligentnija. S krajem 2023. godine George je imao gotovo 410 tisuća mjesечно aktivnih korisnika.

Treba spomenuti i kontinuiranu nadogradnju web stranica Erste banke koje su i u 2023. godini pratile potrebe klijenata sa svim potrebnim informacijama.

Iskustvo klijenta i kontakt centar

Erste banka veliku pozornost posvećuje iskustvu klijenata te nastoji biti vodeća banka po pitanju zaštite potrošača i izvanrednog iskustva klijenata, a kao strateški cilj postavljeno je pružanje izvrsne, jednostavne, točne, transparentne i pravovremene usluge.

Kako bi se to postiglo, banka posluje iznad okvira onog što je zakonom propisano, primjerice, omogućeno je transparentno i jednostavno podnošenje i rješavanje prigovora, pri čemu je više od 67% prigovora riješeno u roku tri radna dana.

Stoga se iskustvom klijenata upravlja sustavno i kontinuirano, kroz proces definiran u pet koraka:

- _ osluškivanjem glasa klijenta
- _ implementacijom standarda iskustva klijenata
- _ edukacijom zaposlenika
- _ mjerljem iskustva klijenata te
- _ identificiranjem područja za unaprijeđenje i definiranje akcijskog plana unaprijeđenja.

Iskustvo klijenta i kontakt centar (nastavak)

Svrha mjerenja iskustva klijenata je razumijevanje njihovih očekivanja te zadovoljstvo pruženom uslugom. Mjeri se zadovoljstvo klijenata uslugom, proizvodima i procesima banke te znanje, stručnost, postupci i ponašanja zaposlenika prema klijentima. Rezultati mjerenja omogućavaju konkretnu povratnu informaciju te priliku da se unaprijedi iskustvo klijenata u svim dodirnim točkama s bankom.

Izvori iskustva i mišljenja klijenata dolaze s nekoliko strana i iz nekoliko perspektiva. Tu je: *mystery shopping* (tajni kupci) kojim se utvrđuje ponašaju li se i postupaju li zaposlenici prema unaprijed propisanim standardima i procedurama; istraživanja mišljenja klijenata kojima se ispituje zadovoljstvo klijenta pruženom uslugom ili ugovorenim proizvodom (na uzorku od više od 40 tisuća ispitanika godišnje) te prigovori klijenata koji se prikupljaju i detaljno analiziraju.

Sva navedena mjerenja provode se kontinuirano, rezultati se redovito analiziraju i izvještavaju rukovoditelji te se rade akcijski planovi za unaprjeđenja. Na razini banke funkcioniра i Odbor za kvalitetu usluge i iskustvo klijenata čiji su stalni članovi Uprava te direktori druge linije upravljanja onih sektora koji direktno komuniciraju s klijentima te ostalih sektora koji imaju značajniji indirektni utjecaj na iskustvo klijenata. Odbor se sastaje četiri puta godišnje te određuje ciljeve iskustva klijenata, prati nivo iskustva klijenata i odlučuje o prioritetima za unaprjeđenje.

Nekoliko je osnovnih ciljeva koji se povezuju uz iskustvo klijenata, a koji se u nadolazećem razdoblju žele osigurati. Daljnji razvoj usluga i mogućnosti ugovaranja proizvoda na digitalnim kanalima, povećanje efikasnosti procesa kako bi se klijentima pružila usluga u što kraćem vremenu te nastavak transformacije mreže na način da se u fokus stavlja klijent samo su neki od njih.

Promjene u očekivanjima klijenata te promjene u ponašanju i navikama klijenata, tehnološka revolucija i regulatorni okviri neminovno zahtijevaju redizajn trenutnog poslovnog modela i uloge poslovnicu kao kanala distribucije proizvoda i usluga banke i partnera, a to je ujedno i razlog postepene transformacije mreže. Projekt transformacije mreže prema uslužnom modelu traje od 2018. godine, pri čemu su neke od njih uređene po *Branch Evolution* konceptu, koji predstavlja nadogradnju uslužnog modela uređenja poslovnicu. Rekonstruirani su i drugi poslovni prostori Erste banke, a s preuređenjem poslovnicu po novom konceptu planira se nastaviti.

Erste banka dostupna je klijentima putem više kanala kako bi im se u svakom trenutku olakšalo dobivanje informacije ili omogućilo pravo na prigovor. Osim standardnih kanala (poziv, email, chat, video poziv), Kontakt centar Erste banke dostupan je i kroz kanale komunikacije WhatsApp i Viber, a digitalnim klijentima banke pružena je i mogućnost video identifikacije.

Dugogodišnja orijentiranost na izvrsno iskustvo klijenata u svim dodirnim točkama klijenta s bankom, prepoznata je i od strane klijenata što je vidljivo kroz rezultate CXI (Customer Experience Index) gdje je Erste banka i u 2023. godini zauzela prvo mjesto prema zadovoljstvu klijenata u segmentu fizičkih osoba te malih i srednjih poduzetnika. Drugo mjesto banka je zauzela u području zadovoljstva mikro poduzetnika. Ovakav rezultat dokaz je da je Erste banka uspješno, pravovremeno i transparentno komunicirala sa svojim klijentima u raznim okolnostima i situacijama s kojima se susrećemo posljednjih godina.

Pravo na zaštitu osobnih podataka

Zaštita osobnih podataka predstavlja temeljno pravo svakog građanina. Načela i pravila o zaštiti osobnih podataka osiguravaju zaštitu privatnog života te ostalih ljudskih prava i temeljnih sloboda u prikupljanju, obradi i korištenju osobnih podataka. Osigurana je svakom građaninu bez obzira na državljanstvo i prebivalište te neovisno o etničkom podrijetlu, boji kože, spolu, jeziku, vjeri, političkom ili drugom uvjerenju, nacionalnom ili socijalnom podrijetlu, zdravstvenom stanju, imovini, rođenju, obrazovanju, društvenom položaju ili drugim osobinama.

a) GDPR (engl. General Data Protection Regulation)

Primjena Opće uredbe o zaštiti podataka (engl. *GDPR – General Data Protection Regulation*) donijela je nove definicije i jasnije obveze u odnosu na zaštitu podataka i prava svakog građanina na sigurnost i privatnost. Erste banka ovu je uredbu iskoristila kao priliku da se kroz transparentno poslovanje u još većoj mjeri približi svojim klijentima te kao dodatan motiv za podizanje razine sigurnosti cijelogupnog sustava sigurnosti.

Općom uredbom o zaštiti podataka uvedene su nove definicije, detaljnije su opisani postojeći pojmovi, jačaju se prava fizičkih osoba te je jedan od ciljeva podizanje informacijske sigurnosti na najvišu razinu u području pristupa i upravljanja osobnim podacima. U odnosu na obradu osobnih podataka pojedinaca, Erste banka kontinuirano radi na unaprjeđenju relevantnih poslovnih procesa. Visoku razinu zaštite osobnih podataka kao i ostvarivanje prava klijenata, zaposlenika i suradnika sukladno pozitivnim zakonskim propisima banka ostvaruje praćenjem najbolje prakse i industrijskih standarda upravljanja informacijsko komunikacijskom i tehnološkom infrastrukturom, transparentnom komunikacijom te drugim tehničkim i organizacijskim mjerama zaštite.

b) PCI/DSS (engl. Payment Card Industry Data Security Standard) certifikat

S ciljem zaštite informacijskog sustava od različitih sigurnosnih prijetnji banka kontinuirano radi na održavanju i poboljšavanju usklađenosti sa zahtjevima PCI/DSS standarda te usklađenosti sa zahtjevima međunarodne Erste Grupe i smjernicama za upravljanje informacijskim sustavom od strane nacionalnog regulatornog tijela.

Erste banka je tijekom 2023. uspješno završila još jednu u nizu recertifikacija po PCI DSS standardu (Payment Card Industry Data Security Standard), čime je potvrđena sukladnost poslovanja banke s ovim kompleksnim međunarodnim sigurnosnim standardom platnih sustava. Samo usklađivanje, ali i revizija PCI DSS opsega, iznimno su zahtjevni te podrazumijevaju kontinuiranu kolaboraciju tehničkih, poslovnih i sigurnosnih timova na usklađivanju sa zahtjevima standarda.

Zaposlenici

Cilj Erste banke je biti najbolja banka u Hrvatskoj koja brine o sigurnosti svojih klijenata i pruža najkvalitetnije proizvode i usluge, a koja u isto vrijeme vodi računa o dobrobiti svojih zaposlenika, dioničara i društvene zajednice. Briga za zaposlenike jedan je od temelja kulture Erste banke, a očituje se kroz različite aktivnosti koje banka poduzima kako bi zaposlenici bili u ugodnom i kvalitetnom okruženju, ispunjenom međusobnim poštivanjem i uvažavanjem.

U Erste banci cijeni se pojedinac. To vrijedi za tisuće klijenata banke, ali i zaposlenike. Izvrstnost je moguća samo kad se okupe zaposlenici s osobnošću, talentom i iskustvom. Stoga Erste banka svojim zaposlenicima nastoji osigurati motivirajuće radno okruženje kroz benefite vezane za karijeru, s naglaskom na smislen i svrhotiv posao, intelektualni napredak i prilike za stjecanje novih znanja i vještina, kroz dobre i zdrave međuljudske odnose, ekonomsku sigurnost i stabilnost te u konačnici brigu za vlastito zdravlje. Također, posebna pažnja daje se rodnoj ravnopravnosti i smanjenju nejednakosti, osiguranju kvalitetnih uvjeta rada i socijalnog dijaloga, sprječavanju kršenja ljudskih prava i diskriminacije te se nastoji ostvariti maksimalna transparentnost i dijalog s lokalnom zajednicom.

Raznolikost i ravnopravnost spolova te sprječavanje diskriminacije

Erste banka ima ukupno 2611 zaposlenika¹, od čega su 1913 žene, dok je 698 muškaraca. Među zaposlenicima prevladavaju oni koji imaju 30 do 50 godina.

Tablica 2: Struktura zaposlenika

žene	UKUPNO	<30 GOD broj	%	30-50 GOD broj	%	>50 GOD broj	%
	muškarci						
1.913	698	315	12%	1.835	70%	461	18%

Žene čine 73 % zaposlenika, a preostalih 27 % čine muškarci. Vezano za žene na rukovodećim pozicijama, njihov udio raste polako, ali stabilno kroz godine. Tako je u 2023. imenovana nova članica Nadzornog odbora te sada na pozicijama visokog rukovodstva, koje uključuju Nadzorni odbor i Upravu, žene čine 25% udjela. Na ostalim razinama visokog menadžmenta, Uprava i B-1, udio žena jednak je prethodnoj godini, dok se na pozicijama srednjeg i nižeg menadžmenta bilježi blagi porast ženskih rukovoditelja čiji je udio sada 67%. Cilj je očuvati ovakve pozitivne trendove i u budućnosti te nastaviti promovirati ženske lidere kako bi njihovi udjeli bili stabilni i rasli kroz vrijeme.

Prosječna dob zaposlenika u kompaniji iznosi 40,9 godina, dok je prosječna dob zaposlenika na rukovodećim pozicijama nešto viša i iznosi 46 godina.

¹ Izražena brojka čini ukupan broj aktivnih zaposlenika, bez obzira na to rade li puno ili nepuno radno vrijeme.

Raznolikost i ravnopravnost spolova te sprječavanje diskriminacije (nastavak)

Tablica 3: Struktura upravnih tijela

NADZORNI ODBOR	žene	muškarci
	43%	57%
UPRAVA	žene	muškarci
	0%	100%
	<30	30-50
	0%	20%
	50>	80%
B-1	žene	muškarci
	43%	57%
B-2, B-3, B-4	67%	33%
Ukupno visoko rukovodstvo, Nadzorni odbor i Uprava	25%	75%
Ukupno visoko rukovodstvo	36%	64%

Suzbijanje diskriminacije propisano je „Etičkim kodeksom“, a „Pravilnikom o radu“ i „Kolektivnim ugovorom“ opisan je postupak prijave te aktivnosti koje moraju poduzeti osobe ovlaštene za rješavanje pritužbi. Posebnom odlukom Uprave imenovane su osobe iz Sektora pravnih poslova i Sektora ljudskih potencijala zadužene za rješavanje prigovora vezanih uz zahtjeve za zaštitu dostojanstva i zaštitu od diskriminacije unutar Erste banke.

Posebna pažnja pridaje se sprječavanju diskriminacije u procesu regrutiranja i selekcije – natječaji su otvoreni za prijave svih zainteresiranih kandidata koji po svojim kompetencijama i iskustvu odgovaraju uvjetima radnog mesta, bez obzira na spol, dob, nacionalnost i sl. Kroz individualno ili grupno savjetovanje radi se s rukovoditeljima na osvještavanju nesvjesne diskriminacije kako bi mogli donijeti kvalitetne i nepristrane odluke vezane za odabir kandidata, a zabrana diskriminacije integrirana je i kao jedan od ključnih elementa u Politici zapošljavanja.

Erste banka nastoji stvoriti okruženje koje podržava raznolikost te poštovanje i uvažavanje drugih, bilo da se radi o zaposlenicima, suradnicima ili klijentima banke. Načela raznolikosti i uključenosti za koje se banka obvezuje da će ih primjenjivati definirana su u Politici raznolikosti i uključenosti, dostupnoj na hrvatskom i engleskom jeziku. Ovaj dokument redovito se ažurira i nadopunjuje, a opisuje principe uključive kulture kako prema klijentima, tako i prema zaposlenicima. U 2021. godini Politika je značajno revidirana u suradnji s Upravljanjem raznolikošću na razini međunarodne Erste Grupe te je dodana Izjava o raznolikosti Erste Grupe koja vrijedi na razini cijele međunarodne grupacije. Upravljanje raznolikošću na razini Erste Grupe je organizirano kao „Funkcija Grupe“ i nalazi se unutar Erste Holdinga, kao dio Group People & Culture sektora.

Na razini cijele Erste Grupe krajem 2023. revidirani su i modificirani dugoročni ciljevi vezani za strukturu visokog rukovodstva, definirani za razdoblje od pet godina. Do kraja 2028. sve članice međunarodne Erste Grupe trebale bi imati minimalno 30% žena u Nadzornom odboru i u Upravi te 33% na B-1 razini rukovoditelja. Kako bi se podržala realizacija ovih dugoročnih ciljeva, za 2024. su dogovorene mjere vezane za promoviranje žena na B-1 razini koja predstavlja bazu za nasljednike za top menadžment pozicije. U 2024. potrebno je imati 1/3 žena među novoimenovanim B-1 rukovoditeljima te po jednu ženu na listi nasljednika za svaku B-1 poziciju. Erste banka je u 2022. implementirala novi proces razvoja nasljednika za B-1 pozicije gdje je raznolikost, posebno vezano za spol, bila jedan od ključnih kriterija pri nominaciji i odabiru nasljednika. Kroz ovaj proces definirana je baza potencijalnih lidera koju čini nešto više od 60% žena. Erste banka time je već u skladu s ciljevima Erste Grupe te nastoji u što većoj mjeri podržati uključivanje žena na top menadžerske pozicije i razbijanje „staklenog stropa“.

Osim ciljeva definiranih u koordinaciji Erste Grupe, u banci se prate i lokalno definirani ciljevi vezani za strukturu visokog rukovodstva na razini Nadzornog odbora i Uprave. Za udio žena na ovoj razini cilj za 2023. iznosio je 23 % i u potpunosti je ostvaren (realizirani udio je 25%) imenovanjem nove ženske članice Nadzornog odbora.

Raznolikost i ravnopravnost spolova te sprječavanje diskriminacije (nastavak)

Osim podrške ženama rukovoditeljicama, fokus je stavljen i na osiguravanje jednakih prilika za napredak i razvoj zaposlenika iz različitih dobnih skupina, posebno onih krajnjih (mlađi od 30 ili stariji od 50 god), i poticanju uspješne suradnje u multi-generacijskim timovima. Tako se posebno pazi da se u razvojnim inicijativama uvijek vodi briga o cjeloživotnom učenju i da segment zaposlenika 50+ bude ravnopravno uključen u sve edukacijske aktivnosti. Kako bi se olakšalo funkcioniranje u višegeneracijskim timovima, organiziraju se radionice za rukovoditelje i webinari za zaposlenike na ovu temu.

Polovinom 2020. godine pokrenuto je redovito izvještavanje menadžmenta o osnovnim parametrima raznolikosti u Erste banci. Podaci o spolnoj i dobroj distribuciji među različitim grupama zaposlenika sada su dio mjesecnog izvještaja o zaposlenicima namijenjenog direktorima. Na ovaj način prate se raznolikost kroz brojke, ali i jača svijest menadžmenta o važnosti upravljanja raznolikošću. U 2021. izvještaj je redizajniran te je sada lako dostupan menadžmentu kroz internu platformu intranet.

Erste banka odaziva se na niz inicijativa, panela i predavanja na temu raznolikosti te ju aktivno promovira na svim stručnim skupovima izvan banke.

U zadnjih nekoliko godina Erste banka je pokrenula i provodi niz inicijativa i aktivnosti pod sloganom #različitoplavi, a koje za cilj imaju podršku raznolikosti u organizaciji. Glavni sponzor tih inicijativa je predsjednik Uprave banke, Christoph Shoefboeck, koji se povremeno i sam aktivno uključuje u neke od aktivnosti.

Kroz godinu se redovito održavaju edukativne radionice na temu stereotipa, predrasuda i nesvjesne pristranosti, prilagođene različitim skupinama zaposlenika i u različitim formatima (online, uživo, webinari...)

U 2023. pokrenut je novi format za promoviranje raznolikosti i ravnopravnosti, blog u sklopu e-learning platforme koji donosi tekstove, video materijale, intervjuje i članke na teme kao što su osobe s invaliditetom, spolni stereotipi, LGBTIQ+ osobe i sl. Sadržaji su dostupni svim zaposlenicima i u manje formalnom formatu potiču ih na promišljanje o ovim temama.

Kontinuirano se radi na dizanju svijesti o važnosti uvažavanja različitosti i kroz kanale interne komunikacije, prvenstveno kroz intranet. Posebna pažnja posvećena je uključivanju raznolikosti kao bitne teme u proces uvođenja u posao novozaposlenih. U svrhu osvještavanja važnosti spolne ravnopravnosti, svi materijali, upute, i smjernice za novozaposlene napisane su u ženskom rodu te je pruženo objašnjenje zašto je tako napravljeno i zašto je raznolikost u Erste banci važna. Također, kontinuirano se radi i na benefitima koji podržavaju raznolike skupine zaposlenika i doprinose ravnoteži poslovog i privatnog života.

Krajem 2021. pri oglašavanju otvorenih radnih mjesta uz naziv pozicije, pored uobičajenog „ž“ za ženski spol i „m“ za muški spol, uvedena je dodatna, rodno neutralna oznaka „d“ kao „drugo“. Na taj način Erste banka želi poslati poruke o važnosti uvažavanja raznolikosti ne samo unutar organizacije, već i prema javnosti te tako doprinijeti razbijanju stereotipa u našem društvenom okruženju.

Tijekom 2022. banka je redizajnirala način na koji komunicira s potencijalnim zaposlenicima, i to kroz sve kanale kontakta: od karijernog dijela web stranice banke, preko sadržaja na različitim portalima za oglašavanje radnih mjesta, do oglasa za otvorene pozicije. Poruke vezane uz uvažavanje raznolikosti čine važan dio novih sadržaja. Tako se sada koriste fotografije koje prikazuju osobe različitog spola i dobi ili osobe s invaliditetom, a tekst oglasa za posao sadrži napomenu o raznolikosti kao sastavnom elementu Erste kulture.

U 2023. raznolikost kao obilježje kompanijske kulture postala je i dio prezentacijskih materijala koji se koriste na različitim događanjima namijenjenim budućim zaposlenicima – sajmovi poslova, studentski sajmovi i sl. Uz ovo, edukacija na temu raznolikosti u Erste dio je studentskog programa plaćene prakse. Time se banka želi predstaviti kao radna sredina koja poštuje i uvažava različitosti.

Raznolikost i ravnopravnost spolova te sprječavanje diskriminacije (nastavak)

S ciljem razbijanja stereotipa, Erste banka već nekoliko godina nastoji potaknuti očeve zaposlenike banke za korištenje roditeljskog dopusta putem slanja motivacijskog e-maila gdje su opisani benefiti uključivanja u brigu o djetetu i upute oko ostvarivanja ovog prava. Od početka provođenja ove inicijative vidljivi su pozitivni efekti, tako da je tijekom 2023. oko 50% Erste očeva iskoristilo mogućnost dopusta, dok je, prema nekim podacima, na razini Hrvatske ovaj udio oko 7%. Također, od jeseni 2022. zakonski je reguliran tzv. očinski dopust u trajanju od 10 do 15 dana koji su poslodavci dužni omogućiti svakom ocu. Za Erste banku implementacija ove inicijative ne predstavlja izazov jer se već od ranije potiče muške zaposlenike na aktivno preuzimanje roditeljske uloge.

Kako bi se zaposlenicima dodatno olakšalo usklađivanje roditeljske uloge te privatnog života s poslovnim obavezama, u banci se podržavaju fleksibilni modeli rada i rad od kuće gdje god to organizacija posla omogućava. Ove opcije, iako ih koriste i muškarci, prvenstveno su podrška ženama zaposlenicama zbog još uvijek tradicionalne uloge koju imaju u društvu čime su i više uključene u brigu o djeci, obitelji, kućanskim poslovima i sl.

U 2023. Erste banka je sudjelovala u projektu LEARN2BE koji vodi portal Zaposlena.hr, a namijenjen je osnaživanju žena na tržištu rada. Koordinatorica za raznolikost sudjelovala je kao moderatorica u dvije radionice s temama raznolikosti i spolnih stereotipa u poslovnom okruženju. Banka se kao sponzor uključila i u projekt osnaživanja žena u bankarstvu i sektoru finansijskih usluga u organizaciji društva Women in Adria.

Kako bi promovirala ravnopravnost žena u IT području, banka je potaknula interne IT stručnjakinje da se prijave u bazu ekspertica/predavačica na konferencijama koju je pokrenuo portal Netokracija. Tako se omogućava promocija i veća vidljivost žena u uglavnom muškom području IT-ja.

Po uzoru na ranije godine, u svibnju 2023. Erste banka obilježila je Europski mjesec raznolikosti različitim prigodnim aktivnostima. U suradnji s međunarodnom Erste Grupom organiziran je zanimljiv webinar na temu različitih generacija u istom timu, a kroz interne i vanjske kanale komunikacije objavljeni su sadržaji posvećeni temama iz područja raznolikosti kao npr. obilježavanje Međunarodnog dana borbe protiv homofobije. Pokrenut je i #različitoplavi blog unutar e-learning platforme, novi format za predstavljanje i populariziranje prihvaćanja različitosti.

Polovicom svibnja direktorica Sektora ljudskih potencijala Erste banke i članica uprave Erste Card Cluba, sudjelovale su na Okruglom stolu Eurochambres Women Network (EWN) kojem je tema bila rodna ravnopravnost i ESG načela u korporativnom upravljanju i postupku donošenja odluka. Okrugli stol organizirala je EWN, uz potporu Hrvatske gospodarske komore i Talijanske unije trgovinskih komora (Unioncamere).

Rukovoditelji Erste banke mogli su se u svibnju uključiti u webinar pod nazivom Osobe s invaliditetom kao dio ljudskih resursa koji je organiziran u suradnji sa Centrom za profesionalnu rehabilitaciju Zagreb. Centar se bavi podrškom, edukacijom i pripremom osoba s invaliditetom za aktivno uključivanje u tržište rada te im pomaže naći radno okruženje gdje će imati priliku pokazati što znaju i mogu. Njihovi stručnjaci su na webinaru predstavili osobe s invaliditetom iz malo drugačije perspektive te kroz životne primjere i zanimljive informacije prenijeli savjete kako pristupiti osobama s određenim poteškoćama i kvalitetnije s njima komunicirati. Predsjednik Uprave banke, g. Christoph Shoefboeck, dao je uvodnu riječ te je prisustvovao cijelom webinaru i time pokazao koliko su ovakve teme važne za Erste kompanijsku kulturu.

Suradnja s Centrom za profesionalnu rehabilitaciju Zagreb pokrenuta je još 2022. kada se banka uključila u projekt radnog osposobljavanja osoba s invaliditetom. Uspješno je proveden pilot projekt tijekom kojeg je mlada osoba s cerebralnom paralizom prošla mentoring s ciljem usvajanja novih poslovnih znanja i vještina, ali i socijalizacije i snalaženja u novim situacijama. Kako bi se osigurala uspješnost projekta, cijeli tim kojem se pridružila osoba s invaliditetom prošao je prije toga radionicu na temu prihvaćanja različitosti. Nakon dovršenog mentoringa i uspješne integracije u tim, projekt je završio na najbolji mogući način – osoba s invaliditetom postala je zaposlenik banke.

U 2023. godini nije zabilježen nijedan slučaj diskriminacije.

Povelja o raznolikosti (Diversity Charter)

Povelja o raznolikosti je dokument kojeg individualno izrađuje svaka zemlja, a tekst povelje potpisuju poslovne i druge organizacije čime se obvezuju na provođenje politike raznolikosti i nediskriminacije u svojim radnim sredinama i poslovnom okruženju. Projekt je započeo 2018. godine, a jedna od potpisnica Povelje je i Erste banka s ciljem naglaska na raznolikost u stvaranju poticajnog radnog okruženja.

Hrvatski poslovni savjet za održivi razvoj je organizacija koja u Hrvatskoj promovira primjenu društveno odgovornog poslovanja, a Povelja služi kao doprinos društvenom razvoju i promoviranju jednakih mogućnosti za sve društvene skupine. Erste banka aktivni je član mreže stručnjaka iz ovog područja na razini Europske unije.

Osim toga, Erste banka članica je Saveza za rodnu ravnopravnost, inicijative koja okuplja kompanije koje se zalažu za povećanje broja žena na rukovodećim i drugim mjestima, jednakе plaće za jednak rad te jednak mogućnosti napredovanja. Svake godine predstavnice banke prisutne su na Forumu Saveza povodom obilježavanja Međunarodnog dana žena i uključuju se u diskusije o relevantnim temama iz područja ravnopravnosti žena.

Posljednjih nekoliko godina Erste banka je uključena u europski projekt Diversity@Work koji u Hrvatskoj koordinira Povelja o raznolikosti. Projekt uključuje 80-ak organizacija iz deset EU zemalja, a cilj mu je testirati alate za promicanje raznolikosti u organizacijama, prilagoditi ih praksi i u konačnici omogućiti organizacijama da alate primijene za svoje potrebe. Kao i prethodnih godina, i u 2023. Povelja je organizirala online edukaciju u koju se uključilo nekoliko zaposlenika banke, ovoga puta s temom 'Lideri uključivosti na radnome mjestu'.

Etički kodeks

Kodeksom ponašanja uređuju se osnovna pravila poslovnog ponašanja zaposlenika banke u svrhu očuvanja i daljnog razvoja ugleda bankarstva u društvu, promičući ideju profesionalnosti, odgovornosti i transparentnosti poslovanja. Kodeks ponašanja referentna je točka za sve postupke i ponašanja te služi kao poveznica u aktima koji reguliraju ponašanje zaposlenika prilikom obavljanja aktivnosti. Isto tako, Kodeks propisuje potrebu za odgovornim ponašanjem, s poštovanjem prema drugima te održivost u svim vidovima poslovanja, čime se štiti dobra reputacija banke i stječe povjerenje u instituciju.

Usvajanjem Kodeksa ponašanja, banka želi osigurati određeni standard kvalitete i održivosti poslovanja kroz prizmu svojih zaposlenika i korporativne kulture. Primjena Kodeksa je, isto tako, kontinuirani proces razvijanja koji nema rok trajanja te predstavlja obvezu za sve zaposlenike. Dostupan je na hrvatskom i engleskom jeziku.

Smjernice iz Kodeksa ponašanja prenose se novozaposlenim zaposlenicima kroz radionice putem MS Teamsa (prodajna mreža) i e-learning edukacije. Kako je krajem 2021. banka uvela novi LMS sustav, e-learning tečaj je redizajniran i sada je dostupan zaposlenicima i putem njihovih službenih mobilnih uređaja.

U 2023. Kodeks je ažuriran, a tome je prilagođena i e-learning edukacija koja je bila obavezna za sve zaposlenike banke. Do kraja godine edukaciju je prošlo i uspješno riješilo test 92% od ukupnog broja zaposlenika kojima je ovo bilo obaveza.

Interna kvaliteta usluge

Proces upravljanja internom kvalitetom usluge jedan je od načina ostvarivanja suradnje između različitih dijelova banke i ESB grupe. Kroz ovaj proces zaposlenici s jedne strane imaju priliku dati otvorenu i konstruktivnu povratnu informaciju o suradnji s pojedinim organizacijskim jedinicama, a s druge strane mogu tražiti takvu povratnu informaciju o svom radu i na osnovi nje unaprijediti načine na koje surađuju s drugima.

Ovaj proces postavlja i kriterije koje interna usluga treba zadovoljiti, u formi smjernica i standarda, ali i u formi ključnih pokazatelja uspješnosti (KPI) za drugu liniju upravljanja koji su definirani na temelju rezultata iz internih istraživanja. Navedeni KPI-jevi za internu kvalitetu spuštaju se i na niže razine zaposlenika, kao ciljevi koji opisuju određene aktivnosti koje je potrebno provesti kako bi se razvijala suradnja s drugima.

Sustavno i kontinuirano bavljenje internom kvalitetom važno je prvenstveno kako bi banka osigurala izvrsnu uslugu prema vanjskim klijentima, ali i kako bi se osnažila korporativna kultura bazirana na zajedništvu i timskom radu.

Vezica

Kao dodatni regrutacijski kanal, posljednjih nekoliko godina uspostavljen je program „Vezica“ koji predstavlja program privlačenja novih, kvalitetnih IT zaposlenika putem mreže postojećih zaposlenika. Sa Sektorom IT i organizacije izdvojene su određene IT pozicije, koje su u banci deficitarne te se nagrađuju postojeći zaposlenici ukoliko proaktivno preporuče kandidata koji se zaposli u Erste banci. Ovim se putem osigurava da su postojeći zaposlenici promotori Erste banke, kao i odabir onih kandidata koji se možda ne bi javili standardnim putem preko oglasa za posao.

Kontinuirana i kvalitetna suradnja s predstavnicima zaposlenika (Radničko vijeće i Sindikati)

Banka kontinuirano ulaže napore u kvalitetnu suradnju s predstavnicima zaposlenika, kako bi i taj otvoreni komunikacijski kanal pridonosio rastu i razvoju korporativne kulture, organizacije kao cjeline i svih njenih zaposlenika. Navedeno se ostvaruje kroz politiku otvorenih vrata te redovite mjesecne sastanke između Poslodavca i predstavnika radnika. Kolektivni ugovor koji se s uspjehom i u duhu međusobne suradnje i dobre volje obnavlja po svakom isteku sklapa se redovito od 2006. godine.

Osim toga, Erste banka aktivno potiče i razmjenu znanja među organizacijskim jedinicama, sektorima i zaposlenicima. Redovito se organiziraju radno - edukativni sastanci (RES) sa svim organizacijskim jedinicama, gdje postoji prilika za razmjenu informacija, radom u različitim radionicama i slično. Radno - edukativni sastanci organiziraju se unutar jedne organizacijske jedinice ili više povezanih te su dio korporativne kulture banke, čija je svrha unaprijediti kolektivno znanje i svijest zaposlenika unutar različitih organizacijskih jedinica. Razmjenom znanja unaprjeđuju se i razvijaju već postavljeni procesi, ali isto tako i postavljaju novi, s vizijom podizanja zajedničkog smjera poslovanja i korporativne kulture na višu razinu. Nakon pandemijskih uvjeta, u 2022. vratilo se na stare načine organiziranja radno-edukativnih sastanaka, uživo, što je doprinijelo boljem povezivanju zaposlenika i osjećaju zajedništva.

Plavi slon

Radi se o platformi korporativne kulture koja je pokrenuta s namjerom aktivnog upravljanja korporativnom kulturom Erste banke. To je zajednički naziv za sve aktivnosti, vrijednosti i ponašanja kojima su definirana i kojima se podržava korporativa kultura. Naziv i identitet Plavog slona očituje se kroz zajednički i sustavni opis svih aktivnosti banke, vrijednosti, ponašanja i karakteristika kojima se definira i podržava korporativna kultura i razvoj iste.

Koncept, vizija i misija Plavog slona definira se kroz Erste putovanje, odnosno, kroz sljedeće segmente korporativnog poslovanja i uključenosti zaposlenika: zapošljavanje, suradnja, upravljanje učinkom i razvojem, upravljanje posljedicama i inovativnost.

Aktivnosti Plavog slona i sva povezana komunikacija temelje se na načelima Izjave o svrsi (Statement of Purpose), strateškom dokumentu Erste Grupe, koja u prvi plan stavlja širenje i osiguravanje prosperiteta, služenje građanskom društvu i ljudima, kao i postavljanje pitanja ispravnosti postupaka iznad kategorije profitabilnosti.

#radimpametno

Potaknuti promjenama u načinu rada, komunikacije i suradnje koje je izazvala pandemija, polovinom 2020. pokrenuta je inicijativa #radimpametno - platforma koja će omogućiti pametniji i bolji rad te usredotočavanje na prave vrijednosti koje su važne i zaposlenicima, ali i klijentima Erste banke. Ideja iza imena inicijative je bila da potiče na preispitavanje, prilagođavanje i mijenjanje svega što nije u skladu sa zdravim razumom, a veže se na budućnost rada.

Inicijativa je zamišljena kao platforma kroz koju se kreira buduća organizacija rada s fokusom na prilagodbu kulture, procesa i infrastrukture koja se koristi u radu u Erste banci. Kroz 2021. realiziran je čitav niz aktivnosti u ovom smjeru te je krajem godine zatvorena prva faza projekta.

#radimpametno (nastavak)

#radimpametno aktivnosti podijeljene su na tri područja i u svakom su postignuta značajna ostvarenja:

- Infrastruktura
 - osigurani kompletni tehnički preduvjeti za #radimpametno način rada za sve zaposlenike banke – dodijeljeno 1200 mobilnih uređaja i 700 laptopa, poboljšane mobilne tarife, podijeljene slušalice svima, unaprijeđena mrežna i WiFi infrastruktura
 - kreirani alati za zaposlenike kako bi sami mogli ospozobiti tehničku opremu za uspješno funkcioniranje
 - MS Teams implementirani kao alat za kolaboraciju te osigurane upute i edukacija za sve zaposlenike
 - prilagodba i renovacija poslovnih prostora dovršena u Bjelovaru i pokrenuta u Zagrebu
 - najam dodatnih poslovnih prostora ukinut te ostvarene značajne uštede
- Kultura
 - fleksibilni radni modeli uvedeni tamo gdje je to moguće, a prvenstveno model rada od kuće po sistemu „3:2 ili 2:3“
 - definirane i implementirane smjernice za „pametne“ sastanke i komunikaciju putem maila
 - promoviran „razvojni petak“ – petak kao dan bez sastanaka posvećen osobnom razvoju i razvoju tima
 - Definiran i promoviran model Erste flexi lidera i flexi zaposlenika i organizirane razvojne aktivnosti koje podržavaju ove modele
 - Implementiran novi LMS sustav koji podržava #radimpametno vrijednosti – moderan, lako se snaći u njemu, dostupan i preko mobilnih uređaja
- Procesi
 - ključni kompanijski procesi, zapošljavanje i onboarding/uvođenje novih zaposlenika u posao, redizajnirani po #radimpametno načelima
 - #radimpametno principi definirani kao razvojni cilj za sve zaposlenike u 2021.
 - cijela organizacija potaknuta na promišljanje i redefiniranje kritičnih procesa u kontekstu #radimpametno principa

Projekt je nastavljen kroz 2022. s nekoliko bitnih aktivnosti:

- Infrastruktura
 - nakon što su zaposlenicima osigurani mobilni uređaji i laptopi, ukinute su sve nepotrebne fiksne telefonske linije
 - kroz daljnju rekonstrukciju poslovnih prostora uveden je desk-sharing model rada za dio organizacije
- Kultura
 - i dalje se podržavaju fleksibilni modeli rada gdje god je moguće te je za IT i Digital dio organizacije uveden novi model rada od kuće po principu mjesečnog planiranja dana izvan ureda
 - na osnovi Erste flexi lider modela pokrenut je proces planiranja nasljednika za top menadžment pozicije, definirani su budući lideri, a krajem godine započelo se s razvojnim programom za njih
- Procesi
 - S ciljem povećanja efikasnosti, uveden je tzv. Erste PUNKT, centralno mjesto za interne usluge vezane za uredsko poslovanje

#radimpametno aktivnosti bile su žive i kroz 2023. Nastavljena je rekonstrukcija poslovnih prostora po desk-sharing principu, a fleksibilni modeli rada postaju standard koji se provodi gdje god organizacija posla to dozvoljava.

Dovršen je ROAD, program razvojnih aktivnosti namijenjen nasljednicima za top menadžment pozicije. Na programu je sudjelovalo 52 kolegica i kolega iz Erste grupe koji su prošli 13 modula posvećenih različitim aspektima leadershipa. Promišljali su i diskutirali o temama iz područja modernog poslovanja – od digitalizacije, podatkovnih znanosti, promjena u poslovnim modelima, do pozitivne inteligencije, psihologije i modernim konceptima upravljanja timovima. Program je uključivao različite alate samoprocjene, individualne konzultacije te online i „žive“ radionice.

Edukacije i obrazovanje

Kontinuirani razvoj zaposlenika jedno je od ključnih načela Erste banke. Nadogradnja stručnih znanja, usvajanje novih kompetencija u skladu s trendovima i tržištem te konstantni osobni razvoj temeljne su pretpostavke karijernog puta svih zaposlenika.

Kao i prethodne godine, aktivnosti u online formi (webinari, online radionice, e-learning materijali) čine značajan dio edukacijskih aktivnosti zbog svoje praktičnosti i efikasnosti, ali radi se i veliki broj edukacija u formatima „živih“ treninga i radionica. U 2023. ukupno je organizirano 786 edukacija, od čega 334 internih i 452 vanjskih. Teme i sadržaj edukacija bili su stvarno raznoliki – od stručnih i regulatornih edukacija, preko edukacija namijenjenih jačanju profesionalnih i leadership vještina, do onih iz područja osobnog razvoja, raznolikosti i dobrobiti.

Tablica 4: Broj sati i prosječan broj sati edukacija u Erste banci

	ŽENE	MUŠKARCI	RUKOVODITELJI	ZAPOSLENICI
Broj sati	71.295	25.186	19.856	76.625
Prosječan broj sati	37	36	67	33

Razvojne potrebe utvrđuju se putem analize trening potreba (TNA) kojom se razmatraju strateške kompetencijske potrebe, postojeća razina znanja u organizaciji kao i kompetencijski trendovi za pojedino poslovno područje u nadolazećem razdoblju.

Sukladno TNA nalazu kreiraju se i organiziraju edukacijske aktivnosti i utvrđuje optimalni oblik treninga – webinar, online radionice, e-learning, coaching, mentorstvo, interni prijenos znanja, interne rotacije, projektni rad itd.

Glavni fokus razvojnih aktivnosti dijeli se na:

- Stručna znanja – stručne edukacije specifične za pojedino funkcionalno područje – stručni seminari i radionice, certificiranja, konferencije i slično.
- Osobni razvoj – edukacije s ciljem razvoja osobnih kompetencija kao npr. prezentacijske i komunikacijske vještine, pregovaranje, upravljanje konfliktima i drugo.

Važan dio razvojnih aktivnosti odnosi se na leadership vještine za rukovoditelje – od motivacije i upravljanja timova, situacijskog vodstva, empatije u leadershipu, korištenja leadership modela i alata, pa sve do uputa za upravljanje hibridnim i multigeneracijskim timovima. U 2023. provedeno je nekoliko razvojnih programa za rukovoditelje koji su bili prilagođeni specifičnim izazovima pojedinih poslovnih područja (upravljanje kreditnim rizikom, upravljanje nefinansijskim rizicima, kontakt centar, IT). Dovršene su i aktivnosti vezane za program razvoja nasljednika za top menadžment pozicije. Program je obuhvaćao 13 modula posvećenih različitim aspektima leadershipa.

Još jedna kategorija osobnog razvoja koja je kulminirala u periodu pandemije je očuvanje mentalnog zdravlja zaposlenika kao i nošenje s neizvjesnošću. Zaposlenicima su ponuđeni sadržaji vezani za izazove rada od kuće, balansiranje privatnog i poslovnog u situaciji izolacije zbog pandemije, nošenje sa stresnim događajima i psihološko osnaživanje. Teme mentalnog, ali i fizičkog zdravlja i dalje su iznimno važne. Zbog toga je i u 2023. veliki naglasak bio na edukacijama iz područja wellbeing-a – od toga kako upravljati očekivanjima, kako prepoznati i tretirati stres, kako uskladiti obiteljske i poslovne obveze te kako se u cjelini brinuti o svom psihofizičkom zdravlju. Tako su npr. održani webinari: ‚Povezanost uma i tijela‘, ‚Što djeca trebaju od nas‘ i ‚Moć uvjerenja (placebo/nocebo)‘. Snimke ovih predavanja dostupne su zaposlenicima putem e-learning platforme.

Svim zaposlenicima ponuđena je mogućnost prijaviti se na dio edukacija na vlastitu inicijativu, bez obzira na vrstu posla i radno mjesto na kojem rade. U ponudi imaju niz otvorenih edukacijskih sadržaja kroz kraće webinare ili online radionice na koje se prijavljuju prema individualnim potrebama i interesima.

Edukacije i obrazovanje (nastavak)

Važan kanal za edukacije je i Erste Guru, lokalni sustav za online učenje koji omogućava pristup raznim edukacijskim temama kroz video sadržaje, prezentacije i slično. Erste Guru je i mjesto gdje zaposlenici prolaze sve obvezne, regulatorne edukacije – od aktualne ponude proizvoda, prodajnih vještina, GDPR edukacija, pravila tržišnog natjecanja, cyber security tema i slično. Na ovaj se način uvelike ubrzava i proširuje doseg razvojnih aktivnosti u organizaciji. U posljednjih nekoliko godina posebno su traženi sadržaji vezani za vještine rukovođenja, kao i oni s tematikom iz područja mentalnog i fizičkog zdravlja.

U protekloj godini razvojnim aktivnostima je pokriveno 95% trening potreba definiranih kroz TNA. Značajan dio tih aktivnosti organiziran je i održan od strane internih trenera banke iz poslovnih organizacijskih jedinica ili od strane zaposlenika Sektora ljudskih potencijala, što pokazuje da se i dalje vrlo intenzivno koristi baza internog znanja i potencijal internih trenera.

Prosječni broj dana edukacija po aktivnom zaposleniku u 2023. iznosi 4,7 dana.

Tablica 5: Prosječni broj dana edukacija po aktivnom zaposleniku

	2020.	2021.	2022	2023
	4,25	5,20	4,75	4,70

Programi za zaposlenike

Zbog potreba poslovnih linija, i u 2023. nastavljeno je s raznim posebno krojenim (tzv. tailor-made) programima za određene skupine zaposlenika:

- *Erste Start* – modularni program za razvoj leadership vještina i osobnih vještina za novoimenovane rukovoditelje,
- *Erste Forward* – modularni program za nadogradnju i osvježavanje leadership vještina i osobnih vještina za rukovoditelje
- *HR refresh* – program za rukovoditelje vezan uz praktične primjere i rješenja u operativnom upravljanju zaposlenicima (radno-pravna pitanja, upravljanje radnim vremenom, upravljanje učinkom i sl.)
- *UP* - program razvoja prodajnih i rukovoditeljskih kompetencija za sektore poslovanja s gospodarstvom
- *Retail Leadership Akademija* - program razvoja rukovoditeljskih kompetencija za sektore poslovanja s građanstvom
- *Procesing Leadership Akademija* - program razvoja rukovoditeljskih kompetencija za sektor Procesinga
- *Next level IT leadership program*– program podrške za rukovoditelje u IT sektoru
- *ROAD program* – razvojne aktivnosti za naslijednike B-1 pozicija
- *Data akademija* – ekspertri program namijenjen stručnjacima iz različitih područja
- *Tips & tricks* – program za rukovoditelje sa savjetima iz najvažnijih leadership područja (feedback, upravljanje stresom, preuzimanje odgovornosti i sl.) prilagođen potrebama određene organizacijske cjeline
- Specifični ciljani programi za pojedine organizacijske dijelove, ovisno o utvrđenim razvojnim potrebama

Zaposlenici Erste banke također imaju mogućnost pohađati različite stručne edukacije u organizaciji vlasnika Erste Holdinga. Ovaj dio edukacija pokriva potrebe za stručne edukacije koje su potrebne, ali ne postoje na tržištu ili je premali broj eksperata da bi se organizirao in-house program.

Kroz 2023. realizirano je sljedeće:

1. Agile Coach Development Programme
2. Business Analysis Qualification Programme
3. Certified Scrum Master Course
4. Scrum Product Owner Certification Course
5. Transfer Pricing
6. Non-Financial Risk Manager
7. Strategic Risk Management Training Programme
8. Front Office Credit School
9. Group Operations Development Programme
10. PMI Agile Certified Practitioner Programme
11. Sales Training Programme
12. Sampling Training

Programi za zaposlenike (nastavak)

Poseban naglasak stavljen je i na prepoznavanje i razvoj talenata, odnosno zaposlenika koji pokazuju visoki potencijal. Za njih se organiziraju međunarodni programi na razini Erste Holdinga, ali i na lokalnoj razini.

Razvojni programi organiziraju se u suradnji s lokalnim i međunarodnim edukacijskim kućama i stručnjacima, ali velikim dijelom i putem internog prenošenja znanja, internih trenera i edukatora.

Ravnoteža poslovnog i privatnog života te zdravlje zaposlenika

Posljednjih nekoliko godina u Erste banci naglasak je stavljen na dobrobit zaposlenika, a sve aktivnosti i inicijative obuhvaćene su zajedničkim istoimenim nazivnikom Dobro.bit.

Cilj Dobro.biti je razvijati kulturu u kojoj zaposlenici brinu o sebi, ali i jedni o drugima. U skladu je sa svrhom postojanja i prioritetima Erste Grupe, a čini temelj zajedničke vrijednosti – za poslodavca, za zaposlenika i za šire društvo.

Već ranije postojeće aktivnosti i inicijative objedinjavaju se, strukturiraju i unapređuju te uvode nove, sukladno interesu zaposlenika.

Elementi dobrobiti pokrivaju međusobno povezana područja koja utječu jedna na druge. U različitim životnim situacijama važnost pojedinih elemenata mijenja se, a neophodno je da su svi zastupljeni i da postoji balans među njima. Posebna pozornost stavljena je na potrebe različitih skupina zaposlenika te se kreiraju povremene inicijative upravo za njih integrirajući na taj način brigu jednih za druge u svakodnevno poslovanje.

Njeguje se kultura radnog okruženja koje potiče zaposlenike na brigu o vlastitom zdravlju, a finansijski benefiti zaposlenicima osiguravaju ekonomsku sigurnost te lakše i jednostavnije ostvarenje planova i ispunjenje želja. Karijera je više od posla, a smislen i svrhovit posao važan je alat za njen razvoj. Definirani razvojni put svakog zaposlenika omogućuje stjecanje novih znanja i vještina. Erste banka svjesna je da život nije samo posao, stoga se njeguju kvalitetni međuljudski odnosi - zajednički se stvara radno okruženje koje je ugodno i kvalitetno, razvija se međusobno poštovanje i prihvatanje različitosti, podrška je prisutna u poslovnim i privavnim izazovima, uspjesi se ostvaruju zajednički, a iz neuspjeha se uči.

Od 2022. godine zaposlenicima je na raspolaganju i platforma Zdrava glava, nastala na temelju potrebe za psihosocijalnom podrškom koja se zaposlenicima pruža kontinuirano još od 2020. godine. Inicijalna ideja psihosocijalnog kutka 2020. godine bila je olakšati prilagodbu na rad od kuće, nošenje s dugotrajnom situacijom pandemije i posljedicama razornih potresa kroz razgovor sa stručnim timom i objavom članaka na intranetu o aktualnim temama. Na taj način zaposlenike se poticalo na poduzetnost u brzi za svoje psihološko zdravlje. Otvorena Erste telefonska linija za psihološku podršku, podržana internim stručnjacima, pokazala se iznimno korisnom nakon potresa koji su pogodili područje Zagreba i okolice te Sisačko-moslavačke županije.

Platforma Zdrava glava danas, logičan je rezultat brige poslodavca i zainteresiranosti zaposlenika za temu mentalnog zdravlja. Osnovni ciljevi platforme su: razbijati tabue i destigmatizirati temu mentalnog zdravlja, jasnije i glasnije pričati o tome, njegovati kulturu u kojoj je *u redu reći da nismo u redu* te povezati tjelesno i mentalno zdravlje koje zajedno čine neraskidivu cjelinu.

Platforma Zdrava glava bavi se širokim spektrom tema i prisutna je na više kanala interne komunikacije dostupnih svim zaposlenicima. Uz dosadašnje aktivno djelovanje internog tima za psihosocijalnu podršku koji je zaposlenicima na raspolaganju putem maila, telefona i anonimnih upitnika, organiziraju se posebno dizajnirane radionice i webinari koje vode vrhunski stručnjaci. Uz to, na Erste Guru sustavu za online učenje dostupni su edukativni materijali u obliku videoa, stručnih članaka, kvizova i savjeta za brzu pomoć. Teme koje se obrađuju životne su i od velike važnosti za poslovnu i privatnu okolinu: stres i *burnout*, depresija, zahvalnost, empatija te mnoge druge.

Sadržaji Zdrave glave odlično su odgovorili na potrebe zaposlenika što se vidi kroz veliku posjećenost webinara i edukacija. Na webinare na teme mentalnog zdravlja uključilo se u projektu po više od 150 sudionika.

Ravnoteža poslovnog i privatnog života te zdravlje zaposlenika (nastavak)

Uz brigu o tjelesnom i mentalnom zdravlju, Erste banka posebnu pažnju posvećuje i finansijskom zdravlju svojih zaposlenika. U 2022. godini Erste Grupa pokrenula je WeShare, program dodjele dionica zaposlenicima, u kojem su mogle sudjelovati sve sastavnice Erste Grupe, pa tako i Erste banka i ovisna društva u Hrvatskoj. Osim same dodjele dionica, zaposlenici su imali priliku i dodatnog ulaganja u dionice Erste Grupe po vlastitom izboru i mogućnostima, a pri čemu su kao prinos za kupnju dobili i dodatne dionice. WeShare program nastavljen je i 2023. godine.

Kako bi se ostvarili Dobro.bit ciljevi, Erste zaposlenici imaju na raspolaganju sljedeće benefite:

- edukacije i razvojni programi fokusirani na profesionalni rast i razvoj te dodatno predavanja i radionice koje nisu usko vezane uz poslovnu tematiku;
- interni natječaji za posao dostupni svima;
- godišnje nagrade ovisno o ostvarenim rezultatima, prigodne isplate (Uskrsnica, Božićnica, regres, dar za dijete za Božić, jubilarne nagrade sukladno godinama rada provedenih u Erste Grupi, isplate solidarne pomoći npr. za rođenje ili posvojenje djeteta, smrtni slučaj u obitelji zaposlenika...), naknada za podmirivanje troškova prehrane, naknada troška prijevoza, uplate u zatvoreni dobrovoljni mirovinski fond;
- WeShare program dodjele dionica Erste Grupe
- fleksibilno radno vrijeme gdje proces rada omogućava takvu organizaciju radnog vremena (klizno radno vrijeme, „skraćeni petak“, drugačiji raspored početka i završetka rada, mogućnost rada u nepunom radnom vremenu);
- polica privatnog zdravstvenog osiguranja u poliklinici uz besplatan godišnji sistematski pregled, s povoljnijom cijenom za indicirane pretrage, polica dobrovoljnog zdravstvenog osiguranja na trošak poslodavca, 24-satno osiguranje od nezgode, preventivno cijepljenje protiv gripe na trošak poslodavca; organizirano cijepljenje protiv Covida u najvećim gradovima i lokacijama banke
- Multisport – sufinancirana članarina za korištenje različitih aktivnosti u sportskim objektima diljem Hrvatske, sudjelovanje na sportskim događajima (Bankarske igre, utrke za humanitarnim karakterom, nogometna liga i sl.);
- plaćeni dopusti za obavljanje sistematskog pregleda, darivanje krvi, preseljenje, rođenje djeteta, prvi dan škole i vrtića djeteta, sklapanje braka, za potrebe obrazovanja, korporativno volontiranje, sudjelovanje na kulturnim, sportskim i drugim aktivnostima u organizaciji poslodavca itd.;
- neplaćeni dopust u ostalim životnim situacijama zbog kojih je potrebno više vremena posvećenog privatnim obavezama i solidarne pomoći;
- povoljniji proizvodi banke i ovisnih društava te dodatne povlastice u smislu povoljnijih cijena usluga i proizvoda omogućenih kroz široku i stabilnu mrežu vanjskih partnera u nekoliko kategorija (npr. kultura, sport, zdravlje, ljepota, zabava, putovanja, znanje...);
- razne inicijative koje u poslovnu svakodnevnicu unose i zabavu za zaposlenike i njihovu djecu (obilježavanje Ugly christmas sweater daya nošenjem božićnih džempera jedan dan u prosincu, organizacija prigodnih aktivnosti za djecu (likovna natjecanja, prikupljanje božićnih darova za djecu smještenu u domovima bez odgovarajuće roditeljske skrbi).

Svi benefiti vezani uz zdravlje dostupni su u jednakoj mjeri svim zaposlenicima.

Tablica 6: Ukupan broj i stopa novih zaposlenika tijekom izvještajnog razdoblja

ŽENE		MUŠKARCI		<30 GOD		30-50 GOD		>50 GOD	
broj	%	broj	%	broj	%	broj	%	broj	%
151	74%	54	26%	95	46%	108	53%	2	1%

Tablica 7: Ukupan broj i stopa fluktuacije zaposlenika tijekom izvještajnog razdoblja

ŽENE		MUŠKARCI		<30 GOD		30-50 GOD		>50 GOD	
broj	%	broj	%	broj	%	broj	%	broj	%
226	12%	96	14%	105	32%	175	9%	42	11%

Ravnoteža poslovnog i privatnog života te zdravlje zaposlenika (nastavak)

Tablica 8: Stopa povratka na posao i zadržavanja na poslu zaposlenika koji su iskoristili pravo na rodiljni dopust

2022				2023			
ŽENE		MUŠKARCI		ŽENE		MUŠKARCI	
broj	%	broj	%	broj	%	broj	%
203	100%	19	100%	93	96%	25	100%

Sigurnost

Kako bi osigurala integritet svojih poslovnih procesa, a samim time osigurala i zaštitu osobnih podataka svojih zaposlenika, klijenata i suradnika, Erste banka ulaze kontinuirane napore u podizanju razine sigurnosti – ključnog područja za redovito poslovanje banke. Podizanje svijesti i edukacija zaposlenika Erste banke predstavlja jedan od ključnih temelja za uspješno i kontinuirano poslovanje. Svi zaposlenici dužni su jednom godišnje pohađati edukacije koje obrađuju područje sigurnosti, a posebna pažnja vidljiva je i prema novim zaposlenicima koji nužno prolaze i sklop inicijalnih edukacija u kojima uloga obnaša i uloga sigurnosti.

Zaštita na radu bitan je segment svakodnevnog poslovanja banke, a u proteklih je nekoliko godina zbog raznih okolnosti, ovaj segment postao izrazito bitan.

Zaštita na radu kao sustav propisuje niz organizacijskih mjera u radnim procesima prema zakonskim propisima i pratećim pravilnicima, kojima je cilj zaštititi radnike od ozljeda na radu, profesionalnih oboljenja, kao i održati radnu sposobnost tijekom čitavog radnog vijeka radnika. Prilikom provođenja zaštite na radu primjenjuju se osnovna, posebna i priznata pravila, a osnovni zakonodavni okvir postavljen je Zakonom o zaštiti na radu. Unutar banke također se provodi osposobljavanje radnika u više segmenata, a radnici se osposobljavaju teorijski i praktično, ovisno o vrsti potrebnog osposobljavanja. S obzirom da je poslodavac odgovoran za sve osobe koje zapošljava, svaki novozaposleni prije osobljavanja za rad na siguran način dobiva svog mentora, koji je osposobljen za 'Ovlaštenika poslodavca'. Svrha samog osposobljavanja je obavijestiti radnike o svim činjenicama i okolnostima koje utječu ili bi mogle utjecati na njegovu sigurnost i zdravlje (vezano za organizaciju rada, rizike, načine izvođenja radnih postupaka i dr.), radniku pojasniti i osposobiti ga za praktičnu primjenu mjera zaštite na radu koje je dužan primjenjivati tijekom rada, u skladu s procjenom rizika. Osposobljavanje za rad na siguran način provodi se u skladu sa svim pozitivnim propisima Republike Hrvatske. Po završenom procesu osposobljavanja, kao dokaz o osposobljenosti izdaje se dokument, unificirani 'obrazac ZOS' – Zapisnik o ocjeni osposobljenosti radnika za rad na siguran način kao i uvjerenje o osposobljenosti, odnosno, položenom ispitom.

Unutar sustava zaštite na radu izrađuje se i Procjena rizika koja predstavlja temeljni dokument u području zaštite na radu, a kojom se obuhvaćaju svi rizici vezani za obavljanje poslova za sva radna mjesta u banci. Nakon analize vrste i razine intenziteta rizika, planom mjera daju se prijedlozi za primjenu osnovnih i posebnih pravila zaštite na radu odnosno primjenu načela zaštite radu (eliminacija ili umanjivanje rizika, udaljavanje rizika od radnika ili radnika od rizika, ogradijanje rizika ili ogradijanje radnika u odnosu na rizik, primjena osobne zaštitne opreme) te rokovi provedbe, odgovorne osobe i načini kontrole u provedbi utvrđenih mjera zaštite na radu.

Zaštita na radu obuhvaća i dio područja vezanog uz zaštitu od požara, s naglaskom na provedbu evakuacije u slučaju opasnosti, te održavanje mobilnih i stabilnih sustava za gašenje požara. Osim toga, održavanjem objekata na temelju SLA (Service Level Agreement unutar ugovora za održavanje) i zakonskih obveza, izravno se pazi na zdravlje zaposlenika kroz redovito čišćenje ventilacijskih kanala, klima uređaja, čišćenje i dezinfekcija ureda, DDD mjere (dezinfekcija, dezinsekcija, deratizacija) i ostalih preventivnih održavanja prostora. Područje zaštite na radu obuhvaća i medicinu rada kojom se za zaposlenike osiguravaju pregledi prije zaposlenja te prethodni, periodični, kontrolni i izvanredni pregledi za radna mjesta s posebnim uvjetima rada, sukladno propisanim pravilnicima zaštite na radu, na trošak poslodavca. Nakon prvog pregleda, svi naredni troškovi pregleda, ukoliko se obavljaju unutar zakonskih rokova, terete direktno HZZO.

Sigurnost (nastavak)

Erste banka ima delegirana tri stručnjaka zaštite na radu čiji je posao pružanje stručne pomoći poslodavcu i njegovim ovlaštenicima, radnicima te povjerenicima radnika za zaštitu na radu u provedbi i unapređivanju zaštite na radu. Također, stručnjak zaštite na radu sudjeluje u postupku izrade procjene rizika, vrši unutarnji nadzor nad primjenom pravila zaštite na radu, potiče i savjetuje poslodavca i njegove ovlaštenike na otklanjanje nedostataka u zaštiti na radu utvrđenih nadzorom, a osim toga obavlja i niz drugih poslova vezanih za koordinaciju i upravljanje ospozobljavanjem radnika za siguran rad. U područje rada spada suradnja sa stručnjacima medicine rada, sudjelovanje u inspekcijskim nadzorima državnog inspektorata kao i suradnja s nadležnim preilikom prenamjene građevinskih objekata.

Plaće

Politika plaća i benefita u Erste banci vodi se načelima transparentnosti, fer pristupa te jednakosti postupanja koja ima internu i vanjsku perspektivu. Internu jednakost postupanja postižemo kada radnici osjećaju da su nagrađeni pošteno u odnosu na relativnu vrijednost njihovog radnog mjeseta unutar banke, a vanjsku jednakost kada konkurentno nagrađujemo radnike u odnosu na tržište. Redovito se analiziraju plaće radnika kako bi se utvrdilo postoje li razlike koje su rodno uvjetovane te u skladu s rezultatima poduzimaju se konkretnе korake.

Platni razredi za sva radna mjesta objavljeni su na intranetu, kao i njihove vrijednosti i dostupni su svim zaposlenicima. Također su im dostupni i svi benefiti na koje imaju pravo za različite životne trenutke (zdravlje, karijera, prigode, ravnoteža između privatnog i poslovnog života) a za koje se banka obvezala držati u dobrim, ali i u teškim vremenima. Ključni novčani benefiti komunicirani su također i na webu banke.

Društvo

Društveno bankarstvo

Erste banka poduzetništvo vidi kao pozitivan model rješavanja društvenih pitanja ili situacija. Iz perspektive banke, podrška održivom poduzetničkom projektu umjesto jednokratnog sponzorstva i donacije, može biti dugoročno rješenje. Inicijativa društvenog bankarstva Erste banke potiče finansijsku inkluziju poduzetnika početnika, neprofitnih organizacija i društvenih poduzetnika, nudeći im pristup finansijskim proizvodima, finansijsko savjetovanje i kontinuirano mentorstvo skrojeno prema njihovim potrebama.

U posljednjih osam godina, otkad provodi program društvenog bankarstva, Erste banka finansijski je podržala više od 700 klijenata s 17,3 milijuna eura, te je edukacijske programe prošlo preko 20.000 polaznika.

U 2023. godini Erste banka osigurala je 2,6 milijuna eura za podršku poduzetnicima početnicima, posebnoj skupini klijenata, osobama koje se samozapošljavaju, odnosno poduzetnicima – početnicima koji su unutar posljednje dvije godine otvorili vlastito poduzeće, obrt ili obiteljsko – poljoprivredno gospodarstvo. Ovim se programom potiče samozapošljavanje i razvoj poduzetništva, a osim financiranja, podrška se pruža i pri oblikovanju i realizaciji poslovne ideje kroz besplatne online edukacije o relevantnim poduzetničkim temama te savjetovanja. Tako su u 2023. godini napravljena 262 poslovna plana, više od 8.000 korisnika sudjelovalo je u e-learning programu te je sveukupno održano 1.360 sati savjetovanja.

Uz navedeno, više od 90% podržanih klijenata izjavilo je da bi bez finansijske i nefinansijske podrške Erste banke poslovanje pokrenuli kasnije, u manjem obimu ili ga ne bi uopće pokrenuli. Istovremeno je podrška poduzetnicima početnicima pomogla i u zadržavanju radnih mesta pa je više od 90% klijenata zadржalo radna mjesta, a njih 43% uspjelo je stvoriti nova radna mjesta. Više od 85% klijenata izjavilo je da se osjećaju optimističnije, imaju više znanja i iskustva te su povećali prihode poslovanja.

Osim podrške poduzetnicima početnicima, Erste banka provodi i program podrške i financiranja neprofitnih organizacija i društvenih poduzetnika koji su u 2023. godini podržani s 2,7 milijuna eura. Također, na raznim programima sudjelovalo je 400 polaznika, a pruženo je i 2500 sati savjetovanja. Zahvaljujući finansijskoj i nefinansijskoj podršci Erste banke, više od 90% klijenata iz ovog segmenta održalo je kontinuitet postojećih aktivnosti, a 67% ih je još dodatno povećalo. Preko 90% izjavilo je da može bolje ili jednakost ostvariti svoju misiju.

U 2023. godini Erste banka je, u suradnji s partnerima Zakladom Solidarna, Social Prudence, Panda komunikacijama i Erste zakladom, završila prvi i započela drugi ciklus programa, 'Ostavi dobar trag'. Radi se o programu koji za cilj ima unapređenje finansijske otpornosti kroz poboljšanje kapaciteta za *fundraising*, a ideja se rodila iz dugogodišnjeg iskustva inkluzivnog bankarstva kojeg banka provodi s poduzetnicima početnicima i neprofitnim organizacijama, podršci pri prijenosu ideja 'iz teorije u stvarnost' te razumijevanju administrativne opterećenosti i vezanosti neprofitnog sektora u trci za EU sredstvima. Sastoji se od dva dijela – edukacijskog i mentorskog, kroz koji je svim polaznicima pružena individualna podrška za razvoj poslovanja, *fundraising* strategije, *storytellinga* uz upute za prilagodbu digitalnih kanala kao preduvjeta za uspješnu provedbu *fundraising* kampanje. Ukupno su program prošle 22 udruge. Kroz podršku provedbe *fundraising* kampanja, organizacije su prikupile više od 50 tisuća eura za provedbu svojih programa.

Finansijska pismenost

Škola pametnih financija

Više od 20 godina u Erste banch u Hrvatskoj radi se na poboljšanju procesa, proizvoda i usluga, a sve kako bi se u sklopu poslovanja na najbolji mogući način odgovorilo na želje i potrebe klijenata. Isto tako, s obzirom na činjenicu da je znanje pokretač društva i društvenih promjena, Erste banka kao finansijska institucija ima odgovornost na području razvoja finansijske pismenosti u svakoj dobi.

Škola pametnih financija (nastavak)

Iz tog je razloga banka 2019. godine pokrenula projekt finansijske pismenosti pod nazivom Škola pametnih financija, koja obuhvaća interaktivne radionice finansijske pismenosti, videoedukacije te online panele. Radionice su namijenjene svim dobним skupinama, pa banka pored radionica namijenjenih odraslim osobama, radionice održava učenicima osnovnih i srednjih škola te studentima. Pored online radionica, banka organizira i uživo radionice u svojim poslovnicama te u prostorima škola, zainteresiranih poduzeća i javnih ustanova. Do sada je održano 780 radionica na kojima je sudjelovalo preko 13700 polaznika. Tijekom 2023. održano je oko 120 radionica s 2023 polaznika, pri čemu su u fokusu banke bile radionice namijenjene mladima (osnovne i srednje škole i fakulteti) kroz koje je prošlo njih 1.600.

Zbog važnosti ovog programa, posebice u segmentu djece i mladih, banka i tijekom budućeg razdoblja planira što veći fokus staviti na radionice namijenjene ovoj dobroj skupini.

Ostalo

Osim sveobuhvatnog programa Škole pametnih financija, potrebno je spomenuti i neke od ostalih inicijativa Erste banke i njezinih zaposlenika na području finansijskog opismenjavanja.

Posebno je to izraženo primjerice na Dan štednje koji se u banci obilježava dolaskom vrtičke i osnovnoškolske djece u poslovnice kada imaju priliku popričati s blagajnicima, savjetnicima i osobnim bankarima te pitati sve što ih zanima. Maskota štednje Erste banke, Medo Štedo, posebno je zanimljiv djeci te također ima veliku ulogu u promoviranju finansijske pismenosti.

Također, Erste banka raznim aktivnostima već godinama podržava i sudjeluje u tradicionalnom obilježavanju Svjetskog i Europskog tjedna novca.

Zaposlenice i zaposlenici Erste banke rado se odazivaju na pozive za sudjelovanjem u ostalim radionicama, predavanjima i manifestacijama koje se organiziraju u svrhu povećanja finansijske pismenosti.

Društvena odgovornost

Dijalog s lokalnom zajednicom

Erste banka nastoji njegovati dvosmjernu komunikaciju s lokalnom zajednicom te ostvariti što veću transparentnost.

Tome doprinose i partnerske suradnje s brojnim udrugama, fakultetima, izlaganja i prezentacije na sajmovima, konferencijama i skupovima širom Hrvatske.

Kroz 2023. uspješno je realizirano sljedeće:

- _ sudjelovanje na Danu karijera (WISE) Prirodoslovno-matematičkog fakulteta u Zagrebu (štand, predstavljanje studentima, informiranje o mogućnostima za studentsku praksu i posao)
- _ sudjelovanje na EduFestu, festivalu studiranja i studentskog života (štand, predstavljanje studentima, informiranje o mogućnostima za studentsku praksu i posao)
- _ sudjelovanje na Danova karijera RIT-a (štand, predstavljanje studentima, informiranje o mogućnostima za studentsku praksu i posao)
- _ sudjelovanje na Danima karijera ZŠEM-a (štand, predstavljanje studentima, informiranje o mogućnostima za studentsku praksu i posao)
- _ suradnja s Hrvatskom studentskom asocijacijom – sponsorstvo projekta DriveIN kino
- _ suradnja s Prirodoslovno-matematičkim fakultetom u Zagrebu – donacija za manifestaciju Dan i noć matematike
- _ suradnja s Prirodoslovno-matematičkim fakultetom u Zagrebu – sponsorstvo studenata PMF-a na događanju STEM Games

Tijekom 2023. godine, u Erste banchi svoje stručne neplaćene prakse, koje za svrhu imaju ispunjenje obveze na fakultetu ili osnovni uvid u poslovno područje za koje se student interesira, odradilo je 28 studenata.

Prošle je godine ponovno pokrenuta i ljetna plaćena praksa, „Praksa tijekom faksa“, u trajanju od šest tjedana koje su se odvijale u tri smjera: BIZLab za studente ekonomskog usmjerjenja, MATHLab za studente prirodoslovno – matematičkog usmjerjenja te DIGILab za studente tehničkog i digitalnog usmjerjenja, u Zagrebu, Rijeci i Bjelovaru

Dijalog s lokalnom zajednicom (nastavak)

Studentima koji sudjeluju na ovim praksama omogućeno je upoznavanje s radom banke i rad na aktualnim projektima, rad s mentorom i dijeljenje znanja, radionice za razvoj osobnih vještina i finansijske pismenosti, nagradne grupne projekte s ostalim studentima na ljetnoj praksi te finansijska naknada za cjelokupno trajanje prakse.

U 2023. godini na smjeru BIZLab sudjelovalo je 5 studenata, MATHLab 7 studenata te DIGILab 4 studenta.

Erste banka se sa studentskim programima još u 2018. pridružila i Inicijativi za mlade, pokrenutoj s ciljem lakšeg uključivanja mladih na tržiste rada. Inicijativu za mlade pokrenule su Hrvatska udruga poslodavaca i Europska banka za obnovu i razvoj, a Erste banka mladim ljudima želi još više približiti mogućnost stjecanja kvalitetnih prvih radnih iskustava i potencijalnog daljnog zapošljavanja.

Inicijative zaposlenika

Krajem 2023. godine organiziran je interni second hand buvljak. Radi se o događanju gdje zaposlenici mogu, zu donaciju ponuđaču ili međusobnu trampu, odabrati probranu i nošenu odjeću koju prodaju (i kupuju) zaposlenice i zaposlenici banke. Cilj je promovirati ponovno korištenje dobro očuvane rabljene odjeće, potaknuti cirkularnu ekonomiju te smanjiti ugljični otisak. S ovom se praksom planira nastaviti i tijekom iduće godine.

Stipendije

Kao i prethodnih godina, i u 2023. godini studenti su se mogli prijaviti na stipendijski program „Best of South East“, kojeg je pokrenuo Steiermärkische Bank und Sparkassen AG (Sparkasse banka) u suradnji sa Sveučilištem u Grazu. Namijenjen je diplomantima i studentima s vrlo dobrim ocjenama te izraženim osobinama kao što su predanost, razvijene komunikacijske vještine te analitičko i praktično ekonomsko razmišljanje. Uz ovo, nužno je i poznавanje njemačkog jezika. S obzirom na zahtjevne uvjete, broj prijava na program nije veliki – u 2023. zaprimljene su tri prijave od kojih je jedna kandidatkinja uspješno zadovoljila kriterije i dobila stipendiju. Program obuhvaća jednogodišnju praksu u Sparkasse banchi ili nekom drugom štajerskom poduzeću za diplomante te godinu dana studiranja na Sveučilištu u Grazu za studente.

Od jeseni 2019. godine banka je uvela praksu stipendiranjia đaka i studenata s invaliditetom u okviru kvotnog zapošljavanja osoba s invaliditetom. S ovom je praksom nastavljeno i u prošloj, četvrtoj školskoj godini za redom (2022/2023) kada je redovitu mjesečnu stipendiju dobivalo 20 đaka i studenta. Uz to, po istoj je osnovi sklopljen ugovor o suradnji sa zaštitnom radionicicom koja većinom zapošljava osobe s invaliditetom o kupovini marketinškog materijala. Na jesen 2023. potpisani su ugovori o stipendiraju đaka i studenata s invaliditetom s ukupno 15 stipendista za školsku godinu 2023/2024.

Sponzorstva i donacije

Erste banka kroz svoje sponzorske i donatorske aktivnosti uključena je i aktivno podržava različite inicijative i projekte koji doprinose razvoju i unapređenju društva u cjelini, kako lokalno, tako i u cijeloj Republici Hrvatskoj. Svjesna potrebe zajednice, kao društveno odgovorno poduzeće, Erste banka je i tijekom 2023. nastavila podržavati brojne kulturne, znanstvene, zdravstvene, obrazovne, sportske i humanitarne projekte.

Kroz program sponzorstava i donacija u 2023. godini izdvojeno je gotovo EUR 2,4 milijuna, a banka je sponzorski ili donacijski podržala više od 600 projekata i ustanova humanitarnog i edukativnog karaktera te klubova, udruga, ustanova i projekata sportskog i kulturno umjetničkog karaktera.

Erste banka kroz svoja pokroviteljstva u 2023. godini podržala je DA2 film festival dokumentarnog filma, Kazalište Ulysses, Austrijski kulturni forum – događanje Muzički biennale Zagreb festival, Salon mladih u HDLU, izložbu Sanje Ivezović te izložbu Toma Gotovca u Muzeju suvremene umjetnosti u Zagrebu. Podržani su i Međunarodni festival malih scena, Baletni ansambl HNK Ivan pl. Zajc u Rijeci kao i Riječki karneval, Špancirfest, HNK Varaždin, Varaždinske barokne večeri, BOK festival Bjelovar, DOKUart festival dokumentarnog filma koji uz redovan program potiče djecu i mlade iz cijele Hrvatske da kreiraju vlastite dokumentarne filmove te Božićni gala mjuziku u Bjelovaru. Podršku su dobili i Samoborski fašnik, Samoborska glazbena jesen, Međunarodni dječji festival u Šibeniku te food festival 'Hook & Cook' u Rovinju.

Sponzorstva i donacije (nastavak)

Erste banka podršku daje i brojnim konferencijama koje se održavaju diljem Hrvatske, a samo neke od njih koje se mogu izdvojiti u 2023. godini su: Future Green Business konferencija, konferencija Poduzetnik godine, konferencije udruge Glas poduzetnika, konferencija Izazov promjene Udruge društava za upravljanje mirovinskim fondovima i mirovinskih osiguravajućih društava (UMFO), događanje pod nazivom 'Tjedan znanosti', projekta Ponosa Hrvatske, gaming konferencija pod nazivom 'Wandercon' u Osijeku, konferencija 'Tjedan finansijske pismenosti' u organizaciji Znanstvenog društva ekonomista, Konferencija 'Obnovljivi izvori energije – Dani sunca', kongres Hrvatskog društva za ceste i željeznice Via Vita u Rovinju te konferencija 'Susret gradonačelnika 48 sati'.

Također, podržava se i niz drugih kulturnih događanja i manifestacija koji svojim postojanjem i djelovanjem promoviraju lokalne običaje i kulturu, ali i potpomažu turističko djelovanje poput tradicionalne Sinjske alke, Dani paške čipke, Lubeničke večeri na Cresu, Matuljske večeri u Matuljima, Kastafsko kulturno ljeto u Kastvu te niz ostalih tradicijskih manifestacija specifičnih za određenu regiju ili grad u Hrvatskoj.

Kroz kreativnu platformu Urbanka powered by Erste, podržane su razne međunarodne izložbe, projekti poput Grafiti na gradele – međunarodni festival koji okuplja svjetski poznate grafiterе, Crtani romani šou – festival stripa, sponzoriranje filmskog festivala Brdo filmova u Gorskem kotaru, Motovunu i Zagrebu, izložbe umjetnika Williama Kentridgea u Galeriji Kranjčar u Zagrebu, podrška rada mladih umjetnika do 35. godine, za pripremu natječaja i nagrade najboljima u selekciji izložbe 37. Salona mladih koji se održao u Hrvatskom domu likovnih umjetnika u Zagrebu, Akademiju dramske umjetnosti u Zagrebu, Frka festival, sponzorstvo desetog izdanja Zagreb Design Weeka. U 2023. godini održao se 19. po redu natječaj za mlade umjetnike i umjetnice – Erste Fragmenti. Zaprimljeno je više od 100 prijava mladih umjetnika, otkupljena su umjetnička djela te izložena u prostorima Erste poslovnih zgrada i poslovnica diljem Hrvatske. Osim toga, dodjeljene su stipendije najboljim mladim umjetnicima. Izložba Erste Fragmenti održana je u jesen prošle godine u Kući za ljude i umjetnost Lauba.

Na području potpore društvene zajednice (social) putem donacija i sponzorstava banka je dala potporu Dječjem domu Nazorova te SOS Dječjem selu za nezbrinutu djecu. U vidu donacija potpomognuta je Specijalna bolnica za ortopediju Biograd na moru, Opća bolnica Zadar, Hrvatsko društvo za dječju kirurgiju, podrška Zakladi Hrvatska za djecu - za promicanja dobrobiti osobnih i imovinskih prava djece u situacijama različitih socijalnih, zdravstvenih, odgojnih i obrazovnih potreba djece, te podršku projekta/predavanja koji organizira Zaklada 'Hrvatska za djecu' u partnerstvu sa Školom narodnog zdravlja dr. Andrija Štampar o zdravstvenoj (ne)odgovornosti. Donirana je i Specijalna bolnica Goljak, Psihijatrijska bolnica za djecu i mladež Kukuljevićeva, Zaklada za djecu Marin Čilić.

U okviru šire strategije koja, između ostalog, promiče integraciju, inkluzivnost i zajedništvo svih pojedinaca u društvu, Erste banka podržala je aktivnosti udruge Zagreb Pride.

Jedan od pokretača stvaranja, napretka i rasta je znanje, stoga se kroz donatorske i sponzorske aktivnosti nastoji uključiti što više inicijativa, udruga, manifestacija i događanja koja se bave upravo edukativnim aktivnostima. U te svrhe Erste banka surađuje i s raznim školama te fakultetima Studentskog zbora Sveučilišta u Rijeci, Akademijom dramske umjetnosti i Akademijom likovne umjetnosti u Zagrebu, Ekonomskim fakultetom Rijeka, fakultetima Sveučilišta u Zagrebu FER i PMI te Centrom za podršku studentima i razvoj karijera FOI Varaždin.

Uz navedeno, Erste banka promiče važnost sportskih projekata te sponzorstava koji stavljaju naglasak na važnost promicanja sporta, a osobito promicanja svijesti o važnosti tjelesne aktivnosti u djece. Dva velika projekta koja su usmjerena upravo prema tom cilju su Erste Plava liga i Erste rukometna liga koje su od 2020. godine objedinjene u dječju sportsku platformu pod nazivom Erste prva liga.

Erste Plava liga je projekt namijenjen svim učenicama i učenicima od 1. do 6. razreda osnovne škole u Hrvatskoj, a osmišljen je kako bi djeca razvila sportski duh te kako bi ih se potaknulo da se bave sportom. Prošle godine održala se jedanaesta po redu sezona natjecanja, u kojoj je sudjelovalo ukupno 3977 natjecatelja.

Sponzorstva i donacije (nastavak)

Kampanja '60 minuta KRENI' uključila je poznate sportaše, trenere, prosvjetne djelatnike i institucije na davanje doprinosa i pružanje jednakih mogućnosti i uvjeta provođenja dnevne šezdesetominutne tjelesne aktivnosti za svu zainteresiranu djecu. Kvalifikacijska natjecanja proširila su se na jedan novi grad – Varaždin, te je natjecanje održano u ukupno deset gradova (Rijeka, Zagreb, Osijek, Makarska, Zadar, Pula, Knin, Varaždin, Vukovar i Čakovec te finale u Zagrebu).

Erste rukometna liga jedinstvena je dječja rukometna liga namijenjena učenicima i učenicama osnovnih škola od 2. do 7. razreda. Kroz ovu se ligu želi pokazati da je tjelesna aktivnost svima potrebna za zdravo i sretno odrastanje, a pritom omogućiti djeci da se uključe u natjecanja, međusobno druže i zabave. U organizaciju Lige sa svojim su rukometnim klubom direktno uključeni i svjetski poznati rukometari Ivano Balić i Petar Metličić, koji su uzor svim natjecateljima Lige i dodatna motivacija djeci i klubovima za uključenje u ovo natjecanje. U šestoj sezoni Erste rukometne lige, natjecanja su održana u jedanaest gradova (Rijeka, Rovinj, Split, Zadar, Šibenik, Dubrovnik, Labin, Kaštela, Poreč, Umag i Pula te finale u Splitu), a sudjelovalo je ukupno 4990 natjecatelja.

Kroz sportska sponzorstva Erste banka tradicionalno podržava Hrvatski stolnoteniski savez, Erste klub odbojke na pijesku Zagreb, Vaterpolo klub Primorje Rijeka, HNK Rijeka, Hrvatski olimpijski odbor, tradicionalnu jedriličarsku regatu Fiumanka na Kvarneru na kojoj sudjeluje više od 200 jedrilica, Festival sporta i rekreacije Rijeka Run, Davis Cup u Splitu, Biograd Boat show, kao najveći sajam brodova u RH te daje potporu gimnastici među mladima, a tu je i niz drugih sportskih regionalnih klubova za promicanje različitih vrsta sporta i sportskih aktivnosti među mladim naraštajima sportaša.

Također, treba istaknuti i inicijative pokrenute od strane različitih sektora banke i samih zaposlenika. U banci od 2013. godine djeluje donacijski fond „HOPE“. Njegova je misija prikupljanje donacija zaposlenika u svrhu pomaganja djeci bez odgovarajuće roditeljske skrbi, smještenoj u domovima diljem Hrvatske. Sudjelovanje, kao i iznos donacija, isključivo je dobrovoljne naravi te mogu biti jednokratne ili redovite mjesечne putem otvorenog platnog naloga. Pokretačka ideja bila je prikupljanje malih mjesечnih doprinosa većeg broja zaposlenika, kako bi se moglo pomoći domovima u nabavci opreme i drugih potrepština za njihove štićenike.

Tu je i inicijativa AZIL. Radi se o blagajničkom fondu solidarnosti, odnosno, namjenskom fondu za namirenje blagajničkog manjka i namirenje financijske štete klijentu koja je izazvana nemanjernom greškom blagajnika u radu s klijentima te je dobrovoljne naravi. Fondu mogu pristupiti svi zaposlenici, bez obzira na radno mjesto, ali ga mogu koristiti samo djelatnici na radnim mjestima koja uključuju rad na blagajni, trezoru i gotovinskom centru. Simbolična članarina za blagajnike naplaćuje se obustavom s plaće članova, dok ostali solidarni članovi fonda uplaćuju u fond proizvoljni iznos koji navedu u pristupnici kreiranoj posebno za tu svrhu.

Erste banka je i u prošloj godini dala podršku radu *Kontakt Collection*, umjetničke kolekcije Erste Groupa i Erste Fondacije. Radi se o zbirci utemeljenoj 2004. godine, koja obuhvaća mnogobrojna umjetnička djela iz raznih zemalja, s fokusom na istočnu, jugoistočnu i središnju Europu. U sklopu ove suradnje, tijekom prošle godine podržana je i izložba Sanje Ivezović u Muzeju suvremene umjetnosti u Zagrebu.

Humanitarne akcije

Erste izazov

Već petu godinu zaredom, od siječnja do prosinca 2023. godine, trajala je akcija u kojoj su si zaposlenici ESB grupe u Hrvatskoj zadali zadatak sportskim i rekreativnim aktivnostima prikupiti određenu kilometražu koja osigurava donaciju u humanitarne svrhe. Izazov je prošle godine bio postavljen na 200 tisuća kilometara, a iako je do konačnog iznosa prikupljenih kilometara malo nedostajalo, donacija od tri tisuće eura upućena je udruzi Mali zmaj.

Korporativno volontiranje – „Šalji dalje“

Korporativno volontiranje više je od jednokratne akcije na razini banke, a organizirano se provodi već petnaest godina. To je proces volontiranja i pružanja pomoći izdvajanjem vremena zaposlenika u svrhu pomoći drugima. Kako bi poslodavac dodatno potaknuo zaposlene, već petu godinu zaredom ponuđena je mogućnost volontiranja i u radnom vremenu za sve koji su zainteresirani uključiti se. Za to mogu iskoristiti jedan radni dan godišnje, pojedinačno ili u grupi.

Humanitarne akcije (nastavak)

Korporativno volontiranje – „Šalji dalje“ (nastavak)

Kroz razne projekte tijekom godine, zaposlenici su pomagali i zajedno se aktivirali kako bi činili dobro. Navedeno može biti dijeljenje znanja iz područja vlastite ekspertize (stručna znanja, razvoj socijalnih i poslovnih vještina, ...), druženje sa starijim ili bolesnim korisnicima domova za umirovljenike, uređivanje domova za djecu, briga o siromašnima i beskućnicima, čišćenje okoliša, sadnja drveća i slično.

U 2023. volontiralo se u institucijama, udrugama i različitim inicijativama: Akademija poslovnih vještina, Udruga „Budi dobro“, Kuća za beskućnike Caritasa zagrebačke nadbiskupije, Mala kuća u Petrinji, Inkluzivna farma u Hrastovici, Dom za starije Trešnjevka u Zagrebu i Dom za starije u Varaždinu, Dom za djecu Šubićevac, aktivnosti povodom Dana planete Zemlje, Ljetna tvornica znanosti i drugdje. Ukupno je ostvareno 80 dana volontiranja.

Obavijesti o mogućnostima volontiranja zaposlenici dobiju putem Intraneta ili sami pronađu potrebe u svom okruženju. Ponekad pomoći u organizaciji volontiranja pruža Sektor ljudskih potencijala koji potom predlaže mjesto volontiranja te pomaže u svemu što je potrebno kako bi se volontiranje održalo.

Erste banka je od 2015. godine potpisnik Povelje o priznavanju kompetencija stečenih volontiranjem, a od 2019. godine banka je potpisnik Povelje o volontiranju zaposlenika. Najbolja potvrda naporima i angažmanu Erste volontera su zahvale raznih ustanova i udruga koje su zaprimili i u 2023. godini.

Happy Hour

Zaposlenici banke, ali i drugih ovisnih društava, redovito godišnje organiziraju akcije prodaje kolača i drugih slatkih ili slanih proizvoda, koje su sami proizveli, i na taj način prikupljaju sredstva koja doniraju udrugama ili pojedincima koji se nalaze u teškim životnim prilikama. Tako se i krajem 2023. godine održao Happy Hour koji je proslavio i svoj deseti rođendan. Priključeni iznos donacija podijeljen je na nekoliko dijelova te doniran udrugama i potrebitim pojedincima. Happy Hour održao se i u Erste Card Clubu.

Okoliš

Problematika očuvanja okoliša posljednjih je nekoliko godina postala sve važnija za održiv razvoj i opstojnost tvrtki, odnosno, ljudi. S obzirom na to da su klimatske promjene počele utjecati na gotovo sve države na svim kontinentima te mijenjati načine na koje ljudi žive i rade, borba za očuvanje okoliša postala je globalna preokupacija. O važnosti te teme svjedoče i brojni skupovi, dogovori i inicijative vodećih svjetskih sila kako bi se ujedinjavanjem došlo do najkvalitetnijeg rješenja.

Odlukom o financiranju kompanija koje su okolišno neutralne te streme 'zelenim' i održivim projektima, banke i druge finansijske institucije imaju posredni utjecaj na okoliš te njegovo očuvanje. Osim toga, u Erste banchi se i u internim procesima stremi što kvalitetnijim i ekološki prihvatljivim rješenjima pa se tako primjerice prilikom uređenja poslovnicu, ali i u komunikaciji s klijentima nastoje postići što viši ekološki standardi. Neposredni utjecaj na okoliš identificiran je kroz potrošnju energije te potrošnju papira.

Upravljanje utjecajima na okoliš

Erste banka ima uspostavljenu Politiku zaštite okoliša kojom se definiraju okolišni ciljevi kojima se nastoji doprinijeti smanjenju potrošnje energije i vode te što manjem zagađenju okoliša te na taj način doprinijeti zajednici u kojoj banka posluje. Neki od ciljeva čijem je ispunjavanju Erste banka posvećena jesu:

- _ očuvanje prirodnih resursa njihovim odgovornim korištenjem, sustavno povećanje energetske učinkovitosti te usklađenost sa svim važećim zakonskim propisima
- _ korištenje recikliranog papira te kontinuirano smanjivanje otpadnog papira
- _ uvođenje sustava razvrstavanja otpada i promocija odgovornog gospodarenja otpadom među zaposlenicima
- _ smanjenje štetnih emisija odabirom i korištenjem električne energije iz obnovljivih izvora energije

Kako bi postigla svoje ciljeve, Erste banka uvela je sustav upravljanja okolišem sukladan zahtjevima norme ISO 14001:2015. Sustav upravljanja okolišem prema normi ISO 14001 potvrđen je (recertificiran) na razdoblje od tri godine, krajem 2023. godine te integriran sa Sustavom za upravljanje energijom prema normi ISO 50001 pomoću kojeg bi se u narednim godinama realizirale mogućnosti naprednjeg praćenja potrošnje električne energije i njezinog racionalnijeg korištenja, a što bi u konačnici trebalo donijeti i određene uštede.

Aktivno sudjelovanje zaposlenika Erste banke ključno je za postizanje ovih ciljeva. U tom smislu provode se edukacije svih zaposlenika kako racionalno štedjeti energiju i potrošnju papira, kako ispravno odvajati otpad te sustavna edukacija o standardu ISO 14001:2015, sa svim njegovim elementima i ciljevima. Edukacija na temu zaštite okoliša i racionalnog korištenja energije od početka 2020. godine obavezna je edukacija za sve novozaposlene, a u 2023. godini prošlo ju je 92% novih zaposlenika.

Kao i prethodnih godina, i u 2023. godini je od ovlaštene certifikacijske kuće napravljen jednogodišnji vanjski audit za provjeru funkciranja Sustava upravljanja okolišem prema međunarodnoj normi ISO 14001:2015. Banka je odradila sve potrebne aktivnosti za produljenje certifikata ISO 14001:2015 na još jednu godinu. Isto to su uspješno napravila i neka od povezanih društava Erste banke (Erste Card Club, Erste Leasing i Erste Bank A.D. Podgorica).

Erste banka postavila je Strateške ciljeve okoliša za period do 2027. godine. Za referentnu godinu postavljena je 2021. te su ciljevi određeni:

- _ smanjiti potrošnju električne energije do 3 % (2021: 12,47 GWh; 192,63 kWh/m²)
- _ smanjiti potrošnju toplinske energije do 3 % (2021: 4,79 GWh/g; 74,02 kWh/m²)
- _ smanjenje CO₂ emisije do 3 % (2021: 1.916 tCO₂/g; 29,61 kg CO₂ e/m²)

Upravljanje utjecajima na okoliš (nastavak)

Na temelju Strateških ciljeva, definirani su i Operativni ciljevi za 2024. godinu:

- _ nastaviti s kontinuiranom edukacijom o okolišu i energiji
- _ postavljanje minimalno 3 solare elektrane te proizvodnja minimalno 200 tisuća kWh zelene energije iz novopostavljenih i postojećih solarnih elektrana
- _ broj električnih vozila iznad 10% i plug-in hibridnih vozila 18% od ukupnog broja službenih vozila (ukupno cca 29%)

Energija

Energija je neophodna za svakodnevni život, kako pojedinca, tako i cjelokupnog gospodarstva, a u tom procesu potrebno ju je prenosići s početne lokacije do krajnjeg korisnika što, naravno, uzrokuje onečišćenje. Praćenje potrošnje električne energije omogućava kvalitetnije upravljanje ovim segmentom održivog poslovanja. Erste banka na području uštade električne energije ima nekoliko inicijativa.

Prilikom uređenja poslovnica i drugih poslovnih prostora vodi se računa o svim aspektima ekološki prihvatljivog i održivog poslovanja, koristeći programska i tehnička rješenja za optimiranje potrošnje energenata, redovito održava opremu da bi povećala njezinu trajnost i smanjila količinu otpada, koristi se štedne žarulje i LED štedne panoe za reklame, itd.

Erste banka i svoje klijente želi navesti na razmišljanje o energetskoj učinkovitosti, a posljedično i na samo djelovanje u tom smjeru. Banka klijentima može ponuditi nekoliko proizvoda s namjenom financiranja energetske učinkovitosti tzv. eko kredita, kako za građane tako i za kompanije, a koji potiču iskorištavanje ekoloških oblika energije, upotrebu obnovljivih izvora, energetsku efikasnost i slično, a čime se dodatno potiče razvoj održivosti i energetske učinkovitosti u društvu.

Erste banka kao dio Erste Grupe zalaže se za pružanje finansijskih usluga u energetskom sektoru zato što vjeruje da je opskrba električnom energijom ključni element za ekonomski i socijalni razvoj, pogotovo kada se govori o srednjoj i istočnoj Europi. Istovremeno je u tom dijelu vidljiva potreba za razumnim upravljanjem ekološkim i socijalnim učincima te boljim upravljanjem ekološkim rizicima. Upravo zato postavljene su smjernice u dijelu korporativnog financiranja Erste Grupe u svrhu primjene načela održivosti te reguliranja sudjelovanja Erste Grupe u ovoj industriji.

I u 2023. godini nastavilo se s ugradnjom zaštitnih folija protiv sunca, koje, osim puno boljih uvjeta za rad zaposlenika ljeti, smanjuju potrošnju električne energije za klimatizaciju. Folije su tijekom prošle godine ugrađene na staklene površine u ukupno četiri poslovnice – Daruvar, Čazma, Pešćenica u Zagrebu te Dubrava u Zagrebu.

Banka kontinuirano kontrolira i radi na smanjenju potrošnje energenata, a kako bi se na tome što učinkovitije radilo, potrebna je edukacija svih zaposlenika i korisnika prostorija koje su provođene i kroz godinu. Edukacija zaposlenika o mjerama i načinima racionalnog korištenja energenata od 2020. godine obvezna je za sve novozaposlene. Osim edukacija, proveden je i niz tehničkih mjera uštade, što je rezultiralo smanjenjem toplinske energije za 10% u odnosu na referentnu godinu te smanjenjem potrošnje električne energije za 12%. Smanjenje potrošnje električne energije vjerojatno bi bilo i veće, no moraju se uzeti u obzir čimbenici kojima se smanjuje emisija CO₂ nauštrb povećanja potrošnje električne energije - uvođenje korištenja električnih i hibridnih automobila te ugradnja punionica, preuređenje poslovnica koje imaju sve više uređaja koji rade 24/7 u svrhu bolje dostupnosti klijentima te kontinuiranu zamjenu uređaja za grijanje koji koriste fosilna goriva onima koji koriste električnu energiju.

Značajan napredak u korištenju obnovljivih izvora energije učinjen je u lipnju 2021. godine kada su na krov Erste poslovne zgrade u ulici Ivana Lučića u Zagrebu postavljene fotonaponske čelije. U 2023. postavljene su još tri solare elektrane, dvije u Bjelovaru i jedna u Viškovu, a proizvodnja električne energije iz tih elektrana trebala bi započeti u 2024. godini.

Emisije

Erste banka je i u 2023. godini koristila električnu energiju iz 100% obnovljivih izvora što, izuzev održavanja niske emisije CO₂, znači da je time doprinijela, odnosno, sudjelovala u realizaciji nacionalnih projekata energetske učinkovitosti putem fonda Ze-IEn.

Emisije (nastavak)

Na razini Erste Grupe CO2 emisija prati se u svim zemljama članicama, izračunata iz podataka kao što su potrošnja raznih energenata, potrošnja freona (ispusta plinova rashladnih sustava), prijeđena kilometraža službenih vozila, itd. Kada se govori o cilju postavljenom za 2023. godinu, uz poduzete kontinuirane mjere smanjenja emisija, što je primaran cilj, Erste banka kompenzirala je svoje operativne CO2 emisije u 2023. godini kupnjom „Gold Standard“ CO2 certifikata, koji su priznati i redovito revidirani sukladno vanjskim međunarodnim standardima, te je na taj način podržan projekt višeslojnog sustava za filtriranje vode.

Tablica 9. CO2 emisija

	2021.	2022	2023
tCO2e	1.916	1.563	1.586

Od 2021. godine u upotrebi su električni automobili, a kako bi se nadopunila mreža e-punionica te tako olakšalo korisnicima ovih vozila, Erste banka kontinuirano po upravnim zgradama u Zagrebu, Rijeci i Bjelovaru dopunjuje vlastitu mrežu brzih i sporih punionica. Tako su tijekom 2023. godine ugrađene 24 punionice.

Odvajanje otpada i smanjenje neselektiranog komunalnog otpada

Identificirano je da banka najviše otpada stvara u području potrošnje papira. Stoga, u svom svakodnevnom poslovanju u cijeloj Erste banci u Hrvatskoj koristi se ekološki, reciklirani papir za printanje, a takvo postupanje planirano je i u budućnosti. Također, zbog ekološkog aspekta, ali i jednostavnije upotrebe, potiče se klijente banke da što više rade i posluju online, stoga je omogućeno digitalno podnošenje zahtjeva za proizvodima banke, a Opći uvjeti poslovanja dostupni su u poslovnicama putem tablet uređaja, umjesto na papiru. Plakati u poslovnicama većim su dijelom, gdje god je to moguće, zamijenjeni digitalnim ekranima. Umjesto klasičnih obavijesti koje se šalju poštom na kućnu adresu, nastoji se sve veći broj dopisa klijentima slati elektroničkom poštom, a često se provode i pojedinačne kampanje za prelazak s papirnatih mjesecnih izvoda, na one elektroničke. Također, koriste se digitalni registratori kojima se centralno upravlja te se i na taj način štedi papir.

Banka konstantno kontrolira i radi na smanjenju potrošnje fotokopirnog papira na nivou cijele banke te su i u tu svrhu organizirane edukacije. Izuzev 2022. godine, potrošnja fotokopirnog papira konstantno je u padu.

Tablica 10: Potrošnja fotokopirnog papira

	2021.	2022	2023
Omot/FTE	10,77	13,45	9,44

Kako bi u budućnosti smanjili negativni utjecaj na okoliš i dodatno smanjili količinu neselektiranog komunalnog otpada, umjesto papirnih ručnika za brisanje ruku u sanitarnim čvorovima, prije nekoliko godina uvedena je upotreba platnenih ručnika. U sklopu toga organizirana je i edukacija zaposlenika. Upotrebom platnenih ručnika Erste banka smanjila je količinu neselektiranog otpada za 70-90 % u svakoj godini u odnosu na prethodne godine kada su se za istu namjenu koristili papirnatim ručnicima. Povećana upotreba papirnatih ručnika zabilježena je za vrijeme pandemije koronavirusa (primarno za dezinfekciju radnih površina), no njihova nabavka i distribucija obustavljena je u 2022. godine ublažavanjem i ukidanjem epidemioloških mjera.

Također, od 2018. godine u poslovnim zgradama i poslovnicama Erste banke u cijeloj Hrvatskoj postavljeni su spremnici za selektivno odvajanje otpada te su u sklopu toga uvedene i propisane procedure i provedena edukacija zaposlenika. Osim odvajanja papira, plastike, metala i stakla, posebni spremnici za odvajanje otpadnih baterija postavljeni su po upravnim zgradama u Zagrebu, Rijeci i Bjelovaru. S obzirom na to da na razini Republike Hrvatske nisu dostupni podaci o količinama pojedinih vrsta odloženog otpada, evidentirane su samo posebne kategorije zbrinutog otpada. Erste banka je u 2023. godini zbrinula: 17 tona glomaznog otpada te 38 tona električnog otpada.

Ostale aktivnosti

Prije nekoliko godina, na inicijativu zaposlenika, pokrenut je hvalevrijedan „Projekt za PET“, a njegovo provođenje nastavilo se i u prošloj godini. Riječ je o projektu organiziranog prikupljanja plastične ambalaže u Erste poslovnim centrima u Zagrebu i u Bjelovaru koji se provodi u suradnji s Udrugom za promicanje inkluzije. Zaposlenici banke prikupljaju plastične boce od napitaka koje korisnici udruge odnose na reciklažu, a od prikupljenih sredstava financiraju dio svojih potreba.

Organiziranim prikupljanjem plastične ambalaže Erste banka dvostruko pomaže zajednici u kojoj posluje. Osim recikliranja velikih količina plastičnih boca, što je samo po sebi ekološki koristan čin, banka pomaže pokretanje poduzetničke aktivnosti socijalno ugrožene populacije – osoba s intelektualnim poteškoćama koje se inače vrlo teško zapošljavaju. Dodatno, smanjenje količine plastičnog otpada u obliku PET boca za vodu na nivou cijele mreže banke ostvaruje se uvođenjem uređaja za proizvodnju pitke vode dobivene iz vodovodne mreže postupkom obrnute osmoze. Pitka voda dostupna zaposlenicima na taj način nije u plastičnoj ambalaži. Osim toga, kupnjom većeg broja staklenih čaša u čajnim kuhinjama nastoji se smanjiti korištenje jednokratnih plastičnih čaša za vodu, barem što se tiče naših zaposlenika.

Prošle su se godine Erste zaposlenice i zaposlenici uključili u projekt pošumljavanja u organizaciji Hrvatskih šuma – U proljeće PRVO posadi DRVO. Volonteri su sadili na zagrebačkom Sljemenu, a ovakve zajedničke sadnje nisu samo akcije pošumljavanja, one predstavljaju i akcije edukacija i informiranja te poticanja brige za prirodu.

Također, po upravnim zgradama u Zagrebu, Rijeci i Bjelovaru, Erste banka organizirala je ekološko-humanitarni projekt sakupljanja plastičnih čepova s PET boca za potrebu sakupljanja novčanih sredstava za Udrugu oboljelih od leukemije i limfoma RH. Ovakva akcija provodi se i u Erste Card Clubu.

Pri uređenju poslovnica po novom konceptu uslužnog modela koji, osim načina poslovanja, uključuje i vizualni identitet Erste banke, standardno se ugrađuju zeleni zidovi od živih biljaka, koji su se pokazali izrazito povoljnim za ugordan rad zaposlenika i njihov suživot s prirodom. Uz upravnu zgradu banke u Zagrebu, do sada su zeleni zidovi ugrađeni i u poslovnicama diljem Hrvatske. Osim toga, biljke u prostoru doprinose prirodnom povećanju vlažnosti zraka zimi u grijanim prostorima, čime se smanjuje potreba za energentima za umjetno ovlaživanje.

Također, banka je član nevladine udruge Hrvatski savjet za zelenu gradnju (eng. Croatia Green Building Council) te aktivno sudjeluje u raspravama i projektima oko zelenih projekata u građevinarstvu, raspravama o novim trendovima u ovom području i slično.

Dobavljači

Odgovornost dobavljača

Erste Grupa gleda svoje dobavljače kao partnere u razvoju održivosti svog poslovanja. Prilikom odabira dobavljača vodi se računa o održivosti i društveno odgovornom poslovanju te se biraju kompanije koje posluju u skladu sa svjetskim standarima koji uključuju socijalne i okolišne utjecaje.

Erste Group Procurement (EGP) je tvrtka Erste Grupe specijalizirana za nabavu. Osnovni joj je cilj osigurati transparentnu i poštenu nabavu i opskrbu te takve ugovore. Ispunjavanje potreba Erste Grupe za tuzemnim i inozemnim dobrima i uslugama, isporučenima na vrijeme i u skladu sa zahtjevima kvalitete, po najboljim mogućim uvjetima - predstavlja ključan element.

Dobavljači Erste Grupe obvezni su ispuniti propisane standarde u područjima poslovne etike, zaštite okoliša i ljudskih prava.

Od partnera se, tijekom ispunjavanja njihovih ugovornih obveza, očekuje: poštivanje nacionalnih i lokalnih zakona i propisa, ispunjavanje svih zakonskih obveza koje se tiču zdravlja i sigurnosti njihovih zaposlenika i izvođača, odlučno poštivanje ekoloških propisa, poštivanje i primjena temeljnih principa korporativne društvene odgovornosti, zaštita osnovnih ljudskih i radničkih prava, zaštita okoliša, promoviranje zdravlja i sigurnosti te odlučna borba protiv korupcije.

Ovi principi i javno su izraženi u dokumentu pod nazivom "Pravila ponašanja dobavljača" (engl. Supplier Code of Conduct) koji je javno dostupan na internetskoj stranici Erste Group Procurementa.

Erste Group Procurement nosi „CIPS oznaku etičnosti“. Ovaj certifikat osiguran je od strane „Ovlaštenog instituta za nabavu i opskrbu“ (engl. Chartered Institute of Procurement and Supply (CIPS)). Taj se certifikat izdaje kompanijama koje su predane visokim standardima etičnosti i koje su dokazale da svoje zaposlenike obučavaju te da posluju u skladu s istima. Zaposlenici su u potpunosti certificirani u odnosu na etičko postupanje dok je 95 % dobavljača, koje je odabrao EGP, prošlo proces etičkog certificiranja u skladu sa standardima EGP-a.

U postupku odabira dobavljača na strateškoj i operativnoj razini uzima se u obzir i održivost. Uz inicijalnu procjenu redovito se pregledava poslovanje dobavljača, čime se pokrívaju najbitniji ili najrizičniji dobavljači. Upitnik za reviziju dobavljača dotiče se područja kao što su: postojanje sustava upravljanja okolišem, sudjelovanje u Projektu objavljivanja emisije ugljičnog dioksida (CO₂) (CDS; Carbon Disclosure Project), postojanje napisane ekološke politike, metoda mjerjenja emisija CO₂, postojanje ekoloških ciljeva, informacije o globama i kaznama za kršenja propisa o zaštiti okoliša i opis opskrbnog lanca dobavljača.

U slučaju nabave dobara upitnik revizije nadopunjava se pitanjima o potencijalno opasnim kemikalijama, mogućnostima recikliranja proizvoda, povratu po isteku životnog vijeka te o Energy Staru ili sličnim standardima.

Erste Grupa, uključujući i Erste banku u Hrvatskoj, sa zadovoljstvom može istaknuti da u opskrbnom lancu Erste Grupe nisu otkriveni stvarni ili mogući negativni utjecaji na okoliš i niti jedan ugovor s dobavljačem nije raskinut kao rezultat značajnog stvarnog ili mogućeg negativnog utjecaja na okoliš.

Prilikom odabira dobavljača uzeti su u obzir i društveni aspekti, a upitnik obuhvaća i pitanja poput: dječjeg rada, eliminiranja svih oblika prisilnog rada, eliminiranja diskriminacije kod zapošljavanja, slobode udruživanja i prava na kolektivno pregovaranje, razumnog broja radnih sati i poštene naknade, zdravstvene zaštite, zaštite na radu, restrukturiranja posla, plaće, prikladnih radnih uvjeta i drugih važnih društvenih kriterija u opskrbnom lancu.

Društvenu odgovornost potiče se i kroz odabir dobavljača i vrste roba i usluga koje se koriste, uključujući i promotivne marketinške materijale. Između ostalog, nerijetko se biraju proizvodi koji imaju ekološki certifikat ili su finalan proizvod nekog društveno-odgovornog projekta u koji su uključene marginalizirane skupine iz društva.

GRI Kazalo sadržaja

Broj GRI Standarda	Naslov GRI Standarda	Broj informacije	Naslov informacije	Referenca na Godišnje izvješće 2023.	Komentar/Razlog neobjavljuvanja informacije
GRI 102 Opći podaci 2016					
1. Organizacijski profil					
GRI 102	Opći podaci	102-1	Ime organizacije	4	Erste&Steiermärkische Bank d.d.
GRI 102	Opći podaci	102-2	Aktivnosti, brend, proizvodi i usluge	91	Godišnje izvješće: Opći podaci
GRI 102	Opći podaci	102-3	Lokacija sjedišta	91	Rijeka, Jadranski trg 3a, Republika Hrvatska
GRI 102	Opći podaci	102-4	Lokacija poslovanja	91	Opći podaci
GRI 102	Opći podaci	102-5	Vlasništvo	91	Opći podaci
GRI 102	Opći podaci	102-6	Tržišta na kojem organizacija posluje	91	Opći podaci
GRI 102	Opći podaci	102-8	Informacije o zaposlenicima	42	Nefinansijsko izvješće: Zaposlenici
GRI 102	Opći podaci	102-9	Dobavljači	65	Nefinansijsko izvješće: Dobavljači
GRI 102	Opći podaci	102-10	Promjene među dobavljačima	65	Nije bilo značajnije promjene
GRI 102	Opći podaci	102-11	Načela predostrožnosti	30	Nefinansijsko izvješće: Kodeks ponašanja ESB grupe; Izjava o svrsi
GRI 102	Opći podaci	102-12	Eksterne inicijative Članstva u organizacijama	34, 61	Nefinansijsko izvješće: Klijenti, Okoliš
GRI 102	Opći podaci	102-13		n.a.	HUB, HGK
2. Strategija					
GRI 102	Opći podaci	102-14	Izvješće predsjednika Uprave	6	Izvješće predsjednika Uprave
GRI 102	Opći podaci	102-15	Najvažniji utjecaji, prijetnje i prilike	33	Nefinansijsko izvješće: Analiza materijalnih tema
3. Etika i integritet					
GRI 102	Opći podaci	102-16	Vrijednosti, principi, standardi i norme ponašanja	42	Nefinansijsko izvješće: Zaposlenici
4. Ustrojstvo					
GRI 102	Opći podaci	102-18	Struktura ustrojstva	71	Opći podaci: Nadzorni odbor, Uprava
5. Dioničari					
GRI 102	Opći podaci	102-40	Popis dioničara	33	Nefinansijsko izvješće: Analiza materijalnih tema
GRI 102	Opći podaci	102-41	Kolektivni ugovor	42	Nefinansijsko izvješće: Zaposlenici
GRI 102	Opći podaci	102-42	Identificiranje dionika	33	Nefinansijsko izvješće: Analiza materijalnih tema
GRI 102	Opći podaci	102-43	Pristup uključivanju dionika	33 i dalje	Nefinansijsko izvješće: Analiza materijalnih tema
GRI 102	Opći podaci	102-44	Ključne teme i pitanja	33	Nefinansijsko izvješće: Analiza materijalnih tema
6. Praksa izvještavanja					
GRI 102	Opći podaci	102-46	Definiranje sadržaja izvještaja	30	Nefinansijsko izvješće: Analiza materijalnih tema
GRI 102	Opći podaci	102-47	Popis materijalnih tema	33	Nefinansijsko izvješće: Analiza materijalnih tema
GRI 102	Opći podaci	102-49	Promjene u izvještavanju	33	Nema promjena.
GRI 102	Opći podaci	102-50	Razdoblje izvještavanja	4	Od 1. siječnja 2023. do 31. prosinca 2023.
GRI 102	Opći podaci	102-51	Datum posljednjeg izvještaja	n.a.	Godišnje izvješće za godinu koja završava 31.12.2022.
GRI 102	Opći podaci	102-52	Razdoblje izvještavanja	4	Godišnji
GRI 102	Opći podaci	102-54	Tvrđnja o izvještavanju u skladu s GRI Standardima	30	Nefinansijsko izvješće Erste banke sastavljeno je u skladu sa smjernicama za izvještavanje Global Reporting Initiative (GRI standard: core optlon)
GRI 102	Opći podaci	102-55	GRI tablica sadržaja	66	Nefinansijsko izvješće

GRI Kazalo sadržaja (nastavak)

Broj GRI Standarda	Naslov GRI Standarda	Broj informacije	Naslov informacije	Referenca na Godišnje izvješće 2023.	Komentar/Razlog neobjavljenja informacije
GRI 103 Upravljački pristup 2016					
GRI 103	Upravljački pristup	103-1	Objašnjenje materijalnih tema	31	Nefinansijsko izvješće: Analiza materijalnih tema
Materijalne i dodatne teme					
Materijalna tema: Antikorupcija (GRI 205 Antikorupcija 2016)					
GRI 205	Antikorupcija	205-3	Potvrđeni slučajevi korupcije	34	Nefinansijski izvještaj: Antikorupcija U 2023. u Erste banci nije bilo zabilježenih slučajeva korupcije.
Materijalna tema: Emisije (GRI 305 Emisije 2016)					
GRI 305	Emisije	305-5	Smanjenje emisija	62, 52	Nefinansijsko izvješće: Emisije
Materijalna tema: Odgovornost dobavljača (GRI 308 Negativan utjecaj dobavljača 2016)					
GRI 308	Negativan utjecaj na okoliš od strane dobavljača	308-2	Negativan utjecaj na okoliš od strane dobavljača	65	Nefinansijsko izvješće: Dobavljači
Materijalna tema: Ravnoteža poslovnog i privatnog života te zdravlje (GRI 401 Zaposlenje 2016)					
GRI 401	Zaposlenici	401-1	Novi zaposlenici	52	Nefinansijsko izvješće: Zaposlenici Novi zaposlenici: 205; Fluktuacija: 322
GRI 401	Zaposlenici	401-3	Rodiljni dopust	53	Nefinansijsko izvješće: Zaposlenici
Materijalna tema: Ravnoteža poslovnog i privatnog života te zdravlje (GRI 403 Sigurnost i zaštita na radu 2018)					
GRI 403	Sigurnost i zaštita na radu	403-1	Sustav sigurnosti i zaštite na radu	53, 54	Nefinansijsko izvješće: Zaposlenici
GRI 403	Sigurnost i zaštita na radu	403-3	Medicina rada	53, 54	Nefinansijsko izvješće: Zaposlenici
GRI 403	Sigurnost i zaštita na radu	403-5	Ospozobljavanje radnika za rad na siguran način	53, 54	Nefinansijsko izvješće: Zaposlenici
GRI 403	Sigurnost i zaštita na radu	403-7	Postupci sprječavanja i ublažavanja negativnih posljedica	53, 54	Nefinansijsko izvješće: Zaposlenici
Materijalna tema: Edukaciјe i obrazovanje (GRI 404 Edukaciјe i obrazovanje 2016)					
GRI 404	Edukaciјe i obrazovanje	404-1	Broj sati obuke	49	Nefinansijsko izvješće: Zaposlenici
Materijalna tema: Raznolikost i jednakost (GRI 405 Raznolikost i jednakost 2016)					
GRI 405	Raznolikost upravnih tijela i zaposlenika	405-1	Struktura upravnih tijela i zaposlenika	43	Nefinansijsko izvješće: Zaposlenici
Materijalna tema: Raznolikost i jednakost (GRI 406 Anti-diskriminacija)					
GRI 406	Antidiskriminacija	406-1	Ukupan broj slučajeva diskriminacije	n.a.	U 2023. u Erste banci nije bilo slučajeva diskriminacije.
Materijalna tema: Zadovoljstvo klijenta					
Informacije o zadovoljstvu klijenata					
Materijalna tema: Financijska pismenost					
Informacije o aktivnostima koje se provode na području finansijskog opismenjavanja					
				55-60	Nefinansijsko izvješće: Društvo

Izjava o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja

Izjava o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja

Korporativnom upravljanju u Erste&Steiermärkische Bank d.d. (u dalnjem tekstu: Banka) posvećuje se osobita pozornost, te ono predstavlja najznačajniju odrednicu u poslovanju Banke, koja osigurava poticaj Upravi i menadžmentu te Nadzornom odboru u ostvarivanju interesa i zaštite dioničara i Banke u cjelini.

Banka u svom poslovanju primjenjuje Načela korporativnog upravljanja usvojena od Uprave i Nadzornog odbora radi uspostave visokih standarda i ostvarenja dobrog korporativnog upravljanja, transparentnosti poslovanja kao osnove za zaštitu dioničara, investitora i drugih nositelja interesa, te brige za radnike, održivi razvoj i zaštitu okoliša (dalje u tekstu: Načela). Načela se temelje na pozitivnim propisima Republike Hrvatske te osiguravaju strateško vođenje Banke, učinkovit nadzor nad upravljanjem i odgovornosti Uprave i Nadzornog odbora prema Banci, njezinim zaposlenicima, klijentima i ostalim zainteresiranim stranama, i objavljena su na službenoj Internet stranici Banke.

Banka se u svom radu osobito pridržava sljedećih načela korporativnog upravljanja:

- _ Transparentnost poslovanja;
- _ Zaštita prava dioničara;
- _ Jasno određene ovlasti i odgovornosti tijela Banke;
- _ Suradnja između Uprave i Nadzornog odbora te transparentnost odnosa između svih tijela Banke, radnika, dioničara, klijenata Banke i javnosti u cjelini;
- _ Efikasan sustav unutarnjih kontrola.

Banka je osigurala integritet računovodstvenog sustava i finansijskog izvještavanja, odgovarajuće sustave unutarnjih kontrola, sustav za upravljanje rizicima i pouzdanost informacijskog sustava koji pokrivaju sve važne aktivnosti Banke. Istovremeno Banka je angažirala vanjskog revizora i organizirala primjenu prethodnog, stalnog i naknadnog finansijskog nadzora u finansijskom izvješćivanju te u donošenju potrebnih odluka.

Računovodstveni sustav, temeljen na Međunarodnim računovodstvenim standardima i Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja te definiran Računovodstvenim politikama Banke, propisan je Pravilnikom o računovodstvu koji definira prava, obveze i odgovornosti svih sudionika što uključuje i obvezu kontinuiranog nadzora, dok je rad ostalih sustava također podržan posebnom normativnom regulativom.

Banka je uspostavila sustav unutarnjih kontrola kojim se osigurava djelotvoran izravan nadzor, integriranim djelovanjem postupaka i procesa za praćenje učinkovitosti poslovanja Banke, pouzdanosti finansijskog izvješćivanja te usklađenosti sa zakonskim i podzakonskim propisima kao i s dobrim poslovnim običajima. Sustav unutarnjih kontrola u Banci ostvaruje se paralelnim djelovanjem triju međusobno neovisnih funkcija: (a) funkcije praćenja rizika (b) funkcije praćenja usklađenosti (compliance) i (c) funkcije unutarnje revizije.

U povezanim društвima Banke u kojima je to potrebno obzirom na djelatnosti koje društva obavljaju, veličinu, značaj i regulatorni okvir, također je uspostavljena funkcija praćenja usklađenosti, funkcija praćenja rizika i funkcija unutarnje revizije.

Glavne značajke sustava unutarnjih kontrola Banke i povezanih društava očituju se u neovisnim nositeljima kontrolnih funkcija odgovornih za identifikaciju, procjenu i upravljanje rizicima, uključujući kontrolu rizika i funkciju usklađenosti, dok interna revizija nadgleda cjelokupno poslovanje Banke i Grupe s ciljem procjene adekvatnosti uspostavljenog sustava internih kontrola.

Izjava o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja (nastavak)

Također, Kodeksom ponašanja Banke uređuju se osnovna pravila poslovnog ponašanja zaposlenika Banke u svrhu očuvanja i daljnog razvoja ugleda bankarstva i Banke u društvu, promičući ideju profesionalnosti, odgovornosti i transparentnosti poslovanja.

Nadalje, Banka je 2017. godine usvojila Politiku raznolikosti i uključenosti koja određuje okvire i smjernice te daje opća načela o integraciji upravljanja raznolikošću u korporativnoj kulturi i poslovanju, a sve u skladu s načelima Erste Grupe.

Osnovni rizik vezan uz financijsko izvještavanje odnosi se na greške ili namjerne postupke (prijevare) koje dovode do narušavanja istinitog i fer prikaza financijskog položaja i uspješnosti Banke. To se događa u slučaju kada su podaci u financijskim izvješćima u suštini nedosljedni ili netočni, a pojedinačno ili skupno mogu utjecati na donošenje odluka od strane korisnika financijskih izvještaja. Takva odluka može napraviti ozbiljnu štetu, kao što je financijski gubitak, nametanje sankcija od strane supervizora ili reputacijska šteta.

Složeni zahtjevi za priznavanje i mjerjenje financijskih instrumenata, posebno procjene određivanja fer vrijednosti za koje nisu dostupne pouzdane tržišne vrijednosti, procjene za priznavanje ispravaka vrijednosti i rezerviranja, kao i teško poslovno okruženje donose rizik od značajnih grešaka u financijskom izvještavanju.

Temeljni kapital Banke, koji je u cijelosti uplaćen, iznosi 237.778.450,00 EUR i podijeljen je na 16.984.175 redovnih dionica izdanih u nematerijaliziranom obliku koje se vode pri Središnjem klirinškom depozitarnom društvu d.d. s oznakom »RIBA-R-A«.

Nominalna vrijednost svake dionice iznosi 14,00 EUR i daje pravo na jedan glas u Glavnoj skupštini Banke, na kojoj dioničari Banke ostvaraju svoja prava.

Kako bi poboljšali koordinaciju upravljanja Bankom i pojednostavili dioničku strukturu, posredni dioničari Erste Group Bank AG i Steiermärkische Bank und Sparkassen AG odlučili su postati neposrednim dioničarima Banke, preuzimanjem dionica Banke od društva ESB Holding GmbH u istim postocima u kojima su imali udjele u kapitalu navedenog društva.

U skladu s navedenim, do 30. prosinca 2015. sve dionice Banke držalo je društvo ESB Holding GmbH, a od 30. prosinca 2015. sve dionice Banke drže društva Erste Group Bank AG (59,02%) i Steiermärkische Bank und Sparkassen AG (40,98%).

Glavna skupština odlučuje o pitanjima koja su izričito predviđena zakonskim propisima i Statutom Banke. Glavnu skupštinu saziva Uprava ili Nadzorni odbor najmanje jednom godišnje i kada to zahtijevaju interesi Banke. O izmjenama i dopunama Statuta, odlučuje Glavna skupština Banke većinom glasova koji predstavljaju najmanje tri četvrtine temeljnog kapitala zastupljenog na Glavnoj skupštini.

Banka je dana 26. svibnja 2023. godine održala redovnu Glavnu skupštinu na kojoj je donesena odluka o raspodjeli dobiti u 2022. godini. Neto dobit Banke ostvarena u 2022. godini iznosila je 977.280.291,22 kuna od čega je 389.288.152,72 kuna (51.667.416,91 EUR) raspoređeno u zadržanu dobit, dok je iznos od 587.992.138,50 kuna (78.039.967,95 EUR) raspoređen za dividendu dioničarima.

Dividenda je utvrđena u iznosu od 34,62% nominalne vrijednosti dionice, što iznosi 34,62 kune po dionici.

Dioničarima Banke, Erste Group Bank AG i Steiermärkische Bank und Sparkassen AG dividenda je isplaćena 29. svibnja 2023. godine.

Izjava o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja (nastavak)

Uz navedeno, donesene su odluke o davanju razrješnice članovima Uprave i Nadzornog odbora.

Osim navedene redovne Glavne skupštine, u 2023. godini održane su i dvije izvanredne Glavne skupštine Banke. Na izvanrednoj Glavnoj skupštini održanoj 3. travnja 2023. godine donesena je odluka o izmjenama i dopunama Politike o procjeni primjerenoosti predsjednika Uprave, člana Uprave, člana Nadzornog odbora i nositelja ključne funkcije, odluka o primjerenoosti članova Nadzornog odbora za 2022. godinu, odluka o primjerenoosti kandidatkinje za članicu Nadzornog odbora Banke, odluka o izboru nove članice Nadzornog odbora i odluka o utvrđivanju naknade za rad nove članice Nadzornog odbora, Nina Begičević Ređep.

Na izvanrednoj Glavnoj skupštini održanoj 4. srpnja 2023. godine donesena je odluka o usklađenju temeljnog kapitala i odluka o izmjenama i dopunama Statuta Banke. Usklađenje temeljnog kapitala provedeno je radi uvođenja eura kao službene valute Republike Hrvatske. Po usvajaju odluke o usklađenju temeljnog kapitala, temeljni kapital Banke iznosi 237.778.450,00 eura. Zbog usklađenja temeljnog kapitala Banke, usvojene su i izmjene i dopune Statuta Banke. Također, PricewaterhouseCoopers d.o.o. imenovan je revizorom Banke za 2023. godinu.

Pravila o imenovanju i opozivu imenovanja članova Uprave i Nadzornog odbora, ovlasti članova Uprave i Nadzornog odbora, te podaci o sastavu i djelovanju Uprave, Nadzornog odbora i njihovih pomoćnih tijela propisani su u Načelima.

Uprava Banke vodi poslove Banke na vlastitu odgovornost sukladno Zakonu o trgovačkim društvima, Zakonu o kreditnim institucijama, internim aktima Banke te zastupa Banku. Uprava Banke sastoje se od pet (5) članova, od kojih je jedan Predsjednik. Uprava svoje odluke i zaključke donosi na sjednicama. Organizacija, način rada i odlučivanja Uprave regulirani su Poslovnikom o radu Uprave.

Članovi Uprave su:

- _ Christoph Schoefboeck, predsjednik Uprave,
- _ Martin Hornig, član Uprave,
- _ Zdenko Matak, član Uprave,
- _ Krešimir Barić, član Uprave,
- _ Hannes Frotzbacher, član Uprave

Nadzorni odbor nadzire vođenje poslova Banke te se sastoje se od sedam (7) članova, koje bira Glavna skupština.

Članovi Nadzornog odbora su:

- _ Willibald Cernko, predsjednik Nadzornog odbora,
- _ Georg Bucher, zamjenik predsjednika Nadzornog odbora,
- _ Ingo Bleier, član Nadzornog odbora,
- _ Judit Agnes Havasi, član Nadzornog odbora,
- _ Walburga Seidl, član Nadzornog odbora,
- _ Nikolai Leo de Arnoldi, član Nadzornog odbora do 1. ožujka 2023.,
- _ Nina Begičević Ređep, član Nadzornog odbora od 28. rujna 2023.,
- _ Roland Klimesch, član Nadzornog odbora.

Izjava o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja (nastavak)

Nadzorni odbor djeluje na sjednicama. Saziv i održavanje sjednica, postupak odlučivanja i ovlaštenja propisana su Poslovnikom o radu Nadzornog odbora. Nadzorni odbor ima četiri (4) osnovanih odbora, i to: Revizijski odbor, Odbor za primitke, Odbor za imenovanja, Odbor za rizike, a koji su osnovani s ciljem donošenja kompetentnih i neovisnih prosudbi o svim pitanjima koja su internim aktima Banke i relevantnim propisima stavljena u njihovu nadležnost. Članove odbora imenuje se iz reda Nadzornog odbora.

Revizijski odbor:

- _ Georg Bucher, predsjednik Odbora
- _ Judit Ágnes Havasi, član Odbora
- _ Roland Klimesch, član Odbora

Odbor za primitke:

- _ Judit Ágnes Havasi, predsjednica Odbora
- _ Willibald Cernko, član Odbora
- _ Georg Bucher, član Odbora

Odbor za imenovanja:

- _ Judit Ágnes Havasi, predsjednica Odbora
- _ Willibald Cernko, član Odbora
- _ Georg Bucher, član Odbora
- _ Roland Klimesch, član Odbora
- _ Walburga Seidl, član Odbora

Odbor za rizike:

- _ Nina Begičević Ređep, predsjednica Odbora
- _ Walburga Seidl, član Odbora
- _ Willibald Cernko, član Odbora

**Financijski izvještaji za
godinu koja završava 31.
prosinca 2023.**

Erste&Steiermärkische Bank d.d.

Odgovornost za financijske izvještaje

Temeljem Zakona o računovodstvu Republike Hrvatske, Uprava je dužna pobrinuti se da za svaku finansijsku godinu budu sastavljeni nekonsolidirani i konsolidirani finansijski izvještaji u skladu s Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja (MSFI) koje je objavio Odbor za međunarodne računovodstvene standarde i koji su usvojeni u EU, koji pružaju istinit i fer pregled finansijskog stanja, rezultata poslovanja i novčanog tijeka Erste&Steiermärkische Bank d.d. zajedno sa njezinim ovisnim i pridruženim društvima (pod zajedničkim nazivom: Grupa) za navedeno razdoblje kao i za Erste&Steiermärkische Bank d.d. (Banka), odvojeno.

Odgovornosti Uprave pri izradi finansijskih izvještaja obuhvaćaju sljedeće:

- odabir i dosljednu primjenu prikladnih računovodstvenih politika;
- davanje opravdanih i razboritih prosudbi i procjena;
- postupanje u skladu s važećim računovodstvenim standardima, uz objavljanje i obrazloženje svih materijalno značajnih odstupanja u finansijskim izvještajima; te
- sastavljanje finansijskih izvještaja pod pretpostavkom vremenske neograničenosti poslovanja, osim ako je neprimjereno pretpostaviti da će Grupa i Banka nastaviti poslovanje.

Uprava je odgovorna za vođenje odgovarajućih računovodstvenih evidencija, koje u svakom trenutku s prihvatljivom točnošću prikazuju finansijski položaj Grupe i Banke. Također, Uprava je dužna pobrinuti se da finansijski izvještaji budu u skladu sa Zakonom o računovodstvu. Pored toga, Uprava je odgovorna za čuvanje imovine Grupe i Banke te za poduzimanje opravdanih koraka za sprečavanje i otkrivanje prijevare i drugih nepravilnosti.

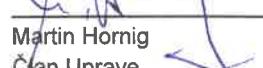
Uprava je obavezna sastaviti Godišnje izvješće koje se sastoji od finansijskih izvješća, Izvješća poslovodstva i Izjave o odgovornosti u skladu sa Zakonom o računovodstvu. Izvješće poslovodstva i Izjava o odgovornosti se pripremaju u skladu sa člancima 21., 22. i 24. Zakona o računovodstvu. Uprava je dužna podnijeti na usuglašavanje Nadzornom odboru Godišnje izvješće Banke, koje uključuje godišnje odvojene i konsolidirane finansijske izvještaje. Ukoliko se Nadzorni odbor usuglasi s finansijskim izvještajima, smatra se da su ga potvrdili Uprava i Nadzorni odbor Banke.

U skladu s Delegiranom uredbom Komisije (EU) 2018/815 od 17. prosinca 2018. o dopuni Direktive 2004/109/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu regulatornih tehničkih standarda za specifikaciju jedinstvenog elektroničkog formata za izvještavanje („Uredba o ESEF-u“), Uprava je dužna sastaviti i objaviti godišnji izvještaj nekonsolidirani i konsolidirani u XHTML formatu te opisno označiti godišnje finansijske izvještaje sastavljene sukladno MSFI-jevima u XHTML formatu koristeći XBRL oznake radi ispunjavanja uvjeta iz članka 462. Zakona o tržištu kapitala.

Nakon provedbe ispitivanja, Uprava opravdano očekuje da će Grupa i Banka u dogledno vrijeme raspolažati odgovarajućim resursima te stoga pri sastavljanju finansijskih izvještaja i dalje usvaja načelo vremenske neograničenosti poslovanja.

Christoph Schoefboeck
Predsjednik Uprave

Martin Hornig
Član Uprave

Hannes Frotzbacher
Član Uprave

Krešimir Barić
Član Uprave

Zdenko Matak
Član Uprave

Erste&Steiermärkische Bank d.d.
Jadranski trg 3a
51 000 Rijeka
Republika Hrvatska

18. ožujka 2024.

Izvješće neovisnog revizora

Dioničarima banke Erste&Steiermärkische Bank d.d.

Izvješće o reviziji nekonsolidiranih i konsolidiranih financijskih izvještaja

Naše mišljenje

Prema našem mišljenju, nekonsolidirani i konsolidirani financijski izvještaji fer prezentiraju, u svim značajnim odrednicama, nekonsolidirani i konsolidirani financijski položaj banke Erste&Steiermärkische Bank d.d. („Banka“) i njegovih ovisnih društava (zajedno - „Grupa“) na dan 31. prosinca 2023. godine i nekonsolidiranu i konsolidiranu financijsku uspješnost i nekonsolidirane i konsolidirane novčane tokove Banke i Grupe za tada završenu godinu u skladu s Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja koji su usvojeni u Europskoj uniji.

Naše mišljenje je usklađeno s našim dodatnim izvještajem Revizijskom odboru od 18. ožujka 2024.

Što smo revidirali

Nekonsolidirani i konsolidirani financijski izvještaji Banke i Grupe obuhvaćaju:

- nekonsolidirani i konsolidirani izvještaj o računu dobiti i gubitka za godinu završenu 31. prosinca 2023.;
- nekonsolidirani i konsolidirani izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti za tada završenu godinu
- nekonsolidirani i konsolidirani izvještaj o financijskom položaju na dan 31.prosinca 2023.
- nekonsolidirani i konsolidirani izvještaj o promjenama kapitala za tada završenu godinu
- nekonsolidirani i konsolidirani izvještaj o novčanom tijeku za tada završenu godinu i
- bilješke uz nekonsolidirane i konsolidirane financijske izvještaje, koje sadrže značajne informacije o računovodstvenim politikama i ostale objašnjavajuće informacije.

Osnova za mišljenje

Obavili smo našu reviziju u skladu s Međunarodnim revizijskim standardima (MRevS-ima). Naše odgovornosti prema tim standardima su podrobno opisane u našem izvješću u odjeljku o Odgovornosti revizora za reviziju nekonsolidiranih i konsolidiranih financijskih izvještaja.

Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo dobili dostatni i primjereni te da čine odgovarajuću osnovu za naše mišljenje.

Neovisnost

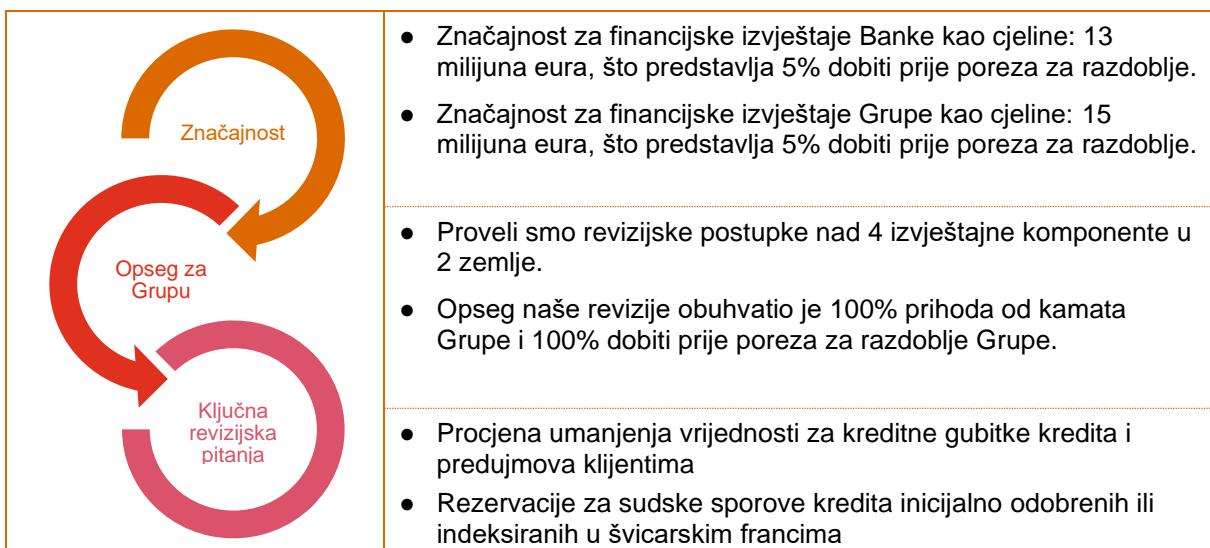
Neovisni smo od Banke i Grupe u skladu s Međunarodnim kodeksom etike za profesionalne računovođe (uključujući Međunarodne standarde neovisnosti) koji je izdao Odbor za međunarodne standarde etike za računovođe (Kodeks). Ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti u skladu s Kodeksom.

Prema našim najboljim saznanjima i uvjerenju, izjavljujemo da su nerevizijeske usluge koje smo pružili Banci i Grupi u skladu s primjenjivim zakonskim propisima u Republici Hrvatskoj te da nismo pružili nerevizijeske usluge koje su zabranjene člankom 5(1) Uredbe (EU) br. 537/2014.

Nerevizijeske usluge koje smo pružili Banci i Grupi u razdoblju od 1. siječnja 2023. godine do 31. prosinca 2023. godine objavljene su u bilješci 51 uz nekonsolidirane i konsolidirane financijske izvještaje/u Izvješću poslovodstva.

Naš pristup reviziji

Pregled

Oblikovali smo našu reviziju utvrđujući značajnost i procjenjujući rizike značajnog pogrešnog prikazivanja u nekonsolidiranim i konsolidiranim finansijskim izvještajima. Konkretno, razmatrali smo područja subjektivnih procjena uprave; na primjer, značajne računovodstvene procjene koje uključuju pretpostavke i uzimaju u obzir buduće događaje koji su inherentno neizvjesni. Kao i u svim našim revizijama, također smo obavili postupke povezane sa zaobilazeњem internih kontrola od strane uprave, uključujući između ostalog i analizu o tome postoje li dokazi koji bi upućivali na pristranost koja predstavlja rizik značajne pogreške kao posljedicu prijevare.

Značajnost

Na opseg naše revizije utjecala je naša primjena značajnosti. Revizija je oblikovana kako bi se moglo steći razumno uvjerenje o tome jesu li nekonsolidirani i konsolidirani finansijski izvještaji bez značajnog pogrešnog prikaza. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prijevare ili pogreške. Smatruj se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili u zbroju, utječu na ekonomske odluke korisnika donesene na osnovi tih nekonsolidiranih i konsolidiranih finansijskih izvještaja.

Na temelju naše profesionalne prosudbe utvrdili smo određene kvantitativne pragove značajnosti, uključujući značajnost za nekonsolidirane i konsolidirane finansijske izvještaje kao cjeline, kako je prikazano u tablici u nastavku. Oni su nam, zajedno s kvalitativnim razmatranjima, pomogli u određivanju opsega revizije, vrste, vremenskog rasporeda i obujma naših revizijskih postupaka, kao i utvrđivanju utjecaja pogrešnog prikazivanja, ako postoji, pojedinačno i u zbroju na nekonsolidirane i konsolidirane finansijske izvještaje kao cjeline.

Značajnost za finansijske izvještaje Banke i Grupe kao cjeline	Banka: 13 milijuna eura Grupa: 15 milijuna eura
Kako smo je utvrdili	Banka i Grupa: 5 % dobiti prije poreza za razdoblje
Obrazloženje za korišteno odabranou mjerilo	Za mjerilo smo odabrali dobit prije poreza za razdoblje jer smatramo da je to prikladno mjerilo na temelju kojeg se mjeri uspješnost poslovanja Banke i Grupe od strane korisnika finansijskih izvještaja i dioničara te je to općenito prihvaćeno mjerilo uspješnosti poslovanja.

Ključna revizijska pitanja

Ključna revizijska pitanja su ona pitanja koja su, po našoj profesionalnoj prosudbi, bila od najveće važnosti za našu reviziju nekonsolidiranih i konsolidiranih financijskih izvještaja tekućeg razdoblja. Tim pitanjima smo se bavili u kontekstu naše revizije nekonsolidiranih i konsolidiranih financijskih izvještaja kao cjeline i pri formiranju našeg mišljenja o njima te ne dajemo zasebno mišljenje o tim pitanjima.

Ključno revizijsko pitanje	Kako smo revidirali ključno revizijsko pitanje
<p>Procjena umanjenja vrijednosti za kreditne gubitke kredita i predujmova klijentima</p> <p>Vidjeti bilješku <i>Umanjenje vrijednosti financijskih instrumenata prema MSFI-ju 9 u odjeljku Financijski instrumenti – materijalne informacije o računovodstvenoj politici, odjeljak Krediti i predujmovi klijentima po amortiziranom trošku u bilješci 14 Financijska imovina po amortiziranom trošku i bilješke 28 - 34 nekonsolidiranih i konsolidiranih financijskih izvještaja za detaljnije informacije o očekivanim kreditnim gubicima ('ECL') po kreditima i predujmovima klijentima.</i></p> <p>Na dan 31. prosinca 2023. godine, Banka i Grupa su iskazale kreditni gubitak po kreditima i predujmovima klijentima u iznosu od 247 milijuna eura, a Grupa u iznosu od 283 milijuna eura.</p> <p>Tijekom revizije usredotočili smo se na ovo područje zbog značajnosti iznosa koji su uključeni u nekonsolidirane i konsolidirane financijske izvještaje, kao i zbog toga što Uprava donosi složene i subjektivne prosudbe kako o vremenu nastanka tako i o veličini očekivanih kreditnih gubitaka, što ga čini složenim područjem računovodstva.</p> <p>Za kredite niskog kreditnog rizika umanjenje vrijednosti se računa na skupnoj osnovi kao 12-mjesečni očekivani kreditni gubitak. Ukoliko je nastupilo značajno povećanje kreditnog rizika, umanjenje vrijednosti se računa kao očekivani kreditni gubitak tijekom životnog vijeka imovine. Za kredite kod kojih je nastupio status neispunjerenja obveza, a koji nisu pojedinačno značajni, kreditni gubici se također računaju na skupnoj osnovi.</p> <p>U tim se slučajevima očekivani kreditni gubici određuje korištenjem ključnih pretpostavki kao što su vjerovatnost nastanaka statusa neispunjerenja obveza na razini izloženosti („PD“), definicija značajnog povećanja kreditnog rizika, izloženost u trenutku stupanja izloženosti u status neispunjerenja obveza („EAD“) i procijenjeni gubici u slučaju neispunjerenja obveza („LGD“). Statistički modeli koriste se za određivanje ključnih pretpostavki, uključujući različite buduće makroekonomske scenarije.</p>	<p>Naš revizijski pristup bio je sljedeći:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ažurirali smo naše razumijevanje metodologije izračuna ECL-a koje primjenjuju Banka i Grupa, stekli razumijevanje prilagodbi modela izvršenih kao rezultat procjene Uprave o utjecaju geopolitičkih i makroekonomskih neizvjesnosti i procijenili njihovu usklađenost sa zahtjevima MSFI-ja 9. Pritom smo angažirali stručnjake za kreditni rizik. • Procijenili smo značajne kontrolne aktivnosti u upravljanju kreditnim rizikom i poslovnim procesima kreditiranja te testirali ključne kontrole u pogledu odobravanja kredita i naknadnog praćenja. • Procijenili smo kontrolne aktivnosti i testirali ključne kontrole u području kritičnih podataka, uključujući rejting kupaca i procjenu kolateralu, a također smo procijenili okvir za neovisnu validaciju, rezultate validacije i cjelokupno upravljanje modelom u smislu usklađenosti sa MSFI-jem 9. • Provjerili smo, na temelju uzorka, kritične podatke u izvornim sustavima i njihov unos u alat za izračun ECL-a (vjerovatnost nastanaka statusa neispunjerenja obveza, gubitke u slučaju neispunjerenja obveza i rejtinge klijenta). • Provjerili smo proces uključivanja informacija o budućim kretanjima u procjene ECL-a. • Provjerili smo validacijske i monitoring izvještaje kako bismo potvrdili ispravnost alokacije u pojedine faze kreditnog rizika ('staging'), izračun ECL-a, izvedbe modela i provjeru kvalitete podataka. • Provjerili smo, na temelju uzorka, ispravnost alokacije u pojedine stupnjeve kreditnog rizika u skladu s dodatnim prilagodbama modela zbog geopolitičkih i makroekonomskih neizvjesnosti. • Provjerili smo usklađenost rezultata alata za izračun ECL-a s računovodstvenim evidencijama.

Ključno revizjsko pitanje

Banka i Grupa bile su pod značajnim utjecajem makroekonomskih kretanja i geopolitičkih napetosti koje su utjecale na gospodarsko okruženje. Banka i Grupa odgovorile su na nastalu situaciju primjenom prilagodbe modela za faze, odnosno prelaskom u Fazu 2 na temelju unaprijed definiranih karakteristika portfelja i ažuriranjem modela procjene informacija o budućnosti.

Za pojedinačno značajne izloženosti kod kojih je nastupio status neispunjena obveza kreditni gubici se računaju na pojedinačnoj osnovi. U tim se slučajevima očekivani kreditni gubici određuju korištenjem ključnih pretpostavki kao što su vjerojatnosti scenarija, očekivani novčani tokovi kao i očekivani priljevi od realizacije kolateralna (gdje je primjenjivo).

Kako smo revidirali ključno revizjsko pitanje

- Testirali smo, na temelju uzorka, adekvatnost kreditnih gubitaka izračunatih na pojedinačnoj osnovi, procjenjujući predviđene scenarije i procijenjene očekivane novčane tokove.
- Provjerili smo objave u nekonsolidiranim i konsolidiranim finansijskim izvještajima koje se odnose na kreditne gubitke po zajmovima i predujmovima klijentima, uključujući objave vezane za utjecaj geopolitičkih i makroekonomskih neizvjesnosti, s obzirom na njihovu primjerenošć i usklađenost sa zahtjevima MSFI-ja.

Ključno revizijsko pitanje

Rezervacije za sudske sporove kredita inicijalno odobrenih ili indeksiranih u švicarskim francima

Na dan 31. prosinca 2023., Banka i Grupa su priznali rezervacije za sudske sporove za kredite inicijalno odobrane ili indeksirane u švicarskim francima („CHF“).

Bilješka 44 *Rezerviranja, odjeljak Ostale kategorije rezervacija uz nekonsolidirane i konsolidirane finansijske izvještaje pružaju informacije o rezervacijama za sudske sporove.*

Rezervacije za sudske sporove odnose se na kredite koji nisu bili konvertirani u kune i koji su i dalje denominirani u CHF, uključujući zahtjeve za proglašenje ništetnosti ugovora o kreditu u potpunosti i zahtjeve za ponишtenjem specifičnih klauzula ugovora o kreditu te na zatezne kamate po kreditima konvertiranim iz CHF u EUR čija konverzija je izvršena sukladno Zakonu o potrošačkom kreditiranju.

Rezervacije za sudske sporove predstavljaju najbolju procjenu Uprave uvezši u obzir trenutak i veličinu potencijalnih odljeva ekonomskih resursa potrebnih za podmirenje obveze na izvještajni datum.

Fokusirali smo se na ovo područje budući da uključuje značajne prosudbe i procjene u primjeni zahtjeva MSFI-jeva procjenjujući trenutak i veličinu potencijalnih odljeva ekonomskih resursa potrebnih za podmirenje obveza Banke i Grupe koja je nastala iz ovih sudske sporova, uvezši u obzir njihovu inherentnu neizvjesnost.

Kako smo revidirali ključno revizijsko pitanje

Naš revizijski pristup bio je sljedeći:

- Proveli smo razumijevanje procesa i metodologije korištene u procjeni rezervacija za sudske sporove kredita inicijalno odobrenih u CHF.
- Dobili smo detaljni pregled sudske sporove koji se vode protiv Banke za kredite denominirane u CHF kao i analitike rezervacija koje su priznate po ovim sporovima. Uskladili smo ove informacije s informacijom koja se nalazi u nekonsolidiranim i konsolidiranim informacijom koju smo dobili od vanjskih odvjetničkih društava.
- Kao dio našeg testiranja procjene Uprave, dobili smo neovisni pregled i mišljenje od vanjskih odvjetničkih društava koje se odnose na sudske sporove koji se vode protiv Banke, te smo provjerili adekvatnost rezervacija uspoređujući osnovu za procjenu rezervacije s mišljenjem vanjskih odvjetničkih društava i javno dostupnim informacijama kako bi preispitali ključne pretpostavke definirane od strane Uprave.
- Provjerili smo matematičku točnost izračuna rezervacija za sudske sporove.

Kako smo odredili opseg revizije Grupe

Prilagodili smo opseg revizije kako bismo obavili dostatnu razinu posla koja nam omogućava izražavanje mišljenja o konsolidiranim finansijskim izvještajima kao cjelini, uzimajući u obzir strukturu Grupe, računovodstvene procese i kontrole te djelatnost u kojoj Grupa posluje.

Izvještavanje o ostalim informacijama

Uprava je odgovorna za ostale informacije. Ostale informacije uključuju Izvješće poslovodstva, Izjavu o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja, Nefinansijsko izvješće, Dodatak 1 – Propisani obrasci i Dodatak 2 - Razlike između finansijskih izvještaja prema MSFI i propisanih obrazaca uključeno u Godišnje izvješće, ali ne uključuju nekonsolidirane i konsolidirane finansijske izvještaje i naše izvješće revizora o njima.

Naše mišljenje o nekonsolidiranim i konsolidiranim finansijskim izvještajima ne obuhvaća ostale informacije.

U vezi s našom revizijom nekonsolidiranih i konsolidiranih finansijskih izvještaja, naša je odgovornost pročitati gore navedene ostale informacije te pri tome razmotriti jesu li ostale informacije značajno proturječne nekonsolidiranim i konsolidiranim finansijskim izvještajima ili našim saznanjima stečenim u reviziji ili se na neki drugi način čini da su značajno pogrešno prikazane.

U pogledu Izvješća poslovodstva, Izjave o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja i Nefinansijskog izvješća, obavili smo također postupke propisane odredbama Zakona o računovodstvu Republike Hrvatske. Ti postupci obuhvaćaju provjeru je li Izvješće poslovodstva sastavljeno u skladu s člancima 21. i 24. Zakona o računovodstvu, uključuje li Izjava o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja informacije definirane u članku 22. Zakona o računovodstvu te je li Nefinansijsko izvješće sastavljeno u skladu s člancima 21.a i 24.a Zakona o računovodstvu.

Na temelju posla koji smo obavili tijekom revizije, prema našem mišljenju:

- informacije u Izvješću poslovodstva i Izjavi o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja za finansijsku godinu za koju su sastavljeni nekonsolidirani i konsolidirani finansijski izvještaji uskladene su, u svim značajnim odrednicama, s nekonsolidiranim i konsolidiranim finansijskim izvještajima;
- Izvješće poslovodstva sastavljeno je u skladu s člancima 21. i 24. Zakona o računovodstvu;
- Izjava o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja uključuje informacije definirane u članku 22. Zakona o računovodstvu; te
- Nefinansijsko izvješće sastavljeno je u skladu sa zahtjevima članaka 21a. i 24.a Zakona o računovodstvu.

Nadalje, na temelju poznавanja i razumijevanja poslovanja Banke i Grupe i njihovog okruženja stečenog u okviru revizije, od nas se zahtijeva da izvijestimo ako zaključimo da postoje značajni pogrešni prikazi u Izvješću poslovodstva, Izjavi o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja i ostalim informacijama dobivenim prije datuma ovog izvješća revizora. U tom smislu nemamo ništa za izvijestiti.

Odgovornost uprave i onih koji su zaduženi za nadzor za nekonsolidirane i konsolidirane finansijske izvještaje

Uprava je odgovorna za sastavljanje i fer prikaz nekonsolidiranih i konsolidiranih finansijskih izvještaja u skladu s Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja koji su usvojeni u Europskoj uniji i za one interne kontrole za koje uprava odredi da su potrebne za omogućavanje sastavljanja nekonsolidiranih i konsolidiranih finansijskih izvještaja koji su bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prijevare ili pogreške.

U sastavljanju nekonsolidiranih i konsolidiranih finansijskih izvještaja, uprava je odgovorna za procjenjivanje sposobnosti Banke i Grupe da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem, za objavljivanje okolnosti povezanih s vremenski neograničenim poslovanjem ako je to primjenjivo te za korištenje računovodstvene osnove utemeljene na vremenski neograničenom poslovanju, osim ako uprava namjerava likvidirati Banku i Grupu ili prekinuti poslovanje ili nema realne alternative nego da to učini.

Oni koji su zaduženi za nadzor odgovorni su za nadziranje procesa finansijskog izvještavanja Banke i Grupe.

Odgovornost revizora za reviziju nekonsolidiranih i konsolidiranih finansijskih izještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome jesu li nekonsolidirani i konsolidirani finansijski izještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prijevare ili pogreške i izdati izješće neovisnog revizora koje uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visoka razina uvjerenja, ali nije jamstvo da će revizija obavljena u skladu s MRevS-ima uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kad ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prijevare ili pogreške i smatraju se značajnima ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili u zbroju, utječu na ekonomski odluke korisnika donesene na osnovi tih nekonsolidiranih i konsolidiranih finansijskih izještaja.

Kao sastavni dio revizije u skladu s MRevS-ima, donosimo profesionalne prosudbe i održavamo profesionalni skepticizam tijekom revizije. Također:

- Prepoznajemo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikaza nekonsolidiranih i konsolidiranih finansijskih izještaja, uslijed prijevare ili pogreške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao odgovor na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dostačni i primjereni kako bismo osigurali osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikaza nastalog uslijed prijevare je veći od rizika nastalog uslijed pogreške, jer prijevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorene, namjerno ispuštanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaznje internih kontrola.
- Stječemo razumijevanje internih kontrol relevantnih za reviziju kako bismo osmisili revizijske postupke koji su primjereni u danim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o učinkovitosti internih kontrol Banke i Grupe.
- Ocjenjujemo primjerenošć primjenjenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena koje donosi uprava i s njima povezanih objava.
- Zaključujemo o primjerenošći korištene računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja koju koristi uprava i, na temelju pribavljenih revizijskih dokaza, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili okolnostima koji mogu izazvati značajnu sumnju u sposobnost Banke i Grupe da nastave s vremenski neograničenim poslovanjem. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pozornost u našem izješću neovisnog revizora na povezane objave u nekonsolidiranim i konsolidiranim finansijskim izještajima ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modificiramo naše mišljenje. Naši zaključci temelje se na revizijskim dokazima pribavljenim sve do datuma našeg izješća neovisnog revizora. Međutim, budući događaji ili okolnosti mogu dovesti do prekida vremenski neograničenog poslovanja Banke i Grupe.
- Ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj nekonsolidiranih i konsolidiranih finansijskih izještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li nekonsolidirani i konsolidirani finansijski izještaji transakcije i događaje na kojima se temelje na način kojim se postiže fer prezentacija.
- Prikupljamo dostačne primjerene revizijske dokaze povezane s finansijskim informacijama subjekata ili poslovnim aktivnostima unutar Grupe kako bismo mogli izraziti mišljenje o konsolidiranim finansijskim izještajima. Odgovorni smo za usmjeravanje, nadzor i provedbu grupne revizije. Isključivo smo mi odgovorni za naše izješće revizora.

Komuniciramo s onima koji su zaduženi za nadzor, između ostalih pitanja, o planiranom djelokrugu i vremenskom rasporedu revizije te važnim revizijskim nalazima, uključujući značajne nedostatke u internim kontrolama ako su otkriveni tijekom naše revizije.

Također dajemo izjavu onima koji su zaduženi za nadzor da smo postupili u skladu s relevantnim etičkim zahtjevima u vezi s neovisnošću i da ćemo komunicirati s njima o svim odnosima i drugim pitanjima za koja se može razumno smatrati da utječu na našu neovisnost, kao i, gdje je primjenjivo, o radnjama poduzetim u svrhu uklanjanja prijetnji ili primjenjenim mjerama zaštite.

Među pitanjima o kojima se komunicira s onima koji su zaduženi za nadzor, određujemo ona pitanja koja su od najveće važnosti u reviziji nekonsolidiranih i konsolidiranih finansijskih izještaja tekućeg razdoblja i stoga predstavljaju ključna revizijska pitanja. Navedena pitanja opisujemo u našem izješću neovisnog revizora, osim ako zakon ili regulativa sprječava javno objavljivanje pitanja ili kada odlučimo, u iznimno rijetkim okolnostima, da pitanje ne treba priopćiti u našem izješću neovisnog revizora jer se razumno može očekivati da bi negativne posljedice priopćavanja nadmašile dobrotobi javnog interesa od takve objave.

Izvješće o ostalim zakonskim i regulatornim zahtjevima

Imenovanje

Prvi put smo imenovani za revizore Banke i Grupe 12. lipnja 2017. godine. Naše imenovanje obnavlja se jednom godišnje odlukom skupštine s najnovijim ponovnim imenovanjem na dan 4. srpnja 2023. što predstavlja ukupno neprekinuto razdoblje angažmana od 7 godina.

Obrasci prema Odluci

Na temelju Odluke o strukturi i sadržaju godišnjih finansijskih izvještaja kreditnih institucija (NN 42/18, 122/20, 119/21 i 108/22), „Odluka“), Uprava Banke je pripremila obrasce prikazane u Dodatku 1 – Propisani obrasci („Obrasci“), pod naslovom Račun dobiti i gubitka i Izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti Banke i Grupe za godinu završenu 31. prosinca 2023., Izvještaj o finansijskom položaju Banke i Grupe na dan 31. prosinca 2023., Izvještaj o promjenama kapitala Banke i Grupe te Izvještaj o novčanim tokovima Banke i Grupe za godinu koja je tada završila, zajedno s informacijama o usklađenju Obrazaca s finansijskim izvještajima Banke i Grupe iskaznima u Dodatku 2 – Razlike između finansijskih izvještaja prema MSFI i propisanih obrazaca. Uprava Banke odgovorna je za pripremu Obrazaca i informacija o usklađenju. Oni ne predstavljaju sastavni dio revidiranih finansijskih izvještaja, ali sadrže informacije sukladno zahtjevima Odluke. Finansijske informacije u Obrascima izvedene su iz revidiranih finansijskih izvještaja Banke i Grupe pripremljenima u skladu s Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja koji su usvojeni u Europskoj uniji kao što je prikazano na stranicama 85 do 241, a koji su usklađeni za potrebe Odluke.

Izvješće o usklađenosti formata nekonsolidiranih i konsolidiranih finansijskih izvještaja sa zahtjevima Uredbe o europskom jedinstvenom elektroničkom formatu („ESEF“)

Na temelju našeg ugovora, angažirani smo od strane uprave Banke za provođenje angažmana s izražavanjem razumnog uvjerenja za provjeru usklađenosti prezentacije nekonsolidiranih i konsolidiranih finansijskih izvještaja Banke i Grupe za godinu koja je završila 31. prosinca 2023., a koji su sadržani u priloženoj elektroničkoj datoteci 549300A2F46GR0UOM390-2023-12-31-hr, (dalje u tekstu: finansijski izvještaji) s primjenjivim zahtjevima za prezentaciju („Finansijski izvještaji u ESEF formatu“).

Opis predmeta ispitivanja i primjenjivi kriteriji

Uprava Banke sastavila je finansijske izvještaje u ESEF formatu u skladu sa zahtjevima članka 462. stavka 5. Zakona o tržištu kapitala (Narodne novine, br. 65/18, 17/20 i 83/21) („Zakon o tržištu kapitala“) i s Delegiranim uredbom Komisije (EU) 2019/815 od 17. prosinca 2018. o dopuni Direktive 2004/109/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu regulatornih tehničkih standarda za specifikaciju jednog elektroničkog formata za izvještavanje („Uredba o ESEF-u“). Navedeni propisi predviđaju ispunjavanje sljedećih zahtjeva:

- finansijski izvještaji sadržani u Godišnjem izvješću sastavljeni su u XHTML formatu
- podaci sadržani u finansijskim izvještajima propisani Uredbom o ESEF-u i Zakonom o tržištu kapitala označeni su i sve oznake ispunjavaju sljedeće zahtjeve:
 - korišten je XBRL jezik za označavanje,
 - korišteni su elementi osnovne taksonomije navedeni u Uredbi o ESEF-u s najbližim računovodstvenim značenjem, osim ako nije napravljen dodatni element taksonomije u skladu s Prilogom IV. Uredbe o ESEF-u,
 - oznake su u skladu sa zajedničkim pravilima za označavanje prema Uredbi o ESEF-u.

Zahtjevi opisani u prethodnom odlomku određuju osnovu za primjenu u sastavljanju finansijskih izvještaja u ESEF formatu i, prema našem mišljenju, predstavljaju odgovarajuće kriterije za donošenje zaključka s izražavanjem razumnog uvjerenja.

Odgovornost uprave i onih koji su zaduženi za nadzor

Uprava Banke odgovorna je za pripremu finansijskih izvještaja u ESEF formatu u skladu sa zahtjevima Uredbe o ESEF-u i Zakonom o tržištu kapitala. Osim toga, uprava Banke odgovorna je za održavanje sustava internih kontrola koji u razumnoj mjeri osigurava pripremu finansijskih izvještaja u ESEF formatu bez značajnih neusklađenosti sa zahtjevima Uredbe o ESEF-u i Zakona o tržištu kapitala, uslijed prijevare ili pogreške.

Oni koji su zaduženi za nadzor odgovorni su za nadziranje procesa pripreme finansijskih izvještaja u ESEF formatu kao dijela procesa finansijskog izvještavanja.

Naša odgovornost

Naša je odgovornost donijeti zaključak s izražavanjem razumnog uvjerenja, temeljen na pribavljenim revizijskim dokazima, o tome jesu li finansijski izvještaji u ESEF formatu, u svim značajnim odrednicama u skladu sa zahtjevima Uredbe o ESEF-u i Zakona o tržištu kapitala. Obavili smo angažman s izražavanjem razumnog uvjerenja u skladu s Međunarodnim standardom za angažmane s izražavanjem uvjerenja (MSIU) 3000 (izmijenjen) - Angažmani s izražavanjem uvjerenja različiti od revizija ili uvida u povjesne finansijske informacije. Ovaj standard zahtijeva da smo usklađeni s etičkim zahtjevima te da planiramo i provedemo postupke kako bismo dobili razumno uvjerenje o tome jesu li finansijski izvještaji u ESEF formatu pripremljeni, u svim značajnim odrednicama, u skladu s primjenjivim zahtjevima.

Razumno uvjerenje visoka je razina izražavanja uvjerenja, ali nije jamstvo da će usluga izvršena u skladu s MSIU 3000 (R) uvijek otkriti postojeće značajne pogrešne prikaze (značajna neusklađenost sa zahtjevima).

Provedeni postupci

Priroda, vremenski okvir i obujam odabranih postupaka ovise o prosudbi revizora.

U sklopu odabranih postupaka obavili smo sljedeće aktivnosti:

- pročitali smo zahtjeve Uredbe o ESEF-u i Zakona o tržištu kapitala
- stekli smo razumijevanje sustava internih kontrola i procesa relevantnih za primjenu jedinstvenog elektroničkog formata za izvještavanje za finansijske izvještaje, uključujući izradu XHTML formata i označavanje finansijskih izvještaja
- provjerili smo je li XHTML format ispravno primijenjen
- ocijenili smo potpunost označavanja finansijskih izvještaja korištenjem iXBRL jezika za označavanje u skladu sa zahtjevima implementacije elektroničkog formata opisanim u Uredbi o ESEF-u
- ocijenili smo prikladnost korištenja XBRL oznaka odabranih iz taksonomije ESEF-a te izradu proširenih oznaka kada nije bilo moguće utvrditi odgovarajući element taksonomije ESEF-a i
- ocijenili smo prikladnost povezivanja elemenata proširene taksonomije s taksonomijom ESEF-a.

Uvjereni smo da su nam pribavljeni dokazi dostatni i primjereni te da čine odgovarajuću osnovu za izražavanje našeg zaključka.

Zaključak

Prema našem mišljenju, na temelju provedenih postupaka i pribavljenih dokaza, finansijski izvještaji u ESEF formatu za godinu koja je završila 31. prosinca 2023., sadržani u gore navedenoj priloženoj elektroničkoj datoteci, pripremljeni su, u svim značajnim odrednicama, u skladu s Uredbom o ESEF-u i Zakonom o tržištu kapitala.

Naš zaključak ne predstavlja mišljenje o istinitosti i fer prikazu finansijskih izvještaja prezentiranih u elektroničkom formatu. Osim toga, ne izražavamo nikakvo uvjerenje o ostalim informacijama objavljenim u dokumentima u ESEF formatu.

Angažirani partner u reviziji odgovoran za ovo izvješće neovisnog revizora je Siniša Dušić.

PricewaterhouseCoopers d.o.o.
PricewaterhouseCoopers d.o.o.
Heinzelova 70, Zagreb
18. ožujka 2024.

Siniša Dušić
Član Uprave, ovlašteni revizor

pwc
PricewaterhouseCoopers d.o.o.⁴
za reviziju i konzalting
Zagreb, Heinzelova 70

Izvještaj o računu dobiti i gubitka

u milijunima EUR	Bilješke	GRUPA		BANKA	
		2022.	2023.	2022.	2023.
Neto kamatni prihod	2	282	410	232	353
Kamatni prihodi		289	462	247	413
Ostali slični prihodi		25	51	10	28
Kamatni trošak		(23)	(75)	(16)	(60)
Ostali slični troškovi		(9)	(28)	(9)	(28)
Neto prihod od naknada i provizija	3	117	125	79	87
Prihod od naknada i provizija		159	171	114	125
Trošak od naknada i provizija		(42)	(46)	(35)	(38)
Prihodi od dividende	4	-	-	6	8
Neto rezultat iz trgovanja i svodenja na fer vrijednost	5	40	15	41	14
Dobici / gubici po osnovi finansijskih instrumenata koji se mjeri po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	6	(2)	1	(2)	1
Neto rezultat od ulaganja po metodi udjela		1	1	-	-
Prihod od najma od ulaganja u nekretnine i ostalog operativnog najma	7	8	7	-	-
Troškovi zaposlenih	8	(114)	(128)	(89)	(100)
Ostali administrativni troškovi	8	(93)	(105)	(73)	(86)
Amortizacija	8	(33)	(31)	(20)	(19)
Ostali dobici/gubici od prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se ne mjeri po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	9	-	(21)	-	(21)
Umanjenje vrijednosti koje proizlazi iz finansijskih instrumenata	10	43	46	33	43
Ostali operativni rezultat	11	(44)	(22)	(35)	(14)
Ostali operativni prihod		3	-	3	1
Ostali operativni troškovi		(47)	(22)	(38)	(15)
Dobit prije poreza za razdoblje	205	298	172	266	
Porez na dobit	12	(49)	(53)	(42)	(47)
Neto rezultat za razdoblje	156	245	130	219	
Neto rezultat raspoloživ nekontrolirajućem interesu		-	4	-	-
Neto rezultat raspoloživ vlasniku matičnog društva	156	241	-	-	

Zarada po dionici

Za izračunavanje zarade po dionici, zarada se uzima kao neto dobit tekuće godine koja pripada redovnim dioničarima umanjena za povlaštene dividende, ako ih ima. U nastavku je prikazano usklađenje dobiti nakon poreza koja je raspoloživa redovnim dioničarima.

u milijunima EUR	GRUPA	
	2022.	2023.
Neto rezultat za razdoblje	156	245
Neto rezultat raspoloživ vlasniku matičnog društva	156	241
Ponderiran prosječan broj redovnih dionica (za osnovnu i razrijedenu zaradu po dionici)	16.984.175	16.984.175
Zarada po redovnoj dionici – osnovna i razrijedena (u eurima)	9,00	14,20

Izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti

u milijunima EUR	GRUPA		BANKA	
	2022.	2023.	2022.	2023.
Neto rezultat za razdoblje	156	245	130	219
Ostala sveobuhvatna dobit	-	-	-	-
Stavke koje se mogu reklasificirati u račun dobiti i gubitka	-	-	-	-
Rezerva fer vrijednosti dužničkih instrumenata	(132)	57	(126)	54
Dobit/gubitak tijekom razdoblja	(130)	41	(124)	38
Reklasifikacija prilagodbi	-	21	-	21
Ispravci vrijednosti za kreditne gubitke	(2)	(5)	(2)	(5)
Odgodeni porezi povezani sa stavkama koje se mogu reklasificirati	24	(10)	23	(10)
Dobit/gubitak tijekom razdoblja	24	(6)	23	(6)
Reklasifikacija prilagodbi	-	(4)	-	(4)
Ukupno	(108)	47	(103)	44
Ukupna ostala sveobuhvatna dobit / (gubitak)	(108)	47	(103)	44
Ukupna sveobuhvatna dobit	48	292	27	263
Ukupna sveobuhvatna dobit raspoloživa nekontrolirajućem interesu	-	4	-	-
Ukupna sveobuhvatna dobit raspoloživa vlasniku matičnog društva	48	288	-	-

Izvještaj o financijskom položaju

Bilješke	GRUPA			BANKA		
	1. siječnja 2022.	31. prosinca 2022.	31. prosinca 2023.	1. siječnja 2022.	31. prosinca 2022.	31. prosinca 2023.
Imovina						
Novac i novčana sredstva	13	1.928	3.448	2.355	1.794	3.269
Financijska imovina koja se drži radi trgovanja		19	26	23	19	26
Izvedenice	17	9	26	23	9	26
Ostala imovina koja se drži radi trgovanja	10	-	-	10	-	-
Financijska imovina koja se ne drži radi trgovanja, a čija se fer vrijednost mjeri kroz račun dobiti i gubitka	10	8	7	9	8	7
Vlasnički instrumenti	18	1	3	1	1	3
Dužnički vrijednosni papiri	18	9	5	6	8	5
Financijska imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit		1.586	1.217	1.093	1.520	1.167
od čega založeno kao kolateral	24	1	229	82	1	229
Vlasnički instrumenti	19	1	1	-	1	1
Dužnički vrijednosni papiri	20	1.585	1.216	1.093	1.519	1.166
Financijska imovina po amortiziranom trošku		7.874	9.430	10.357	7.262	8.743
od čega založeno kao kolateral	24	-	365	4	-	365
Dužnički vrijednosni papiri	14	655	1.330	1.803	620	1.290
Krediti i predujmovi kreditnim institucijama	14	585	384	68	574	345
Krediti i predujmovi klijentima	14	6.634	7.716	8.486	6.068	7.108
Potraživanja s osnove financijskog najma	41	338	400	483	-	-
Nekretnine i oprema	38	156	155	161	105	106
Ulaganja u nekretnine	38	-	1	2	-	-
Nematerijalna imovina	39	44	23	19	18	15
Ulaganja u ovisna društva	47	-	-	-	107	90
Ulaganja u zajedničke potvate i pridružena društva	48	8	9	9	5	5
Tekuća porezna imovina	12	-	1	2	-	-
Odgođena porezna imovina	12	27	54	41	18	45
Imovina namijenjena za prodaju		45	-	-	-	-
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	15	169	172	170	92	117
Ostala imovina	40	44	36	30	34	23
Ukupno imovina		12.248	14.980	14.752	10.983	13.614
Obveze i kapital						
Financijske obveze koje se drže radi trgovanja		7	23	21	7	23
Izvedenice	17	7	23	21	7	23
Financijske obveze koje se vrednuju po amortiziranom trošku		10.559	13.266	12.841	9.607	12.212
Depoziti od banaka	16	867	1.489	784	430	1.016
Depoziti od klijenata	16	9.061	11.175	11.382	8.618	10.673
Izdani dužnički vrijednosni papiri	16	532	484	537	532	484
Ostale financijske obveze	16	99	118	138	27	39
Obveze za najam	42	13	12	14	13	12
Reserviranja	44	54	90	75	51	77
Tekuće porezne obveze	12	12	33	18	10	31
Odgođene porezne obveze	12	-	-	-	-	-
Obveze povezane s imovinom namijenjenom za prodaju		35	-	-	-	-
Ostale obveze	43	85	95	108	59	66
Ukupne obveze		10.765	13.519	13.077	9.747	12.421
Temejni kapital		225	225	238	225	225
Kapitalne rezerve i kapitalna dobit		250	250	238	250	250
Zadržana dobit		960	1.047	1.210	742	802
Ostale rezerve		19	(89)	(42)	19	(84)
Kapital raspoloživ vlasniku matičnog društva		1.454	1.433	1.644	1.236	1.193
Kapital raspoloživ nekontrolirajućem interesu	47	29	28	31	-	-
Ukupno kapital	46	1.483	1.461	1.675	1.236	1.193
Ukupno obveze i kapital		12.248	14.980	14.752	10.983	13.614

Izvještaj o promjenama kapitala

	GRUPA									
	Temeljni kapital	Kapitalne rezerve i kapitalna dobit	Zadržana dobit	Rezerva fer vrijednosti	Tečajne razlike kod preračuna inozemnog poslovanja	Ponovno vrednovanje definiranih planova primanja	Porez na dobit	Kapital raspoloživ vlasniku matičnog društva	Kapital raspoloživ nekontrolira jućem interesu	Ukupno kapital
Stanje 1. siječnja 2023.	225	250	1.047	(109)	-	-	20	1.433	28	1.461
Isplaćene dividende	-	-	(78)	-	-	-	-	(78)	-	(78)
Povećanje/smanjenje kapitala	12	(12)	-	-	-	-	-	-	-	-
Reklasifikacija iz ostale sveobuhvatne dobiti u zadržanu dobit	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostale izmjene (bilješka: Obuhvat konsolidacije)	1	-	-	-	-	-	-	1	(1)	-
Ukupna sveobuhvatna dobit	-	-	241	57	-	-	(10)	288	4	292
Neto rezultat za razdoblje	-	-	241	-	-	-	-	241	4	245
Ostala sveobuhvatna dobit	-	-	-	57	-	-	(10)	47	-	47
Promjene nastale zbog ponovnog mjerena definiranja planova primanja	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Promjene fer vrijednosti rezervi	-	-	-	57	-	-	(10)	47	-	47
Promjene pri preračunavanju valuta	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stanje 31. prosinca 2023.	238	238	1.210	(52)	-	-	10	1.644	31	1.675
Stanje 1. siječnja 2022.	225	250	960	23	-	-	(4)	1.454	29	1.483
Isplaćene dividende	-	-	(70)	-	-	-	-	(70)	(1)	(71)
Reklasifikacija iz ostale sveobuhvatne dobiti u zadržanu dobit	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostale izmjene (bilješka: Obuhvat konsolidacije)	-	-	1	-	-	-	-	1	-	1
Ukupna sveobuhvatna dobit	-	-	156	(132)	-	-	24	48	-	48
Neto rezultat za razdoblje	-	-	156	-	-	-	-	156	-	156
Ostala sveobuhvatna dobit	-	-	-	(132)	-	-	24	(108)	-	(108)
Promjene nastale zbog ponovnog mjerena definiranja planova primanja	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Promjene fer vrijednosti rezervi	-	-	-	(132)	-	-	24	(108)	-	(108)
Promjene pri preračunavanju valuta	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stanje 31. prosinca 2022.	225	250	1.047	(109)	-	-	20	1.433	28	1.461

Izvještaj o promjenama kapitala (nastavak)

	BANKA									
	Temeljni kapital	Kapitalne rezerve i kapitalna dobit	Zadržana dobit	Rezerva fer vrijednosti	Tečajne razlike kod preračuna inozemnog poslovanja	Ponovno vrednovanje definiranih planova primanja	Porez na dobit	Kapital raspoloživ vlasniku matičnog društva	Kapital raspoloživ nekontrolira jućem interesu	Ukupno kapital
Stanje 1. siječnja 2023.	225	250	802	(103)	-	-	19	1.193	-	1.193
Isplaćene dividende	-	-	(78)	-	-	-	-	(78)	-	(78)
Povećanje/smanjenje kapitala	12	(12)	-	-	-	-	-	-	-	-
Reklasifikacija iz ostale sveobuhvatne dobiti u zadržanu dobit	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostale izmjene	1	-	-	-	-	-	-	1	-	1
Ukupna sveobuhvatna dobit	-	-	219	54	-	-	(10)	263	-	263
Neto rezultat za razdoblje	-	-	219	-	-	-	-	219	-	219
Ostala sveobuhvatna dobit	-	-	-	54	-	-	(10)	44	-	44
Promjene nastale zbog ponovnog mjerjenja definiranja planova primanja	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Promjene fer vrijednosti rezervi	-	-	-	54	-	-	(10)	44	-	44
Stanje 31. prosinca 2023.	238	238	943	(49)	-	-	9	1.379	-	1.379
Stanje 1. siječnja 2022.	225	250	742	23	-	-	(4)	1.236	-	1.236
Isplaćene dividende	-	-	(70)	-	-	-	-	(70)	-	(70)
Reklasifikacija iz ostale sveobuhvatne dobiti u zadržanu dobit	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostale izmjene	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupna sveobuhvatna dobit	-	-	130	(126)	-	-	23	27	-	27
Neto rezultat za razdoblje	-	-	130	-	-	-	-	130	-	130
Ostala sveobuhvatna dobit	-	-	-	(126)	-	-	23	(103)	-	(103)
Promjene nastale zbog ponovnog mjerjenja definiranja planova primanja	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Promjene fer vrijednosti rezervi	-	-	-	(126)	-	-	23	(103)	-	(103)
Stanje 31. prosinca 2022.	225	250	802	(103)	-	-	19	1.193	-	1.193

Izvještaj o novčanom tijeku

u milijunima EUR	GRUPA		BANKA		
	Bilješke	2022.	2023.	2022.	2023.
Neto rezultat za razdoblje		156	245	130	219
Nenovčane usklade stavaka neto dobiti/gubitka za godinu					
Amortizacija, umanjenje vrijednosti i ukidanje umanjenja vrijednosti, ponovno vrednovanje imovine	38, 39	49	31	37	19
Neto povećanje ispravka vrijednosti kreditnih gubitaka i ostale rezervacije	10, 11	(18)	(31)	(16)	(28)
Dobici /(gubici) od prodaje imovine	11	-	-	(1)	-
Porez na dobit	12	49	53	42	47
Ostale usklade		(3)	1	1	1
Promjene u imovini i obvezama iz poslovnih djelatnosti nakon usklade za nenovčane komponente				-	-
Financijska imovina koja se drži radi trgovanja	17	9	-	9	-
Financijska imovina koja se ne drži radi trgovanja, a čija se fer vrijednost mjeri kroz račun dobiti i gubitka		-	-	-	-
Vlasnički instrumenti	18	-	2	1	1
Dužnički vrijednosni papiri	18	2	(1)	1	(1)
Financijska imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit: dužnički vrijednosni papiri	20			229	184
Financijska imovina po amortiziranom trošku		-	-	-	-
Dužnički vrijednosni papiri	14	(675)	(473)	(670)	(467)
Krediti i predujmovi kreditnim institucijama	14	201	316	229	314
Krediti i predujmovi klijentima	14	(1.013)	(743)	(1.005)	(694)
Potraživanja s osnove financijskog najma	41	(43)	(83)	-	-
Izvedenice	17	(1)	-	(1)	-
Ostala imovina iz poslovnih aktivnosti	18	(26)	(61)	(17)	(54)
Financijske obveze koje se vrednuju po amortiziranom trošku		-	-	-	-
Depoziti od banaka	16	603	(705)	586	(709)
Depoziti od klijenata	16	2.114	207	2.055	108
Izdani dužnički vrijednosni papiri	16	(48)	53	(48)	53
Ostale financijske obveze	16	19	21	13	13
Ostale obveze iz poslovnih aktivnosti	43	(8)	(3)	(10)	9
Novčani tok iz poslovnih djelatnosti		1.606	(987)	1.565	(985)
Primici od prodaje		-	-	-	-
Financijska imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit: vlasnički instrumenti	19			-	-
Nekretnine i oprema, nematerijalna imovina i ulaganja u nekretnine	38, 39	6	5	1	-
Stjecanje		-	-	-	-
Financijska imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit: vlasnički instrumenti	19			-	-
Nekretnine i oprema, nematerijalna imovina i ulaganja u nekretnine	38, 39	(31)	(32)	(18)	(16)
Stjecanje ovisnih društava (stečeni neto novčani i novčani ekvivalenti) (bilješka: Obuhvat konsolidacije)	47	5	-	-	-
Ulaganja u zajedničke potvrde i pridružena društva		-	-	-	-
Prodaja ovisnog društva	47	9	-	-	-
Ulaganja u ovisna društva	47	(2)	-	-	-
Novčani tok iz investicijskih djelatnosti		(13)	(27)	(17)	(16)
Dividenda isplaćena vlasnicima matičnog društva	46	(70)	(78)	(70)	(78)
Dividenda isplaćena nekontrolirajućem interesu		-	-	-	-
Obveze za najam	42	(3)	(1)	(3)	(4)
Novčani tok iz finansijskih djelatnosti		(73)	(79)	(73)	(82)
Novac i novčani ekvivalenti na početku razdoblja	13	1.928	3.448	1.794	3.269
Novčani tok iz poslovnih djelatnosti		1.606	(987)	1.565	(985)
Novčani tok iz investicijskih djelatnosti		(13)	(27)	(17)	(16)
Novčani tok iz finansijskih djelatnosti		(73)	(79)	(73)	(82)
Novac i novčani ekvivalenti na kraju razdoblja1)		3.448	2.355	3.269	2.186
Novčani tokovi koji se odnose na poreze, kamatu i dividende (uključene u novčani tok iz poslovnih djelatnosti)	13	227	319	207	285
Uplate poreza na dobit	12	(32)	(66)	(26)	(60)
Primljena kamata	2	295	481	252	418
Primljena dividenda	4	-	-	6	8
Plaćena kamata	2	(36)	(96)	(25)	(81)

Bilješke uz finansijske izvještaje

A. OPĆI PODACI

POVIJEST I OSNUTAK

Erste&Steiermärkische Bank d.d. (Banka) utemeljena je 1954. godine i upisana u Sudski registar kao dioničko društvo dana 24. siječnja 1990. godine. Sjedište Banke je u Rijeci, Jadranski trg 3a, u Republici Hrvatskoj.

Banka je holding društvo za Erste Bank Hrvatska Grupu (Grupa) koja posluje u Republici Hrvatskoj, Republici Crnoj Gori i Republici Sloveniji do prodaje ovisnog društva u 2022.

Izravno i krajnje matično tijelo Erste & Steiermärkische Bank d.d. je Erste Group Bank AG.

Ovi finansijski izvještaji obuhvaćaju i zasebne finansijske izvještaje Banke i konsolidirane finansijske izvještaje Grupe (zajedno finansijski izvještaji).

OSNOVNE DJELATNOSTI BANKE

Banka ima odobrenje za obavljanje poslova iz područja poslovnog bankarstva u Republici Hrvatskoj. Glavne djelatnosti Banke su:

- _ primanje depozita od klijenata i plasiranje depozita,
- _ davanje kredita, izdavanje garancija i akreditiva stanovništvu, trgovačkim društvima, javnim institucijama i drugim klijentima,
- _ poslovi riznice na međubankarskom tržištu,
- _ poslovi u ime i za račun trećih osoba i usluge investicijskog bankarstva,
- _ platni promet u zemlji i inozemstvu,
- _ pružanje bankarskih usluga putem ovisnih društava u Republici Hrvatskoj.

NADZORNI ODBOR

Willibald Cernko	Predsjednik
Georg Bucher	Zamjenik predsjednika
Ingo Bleier	Član
Roland Klimesch	Član
Dr. Judit Agnes Havasi	Član
Walburga Seidl	Član
Nikolai Leo de Arnoldi	Član do 01. ožujka 2023.
Nina Begićević Ređep	Član od 28. rujna 2023.

UPRAVA

Banku zastupaju dva člana Uprave zajedno ili jedan član Uprave zajedno s jednim prokuristom.

Christoph Schoefboeck	Predsjednik
Zdenko Matak	Član
Martin Hornig	Član
Krešimir Barić	Član
Hannes Frotzbacher	Član

Bilješke uz finansijske izvještaje
za godinu koja završava 31. prosinca 2023.

A. OPĆI PODACI (NASTAVAK)

PROKURISTI:

Banka trenutno nema prokuriste.

Temeljni kapital Banke, koji je u cijelosti uplaćen, iznosi 237.778.450,00 eura i podijeljen je na 16.984.175 redovnih dionica. Sve dionice Banke drže društva Erste Group Bank AG (10.023.326 dionica ili 59,02%) i Steiermärkische Bank und Sparkassen AG (6.960.849 dionica ili 40,98%).

DEFINICIJA KONSOLIDIRANE GRUPE

Banka je matično društvo bankarske grupacije (u dalnjem tekstu: Grupa) koja obuhvaća sljedeća ovisna i pridružena društva.

Naziv ovisnog društva	Bilješka	Vlasnički udio	Osnovna djelatnost	Sjedište
Erste Nekretnine d.o.o.	47	100%	Poslovanje nekretninama	Ivana Lučića 2A, Zagreb
Erste Bank AD Podgorica, Crna Gora	47	100%	Kreditna institucija	Ulica Arsenija Bođevića 2A, Podgorica, Crna Gora
Erste Card Club d.o.o.	47	100%	Financijsko posredovanje i usluge	Ulica Frana Folnegovića 6, Zagreb
Erste&Steiermärkische S-Leasing d.o.o.	47	50%	Financijski i operativni najmovi	Zelinska 3, Zagreb
Izbor Nekretnina d.o.o.	47	100%	Upravljanje nekretninama i najam	Ivana Lučića 2A, Zagreb
Erste Group IT HR d.o.o.	47	100%	IT inženjering	Jurja Haulika 19/A, Bjelovar
Naziv pridruženog društva			Društvo za upravljanje obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima	
Erste d.o.o.	48	45,86%	Društvo za upravljanje obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima	Ivana Lučića 2A, Zagreb

Stjecanja i spajanja

Stjecanje i spajanje

Tijekom zadnjeg kvartala u 2022. godini, Erste Bank AD Podgorica, Crna Gora je stekla i pripojila S leasing d.o.o. Podgorica, Crna Gora. Podaci o pripajanju objavljeni su u bilješci Opseg konsolidacije.

U srpnju 2023. godine banka je stekla dodatnih 20% udjela društva Erste Group IT HR d.o.o. čime je društvo Erste Group IT HR d.o.o. u 100% vlasničkom udjelu banke.

Značajne informacije o računovodstvenim politikama

OSNOVE PRIKAZA

Finansijski izvještaji sastavljeni su u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja (MSFI-jevima) usvojenim od strane Europske unije („EU“).

U skladu s važećim modelima vrednovanja objašnjenima ili dopustivima prema MSFI-jevima konsolidirani finansijski izvještaji pripremljeni su po načelu troška, osim finansijske imovine i finansijskih obveza koje se mjere po fer vrijednosti kroz račun dobiti ili gubitka te finansijske imovine koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit.

Finansijski izvještaji sastavljeni su po načelu nastanka događaja te pod pretpostavkom vremenske neograničenosti poslovanja.

Osim regulatornih ograničenja raspodjele kapitala koja proizlaze iz EU propisa o kapitalnim zahtjevima koji se primjenjuju na sve kreditne institucije sa sjedištem u EU, Banka i Grupa nemaju nikakvih drugih značajnih ograničenja u pogledu mogućnosti pristupa ili korištenja imovine i podmirivanja obveza. Isto tako, vlasnici nekontrolirajućih interesa u ovisnim društvima Grupe nemaju prava koja mogu ograničiti mogućnost Grupe da pristupi ili koristi imovinu i podmiri obveze.

Na datum 1. siječnja 2023. godine uveden je euro („EUR“) umjesto hrvatske kune („HRK“) te je postao službena monetarna valuta i službeno sredstvo plaćanja u Republici Hrvatskoj. Uvođenje eura kao službene valute u Republici Hrvatskoj predstavlja promjenu funkcionalne valute.

Na datum 1. siječnja 2023. godine, sve stavke imovine, obveza i kapitala konvertirane su iz HRK u EUR koristeći fiksni tečaj konverzije određen od strane Hrvatske vlade (objavljeni fiksni tečaj od 7,53450 HRK za 1 EUR). Promjena u funkcionalnoj valuti primjenjuje se prospektivno od navedenog datuma.

Nadalje, prezentacijska valuta ovih finansijskih izvještaja se promijenila s 1. siječnjem 2023. godine te su usporedna razdoblja izmijenjena iz prethodno navedenog razloga. Budući da su finansijski izvještaji prethodnog razdoblja bili prezentirani u hrvatskim kunama, promjena prezentacijske valute usporednog razdoblja u ovogodišnjim finansijskim izvještajima predstavlja promjenu u računovodstvenoj politici Grupe. S obzirom na promjenu računovodstvene politike, Grupa prikazuje tri izvještaja o finansijskom položaju u ovogodišnjim finansijskim izvještajima, 1. siječnja 2022. godine, 31. prosinca 2022. godine i 31 prosinca 2023. godine.

Ukoliko nije drugačije navedeno, finansijski izvještaji iskazani su u milijunima eura („EUR“), koji predstavljaju funkcionalnu i izvještajnu valutu Banke i Grupe.

Sastavljanje finansijskih izvještaja sukladno MSFI-jevima zahtijeva od Uprave donošenje procjena, prosudbi i pretpostavki koje utječu na iskazane iznose imovine i obveza, objavu potencijalne imovine i potencijalnih obveza na datum izvještaja kao i na iznose prihoda, rashoda te ostale sveobuhvatne dobiti iskazane tijekom izvještajnog razdoblja. Procjene se temelje na informacijama koje su bile dostupne na datum izvještaja o finansijskom položaju te se stvarni iznosi mogu razlikovati od procijenjenih.

Banka vodi svoje poslovne knjige u skladu s propisima i odlukama zahtjeva statutarnog računovodstva banaka u Hrvatskoj.

Priloženi finansijski izvještaji sastavljeni su na temelju računovodstvenih evidencija Banke i njenih ovisnih društava.

Računovodstvene metode i metode mjerena

Preračunavanje stranih valuta

Finansijski izvještaji prezentirani su u eurima koje su izvještajna valuta Grupe i funkcionalna valuta Banke. Funkcionalna valuta je valuta primarnog poslovnog okruženja u kojem društvo posluje. Svako društvo u Grupi određuje vlastitu funkcionalnu valutu, a stavke uključene u finansijske izvještaje svakog društva mjerene su primjenom te funkcionalne valute.

i. Transakcije i stanja u stranoj valuti

Transakcije u stranim valutama preračunavaju se u eure primjenom tečajeva stranih valuta važećim na datum transakcije. Monetarne stavke iskazane u stranim valutama ponovno se preračunavaju u eure prema pripadajućim tečajevima stranih valuta važećim na datum izvještaja o finansijskom položaju. Nemonetarne stavke u stranoj valuti, koje se mjere po fer vrijednosti, preračunavaju se u eure primjenom tečaja strane valute važećeg na dan utvrđivanja fer vrijednosti. Nemonetarne stavke u stranoj valuti, koje se iskazuju po povijesnom trošku, preračunavaju se primjenom tečaja strane valute važećeg na datum transakcije te ne dovode do nastanka tečajnih razlika.

Tečajne razlike, koje nastaju pri preračunavanju u funkcionalnu valutu, prikazuju se u računu dobiti i gubitka razdoblja pod pozicijom 'Neto rezultat iz trgovanja i svođenja na fer vrijednost' osim tečajnih razlika proizašlih iz preračunavanja finansijske imovine u stranoj valuti koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit i tečajnih razlika proizašlih iz preračunavanja inozemnog poslovanja što je opisano u nastavku.

Tečajne razlike po dužničkim instrumentima koji predstavljaju monetarnu imovinu, iskazanima u stranoj valuti i klasificiranima kao finansijska imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, priznaju se u računu dobiti i gubitka za komponente knjigovodstvene vrijednosti koje čine amortizirani trošak te imovine i unutar ostale sveobuhvatne dobiti za ostale promjene vrijednosti imovine (razlika do fer vrijednosti).

Tečajne razlike nastale preračunavanjem nemonetarne imovine mjerene po fer vrijednosti priznaju se u računu dobiti i gubitka razdoblja, osim tečajnih razlika koje su nastale ponovnim preračunavanjem nemonetarne imovine klasificirane kao finansijska imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit kod koje se gubici i dobici s osnove promjene tečaja priznaju, zajedno s ostalim promjenama, unutar ostale sveobuhvatne dobiti.

ii. Preračun izvještaja inozemnog poslovanja

Imovina i obveze inozemnog poslovanja (strana ovisna društva) preračunavaju se u eure po tečaju strane valute važećem na datum izvještaja o finansijskom položaju. Prihodi i troškovi se preračunavaju po prosječnom tečaju za izvještajno razdoblje koji se računa na bazi dnevnih tečaja. Goodwill, nematerijalna imovina priznata pri stjecanju stranih ovisnih društava i usklađenja na fer vrijednosti knjigovodstvenih iznosa imovine i obveza tretiraju se kao imovina i obveze stranih ovisnih društava i preračunavaju na datum izvještavanja. Tečajne razlike koje proizlaze iz preračunavanja priznaju se unutar ostale sveobuhvatne dobiti i prikazuju pod pozicijom 'Tečajne razlike kod preračuna inozemnog poslovanja' u izvještaju o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti. Kod prodaje inozemnog poslovanja, iznos tečajnih razlika akumuliran unutar ostale sveobuhvatne dobiti prenosi se u račun dobiti i gubitka i prikazuje pod pozicijom 'Ostali operativni rezultat'.

Značajne računovodstvene prosudbe, pretpostavke i procjene

Konsolidirani finansijski izvještaji sadrže iznose koji su utvrđeni na temelju prosudbi te primjenom pretpostavki i procjena. Procjene i s njima povezane pretpostavke temelje se na povijesnom iskustvu i drugim čimbenicima koji se smatraju relevantnim. Pretpostavke na temelju kojih su izvedene procjene redovito se preispituju. Kao rezultat neizvjesnosti primjenjenih pretpostavki i prosudbi, stvarni iznosi mogu se razlikovati od procijenjenih što može dovesti do usklađenja priznatih knjigovodstvenih vrijednosti imovine i obveza u budućnosti.

U nastavku navodimo osnovne pretpostavke koje se odnose na buduće događaje i drugi ključni izvori neizvjesnosti koji nose znatan rizik mogućeg materijalno značajnog usklađenja knjigovodstvene vrijednosti imovine i obveza u idućoj finansijskoj godini;

_Umanjenje vrijednosti finansijskih instrumenata (Poglavlje Finansijski instrumenti - Značajne informacije o računovodstvenim politikama, poglavje Upravljanje rizicima)

_Kontrola ovisnih društava (Bilješka 47 Ulaganja u ovisna društva)

_Ostala rezerviranja (Bilješka 44 Rezerviranja)

Primjena novih i izmjenjenih MSFI/MRS

Usvojene računovodstvene politike jednake su onima primjenjenima prošle finansijske godine, osim standarda, izmjena standarda i tumačenja koji su stupili na snagu nakon 1. siječnja 2023. godine. U nastavku su prikazani samo novi standardi, njihove izmjene i tumačenja koji su bitni za poslovanje Banke i Grupe:

Standardi i tumačenja koji su na snazi

Sljedeće izmjene i dopune standarda koje je odobrila EU obvezne su za primjenu u finansijskoj godini 2023.:

MSFI 17: Ugovori o osiguranju

Izmjene MRS-a 1: Objava računovodstvenih politika

Izmjene MRS-a 8: Definicija računovodstvenih procjena

Izmjene MRS-a 12 Porezi na dobit: Odgođeni porez koji se odnosi na imovinu i obveze koje proizlaze iz jedne transakcije

Izmjene MRS-a 12 Porezi na dobit: Međunarodna porezna reforma — Model pravila drugog stupa

Primjena gore navedenih izmjena standarda u 2023. nije imala značajniji utjecaj na finansijske izvještaje Grupe.

Međutim, izmjene i dopune MRS-a 1 rezultirale su značajnim smanjenjem objave računovodstvenih politika sa naglaskom na materijalne informacije.

Na dan 31. prosinca 2023. Erste Grupa primjenjuje privremenu iznimku od zahtjeva MRS-a 12, prema kojoj Grupa ne priznaje niti objavljuje informacije o odgođenoj poreznoj imovini i obvezama u svezi s predloženim Globalnim modelom pravila 2. Stupa protiv smanjenja porezne osnovice. Pravila 2. Stupa su već usvojena ili su u procesu zakonodavnog usvajanja u jurisdikcijama u kojima posluje Erste Grupa. U Erste Grupi Pravila stupaju na snagu za finansijsku godinu koja počinje 1. siječnja 2024.

Ova Pravila se primjenjuju na Erste Grupu, te je shodno tome izvršena procjena potencijalne izloženosti Grupe porezu na dobit proizašlom iz primjene Pravila 2. Stupa. Ova procjena temelji se na najnovijim raspoloživim informacijama o finansijskim rezultatima sastavnih subjekata Grupe.

Na temelju navedene procjene za dvije jurisdikcije u kojima ESB Grupa posluje, efektivna porezna stopa prema Pravilima 2. Stupa u Republici Hrvatskoj je iznad 15%, dok je navedena stopa u Republici Crnoj Gori blizu 15%. No, unatoč tome Grupa ne očekuje značajnu izloženost porezima na dobit drugog stupa u Republici Crnoj Gori.

Standardi i tumačenja koji nisu na snazi

Sljedeći standardi, njihove izmjene i tumačenja izdani su od strane IASB-a, međutim nisu na snazi do datuma objave finansijskih izvještaja.

Izmjene MSFI-ja 16 Obveza po najmu u transakcijama prodaje s povratnim najmom. Izmjene i dopune MSFI-ja 16 izdane su 22. svibnja 2022 i stupaju na snagu za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2024.

Standardi i tumačenja koji nisu na snazi (nastavak)

Izmjene MRS-a 1 Klasifikacija obveza kao kratkoročnih ili dugoročnih i dugoročnih obveza s ugovornim uvjetima. Izmjene i dopune MRS-a 1 prvotno su izdane 23. siječnja 2020., a potom izmijenjene 15. srpnja 2020. i 31. listopada 2022. te stupaju na snagu za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2024.

Sljedeći standardi, njihove izmjene i tumačenja izdani su od strane IASB-a, međutim nisu na snazi do datuma objave finansijskih izvještaja i nisu usvojeni u EU.

Izmjene MRS-a 7 Izvještaj o novčanom toku i MSFI-ja 7 Financijski instrumenti: Objave: Sporazumi o financiranju s dobavljačima. Izmjene i dopune MRS-a 7 i MSFI-ja 7 izdane su 25. svibnja 2023. te stupaju na snagu za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2024.

Izmjene MRS-a 21 Učinci promjena tečaja stranih valuta: manjak zamjenjivosti. Izmjene i dopune MRS-a 21 izdane su u kolovozu 2023. i stupaju na snagu za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2025. Izmjene sadrže smjernice za određivanje situacija kada je valuta zamjenjiva i kako odrediti tečaj kada nije.

Ne očekuje se da će primjena ovih izmjena imati značajan utjecaj na finansijske izvještaje Grupe.

USPJEŠNOST / POVRAT

1. Izvještavanje poslovnih segmenata

Izvještavanje po segmentima Grupe sastoji se od četiri operativna segmenta koji reflektiraju strukturu upravljanja Grupom.

Poslovni segmenti

EBC - poslovni segmenti

Građanstvo

Gospodarstvo

Finansijska tržišta

ALM/LCC

Segment Građanstva obuhvaća poslovanje s fizičkim osobama, obrtnicima te slobodne profesije koje su u nadležnosti prodajne mreže Građanstva. Poslovanjem Građanstva upravlja se uglavnom u matičnoj banci u suradnji s povezanim društvima kao što je leasing te asset management društva sa naglaskom na kreditnim proizvodima, investicijskim proizvodima, tekućim računima, štednim proizvodima, kreditnim karticama, te uključuje i cross selling proizvode kao npr. leasing, osiguranja, stambene štedionice.

Segment Gospodarstva obuhvaća poslovanje s pravnim osobama (mala i srednja poduzeća, te veliki korporativni klijenti), ali isto tako i komercijalno financiranje nekretnina i javni sektor. Mala i srednja poduzeća (SME) su klijenti koji su u nadležnosti lokalne komercijalne mreže segmenta Gospodarstva, a najvećim dijelom se radi o poduzećima sa definiranim visinom godišnjeg prometa. Veliki korporativni klijenti (LC) su klijenti/grupe klijenata sa specifičnom visinom godišnjeg prometa (koja je iznad SME-a), a koji posluju na domaćem tržištu, ali i na glavnom tržištu/proširenom glavnom tržištu Erste Grupe. Komercijalno financiranje nekretnina (CRE) uključuje investitore u nekretnine u svrhu ostvarenja prihoda od najma od pojedinačnih nekretnina ili portfelja nekretnina, graditelje pojedinačnih nekretnina ili portfelja nekretnina u svrhu ostvarivanja kapitalne dobiti kroz prodaju. Javni sektor (PS) sastoji se od tri osnovne kategorije klijenata: javni sektor, javna poduzeća i neprofitne organizacije. Lokalna uprava i samouprava, također, ulaze u segment javnog sektora.

Asset Liability Management (ALM) i Local Corporate Center (LCC) segment uključuje sve funkcije upravljanja aktivom i pasivom, lokalni korporativni centar koji sadrži sporedne bankovne poslove kao što su pružatelji internih usluga te stavke usklađivanja s rezultatima lokalnih jedinica kao i segment slobodnog kapitala (definiran kao razlika ukupnog prosječnog kapitala prema IFRS i prosječnog ekonomskog kapitala alociranog na segmente).

Finansijska tržišta segment sadrži poslove trgovanja te pružanje usluga na finansijskim tržištima kao i poslovanje sa finansijskim institucijama. Uključuje sve aktivnosti povezane sa upravljanjem knjigom trgovanja, izvršavanje naloga na tržištu koristeći knjige trgovanja Erste Grupe za market making i kratkoročno upravljanje likvidnošću. Dodatno, obuhvaća poslove povezane s finansijskim institucijama kao klijentom, uključujući poslove upravljanja portfeljem, depozitne usluge, komercijalno poslovanje (krediti, upravljanje gotovinom, trgovanje & financiranje izvoza).

Bilješke uz finansijske izvještaje
za godinu koja završava 31. prosinca 2023.

1. Izvještavanje poslovnih segmenata (nastavak)

u milijunima EUR	Građanstvo		Gospodarstvo		Finansijska Tržišta		ALM & LCC		GRUPA	
	2022.	2023.	2022.	2023.	2022.	2023.	2022.	2023.	2022.	2023.
Neto kamatni prihod	172	205	103	153	2	7	5	45	282	410
Neto prihod od naknada i provizija	73	76	39	43	6	6	(1)	-	117	125
Neto rezultat iz trgovanja i svodenja na fer vrijednost	16	7	13	3	12	5	(1)	-	40	15
Neto dobici/gubici finansijske imovine koja se mjeri kao FV kroz RDG	-	-	(2)	1	-	-	-	-	(2)	1
Neto rezultat od ulaganja po metodi udjela	1	1	-	-	-	-	-	-	1	1
Prihod od najma od ulaganja u nekretnine i ostalog operativnog najma	3	2	5	5	-	-	-	-	8	7
Opći administrativni troškovi	(174)	(191)	(58)	(62)	(7)	(7)	(1)	(4)	(240)	(264)
Ostali dobici/gubici od prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se ne mijere po FV kroz RDG	-	-	-	-	-	-	-	(21)	-	(21)
Umanjenja vrijednosti koje proizlazi iz finansijskih instrumenata	6	3	37	37	-	-	-	6	43	46
Ostali operativni rezultat	(1)	-	(1)	1	-	-	(42)	(23)	(44)	(22)
Dobit prije poreza za razdoblje	96	103	136	181	13	11	(40)	3	205	298
Porez na dobit	(22)	(18)	(33)	(32)	(3)	(2)	9	(1)	(49)	(53)
Neto rezultat za razdoblje	74	85	103	149	10	9	(31)	2	156	245
Neto rezultat raspoloživ nekontrolirajućem interesu	-	-	-	4	-	-	-	-	-	4
Neto rezultat raspoloživ vlasniku matičnog društva	74	85	103	145	10	9	(31)	2	156	241
Operativni prihod	265	291	158	205	20	18	3	45	446	559
Operativni rashod	(174)	(191)	(58)	(62)	(7)	(7)	(1)	(4)	(240)	(264)
Operativni rezultat	91	100	100	143	13	11	2	41	206	295
RWA (kreditni rizik, stanje na kraju razdoblja)	1.839	2.116	3.447	3.382	21	43	765	650	6.072	6.191
Prosječni alocirani kapital	285	302	413	367	12	10	522	397	1.232	1.076
Cost/income ratio	66%	66%	37%	30%	35%	39%	41%	9%	54%	47%
RoE na alocirani kapital	26%	28%	25%	41%	81%	90%	(6)%	1%	13%	23%
Ukupna imovina (stanje na kraju razdoblja)	3.813	4.380	4.909	5.173	91	107	6.167	5.092	14.980	14.752
Ukupne obvezne isključujući kapital (stanje na kraju razdoblja)	7.020	6.786	3.559	3.881	322	616	2.618	1.794	13.519	13.077
Umanjenja vrijednosti	6	3	36	37	-	(1)	(17)	7	25	46
Neto gubici od umanjenja vrijednosti finansijske imovine po AC/FVOCI i finansijskih instrumenata leasinga	11	9	58	45	-	(1)	1	7	70	60
Neto gubici od umanjenja vrijednosti garancija i akreditiva	(5)	(6)	(22)	(8)	-	-	-	-	(27)	(14)
Umanjenje vrijednosti goodwilla	-	-	-	-	-	-	(17)	-	(17)	-
Ostalo	-	-	-	-	-	-	(1)	-	(1)	-

1. Izvještavanje poslovnih segmenata (nastavak)

Mjerenje

Račun dobiti i gubitka u segment izvještaju temelji se na metodologiji prema kojoj se dostavljaju izvještaji Upravi Grupe, u svrhu ocjenjivanja rezultata poslovanja pojedinih segmenata.

Izvještavanje Upravi jednako kao i izvještavanje poslovnih segmenata za Grupu temeljeno je na IFRS standardima. Računovodstveni standardi i metode, kao i metodologija korištena u izvještavanju poslovnih segmenata, jednaki su i za konsolidirane računovodstvene izvještaje.

Alokacija kapitala po segmentima regularno se revidira u svrhu realnije ocjene rezultata segmenata.

Prosječni alocirani kapital je određen kreditnim, tržišnim, operativnim rizicima i tzv. business strategic rizikom. U redovnom internom izvještavanju Uprave Grupe, aktiva, pasiva, kao i rizikom ponderirana aktiva i alocirani kapital izvještavaju se na razini segmenta. Pri ocjenjivanju profitabilnosti segmenata, Grupa računa i povrat na alocirani kapital za pojedini segment, koji je definiran kao neto rezultat prije manjinskih udjela u odnosu na prosječni alocirani kapital. Dodatno, cost/income pokazatelj se izračunava za svaki segment kako slijedi: operativni rashodi (opći administrativni troškovi) u odnosu na operativne prihode (neto kamatni prihod, neto prihodi od naknada i provizija, prihodi od dividende, neto rezultat trgovanja i rezultat vrednovanja, neto rezultat po metodi udjela, prihod od najma imovine te od operativnog leasinga).

Prihodi od kamata ne iskazuju se odvojeno od rashoda kamata za svaki izvještajni segment. Te se mjere iskazuju na neto osnovi unutar pozicije 'Neto prihod od kamata' budući da prihodi od kamata i rashodi od kamata nisu uključeni u mjeru dobiti ili gubitka segmenta koju pregledava glavni donositelj operativnih odluka niti se na drugi način redovito dostavljaju glavnem donositelju operativnih odluka. Glavni donositelj operativnih odluka oslanja se isključivo na neto prihod od kamata kako bi procijenio učinak segmenata i donio odluke o resursima koji će se alocirati na segmente. 'Neto prihod od provizija i naknada' i 'Ostali poslovni rezultat' iskazuju se na neto osnovi prema redovnom izvješćivanju glavnem donositelju poslovnih odluka.

Grupa nema niti jednog vanjskog klijenta čiji prihodi od transakcija iznose 10% ili više prihoda Grupe.

Omjer povrata na imovinu (ROA) Grupe je iznosio 1,7% na 31. prosinca 2023. (2022.: 1,1%), a Banke 1,7% (2022.: 1,1%).

Omjer povrata na kapital (ROE) Grupe je iznosio 15,8% na 31. prosinca 2023. (2022.: 10,8%), a Banke 17,2% (2022.: 10,7%).

Bilješke uz finansijske izvještaje
za godinu koja završava 31. prosinca 2023.

Izvještavanje o dodatnim informacijama o zemljopisnim područjima

Sjedište podružnica Grupe je temelj za dodatne informacije o zemljopisnim područjima gdje Grupa posluje. Većina poslovanja i klijenata Grupe nalazi se u Republici Hrvatskoj.

Mjerenje

u milijunima EUR	Hrvatska	Crna Gora		GRUPA		
	2022.	2023.	2022.	2023.	2022.	2023.
Neto kamatni prihod	257	380	25	30	282	410
Neto prihod od naknada i provizija	110	118	7	7	117	125
Neto rezultat iz trgovanja i svodenja na fer vrijednost	39	14	1	1	40	15
Neto dobici/gubici finansijske imovine koja se mijeri kao FV kroz RDG	(2)	1	-	(0)	(2)	1
Neto rezultat od ulaganja po metodi udjela	1	1	-	-	1	1
Prihod od najma od ulaganja u nekretnine i ostalog operativnog najma	8	7	0	0	8	7
Opći administrativni troškovi	(221)	(242)	(19)	(22)	(240)	(264)
Ostali dobici/gubici od prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se ne mijere po FV kroz RDG	-	(21)	-	-	-	(21)
Umanjenje vrijednosti koje proizlazi iz finansijskih instrumenata	42	44	1	2	43	46
Ostali operativni rezultat	(44)	(22)	(0)	0	(44)	(22)
Dobit prije poreza za razdoblje	192	280	13	18	205	298
Porez na dobit	(47)	(50)	(2)	(3)	(49)	(53)
Neto rezultat za razdoblje	144	229	12	16	156	245
Neto rezultat raspoloživ nekontrolirajućem interesu	-	4	-	-	-	4
Neto rezultat raspoloživ vlasniku matičnog društva	144	225	12	16	156	241
Operativni prihod	414	520	32	39	446	559
Operativni rashod	(221)	(242)	(19)	(22)	(240)	(264)
Operativni rezultat	193	278	13	17	206	295
RWA (kreditni rizik, stanje na kraju razdoblja)	5.563	5.624	509	567	6.072	6.191
Prosječni alocirani kapital	1.167	1.008	65	68	1.232	1.076
Cost/income ratio	53%	47%	59%	57%	54%	47%
RoE na alocirani kapital	12%	22%	18%	23%	13%	23%
Ukupna imovina (stanje na kraju razdoblja)	14.243	13.957	737	795	14.980	14.752
Ukupne obveze isključujući kapital (stanje na kraju razdoblja)	12.877	12.395	642	682	13.519	13.077
Umanjenja vrijednosti	24	44	1	2	25	46
Neto gubici od umanjenja vrijednosti finansijske imovine po AC/FVOCl i finansijskih instrumenata leasinga	69	58	1	2	70	60
Neto gubici od umanjenja vrijednosti garancija i akreditiva	(27)	(14)	-	-	(27)	(14)
Umanjenje vrijednosti goodwilla	(17)	-	-	-	(17)	-
Ostalo	(1)	-	-	-	(1)	-

2. Neto kamatni prihod

'Neto kamatni prihod' podijeljen je na pozicije 'Kamatni prihod', 'Ostali slični prihodi', 'Kamatni trošak' i 'Ostali slični troškovi'. Podjela na ove pozicije napravljena je na temelju činjenice da li je za obračun kamatnog prihoda ili kamatnog troška primijenjena metoda efektivne kamatne stope sukladno zahtjevima MSFI-ja 9.

Na poziciji 'Kamatni prihod' prikazuju se prihodi s osnove kamate od finansijske imovine koja se mjeri po amortiziranom trošku ili po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, obračunate primjenom efektivne kamatne stope na način pojašnjen pod poglavljem 'Finansijski instrumenti – Značajne informacije o računovodstvenim politikama', dio 'Metode mjerena finansijskih instrumenata'.

Na poziciji 'Ostali slični prihodi' prikazuju se prihodi s osnove kamate od nederivatne finansijske imovine koja se mjeri po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak, derivativnih finansijskih instrumenata koji se drže radi trgovanja, potraživanja s osnove finansijskog najma te negativne kamate po finansijskim obvezama.

Na poziciji 'Kamatni trošak' prikazuju se troškovi s osnove finansijskih obveza koje se mjere po amortiziranom trošku koji su obračunati primjenom metode efektivne kamatne stope na način pojašnjen pod poglavljem 'Finansijski instrumenti – Značajne informacije o računovodstvenim politikama' dio 'Metode mjerena finansijskih instrumenata'.

Na poziciji 'Ostali slični troškovi' prikazuju se troškovi s osnove kamate od nederivativnih finansijskih obveza koje se mjere po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak, derivativnih finansijskih instrumenata koji se drže radi trgovanja, negativne kamate obračunate po finansijskoj imovini, kamate po obvezama za najam, rezervacije priznate u skladu sa MSFI 9 i MRS 37 (poništavanje vremenske vrijednosti novčanog učinka zbog proteka vremena) te neto kamatni trošak po otpremninama, mirovinama i jubilarnim nagradama obračunat prema zahtjevima MRS-a 19.

Što se tiče finansijskih instrumenata, pozicije 'Kamatni prihod' i 'Ostali slični prihodi' uključuju kamatni prihod na dane kredite i predujmove bankama i klijentima, na novčana sredstva, na dužničke vrijednosne papire u svim kategorijama mjerena finansijske imovine, na potraživanja od kupaca i potraživanja s osnove finansijskog najma te kamatni prihod po derivativnim finansijskim instrumentima. Pozicije 'Kamatni trošak' i 'Ostali slični troškovi' uključuju kamatu plaćenu na depozite klijenata, depozite banaka, izdane dužničke vrijednosne papire, obveze za najam i ostale finansijske obveze u svim kategorijama mjerena, te kamatni trošak po derivativnim finansijskim instrumentima.

Pozicija 'Kamatni prihod' uključuje i dobitak ili gubitak od modifikacije ugovornih uvjeta finansijske imovine raspoređene u fazu umanjenja 1. Nadalje, za finansijsku imovinu raspoređenu u fazu umanjenja 1 i 2, neamortizirani dio naknade koja predstavlja sastavni dio efektivne kamatne stope takve imovine priznaje se u kamatni prihod na datum prestanka priznavanja.

Bilješke uz finansijske izvještaje
za godinu koja završava 31. prosinca 2023.

2. Neto kamatni prihod (nastavak)

u milijunima EUR	GRUPA		BANKA	
	2022.	2023.	2022.	2023.
Kamatni prihod	289	462	247	413
Finansijska imovina po amortizacijskom trošku	271	444	232	397
Finansijska imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	18	18	15	16
Ostali slični prihodi	25	51	10	28
Finansijska imovina koja se drži radi trgovanja	9	28	9	28
Ostala imovina	15	23	-	-
Kamatni prihod od negativnih kamatnih stopa	1	-	1	-
Ukupno kamatni i ostali slični prihod	314	513	257	441
Kamatni troškovi	(23)	(75)	(16)	(60)
Finansijske obveze koje se vrednuju po amortiziranom trošku	(23)	(75)	(16)	(60)
Ostali slični troškovi	(9)	(28)	(9)	(28)
Finansijske obveze koje se drže radi trgovanja	(8)	(28)	(8)	(28)
Kamatni trošak od negativnih kamatnih stopa	(1)	-	(1)	-
Ukupno kamatni i ostali slični trošak	(32)	(103)	(25)	(88)
Neto kamatni prihod	282	410	232	353

Iznos od 5 milijuna EUR za Grupu i 4 milijuna EUR za Banku (2022.: 6 milijuna EUR za Grupu i 5 milijuna EUR za Banku) koji se odnosi na umanjenje vrijednosti finansijske imovine uključen je u prihod od kamata.

3. Neto prihod od naknada i provizija

Grupa primjenjuje model pet koraka iz MSFI-ja 15 za priznavanje prihoda od naknada i provizija koje ostvaruje pružanjem usluga klijentima.

Izuzetak su prihodi od naknada i provizija koji su sastavni dio efektivne kamatne stope na finansijsku imovinu ili finansijsku obvezu te se na njih primjenjuje MSFI 9.

Prihodi od naknada i provizija koji imaju karakter nekamatnih prihoda priznaju se u računu dobiti i gubitka po izvršenju ugovorne obveze Banke. U skladu s time, naknade ostvarene pružanjem usluge tijekom određenog vremenskog razdoblja razgraničavaju se i priznaju u prihod tijekom tog istog vremenskog razdoblja. Kada Grupa djeluje u svojstvu agenta, naknade se iskazuju na neto osnovi.

Vrsta usluge	Politika priznavanja prihoda
Naknade ostvarene pružanjem usluge s osnove kreditnog poslovanja, premije primljene za naknade po garancijama i akreditivima, provizije za upravljanje imovinom, naknade za usluge skrbništva i ostale naknade za upravljanje i savjetovanje, kao i naknade za posredovanje u osiguranju, naknade za posredovanja štedionica i naknade po mjenjačkim poslovima. Usluge naplate djelomično obuhvaćaju naknade za usluge koje se izvršavaju kroz vrijeme poput naknada s osnove kartica.	Prihod se priznaje tijekom razdoblja pružanja usluge.
Naknade ostvarene pružanjem transakcijskih usluga poput posredovanja pri kupnji i prodaji dionica ili drugih vrijednosnih papira, kupoprodaje stranih valuta kao i provizije ostvarene prodajom zajedničkih ulaganja i proizvoda osiguranja. Usluge naplate djelomično obuhvaćaju naknade s osnove transakcijskih usluga poput naknada za podizanje gotovine.	Prihod se priznaje po okončanju predmetne transakcije.

Ugovor s kupcem koji rezultira priznavanjem finansijskog instrumenta u finansijskim izvještajima Grupe može djelomično biti u opsegu MSFI-ja 9, a djelomično u opsegu MSFI-ja 15. Ako je to slučaj, Grupa prvo primjenjuje MSFI 9 za razdvajanje i mjerjenje dijela ugovora koji je obuhvaćen MSFI-jem 9, a zatim primjenjuje MSFI 15 na ostatak.

Bilješke uz finansijske izvještaje
za godinu koja završava 31. prosinca 2023.

3. Neto prihod od naknada i provizija (nastavak)

u milijunima EUR	GRUPA				BANKA			
	Prihod	Rashod	Prihod	Rashod	Prihod	Rashod	Prihod	Rashod
Vrijednosni papiri	2	-	4	-	2	-	4	-
Vlastita izdanja	1	-	3	-	1	-	3	-
Nalozi za prijenos	1	-	1	-	1	-	1	-
Upravljanje imovinom	3	-	3	-	3	-	2	-
Skrbništvo	2	(1)	2	(1)	2	(1)	2	(1)
Usluge naplate	133	(37)	141	(42)	94	(33)	101	(36)
Kartično poslovanje	76	(32)	80	(36)	40	(28)	43	(32)
Ostalo	57	(5)	61	(6)	54	(5)	58	(4)
Distribuirani resursi klijenata kojima se ne upravlja	5	-	6	-	5	-	6	-
Proizvodi osiguranja	4	-	5	-	4	-	5	-
Usluge posredovanja štedionica	1	-	1	-	1	-	1	-
Kreditno poslovanje	10	(1)	11	(1)	7	(1)	9	(1)
Dane kreditne obveze, primljene kreditne obveze	3	(1)	2	(1)	1	(1)	1	(1)
Dane garancije, primljene garancije	6	-	8	-	6	-	8	-
Ostalo kreditno poslovanje	1	-	1	-	-	-	-	-
Ostalo	4	(3)	4	(2)	1	-	1	-
Ukupni prihod i troškovi od naknada i provizija	159	(42)	171	(46)	114	(35)	125	(38)
Neto prihod od naknada i provizija	117	-	125	-	79	-	87	-

Prihodi i troškovi od naknada i provizija prikazani u ovoj tablici nisu sastavni dio efektivne kamatne stope.

Naknade koje se odnose na finansijsku imovinu i finansijske obveze koje se ne mijere po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka za 2023. godinu iznose u prihodima 149 milijuna EUR za Grupu i 105 milijuna EUR za Banku (2022.: 139 milijuna EUR za Grupu i 96 milijuna EUR za Banku) i u rashodima 45 milijun EUR za Grupu i 36 milijuna EUR za Banku (2022.: 40 milijuna EUR za Grupu i 33 milijuna EUR za Banku).

4. Prihod od dividende

Prihod od dividendi priznaje se u račun dobiti i gubitka u trenutku nastanka prava na primitak dividende. Ova stavka uključuje dividende od dionica i drugih vlasničkih instrumenata u svim kategorijama mjerena.

u milijunima EUR	GRUPA		BANKA	
	2022.	2023.	2022.	2023.
Udjeli u ovisna i pridružena društva	-	-	6	8
Prihod od dividendi	-	-	6	8

5. Neto rezultat i rezultat fer vrijednosti

Rezultat proizašao iz trgovanja uključuje sve dobitke i gubitke zbog promjene fer vrijednosti (čiste cijene) finansijske imovine i finansijskih obveza koji se drže radi trgovanja, uključujući sve derivative koji nisu određeni kao instrument zaštite. Osim navedenog, pozicija 'Neto rezultat trgovanja' uključuje dobitke i gubitke koji proizlaze iz promjene tečaja monetarne imovine i obveza.

Računovodstvena politika za priznavanje dobitaka i gubitaka od tečajnih razlika opisana je u poglavlu Materijalne informacije o računovodstvenoj politici, b) Računovodstvene metode i metode mjerena, i. Preračunavanje stranih valuta, ii. Transakcije i stanja u stranoj valuti.

5. Neto rezultat i rezultat fer vrijednosti (nastavak)

u milijunima EUR	GRUPA		BANKA	
	2022.	2023.	2022.	2023.
Trgovanje vrijednosnim papirima i derivativima	1	2	1	-
Transakcije u stranoj valuti	39	13	40	14
Neto rezultat iz trgovanja i svođenja na fer vrijednost	40	15	41	14

Iznosi promjena fer vrijednosti koji se mogu pripisati promjenama u vlastitom kreditnom riziku nalaze se u poglavlju Upravljanje rizicima.

6. Dobici/gubici od finansijske imovine i obveza koji se mijere po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka, neto

Na ovoj poziciji prikazuju se promjene u fer vrijednosti (čista cijena) finansijske imovine koja se ne drži radi trgovanja a čija se fer vrijednost mjeri kroz dobit ili gubitak.

u milijunima EUR	GRUPA		BANKA	
	2022.	2023.	2022.	2023.
Rezultat mjerena finansijske imovine koja se obvezno mjeri po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	(2)	1	(2)	1
Dobici / gubici po osnovi finansijskih instrumenata koji se mijere po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	(2)	1	(2)	1

7. Prihodi od najamnina iz ulaganja u nekretnine i ostalih operativnih najmova

Prihod od najma od ulaganja u nekretnine i ostalog operativnog najma se priznaje primjenom proporcionalne metode tijekom razdoblja najma.

u milijunima EUR	GRUPA		BANKA	
	2022.	2023.	2022.	2023.
Ostali operativni najmovi	8	7	-	-
Prihod od najma od ulaganja u nekretnine i ostalog operativnog najma	8	7	-	-

Detaljnije informacije o imovini u operativnom najmu nalaze se u Bilješci 38 Nekretnine, oprema i ulaganja u nekretnine.

8. Opći administrativni troškovi

Troškovi zaposlenih

Troškovi zaposlenih uključuju troškove plaća i naknada, troškove bonusa, doprinose i poreze iz plaća i na plaće. Također, uključuju i trošak tekućeg rada za otpremnine i jubilarne nagrade te efekte ponovnog mjerjenja obveza za jubilarne nagrade. Ostali troškovi zaposlenih uključuju naknade rukovodstvu i zaposlenicima vezane uz MSFI 2 Program dodjele dionica zaposlenicima. Detaljnije informacije nalaze se u bilješci 50 Plaćanja temeljena na dionicama.

Ostali administrativni troškovi

Ostali administrativni troškovi uključuju IT troškove, troškove uredskog prostora, uredske operativne troškove, troškove reklame i propagande, troškove pravnih i konzultantskih usluga.

Amortizacija

Ova stavka sadrži amortizaciju nekretnina i opreme, amortizaciju ulaganja u nekretnine, amortizaciju prava korištenja imovine te amortizaciju nematerijalne imovine.

Bilješke uz finansijske izvještaje
za godinu koja završava 31. prosinca 2023.

8. Opći administrativni troškovi (nastavak)

u milijunima EUR	GRUPA		BANKA	
	2022.	2023.	2022.	2023.
Troškovi zaposlenih				
Plaće, porezi i doprinosi iz plaće	(114)	(128)	(89)	(100)
Doprinosi na plaću	(98)	(109)	(76)	(85)
Ostali troškovi zaposlenika	(13)	(15)	(10)	(12)
Ostali administrativni troškovi	(93)	(105)	(73)	(86)
Premije osiguranja štednih uloga	(3)	(4)	(3)	(3)
IT troškovi	(8)	(9)	(6)	(7)
Troškovi najma prostora	(33)	(38)	(33)	(39)
Uredski operativni troškovi	(12)	(13)	(10)	(11)
Oglašavanje / marketing	(20)	(21)	(10)	(11)
Pravni i troškovi savjetovanja	(11)	(12)	(7)	(8)
Ostali administrativni troškovi	(8)	(9)	(6)	(8)
Amortizacija	(1)	(3)	(1)	(2)
Softver i ostala nematerijalna imovina	(33)	(31)	(20)	(19)
Nekretnine u posjedu vlasnika	(11)	(8)	(6)	(5)
Ostale pokretnine	(5)	(6)	(4)	(5)
Uredski namještaj i oprema i ostala imovina i oprema	(6)	-	-	-
Opći administrativni troškovi	(240)	(264)	(182)	(205)

Grupa nema druge mirovinske aranžmane, osim onih u sklopu državnog mirovinskog sustava u Republici Hrvatskoj, prema kojem je poslodavac dužan obračunati tekuće doprinose u postotku od sadašnjih bruto plaća, a troškovi terete račun dobiti i gubitka u razdoblju u kojem su zaposleni zaradili naknadu za rad. U 2023. iznos doprinosa za mirovine iznosio je 17 milijuna EUR za Grupu (2022.: 15 milijuna EUR) i 14 milijuna EUR za Banku (2022.: 12 milijuna EUR).

Detaljnije informacije o amortizaciji nalaze se u Bilješkama 38 i 39.

Broj radnika na osnovi ekvivalenta punom radnom vremenu

	2022.	2023.
Erste&Steiermärkische Bank d.d.	2.490	2.513
Erste Card Club d.o.o.	225	223
Erste Nekretnine d.o.o.	25	26
Erste Group IT HR d.o.o.	68	71
Erste bank Podgorica d.d.	301	315
Erste&Steiermärkische S-Leasing d.o.o.	97	96
Ukupno	3.206	3.244

Broj radnika na osnovi ekvivalenta punom radnom vremenu prikazan je u skladu sa Zakonom o kreditnim institucijama i predstavlja broj zaposlenih izračunat sa stvarno plaćenim radnim satima u razdoblju.

9. Ostali dobici/gubici od prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se ne mijere po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka

Na ovoj poziciji prikazani su dobici i gubici od prestanka priznavanja finansijske imovine mjerene po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, finansijskih obveza koje se mijere po amortiziranom trošku i ostalih finansijskih instrumenata koji se ne mijere po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak poput potraživanja s osnove finansijskog najma i finansijskih garancija.

Međutim, dobici i gubici od prestanka priznavanja koji se odnose na finansijsku imovinu koja je u trenutku prestanka priznavanja bila raspoređena u Fazu umanjenja 3 prikazuju se na poziciji 'Neto gubitak od umanjenja vrijednosti finansijskih instrumenata'.

u milijunima EUR	GRUPA		BANKA	
	2022.	2023.	2022.	2023.
Prestanak priznavanja finansijske imovine po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	-	(21)	-	(21)
Ostali dobici/gubici od prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se ne mijere po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	-	(21)	-	(21)

10. Umanjenje vrijednosti koje proizlazi iz finansijskih instrumenata

Na poziciji 'Neto gubitak od umanjenja vrijednosti finansijskih instrumenata' prikazani su gubici od umanjenja i ukidanje gubitaka od umanjenja vrijednosti finansijskih instrumenata koji, prema MSFI-ju 9, ulaze u obuhvat zahtjeva za umanjenje vrijednosti. Na ovoj poziciji prikazuje se dobitak ili gubitak od modifikacije ugovornih uvjeta ako se učinak odnosi na finansijsku imovinu raspoređenu u Fazu umanjenja 2, Fazu umanjenja 3 ili finansijsku imovinu klasificiranu kao POCI. Naplata prethodno otpisane finansijske imovine i izravni otpisi također se prikazuju na ovoj poziciji.

Isto tako, na ovoj poziciji prikazani su dobici i gubici od prestanka priznavanja finansijske imovine ako se radi o POCI imovini ili ako je ta finansijska imovina bila raspoređena u Fazu umanjenja 3 u trenutku prestanka priznavanja.

u milijunima EUR	GRUPA		BANKA	
	2022.	2023.	2022.	2023.
Finansijska imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	2	4	1	3
Finansijska imovina po amortizacijskom trošku	66	54	60	53
Neto otpuštanje ispravka vrijednosti kreditnih gubitaka	52	42	49	41
Izravni otpisi	(1)	(2)	-	-
Povrati koji se evidentiraju izravno u računu dobiti i gubitka	15	14	11	12
Potaživanja s osnove finansijskog najma	2	2	-	-
Neto povećanje ispravka vrijednosti kreditnih gubitaka	2	2	-	-
Neto povećanje ispravka vrijednosti kreditnih gubitaka za preuzete obveze i finansijske garancije	(27)	(14)	(28)	(13)
Umanjenje vrijednosti koje proizlazi iz finansijskih instrumenata	43	46	33	43

Uskladivanje godišnjeg kretanja ispravka vrijednosti za kreditne gubitake s rezultatom umanjenja vrijednosti finansijskih instrumenata za godinu

u milijunima EUR	Ispravci vrijednosti za kreditne gubitke			GRUPA
	Umanjenje vrijednosti finansijskih instrumenata	Osale promjene u računu dobiti i gubitka	Promjene koje ne utječu na račun dobiti i gubitka	
Ispravci vrijednosti za kreditne gubitke siječanj 2023.				(372)
Neto (povećanje)/otpuštanje ispravka vrijednosti kreditnih gubitaka	33	-	-	33
Povećanje zbog protoka vremena (unwinding korekcija)	-	(1)	-	(1)
Prestanak priznavanja zbog prodaje	-	-	2	2
Otpisi	-	-	15	15
Ispravci vrijednosti za kreditne gubitke prosinac 2023.				(323)
Dobit/(gubitak) od umanjenja vrijednosti od POCI bez ispravka vrijednosti	1			
Izravni otpisi	(2)			
Povrati koji se evidentiraju izravno u računu dobiti i gubitka	14			
Umanjenje vrijednosti koje proizlazi iz finansijskih instrumenata	46			

Bilješke uz finansijske izvještaje
za godinu koja završava 31. prosinca 2023.

10. Umanjenje vrijednosti koje proizlazi iz finansijskih instrumenata (nastavak)

Usklađivanje godišnjeg kretanja ispravka vrijednosti za kreditne gubitake s rezultatom umanjenja vrijednosti finansijskih instrumenata za godinu (nastavak)

u milijunima EUR	Ispravci vrijednosti za kreditne gubitke			GRUPA
	Umanjenje vrijednosti finansijskih instrumenata	Osale promjene u računu dobiti i gubitka	Promjene koje ne utječu na račun dobiti i gubitka	
Ispravci vrijednosti za kreditne gubitke siječanj 2022.				
Neto (povećanje)/otpuštanje ispravka vrijednosti kreditnih gubitaka	24	-	-	24
Povećanje zbog protoka vremena (unwinding korekcija)	-	(2)	-	(2)
Prestanak priznavanja zbog prodaje	-	-	5	5
Otpisi	-	-	62	62
Promjene u opsegu konsolidacije	-	-	(1)	(1)
Ostalo	-	(2)	-	(2)
Ispravci vrijednosti za kreditne gubitke prosinac 2022.				
Dobit/(gubitak) od umanjenja vrijednosti od POCI bez ispravka vrijednosti	5			
Izravni otpisi		(1)		
Povrati koji se evidentiraju izravno u računu dobiti i gubitka	15			
Umanjenje vrijednosti koje proizlazi iz finansijskih instrumenata	43			

u milijunima EUR	Ispravci vrijednosti za kreditne gubitke			BANKA
	Umanjenje vrijednosti finansijskih instrumenata	Osale promjene u računu dobiti i gubitka	Promjene koje ne utječu na račun dobiti i gubitka	
Ispravci vrijednosti za kreditne gubitke siječanj 2023.				
Neto (povećanje)/otpuštanje ispravka vrijednosti kreditnih gubitaka	30	-	-	30
Povećanje zbog protoka vremena (unwinding korekcija)	-	(1)	-	(1)
Prestanak priznavanja zbog prodaje	-	-	2	2
Otpisi	-	-	11	11
Ispravci vrijednosti za kreditne gubitke prosinac 2023.				
Dobit/(gubitak) od umanjenja vrijednosti od POCI bez ispravka vrijednosti	1			
Povrati koji se evidentiraju izravno u računu dobiti i gubitka	12			
Umanjenje vrijednosti koje proizlazi iz finansijskih instrumenata	43			

u milijunima EUR	Ispravci vrijednosti za kreditne gubitke			BANKA
	Umanjenje vrijednosti finansijskih instrumenata	Osale promjene u računu dobiti i gubitka	Promjene koje ne utječu na račun dobiti i gubitka	
Ispravci vrijednosti za kreditne gubitke siječanj 2022.				
Neto (povećanje)/otpuštanje ispravka vrijednosti kreditnih gubitaka	17	-	-	17
Povećanje zbog protoka vremena (unwinding korekcija)	-	(1)	-	(1)
Otpisi	-	-	57	57
Ispravci vrijednosti za kreditne gubitke prosinac 2022.				
Dobit/(gubitak) od umanjenja vrijednosti od POCI bez ispravka vrijednosti	5			
Povrati koji se evidentiraju izravno u računu dobiti i gubitka	11			
Umanjenje vrijednosti koje proizlazi iz finansijskih instrumenata	33			

11. Ostali operativni rezultat

Na poziciji 'Ostali operativni rezultat' prikazani su svi ostali prihodi i troškovi koji se ne mogu izravno pripisati redovnom poslovanju Banke.i Grupe.

'Ostali operativni rezultat' uključuje gubitke od umanjenja vrijednosti i ukidanje gubitaka od umanjenja vrijednosti kao i rezultat od prodaje nekretnina i opreme te nematerijalne imovine. Također, ova pozicija uključuje gubitak od umanjenja vrijednosti goodwill-a.

Nadalje, pozicija 'Ostali operativni rezultat' obuhvaća sljedeće: troškove za ostale poreze, prihode od smanjenja i troškove povećanja rezerviranja, gubitak od umanjenja vrijednosti vlasničkih ulaganja uključenih u konsolidirani izvještaj metodom udjela i njegova ukidanja te dobitke i gubitke od prodaje takvih ulaganja, dobitke i gubitke od prestanka priznavanja ovisnih društava.

u milijunima EUR	GRUPA		BANKA	
	2022.	2023.	2022.	2023.
Ostali operativni troškovi	(47)	(22)	(38)	(15)
Povećanje ostalih rezervacija	(25)	(15)	(17)	(15)
Doprinosi za sanacijski fond	(5)	-	(4)	-
Umanjenje vrijednosti goodwilla	(17)	-	-	-
Umanjenje vrijednosti ulaganja u ovisna društva	-	-	(17)	-
Rezultat ostalih operativnih troškova/prihoda	-	(7)	-	-
Ostali operativni prihod	3	-	3	1
Rezultat ostalih operativnih troškova/prihoda	3	-	3	1
Ostali operativni rezultat	(44)	(22)	(35)	(14)

Umanjenje vrijednosti goodwilla i umanjenje vrijednosti ulaganja u ovisna društva

Za Grupu u retku "Umanjenje vrijednosti goodwilla" prikazan je priznati gubitak od umanjenja vrijednosti goodwilla, a za Banku je prikazan u retku "umanjenje vrijednosti ulaganja u ovisna društva" kao gubitak od umanjenja vrijednosti ulaganja u Erste Card Club d.o.o. za 2022. godinu. Detaljnije informacije nalaze se u Bilješci 39 Nematerijalna imovina, goodwill.

Bilješke uz finansijske izvještaje
za godinu koja završava 31. prosinca 2023.

12. Porez na dobit

Porez na dobit sastoji se od tekućih i odgođenih poreza.

Tekući i odgođeni porezi priznaju se kao prihod ili rashod i uključuju u dobit ili gubitak razdoblja. Međutim, oni se priznaju u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti ili izravno u kapitalu ako proizlaze iz transakcije ili događaja koji je i sam priznat u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti ili kapitalu.

Odgođena porezna imovina za odbitne privremene razlike priznaje se samo u onoj mjeri u kojoj je vjerojatno da će buduća oporeziva dobit biti dostupna na temelju koje se odbitci mogu iskoristiti.

Porez na dobit se sastoji od tekućeg poreza na dobit obračunatog u svakom od društava Grupe na temelju rezultata prijavljenih u porezne svrhe, korekcija poreza na dobit za prethodne godine i, ako ih je bilo, promjena u odgođenim porezima.

u milijunima EUR	GRUPA		BANKA	
	2022.	2023.	2022.	2023.
Tekući porezni trošak / prihod	(52)	(50)	(47)	(45)
Tkuće razdoblje	(52)	(50)	(47)	(45)
Odgodeni porezni trošak / prihod	3	(3)	5	(2)
Tkuće razdoblje	3	(3)	5	(2)
Ukupno	(49)	(53)	(42)	(47)

Sljedeća tablica uspoređuje porez na dobit prikazan u računu dobiti i gubitka sa dobiti/gubitkom prije poreza pomnoženim sa nominalnom poreznom stopom Republike Hrvatske od 18% (2022.: 18%).

u milijunima EUR	GRUPA		BANKA	
	2022.	2023.	2022.	2023.
Tkuće razdoblje	205	298	172	266
Porez na dobit po domaćoj zakonskoj poreznoj stopi (20%)	(37)	(54)	(31)	(48)
Utjecaj različitih inozemnih poreznih stopa	-	1	-	-
Utjecaj poreznih olakšica na zaradu od investicija i druge olakšice od poreza na dobit	1	-	1	1
Povećanje poreza zbog porezno nepriznatih troškova, dodatnih poslovnih poreza i sličnih elemenata	(1)	-	-	-
Porez na dobit koji se odnosi na druge efekte	(12)	-	(12)	-
Ukupno	(49)	(53)	(42)	(47)
Efektivna porezna stopa	24%	18%	25%	18%

U prosincu 2022. uveden je dodatni porez na dobit odnosno tzv. porez na ekstra profit. Porez je bio primjenjiv samo za 2022. i to za sva društva, bez obzira koju djelatnost obavljaju, koja su u 2022. ostvarili prihod veći od 40 milijuna EUR. Osnovica za izračun dodatnog poreza je bila pozitivna razlika između porezne osnovice za 2022. i prosječne porezne osnovice društva u periodu 2018-2021 uvećane za 20%. Porezna stopa je iznosila 33%, a obračunati porez je trebao biti plaćen najkasnije do kraja travnja 2023. Porezni trošak koji se odnosi na dodatni porez na dobit Banke za 2022. iznosi 12 milijuna EUR.

12. Porez na dobit (nastavak)

Glavne komponente odgođene porezne imovine i odgođenih poreznih obveza

u milijunima EUR	GRUPA							
	Porezna imovina		Porezne obveze		Neto promjena 2023.			
	Od prosinca 2023.	Od prosinca 2022.	Od prosinca 2023.	Od prosinca 2022.	Ukupno	Kroz račun dobiti i gubitka	Kroz ostali kapital	Kroz ostalu sveobuhvatnu dobit
Imovina/obveze raspoloživi za trgovanje te priznavanje po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	3	4	-	-	(1)	(1)	-	-
Financijska imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	10	20	-	-	(10)	-	-	(10)
Financijska imovina po amortiziranom trošku i potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	6	5	-	-	1	1	-	-
Umanjenje vrijednosti ulaganja u ovisna društva	15	16	-	-	(1)	(1)	-	-
Ostale rezervacije (različite porezne vrijednosti)	-	1	-	-	(1)	(1)	-	-
Ostalo	7	8	-	-	(1)	(1)	-	-
Ukupno odgođeni porezi	41	54	-	-	(13)	(3)	-	(10)
Tekući porezi	2	1	(18)	(33)	(50)	(50)	-	-
Ukupni porezi	43	55	(18)	(33)	(63)	(53)	-	(10)

u milijunima EUR	GRUPA							
	Porezna imovina		Porezne obveze		Neto promjena 2022.			
	Od prosinca 2022.	Od prosinca 2021.	Od prosinca 2022.	Od prosinca 2021.	Ukupno	Kroz račun dobiti i gubitka	Kroz ostali kapital	Kroz ostalu sveobuhvatnu dobit
Imovina/obveze raspoloživi za trgovanje te priznavanje po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	4	1	-	-	3	3	-	-
Financijska imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	20	-	-	(4)	24	-	-	24
Financijska imovina po amortiziranom trošku i potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	5	7	-	-	(2)	(2)	-	-
Umanjenje vrijednosti ulaganja u ovisna društva	16	13	-	-	3	3	-	-
Ostale rezervacije (različite porezne vrijednosti)	1	-	-	-	1	1	-	-
Ostalo	8	10	-	-	(2)	(2)	-	-
Neto efekt prema MRS-u 12,71	-	(4)	-	4	-	-	-	-
Ukupno odgođeni porezi	54	27	-	-	27	3	-	24
Tekući porezi	1	-	(33)	(12)	(52)	(52)	-	-
Ukupni porezi	55	27	(33)	(12)	(26)	(49)	-	24

Bilješke uz finansijske izvještaje
za godinu koja završava 31. prosinca 2023.

12. Porez na dobit (nastavak)

u milijunima EUR	BANKA							
	Porezna imovina		Porezne obveze		Net variance 2023			
	Od prosinca 2023.	Od prosinca 2022.	Od prosinca 2023.	Od prosinca 2022.	Ukupno	Kroz račun dobiti i gubitka	Kroz ostali kapital	Kroz ostalu sveobuhvatnu dobit
Imovina/obveze raspoloživi za trgovanje te priznavanje po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	3	4	-	-	(1)	(1)	-	-
Finansijska imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	9	19	-	-	(10)	-	-	(10)
Finansijska imovina po amortiziranom trošku i potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	2	2	-	-	-	-	-	-
Umanjenje vrijednosti ulaganja u ovisna društva	15	15	-	-	-	-	-	-
Ostalo	4	5	-	-	(1)	(1)	-	-
Ukupno odgođeni porezi	33	45	-	-	(12)	(2)	-	(10)
Tekući porezi	-	-	(16)	(31)	(45)	(45)	-	-
Ukupni porezi	33	45	(16)	(31)	(57)	(47)	-	(10)

u milijunima EUR	BANKA							
	Porezna imovina		Porezne obveze		Neto promjena 2022.			
	Od prosinca 2022.	Od prosinca 2021.	Od prosinca 2022.	Od prosinca 2021.	Ukupno	Kroz račun dobiti i gubitka	Kroz ostali kapital	Kroz ostalu sveobuhvatnu dobit
Imovina/obveze raspoloživi za trgovanje te priznavanje po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	4	1	-	-	3	3	-	-
Finansijska imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	19	-	-	(4)	23	-	-	23
Finansijska imovina po amortiziranom trošku i potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	2	2	-	-	-	-	-	-
Umanjenje vrijednosti ulaganja u ovisna društva	15	12	-	-	3	3	-	-
Ostalo	5	7	-	-	(2)	(2)	-	-
Neto efekt prema MRS-u 12,71	-	(4)	-	4	-	-	-	-
Ukupno odgođeni porezi	45	18	-	-	27	4	-	23
Tekući porezi	-	-	(31)	(10)	(47)	(47)	-	-
Ukupni porezi	45	18	(31)	(10)	(20)	(42)	-	23

Finansijski instrumenti – Materijalne informacije o računovodstvenoj politici

Računovodstveno priznavanje i metode mjerjenja finansijskih instrumenata

Finansijski instrument je svaki ugovor na temelju kojeg nastaje finansijska imovina jednog poslovnog subjekta i finansijska obveza ili vlasnički instrument drugog poslovnog subjekta.

Prema MSFI-ju 9 sva finansijska imovina i obveze, uključujući derivativne finansijske instrumente, trebaju se priznati u izvještaju o finansijskom položaju i mjeriti u skladu sa dodijeljenim kategorijama mjerjenja.

Redovne (spot) kupnje ili prodaje finansijske imovine Grupa priznaje primjenom računovodstva na datum namire (eng. Settlement date accounting).

Grupa primjenjuje dvije osnovne metode mjerjenja: mjerjenje po amortiziranom trošku i mjerjenje po fer vrijednosti.

i. Amortizirani trošak i efektivna kamatna stopa

Amortizirani trošak finansijske imovine je iznos po kojem je finansijska imovina mjerena pri početnom priznavanju, umanjen za otplate glavnice, umanjen ili uvećan za kumulativni iznos amortizacije svake razlike između početnog iznosa i iznosa o dospijeću, izračunate primjenom metode efektivne kamatne stope i usklađen za iznos rezervacija za umanjenje vrijednosti finansijske imovine.

Bruto knjigovodstvena vrijednost finansijske imovine predstavlja amortizirani trošak finansijske imovine prije usklađivanja za rezervacije za umanjenje vrijednosti.

Efektivna kamatna stopa (EKS) je stopa kojom se točno diskontiraju procijenjeni budući novčani primici i/ili novčani izdaci kroz očekivani vijek trajanja finansijskog instrumenta, ili gdje je to prikladno, kroz kraće razdoblje, na bruto knjigovodstvenu vrijednost finansijske imovine ili amortizirani trošak finansijske obveze. Efektivna kamatna stopa računa se pri početnom priznavanju finansijskog instrumenta. Kod finansijskih instrumenata ugovorenih sa promjenjivom kamatnom stopom, promjenjivi dio kamatne stope usklađuje se sa kretanjem tržišnih stopa te se kroz to usklađenje mijenja i efektivna kamatna stopa.

Kod izračuna efektivne kamatne stope potrebno je procijeniti očekivane novčane tokove, uzimajući u obzir sve uvjete iz ugovora finansijskog instrumenta te zanemarujući očekivane kreditne gubitke. U izračun je potrebno uključiti sve naknade plaćene, odnosno primljene, između ugovornih strana koje čine sastavni dio efektivne kamatne stope, transakcijske troškove, premije ili diskonte, odnosno sve razlike između početne knjigovodstvene vrijednosti instrumenta (koji se vodi po amortizacijskom trošku) i iznosa po dospijeću.

ii. Fer vrijednost

Detalji o tehnikama vrednovanja koje se koriste za mjerjenje fer vrijednosti i hijerarhiji fer vrijednosti, prikazani su u Bilješci 21 Fer vrijednost imovine i obveza.

Klasifikacija i naknadno mjerjenje finansijske imovine

U skladu sa MSFI-jem 9, klasifikacija finansijske imovine i naknadno mjerjenje ovise o sljedeća dva kriterija:

- i. poslovnom modelu za upravljanje finansijskom imovinom ; i
- ii. karakteristikama ugovornih novčanih tokova finansijske imovine.

Poslovni model za upravljanje finansijskom imovinom

Poslovni model se određuje na osnovi poslovnog cilja upravljanja finansijskom imovinom odnosno procjene drži li se finansijska imovina radi prikupljanja ugovornih novčanih tokova, ili oboje prikupljanja ugovornih novčanih tokova i prodaje finansijske imovine ili samo radi prodaje.

Poslovni model za upravljanje finansijskom imovinom određuje ključno rukovodstvo i to na razini koja odražava način na koji se upravlja grupom finansijske imovine zajedno kako bi se postigao određeni poslovni cilj, a ne na razini pojedinog instrumenta.

Klasifikacija i naknadno mjerjenje finansijske imovine (nastavak)

Procjena poslovnog modela promatra se kroz aktivnosti koje Grupa poduzima u svrhu ostvarivanja poslovnih ciljeva i na koji način se izvještava ključno rukovodstvo Grupe. Procjena se temelji na sljedećim relevantnim kriterijima:

- _ Način na koji se mjeri uspješnost poslovnog modela i finansijske imovine unutar tog poslovnog modela, te kako se o tome izvještava ključno rukovodstvo
- _ Rizici koji utječu na uspješnost poslovnog modela i finansijske imovine unutar tog poslovnog modela i način koji se upravlja tim rizicima i
- _ Naknade ključnom rukovodstvu (osnovom fer vrijednosti imovine kojom se upravlja ili iznosa prikupljenih ugovornih novčanih tokova).

Slijedom navedenog, u skladu sa zahtjevima MSFI-a 9, utvrđen je poslovni model Grupe za upravljanje finansijskom imovinom:

- 1) Poslovni model čiji je cilj držanje finansijske imovine radi prikupljanja ugovornih novčanih tokova (eng. hold to collect), za sve kredite (klijentsko poslovanje). Na godišnjoj razini provodi se procjena i potvrda održivosti poslovnog modela kroz analizu prodaja. Prodaje finansijske imovine koje se, unutar Grupe smatraju prodajom u skladu sa poslovnim modelom držanja finansijske imovine radi prikupljanja ugovornih novčanih tokova jesu prodaje zbog povećanja kreditnog rizika finansijske imovine, prodaje finansijske imovine koje nisu učestale (iako se radi o značajnim vrijednostima), prodaje finansijske imovine koja nije značajne vrijednosti iako su učestale te prodaje finansijske imovine kojoj je rok dospijeća blizu.

Slučajevi prodaje koji su realizirani pod poslovnim modelom „Hold to collect“ procjenjuju se retrospektivno na temelju retrospektivnih informacija o učestalosti, broju, iznosu i razlozima prethodnih prodaja i ako prelaze određene kvantitativne pragove, gdje je knjigovodstvena vrijednost prodane imovine iz portfelja „Hold to collect“ mjerene po amortiziranom trošku:

> 1% pokretne prosječne knjigovodstvene vrijednosti portfelja u odgovarajućem razdoblju tijekom posljednja 3 mjeseca,
> 3% pokretne prosječne knjigovodstvene vrijednosti portfelja u odgovarajućem razdoblju tijekom posljednjih 12 mjeseci
> 5% pokretne prosječne knjigovodstvene vrijednosti portfelja u odgovarajućem razdoblju tijekom posljednjih 36 mjeseci), ili kad god se to smatra potrebnim s obzirom na nova upravljačka očekivanja da bi procijenjeni prag mogao biti premašen, Grupa provodi prospektivni test.

Ukoliko se utvrdi da knjigovodstvena vrijednost imovine za koju se očekuje da će se prodati tijekom očekivanog vijeka trajanja portfelja trenutnog poslovnog modela, iz razloga koji nisu gore navedeni kao opravdani, prelazi 10% knjigovodstvene vrijednosti portfelja, nova finansijska imovina kupljena ili izdana unutar revidiranog portfelja klasificirala bi se pod novi poslovni model te mjerila po fer vrijednosti.

- 2) Poslovni modeli ‐Hold to collect‐, ‐Hold and sell‐ i ostali poslovni modeli za ulaganja u vrijednosne papire (ne klijentsko poslovanje).

Za prodaju vrijednosnih papira koji se drže u skladu s poslovnim modelom „Hold to collect“, provodi se procjena koja je iznad objašnjena za kreditni portfelj.

Karakteristike ugovornih novčanih tokova (SPPI test)

Prema zahtjevima MSFI-ja 9, Grupa je obvezna za svaku finansijsku imovinu procijeniti karakteristike ugovornih novčanih tokova. Pod procjenom karakteristika ugovornih novčanih tokova smatra se procjena jesu li ugovorni novčani tokovi finansijske imovine samo plaćanje glavnice i kamata na nepodmireni iznos glavnice (eng. solely payments of principal and interest); u nastavku dokumenta SPPI test.

Grupa, na temelju ove procjene, uzimajući u obzir i poslovni model koji primjenjuje za upravljanje tom finansijskom imovinom, donosi odluku o klasifikaciji finansijske imovine u određenu kategoriju mjerjenja. SPPI test provodi se na razini instrumenta odnosno karakteristike novčanih tokova finansijske imovine procjenjuju se na razini pojedinačnog ugovora.

Općenito, ugovorni novčani tokovi koji su samo plaćanje glavnice i kamata na nepodmireni iznos glavnice smatraju se osnovnim kreditnim poslovanjem i samo takvi novčani tokovi zadovoljavaju SPPI test. Pod osnovnim kreditnim poslovanjem, najznačajnije elemente kamate čine vremenska vrijednost novca i kreditni rizik. Sve dok kamata kao naknada za posuđenu glavniciu sadrži samo osnovne elemente, instrument zadovoljava SPPI test. Osim ranije spomenutih, osnovne elemente čine:

Kamata = naknada za vremensku vrijednost novca + naknada za kreditni rizik + naknada za administrativne troškove + naknada za ostale osnovne rizike + profitna marža.

Klasifikacija i naknadno mjerjenje finansijske imovine (nastavak)

Sukladno tome, ukoliko ugovorni uvjeti sadrže karakteristike koje nisu osnovni elementi kamate i te karakteristike rezultiraju rizicima ili promjenama ugovornih novčanih tokova koje nisu povezane s osnovnim kreditnim poslovanjem, finansijska imovina pada SPPI test. Mjerjenje po amortiziranom trošku ili po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit za takvu finansijsku imovinu nije moguće te se ona raspoređuje u kategoriju mjerjenja po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak.

Isto tako, ukoliko je nekom ugovornom klauzulom promijenjen element kamate koji se odnosi na vremensku vrijednost novca (kamatna neusklađenost poput neusklađenosti perioda ažuriranja i ročnosti tržišne kamatne stope) potrebna je procjena promjene ugovornih novčanih tokova. Značajnost promjene vremenske vrijednosti novca, utvrđuje se tzv. benchmark testom. Svrha procjene promjene vremenske vrijednosti novca jest utvrditi koliko se ugovorni (nediskontirani) novčani tokovi mogu razlikovati od (nediskontiranih) novčanih tokova koji bi nastali da nije bilo promjene vremenske vrijednosti novca (referentni novčani tokovi). Osim navedenih značajki, ostali uvjeti referentne imovine jednaki su uvjetima finansijske imovine koja je predmet testa. Ako promjena vremenske vrijednosti novca za posljedicu ima ugovorne (nediskontirane) novčane tokove koji se znatno razlikuju od (nediskontiranih) referentnih novčanih tokova, finansijska imovina ne ispunjava kriterij za klasifikaciju i mjerjenje po amortiziranom trošku ili po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit.

Kroz benchmark test, Grupa mora uzeti u obzir učinak promjene vremenske vrijednosti novca u svakom izvještajnom razdoblju, ali i kumulativno tijekom vijeka trajanja finansijske imovine.

Primjenom spomenuta dva kriterija finansijska imovina se raspoređuje u slijedeće kategorije mjerjenja opisane u bilješkama:

- 1) Finansijska imovina po amortiziranom trošku (eng. AC),
- 2) Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (eng. FVOCI)
- 3) Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak (eng. FVPL)

Klasifikacija i naknadno mjerjenje finansijskih obveza

Finansijske obveze klasificiraju se u kategoriju mjerjenja po amortiziranom trošku, osim:

- _ finansijskih obveza po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak
- _ finansijskih obveza proizašlih iz prijenosa finansijske imovine koji ne zadovoljava kriterije za prestanak priznavanja imovine
- _ obveza po izdanim finansijskim jamstvima
- _ obveza proizašlih iz plasmana odobrenih po stopi ispod tržišne kamatne stope
- _ potencijalne naknade priznate od strane stjecatelja unutar poslovog spajanja na koje se primjenjuju zahtjevi MSFI-a 3.

Kamatni trošak izračunava se primjenom EKS-a na amortizirani trošak finansijske obveze.

Detalji vezani uz finansijske obveze nalaze se u Bilješci 16.

Umanjenje vrijednosti finansijskih instrumenata prema MSFI-ju 9

Model očekivanog kreditnog gubitka

Model očekivanog kreditnog gubitka je model umanjenja vrijednosti koji zahtijeva da se mogući gubitak uslijed umanjenja vrijednosti finansijskog instrumenta procjenjuje prilikom stjecanja finansijskog instrumenta, temeljem dostupnih relevantnih informacija i priznaje odmah pri početnom priznavanju imovine. Osnovne karakteristike modela su da prilikom mjerjenja gubitka uzima u obzir sve dostupne informacije koje uključuju informacije o gubicima iz proteklih razdoblja, informacije o trenutnom stanju te informacije koje se odnose na očekivanja u budućim razdobljima te omogućava da se vremenski primjerene, odnosno pravodobnije prizna gubitak od umanjenja. Ovaj model primjenjuje se za sve finansijske instrumente koji podliježu zahtjevima za umanjenje vrijednosti bez obzira na vrstu instrumenta ili kategoriju mjerjenja u koju je instrument raspoređen.

Prema MSFI-ju 9 u obuhvat zahtjeva za umanjenje vrijednosti uključuje se:

- _ Finansijska imovina koja se mjeri po amortiziranom trošku
- _ Finansijska imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (osim vlasničkih instrumenata)
- _ Ostali dužnički instrumenti u okviru MSFI 9 zahtjeva za umanjenjem vrijednosti (potraživanja s osnove ugovora o najmu, potraživanja od kupaca, ugovorna imovina)
- _ Obveze na temelju kredita (po odobrenim neiskorištenim kreditima)
- _ Obveze po ugovorima o finansijskom jamstvu

Kreditni gubitak predstavlja razliku između ugovornih novčanih tokova na koje Grupa ima pravo na temelju ugovornih uvjeta i novčanih tokova za koje očekuje da će zaista i naplatiti, diskontiranu originalnom efektivnom kamatnom stopom (ili kreditno prilagođenom efektivnom kamatnom stopom u slučaju POCI imovine).

Umanjenje vrijednosti finansijskih instrumenata prema MSFI-ju 9 (nastavak)

Očekivani kreditni gubici za dvanaestomjesečno razdoblje odnose se na dio očekivanih kreditnih gubitaka kroz cijelo razdoblje trajanja instrumenta koji predstavljaju očekivane kreditne gubitke kao posljedicu nastanka statusa neispunjena obveza u razdoblju od 12 mjeseci od izvještajnog razdoblja.

Očekivani kreditni gubici tijekom vijeka trajanja odnose se na očekivane kreditne gubitke kroz cijelo razdoblje trajanja instrumenta koji predstavljaju očekivane kreditne gubitke kao posljedicu nastanka svih mogućih statusa neispunjena obveza tijekom života finansijskog instrumenta.

Za finansijske instrumente na koje se primjenjuje ovaj model umanjenja, Grupa pri početnom priznavanju uvijek priznaje, u račun dobiti i gubitka, najmanje iznos očekivanih kreditnih gubitaka za dvanaestomjesečno razdoblje. Očekivani kreditni gubici tijekom vijeka trajanja finansijskog instrumenta priznaju se ukoliko dođe do značajnog povećanja kreditnog rizika u odnosu na početno priznavanje ili je instrument kreditno umanjen.

Utvrđeni očekivani kreditni gubici računovodstveno se priznaju kao:

- _ Umanjenje vrijednosti za očekivane kreditne gubitke, po finansijskoj imovini koja se mjeri po amortiziranom trošku, potraživanjima s osnove ugovora o najmu, ugovornoj imovini i potraživanjima od kupaca, koje se iskazuje kao dio knjigovodstvene vrijednosti imovine u izvještaju o finansijskom položaju
- _ Akumulirani iznos umanjenja vrijednosti, po finansijskoj imovini koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, koji se iskazuje kao zasebna stavka unutar ostale sveobuhvatne dobiti (nije dio neto knjigovodstvene vrijednosti imovine u bilanci) na poziciji 'Rezerva fer vrijednosti'
- _ Rezerviranja za očekivane kreditne gubitke po izvanbilančnim stawkama (obvezama na temelju kredita, obvezama po ugovorima o finansijskom jamstvu) koja se priznaju kao obveza u bilanci i prikazuju na poziciji 'Rezerviranja' u izvještaju o finansijskom položaju.

U računu dobiti i gubitka, gubici od umanjenja vrijednosti kao i njihovo ukidanje prikazuju se pod pozicijom 'Neto gubitak od umanjenja vrijednosti s osnove finansijskih instrumenata'.

Kad je finansijska imovina naknadno kreditno umanjena, Grupa u narednim razdobljima ne priznaje ugovorni kamatni prihod, odnosno kamatu na bruto knjigovodstvenu vrijednost već priznaje kamatni prihod na neto knjigovodstvenu vrijednost finansijske imovine; njen amortizirani trošak. Sa stajališta bilance, kamata se obračunava na bruto knjigovodstvenu vrijednost. Razlika između obračunate ugovorne kamate i kamatnog prihoda priznatog u računu dobiti i gubitka, u izvještajnom razdoblju u kojem je imovina kreditno umanjena, iskazana je kroz rezervaciju za umanjenje vrijednosti te imovine (bez utjecaja na umanjenje vrijednosti).

Za finansijsku imovinu koja je kreditno umanjena prilikom početnog priznavanja (kupljena ili izdana kreditno umanjena imovina "POCI"), procijenjeni očekivani kreditni gubici uključeni su u početnu fer vrijednost imovine te za nju Grupa utvrđuje kreditno prilagođenu efektivnu kamatnu stopu. Kod POCI imovine Grupa u izvještajnom razdoblju priznaje samo kumulativnu promjenu u očekivanim kreditnim gubicima tijekom cijelog vijeka trajanja finansijske imovine u odnosu na početno priznavanje. Ukoliko dođe do pozitivne promjene u očekivanim kreditnim gubicima u odnosu na inicijalno utvrđene očekivane kreditne gubitke, promjena se provodi kroz uskladu bruto knjigovodstvene vrijednosti imovine, dok se kod negativne promjene u očekivanim kreditnim gubicima u odnosu na inicijalno utvrđene očekivane kreditne gubitke formiraju rezervacije za umanjenje vrijednosti. Ovakva imovina ne podliježe raspoređivanju u faze umanjenja.

Obveze na temelju kredita i ugovori o izdanim finansijskim jamstvima podliježu zahtjevima MSFI-a 9 za umanjenje vrijednosti. Za obveze na temelju kredita i ugovore o izdanom finansijskom jamstvu, datum na koji Grupa kao stranka prihvati neopozivu obvezu smatra se datumom početnog priznavanja u smislu primjene zahtjeva za umanjenje vrijednosti. Rezerviranja za očekivane kreditne gubitke priznata po ovim izvanbilančnim stawkama ne ukidaju se u trenutku nastanka finansijske imovine već se prenose u rezervacije za umanjenje vrijednosti, dok se razlika do potrebnih rezervacija za umanjenje vrijednosti finansijske imovine priznaje u račun dobiti i gubitka (osim ako se radi o POCI imovini).

Faze umanjenja finansijskog instrumenta (eng. stages)

Opći model očekivanog kreditnog gubitka definira klasificiranje finansijskih instrumenata, na temelju njihove kreditne kvalitete pri početnom priznavanju te promjene kreditne kvalitete u narednim izvještajnim razdobljima, u tri Faze umanjenja. Faza umanjenja u koju je finansijski instrument raspoređen, određuje iznos umanjenja vrijednosti ili rezerviranja koji će se priznati u poslovnim knjigama kao i iznos kamatnog prihoda koji će se u izvještajnom razdoblju priznati.

Faza umanjenja 1

- _ Nije došlo do promjene kreditnog rizika ili je došlo do neznačajnog povećanja kreditnog rizika finansijskog instrumenta u odnosu na početno priznavanje
- _ Iznos umanjenja vrijednosti ili rezerviranja: iznos očekivanih kreditnih gubitaka za dvanaestomjesečno razdoblje
- _ Osnovica za priznavanje kamatnog prihoda: bruto knjigovodstvena vrijednost

Umanjenje vrijednosti finansijskih instrumenata prema MSFI-ju 9 (nastavak)

Faza umanjenja 2

- _ Došlo je do značajnog povećanja kreditnog rizika finansijskog instrumenta u odnosu na početno priznavanje
- _ Iznos umanjenja vrijednosti ili rezerviranja: iznos očekivanih kreditnih gubitaka tijekom vijeka trajanja
- _ Osnovica za priznavanje kamatnog prihoda: bruto knjigovodstvena vrijednost.

Faza umanjenja 3

- _ Nastupio je status neispunjena obveza i postoje objektivni dokazi o umanjenju vrijednosti finansijskog instrumenta u odnosu na početno priznavanje
- _ Iznos umanjenja vrijednosti ili rezerviranja: iznos očekivanih kreditnih gubitaka tijekom vijeka trajanja.
- _ Osnovica za priznavanje kamatnog prihoda: neto knjigovodstvena vrijednost (amortizirani trošak finansijske imovine).

Mjerenje očekivanih kreditnih gubitaka odražava očekivane novčane tokove od kolateralala i onih finansijskih garancija koje Grupa drži, a koja se smatraju sastavnim dijelom ugovornih uvjeta finansijske imovine čiji je rizik zajamčen. Grupa smatra sastavnim dijelom ugovora o finansijskoj imovini ona jamstva koja su sklopljena na početku ili blizu početka priznavanja zajamčene finansijske imovine. Ako banka u ugovoru o zajmu ima mogućnost zahtijevati jamstvo, to se također smatra sastavnim dijelom. Premije plaćene za takve finansijska jamstva sastavni su dio efektivne kamatne stope povezane finansijske imovine.

Finansijska jamstva koje se ne smatraju sastavnim dijelom ugovornih uvjeta priznaju se kao nadoknađena imovina u bilanci pod stavkom 'Ostala imovina'. U računu dobiti ili gubitaka umanjuju gubitak od umanjenja vrijednosti zajamčene finansijske imovine pod stavkom 'Umanjenje vrijednosti koje proizlazi iz finansijskih instrumenata'. Preduvjet za ovaj tretman je da mora biti gotovo sigurno da će jamstvo nadoknaditi banchi gubitak. Plaćene premije za finansijska jamstva koji nisu sastavni dio, prikazane su u računu dobiti i gubitka pod stavkom 'Troškovi naknada i provizija' pod 'Neto prihod od naknada i provizija'.

Detaljnije informacije o utvrđivanju značajnog povećanja kreditnog rizika, uključujući procjene i prosudbe koje se primjenjuju pri mjerenu očekivanih kreditnih gubitaka te definicija statusa neispunjena obveza nalaze se u poglaviju Upravljanje rizicima.

Prestanak priznavanja finansijskih instrumenata uključujući promjene ugovornih uvjeta finansijske imovine

(i) Prestanak priznavanja finansijske imovine

Kod prestanka priznavanja finansijske imovine, razlika između knjigovodstvene vrijednosti imovine i primljene naknade (dobici ili gubici) prikazuje se u računu dobiti i gubitka pod pozicijom 'Dobici ili gubici s osnove prestanka priznavanja finansijske imovine mjerene po amortiziranom trošku' ili kod finansijske imovine koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit pod pozicijom 'Ostali dobici ili gubici s osnove prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se ne mijere po fer vrijednosti kroz račun dobiti ili gubitaka'.

Za finansijsku imovinu koja se mjeri se po fer vrijednosti kroz račun dobiti ili gubitaka, svi dobici i gubici prikazuju se, pod pozicijom 'Neto rezultat trgovanja' ili pod pozicijom 'Dobici ili gubici s osnove finansijskih instrumenata koji se mijere po fer vrijednosti kroz račun dobiti ili gubitaka'.

(ii) Prestanak priznavanja finansijske imovine zbog značajnih promjena ugovornih uvjeta

U kreditnom poslovanju Grupe može doći do promjena ugovornih uvjeta finansijske imovine bilo kao rezultat pregovora radi prilagodbe izmijenjenim tržišnim uvjetima ili radi sprečavanja finansijskih poteškoća klijenta, odnosno radi maksimiziranja mogućnosti naplate ako je klijent već u finansijskim poteškoćama.

Kao rezultat promjene uvjeta ili modificiranja ugovornih novčanih tokova finansijske imovine može doći do prestanka priznavanja finansijske imovine te priznavanja nove, izmijenjene finansijske imovine.

Prestanak priznavanja finansijskih instrumenata uključujući promjene ugovornih uvjeta finansijske imovine (nastavak)

Grupa je definirala niz kriterija za prestanak priznavanja koji (kvalitativno ili kvantitativno) određuju da li je promjena ugovornih uvjeta finansijske imovine dovoljno značajna da zadovolji uvjete za prestanak priznavanja iste:

- _ Promjena ugovornih uvjeta koja dovodi do promjene druge ugovorne strane
- _ Promjena ugovorenih uvjeta koja dovodi do promjene valute ugovora, ugovornih uvjeta na način da se uvode ili uklanaju jedna ili više ugovornih odredbi koje dovode do različitog tretmana nove finansijske imovine (u smislu usklađenosti s SPPI testom i klasifikacije/mjerenja prema zahtjevima MSFI-ja 9), rokova dospijeća preko određenog praga, iznosa i/ili datuma dospijeća preostalih ugovornih novčanih tokova ako ta promjena rezultira učinkom na račun dobiti i gubitka većim od 10% bruto knjigovodstvene vrijednosti imovine na datum promjene.
- _ Promjena ugovornih uvjeta kao rezultat pregovora oko boljih/povoljnijih uvjeta urednog kredita (prihodujući kredit)iniciranog od strane klijenta. Napravljene promjene u skladu su sa tržišnim uvjetima, kako bi se zadržalo klijenta (zbog mogućnosti da klijent kredit refinancira ili prijevremeno otplati).

Kao što je već spomenuto, promjene ugovornih uvjeta mogu dovesti do prestanka priznavanja finansijske imovine i priznavanja nove, izmjenjene imovine. Za kredite koji se mijere po amortiziranom trošku, neamortizirani dio naknade koja predstavlja sastavni dio efektivne kamatne stope prikazuje se u retku „Kamatni prihod“ pod „Neto kamatni prihod“ na datum prestanka priznavanja. Otpuštanje ispravka vrijednosti za kreditni gubitak povezano s izvornom imovinom na datum te značajne promjene, kao i ispravak vrijednosti za kreditni gubitak priznat za novu imovinu prikazani su u retku „Neto gubitak od umanjenja vrijednosti s osnove finansijskih instrumenata“.

Ukoliko je klijent u statusu neispunjena obveza ili značajna promjena dovodi do tog statusa, izmjenjena finansijska imovina smatra se kreditno umanjenom finansijskom imovinom pri početnom priznavanju (POCI imovinom). Razlika između knjigovodstvene vrijednosti finansijske imovine koja se prestaje priznavati i fer vrijednosti pri početnom priznavanju izmjenjene POCI imovine prikazuje se u računu dobiti i gubitka pod pozicijom 'Neto gubitak od umanjenja vrijednosti s osnove finansijskih instrumenata'.

Promjene uvjeta ili modificiranje ugovornih novčanih tokova finansijske imovine koja se ne mjeri po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak a koje ne dovodi do prestanka priznavanja finansijske imovine su sve promjene ugovornih uvjeta koje utječu na iznos i/ili vremensko razdoblje preostalih ugovornih novčanih tokova, osim onih koje dovode do prestanka priznavanja.

Kod takvih promjena Grupa je dužna izračunati novu bruto knjigovodstvenu vrijednost imovine i učinak te promjene priznati u račun dobiti i gubitka, kao gubitak ili dobitak od promjene ugovornih novčanih tokova. Nova bruto knjigovodstvena vrijednost finansijske imovine računa se kao sadašnja vrijednost promijenjenih ugovornih novčanih tokova diskontiranih originalnom efektivnom kamatnom stopom finansijske imovine (ili kreditno prilagođenom efektivnom kamatnom stopom ako se radi o kupljenoj ili izdanoj kreditno umanjenoj finansijskoj imovini):

- _ Gubitak od promjene ugovornih uvjeta: ako je neto sadašnja vrijednost (eng. NPV) izmjenjenih budućih novčanih tokova diskontiranih originalom EKS manja od bruto knjigovodstvene vrijednosti imovine prije promjene.
- _ Dobitak od promjene ugovornih uvjeta: ako je neto sadašnja vrijednost (eng. NPV) izmjenjenih budućih novčanih tokova diskontiranih originalom EKS veća od bruto knjigovodstvene vrijednosti imovine prije promjene

Dobici ili gubici od promjene ugovornih uvjeta prikazuju se na poziciji 'Kamatni prihodi' pod 'Neto Kamatni prihod' u računu dobiti i gubitka ukoliko se odnose na finansijsku imovinu raspoređenu u Fazu umanjenja 1. Ukoliko je finansijska imovina raspoređena u Fazu umanjenja 2 ili 3, te klasificirana kao POCI imovina, dobici ili gubici od promjene ugovornih uvjeta te imovine prikazuju se na poziciji 'Umanjenje vrijednosti koje proizlazi iz finansijskih instrumenata' u računu dobiti i gubitka.

(iii) Otpisi

Grupa će otpisati bruto knjigovodstvenu vrijednost finansijske imovine ako ne postoji razumna očekivanja o povratu iste, u cijelosti ili djelomično.

Otpis je događaj koji dovodi do prestanka priznavanja finansijske imovine i provodi se na teret proknjiženih rezervacija za očekivane kreditne gubitke po finansijskoj imovini koja je predmet otpisa.

Prestanak priznavanja finansijskih instrumenata uključujući promjene ugovornih uvjeta finansijske imovine (nastavak)

Grupa je definirala niz kriterija kod kojih može doći do otpisa nenaplativih potraživanja iz kreditnog poslovanja: Otpis finansijske imovine može biti rezultat forbearance mjera gdje Grupa umanjuje potraživanje s ciljem premošćivanja finansijskih poteškoća klijenata i time povećava mogućnost naplate preostalog dijela potraživanja. Otpis nenaplativog dijela finansijske imovine može proizaći iz aktivnosti koje su rezultat pokretanja ili okončanja pravnih postupaka (stečaja, likvidacije ili sudskog spora).

Do razmatranja mogućnosti otpisa dolazi i u situacijama kada Grupa procjeni da bi troškovi postupka naplate bili veći od iznosa samog potraživanja/kolaterala, kada se procijeni da se naplata ne može očekivati ili kada kroz proces naplate postane očigledno da se dospjeli iznosi neće naplatiti, na primjer zbog pokrenutog stečajnog postupka. Detaljnije informacije o restrukturiranim izloženostima nalaze se u bilješci 33 Reprogrami, refinanciranje i restrukturiranje.

(iv) Prestanak priznavanja finansijskih obveza

Razlika između knjigovodstvene vrijednosti finansijske obveze (ili dijela finansijske obveze) koja je izvršena ili prenesena drugoj strani i plaćene naknade, prikazuje se u računu dobiti i gubitka (ovisno o kategoriji mjerjenja u koju je raspoređena obveza koja se prestaje priznavati) pod pozicijom 'Ostali dobici ili gubici s osnove prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se ne mijere po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak', 'Neto rezultat trgovanja' ili 'Dobici ili gubici s osnove finansijskih instrumenata koji se mijere po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak'.

Značajne računovodstvene prosudbe, pretpostavke i procjene

Umanjenje vrijednosti finansijskih instrumenata

Model očekivanog kreditnog gubitka je model umanjenja vrijednosti koji se zasniva na prosudbi budući da zahtijeva procjenu značajnog porasta kreditnog rizika i mjerjenje očekivanih kreditnih gubitaka bez detaljnih smjernica na koji način ih mjeriti. U pogledu procjene značajnog porasta kreditnog rizika, Grupa je odredila pravila procjene koja se sastoje od kvalitativnih kriterija i zadanih kvantitativnih pragova. Pored navedenog, složeno područje je i određivanje grupe slične imovine za koju se pogoršanje kreditnog rizika mora procjenjivati na osnovi portfelja u slučaju kada su pokazatelji o povećanju kreditnog rizika na pojedinačnoj osnovi dostupni tek s određenim vremenskim zakašnjenjem. Mjerjenje očekivanih kreditnih gubitaka uključuje primjenu složenih modela koji se zasnivaju na povjesnim, statističkim podacima o vjerojatnosti statusa neispunjerenja obveza i stopama gubitka u slučaju nastanka tog statusa, pojedinačnim procjenama kreditno umanjenih novčanih tokova i različitim scenarijima koji uključuju i razmatranje informacija o budućim događajima. Pored navedenog, potrebno je utvrditi razdoblje izloženosti kreditnom riziku za instrumente sa neodređenim rokom dospjeća poput revolving kredita.

Detaljnije opisano u poglaviju Upravljanje rizicima. Detaljnije informacije o definiciji statusa neispunjerenja obveza nalaze se u Bilješci 30 Mjerjenje očekivanih kreditnih gubitaka. Razvoj rezervacija po kreditnim gubicima opisan je u Bilješci 31 Kretanje ispravaka vrijednosti za kreditne gubitke.

Finansijski instrumenti koji se mjere po amortiziranom trošku (AC)

Nederivatna finansijska imovina raspoređuje se u kategoriju finansijske imovine koja se mjeri po amortiziranom trošku ukoliko su ispunjena sljedeća dva uvjeta:

- _ Finansijska imovina se drži unutar poslovnog modela čiji je cilj držanje finansijske imovine radi prikupljanja ugovornih novčanih tokova, i
- _ Ugovoreni uvjeti po toj finansijskoj imovini rezultiraju, na određene datume, novčanim tokovima koji su samo plaćanje glavnice i kamata na nepodmireni iznos glavnice.

Unutar ove kategorije mjerjenja raspoređuju se dužnički vrijednosni papiri i krediti i predujmovi koji zadovoljavaju gore navedene uvjete, potraživanja od kupaca i ostala potraživanja, potraživanja s osnove finansijskog najma te novac i novčana sredstva. U izvještaju o finansijskom položaju ova se finansijska imovina prikazuje pod linijom 'Finansijska imovina po amortiziranom trošku', 'Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja' i 'Novac i novčana sredstva'.

Dobici ili gubici koji proizlaze iz naknadnog mjerjenja finansijske imovine unutar ove kategorije priznaju se kako slijedi:

- _ Prihodi od kamate priznaju se u račun dobiti i gubitka primjenom metode efektivne kamatne stope, u razdoblju na koje se odnose a prikazuju se na poziciji 'Kamatni prihodi' pod 'Neto Kamatni prihod' u računu dobiti i gubitka
- _ Rezervacije za umanjenje vrijednosti (dobici i gubici) priznaju se u račun dobiti i gubitka i prikazuju na poziciji 'Umanjenje vrijednosti koje proizlazi iz finansijskih instrumenata' u računu dobiti i gubitka
- _ Dobici ili gubici koji proizlaze iz promjene tečaja priznaju se u računu dobiti i gubitka a prikazuju se na poziciji 'Neto rezultat iz trgovanja i svodenja na fer vrijednost'.

Kod prestanka priznavanja finansijske imovine, dobici ili gubici priznaju se u račun dobiti i gubitka, a prikazani su na poziciji 'Dobici ili gubici od prestanka priznavanja finansijske imovine koja se mjeri po amortiziranom trošku' u izvještaju o dobiti ili gubitku.

Finansijska imovina mjerena po amortiziranom trošku čini najveću kategoriju mjerjenja u Grupi s obzirom da uključuje kreditno poslovanje s klijentima i bankama, depozite kod centralne banke, potraživanja od kupaca i ostala potraživanja te ulaganja u dužničke vrijednosne papire.

Detalji o finansijskim obvezama koje se mijere po amortiziranom trošku nalaze se u Bilješci 16.

13. Novac i novčana sredstva

Novčana sredstva uključuju novac u blagajni i potraživanja (depozite) prema centralnoj banci i kreditnim institucijama koja su dostupna na zahtjev. Dostupnima na zahtjev smatraju se potraživanja koja se mogu povući bilo kada ili sa rokom obavijesti od jednog radnog dana ili 24 sata.

u milijunima EUR	GRUPA		BANKA	
	2022.	2023.	2022.	2023.
Novac u blagajni	416	410	370	356
Novčana sredstva kod središnjih banaka	2.943	1.899	2.875	1.818
Ostali depoziti po viđenju	89	46	24	12
Novac i novčana sredstva	3.448	2.355	3.269	2.186

Za Izvještaj o novčanom tijeku za godinu koja završava 31. prosinca 2023., novac i novčani ekvivalenti na kraju razdoblja 2023. i 2022. za Grupu i Banku su jednaki novcu i novčanim sredstvima.

14. Finansijska imovina po amortiziranom trošku

Stavka 'Finansijska imovina po amortiziranom trošku' razdvojena je na 'Dužničke vrijednosne papire', 'Kredite i predujmove kreditnim institucijama' i 'Kredite i predujmove klijentima'. Detalji u vezi sa kretanjem ispravaka vrijednosti za kreditne gubitke opisani su u Bilješci 31.

Dužnički vrijednosni papiri

Ulaganja u dužničke vrijednosne papire mjerene po amortiziranom trošku mogu se steći s različitim poslovnim ciljevima (kao što su ispunjavanje zahtjeva za unutarnjim/vanjskim rizikom likvidnosti i učinkovito plasiranje strukturnog viška likvidnosti, strateški položaji o kojima odlučuje Uprava, pokretanje i poticanje odnosa s klijentima, zamjena kreditnog poslovanja ili ostale aktivnosti koje donose prinose). Njihovo zajedničko svojstvo je da se ne očekuje značajna i česta prodaja takvih vrijednosnih papira. Za opis onoga što se smatra prodajom u skladu s poslovnim modelom čiji je cilj držanje finansijske imovine radi prikupljanja ugovornih novčanih tokova, vidjeti stavku "Početno priznavanje i mjerjenje" u poglavljju "Finansijski instrumenti - Značajne informacije o računovodstvenim politikama".

Analiza bruto knjigovodstvene vrijednosti dužničkih vrijednosnih papira Grupe i Banke po fazama umanjenja vrijednosti na dan 31. prosinca 2023. i 31. prosinca 2022. prikazana je u sljedećoj tablici:

u milijunima EUR	Bruto knjigovodstvena vrijednost				Kreditni gubitak				Knjigovodstvena vrijednost	GRUPA
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno		
2023.										
Opće države	1.707	65	-	1.772	-	-	-	-	1.772	
Kreditne institucije	32			32	(1)	-	-	(1)	31	
Ukupno	1.739	65	-	1.804	(1)	-	-	(1)	1.803	
2022.										
Opće države	1.321	-	-	1.321	(1)	-	-	(1)	1.320	
Kreditne institucije	10	-	-	10	-	-	-	-	10	
Ukupno	1.331	-	-	1.331	(1)	-	-	(1)	1.330	
BANKA										
u milijunima EUR	Bruto knjigovodstvena vrijednost				Kreditni gubitak				Knjigovodstvena vrijednost	BANKA
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno		
2023.										
Opće države	1.661	65	-	1.726	-	-	-	-	1.726	
Kreditne institucije	32			32	(1)	-	-	(1)	31	
Ukupno	1.693	65	-	1.758	(1)	-	-	(1)	1.757	
BANKA										
u milijunima EUR	Bruto knjigovodstvena vrijednost				Kreditni gubitak				Knjigovodstvena vrijednost	BANKA
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno		
2022.										
Opće države	1.280	-	-	1.280	-	-	-	-	1.280	
Kreditne institucije	10	-	-	10	-	-	-	-	10	
Ukupno	1.290	-	-	1.290	-	-	-	-	1.290	

Detaljnije informacije o kretanju umanjenja vrijednosti opisane su u Bilješci 31 Kretanje ispravaka vrijednosti po kreditnim gubicima, dio 'Finansijski instrumenti po amortiziranom trošku': tablica 'Kretanje umanjenja vrijednosti – dužnički vrijednosni papiri'.

Bilješke uz finansijske izvještaje
za godinu koja završava 31. prosinca 2023.

14. Finansijska imovina po amortiziranom trošku (nastavak)

Dužnički vrijednosni papiri (nastavak)

Obveznice Republike Hrvatske, Republike Slovenije, Republike Slovačke, Republike Poljske i Sjedinjenih Američkih Država koje kotiraju na tržištu su dužnički vrijednosni papiri s fiksnim prinosom, denominirani u eurima, dolarima i švicarskim francima. Dospijevaju u razdoblju od 2024. do 2035. godine i nose kamatnu stopu od 0,000% do 6,000% godišnje. Također, u finansijskoj imovini po amortiziranom trošku se nalaze obveznice Europske investicijske banke i KfW banke denominirane u dolarima koje dospijevaju 2024. godine i nose kamatnu stopu od 1,625% do 3,250% godišnje.

Krediti i predujmovi kreditnim institucijama

Analiza bruto knjigovodstvene vrijednosti kredita i predujmova bankama prema fazama umanjenja na dan 31. prosinca 2023. i 31. prosinca 2022. Grupe i Banke prikazana je u sljedećoj tablici:

u milijunima EUR	Bruto knjigovodstvena vrijednost			Kreditni gubitak			GRUPA		
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno	Knjigovodstvena vrijednost
2023.									
Središnje banke	14	-	-	14	-	-	-	-	14
Kreditne institucije	54	-	-	54	-	-	-	-	54
Ukupno	68	-	-	68	-	-	-	-	68
2022.									
Središnje banke	325	-	-	325	-	-	-	-	325
Kreditne institucije	59	-	-	59	-	-	-	-	59
Ukupno	384	-	-	384	-	-	-	-	384
BANKA									
u milijunima EUR	Bruto knjigovodstvena vrijednost			Kreditni gubitak			BANKA		
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno	Knjigovodstvena vrijednost
2023.									
Kreditne institucije	31	-	-	31	-	-	-	-	31
Ukupno	31	-	-	31	-	-	-	-	31
BANKA									
u milijunima EUR	Bruto knjigovodstvena vrijednost			Kreditni gubitak			BANKA		
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno	Knjigovodstvena vrijednost
2022.									
Središnje banke	313	-	-	313	-	-	-	-	313
Kreditne institucije	32	-	-	32	-	-	-	-	32
Ukupno	345	-	-	345	-	-	-	-	345

Za informacije o kretanju ispravaka vrijednosti za kreditne gubitke pogledajte bilješku 31 Kretanje ispravaka vrijednosti za kreditne gubitke, dio 'Finansijski instrumenti koji se drže po amortiziranom trošku': tablica 'Kretanje ispravaka vrijednosti za kreditne gubitke - zajmovi i predujmovi kreditnim institucijama'.

14. Finansijska imovina po amortiziranom trošku (nastavak)

Krediti i predujmovi klijentima

Analiza bruto knjigovodstvene vrijednosti kredita i predujmova klijentima prema fazama umanjenja na dan 31. prosinca 2023. i 31. prosinca 2022. prikazana je u sljedećoj tablici:

u milijunima EUR	Bruto knjigovodstvena vrijednost					Kreditni gubitak					Knjigovo dstvena vrijedno st	GRUPA
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	POCI	Ukupno	Faza 1	Faza 2	Faza 3	POCI	Ukupno		
2023.												
Opće države	1.297	25	-	-	1.322	(1)	(1)	-	-	(2)	1.320	
Ostala finansijska društva	12	1	-	-	13	-	-	-	-	-	13	
Nefinansijske institucije	2.568	952	98	22	3.640	(11)	(50)	(64)	(12)	(137)	3.503	
Kućanstva	2.908	739	146	1	3.794	(11)	(32)	(101)	-	(144)	3.650	
Ukupno	6.785	1.717	244	23	8.769	(23)	(83)	(165)	(12)	(283)	8.486	
2022.												
Opće države	1.402	39	-	-	1.441	(1)	(2)	-	-	(3)	1.438	
Ostala finansijska društva	2	-	-	-	2	-	-	-	-	-	2	
Nefinansijske institucije	2.171	985	103	28	3.287	(13)	(61)	(68)	(13)	(155)	3.132	
Kućanstva	2.410	721	156	1	3.288	(10)	(30)	(104)	-	(144)	3.144	
Ukupno	5.985	1.745	259	29	8.018	(24)	(93)	(172)	(13)	(302)	7.716	
BANKA												
u milijunima EUR	Bruto knjigovodstvena vrijednost					Kreditni gubitak					Knjigovo dstvena vrijedno st	BANKA
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	POCI	Ukupno	Faza 1	Faza 2	Faza 3	POCI	Ukupno		
2023.												
Opće države	1.247	25	-	-	1.272	(1)	(1)	-	-	(2)	1.270	
Ostala finansijska društva	18	1	-	-	19	-	-	-	-	-	19	
Nefinansijske institucije	2.462	888	80	22	3.452	(10)	(48)	(52)	(12)	(122)	3.330	
Kućanstva	2.543	662	130	1	3.336	(6)	(29)	(88)	-	(123)	3.213	
Ukupno	6.270	1.576	210	23	8.079	(17)	(78)	(140)	(12)	(247)	7.832	
BANKA												
u milijunima EUR	Bruto knjigovodstvena vrijednost					Kreditni gubitak					Knjigovo dstvena vrijedno st	BANKA
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	POCI	Ukupno	Faza 1	Faza 2	Faza 3	POCI	Ukupno		
2022.												
Opće države	1.359	40	-	-	1.399	(1)	(2)	-	-	(3)	1.396	
Ostala finansijska društva	11	-	-	-	11	-	-	-	-	-	11	
Nefinansijske institucije	2.076	926	91	28	3.121	(12)	(56)	(61)	(13)	(142)	2.979	
Kućanstva	2.056	649	136	1	2.842	(5)	(26)	(89)	-	(120)	2.722	
Ukupno	5.502	1.615	227	29	7.373	(18)	(84)	(150)	(13)	(265)	7.108	

Za informacije o kretanju ispravaka vrijednosti za kreditne gubitke pogledajte bilješku 31 Kretanje ispravaka vrijednosti za kreditne gubitke, dio 'Finansijski instrumenti koji se drže po amortiziranom trošku': tablica 'Kretanje ispravaka vrijednosti za kreditne gubitke - zajmovi i predujmovi klijentima'.

Bilješke uz finansijske izvještaje
za godinu koja završava 31. prosinca 2023.

15. Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja

GRUPA									
u milijunima EUR	Bruto knjigovodstvena vrijednost				Kreditni gubitak				Knjigovodstvena vrijednost
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno	
2023.									
Opće države	9	-	-	9	-	-	-	-	9
Kreditne institucije	6	2	-	8	-	-	-	-	8
Ostala finansijska društva	4	3	-	7	-	-	-	-	7
Nefinansijske institucije	91	4	4	99	(1)	-	(4)	(5)	94
Kućanstva	48	5	9	62	(2)	-	(8)	(10)	52
Ukupno	158	14	13	185	(3)	-	(12)	(15)	170
GRUPA									
u milijunima EUR	Bruto knjigovodstvena vrijednost				Kreditni gubitak				Knjigovodstvena vrijednost
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno	
2022.									
Opće države	17	-	-	17	-	-	-	-	17
Kreditne institucije	11	1	-	12	-	-	-	-	12
Ostala finansijska društva	4	-	-	4	-	-	-	-	4
Nefinansijske institucije	75	18	7	100	(1)	-	(6)	(7)	93
Kućanstva	44	4	8	56	(2)	(1)	(7)	(10)	46
Ukupno	151	23	15	189	(3)	(1)	(13)	(17)	172
BANKA									
u milijunima EUR	Bruto knjigovodstvena vrijednost				Kreditni gubitak				Knjigovodstvena vrijednost
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno	
2023.									
Opće države	9	-	-	9	-	-	-	-	9
Kreditne institucije	5	2	-	7	-	-	-	-	7
Ostala finansijska društva	5	1	-	6	-	-	-	-	6
Nefinansijske institucije	82	4	2	88	(1)	-	(2)	(3)	85
Kućanstva	-	2	3	5	-	-	(3)	(3)	2
Ukupno	101	9	5	115	(1)	-	(5)	(6)	109
BANKA									
u milijunima EUR	Bruto knjigovodstvena vrijednost				Kreditni gubitak				Knjigovodstvena vrijednost
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno	
2022.									
Opće države	17	-	-	17	-	-	-	-	17
Kreditne institucije	11	-	-	11	-	-	-	-	11
Ostala finansijska društva	3	-	-	3	-	-	-	-	3
Nefinansijske institucije	68	17	3	88	(1)	-	(3)	(4)	84
Kućanstva	-	1	3	4	-	-	(2)	(2)	2
Ukupno	99	18	6	123	(1)	-	(5)	(6)	117

Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja sastoje se od faktoring potraživanja, potraživanja po kartičnom poslovanju i ostalih potraživanjima.

Za informacije o kretanju ispravaka vrijednosti za kreditne gubitke pogledajte bilješku 31 Kretanje ispravaka vrijednosti za kreditne gubitke, dio 'Finansijski instrumenti koji se drže po amortiziranom trošku': tablica 'Kretanje ispravaka vrijednosti za kreditne gubitke - potraživanja od kupaca i ostala potraživanja '

16. Finansijske obveze koje se mijere po amortiziranom trošku

Finansijske obveze koje se mijere po amortiziranom trošku prikazane su u izvještaju o finansijskom položaju na poziciji 'Finansijske obveze mjerene po amortiziranom trošku'. Pod tom pozicijom uključeni su 'Depoziti banaka', 'Depoziti klijenata', 'Izdani dužnički vrijednosni papiri i 'Ostale finansijske obveze'.

Troškovi kamata priznaju se u račun dobiti i gubitka primjenom metode efektivne kamatne stope a prikazuju se na poziciji 'Kamatni trošak' pod 'Neto kamatni prihod' u računu dobiti i gubitka.

Dobici ili gubici nastali kao rezultat prestanka priznavanja finansijske obveze priznaju se u račun dobiti i gubitka te prikazuju na poziciji 'Ostali dobici ili gubici od prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se ne mijere po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak'.

Depoziti banaka

u milijunima EUR	GRUPA		BANKA	
	2022.	2023.	2022.	2023.
Prekonočni depoziti	28	22	30	23
Oročeni depoziti	828	754	353	277
Podređeni kredit	30	-	30	-
Repo ugovori	603	8	603	8
Depoziti od banaka	1.489	784	1.016	308

Na 31. prosinca 2023., oročeni depoziti od banaka uključuju zaduženje od povezanih osoba u iznosu 587 milijuna EUR za Grupu i 141 milijuna EUR za Banku (2022.: 577 milijuna EUR za Grupu i 141 milijuna EUR za Banku) te zaduženja od strane razvojnih banaka u iznosu 122 milijuna EUR za Grupu i 66 milijuna EUR za Banku (2022: 200 milijuna EUR za Grupu i 136 milijuna EUR za Banku).

Na 31.prosinca 2023., prosječno dospijeće zaduženja Grupe od povezanih osoba je 2,5 godine te je raspon kamatnih stopa 0,74%-5,36% (2022: prosječno dospijeće 4,2 godina i raspon kamatnih stopa od 0,74%-5,74%). Krediti Banke od povezanih osoba dospijevaju u 2025. godini, a njihova kamatna stopa je 1,36% uvećana za 3-mjesečni EURIBOR.

Na 31. prosinca 2023., repo ugovori Banke i Grupe primljeni od povezanih osoba iznose 8 milijuna EUR, koji dospijevaju do 31. siječnja 2024., a kamatna stopa se kreće u rasponu 3,12% -3,30% (2022.: 165 milijuna EUR za Grupu i za Banku, s dospijećem 2. siječnja 2023. i kamatnom stopom 2,10%).

Podređeni kredit primljen od povezanih osoba u iznosu 30 milijuna EUR prijevremeno je vraćen 20. prosinca 2023. (2022: 30 milijuna EUR za Grupu i Banku). Banka je za prijevremeni povrat podređenog kredita dobila odobrenje HNB-a te ECB-a .

Bilješke uz finansijske izvještaje
za godinu koja završava 31. prosinca 2023.

16. Finansijske obveze koje se mijere po amortiziranom trošku (nastavak)

Depoziti od klijenata

Na dan 31. prosinca 2023. Depoziti od klijenata uključuju zaduženje od HBOR-a u iznosu 239 milijuna EUR za Grupu i 215 milijuna EUR za Banku (2022.: 163 milijuna EUR za Grupu i 158 milijuna EUR za Banku).

u milijunima EUR	GRUPA		BANKA	
	2022.	2023.	2022.	2023.
Prekonočni depoziti	8.727	8.282	8.363	7.860
Štedni depoziti	773	842	773	842
Nefinansijske institucije	68	106	68	106
Kućanstva	705	736	705	736
Transakcijski računi	7.954	7.440	7.590	7.018
Opće države	512	711	483	675
Ostala finansijska društva	188	53	194	54
Nefinansijske institucije	3.125	2.600	2.963	2.422
Kućanstva	4.129	4.076	3.950	3.867
Oročeni depoziti	2.448	3.027	2.310	2.848
Depoziti s ugovorenim dospijećem	2.386	2.999	2.248	2.820
Štedni depoziti	2.133	2.619	2.078	2.570
Ostala finansijska društva	267	371	264	369
Nefinansijske institucije	274	912	274	913
Kućanstva	1.592	1.336	1.540	1.288
Transakcijski računi	253	380	170	250
Opće države	187	296	170	250
Ostala finansijska društva	34	26	-	-
Nefinansijske institucije	32	58	-	-
Depoziti razročivi uz najavu	62	28	62	28
Opće države	1	1	1	1
Nefinansijske institucije	22	22	22	23
Kućanstva	39	5	39	4
Repo ugovori	-	73	-	73
Opće države	-	73	-	73
Depoziti od klijenata	11.175	11.382	10.673	10.781
Opće države	700	1.081	655	999
Ostala finansijska društva	489	450	458	423
Nefinansijske institucije	3.521	3.698	3.326	3.464
Kućanstva	6.465	6.153	6.234	5.895
Ostale finansijske obveze	118	138	39	52

16. Finansijske obveze koje se mjere po amortiziranom trošku (nastavak)

Ostale finansijske obveze

Ostale finansijske obveze sastoje se od obveza po kartičnim transakcijama, obveza po računima (prema inozemnim i domaćim dobavljačima) i ostalih finansijskih obveza.

Izdani dužnički vrijednosni papiri

Banka izdaje obveznice na domaćem i međunarodnom tržištu kapitala kako bi se ispunio minimalni zahtjev za regulatorni kapital i prihvatljive obveze (MREL) koji je postavljen Banci od strane Jedinstvenog sanacijskog odbora.

u milijunima EUR	GRUPA		BANKA	
	2022.	2023.	2022.	2023.
Izdani dužnički vrijednosni papiri	484	537	484	537
Obveznice	484	537	484	537
Izdani dužnički vrijednosni papiri	484	537	484	537

U lipnju 2023. Banka je izdala trogodišnju senior preferred obveznicu na domaćem tržištu u iznosu od 90 milijuna EUR uz godišnju kamatnu stopu 4,50% s dospijećem u 2026. godini. U studenom 2023. dospjela je obveznica izdana na domaćem tržištu u iznosu 40 milijuna EUR.

Analiza dužničkih vrijednosnih papira izdanih na dan 31. prosinca 2023. i 31. prosinca 2022. je prikazana u donjoj tablici:

2023.	Valuta	Nominalna vrijednost u milijunima EUR	Kamata	Datum izdanja	Dospijeće
Senior Preferred	EUR	45	0,85%	5.2.2021	5.2.2026
Senior Preferred	EUR	400	0,84%	6.7.2021	6.7.2028
Senior Preferred	EUR	90	4,50%	26.6.2023	26.6.2026
Ukupno		535			

2022.	Valuta	Nominalna vrijednost u milijunima EUR	Kamata	Datum izdanja	Dospijeće
Senior	HRK	40	1,50%	30.11.2018	30.11.2023
Senior Preferred	EUR	45	0,85%	5.2.2021	5.2.2026
Senior Preferred	EUR	400	0,84%	6.7.2021	6.7.2028
Ukupno		485			

Finansijski instrumenti po fer vrijednosti

FINANCIJSKI INSTRUMENTI KOJI SE MJERE PO FER VRIJEDNOSTI KROZ DOBIT ILI GUBITAK

Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak predstavlja rezidualnu kategoriju finansijske imovine.

Finansijska imovina raspoređuje se u ovu kategoriju ukoliko ne zadovoljava kriterije klasifikacije u kategoriju finansijske imovine koja se mjeri po amortiziranom trošku ili po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, odnosno ne zadovoljava SPPI test ili se drži unutar ostalih poslovnih modela. Za takvu finansijsku imovinu očekuje se da će se prodati prije dospijeća ili se njome upravlja i mjeri uspješnost osnovom fer vrijednosti. Takvi poslovni modeli tipični su za imovinu koja se drži radi trgovanja, imovinu čija se vrijednost očekuje da će se primarno ostvariti prodajom. Nadalje, finansijska imovina čiji ugovorni novčani tokovi ne zadovoljavaju SPPI test automatski se mjeri po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka.

Dužnički instrumenti mjereni po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak prikazani su u izvještaju o finansijskom položaju na poziciji 'Finansijska imovina koja se drži radi trgovanja' podkategorija 'Ostala finansijska imovina koja se drži radi trgovanja' i 'Finansijska imovina kojom se ne trguje mjerena po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak' podkategorija ('Dužnički vrijednosni papiri', 'Krediti i predujmovi kreditnim institucijama' i 'Krediti i predujmovi klijentima'). Finansijska imovina kojom se ne trguje sastoji se od finansijske imovine koja se obavezno mjeri po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak te se prikazuje kao 'Finansijska imovina koja se obvezno mjeri po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak', podkategorija 'Dužnički vrijednosni papiri' unutar Bilješke 19. Finansijska imovina kojom se ne trguje obavezno se mjeri po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak kada ne zadovoljava SPPI test ili se drži unutar ostalih poslovnih modela koji nisu namijenjeni trgovaju.

Vlasnički instrumenti koji se drže radi trgovanja mjere se po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak a prikazani su u izvještaju o finansijskom položaju na poziciji 'Ostala finansijska imovina koja se drži radi trgovanja' pod pozicijom 'Finansijska imovina koja se drži radi trgovanja'. Oni vlasnički instrumenti koji se ne drže radi trgovanja ali se mjeri po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak prikazani su na poziciji 'Finansijska imovina kojom se ne trguje mjerena po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak' (podkategorija 'Vlasnički instrumenti') u Bilješci 18.

Dobici ili gubici koji proizlaze iz naknadnog mjerjenja finansijske imovine unutar ove kategorije priznaju se kako slijedi:

- _ Promjene fer vrijednosti priznaju se u račun dobiti i gubitka i prikazuju na poziciji 'Neto rezultat iz trgovanja i svođenja na fer vrijednost' za finansijsku imovinu koja se drži radi trgovanja te na poziciji 'Dobici ili gubici s osnove finansijskih instrumenata koji se mjeri po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak' za finansijsku imovinu kojom se ne trguje a mjeri se po fer vrijednosti u računu dobiti i gubitka
- _ Prihodi od kamate priznaju se u račun dobiti i gubitka, bez uzimanja u obzir naknada ili troškova povezanih sa finansijskom imovinom i prikazuju na poziciji 'Ostali slični prihodi' pod pozicijom 'Neto kamatni prihod' u računu dobiti i gubitka
- _ Prihodi od dividendi priznaju se u račun dobiti i gubitka i prikazuju se na poziciji 'Prihodi od dividendi' u računu dobiti i gubitka
- _ Dobici ili gubici koji proizlaze iz promjene tečaja priznaju se u račun dobiti i gubitka i prikazuju na poziciji 'Neto rezultat iz trgovanja i svođenja na fer vrijednost'.

Kod prestanka priznavanja finansijske imovine, dobici ili gubici priznaju se u račun dobiti i gubitka te se prikazuju na poziciji 'Neto rezultat trgovanja' za finansijsku imovinu koja se drži radi trgovanja ili na poziciji 'Dobici ili gubici s osnove finansijskih instrumenata koji se mjeri po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak' za finansijsku imovinu koja se ne drži radi trgovanja a mjeri se po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak.

Finansijske obveze koje se mjeri po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak

Finansijske obveze koje se mjeri po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak uključuju finansijske obveze koje se drže radi trgovanja. Finansijske obveze koje se drže radi trgovanja se u izvještaju o finansijskom položaju prikazuju na poziciji 'Derivati' i 'Ostale finansijske obveze' pod pozicijom 'Finansijske obveze koje se drže radi trgovanja'.

Naknadno mjerjenje finansijskih obveza unutar ove kategorije provodi se po fer vrijednosti s time da se dobici ili gubici koji proizlaze iz mjerjenja iskazuju kako slijedi:

- _ Kamatni troškovi priznaju se u račun dobiti i gubitka i prikazuju na poziciji 'Ostali slični troškovi' pod pozicijom 'Neto kamatni prihod' u računu dobiti i gubitka
- _ Promjene fer vrijednosti priznaju se u računu dobiti i gubitka i prikazuju se na poziciji 'Neto rezultat trgovanja' u računu dobiti i gubitka, za finansijske obveze koje se drže radi trgovanja
- _ Kod prestanka priznavanja finansijske obveze koja se drži radi trgovanja, dobici ili gubici priznaju se u račun dobiti i gubitka te se prikazuju na poziciji 'Neto rezultat trgovanja'.

17. Derivativi koji se drže radi trgovanja

U okviru redovnog poslovanja Grupa zaključuje ugovore o derivativnim finansijskim instrumentima u svrhu upravljanja valutnim rizikom, rizikom likvidnosti i kamatnim rizikom. Derivativi Grupe uključuju forward ugovore, swap ugovore, opcije, ročnice i kamatne swapove.

Derativni finansijski instrumenti klasificiraju se kao finansijski instrumenti koji se drže radi trgovanja. U izvještaju o finansijskom položaju prikazani su pod pozicijom 'Derivativi' unutar pozicije 'Finansijska imovina ili finansijske obveze koje se drže radi trgovanja'.

Derivativi se priznaju po fer vrijednosti i prikazuju kao imovina ako je njihova fer vrijednost pozitivna ili kao obveze ako je njihova fer vrijednost negativna. Promjene fer vrijednosti derivativa koji se drže radi trgovanja prikazuju se u računu dobiti i gubitka pod pozicijom 'Neto rezultat iz trgovanja i svođenja na fer vrijednost'. Kamatni trošak i kamatni prihod temelji se na obračunu sličnom EKS-u u odnosi na zamišljeni iznos derivata i uključuje amortizaciju početne vrijednosti derivata (npr. ulazne naknade ako postoje). Kamatni trošak i kamatni prihod obračunat po derivativnim finansijskim instrumentima prikazuje se u računu dobiti i gubitka pod pozicijom 'Ostali slični prihodi' ili 'Ostali slični troškovi' unutar pozicije 'Neto kamatni prihod'.

u milijunima EUR	2022.			2023.			GRUPA
	Nominalni iznos	Pozitivna fer vrijednost	Negativna fer vrijednost	Nominalni iznos	Pozitivna fer vrijednost	Negativna fer vrijednost	
Derivativi iskazani u knjizi trgovanja	530	26	23	1.039	22	21	
Kamatni	258	23	21	568	18	17	
Trgovanje devizama	272	3	2	471	4	4	
Derivativi iskazani u knjizi banke	179	-	-	94	1	-	
Trgovanje devizama	179	-	-	94	1	-	
Ukupno	709	26	23	1.133	23	21	

u milijunima EUR	2022.			2023.			BANKA
	Nominalni iznos	Pozitivna fer vrijednost	Negativna fer vrijednost	Nominalni iznos	Pozitivna fer vrijednost	Negativna fer vrijednost	
Derivativi iskazani u knjizi trgovanja	530	26	23	1.039	22	21	
Kamatni	258	23	21	568	18	17	
Trgovanje devizama	272	3	2	471	4	4	
Derivativi iskazani u knjizi banke	179	-	-	94	1	-	
Trgovanje devizama	179	-	-	94	1	-	
Ukupno	709	26	23	1.133	23	21	

18. Finansijska imovina koja nije namijenjena trgovanju, a obvezno se mjeri po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak

Finansijska imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak

u milijunima EUR	GRUPA		BANKA	
	2022.	2023.	2022.	2023.
Vlasnički instrumenti	3	1	3	1
Dužnički vrijednosni papiri	5	6	5	6
Ostala finansijska društva	4	5	4	5
Nefinansijske institucije	1	1	1	1
Finansijska imovina koja se ne drži radi trgovanja, a čija se fer vrijednost mjeri kroz račun dobiti i gubitka	8	7	8	7

FINANCIJSKA IMOVINA ČIJA SE FER VRIJEDNOST MJERI KROZ OSTALU SVEOBUHVATNU DOBIT

Ne derivatna finansijska imovina raspoređuje se u kategoriju finansijske imovine koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit ukoliko su ispunjena sljedeća dva uvjeta:

- _ Finansijska imovina se drži unutar poslovnog modela čiji je cilj držanje finansijske imovine radi prikupljanja ugovornih novčanih tokova i prodaje finansijske imovine, i
- _ Ugovoreni uvjeti po toj finansijskoj imovini rezultiraju, na određene datume, novčanim tokovima koji su samo plaćanje glavnice i kamata na nepodmireni iznos glavnice.

Unutar ove kategorije raspoređuju se dužnički finansijski instrumenti te vlasnički instrumenti za koje Grupa, pri početnom priznavanju, neopozivo, odluči naknadno ih mjeriti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit.

Poslovni cilj dužničkih instrumenata raspoređenih u ovu kategoriju je, pored ostvarivanja kamatnih prihoda, upravljanje internim/eksternim potrebama za likvidnošću, učinkovito plasiranje viška likvidnosti ili realiziranje fer vrijednosti. Slijedom navedenog, unutar poslovnog modela ove kategorije mjerjenja prodaja nije ograničena već je jedan od načina ostvarenja ciljeva. U izvještaju o finansijskom položaju ovi dužnički instrumenti prikazuju se na poziciji 'Dužnički vrijednosni papiri', pod pozicijom 'Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit'.

Za određena ulaganja u vlasničke instrumente, koji se ne drže radi trgovanja, Grupa je izabrala opciju mjerjenja istih po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit. Ta opcija primjenjuje se za strateška, značajna ulaganja u poslovne odnose. U izvještaju o finansijskom položaju vlasnički instrumenti iz ove kategorije mjerjenja prikazuju se na poziciji 'Vlasnički instrumenti', pod pozicijom 'Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit'.

Pri priznavanju dobitaka ili gubitaka koji proizlaze iz naknadnog mjerjenja finansijske imovine unutar ove kategorije potrebno je razdvojiti tretman vlasničkih instrumenata od dužničkih:

Vlasnički instrumenti

- _ Promjene fer vrijednosti priznaju se u ostalu sveobuhvatnu dobit, a prikazuju se na poziciji 'Rezerva fer vrijednosti vlasničkih instrumenata' u izvještaju o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti
- _ Prihodi od dividendi priznaju se u račun dobiti i gubitka (osim ako je jasno da dividenda predstavlja povrat dijela troškova ulaganja), a prikazuju se na poziciji 'Prihod od dividendi' u računu dobiti i gubitka
- _ Dobici ili gubici koji proizlaze iz promjene tečaja priznaju se u ostalu sveobuhvatnu dobit, a prikazuju na poziciji 'Rezerva fer vrijednosti vlasničkih instrumenata' u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti.

Dobici ili gubici priznati u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti ne mogu se reklassificirati u račun dobiti i gubitka. Međutim, kod prestanka priznavanja vlasničkih instrumenata iz ove kategorije mjerjenja, akumulirani iznos iz ostale sveobuhvatne dobiti prenosi se u zadržanu dobit.

Dužnički instrumenti

- _ Promjene fer vrijednosti priznaju se u ostalu sveobuhvatnu dobit, a prikazuju se na poziciji 'Rezerva fer vrijednosti dužničkih instrumenata' u izvještaju o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti
- _ Prihodi od kamate priznaju se u račun dobiti i gubitka primjenom metode efektivne kamatne stope, a prikazuju se na poziciji 'Kamatni prihod' pod 'Neto kamatni prihod' u računu dobiti i gubitka
- _ Rezervacije za umanjenje vrijednosti (dobici i gubici) priznaju se u račun dobiti i gubitka, a prikazuju se na poziciji 'Umanjenje vrijednosti koje proizlazi iz finansijskih instrumenata' u računu dobiti i gubitka
- _ Dobici ili gubici koji proizlaze iz promjene tečaja priznaju se, sukladno zahtjevima MRS-a 21 ,Učinci promjene tečaja stranih valuta', u računu dobiti i gubitka za komponente koje čine amortizirani trošak te imovine, na poziciji 'Neto rezultat iz trgovanja i svođenja na fer vrijednost', a unutar ostale sveobuhvatne dobiti za ostali dio imovine (razlika do fer vrijednosti), na poziciji 'Rezerva fer vrijednosti dužničkih instrumenata'

Kod prestanka priznavanja dužničkih instrumenata, dobici ili gubici priznati u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti prenose se u račun dobiti i gubitka te su prikazani na poziciji 'Ostali dobici ili gubici od prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se ne mijere po fer vrijednosti kroz dobit i gubitak'.

19. Financijska imovina čija se fer vrijednost mjeri kroz ostalu sveobuhvatnu dobit – vlasnički instrumenti

Korištenje opcije FVOCI opcije mjerena za vlasničke instrumente podliježe posebnom procesu odobravanja na razini Grupe. Klasifikacija i mjerjenje po fer vrijednost kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (FVTOCI) primjenjuje se za ulaganja koja se ne drže radi trgovanja i u kojima Grupa ima strateški interes. Strateški interes dokazuje se značajnim poslovnim vezama između ulagatelja (subjekta Grupe) i subjekta u koji se ulaže te ostalih udjela u nekonsolidiranim subjektima koji se ne drže radi trgovanja a koji su stečeni na nedobrovoljnoj osnovi, primjerice kroz zamjenu duga glavnicom (debt to equity swap).

Knjigovodstvena vrijednost vlasničkih instrumenata čija se fer vrijednost mjeri kroz ostalu sveobuhvatnu dobit na dan 31. prosinca 2023. iznosi 0,5 milijuna EUR za Grupu i za Banku (2022.: 0,5 milijuna EUR za Grupu i za Banku).

20. Financijska imovina čija se fer vrijednost mjeri kroz ostalu sveobuhvatnu dobit – dužnički instrumenti

Analiza bruto knjigovodstvenih vrijednosti i pripadajućih kreditnih gubitaka dužničkih vrijednosnih papira Grupe i Banke čija se fer vrijednost mjeri kroz ostalu sveobuhvatnu dobit po fazama umanjenja vrijednosti na dan 31. prosinca 2023. iznosi:

u milijunima EUR	GRUPA										
	Bruto knjigovodstvena vrijednost				Kreditni gubitak				Amortizirani trošak	Akumulirane OCI promjene	Fer vrijednost
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno			
2023.											
Opće države	1.016	-	-	1.016	-	-	-	-	1.016	(51)	965
Kreditne institucije	64	-	-	64	(1)	-	-	(1)	63	(1)	62
Nefinansijske institucije	46	22	-	68	-	(2)	-	(2)	66	-	66
Ukupno	1.126	22	-	1.148	(1)	(2)	-	(3)	1.145	(52)	1.093

u milijunima EUR	GRUPA										
	Bruto knjigovodstvena vrijednost				Kreditni gubitak				Amortizirani trošak	Akumulirane OCI promjene	Fer vrijednost
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno			
2022.											
Opće države	999	174	-	1.173	(1)	(4)	-	(5)	1.168	(106)	1.062
Kreditne institucije	76	-	-	76	(2)	-	-	(2)	74	(2)	72
Nefinansijske institucije	25	60	-	85	-	(2)	-	(2)	83	(1)	82
Ukupno	1.100	234	-	1.334	(3)	(6)	-	(9)	1.325	(109)	1.216

u milijunima EUR	BANKA										
	Bruto knjigovodstvena vrijednost				Kreditni gubitak				Amortizirani trošak	Akumulirane OCI promjene	Fer vrijednost
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno			
2023.											
Opće države	959	-	-	959	-	-	-	-	959	(48)	911
Kreditne institucije	64	-	-	64	(1)	-	-	(1)	63	(1)	62
Nefinansijske institucije	46	22	-	68	-	(2)	-	(2)	66	-	66
Ukupno	1.069	22	-	1.091	(1)	(2)	-	(3)	1.088	(49)	1.039

Bilješke uz finansijske izvještaje
za godinu koja završava 31. prosinca 2023.

20. Finansijska imovina čija se fer vrijednost mjeri kroz ostalu sveobuhvatnu dobit – dužnički instrumenti (nastavak)

u milijunima EUR	Bruto knjigovodstvena vrijednost				Kreditni gubitak				BANKA		
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno	Amortizirani trošak	Akumulirane OCI promjene	Fer vrijednost
2022.											
Opće države	942	174	-	1.116	-	(5)	-	(5)	1.111	(100)	1.011
Kreditne institucije	76	-	-	76	(2)	-	-	(2)	74	(2)	72
Nefinansijske institucije	25	61	-	86	-	(2)	-	(2)	84	(1)	83
Ukupno	1.043	235	-	1.278	(2)	(7)	-	(9)	1.269	(103)	1.166

Bruto knjigovodstvena vrijednost dužničkih instrumenata čija se fer vrijednost mjeri kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, jednaka je amortiziranom trošku prije usklađenja za iznos rezervacija za očekivane kreditne gubitake.

U skladu s MSFI 9, za dužničke instrumente klasificirane u ovu kategoriju, ostala sveobuhvatna dobit sastoji se od učinka očekivanih kreditnih gubitaka priznatih u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti i promjena fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit.

Za informacije o kretanju ispravaka vrijednosti za kreditne gubitke pogledajte bilješku 31 Kretanje ispravaka vrijednosti za kreditne gubitke, dio 'Finansijska imovina čija se fer vrijednost mjeri kroz ostalu sveobuhvatnu dobit – dužnički instrumenti': tablica 'Kretanje ispravaka vrijednosti za kreditne gubitke – dužnički instrumenti finansijske imovine'.

Dužnički vrijednosni papiri sastoje se od obveznica Republike Hrvatske te drugih državnih i korporativnih obveznica.

Obveznice Republike Hrvatske su dužnički vrijednosni papiri koji kotiraju na burzi izdani u eurima i dolarima s fiksnim prinosom. Obveznice dospijevaju u razdoblju od 2024. do 2033. godine i nose kamatnu stopu od 0,250% do 6,000% godišnje.

Obveznice Republike Poljske su dužnički vrijednosni papiri s fiksnim prinosom, denominirane u dolarima i eurima te uvrštene na burze. Ove obveznice dospijevaju u razdoblju od 2024. do 2025. godine i nose kamatnu stopu od 3,000% do 5,250% godišnje. Obveznice Republike Crne Gore su dužnički vrijednosni papiri s fiksnim prinosom, denominirane u eurima i uvrštene na burze. Ove obveznice dospijevaju od 2025. do 2029. godine i nose kamatnu stopu od 2,550% do 3,375% godišnje. Obveznice Republike Slovačke su dužnički vrijednosni papiri s fiksnim prinosom, denominirane u eurima te uvrštene na burze. Ove obveznice dospijevaju od 2024. do 2028. godine i nose kamatnu stopu od 0,625% do 3,375% godišnje. Obveznice Republike Slovenije su dužnički vrijednosni papiri s fiksnim prinosom, denominirane u eurima te uvrštene na burze. Ove obveznice dospijevaju od 2024. do 2035. godine i nose kamatnu stopu od 1,500% do 5,250% godišnje. Obveznice Sjedinjenih Američkih Država su dužnički vrijednosni papiri s fiksnim prinosom, denominirani u dolarima i uvrštene na burzu. Ove obveznice dospijevaju od 2028. do 2031. godine i nose kamatnu stopu od 0,750% do 3,125% godišnje.

Također, u finansijskoj imovini po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit nalaze se obveznice Europske investicijske banke denominirane u dolarima koje dospijevaju od 2024. do 2025. godine i nose kamatnu stopu od 0,625% do 3,250% godišnje, obveznica IBRDa denominirana u dolarima koja dospijeva 2024. godine i nosi kamatnu stopu od 1,500% te obveznice KfW banke denominirane u dolarima koje dospijevaju od 2024. do 2025. godine i nose kamatnu stopu od 1,375% do 2,000% godišnje.

Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit iskazuje se po fer vrijednosti koja se bazira na kotiranim cijenama. U uvjetima u kojima kotirane cijene nisu dostupne, fer vrijednost ovih vrijednosnih papira procjenjuje se koristeći sadašnju vrijednost budućih novčanih tokova.

Finansijski instrumenti – ostale objave

21. Fer vrijednost imovine i obveza

Fer vrijednost finansijskih instrumenata

Vrednovanje po fer vrijednosti u Grupi bazira se prvenstveno na vanjskim izvorima podataka (cijene tržišta vrijednosnica ili brokerske kotacije na likvidnim dijelovima tržišta). Finansijski instrumenti za koje se fer vrijednost utvrđuju na temelju kotiranih tržišnih cijena su uglavnom uvrštene vrijednosnice i derivati kao i likvidne OTC obveznice.

Ako se fer vrijednosti finansijske imovine i finansijskih obveza evidentiranih u bilanci ne mogu dobiti s aktivnih tržišta, one se određuju korištenjem različitih tehnika vrednovanja koje uključuju korištenje matematičkih modela. Ulazni podaci za ove modele dobiveni su iz vidljivih tržišnih podataka gdje je to moguće, ali kada vidljivi tržišni podaci nisu dostupni potrebna je prosudba za utvrđivanje fer vrijednosti. Objave o modelima vrednovanja, hijerarhiji fer vrijednosti i fer vrijednosti finansijskih instrumenata mogu se pronaći u nastavku.

Svi finansijski instrumenti se vrednuju po fer vrijednosti periodično.

Finansijska imovina po fer vrijednosti u izvještaju o finansijskom položaju

Opis modela vrednovanja i ulaznih podataka

Grupa koristi modele vrednovanja koji su interno testirani i za koje su parametri vrednovanja (kao što su kamate, tečajevi, volatilnost i kreditna marža) utvrđeni neovisno. U slučaju negativnog kamatnog okruženja Grupa koristi modele koji su se u stanju nositi sa postavljenim tržišnim uvjetima. Zbog toga, takve negativne kamatne stope ne ograničavaju modele vrednovanja.

Dužnički vrijednosni papiri

Za plain vanilla (fiksne i varijabilne) dužničke vrijednosne papire, fer vrijednost se izračunava diskontiranjem budućih novčanih tokova koristeći diskontiranu krivulju ovisno o kamatnoj stopi za valutu pripadajućeg izdanja i usklađenjem marže. Usklađenje marže obično se dobiva iz krivulje kreditne marže izdavatelja. Ako niti jedna krivulja izdavatelja nije dostupna, marža proizlazi iz proxy instrumenta i usklađuje se za razlike u rizičnom profilu instrumenata. Ako proxy nije dostupan, usklađenje marže se procjenjuje korištenjem ostalih informacija, uključujući procjenu kreditne marže na temelju internog rejtinga i PD rejtinga ili upravljačkom procjenom. Za složenije dužničke vrijednosne papire (npr. uključujući opcije – sa svojstvima kao što su callable, cap/floor, index-linked) fer vrijednost se određuje pomoću kombinacija modela diskontiranih novčanih tokova i sofisticiranih tehnika modeliranja uključujući metode opisane za OTC- derivativi.

Vlasnički instrumenti

Za vlasničke instrumente kojima se ne trguje i koji nemaju kotirane tržišne cijene na aktivnom tržištu, fer vrijednost se utvrđuje standardnim modelima vrednovanja koristeći također nevidljive ulazne parametre. Ovi modeli uključuju metodu usklađenja neto vrijednosti imovine, pojednostavljeni pristup prihodima, model diskontiranja dividendi i metodu višestruko usporedivih tvrtki.

Metoda usklađenja neto imovine zahtijeva od ulagatelja da utvrdi fer vrijednost pojedinačne imovine i obveza priznatih u izvještaju o finansijskom položaju društva, kao i fer vrijednost bilo koje nepriznate imovine i obveza na dan mjerena. Rezultirajuće fer vrijednosti priznate i nepriznate imovine i obveza trebale bi stoga predstavljati fer vrijednost kapitala društva u koje je uloženo.

Model diskontiranja dividende pretpostavlja da je cijena vlasničkih instrumenata koje je izdao subjekt jednaka sadašnjoj vrijednosti svih njegovih očekivanih budućih dividendi u trajnom razdoblju. Slično modelu diskontiranja dividende, pojednostavljeni pristup prihodima procjenjuje fer vrijednost na temelju budućih prihoda. Međutim, može se koristiti i kada je dostupan samo jednogodišnji planirani prihod. Pojednostavljeni pristup prihodima i model diskontiranja dividende diskontiraju budući prihod i dividende koristeći trošak kapitala. Trošak kapitala ovisi o nerizičnoj stopi, premiji tržišnog rizika, levered beti i premiji rizika zemlje. Levered beta je dobivena iz klasifikacije industrije koju objavljuje i održava Damodaran.

21. Fer vrijednost imovine i obveza (nastavak)

U nekim slučajevima, tehnike za vlasničke instrumente kojima se ne trguje također mogu uključivati metode višestruko usporedivih kompanija. To su tehnike vrednovanja koje koriste cijene i druge relevantne informacije generirane tržišnim transakcijama uključujući usporedive slične kompanije društva u koje se ulaže kako bi se dobilo višestruko vrednovanje iz kojeg se može zaključiti navedena fer vrijednost kapitala ili vrijednost društva u koje se ulaže.

OTC-derivativni finansijski instrumenti

Derativativni instrumenti kojima se trguje na likvidnom tržištu se vrednuju standardnim valuacijskim modelima.

Grupa vrednuje derivative po mid cijenama. Da bi se reflektirao potencijalni bid-ask spread relevantnih pozicija, radi se prilagodba na temelju tržišne likvidnosti. Parametri za podešavanje ovise o vrsti proizvoda, valuti, ročnosti i nominalnoj vrijednosti. Parametri se revidiraju redovito ili u slučaju značajnih tržišnih oscilacija. Netiranje se ne primjenjuje u slučaju navedenih prilagodbi.

Prilagodba izloženosti kreditnom vrednovanju druge ugovorne strane (CVA) i prilagodba kreditnom vrednovanju s aspekta druge ugovorne strane (DVA) se računaju za OTC derivate.

Sukladno opisanoj metodologiji, akumulirani CVA je iznosio 674 tisuće EUR na 31. prosinca 2023. (2022.: 52 tisuće EUR), dok je DVA iznosio 857 tisuća EUR na 31. prosinca 2023. (2022.: 1.080 tisuća EUR).

Provjera i kontrola

Odgovornost za vrednovanje pozicija mjerene po fer vrijednosti je neovisna od jedinica trgovanja. Dodatno, Grupa ima implementiranu neovisnu funkciju provjere valjanosti kako bi se osiguralo razdvajanje između jedinica odgovornih za razvoj modela, utvrđivanje fer vrijednosti i validaciju. Cilj nezavisnog modela provjere valjanosti je ocijeniti modele rizika koji proizlaze iz teorijskih temelja modela, prikladnosti ulaznih podataka (tržišni podaci) i kalibraciju modela.

Struktura fer vrijednosti

Finansijska imovina i finansijske obveze vrednovane po fer vrijednosti kategoriziraju se u tri razine MSFI hijerarhije fer vrijednosti.

Razina 1 hijerarhije fer vrijednosti

Razina 1 hijerarhije fer vrijednosti uključuje dionice, državne obveznice, kao i ostale obveznice i sredstva, s kojima se trguje na visoko likvidnim i aktivnim tržištima.

21. Fer vrijednost imovine i obveza (nastavak)

Razina 2 hijerarhije fer vrijednosti

U slučaju da se tržišna kotacija koristi za vrednovanje, ali zbog ograničene likvidnosti, tržište se ne kvalificira kao aktivno (izvedeno iz dostupnih pokazatelja tržišne likvidnosti) instrument se klasificira kao Razina 2. Ako tržišne cijene nisu dostupne, fer vrijednost se određuje pomoću modela procjene koji se temelje na vidljivim tržišnim podacima. Procjena Razine 2 koristi krivulje prinosa, kreditne marže i volatilnost kao vidljive tržišne parametre.

To uključuje OTC – derivative kojima se trguje na burzi s teoretskom cijenom manje likvidne dionice, obveznice, sredstva i vlastita izdanja.

Razina 3 hijerarhije fer vrijednosti

Ako neki od značajnih ulaznih podataka u modelu procjene nije vidljiv ili se korištena kotirajuća cijena ažurira rijetko, instrument se klasificira kao razina 3 hijerarhije fer vrijednosti. Najčešće korišteni ulazani podatak za procjenu fer vrijednosti instrumenata klasificiranih u Razinu 3, osim vidljivih parametara, je kreditna marža kao nevidljivi parametar.

Nadalje, interna izračunat trošak kapitala i usklađenja izvršena na kapitalu (u metodi usklađene neto vrijednosti imovine) su nevidljivi parametri koji se koriste kao ulazni podaci kod vrednovanja vlasničkih instrumenata kojima se ne trguje.

Mjerenje Razine 3 uključuje dionice, udjele i sredstva koji ne kotiraju na aktivnom tržištu, nelikvidne obveznice.

Dodjeljivanje razina hijerarhije fer vrijednosti pozicijama i bilo kakve promjene između razina se reflektiraju na kraju izvještajnog razdoblja.

Reklasifikacija iz Razine 1 hijerarhije fer vrijednosti u Razinu 2 ili Razinu 3 i obrnuto izvršit će se ako finansijski instrumenti više ne zadovoljavaju kriterije opisane u razinama iznad.

Tablica ispod prikazuje klasifikacije finansijskih instrumenata prikazanih po fer vrijednosti s obzirom na razine hijerarhije fer vrijednosti.

u milijunima EUR	2022.				2023.				GRUPA
	Razina 1	Razina 2	Razina 3	Ukupno	Razina 1	Razina 2	Razina 3	Ukupno	
Imovina									
Financijska imovina koja se drži radi trgovanja	-	26	-	26	-	21	2	23	
Derivativi	-	26	-	26	-	21	2	23	
Financijska imovina koja se ne drži radi trgovanja, a čija se fer vrijednost mjeri kroz račun dobiti i gubitka	4	-	4	8	2	-	5	7	
Vlasnički instrumenti	2	-	1	3	-	-	1	1	
Dužnički vrijednosni papiri	2	-	3	5	2	-	4	6	
Financijska imovina koja se mjeri po fer vrijednost kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	906	299	12	1.217	902	178	13	1.093	
Vlasnički instrumenti	-	-	1	1	-	-	-	-	
Dužnički vrijednosni papiri	906	299	11	1.216	902	178	13	1.093	
Ukupno imovina	910	325	16	1.251	904	199	20	1.123	
Obveze									
Financijske obveze koje se drže radi trgovanja	-	23	-	23	-	21	-	21	
Derivativi	-	23	-	23	-	21	-	21	
Ukupne obveze	-	23	-	23	-	21	-	21	

Bilješke uz finansijske izvještaje
za godinu koja završava 31. prosinca 2023.

21. Fer vrijednost imovine i obveza (nastavak)

u milijunima EUR	2022.				2023.				BANKA
	Razina 1	Razina 2	Razina 3	Ukupno	Razina 1	Razina 2	Razina 3	Ukupno	
Imovina									
Financijska imovina koja se drži radi trgovanja	-	26	-	26	-	21	2	23	
Derivativi	-	26	-	26	-	21	2	23	
Financijska imovina koja se ne drži radi trgovanja, a čija se fer vrijednost mjeri kroz račun dobiti i gubitka	4	-	4	8	2	-	5	7	
Vlasnički instrumenti	2	-	1	3	-	-	1	1	
Dužnički vrijednosni papiri	2	-	3	5	2	-	4	6	
Financijska imovina koja se mjeri po fer vrijednost kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	865	299	3	1.167	858	178	3	1.039	
Vlasnički instrumenti	-	-	1	1	-	-	-	-	
Dužnički vrijednosni papiri	865	299	2	1.166	858	178	3	1.039	
Ukupno imovina	869	325	7	1.201	860	199	10	1.069	
	-	-	-	-	-	-	-	-	
Obveze									
Financijske obveze koje se drže radi trgovanja	-	23	-	23	-	21	-	21	
Derivativi	-	23	-	23	-	21	-	21	
Ukupne obveze	-	23	-	23	-	21	-	21	

Proces procjene za finansijske instrumente kategorizirane kao Razina 3

Procjena finansijskih instrumenata kategoriziranih kao Razina 3 uključuje jedan ili više značajnih ulaznih podataka koji nisu vidljivi na tržištu. Moraju se učiniti dodatne mjere provjera cijene. Ovo može uključivati pregled važnih povijesnih podataka i ispitivanje sličnih transakcija, između ostaloga. Ovo uključuje procjene i prosudbe stručnjaka.

Prijenos iz Razine 1 i Razine 2

U 2023. nije bilo prijenosa između razine 1 i 2 za ponavljajuća mjerena fer vrijednosti tijekom godine za Banku i za Grupu. U 2022. godini državne obveznice mjerene FVOCI prebačene su s razine 1 na razinu 2 u iznosu od 204 milijuna eura za Banku i za Grupu, uzrokovane promjenama u tržišnim aktivnostima, a posljedično i zbog kvalitete i vidljivosti parametara vrednovanja. Nije bilo prijenosa finansijske imovine mjerene po fer vrijednosti s razine 2 na razinu 1 u 2022. godini.

21. Fer vrijednost imovine i obveza (nastavak)

Promjene u Razini 3 finansijskih instrumenata koji se vode po fer vrijednosti

Sljedeća tablica prikazuje razvoj fer vrijednosti finansijskih instrumenata za modele procjene koji se temelje na nevidljivim ulaznim podacima:

								GRUPA	
u milijunima EUR	Od	Dobit/gubitak u RDG-u	Dobit/gubitak u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti	Kupnja/Novo izdanje	Prodano	Prelazak u razinu 3	Prijenos iz razine 3	Namirenja	Tečajne razlike kod preračuna inozemnog poslovanja
siječnja 2023.								prosincra 2023.	
Imovina									
Finansijska imovina koja se drži radi trgovanja	-	-	-	-	-	2	-	-	-
Derivativi	-	-	-	-	-	2	-	-	-
Finansijska imovina koja se ne drži radi trgovanja, a čija se fer vrijednost mjeri kroz račun dobiti i gubitka	4	1	-	-	-	-	-	-	5
Vlasnički instrumenti	1	-	-	-	-	-	-	-	1
Dužnički vrijednosni papiri	3	1	-	-	-	-	-	-	4
Finansijska imovina koja se mjeri po fer vrijednost kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	12	-	1	-	-	3	-	(3)	13
Vlasnički instrumenti	1	-	-	-	-	-	-	(1)	-
Dužnički vrijednosni papiri	11	-	1	-	-	3	-	(2)	13
Ukupno imovina	16	1	1	-	-	5	-	(3)	20
GRUPA									
u milijunima EUR	Od	Dobit/gubitak u RDG-u	Dobit/gubitak u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti	Kupnja/Novo izdanje	Prodano	Prelazak u razinu 3	Prijenos iz razine 3	Namirenja	Tečajne razlike kod preračuna inozemnog poslovanja
siječnja 2022.								Prosincra 2022.	
Imovina									
Finansijska imovina koja se ne drži radi trgovanja, a čija se fer vrijednost mjeri kroz račun dobiti i gubitka	6	-	-	2	(2)	-	-	-	4
Vlasnički instrumenti	1	-	-	2	-	-	(2)	-	1
Dužnički vrijednosni papiri	5	-	-	-	(2)	-	-	-	3
Finansijska imovina koja se mjeri po fer vrijednost kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	50	1	(2)	-	(2)	-	-	(35)	12
Vlasnički instrumenti	1	-	-	-	-	-	-	-	1
Dužnički vrijednosni papiri	49	1	(2)	-	(2)	-	(35)	-	11
Ukupno imovina	56	1	(2)	2	(4)	-	(37)	-	16
BANKA									
u milijunima EUR	Od	Dobit/gubita k u RDG-u	Dobit/gubitak u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti	Kupnja/Novo izdanje	Prodano	Prelazak u razinu 3	Prijenos iz razine 3	Namirenja	Poslovno spajanje
siječnja 2023.								prosincra 2023.	
Imovina									
Finansijska imovina koja se drži radi trgovanja	-	-	-	-	-	2	-	-	-
Derivativi	-	-	-	-	-	2	-	-	-
Finansijska imovina koja se ne drži radi trgovanja, a čija se fer vrijednost mjeri kroz račun dobiti i gubitka	4	1	-	-	-	-	-	-	5
Vlasnički instrumenti	1	-	-	-	-	-	-	-	1
Dužnički vrijednosni papiri	3	1	-	-	-	-	-	-	4
Finansijska imovina koja se mjeri po fer vrijednost kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	3	-	-	-	-	3	-	(3)	3
Vlasnički instrumenti	1	-	-	-	-	-	-	(1)	-
Dužnički vrijednosni papiri	2	-	-	-	-	3	-	(2)	3
Ukupno imovina	7	1	-	-	-	5	-	(3)	10

Bilješke uz finansijske izvještaje
za godinu koja završava 31. prosinca 2023.

21. Fer vrijednost imovine i obveza (nastavak)

BANKA

u milijunima EUR	Od	Dobit/gubitak u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti	Dobit/gubitak u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti	Kupnja/Novo izdanje	Prodano	Prelazak u razinu 3	Prijenos iz razine 3	Namirenja	Poslovno spajanje	Od
			siječnja 2022.			Prosinc a 2022.				
Imovina										
			(1)			(2)				
Financijska imovina koja se ne drži radi trgovanja, a čija se fer vrijednost mjeri kroz račun dobiti i gubitka	7	-	2			(2)	-	-	-	4
Vlasnički instrumenti	2	(1)	-	2	-	-	(2)	-	-	1
Dužnički vrijednosni papiri	5	-	-	-	(2)	-	-	-	-	3
Financijska imovina koja se mjeri po fer vrijednost kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	1			(2)						
Vlasnički instrumenti	40	(1)	-	-	-	(35)	-	-	-	3
Dužnički vrijednosni papiri	1	-	-	-	-	(35)	-	-	-	1
Ukupno imovina	47	-	(1)	2	(4)	-	(37)	-	-	7

Ulagani podaci koji nisu vidljivi i analiza osjetljivosti za mjerjenje Razine 3

U slučaju kad se fer vrijednost finansijske imovine dobiva od ulaznih parametara koji nisu vidljivi na tržištu, tada se ti parametri mogu dobiti nizom drugih alternativnih parametara. Za sastavljanje Izvještaja o finansijskom položaju koriste se parametri koji odražavaju tržišnu situaciju na datum izvještaja. Daljnji detalji u vezi s korištenim ulaznim parametrima i rezultatima analize osjetljivosti objavljeni su u potpoglavlju Ulazni podaci koji nisu vidljivi i analiza osjetljivosti za mjerjenje Razine 3 u nastavku.

Raspon nevidljivih parametara vrednovanja koji se koriste za mjerjenje Razine 3 prikazani su u sljedećoj tablici.

Finansijska imovina	Vrsta instrumenta	Fer vrijednost	Tehnika vrednovanja	Značajni inputi koji nisu vidljivi	Rasponi inputa koji nisu vidljivi (ponderirani prosjek)
31. prosinca 2023.					GRUPA
Financijska imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	Obveznice i komercijalni papiri	13	Diskontirani novčani tokovi	Kreditna marža	1,76% - 5,24% (3,40)
Financijska imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	Obveznice i komercijalni papiri	1	Diskontirani novčani tokovi	Kreditna marža	1,76% - 5,24% (3,40)
			Metode vrednovanja: DCF model, tržišno usporediva poduzeća	Beta relevered, Premija rizika zemlje	Beta relevered: 1,3, Premija rizika zemlje: Hrvatska 1,8 Srbija 2,7 Slovenija 0,8 BiH 3,9 Ostali 4,3
31. prosinca 2022.					GRUPA
Financijska imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	Obveznice i komercijalni papiri	11	Diskontirani novčani tokovi	Kreditna marža	1,76% - 6,46% (3,52%)
Financijska imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit/po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	Vlasnički instrumenti kojima se ne trguje (udjeli)	1	Model diskontiranja dividende	Beta relevered	Industrija: Osiguranje (Opće) 1,09

21. Fer vrijednost imovine i obveza (nastavak)

Finansijska imovina	Vrsta instrumenta	Fer vrijednost	Tehnika vrednovanja	Značajni inputi koji nisu vidljivi	Rasponi inputa koji nisu vidljivi (ponderirani prosjek)
31. prosinca 2023.					BANKA
Finansijska imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	Obveznice i komercijalni papiri	3	Diskontirani novčani tokovi	Kreditna marža	2,01% - 5,24% (4,55%)
Finansijska imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	Obveznice i komercijalni papiri	1	Diskontirani novčani tokovi	Kreditna marža	2,01% - 5,24% (4,55%)
			Metode vrednovanja: DCF model, tržišno usporediva poduzeća	Beta relevered, Premija rizika zemlje	Beta relevered: 1,3, Premija rizika zemlje: Hrvatska 1,8, Srbija 2,7, Slovenija 0,8, BiH 3,9, Ostali 4,3
31. prosinca 2022.					BANKA
Finansijska imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	Obveznice i komercijalni papiri	1	Diskontirani novčani tokovi	Kreditna marža	6,46%
Finansijska imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit/po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	Vlasnički instrumenti kojima se ne trguje (udjeli)	1	Model diskontiranja dividende	Beta relevered	Industrija: Osiguranje (Opće) 1,09

Za preostale finansijske instrumente u iznosu od 3 milijuna EUR za Grupu i za Banku (2022.: 2 milijun EUR za Grupu i za Banku) mjerениh po fer vrijednosti u razinu 3, fer vrijednost se dohvata iz vidljivih inputa.

U procjeni učinaka osjetljivosti uglavnom su razmatrane promjene u kreditnim maržama za obveznice. Raspon razumno prihvatljivih alternativa inputa koji nisu vidljivi uzet je u obzir u analizi osjetljivosti kreditne marže za dužničke vrijednosne papire i kreće se između +100 i -75 baznih poena. Učinak u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti za promjene pozitivne fer vrijednosti iznosi 0,23 milijuna EUR, a za negativnu 0,31 milijun EUR.

Bilješke uz finansijske izvještaje
za godinu koja završava 31. prosinca 2023.

21. Fer vrijednost imovine i obveza (nastavak)

Finansijski instrumenti koji nisu vrednovani po fer vrijednosti

Sljedeća tablica prikazuje fer vrijednosti i hijerarhiju fer vrijednosti finansijskih instrumenata koji nisu vrednovani po fer vrijednosti za kraj 2023. i 2022. godine.

					GRUPA
			Kotirajuće tržišne cijene na aktivnim tržištima Razina 1	Vrednovano po modelu baziranom na dostupnim tržišnim podacima Razina 2	Vrednovano po modelu baziranom na nedostupnim podacima Razina 3
2023.	Knjigovodstvena vrijednost	Fer vrijednost			
u milijunima EUR					
IMOVINA					
Financijska imovina po amortizacijskom trošku	10.357	10.173	1.462	283	8.428
Krediti i predujmovi kreditnim institucijama	68	65	-	-	65
Krediti i predujmovi klijentima	8.486	8.363	-	-	8.363
Dužnički vrijednosni papiri	1.803	1.745	1.462	283	-
Potaživanja s osnove finansijskog najma	483	476	-	-	476
Potaživanja od kupaca i ostala potraživanja	170	239	-	-	239
OBVEZE					
Financijske obveze vrednovane po amortiziranom trošku	12.841	12.798	401	137	12.260
Depoziti od banaka	784	766	-	-	766
Depoziti od klijenata	11.382	11.356	-	-	11.356
Izdani dužnički vrijednosni papiri	537	538	401	137	-
Ostale finansijske obveze	138	138	-	-	138
FINANCIJSKE GARANCije I OBVEZE					
Financijske garancije	-	8	-	-	8
Neopozive obveze	-	29	-	-	29
2022.	Knjigovodstvena vrijednost	Fer vrijednost	Kotirajuće tržišne cijene na aktivnim tržištima Razina 1	Vrednovano po modelu baziranom na dostupnim tržišnim podacima Razina 2	Vrednovano po modelu baziranom na nedostupnim podacima Razina 3
u milijunima EUR					
IMOVINA					
Financijska imovina po amortizacijskom trošku	9.430	8.762	833	366	7.563
Krediti i predujmovi kreditnim institucijama	384	356	-	-	356
Krediti i predujmovi klijentima	7.716	7.207	-	-	7.207
Dužnički vrijednosni papiri	1.330	1.199	833	366	-
Potaživanja s osnove finansijskog najma	400	374	-	-	374
Potaživanja od kupaca i ostala potraživanja	172	161	-	-	161
OBVEZE					
Financijske obveze vrednovane po amortiziranom trošku	13.266	13.204	401	45	12.758
Depoziti od banaka	1.489	1.468	-	-	1.468
Depoziti od klijenata	11.175	11.133	-	-	11.133
Izdani dužnički vrijednosni papiri	484	486	401	45	40
Ostale finansijske obveze	118	117	-	-	117
FINANCIJSKE GARANCije I OBVEZE					
Financijske garancije	-	7	-	-	7
Neopozive obveze	-	12	-	-	12

21. Fer vrijednost imovine i obveza (nastavak)

Finansijski instrumenti koji nisu vrednovani po fer vrijednosti (nastavak)

					BANKA
	Knjigovodstvena vrijednost	Fer vrijednost	Kotirajuće tržišne cijene na aktivnim tržištima Razina 1	Vrednovano po modelu baziranom na dostupnim tržišnim podacima Razina 2	Vrednovano po modelu baziranom na nedostupnim podacima Razina 3
2023.					
u milijunima EUR					
IMOVINA					
Financijska imovina po amortizacijskom trošku	9.620	9.451	1.420	283	7.748
Krediti i predujmovi kreditnim institucijama	31	30	-	-	30
Krediti i predujmovi klijentima	7.832	7.718	-	-	7.718
Dužnički vrijednosni papiri	1.757	1.703	1.420	283	-
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	109	160	-	-	160
OBVEZE					
Financijske obveze vrednovane po amortiziranom trošku	11.678	11.648	401	137	11.110
Depoziti od banaka	308	301	-	-	301
Depoziti od klijenata	10.781	10.757	-	-	10.757
Izdani dužnički vrijednosni papiri	537	538	401	137	-
Ostale finansijske obveze	52	52	-	-	52
FINANCIJSKE GARANCije I OBVEZE					
Financijske garancije	-	7	-	-	7
Neopozive obveze	-	26	-	-	26
2022.					
u milijunima EUR					
IMOVINA					
Financijska imovina po amortizacijskom trošku	8.743	8.126	800	366	6.960
Krediti i predujmovi kreditnim institucijama	345	321	-	-	321
Krediti i predujmovi klijentima	7.108	6.639	-	-	6.639
Dužnički vrijednosni papiri	1.290	1.166	800	366	-
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	117	109	-	-	109
OBVEZE					
Financijske obveze vrednovane po amortiziranom trošku	12.212	12.159	401	45	11.713
Depoziti od banaka	1.016	1.002	-	-	1.002
Depoziti od klijenata	10.673	10.632	-	-	10.632
Izdani dužnički vrijednosni papiri	484	486	401	45	40
Ostale finansijske obveze	39	39	-	-	39
FINANCIJSKE GARANCije I OBVEZE					
Financijske garancije	-	(33)	-	-	(33)
Neopozive obveze	-	10	-	-	10

Knjigovodstvena vrijednost finansijskih garancija i neopozivih obveza predstavlja iznos naknade priznat u izvještaju o finansijskom položaju koji je prikazan u okviru Potraživanja od kupaca i ostalih potraživanja.

Knjigovodstvena vrijednost finansijskih garancija i neopozivih obveza približno je jednaka iznosu njihove fer vrijednosti.

21. Fer vrijednost imovine i obveza (nastavak)

Fer vrijednost kredita i potraživanja od klijenata i kreditnih institucija izračunata je diskontiranjem budućih novčanih tokova uzimajući u obzir kamatu i kreditnu maržu. Utjecaj kamate je rezultat kretanja tržišnih stopa, dok su promjene po kreditnoj marži proizašle iz PD-a i LGD-a korištenih za interne kalkulacije. Za potrebe izračuna fer vrijednosti krediti i potraživanja su grupirani u istovjetne portfelje na temelju rejting metode, ocjene rejtinga, dospijeća i zemlje odobravanja.

Fer vrijednosti imovine koja se drži do dospijeća se uzimaju sa tržišta ili se utvrđuju na temelju promatranih ulaznih podataka (npr. krivulje kamatnih prinosa).

Fer vrijednost depozita i ostalih obveza, vrednovanih po amortiziranom trošku, procjenjuje se uzimajući u obzir trenutno okruženje kamatnih stopa, kao i vlastitu kreditnu maržu. Za obveze bez ugovorenog dospijeća (npr. depoziti po viđenju), knjigovodstvena vrijednost predstavlja najnižu fer vrijednost.

Fer vrijednost izdanih obveznica i podređenih obveza vrednovana po amortizirajućem trošku zasniva se na tržišnim cijenama promatranih tržišnih parametara, ukoliko su dostupni. Za izdane vrijednosne papire gdje se fer vrijednost ne može utvrditi pomoću kotirajućih tržišnih cijena, fer vrijednost se izračunava diskontiranjem budućih novčanih tokova. Primjenjena diskontna stopa temelji se na kamatnoj stopi po kojoj su instrumenti sa usporedivim karakteristikama izdani na datum izvještaja o finansijskom položaju. Štoviše, mogućnost izbora se uzima u obzir kod izračuna fer vrijednosti.

Fer vrijednost izvanbilančnih obveza (npr. finansijskih garancija i neiskorištenih kreditnih obveza) procjenjuje se uz pomoć regulatornih faktora kreditne konverzije. Dobiveni kreditni ekvivalenti tretiraju se kao ostala bilančna imovina.

22. Prijeboj finansijskih instrumenata

Sljedeća tablica prikazuje učinke netiranja na bilancu Grupe kao i učinke prijeboja finansijskih instrumenata koji su predmet sporazuma o prijeboju.

Finansijska imovina i obveze kao predmet ugovora o prijeboju i potencijalnog ugovora o prijeboju u 2023.

	Bruto iznosi u izvještaju o finansijskom položaju	Odbitne stavke finansijskih obveza	Neto iznos u izvještaju o finansijskom položaju	Potencijalni učinci ugovora o prijeboju			Neto iznos nakon potencijalnog prijeboja
				Finansijski instrumenti	Primljeni novčani kolaterali	Primljeni nenovčani kolaterali	
u milijunima EUR							
Imovina							
Derivativi	23	-	23	(2)	(18)	-	3
Obrnuti repo ugovori	10	-	10	-	-	(10)	-
Ukupno	33	-	33	(2)	(18)	(10)	3
Obveze							
Derivativi	21	-	21	(2)	(3)	-	16
Repo ugovori	81	-	81	-	-	(81)	-
Ukupno	102	-	102	(2)	(3)	(81)	16

	Bruto iznosi u izvještaju o finansijskom položaju	Odbitne stavke finansijskih obveza	Neto iznos u izvještaju o finansijskom položaju	Potencijalni učinci ugovora o prijeboju			Neto iznos nakon potencijalnog prijeboja
				Finansijski instrumenti	Primljeni novčani kolaterali	Primljeni nenovčani kolaterali	
u milijunima EUR							
Imovina							
Derivativi	23	-	23	(2)	(18)	-	3
Obrnuti repo ugovori	10	-	10	-	-	(10)	-
Ukupno	33	-	33	(2)	(18)	(10)	3
Obveze							
Derivativi	21	-	21	(2)	(3)	-	16
Repo ugovori	81	-	81	-	-	(81)	-
Ukupno	102	-	102	(2)	(3)	(81)	16

Bilješke uz finansijske izvještaje
za godinu koja završava 31. prosinca 2023.

22. Prijeboj finansijskih instrumenata (nastavak)

Finansijska imovina i obveze kao predmet ugovora o prijeboju i potencijalnog ugovora o prijeboju u 2022.

	Bruto iznosi u izvještaju o finansijskom položaju	Odbitne stavke finansijskih obveza	Neto iznos u izvještaju o finansijskom položaju	Potencijalni učinci ugovora o prijeboju			GRUPA
				Finansijski instrumenti	Primljeni novčani kolaterali	Primljeni nenovčani kolaterali	
Imovina							
Derivativi	26	-	26	(1)	-	-	25
Obnuti repo ugovori	7	-	7	-	-	(7)	-
Ukupno	33	-	33	(1)	-	(7)	25
Obveze							
Derivativi	23	-	23	(1)	(1)	-	21
Repo ugovori	603	-	603	-	-	(588)	15
Ukupno	626	-	626	(1)	(1)	(588)	36
BANKA							
	Bruto iznosi u izvještaju o finansijskom položaju	Odbitne stavke finansijskih obveza	Neto iznos u izvještaju o finansijskom položaju	Potencijalni učinci ugovora o prijeboju			Neto iznos nakon potencijalnog prijeboja
				Finansijski instrumenti	Primljeni novčani kolaterali	Primljeni nenovčani kolaterali	
Imovina							
Derivativi	26	-	26	(1)	-	-	25
Obnuti repo ugovori	7	-	7	-	-	(7)	-
Ukupno	33	-	33	(1)	-	(7)	25
Obveze							
Derivativi	23	-	23	(1)	(1)	-	21
Repo ugovori	603	-	603	-	-	(588)	15
Ukupno	626	-	626	(1)	(1)	(588)	36

22. Prijeboj finansijskih instrumenata (nastavak)

Banka koristi repo ugovore i standardizirane okvirne ugovore kao sredstvo smanjenja kreditnog rizika derivativa i transakcija financiranja. Oni predstavljaju potencijalne ugovore o prijeboju. Okvirni ugovori su relevantni za ugovorne strane s više derivativnih ugovora. Oni pružaju neto podmirenje svih ugovora u slučaju neplaćanja bilo koje ugovorne strane. Kod transakcija derivativa, iznosi imovine i obveza koji bi bili predmet prijeboja kao rezultat okvirnog ugovora prikazani su u stupcu Finansijski instrumenti.

Repo ugovori su primarno transakcije financiranja. Njihovo obilježje je prodaja i naknadni reotkop vrijednosnih papira po unaprijed dogovorenim cijenama i vremenu. Time se osigurava da vrijednosni papir ostane kod vjerovnika kao kolateral u slučaju da dužnik ne ispuni svoju obvezu. Učinci prijeboja repo ugovora prikazuju se u stupcu primljeni/dani novčani finansijski kolaterali. Kolateral predstavlja tržišnu vrijednost prenesenog vrijednosnog papira. Međutim, ukoliko tržišna vrijednost kolateralu prelazi knjigovodstvenu vrijednost potraživanja/obveze repo transakcije tada se iznos zadržava na razini knjigovodstvene vrijednosti. Preostala pozicija može se osigurati novčanim kolateralom. Novčani i nenovčani finansijski kolaterali uključeni u ove transakcije ograničavaju se za korištenje davatelju u vremenu trajanja zaloga. Za detaljnije informacije o repo i obrnutim repo transakcijama pogledati Bilješku 23 Prijenos finansijske imovine – repo transakcije i posudba vrijednosnih papira

23. Prijenosi finansijske imovine – repo transakcije i posudba vrijednosnih papira

Ugovori o prodaji i reotkupu

Ugovor o repo poslu obuhvaća prodaju finansijske imovine uz obvezu kupnje iste po cijeni utvrđenoj u trenutku sklapanja ugovora.

Primljena sredstva prikazuju se kao obveza prema drugoj strani u izvještaju o finansijskom položaju, pod pozicijom 'Depoziti banaka' ili 'Depoziti klijenata' unutar pozicije 'Finansijske obveze mjerene po amortiziranom trošku' odražavajući na taj način prirodu transakcije kao primljenog kredita.

Finansijska imovina koja je predmet repo transakcije ne prestaje se priznavati budući da Grupa zadržava sva prava i koristi od vlasništva te imovine, te se iskazuje sukladno računovodstvenoj politici, ovisno o kategoriji mjerjenja u koju je početno klasificirana. Razlika između prodajne i otkupne cijene tretira se kao kamata i priznaje u račun dobiti i gubitka primjenom efektivne kamatne stope, kao kamatni trošak te prikazuje pod pozicijom 'Kamatni troškovi' unutar pozicije 'Neto kamatni prihod' u računu dobiti i gubitka.

Prihode ostvarene od finansijske imovine dane u zalog, vlasnik vrijednosnog papira je obvezan doznačiti Grupi.

Ugovor o obrnutom repo poslu obuhvaća transakcije u kojima Grupa plasira svoja sredstva drugoj ugovornoj strani a kao kolateral prihvata finansijsku imovinu. Dana sredstva prikazuju se kao potraživanja prema drugoj strani u izvještaju o finansijskom položaju pod pozicijom 'Krediti i predujmovi kreditnim institucijama' i 'Krediti i predujmovi klijentima' unutar pozicije 'Finansijska imovina mjerena po amortiziranom trošku', odražavajući na taj način prirodu transakcije kao danog kredita. Razlika između kupovne i otkupne cijene tretira se kao kamata i priznaje u račun dobiti i gubitka primjenom efektivne kamatne stope, kao kamatni prihod te prikazuje pod pozicijom 'Kamatni prihodi' unutar pozicije 'Neto kamatni prihod' u računu dobiti i gubitka.

u milijunima EUR	GRUPA			
	Knjigovodstvena vrijednost prenesene imovine	Knjigovodstvena vrijednost pripadajućih obveza	Knjigovodstvena vrijednost prenesene imovine	Knjigovodstvena vrijednost pripadajućih obveza
	2022.		2023.	
Repo ugovori				
Finansijska imovina po amortizacijskom trošku	365	360	4	4
Finansijska imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	228	243	82	77
Ukupno repo ugovori	593	603	86	81

u milijunima EUR	BANKA			
	Knjigovodstvena vrijednost prenesene imovine	Knjigovodstvena vrijednost pripadajućih obveza	Knjigovodstvena vrijednost prenesene imovine	Knjigovodstvena vrijednost pripadajućih obveza
	2022.		2023.	
Repo ugovori				
Finansijska imovina po amortizacijskom trošku	365	360	4	4
Finansijska imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	228	243	82	77
Ukupno repo ugovori	593	603	86	81

Preneseni finansijski instrumenti sastoje se od obveznica.

Ukupan iznos od 86 milijuna EUR (2022.: 593 milijuna EUR) za Grupu i za Banku predstavljaju knjigovodstveni iznos finansijske imovine unutar izvještaja o finansijskom položaju koju primatelj ima pravo prodati ili ponovno založiti.

Obveze iz repo transakcija u iznosu od 81 milijuna EUR u 2023. (2022.: 603 milijun EUR) za Grupu i za Banku vrednuju se po amortiziranom trošku i predstavljaju obvezu vraćanja posuđenih sredstava.

23. Prijenosi finansijske imovine – repo transakcije i posudba vrijednosnih papira (nastavak)

Sljedeća tablica prikazuje fer vrijednosti prenesene imovine i pripadajućih obveza koje se odnose samo na prenesenu imovinu. U Grupi i Banci ova imovina i obveze odnose se na repo transakcije.

u milijunima EUR	Fer vrijednost prenesene imovine	Fer vrijednost pripadajućih obveza	Neto pozicija	GRUPA		Neto pozicija
				2022.	2023.	
Finansijska imovina po amortizacijskom trošku	365	360	5	4	4	-
Finansijska imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	228	243	(15)	82	77	5
Ukupno	593	603	(10)	86	81	5

u milijunima EUR	Fer vrijednost prenesene imovine	Fer vrijednost pripadajućih obveza	Neto pozicija	BANKA		Neto pozicija
				2022.	2023.	
Finansijska imovina po amortizacijskom trošku	365	360	5	4	4	-
Finansijska imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	228	243	(15)	82	77	5
Ukupno	593	603	(10)	86	81	5

24. Finansijska imovina založena kao kolateral

Sljedeća finansijska imovina je založena kao jamstvo za obveze:

u milijunima EUR	GRUPA		BANKA	
	2022.	2023.	2022.	2023.
Finansijska imovina po amortiziranom trošku	543	106	543	106
od čega dužnički vrijednosni papiri	370	11	370	11
Finansijska imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	228	82	228	82
Ukupno	771	188	771	188

Finansijska imovina založena kao kolateral sastoji se od obveznica i kredita.

Založeni kolaterali su rezultat repo transakcija i kolateraliziranih depozita.

Fer vrijednost primljenih kolateralala koji se mogu ponovno založiti ili prodati bez da je davatelj vrijednosnog papira izvršio svoje obveze iznosi 12 milijuna EUR za Grupu i Banku (2022.: 9 milijuna EUR za Grupu i za Banku).

Na dan 31.12.2023. izdvojeni iznos finansijskom osiguranju iznosi 313 milijuna EUR u svrhu predopskrbe gotovim novcem eura, koji je nakon završetka procesa uvođenja eura vraćen u 2023.godini.

Bilješke uz finansijske izvještaje
za godinu koja završava 31. prosinca 2023.

25. Vrijednosni papiri

										GRUPA
Finansijska imovina					Finansijska imovina					
	Po amortiziranom trošku	Raspoloživo za trgovanje	Obvezno za fer vrijednost kroz račun dobiti i gubitka	Po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	Ukupno	Po amortiziranom trošku	Raspoloživo za trgovanje	Obvezno za fer vrijednost kroz račun dobiti i gubitka	Po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	Ukupno
u milijunima EUR					2022					2023
Obveznice i ostali kamatonosni vrijednosni papiri										
Kotirajući	1.330	-	5	1.216	2.551	1.803	-	6	1.093	2.902
Nekotirajući	-	-	4	3	7	-	-	5	1	6
Vlasnički vrijednosni papiri										
Nekotirajući	-	-	3	1	4	-	-	1	-	1
Vlasnički udjeli										
Ukupno	1.330	-	8	1.217	2.555	1.803	-	7	1.093	2.903
BANKA										
	Po amortiziranom trošku	Raspoloživo za trgovanje	Obvezno za fer vrijednost kroz račun dobiti i gubitka	Po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	Ukupno	Po amortiziranom trošku	Raspoloživo za trgovanje	Obvezno za fer vrijednost kroz račun dobiti i gubitka	Po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	Ukupno
u milijunima EUR					2022					2023
Obveznice i ostali kamatonosni vrijednosni papiri										
Kotirajući	1.290	-	5	1.166	2.461	1.757	-	6	1.039	2.802
Nekotirajući	-	-	4	3	7	-	-	5	1	6
Vlasnički vrijednosni papiri										
Nekotirajući	-	-	3	1	4	-	-	1	-	1
Vlasnički udjeli										
Ukupno	1.290	-	8	1.167	2.465	1.757	-	7	1.039	2.803

Udjeli u investicijskim fondovima iskazuju se kao obveznice i ostali kamatonosni vrijednosni papiri.

Posudba vrijednosnih papira i repo transakcije su prikazane u Bilješci 23. Prijenos finansijske imovine – repo transakcije i posudba vrijednosnih papira.

Upravljanje rizicima

26. Upravljanje rizicima

Politika i strategije upravljanja rizicima

Ključna funkcija svake banke je svjesno i selektivno preuzimanje rizika te profesionalno upravljanje takvim rizicima. Proaktivna politika i strategija upravljanja rizicima Grupe ima za cilj uspostaviti uravnotežen omjer preuzetih rizika i povrata kako bi se ostvarili održivi i adekvatni povrati na kapital.

Grupa koristi sustav upravljanja rizicima i kontrolnih funkcija koji je proaktiv i prilagođen poslovnom profilu i profilu preuzetih rizika. Temelji se na jasnoj strategiji preuzimanja rizika koja je dosljedna poslovnoj strategiji Grupe i fokusirana na rano prepoznavanje i upravljanje rizicima i trendovima. Osim dostizanja internih ciljeva djelotvornog i učinkovitog upravljanja rizicima, razvijene su strukture upravljanja rizicima i kontrolne funkcije Banke kako bi zadovoljile eksterne i posebno regulatorne zahtjeve.

Sukladno poslovnoj strategiji Banke ključni rizici su kreditni, tržišni, operativni te rizik likvidnosti. Banka se također fokusira i na upravljanje makroekonomskim rizicima kao i koncentracijama unutar i između različitih tipova rizika. Dodatno, okvir upravljanja rizicima Banke podrazumijeva i spektar ostalih značajnih rizika kojima je bankovna Grupa suočena. Banka uvijek teži unapređenju i komplementarnosti postojećih metoda i procesa, u svim dijelovima upravljanja rizicima.

Organizacija upravljanja rizicima

Praćenje i upravljanje rizicima je postignuto kroz jasnu organizacijsku strukturu s definiranim ulogama i odgovornostima te određenim limitima rizika.

Pregled strukture upravljanja rizicima

Uprava, a posebno član Uprave zadužen za upravljanje rizicima (u daljem tekstu CRO) provode nadzornu funkciju unutar strukture upravljanja rizicima. Funkcije kontrole i upravljanja rizicima provode se kroz poslovnu strategiju Banke i sklonost preuzimanja rizika odobrenu od strane Uprave. CRO je odgovoran za implementaciju te pridržavanje kontrole rizika i strategije upravljanja rizicima kroz sve tipove rizika i poslovne linije.

Uprava, a posebno CRO osiguravaju dostupnost odgovarajuće infrastrukture i zaposlenika kao i metoda, standarda i procesa kako bi se to postiglo. Identifikacija, mjerjenje, procjena, odobrenje, praćenje te postavljanje limita za ključne rizike provodi na operativnim razinama u Banci.

Upravu podržava nekoliko sektora osnovanih kako bi provodili funkciju upravljanja rizicima na operativnom nivou te izvršavali djelatnosti u sklopu strateškog upravljanja rizicima.

Sljedeće funkcije upravljanja rizicima odgovaraju izravno članu Uprave zaduženom za upravljanje rizicima:

- _ Sektor upravljanja kreditnim rizikom,
- _ Sektor upravljanja rizicima,
- _ Sektor upravljanja nefinansijskim rizicima.

26. Upravljanje rizicima (nastavak)

Organizacija upravljanja rizicima (nastavak)

Direkcija upravljanja kreditnim rizikom tvrtki

Direkcija upravljanja kreditnim rizikom tvrtki unutar Sektora upravljanja kreditnim rizikom provodi upravljanje kreditnim rizikom i praćenje stanja kreditnog portfelja kategorije klijenata koji pripadaju Sektoru malih i srednjih klijenata, Sektoru velikih klijenata i Sektoru finansijskih tržišta, a sukladno nadležnostima navedenim u relevantnim aktima.

Direkcija analizira kreditne zahtjeve te sukladno tome daje mišljenje o kreditnom riziku sa gledišta rizika. Provodi analizu projekata i ocjenjivanje njihove prihvatljivosti za financiranje sa aspekta rizika, analizu ukupne izloženosti klijenta/grupe povezanih osoba u Banci i Grupi, prati rane signale upozorenja i kontrolira ranu naplatu potraživanja. Dodatno, prema finansijskim izvještajima Direkcija priprema finansijski rejting klijenta kao jednu od komponenti za konačan rejting.

Direkcija upravljanja kreditnim rizikom građana i malih poduzetnika

Direkcija upravljanja kreditnim rizikom građana i malih poduzetnika unutar Sektora upravljanja kreditnim rizikom provodi upravljanje kreditnim rizikom i praćenje stanja kreditnog portfelja za klijente Sektora Građanstva. Direkcija obavlja poslove analize kreditnih zahtjeva te sukladno tome daje mišljenje o kreditnom zahtjevu sa gledišta rizika. Provodi analizu projekata i ocjenjivanje njihove prihvatljivosti za financiranje sa aspekta rizika, analizu ukupne izloženosti Banke prema komitentu.

Direkcija prati grupne standarde vezane iz područja svoje nadležnosti, koordinira i izrađuje politike i ostale procedure te nadzire njihovo provođenje. Nadležna je za organizaciju i provođenje aktivnosti mjera rane naplate nad svim klijentima u svojoj nadležnosti kao i praćenje stanja kreditnog portfelja, a sukladno relevantnim aktima.

Direkcija monitoringa kreditnog rizika

Direkcija monitoringa kreditnog rizika unutar Sektora upravljanja kreditnim rizikom održava i unaprjeđuje kreditni proces i njemu pripadajuće alate i aplikacije kako za odobrenje plasmana, tako i za monitoring i praćenje izloženosti na nivou proizvoda, klijenta ili portfelja. Nadležna je za definiranje pravila za odobrenje plasmana i analizu odobrenja i odstupanja, nadležnosti u odlučivanju, monitoring naknadnih uvjeta, održavanje i unaprjeđenje sustava signala ranog upozorenja, uspostavu i praćenje iskorištenja odobrenih limita, sustava i pravila za evidenciju povezanih osoba, sustav praćenja rane i kasne naplate potraživanja.

Direkcija prati grupne i regulatorne standarde vezane iz područja svoje nadležnosti kreditnog rizika u corporate, retail i workout procesima, koordinira i izrađuje politike i ostale procedure te nadzire njihovo provođenje u Banci i njihovu implementaciju u pridruženim društvima. Bavi se praćenjem portfelja i kreira izvještaje primarno za interne svrhe.

Direkcija upravljanja lošim plasmanima tvrtki i Direkcija upravljanja lošim plasmanima građana

Direkcija upravljanja lošim plasmanima tvrtki i Direkcija upravljanja lošim plasmanima građana unutar Sektora upravljanja kreditnim rizikom, koje prate poslovne linije u prodajnim sektorima, odgovorne su za upravljanje i naplatu loših plasmana pomoću kontinuiranog i sustavnog pronalaženja mogućnosti eliminiranja i reduciranja rizika u poslovanju s work-out klijentima. Direkcije definiraju odgovarajuće strategije naplate prema klijentima ili odabranim portfeljima kroz restrukturiranje ili proces kasne naplate, uključujući ovru, predstečajne i stečajne postupke, prodaju duga, namire duga, otpise ili naplatu putem preuzete imovine. U skladu s očekivanom naplatom i danom metodologijom odgovorni su za Stage 3 izračun rezervacija.

26. Upravljanje rizicima (nastavak)

Organizacija upravljanja rizicima (nastavak)

Direkcija za strategiju i izvještavanje o rizicima

Direkcija za strategiju i izvještavanje o rizicima unutar Sektora upravljanja rizicima sudjeluje u procesu planiranja rada Grupe i Banke sa stajališta upravljanja rizicima. Prati izvršavanje planski i strateški utvrđenih ciljeva i planova kako Grupe tako i Banke, a koji se odnosi na područje upravljanja rizicima. Direkcija prati regulatorne promjene i grupne standarde vezane uz upravljanje rizicima i inicira, koordinira i izrađuje politike i ostale procedure, te nadzire njihovo provođenje, a u skladu sa svojim nadležnostima definiranim drugim aktima. Direkcija donosi politike i procedure kojima definira standarde prihvatljivosti kolateralna i procjenjivanja te nadzire njihovo provođenje. Također provodi analizu strukture i kvalitete portfelja i izrađuje izvještaje o kvaliteti i strukturi portfelja.

Predlaže smjernice za optimiziranje preuzetih rizika, za poboljšanje određenih kategorija imovine, rejtinga i kolateralna. Direkcija također provodi i izrađuje izvještaje iz područja kreditnih rizika propisanom dinamikom, a sve u skladu sa zakonskim propisima i standardima Grupe i Banke. Direkcija za strategiju i izvještavanje o rizicima u suradnji s drugim organizacijskim dijelovima sektora i Banke, aktivno sudjeluje u upravljanju kvalitetom podataka i adekvatnosti sustava unutarnjih kontrola.

Direkcija za kvantitativna istraživanja

Direkcija za kvantitativna istraživanja unutar Sektora upravljanja rizicima odgovorna je za implementaciju bazelskih standarda, regulatornih zahtjeva i smjernica te standarda Erste Grupe vezanih uz pristup zasnovan na internom rejtingu za izračun kapitalnih zahtjeva za kreditni rizik te integrirano upravljanja rizicima.

Direkcija za kvantitativna istraživanja uvodi, koordinira razvoj i sudjeluje u razvoju, implementaciji i nadzoru kvantitativnih modela, izračun parametara kreditnog rizika koji se koriste za mjerjenje, segmentaciju i upravljanje kreditnim rizicima u skladu s najboljom praksom i Grupnim standardima te sudjeluje u implementaciji u procese Banke (uključujući kontinuirano unaprjeđenje poslovnih procesa povezanih s navedenim izračunima). Navedeno podrazumijeva, osim IRB modela, i IFRS9 metodologiju. Direkcija je odgovorna za učinkovitost implementiranih modela te provodi kalibraciju / sudjeluje u kalibraciji modela u skladu s načelima Erste Grupe te u vrednovanju iste u suradnji s Erste Grupom. Direkcija za kvantitativna istraživanja također izvještava o parametrima i modelima te modelira makroekonomski utjecaj na modele rizika i poslovanje Banke u cijelini.

Služba za integrirano upravljanje rizicima unutar Direkcije nastoji postići holistički pristup upravljanju rizicima kroz integraciju svih rizika. Postavljanjem strategije rizika i Izjave o sklonosti upravljanju rizicima, a koji uključuju sve jedinice zadužene za upravljanje rizicima, utvrđuju se okviri odgovornog i razboritog preuzimanja rizika. Integrirano upravljanje rizicima također obuhvaća proces procjene interne adekvatnosti kapitala (ICAAP) unutar kojeg se identificiraju rizici kojima je Banka/ESB Grupa izložena ili može biti izložena u budućnosti te se procjenjuje adekvatnost internog kapitala. Identifikacija rizika provodi se procjenom materijalnosti rizika, analizom rizika koncentracije te testiranjem otpornosti na stres. Materijalnim rizicima se upravlja kroz izdvajanje regulatornih i internih kapitalnih zahtjeva te sustavima limita i kontrole. Direkcija za kvantitativna istraživanja na kvartalnoj osnovi izračunava adekvatnost internog kapitala, odnosno pokrivenost internih kapitalnih zahtjeva, izdvojenih za sve relevantne rizike, internim kapitalom. Osim toga, Direkcija u sklopu integriranog upravljanja rizicima planira i upravlja rizikom ponderiranom aktivom, sudjeluje u određivanju cijene različitih proizvoda pomoću primjene premije rizika (ERM) i troška kapitala, izračunu i procesu modeliranja profitabilnosti, razvoju poslovnih modela i planiranju troškova rezervacija za očekivane kreditne gubitke.

Direkcija za kvantitativna istraživanja također je odgovorna za izradu Plana oporavka ESB Grupe te sudjeluje u Timu za upravljanje kapitalom unutar svog djelokruga odgovornosti.

26. Upravljanje rizicima (nastavak)

Organizacija upravljanja rizicima (nastavak)

Direkcija upravljanja tržišnim i likvidnosnim rizicima

Direkcija upravljanja tržišnim i likvidnosnim rizicima unutar Sektora upravljanja rizicima u okviru svog poslovanja obavlja sve poslove potrebne za adekvatno upravljanje tržišnim rizicima i rizikom likvidnosti, a u skladu s pravilnicima i procedurama iz vlastitog djelokruga poslovanja.

Provodi analizu kompleksne tržišne situacije, identifikaciju i mjerjenje kako tržišnih tako i rizika likvidnosti te parametara navedenih rizika. Osim do sada navedenog, Direkcija je u okviru svog poslovanja odgovorna i za provedbu smjernica Basela 2, uspostavlja mjere za smanjenje rizika u području svog djelovanja te sudjeluje u procesu odobravanja novih proizvoda Sektora finansijskih tržišta i investicijskog bankarstva. Sudjeluje i s drugim organizacijskim dijelovima u svrhu što kvalitetnijeg upravljanja tržišnim i rizicima likvidnosti.

Sektor upravljanja nefinansijskim rizicima

Sektor upravljanja nefinansijskim rizicima odgovoran je za praćenje usklađenosti, sprječavanje finansijskog kriminala koje uključuje sprječavanje prijevara, pranje novca te suprostavljanje međunarodnom finansijskom terorizmu, a dodatno i upravljanje operativnim i IKT rizicima. Sektor se sastoji od Službe praćenja usklađenosti, Službe sprječavanja finansijskog kriminala te Službe upravljanja operativnim i IKT rizikom. Uloga Službe upravljanja operativnim i IKT rizikom je kontrolirati sve organizacijske dijelove, odnosno poslovne procese Banke s obzirom da je operativni rizik svojstven svim aktivnostima, procesima, proizvodima i sustavima Banke, a temeljem definiranog rizičnog profila Banke, specifičnosti poslovnog okruženja i zakonskih odredbi. Surađuje s drugim organizacijskim dijelovima u svrhu što kvalitetnijeg upravljanja operativnim rizikom. Dodatno, Služba djeluje kao neovisna funkcija upravljanja i kontrole rizika za IKT rizik.

Upravljanje rizicima i kapitalom na razini Grupe

Pregled

Jednu od temeljnih komponenti Služba za integrirano upravljanje rizicima (ERM) unutar Direkcija za kvantitativna istraživanja predstavlja postupak procjene adekvatnosti internog kapitala (ICAAP) kako je propisano kroz Pillar 2 Basel III okvir (npr. ECB Guide to ICAAP).

ERM okvir dizajniran je na način da podržava menadžment u upravljanju portfeljem rizika, kao i potencijalom za pokriće te osigurati da banka u svakom trenutku održava odgovarajuću razinu kapitala sukladno svojoj veličini te prirodi rizičnosti. Okvir integriranog upravljanja rizicima prilagođeno je poslovnom i rizičnom profilu Banke, te odražava strateški cilj zaštite dioničara i vjerovnika uz osiguranje održivosti Banke/ESB Grupe.

ERM okvir je modularan i sveobuhvatan sustav za upravljanje i vođenje te je sastavni dio cijelokupnog sustava vođenja i upravljanja na razini Grupe i Banke. Kako bi se osigurali svi aspekti integriranog upravljanja rizicima, ispunili regulatorni zahtjevi kao i potrebe za internim vrednovanjem potrebne su sljedeće komponente:

- _ Izjava o sklonosti preuzimanju rizika, limiti i Strategija rizika,
- _ Analiza portfelja i rizika kroz procjenu materijalnosti rizika, upravljanje rizikom koncentracije i testiranje otpornosti na stres,
- _ Izračun kapaciteta za preuzimanje rizika,
- _ Upravljanje i planiranje rizika uključujući upravljanje rizikom ponderiranom aktivom i alokaciju kapitala,
- _ Planiranje ključnih indikatora rizika,
- _ Plan oporavka i plan sanacije.

Služba za integrirano upravljanje rizicima također sudjeluje u radu Tima za upravljanje kapitalom koji za cilj ima održavanje adekvatne visine i kvalitete kapitala sa svrhom podržavanja planiranih aktivnosti, uz istovremeno ispunjavanje regulatornih zahtjeva i očekivanja investitora i dioničara. Kapitalom se upravlja kako bi se održala finansijska snaga, apsorbirali gubici, izdržali nepovoljni ekonomski uvjeti, omogućile prilike za rast, ali i ostvarili poslovni i ciljevi upravljanja rizicima.

Uz ispunjavanje krajnjeg cilja ICAAP-a, osiguravanje adekvatnosti kapitala i dugoročne održivosti, komponente integriranog upravljanja rizicima podrška su menadžmentu u ispunjavanju strategije Grupe i Banke.

26. Upravljanje rizicima (nastavak)

Upravljanje rizicima i kapitalom na razini Grupe (nastavak)

Sklonost preuzimanju rizika (RAS)

Sklonost preuzimanju rizika ESB Grupe definira maksimalnu razinu rizika koju je ESB Grupa spremna preuzeti i uz to nastaviti dostizati predviđene poslovne ciljeve. Cjelokupni pristup uključuje Izjavu o sklonosti preuzimanja rizika, limite za rizike, te pregled uloga i obaveza subjekata zaduženih za nadgledanje implementacije i praćenje okvira za preuzimanje rizika. Okvir limita ESB Grupe uključuje limite postavljene kroz Izjavu o sklonosti preuzimanja rizika, Strategiju rizika ESB Grupe, industrijske limite, te limite maksimalnog i operativnog iznosa plasmana.

Izjava o sklonosti preuzimanju rizika (RAS) predstavlja stratešku izjavu o maksimalnoj razini rizika koju je ESB Grupa spremna preuzeti kako bi ispunila poslovne ciljeve. RAS predstavlja značajno i obvezujuće ograničenje poslovnih aktivnosti u okviru ukupne sklonosti preuzimanju rizika kroz okidače/limite odobrene od strane Uprave, Odbora za rizike Nadzornog odbora te Nadzornog odbora. RAS ESB grupe integriran je i ugrađen u strukturne procese ESB grupe; uključujući poslovnu strategiju i strategiju rizika, proces budžetiranja, planiranje kapitala i likvidnosti, plan oporavka, testiranje otpornosti na stres i okvir nagrađivanja. RAS ESB grupe se sastoji od nekoliko temeljnih pokazatelja rizika (kapital, likvidnost, rizik/zarada) pružajući kvantitativni smjer sveukupnog upravljanja povratom na preuzeti rizik te kvalitativnih izjava u obliku ključnih načela rizika koji su dio smjernica za upravljanje rizikom.

Pokazatelji rizika postavljeni su kao krajne granice za postavljanje ciljapovrata u odnosu na rizik. Oni su također ključni dio godišnjeg procesa strateškog planiranja/budžetiranja te daju cjelokupnu sliku kapitaliziranosti, likvidnosti te rizika i povrata. Ključan cilj Izjave o sklonosti preuzimanju rizika ESB grupe je:

- _ osigurati da ESB grupe ima dovoljno resursa za poticanje svojeg poslovanja u bilo kojem trenutku te za apsorpciju stresnih događaja;
- _ postavlja granice za postavljanje ciljeva rizika ESB grupe;
- _ podupire financijsku snagu grupe i robusnost njezinih sustava i kontrola.

Kako bi potaknula upravljanje rizikom i povratom te osigurala proaktivno upravljanje rizicima, ESB Grupa definira svoju sklonost upravljanju rizicima uzimajući u obzir tzv. „forward looking“ komponentu. Vanjska ograničenja, kao što su regulatorni zahtjevi, definiraju donju i gornju granicu za preuzimanje sklonosti rizika, a time i iznos rizika koji je ESB Grupa spremna prihvati. Kako bi se osiguralo da Grupa ostane unutar ciljanog profila rizika, uspostavljen je sustav semafora za svaki pojedini indikator. Tim se pristupom omogućuje pravodobna dostava informacija odgovarajućem nivou upravljanja u i provedba učinkovitih mjera sanacije. RAS sustav semafora definiran je na sljedeći način:

- _ RAS zeleno svjetlo: ciljni profil rizika nalazi se unutar određenih granica.
- _ RAS žuto svjetlo: umanjivanje ili prekoračenje unaprijed definiranog limita dovodi do eskalacije određenog upravljanja i rasprave o mogućim mjerama sanacije.
- _ RAS crveno svjetlo: umanjivanjem ili prekoračenjem unaprijed definiranog ograničenja pokreće se trenutna eskalacija i brza provedba mjera sanacije.

Nadalje, stresirani pokazatelji definirani su za odabrane ključne pokazatelje rizika i integrirani u procjenu rezultata testiranja otpornosti na stres. Oni se Upravi prijavljuju kao rani signali upozorenja kako bi se poduprlo proaktivno upravljanje rizikom i profilom kapitala.

Osim toga, potporni pokazatelji i načela definirani su materijalim vrstema rizika u okviru Strategije rizika ESB grupe koja se temelji na RAS-u ESB grupe. Njima se podupire provedba srednjoročne i dugoročne strategije. Upravljanje rizicima osigurava potpuni nadzor nad odlukama o riziku i adekvatno izvršenje strategije rizika ESB grupe. Mjere ublažavanja poduzimaju se u okviru redovitog postupka upravljanja rizicima kako bi se osiguralo da ESB grupe ostane unutar definiranih RAS limita.

RAS ESB grupe također je povezan s lokalnim subjektima. Lokalni RAS odobrava Uprava kako bi se osigurala usklađenost s RAS-om ESB Grupe, a također ga odobrava i lokalna Uprava kako bi se osigurala usklađenost s lokalnim regulatornim zahtjevima. ESB grupe također može odlučiti uključiti dodatna obvezna ograničenja i ograničenja u lokalni RAS kako bi se osigurala usklađenost s RAS-om ESB grupe i strategijom rizika ESB grupe.

Uprava, Odbor za rizike Nadzornog odbora i Nadzorni odbor odobrili su ESB Group RAS za 2023. u prvom tromjesečju 2023. godine.

26. Upravljanje rizicima (nastavak)

Upravljanje rizicima i kapitalom na razini Grupe (nastavak)

ESG rizici ugrađeni su u strategiju rizika i također su dio Procjene materijalnosti rizika ESB grupe. Integrirani su u taksonomiju rizika kao transverzalni rizici (vrsta rizika koji imaju učinak i odražavaju se kroz više od jedne ključne kategorije rizika) i uključeni u relevantne kategorije rizika- kreditni, tržišni, likvidnosni i operativni rizik. Definicija ESG rizika dio je smjernica ICAAP-a Erste grupe i obuhvaća širok raspon rizika koji proizlaze iz okolišnih, socijalnih i upravljačkih čimbenika.

Analiza portfelja i rizika

ESB Grupa i Banka koriste specijalnu infrastrukturu, sustave i procese kako bi aktivno identificirale, kvantificirale, nadzirale i upravljale rizicima u svom portfelju. Procesi su osmišljeni kako bi se pravodobno podigla svijest Uprave o izloženosti i upravljanju određenim rizicima.

Procjena materijalnosti rizika

Procjena materijalnosti rizika (RMA) procjenjuje materijalnost po vrsti rizika, a time i profil rizika unutar Banke i njezinih povezanih društava. RMA je godišnji proces čija je svrha sistematično identificiranje novih i procjena postojećih rizika na razini ESB Grupe. Dodatno, više rukovodstvo može zahtijevati da se procjena značajnosti rizika provede i na ad hoc osnovi (npr. interim RMA provedena u prvoj polovici 2022. godine (povod sukob između Rusije i Ukraine), kako bi se adresiralo pitanje promjenjivog radnog okruženja u pogledu izloženosti rizika. Kao takav, RMA je integrirani dio ICAAP-a te ga viši menadžment koristi kao upravljački alat.

ESG rizici i njihova materijalnost procjenjuju se unutar postojećih vrsta rizika. Kriteriji za procjenu fizičkih rizika dodatno su sagledani u najnovijoj procjeni materijalnosti rizika.

Uvid dobiveni procjenom koriste se za poboljšanje praksi upravljanja rizicima i daljnje ublažavanje rizika unutar ESB grupe. Procjena služi i kao doprinos za izradu i definiranje strategije rizika ESB grupe, kao i izjave o sklonosti riziku. Ključna ostvarenja i preporuke RMA-a razmatraju se u oblikovanju scenarija i odabiru sveobuhvatnih i obrnutih testiranja otpornosti na stres.

Analiza rizika koncentracije

ESB grupa je provela proces utvrđivanja mjera, kontrole i upravljanja rizikom koncentracije. Taj je proces važan kako bi se osigurala dugoročna održivost ESB grupe, posebno u vrijeme nepovoljnog poslovnog i gospodarskog okruženja.

Analiza koncentracije rizika provodi se na godišnjoj osnovi te obuhvaća kreditni rizik, tržišni rizik, operativni rizik, likvidnosni rizik i koncentracije između pojedinih rizika. Utvrđene koncentracije rizika razmatraju se u scenaru sveobuhvatnog testiranja otpornosti na stres i mјere se u stresnim uvjetima. Rezultat analize koncentracije rizika dodatno doprinosi utvrđivanju značajnih rizika unutar RMA i postavljanju/kalibraciji limita.

Saznanja u sklopu procjene koriste se za poboljšanje praksi upravljanja rizicima i daljnje ublažavanje rizika unutar Grupe. RMA služi i kao input za dizajn i definiranje Strategije rizika i Sklonosti upravljanju rizika ESB grupe. Ključni ishodi i preporuke RMA razmatraju se u dizajnu scenarija i odabiru sveobuhvatnih i reverznih testova otpornosti na stres.

Testiranje otpornosti na stres

Modeliranje osjetljivosti imovine, obveza, dobiti ili gubitka pomaže u optimizaciji povrata u odnosu na rizik. Testiranje otpornosti na stres uzima u obzir ozbiljne, ali moguće stresne scenarije koji obogaćuju sustav mjerjenja i upravljanja rizicima, a modeliranje rizika i testiranje otpornosti na stres ključni su elementi ICAAP-a usmjereni na budućnost. Konačno, osjetljivosti i scenariji stresa razmatraju se unutar procesa planiranja grupe.

26. Upravljanje rizicima (nastavak)

Upravljanje rizicima i kapitalom na razini Grupe (nastavak)

Najsloženije aktivnosti testiranja otpornosti na stres u ESB grupi su stres test scenariji koji uzimaju u obzir sveobuhvatni utjecaj različitih ekonomskih scenarija, uključujući sekundarne efekte na sve vrste rizika (kreditne, tržišne, likvidnosne i operativne) i učinke na povezane volumene imovine i obveza kao i na osjetljivost dobiti i gubitka. Pored standardnih vježbi testiranja otpornosti na stres, provode se i reverzni stres testovi kojima se identificira scenarij ili kombinacija scenarija u kojima se može dovesti u pitanje održivost postojećeg poslovog modela.

ESB grupa razvila je posebne alate za prevođenje makroekonomskih varijabli (npr. BDP ili stopa nezaposlenosti) u parametre rizika kako bi podržala proces testiranja otpornosti na stres.

Kapacitet za preuzimanje rizika

Izračun kapaciteta za preuzimanje rizika opisuje metodologiju izračuna adekvatnosti internog kapitala. Za razliku od normativnog (regulatornog) pogleda (Pillar 1), koji se odnosi na sposobnost ESB Grupe da ispunjava sve kapitalne zahtjeve od strane regulatornih i nadzornih tijela, izračun kapaciteta za preuzimanje rizika (RCC – Risk-bearing Capa-city Calculation) bazira se na ekonomskom pogledu i određuje ima li banka dovoljnu razinu internog kapitala za pokrivanje svih (regulatornih i ekonomskih) rizika kojima je izložena. Pillar 2 ili adekvatnost internog kapitala temelji se na izračunu kapaciteta za preuzimanje rizika ESB grupe unutar kojeg su kvantificirani potencijal za pokriće i interni kapitalni zahtjevi za sve relevantne vrste rizika identificirane procjenom materijalnosti rizika i odobrene od strane Uprave. Interni kapitalni zahtjevi se uspoređuju s internim kapitalom, odnosno potencijalom za pokriće Pillar 2 rizika banke. Primjenjeni pristup predstavlja ekonomski pogled pod pretpostavkom kontinuiteta Erste Grupe kako je zahtijevano u ECB Guide to ICAAP. Izračun kapaciteta za preuzimanje rizika bazira se na MSFI te se provodi na CRR konsolidiranoj razini ESB Grupe.

Osim Pillar 1 vrsta rizika (kreditnog, tržišnog rizika u knjizi trgovanja i operativnog rizika), koncentracijski rizik, kamatni rizik u knjizi banke, rizik kreditne marže u knjizi banke, kao i poslovni rizik, izričito se razmatraju u okviru ekonomskog kapitala izračunatog tijekom razdoblja od jedne godine i na razini pouzdanosti od 99,9%. Za izračun ekonomskog kapitala ESB grupa koristi, gdje je to moguće, osjetljivije na rizik/napredne metodologije prilagođene svojem individualnom profilu rizičnosti i specifičnostima pojedinačnih izloženosti riziku. U obzir se ne uzimaju učinci diversifikacije između rizika, što odražava razborit pristup Grupe održavanju dovoljnog internog kapitala u vremenima kada se korelacije između rizika mogu dramatično promijeniti (kao u vrijeme određenih stresiranih uvjeta). Najveći dio zahtjeva za ekonomskim kapitalom dolazi od kreditnog rizika, koji na kraju 2023. čini 75,71% ukupnih internih kapitalnih zahtjeva.

Izračun internog kapitala ili potencijala pokrića potrebnog za pokrivanje rizika iz Pillara 2/neočekivanih gubitaka temelji se na Pillar 1+ pristupu. Naime, CRR i CRR II (Uredba (EU) br. 575/2013 i 876/2019) regulatorni kapital uskladjuju s internim komponentama kapitala, odnosno prilagodbama iz Pillara 2, koje su potrebne za izračun internog kapitala koji se smatra dovoljnim za pokrivanjem gubitaka s ekonomskog stajališta (npr. isključenje instrumenata dodatnog osnovnog kapitala i instrumenata osnovnog kapitala, očekivani višak gubitaka/dodatak manjka iz Pillara 2, dobit iz godine u godinu, ako se već ne razmatra u kapitalu iz Pillara 1 itd.).

Potencijal za pokriće mora biti dovoljan za apsorpciju rizika iz Pillara 2/neočekivanih gubitaka koji proizlaze iz poslovanja ESB grupe u bilo kojem trenutku (uobičajeno i stresirano), što se odražava u sklonosti grupe riziku kroz limite utvrđene za adekvatnost ekonomskog kapitala ESB grupe i iskorištenost adekvatnosti kapitala. Na kraju 2023. adekvatnost ekonomskog kapitala iznosila je 47,73 %, što je u potpunosti u skladu sa definiranim RAS limitima.

Uprava i Nadzorni odbor (uključujući Odbor za rizike Nadzornog odbora) izvještavaju se na kvartalnoj razini o razini adekvatnosti kapitala putem ICAAP izvješća koje uključuje kretanja profila rizika, raspoloživi kapital (potencijal za pokriće), razmatranje potencijalnih gubitaka u stresnim situacijama, stupanj iskorištenosti limita i status adekvatnosti kapitala.

26. Upravljanje rizicima (nastavak)

Upravljanje rizicima i kapitalom na razini Grupe (nastavak)

Planiranje i predviđanje rizika

Proces planiranja ESB grupe ključan je za raspodjelu kapitala te adekvatno odražava profil rizika u okviru strategije, praćenja, procesa i upravljanja unutar ESB grupe.

Ključni indikatori rizika, obuhvaćeni okvirom za planiranje rizika, uključuju indikatore koji pružaju pregled nastalih ili potencijalnih rizika u pogledu kretanja portfelja i gospodarskog okruženja. Pokazatelji uključuju RWA (i povezane indikatore), indikatore uspješnosti portfelja (npr. NPL/NPE i dr.), kao i druge indikatore u nadležnosti Službe za upravljanje rizicima zahtijevane od strane regulatornih tijela.

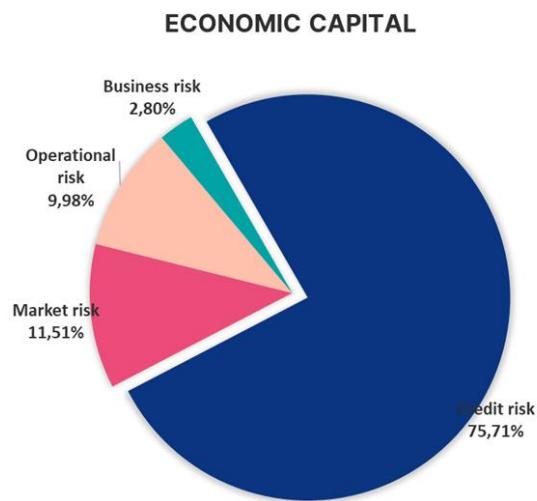
Aktivnosti planiranja provode se u bliskoj suradnji sa ostalim Službama i slijede jasnu upravljačku strukturu kako bi se osigurao adekvatan proces planiranja rizika.

Alokacija kapitala

Važan dio procesa planiranja rizika je alokacija kapitala na društva ESB Grupe, poslovne linije i segmente. Proces podrazumijeva usku suradnju Službe za integrirano upravljanje rizicima, Sektora rizika Erste grupe i Kontrolinga. Uvidi stečeni kroz ICAAP i kontroling procese koriste se za alokaciju kapitala uzimajući u obzir povrat u odnosu na rizik.

Ukupni kapitalni zahtjevi ESB grupe prema vrsti rizika

Sljedeći dijagram prikazuje raspoređenost ekonomskih kapitalnih zahtjeva prema vrsti rizika:

Parametri rizika i rejting modeli

Interni stručni timovi razvijaju i kontinuirano unapređuju interne rejting modele i parametre rizika. Svi Pillar 1 i Pillar 2 modeli, kao i MSF19 modeli podliježu godišnjem sagledavanju njihovih učinka, uzimajući u obzir uključivanje najnovijih podataka u procjenu parametara rizika, kao i redovite cikluse cijelovite kontrole modela. Razvoj modela slijedi interni metodološki standard na razini Grupe i koristi relevantne podatke koji obuhvaćaju odgovarajuće tržište. Na taj način Erste Grupa osigurava dostupnost rejting modela s najboljom mogućom sposobnošću predviđanja na svojim glavnim tržištima.

Novi rejting modeli za Corporate-SME, Group Corporate i Group Large Corporate klijente su odobreni od regulatora tijekom 2022. te su implementirani u siječnju 2023. PD parametri, korištenog za izračun rizikom ponderirane aktive, za segment gospodarstva, uključujući MSP, grupne klijente i velike klijente, su ažurirani sa implementacijom novih rejting modela. Dodatno, ažurirani su i PD parametri za segment države u četvrtom kvartalu 2023. godine. U četvrtom kvartalu 2023. također je bio provedeno i redovno ažuriranje IFRS9 parametara, uključujući i „Forward Looking Information“ komponentu.

26. Upravljanje rizicima (nastavak)

Upravljanje rizicima i kapitalom na razini Grupe (nastavak)

Upravljanje rizikom ponderiranom aktivom (Risk Weighted Assets - RWA)

S obzirom na činjenicu da se na temelju rizikom ponderirane aktive izračunavaju regulatorni kapitalni zahtjevi Banke/Grupe i omjeri kapitala kao ključni pokazatelji uspješnosti poslovanja, poseban naglasak je stavljen na postizanje ciljanih vrijednosti RWA. Rezultati mjesecne RWA analize koriste se za unaprjeđivanje izračuna, kvalitete parametara i podataka kao i najefikasnije primjene Bazelskog okvira. Banka je uspostavila proces praćenja, planiranja i definiranja ciljanih vrijednosti RWA. Uprava Banke redovito je informirana o razinama RWA i usklađenosti s razinama postavljenima unutar Izjave o sklonosti preuzimanju rizika (RAS).

Omjer finansijske poluge

Omjer finansijske poluge predstavlja omjer između osnovnog kapitala (Tier 1) i mjere izloženosti u skladu s člankom 429. CRR-a. U suštini, izloženost predstavlja zbroj neponderiranih bilančnih i vanbilančnih pozicija uzimajući u obzir vrednovanje i prilagodbe rizika definirane unutar CRR-a. Uprava se kvartalno obavještava o razini omjera finansijske poluge Banke i Grupe te usklađenosti s limitima i ciljnim vrijednostima postavljenima unutar Izjave o sklonosti preuzimanju rizika (RAS).

Plan oporavka

U skladu sa Zakonom o sanaciji kreditnih institucija i investicijskih društava, Plan oporavka ESB grupe jednom godišnje se dostavlja Joint Supervisory Team-u (JST) kao prilog Planu oporavka Erste Group. ECB i HNB redovito ocjenjuju Plan oporavka ESB grupe. Planom se određuju mjere jačanja kapitala i izvora likvidnosti banke kako bi se pripremila za niz scenarija, uključujući idiosinkratski i makroekonomski. Okvir za oporavak uglavnom se usklađuje s okvirom za sklonost preuzimanju rizika, osiguravajući sveobuhvatno upravljanje rizicima na razini Banke i Grupe. Upravljanje oporavkom opisano u Planu osigurava pravodobnu identifikaciju i pravilno upravljanje bilo kojom situacijom oporavka. Važno je pokazati da je u slučaju ozbiljne krize koja je blizu stanja neuspjeha ili vjerojatnosti neuspjeha dostupan dovoljan kapacitet za oporavak. Nadalje, procjena Plana oporavka i procjena cijelokupnog kapaciteta oporavka dio su postupka nadzorne provjere i ocjene (eng. the Supervisory Review and Evaluation Process - SREP).

Plan sanacije i MREL

Banka surađuje sa sanacijskim tijelima u izradi sanacijskih planova na temelju Zakona o sanaciji kreditnih institucija i investicijskih društava i Uredbe EU-a br. 806/2014 o uspostavi Jedinstvenog sanacijskog mehanizma (SRM uredba).

Zakonodavnim okvirom omogućuje se sanacijska strategija s više točaka ulaska (MPE) ili jedinstvenom točkom ulaska (SPE) unutar pojedine zemlje. Sanacijska tijela donijela su zajedničku odluku za Erste grupu kojom se definira MPE pristup koji čini šest zasebnih sanacijskih skupina u okviru ovisnih društava Erste grupe i Austrija, ali sa SPE pristupima unutar pojedine zemlje. To rezultira sanacijskim skupinama u Austriji, Češkoj, Hrvatskoj, Mađarskoj, Rumunjskoj i Slovačkoj. U skladu s MPE strategijom Erste Group ima više od jedne ulazne točke za sanaciju (Resolution Entity Level). Sanacijska tijela redovito ažuriraju planove (uključujući sanacijsku strategiju i odluke o MREL-u) koji podliježu Zajedničkoj odluci donesenoj od strane članova Sanacijskog kolegija.

Direktiva o oporavku i sanaciji banaka (BRRD) uvela je minimalni zahtjev za vlastitim sredstvima i prihvatljivim obvezama (MREL). Nacionalna sanacijska tijela dostavljaju obavijesti o MREL-u na razini sanacijskih grupa i relevantnih pojedinačnih društava, odražavajući strategiju sanacije, na temelju zajedničke odluke MREL-a koju je donio sanacijski kolegij. Zahtjevi za MREL izraženi su kao postotak ukupnog iznosa izloženosti riziku (TREA), kao i izloženosti omjeru finansijske poluge (LRE).

ESB grupa primila je u svibnju 2023. Zajedničku odluku kojom se utvrđuje minimalni zahtjev za regulatorni kapital i prihvatljive obveze za sanacijsku grupu u Hrvatskoj. Zahtjev obuhvaća obvezujuće konačne zahtjeve od 1. siječnja 2024. Informacije o ciljevima MREL-a objavljene su na internetskim stranicama Banke na temelju rješenja izdanog od strane Hrvatske narodne banke. MREL metodologija integrirana je u RAS i okvir oporavka ESB grupe.

27. Pregled i praćenje kreditnog rizika

ESG upravljanje rizicima

Banka je integrirala ESG čimbenike (okolišni, socijalni i upravljački faktori, engl. *environmental, social and governance*) u okvir upravljanja rizicima kao i u proces definiranja industrijskih strategija. Za definiranje industrija posebno osjetljivih na ESG rizike koristi se ESG Factor Heatmap koji ujedno služi i kao instrument za prepoznavanje određenih segmenata industrija koji su posebno izloženi ESG rizicima. Banka ima definirane industrijske strategije i standarde kreditiranja kako bi podržala cijelokupan proces upravljanja portfeljem uvažavajući čimbenike ESG rizika, a što je temelj za donošenje odluka o tome koji klijenti i koje transakcije se uklapaju u portfelj Banke.

Nadalje, Banka je uspostavila okvir za procjenu materijalnih ESG čimbenika, povezanih rizika i prihvatljivih ublažavajućih strategija u procesima kreditiranja i dodjele internog rejtinga. Na taj način, Banka uzima u obzir čimbenike ESG rizika prilikom donošenja kreditnih odluka.

Za velike korporativne klijente te transakcije vezane uz financiranje poslovnih nekretnina i izgradnje stambenih nekretnina za prodaju, Banka provodi ESG analizu putem interne digitalne platforme na kojoj se nalazi ESG Upitnik. Spomenuti ESG Upitnik je obvezan u procesu odobravanja kredita i kasnijeg praćenja klijenta. Putem ovog Upitnika, Banka može utvrditi u kojoj mjeri je ESG strategija klijenta usklađena s odgovarajućim industrijskim strategijama. Provođenjem sveobuhvatne procjene ESG rizika, Banka može utvrditi na koji način određeni ESG čimbenici imaju pozitivan ili negativan utjecaj na finansijske rezultate klijenata. Upitnik omogućuje Banci da identificira ESG rizike ili prilike na strani klijenata. Određena pitanja unutar Upitnika također mogu zahtijevati dodatnu dubinsku procjenu kako bi se razumjela priroda i ozbiljnost ESG rizika kojima je klijent izložen. ESG Upitnik je sastavni dio Kreditnog zahtjeva i ažurira se najmanje jednom godišnje, što Banci omogućuje razumijevanje poslovnog modela klijenta u kontekstu tranzicije stakleničkih plinova. U 2023. godini, u skladu s ciljevima dekarbonizacije Erste Grupe, uvedene su dodatne smjernice za kreditiranje klijenata koji pripadaju određenim industrijama, ovisno o njihovim komuniciranim strategijama prilagodbe u skladu s klimatskim znanstvenim preporukama.

Nadalje, ESG relevantni podaci prikupljaju se za određene tipove kolateralima, definirano u Pravilniku o kolateralima za procjenjivanje nekretnina te za potrebe dokumentiranja i izvještavanja.

Kada je riječ o mjerenu kreditnog rizika i internim modelima, odgovarajući projekt za definiranje i prikupljanje relevantnih pokretača klimatskih rizika za sve sustave ocjenjivanja započeo je 2022. na razini Erste grupe kako bi se osiguralo eksplicitno obuhvaćanje klimatskih rizika u budućim inicijativama za razvoj modela. U 2023. faktori ESG-a razmatraju putem procjene soft facts-a u modelima za ocjenjivanje korporativnih klijenata. Dodatno, Banka je u procesu analize kako ESG rizike uključiti u mjereno očekivanog kreditnog gubitka (ECL). Na 31. prosinac 2023. korištenje overlay-a se ne smatra potrebnim.

Za procjenu i upravljanje fizičkim rizicima, Erste Grupa koristi *Munich Re Location Risk Intelligence*. Tijekom prošle godine, Erste Grupa je provela procjenu materijalnosti fizičkih rizika u suradnji sa Sveučilištem u Graz-u (engl. *University of Graz*) s ciljem identifikacije ključnih hazarda i scenarija klimatskih promjena relevantnih za portfelj kolateralna Erste grupe. Rezultati procjene istaknuli su važnost rječnih poplava, požara (engl. *fire weather stress*), suša, porast razine mora i toplinski stress.

Kako bi procijenila potencijalni utjecaj fizičkih rizika, Erste grupa je provela interno testiranje na stres koji je uključio novorazvijeni model fizičkih rizika u 2023. Rizik od rječnih poplava utvrđen je kao najrelevantniji rizik za Erste grupu primjenom ocjena za klimatske hazarde od strane Munich Re na portfelj kolateralna Erste grupe.

Među industrijama koje su prikazane u tablici „Izloženost kreditnom riziku prema industriji“ u nastavku ovog poglavlja, Erste grupa je u prvom koraku identificirala, u sklopu strateške klimatske inicijative „Net Zero Banking Alliance“, određene industrije (u kojima je Erste grupa izložena visokim emisijama stakleničkih plinova zbog izloženosti kreditnom riziku ili intenzitetu emisija) kao važne poluge za postavljanje ciljeva za 2030. podupirući time migraciju tranzicijskog rizika portfelja finaciranih emisija Erste Grupe. Erste Grupa je uspostavila ciljeve za sljedeće industrije: privatna kućanstva (krediti osigurani nekretninama), poslovne nekretnine, proizvodnja električne energije, proizvodnja toplinske energije, proizvodnja cementa, proizvodnja automobila, nafta i plin, te željezo i čelik.

27. Pregled i praćenje kreditnog rizika (nastavak)

Metode upravljanja kreditnim rizikom

Kreditni rizik proizlazi iz tradicionalnih poslova kreditiranja i ulaganja Banke. Uključuje gubitke proizašle kao rezultat stupanja dužnika u status neispunjena obveza (faza umanjenja 3) i očekivane kreditne gubitke dužnika koji se ne nalaze u statusu neispunjena obveza, a izračunavaju se temeljem jednogodišnjeg očekivanog gubitka (faza umanjenja 1) ili cijeloživotnog očekivanog gubitka (faza umanjenja 2).

Operativne odluke o kreditiranju su u odgovornosti organizacijskih jedinica unutar funkcije kontrole rizika.

U svrhu uspješnog upravljanja rizicima svi podaci potrebni za upravljanje kreditnim rizikom i učinkom, te provođenje upravljanja rizikom ponderirane aktive i kapitalnih zahtjeva se redovito pune u središnju bazu podataka koja se koristi za upravljanje rizicima, a kvaliteta tih podataka se redovito kontrolira. Stoga organizacijske jedinice u sklopu Sektora upravljanja rizicima redovito koriste bazu podataka za izvještavanje o kreditnom riziku, a čime je osigurana centralizirana analiza te ujednačen način izračunavanja pokazatelja kao i segmentacija diljem Banke i Grupe u cjelini. Izvještavanje o kreditnom riziku sastoji se od redovitih izvještaja o kreditnom portfelju za interne i eksterne primatelje te omogućuje konstantno praćenje o razvoju kreditnog rizika, odnosno omogućuje menadžmentu poduzimanje kontrolnih postupaka. Internim primateljima tih izvještaja se podrazumijevaju, povrh ostalih, Nadzorni odbor kao i Uprava te risk manageri, direktori poslovnih linija i interna revizija.

Interni sustav ocijenjivanja

Banka ima implementirane strategije poslovanja i rizika, kao i politike kreditiranja te procesa odobravanja koje se redovito, a najmanje na godišnjoj osnovi, ažuriraju i prilagođavaju. One obuhvaćaju proces kreditiranja u cjelini, uvažavajući prirodu, obuhvat te razinu rizika transakcija te uključenih drugih ugovornih strana. Odobravanje kredita je temeljeno na kreditnoj kvaliteti klijenta, vrsti kredita, kolateralu, sustavu dodatnih uvjeta te ostalih faktora umanjenja kreditnog rizika.

Procjena rizika neispunjena obveza druge ugovorne strane u Banci se temelji na vjerojatnosti klijentova stupanja u status neispunjena obveza (PD). Za svaku izloženost kreditnom riziku te kreditnu odluku Banka određuje interni rejting koji predstavlja jedinstvenu mjeru rizika za neispunjene obveze druge ugovorne strane. Interni rejting svakog klijenta je ažuriran najmanje na godišnjoj osnovi (godišnji proces re-odobrenja). Rejtinzi klijenta u slabijim kategorijama rizika ažuriraju se češće.

Osim određivanja kapitalnih zahtjeva, glavni cilj internih rejtinga je podrška donošenju odluka za kreditiranje te uvjeta kreditnih linija. Interni rejtinzi određuju nivo odobrenja u strukturi Banke kao i procedure praćenja za postojeće izloženosti. Na kvantitativnom nivou, interni rejtinzi utječu na zahtijevanu cijenu rizika kao i određivanje potrebnih rezervacija.

Kao što je prethodno spomenuto, interni rejting je ključni element za izračun RWA koji se također koristi u procjenjivanju internih kapitalnih zahtjeva prema Pillar-u 2 (ICAAP). PD vrijednosti odražavaju dvanaestomjesečnu vjerojatnost nastupanja statusa neispunjena obveza zasnovanu na dugogodišnjem prosjeku stopa neispunjena obveza. Banka dodjeljuje marže konzervativnosti na izračunati PD ovisno o granularnosti portfelja i relevantnoj povijesti podataka. PD vrijednosti validiraju se jednom godišnje, a što je u skladu i s validacijom koja se provodi na razini pojedinih rejting metoda.

Interni rejtinzi uzimaju u obzir sve raspoložive informacije potrebne za procjenu rizika od klijentova stupanja u status neispunjavanja obveza. Za klijente iz segmenta gospodarstva, interni rejtinzi uzimaju u obzir financijsku snagu klijenta, mogućnost eksterne podrške i druge informacije o poduzeću. Za segment građanstva i malog poduzetništva interni rejtinzi se baziraju uglavnom na bihevioralnom i aplikacijskom skoringu, ali isto tako se koriste demografske i financijske informacije. Primjenjuje se ograničavanje rejtinga ovisno o članstvu u grupi ekonomski povezanih jedinica i državi glavne ekonomske aktivnosti.

Sve rezultate (građanstvo i gospodarstvo) redovito validira centralna organizacijska jedinica za validaciju, a na osnovu standardne metodologije Erste Grupe. Validacija se provodi korištenjem statističkih tehniku pri čemu se rezultati validacijskog procesa izvještavaju višem rukovodstvu i regulatorima. Banka se pridržava svih standarda Erste Grupe iz perspektive razvoja modela i održavanja procesa. Svi novi modeli i modifikacije postojećih modela u Erste Grupi (rejting modeli i parametri rizika) kao i metodološki standardi se pregledavaju od strane nadležne organizacijske jedinice Erste Holding-a što osigurava integritet širom Erste Grupe kao i konzistentnost modela i metodologija. Modele odobrava lokalni Odbor za modele.

27. Pregled i praćenje kreditnog rizika (nastavak)

Kategorije kreditnog rizika

Klasifikacija kreditne imovine u ocjene rizika je temeljena na sustavu internih rejtinga Banke koja koristi dvije interne skale za klasifikaciju rizika: za klijente koji nisu u statusu neispunjena obveza koristi se skala od 8 ocjena rizika (za fizičke osobe u sektoru građanstva) te 13 ocjena rizika (za sve ostale kategorije). Klijenti koji su u statusu neispunjena obveza imaju zasebnu ocjenu rizika.

Za potrebe eksternog izvještavanja, interni rejtinzi Banke su grupirani u sljedeće četiri kategorije rizika:

Nizak rizik: klijenti s dobro uspostavljenom te dužom suradnjom s Bankom i Grupom ili veliki, međunarodno priznati klijenti. Klijenti sa snažnom finansijskom pozicijom bez očekivanih finansijskih poteškoća u budućnosti. Klijenti građanstva koji imaju dugu povijest sa Bankom ili klijenti koji koriste širok obujam proizvoda. Klijenti koji nemaju kašnjenja u plaćanju obveza trenutno, niti u posljednjih 12 mjeseci. Pri tome se novi poslovi, općenito, sklapaju sa klijentima iz ove kategorije.

Poseban nadzor: klijenti koji imaju povijest kašnjenja u plaćanjima, povijest statusa neispunjavanja obveza ili finansijski podaci ukazuju na ranjivosti temeljem kojih bi mogli ući u probleme podmirivanja dugova u srednjem roku. Klijenti građanstva s ograničenom štednjom ili vjerovatnim problemima u plaćanju koji pokreću podsjetnike za ranu naplatu.

Ispod standarda: Klijenti osjetljivi na negativne finansijske i ekonomski utjecaje te ukazuju na povećanu vjerovatnost nastanka statusa neispunjena obveza.

Neprihodujuća izloženost: klijenti kojima je zabilježen jedan ili više kriterija za nastupanje statusa neispunjene obveze sukladno članku 178. Uredbe 575/2013 te podzakonskim aktima Hrvatske narodne banke, a precizno propisana internim aktima Banke: neizvjesna naplata, kašnjenja u plaćanju sa materijalno značajnom izloženosti dulje od 90 dana, restrukturiranje koje je uzrokovalo gubitak Banci, realizacija kreditnog gubitka ili pokretanje stečajnog postupka. S ciljem utvrđivanja statusa neispunjene obveze Banka primjenjuje pristup na razini klijenta, uključujući i Retail klijente; ako je klijent u statusu neispunjavanja obveza po jednom proizvodu, tada se i ostali proizvodi tog klijenta klasificiraju kao neprihodujući.

U Banci, default status uzrokuje umanjenje kreditne imovine putem ispravka vrijednosti i stage 3 klasifikaciju prema MSFI9 (više detalja u podoglavlju Finansijski instrumenti – umanjenje vrijednosti prema MSFI-u 9). Defaultom se smatra:

_ dužniku je dospjela bilo koja materijalno značajna obveza prema instituciji, matičnom društvu ili nekom od ovisnih društava duže od 90 uzastopnih dana; i/ili

_ postoji vjerovatnost da klijent neće u cijelosti podmiriti svoje obveze u potpunosti bez realizacije kolaterala prema instituciji, matičnom društvu ili nekom od ovisnih društava.

Praćenje kreditnog rizika

S ciljem pravovremenog upravljanja kreditnim rizikom, obavlja se redovita analiza rizika klijenta, koja uključuje redovit status rejtinga, mogućnost otplata, reviziju kolaterala te usklađivanje sa ugovorenim uvjetima.

Cilj Banke je pravovremeno prepoznavanje bilo kojeg pogoršanja u kvaliteti kreditnog portfelja koje može uzrokovati materijalne gubitke za Banku. Banka kroz proces redovnih reodbrenja analizira cijelokupni status dužnika. Važnost redovitog reodbrenja kreditnih izloženosti je u redovitom praćenju klijenta kao i kvalitetu portfelja te predstavlja dodatnu mjeru u optimizaciji izloženosti kreditnom riziku Banke.

Banka provodi evaluaciju kreditne kvalitete temeljem informacija o klijentu, također uvezši u obzir sve informacije klijenta kao i prethodnu kreditnu povijest između Banke i klijenta.

27. Pregled i praćenje kreditnog rizika (nastavak)

U Banci je implementiran proces praćenja signala ranog upozorenja (EWS) koji je standardiziran na razini Erste Grupe s ciljem proaktivne identifikacije negativnih kretanja. Procesom praćenja signala ranog upozorenja upravlja Sektor upravljanja kreditnim rizikom. Nakon što se signali ranog upozorenja kreiraju i potvrde, pokreće se proces procjene kreditne sposobnosti cijelokupne izloženosti klijenta uz, po potrebi, uvođenje odgovarajućih mjera sa svrhom umanjenja rizika. Sastanci na kojima se raspravljaju klijenti uvršteni na watch listu se redovito održavaju s ciljem praćenja klijenata sa slabijim bonitetom za koje se uvode i prate preventivne mjere. Za male poduzetnike (Micro) i fizičke osobe praćenje se bazira na automatiziranim ranim signalima upozorenja. U upravljanju rizicima retail klijenata, rani signali upozorenja za negativna kretanja portfelja uključuju, na primjer, kvarenje kvalitete novih plasmana ili smanjenje učinkovitosti rane naplate i zahtijevaju odgovarajuće kontra mjere. Dodatno, prate se klijenti sa uočenim ranim signalima upozorenja čak i ako još uvijek redovno podmiruju svoje ugovorne obveze.

Rano prepoznavanje povećanog rizika

Banka primjenjuje metode ranog prepoznavanja povećanog kreditnog rizika sa ciljem povećanja uspješnosti naplate čak i u slučajevima smanjenja kvalitete kreditnog portfelja. Povećanje kreditnog rizika na razini klijenta i portfelja vrši se praćenjem svih relevantnih informacija te predviđanjem promjena varijabli u budućem periodu koja prvenstveno uključuje dosadašnje klijentovo ponašanje u podmirenju obveza te praćenjem informacija s tržišta.

Tako se praćenjem sljedećih promjena osigurava pravovremeno prepoznavanje povećanog kreditnog rizika:

- _ uvjeti na tržištu,
- _ promjena u reitingu,
- _ kašnjenja,
- _ praćenje uvjeta na tržištu također podrazumijeva praćenje svih makroekonomskih varijabli, kao i njihova evaluacija kroz budući period.

28. Izloženost kreditnom riziku

Izloženost kreditnom riziku odnosi se na sljedeće pozicije u Izvještaju o finansijskom položaju:

- _ Ostali depoziti po viđenju kreditnim institucijama;
- _ Finansijska imovina koja se drži radi trgovanja;
- _ Finansijska imovina koja se ne drži radi trgovanja, a čija se fer vrijednost mjeri kroz račun dobiti i gubitka
- _ Finansijska imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit;
- _ Finansijska imovina po amortiziranom trošku;
- _ Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja (za svrhu objavljivanja u dolje navedenim tablicama svaka ugovorna imovina također je uključena u ovu kategoriju);
- _ Imovina namijenjena za prodaju;
- _ Potraživanja s osnove finansijskog najma;
- _ Pozitivna fer vrijednost derivata;
- _ Potencijalne kreditne obveze (najprije finansijske garancije i neiskorištene neopozive kreditne obveze).

Izloženost kreditnom riziku izjednačava bruto knjigovodstvenu vrijednost (ili nominalnu vrijednost u slučaju izvanbilančnih pozicija) izuzimajući:

- _ Rezervacija za finansijsku imovinu;
- _ Rezervacije za preuzete obveze po kreditima i finansijskim garancijama
- _ Rezervacije za ostale obveze;
- _ Kolaterale (uključivo i transfere rizika na garantore);
- _ Efekte netiranja;
- _ Ostala kreditna povećanja;
- _ Ostale efekte umanjenja kreditnog rizika.

Sljedeće tablice prikazuju usklađenje između bruto i neto knjigovodstvene vrijednosti različitih komponenti kreditne izloženosti za Grupu i Banku na dan 31. prosinca 2023. godine i 31. prosinca 2022. godine.

28. Izloženost kreditnom riziku (nastavak)

Usklađenje između bruto i neto knjigovodstvene vrijednosti različitih komponenti kreditne izloženosti

u milijunima EUR	GRUPA				BANKA			
	Izloženost kreditnom riziku	Rezervacije	Rezerve fer vrijednosti	Neto knjigovodstvena vrijednost	Izloženost kreditnom riziku	Rezervacije	Rezerve fer vrijednosti	Neto knjigovodstvena vrijednost
2023.								
Ostali depoziti po viđenju	46	-	-	46	12	-	-	12
Financijska imovina koja se drži radi trgovanja	23	-	-	23	23	-	-	23
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti ili gubitka	6	-	-	6	6	-	-	6
Dužnički vrijednosni papiri	6	-	-	6	6	-	-	6
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	1.148	(3)	(52)	1.093	1.091	(3)	(49)	1.039
Dužnički vrijednosni papiri	1.148	(3)	(52)	1.093	1.091	(3)	(49)	1.039
Financijska imovina po amortiziranom trošku	10.641	(284)	-	10.357	9.868	(248)	-	9.620
Dužnički vrijednosni papiri	1.804	(1)	-	1.803	1.758	(1)	-	1.757
Krediti i potraživanja od kreditnih institucija	68	-	-	68	31	-	-	31
Krediti i potraživanja od klijenata	8.769	(283)	-	8.486	8.079	(247)	-	7.832
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	185	(15)	-	170	115	(6)	-	109
Potraživanja s osnove financijskog najma	487	(4)	-	483	-	-	-	-
Potencijalne kreditne obveze	2.452	(17)	-	-	2.205	(15)	-	-
Preuzeta financijska jamstva	904	(9)	-	-	838	(9)	-	-
Potencijalne kreditne obveze	1.099	(8)	-	-	943	(6)	-	-
Ostale preuzete obveze	449	-	-	-	424	-	-	-
Ukupno	14.988	(323)	(52)	12.178	13.320	(272)	(49)	10.809
2022.								
Ostali depoziti po viđenju	89	-	-	89	24	-	-	24
Financijska imovina koja se drži radi trgovanja	26	-	-	26	26	-	-	26
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti ili gubitka	5	-	-	5	5	-	-	5
Dužnički vrijednosni papiri	5	-	-	5	5	-	-	5
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	1.334	(9)	(109)	1.216	1.278	(9)	(103)	1.166
Dužnički vrijednosni papiri	1.334	(9)	(109)	1.216	1.278	(9)	(103)	1.166
Financijska imovina po amortiziranom trošku	9.733	(303)	-	9.430	9.008	(265)	-	8.743
Dužnički vrijednosni papiri	1.331	(1)	-	1.330	1.290	-	-	1.290
Krediti i potraživanja od kreditnih institucija	384	-	-	384	345	-	-	345
Krediti i potraživanja od klijenata	8.018	(302)	-	7.716	7.373	(265)	-	7.108
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	189	(17)	-	172	123	(6)	-	117
Potraživanja s osnove financijskog najma	406	(6)	-	400	-	-	-	-
Potencijalne kreditne obveze	2.378	(35)	-	-	2.119	(33)	-	-
Preuzeta financijska jamstva	732	(13)	-	-	674	(11)	-	-
Potencijalne kreditne obveze	1.646	(22)	-	-	1.445	(22)	-	-
Ostale preuzete obveze	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno	14.160	(370)	(109)	11.338	12.583	(313)	(103)	10.081

Rezervacije za kreditne gubitke uključuju ispravak vrijednosti za financijsku imovinu po amortiziranom trošku (uključujući potraživanja s osnove financijskog najma te potraživanja od kupaca i ostala potraživanja) i po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (FVOCI), a također i rezervacije za izvanbilančne izloženosti. Rezerve fer vrijednosti odnose se na prilagodbu fer vrijednosti financijskih instrumenata mjerenih po FVOCI.

U 2023. godini, ostale preuzete obveze po kreditima su dio ostalih preuzetih obveza uslijed metodoloških promjena, dok su u 2022. ostale preuzete obveze po kreditima dio potencijalnih kreditnih obveza te iznose 460 milijuna EUR.

Bilješke uz finansijske izvještaje
za godinu koja završava 31. prosinca 2023.

28. Izloženost kreditnom riziku (nastavak)

Podjela izloženosti kreditnom riziku

U nastavku je prikazana izloženost kreditnom riziku kategorizirana na sljedeći način:

- _ po industriji i u skladu s MSFI 9,
- _ prema regiji i kategoriji rizika,
- _ po poslovnom segmentu i kategoriji rizika.

Nakon toga izloženost kreditnom riziku prikazana je prema:

- _ izloženost kreditnom riziku, forbearancea izloženost i rezervacije,
- _ izloženost kreditnom riziku po finansijskim instrumentima i kolateralima.

Izloženost kreditnom riziku po industriji u skladu s MSFI

u milijunima EUR				POCI	Izloženost kreditnom riziku (AC i FVOCI)	Nije predmet MSFI 9 rezerviranja	GRUPA
	Faza umanjenja 1	Faza umanjenja 2	Faza umanjenja 3				Ukupno
2023.							
Prirodni resursi i roba	286	122	11	-	419	22	441
Opskrba električnom energijom	251	453	1	-	705	33	738
Građevina i građevni materijal	690	106	21	4	821	136	957
Automoto	144	13	2	-	159	19	178
Ciklički potrošački proizvodi	374	48	15	-	437	52	489
Neciklički potrošački proizvodi	340	23	14	1	378	51	429
Strojevi	149	16	1	-	166	44	210
Transport	831	54	4	1	890	14	904
Telekomunikacije, mediji, tehnologija	164	19	1	-	184	20	204
Zdravstvo i usluge	293	55	5	1	354	43	397
Hoteli i industrija zabave	617	225	31	8	881	9	890
Nekretnine	821	62	18	7	908	3	911
Javni sektor	3.647	164	-	-	3.811	-	3.811
Finansijske institucije	343	4	-	-	347	31	378
Privatna kućanstva	3.141	762	147	1	4.051	-	4.051
Ukupno	12.091	2.126	271	23	14.511	477	14.988
GRUPA							
u milijunima EUR	Faza umanjenja 1	Faza umanjenja 2	Faza umanjenja 3	POCI	Izloženost kreditnom riziku (AC i FVOCI)	Nije predmet MSFI 9 rezerviranja	Ukupno
2022.							
Prirodni resursi i roba	273	136	15	-	424	7	431
Opskrba električnom energijom	5	702	1	-	708	69	777
Građevina i građevni materijal	482	161	27	5	675	167	842
Automoto	108	21	3	-	132	10	142
Ciklički potrošački proizvodi	375	69	17	1	462	50	512
Neciklički potrošački proizvodi	273	22	18	2	315	45	360
Strojevi	106	17	2	2	127	44	171
Transport	714	67	9	1	791	5	796
Telekomunikacije, mediji, tehnologija	171	14	2	-	187	27	214
Zdravstvo i usluge	280	25	7	-	312	44	356
Hoteli i industrija zabave	564	274	26	9	873	11	884
Nekretnine	685	65	10	8	768	3	771
Javni sektor	3.657	303	-	-	3.960	-	3.960
Finansijske institucije	377	2	-	-	379	35	414
Privatna kućanstva	2.642	734	153	1	3.530	-	3.530
Ukupno	10.712	2.612	290	29	13.643	517	14.160

28. Izloženost kreditnom riziku (nastavak)

Izloženost kreditnom riziku po industriji u skladu s MSFI 9 (nastavak)

u milijunima EUR	Faza umanjenja 1	Faza umanjenja 2	Faza umanjenja 3	POCI	Izloženost kreditnom riziku (AC i FVOCI)	Nije predmet MSFI 9 rezerviranja	BANKA Ukupno
2023.							
Prirodni resursi i roba	263	116	10	-	389	23	412
Opskrba električnom energijom	228	451	1	-	680	33	713
Građevina i građevni materijal	608	61	18	4	691	127	818
Automoto	111	6	1	-	118	19	137
Ciklički potrošački proizvodi	266	30	12	-	308	46	354
Neciklički potrošački proizvodi	268	16	15	1	300	47	347
Strojevi	141	14	-	-	155	44	199
Transport	736	35	4	1	776	13	789
Telekomunikacije, mediji, tehnologija	126	16	1	-	143	17	160
Zdravstvo i usluge	239	41	3	-	283	41	324
Hoteli i industrijia zabave	588	202	15	8	813	7	820
Nekretnine	791	51	19	7	868	2	870
Javni sektor	3.477	162	-	-	3.639	-	3.639
Finansijske institucije	310	4	-	-	314	34	348
Privatna kućanstva	2.587	677	125	1	3.390	-	3.390
Ukupno	10.739	1.882	224	22	12.867	453	13.320
2022.							
Prirodni resursi i roba	258	132	14	-	404	7	411
Opskrba električnom energijom	-	685	1	-	686	68	754
Građevina i građevni materijal	410	120	25	5	560	158	718
Automoto	82	16	3	-	101	10	111
Ciklički potrošački proizvodi	271	48	13	1	333	46	379
Neciklički potrošački proizvodi	225	14	16	2	257	42	299
Strojevi	100	16	2	2	120	41	161
Transport	637	52	6	1	696	3	699
Telekomunikacije, mediji, tehnologija	138	10	1	-	149	21	170
Zdravstvo i usluge	225	19	5	-	249	40	289
Hoteli i industrijia zabave	544	238	16	9	807	10	817
Nekretnine	666	55	9	8	738	4	742
Javni sektor	3.501	302	-	-	3.803	1	3.804
Finansijske institucije	293	1	-	-	294	40	334
Privatna kućanstva	2.111	655	128	1	2.895	-	2.895
Ukupno	9.461	2.363	239	29	12.092	491	12.583

28. Izloženost kreditnom riziku (nastavak)

Izloženost kreditnom riziku po regiji i kategoriji rizika

Sljedeće tablice prikazuju izloženost kreditnom riziku Banke (Grupe) podijeljenu po regijama i kategoriji rizika na 31. prosinca 2023. i 31. prosinca 2022.

Izloženost kreditnom riziku po regijama i kategoriji rizika

					GRUPA
u milijunima EUR	Nizak rizik	Poseban nadzor	Ispod standarda	Neprihodujuća izloženost	Izloženost kreditnom riziku
2023.					
Tržište Erste Grupe	12.400	665	73	259	13.397
Austrija	71	-	-	-	71
Hrvatska	12.142	664	73	259	13.138
Srbija	1,00	1	-	-	2
Slovačka	183	-	-	-	183
Mađarska	3	-	-	-	3
Ostale zemlje EU	443	3	-	-	446
Ostale razvijene zemlje	217	1	-	-	218
Tržišta u razvoju	760	127	9	31	927
Jugoistočna Europa/ZND	737	126	9	31	903
Azija	23	-	-	-	23
Bliski istok/Afrika	-	1	-	-	1
Ukupno	13.820	796	82	290	14.988
2022.					
Tržište Erste Grupe	11.639	606	76	285	12.606
Austrija	106	1	-	-	107
Hrvatska	11.310	605	76	285	12.276
Srbija	1	-	-	-	1
Slovačka	220	-	-	-	220
Mađarska	2	-	-	-	2
Ostale zemlje EU	520	3	1	-	524
Ostale razvijene zemlje	153	2	-	1	156
Tržišta u razvoju	493	334	17	30	874
Jugoistočna Europa/ZND	462	334	17	30	843
Azija	30	-	-	-	30
Bliski istok/Afrika	1	0	-	-	1
Ukupno	12.805	945	94	316	14.160

28. Izloženost kreditnom riziku (nastavak)

Izloženost kreditnom riziku po regijama i kategoriji rizika (nastavak)

u milijunima EUR	Nizak rizik	Poseban nadzor	Ispod standarda	Neprihodujuća izloženost	BANKA Izloženost kreditnom riziku
2023.					
Tržište Erste Grupe	11.773	499	38	238	12.548
Austrija	55	-	-	-	55
Hrvatska	11.531	499	38	238	12.306
Srbija	1	-	-	-	1
Slovačka	183	-	-	-	183
Mađarska	3	-	-	-	3
Ostale zemlje EU	417	5	-	-	422
Ostale razvijene zemlje	213	-	-	-	213
Tržišta u razvoju	133	1	-	3	137
Jugoistočna Europa/ZND	119	1	-	3	123
Azija	14	-	-	-	14
Ukupno	12.536	505	38	241	13.320
2022.					
Tržište Erste Grupe	11.034	451	43	261	11.789
Austrija	75	1	-	-	76
Hrvatska	10.736	450	43	261	11.490
Srbija	1	-	-	-	1
Slovačka	220	-	-	-	220
Mađarska	2	-	-	-	2
Ostale zemlje EU	495	3	1	-	499
Ostale razvijene zemlje	152	1	0	1	154
Tržišta u razvoju	75	63	0	3	141
Jugoistočna Europa/ZND	58	63	-	3	124
Azija	16	-	-	-	16
Bliski istok/Afrika	1	-	-	-	1
Ukupno	11.756	518	44	265	12.583

28. Izloženost kreditnom riziku (nastavak)

Izloženost kreditnom riziku po poslovnom segmentu i kategoriji rizika

Izještajni segmenti Banke i Grupe se temelje na organizacijskoj matrici po poslovnim segmentima i kategoriji rizika. Sljedeće tablice prikazuju izloženost kreditnom riziku Banke i Grupe podijeljenu po izještajnim segmentima i kategorijama rizika na 31. prosinca 2023. i 31. prosinca 2022.

Izloženost kreditnom riziku po poslovnom segmentu i kategoriji rizika

GRUPA					
u milijunima EUR	Nizak rizik	Poseban nadzor	Ispod standarda	Neprihodujuća izloženost	Izloženost kreditnom riziku
2023.					
Građanstvo	3.629	602	68	159	4.458
Malo i srednje poduzetništvo	3.072	118	11	79	3.280
Nacionalni klijenti	2.069	59	1	24	2.153
Javni sektor	1.295	14	-	-	1.309
Komercijalno financiranje nekretnina	583	-	2	27	612
Tržište Grupe	11	-	-	-	11
Tržište finansijskih institucija Grupe	155	1	-	-	156
Upravljanje aktivom i pasivom	2.976	1	-	-	2.977
Ostalo	30	1	-	1	32
Ukupno	13.820	796	82	290	14.988
2022.					
Građanstvo	3.102	555	67	171	3.895
Malo i srednje poduzetništvo	2.852	132	14	105	3.103
Nacionalni klijenti	1.788	50	10	21	1.869
Javni sektor	1.462	46	-	-	1.508
Komercijalno financiranje nekretnina	526	-	3	18	547
Tržište Grupe	20	-	-	-	20
Tržište finansijskih institucija Grupe	170	3	-	-	173
Upravljanje aktivom i pasivom	2.853	159	-	-	3.012
Ostalo	32	-	-	1	33
Ukupno	12.805	945	94	316	14.160

28. Izloženost kreditnom riziku (nastavak)

Izloženost kreditnom riziku po poslovnom segmentu i kategoriji rizika (nastavak)

					BANKA
u milijunima EUR	Nizak rizik	Poseban nadzor	Ispod standarda	Neprihodujuća izloženost	Izloženost kreditnom riziku
2023.					
Gradanstvo	3.080	382	29	133	3.624
Malo i srednje poduzetništvo	2.739	85	7	72	2.903
Nacionalni klijenti	1.894	34	-	9	1.937
Javni sektor	1.247	3	-	-	1.250
Komercijalno financiranje nekretnina	581	-	2	26	609
Tržište Grupe	11	-	-	-	11
Tržište finansijskih institucija Grupe	154	-	-	-	154
Upravljanje aktivom i pasivom	2.799	-	-	-	2.799
Ostalo	31	1	-	1	33
Ukupno	12.536	505	38	241	13.320
2022.					
Gradanstvo	2.606	338	31	139	3.114
Malo i srednje poduzetništvo	2.549	101	9	94	2.753
Nacionalni klijenti	1.668	10	1	13	1.692
Javni sektor	1.451	4	-	-	1.455
Komercijalno financiranje nekretnina	525	-	3	18	546
Tržište Grupe	20	-	-	-	20
Tržište finansijskih institucija Grupe	167	3	-	-	170
Upravljanje aktivom i pasivom	2.745	62	-	-	2.807
Ostalo	25	-	-	1	26
Ukupno	11.756	518	44	265	12.583

Iznos otpisan tijekom 2023. godine, koji je još uvijek predmet prisilne naplate, iznosi ukupno 10 milijuna EUR za Grupu i 9 milijuna EUR za Banku (2022.: 41 milijun EUR za Grupu i 39 milijuna EUR za Banku). Kumulativan iznos otpisa, koji je još uvijek predmet prisilne naplate, iznosi 166 milijuna EUR za Grupu i 153 milijuna EUR za Banku.

29. Neprihodujuća izloženost kreditnom riziku i rezervacije za kreditne rizike

Neprihodujuća izloženost kreditnom riziku smanjila se za 25 milijuna EUR, s 316 milijuna EUR na 31. prosinac 2022. na 291 milijun EUR na 31. prosinac 2023. na razini Grupe. U istom razdoblju, neprihodujuća izloženost na razini Banke je smanjena za 23 milijuna EUR, s 265 milijuna EUR na 31. prosinac 2022. na 242 milijuna EUR na 31. prosinac 2023.

Rezervacije za kreditne rizike smanjene su za 44 milijuna EUR na razini Grupe, s 369 milijuna EUR na 31. prosinac 2022. na 325 milijuna EUR na 31. prosinac 2023. Smanjenje rezervacija za kreditne rizike na razini Banke je iznosilo 40 milijuna EUR, s 314 milijuna EUR na 31. prosinca 2022. na 274 milijuna EUR na 31. prosinca 2023.

Pokrivenost neprihodujuće izloženosti rezervacijama za kreditne rizike se smanjila, s 116,8% na 111,7% na razini Grupe, te s 118,3% na 113,2% na razini Banke. Omjer neprihodujuće izloženosti u ukupnoj kreditnoj izloženosti na razini Grupe iznosi 1,9% (2022.: 2,2%) te 1,8% na razini Banke (2022.: 2,1%).

30. Mjerenje očekivanog kreditnog gubitka

Ključni principi i standardi za izdvajanje rezervacije za kreditne rizike u Banci prate procedure Erste Grupe i međunarodne računovodstvene standarde te su detaljno propisani internim politikama.

Izračun rezervacija za gubitke uzrokovane kreditnim rizikom vrši se na mjesecnoj osnovi, na razini izloženosti/imovine, u valuti izloženosti. Za izračun rezervacija, Banka primjenjuje model očekivanog kreditnog gubitka (ECL) temeljen na tri faze (eng. stage) koji se izračunavaju sukladno očekivanim kreditnim gubicima u dvanaestomjesečnom razdoblju ili očekivanim kreditnim gubicima tijekom vijeka trajanja.

Pristup stagea znači da ako finansijska imovina nije prepoznata kao kupljena ili stvorena finansijska imovina umanjena za kreditne gubitke (POCI), tj. finansijska imovina koja je kreditno umanjena pri početnom priznavanju, tada se, ovisno o stanju umanjenja vrijednosti i procjeni povećanja kreditnog rizika, finansijska imovina raspoređuje u jedan od sljedećih stageova:

Klasifikacija prema fazama i definicija kreditno umanjenih finansijskih instrumenata

Faza 1

Uključuje:

- a) Finansijsku imovinu pri početnom priznavanju, osim:
 - i) Imovine POCI
 - ii) Imovine čije je početno (bilančno) priznavanje potaknuto prvim korištenjem obvezujućih preuzetih obveza po kreditima danih drugoj ugovornoj strani za koju je došlo do značajnog pogoršanja kredita od početnog priznavanja, no koja nije u statusu neispunjavanja obveza u vrijeme prve upotrebe
- b) Finansijska imovina koja ispunjava uvjete niskog kreditnog rizika (eng. Low credit risk);
- c) Finansijska imovina bez značajnog povećanja kreditnog rizika od početnog priznavanja bez obzira na njihovu kreditnu kvalitetu

U fazi 1 rezervacije za gubitke uzrokovane kreditnim rizikom izračunavaju se kao ECL u dvanaestomjesečnom razdoblju.

Faza 2

Uključuje finansijsku imovinu koja ima značajan porast kreditnog rizika, ali koja nije kreditno umanjena na datum izvještavanja, uključujući početno priznatu imovinu opisanu pod točkom 1) a) ii).

U fazi 2 rezervacije za gubitke uzrokovane kreditnim rizikom izračunavaju se kao ECL tijekom vijeka trajanja.

Faza 3

Uključuje finansijsku imovinu koja je kreditno umanjena na datum izvještavanja. U pravilu, finansijska imovina je kreditno umanjena kada je na klijentu zabilježen jedan ili više kriterija za nastupanje statusa neispunjavanje obveza sukladno članku 178. Uredbe 575/2013 te podzakonskim aktima Hrvatske narodne banke, a dodatno definirano u dijelu Interni sustav ocjenjivanja. U fazi 3 rezervacije za gubitke uzrokovane kreditnim rizikom izračunavaju se kao ECL tijekom vijeka trajanja.

POCI

POCI uključuje finansijsku imovinu koja je umanjena za kreditne gubitke pri početnom priznavanju, neovisno o tome je li imovina kreditno umanjena na izvještajni datum. Očekivani kreditni gubici za POCI izloženosti izračunavaju se tijekom vremena trajanja te je reflektirano na kreditno prilagođenu efektivnu kamatnu stopu pri početnom priznavanju.

30. Mjerenje očekivanog kreditnog gubitka (nastavak)

Kvantitativni kriteriji

Kvantitativni kriteriji za značajno povećanje kreditnog rizika (SICR) odnose se na nepovoljne promjene u cjeloživotnim i anualiziranim cjeloživotnim vjerovatnostima neispunjavanja obveza, pri čemu se značaj procjenjuje na temelju kombinacije absolutne i relativne promjene. Banka je uspostavila pragove za značajno povećanje kreditnog rizika na temelju i postotne (relativna promjena) i absolutne promjene vjerovatnosti neispunjavanja obveza u odnosu na početno prepoznavanje. Aktiviranje kriterija znači da su spomenute promjene dosegnule ili su veće od postavljenih pragova.

Relativni prag za SICR se računa kao omjer između trenutnog anualiziranog PD i anualiziranog PD-a pri inicijalnom prepoznavanju, uzimajući u obzir preostalu ročnost instrumenta. Prekoračenje praga znači dostizanje takog omjera ili je viši od utvrđenog praga. Navedeni relativni pragovi za procjenu SICR-a utvrđuju se na razini PD segmenta ili na razini klijenta s pripadajućom rejting medotom te su šredmet inicijalne ili redovite validacije.

Relativni pragovi za procjenu značajnog porasta kreditnog rizika

u milijunima EUR	Interval za prag	
	Minimum	Maksimum
2023.		
Erste&Steiermärkische Bank d.d.	1,13	3,13
Ukupno	1,13	3,13
2022.		
Erste&Steiermärkische Bank d.d.	1,13	3,13
Ukupno	1,13	3,13

Moglo bi se činiti kako pragovi pokazuju veliku disperziju, ali oni su uglavnom postavljeni na temelju različitih rejting kategorija. Segmenti, odnosno rejting metode s boljom kreditnom kvalitetom imaju niže pragove u odnosu na segmente s nižom kreditnom kvalitetom. Minimalni prag u iznosu od 1,13 odnosi se na segment države, gdje se rejting model održava na centralnoj razini (od strane Erste Grupe).

Apsolutni prag odnosi se na razliku cjeloživotne PD vrijednosti u trenutku početnog prepoznavanja imovine i cjeloživotne PD vrijednosti na izvještajni datum. U Banci je taj prag postavljen na 50 baznih bodova i služi kao zaštita za migracije između boljih internih ocjena (cjeloživotne PD vrijednosti uzimaju u obzir preostalo dospijeće imovine). U takvim slučajevima može doći do prekoračenja relativnog praga, međutim promatrana cjeloživotna PD vrijednost ostaje na niskoj razini; stoga je rezultat provjere značajnog pogoršanja kreditnog rizika negativan.

Za migraciju nazad u stage 1 ne postoje dodatna razdoblja oporavka utvrđena za kvantitativne kriterije osim onih koji su već uspostavljeni u općoj praksi kreditnog rizika (npr. za poboljšanje interne ocjene klijenta).

Kvalitativni kriteriji

Kvalitativni SICR kriteriji odnose se na tip forbearancea (prepoznavanje regulatornog forbearancea), prelazak u Direkciju upravljanja lošim plasmanima (građana ili tvrtki), informacije o signalima ranog upozorenja (ukoliko iste već nisu vidljive u internoj ocjeni klijenta) i indikatore prijevare. Dodjela nekih kvalitativnih kriterija inherentno se oslanja na iskusnu procjenu kreditnog rizika koja se provodi adekvatno i pravovremeno. Relevantne politike i procedure za kontrolu kreditnog rizika (prilagođene u duhu prelaska na MSFI 9) osiguravaju potreban okvir upravljanja. Spomenuti kriteriji se interno koriste za utvrđivanje nesolventnosti ili povećane vjerovatnosti da će dužnik ući u stečaj i da postoji povećani rizik od neispunjerenja obveza u bliskoj budućnosti.

30. Mjerenje očekivanog kreditnog gubitka (nastavak)

Za migraciju natrag u stage 1 postoji dodatno razdoblje oporavka za portfelj koji je klasificiran kao stage 2 na temelju signala ranog upozorenja i ono traje 210 dana.

Osim kvalitativnih kriterija na razini klijenta, procjena značajnog pogoršanja kreditnog rizika provodi se na portfeljnoj razini ukoliko je povećanje kreditnog rizika na pojedinoj imovini ili na razini klijenta dostupno samo s određenim vremenskim odmakom ili je uočljivo isključivo na razini određenog portfelja.

Banka je uvela dodatne kriterije za SICR procjenu na razini portfelja zbog rata u Ukrajini (implementirano u 2022.) i srodnih ekonomskih utjecaja (detaljnije u sljedećem poglavlju).

Backstop

Backstop se primjenjuje i smatra se da je na finansijskom instrumentu došlo do značajnog pogoršanja kreditnog rizika ukoliko je vidljivo kašnjenje više od 30 dana po ugovorenim otplatama.

Mjerenje očekivanih kreditnih gubitaka – objašnjenje ulaznih parametara i mjerenje

Reservacije se računaju na pojedinačnoj ili skupnoj osnovi.

Pojedinačni pristup se koristi u slučaju izloženosti prema pojedinačno značajnim klijentima u defaultu čija imovina je klasificirana u stage 3 ili kao POCI. Sastoji se od pojedinačne procjene razlike bruto knjigovodstvene vrijednosti i sadašnje vrijednosti očekivanih budućih novčanih tokova, što je procijenjeno od strane Direkcija upravljanja lošim plasmanima ili risk managera. Diskontiranje novčanih tokova zasniva se na efektivnoj kamatnoj stopi (u slučaju POCI imovine: kreditno prilagođene efektivne kamatne stope).

Defaultirani klijent klasificiran je kao pojedinačno značajan ukoliko ukupna izloženost na bilanci i vanbilanci prelazi unaprijed zadani materijalni prag. U suprotnom, klijent se smatra pojedinačno neznačajnim te je za izračun rezervacija kao umnoška bruto knjigovodstvene vrijednosti i LGD vrijednosti korišten pristup skupnog raspoređivanja (tzv. rule-based pristup), gdje LGD ovisi o karakteristikama kao što je vrijeme provedeno u defaultu.

Za izloženosti klijenata koji nisu u defaultu (odnosno stage 1 i stage 2), skupne rezervacije su izračunate prema skupnom raspoređivanju bez obzira na značaj klijenta. Izračun skupnih rezervacija zahtijeva grupiranje povezanih izloženosti u homogene skupine na temelju zajedničkih rizičnih karakteristika. Kriteriji grupiranja mogu se razlikovati obzirom na segment u kojem se nalazi klijent (građani, trgovačka društva) i uključuju tip proizvoda, tip kolateralu, način otplate, raspon omjera iznosa odobrenog kredita i vrijednosti instrumenta osiguranja, te raspon kreditne ocjene.

Izračun iznosa umanjenja vrijednosti za kreditne gubitke radi se mjesечно na razini pojedinačne izloženosti i u domaćoj valuti. Za izračun umanjenja vrijednosti za kreditne gubitke, Banka primjenjuje model očekivanih kreditnih gubitaka (ECL) koji se temelji na dodjeli jednog od tri stagea; a koji za rezultat ima ili dvanaestomjesečne očekivane kreditne gubitke ili cijeloživotne kreditne gubitke. Očekivani kreditni gubitak je diskontirani umnožak izloženosti u slučaju defaulta (EAD) koji također uključuje faktor konverzije vanbalance u slučaju vanbalanskih stavki, vjerojatnosti stupanja u status neispunjavanja obveza (PD) i gubitka u slučaju stupanja u isti (LGD); definiranih na sljedeći način:

- _ PD predstavlja vjerojatnost da će dužnik prijeći u status neispunjavanja svojih finansijskih obveza, bilo u sljedećih 12 mjeseci (1Y PD) za stage 1 izloženosti ili tijekom preostalog vijeka trajanja imovine (LT PD) za stage 2 i 3, te za POCI izloženosti,
- _ EAD se temelji na iznosu koji Banka očekuje da će potraživati u trenutku defaulta, u idućih 12 mjeseci (1Y EAD) za stage 1 izloženosti, ili kroz preostali vijek trajanja imovine (LT EAD) za stage 2 i 3, te za POCI izloženosti. Procjena EAD-a uključuje procjenu trenutnog stanja, očekivanih otplata i očekivano povlačenje do trenutno ugovorenog limita, a do trenutka defaulta, LGD predstavlja očekivanje Banke o opsegu gubitka na iznos izloženosti u defaultu. LGD ovisi o tipu klijenta i procijenjenoj izloženosti u slučaju defaulta (EAD). LGD se izražava kao postotni gubitak po jedinicu izloženosti u trenutku defaulta (EAD)

30. Mjerenje očekivanog kreditnog gubitka (nastavak)

Cjeloživotni parametri

LT PD razvija se promatranjem povijesnih statusa neispunjavanja obveza od inicijalnog prepoznavanja kroz vrijeme trajanja kredita. Prepostavlja se da je isti za imovinu istog portfelja te iste interne ocjene rizika.

1Y i LT EAD određuju se na temelju očekivanih otplata, a razlikuju se obzirom na vrstu proizvoda. Izračun LT EAD koristi otplatni plan ili vrstu otplate (anuitet, linearna otplata, jednokratna otplata). U slučaju neiskorištenih preuzetih obveza, prepostavlja se da je faktor konverzije vanbilance ispravno prikazuje očekivanu kreditnu izloženost u EAD-u.

LGD se procjenjuje kao cjeloživotna krivulja za bilo koju točku u vremenu, a na temelju povijesnih opažanja gubitaka.

Parametri rizika korišteni za izračun ECL uzimaju u obzir raspoložive informacije na izvještajni datum o prošlim događajima, trenutnom stanju i predviđanjima za buduća gospodarska kretanja. Općenito, parametri rizika koji se primjenjuju u izračunu skupnih umanjenja vrijednosti mogu se razlikovati od parametara rizika koji su u skladu s propisima o kapitalnim zahtjevima (izračunatih na through-the-cycle osnovi) ukoliko to zahtijevaju karakteristike portfelja u kombinaciji s MSFI standardom.

31. Kretanje ispravaka vrijednosti za kreditne gubitke

Sljedeće tablice daju pregled kretanja ispravaka vrijednosti po kreditnim gubicima po bilančnim stavkama.

U stupcu "Nabavljeni" prikazana su povećanja ispravaka vrijednosti nastala početnim priznavanjem dužničkih vrijednosnih papira čija se fer vrijednost mjeri kroz ostalu sveobuhvatnu dobit tijekom izvještajnog razdoblja. Otpuštanja ispravaka vrijednosti nakon prestanka priznavanja povezanih dužničkih vrijednosnih papira čija se fer vrijednost mjeri kroz ostalu sveobuhvatnu dobit prikazani su u stupcu "Prestanak priznavanja".

Izuzev redovnog godišnjeg ažuriranja IFRS9 parametara rizika provedenog tijekom trećeg tromjesečja koje je rezultiralo alokacijom rezervacija u iznosu od 13,3 milijuna EUR, tijekom godine revidirana su i pravila kolektivne procjene prepoznavanja značajnog povećanja kreditnog rizika što je pridonijelo dodatnoj alokaciji u iznosu od 3,4 milijuna EUR. Dodatno, u prvom tromjesečju uvedeni su novi modeli za segment Gospodarstva, odnosno Group (Large) Corporate razvijeni od strane Grupe. Implementacija je rezultirala alokacijom u iznosu od 8 milijuna EUR. Tijekom posljednjeg tromjesečja provedena je rekalibracija istih, kao i re-procjena tzv. Forward-looking komponente uzimajući u obzir najrecentnije projekcije makroekonomskih pokazatelja što je rezultiralo povećanjem ispravaka vrijednosti u iznosu od 0,2 milijuna EUR.

Uz sve navedene promjene, utjecaj na sveukupnu promjenu imala su i redovna kretanja portfelja (promjene rejtinga, naplate, smanjenje NPL stanja).

U stupcu "Transfer između faza" prikazane su neto promjene ispravaka vrijednosti koje su nastale zbog promjena u kreditnom riziku koje su izazvale preraspodjelu pripadajućih dužničkih vrijednosnih papira čija se fer vrijednost mjeri kroz ostalu sveobuhvatnu dobit iz Faze 1 na 01. siječnja 2022. (ili na dan početnog priznavanja, ako je nastupilo kasnije) u Fazu 2 ili 3 na 31. prosinca 2022. ili obrnuto. Učinci transfera iz Faze 1 u Fazu 2 ili 3 na pripadajuće ispravke vrijednosti su nepovoljni i prikazani su redcima koji se pripisuju Fazama 2 ili 3. Učinci transfera iz Faza 2 ili 3 u Fazu 1 na pripadajuće ispravke vrijednosti su povoljni i prikazani su u retku "Faza 1".

Neutralan učinak u Računu dobiti i gubitka od prijenosa između faza pripadajućih ispravaka vrijednosti priznatih prije preraspodjele u faze prikazan je u stupcu "Promjene u kreditnom riziku".

Sve ostale promjene u kreditnom riziku koje ne uzrokuju prijenos između Faze 1 i Faze 2 ili 3 i obrnuto prikazane su u stupcu "Promjene u kreditnom riziku".

Finansijska imovina po amortiziranom trošku: Kretanje rezervacija – dužnički vrijednosni papiri

GRUPA							
u milijunima EUR	Od	Nabavljeni	Prestanak priznavanja	Prelazak između faza	Promjene u kreditnom riziku	Ostalo	Od
	siječnja 2023.						
Faza 1		(1)	(1)	-	-	1	- (1)
Faza 2		-	-	-	-	-	-
Faza 3		-	-	-	-	-	-
Ukupno		(1)	(1)	-	-	1	- (1)
	siječnja 2022.						
Faza 1		(1)	-	-	-	-	- (1)
Faza 2		-	-	-	-	-	-
Faza 3		-	-	-	-	-	-
Ukupno		(1)	-	-	-	-	- (1)
BANKA							
u milijunima EUR	Od	Nabavljeni	Prestanak priznavanja	Prelazak između faza	Promjene u kreditnom riziku	Ostalo	Od
	siječnja 2023.						
Faza 1		-	(1)	-	-	-	- (1)
Faza 2		-	-	-	-	-	-
Faza 3		-	-	-	-	-	-
Ukupno		-	(1)	-	-	-	- (1)
	siječnja 2022.						
Faza 1		-	-	-	-	-	-
Faza 2		-	-	-	-	-	-
Faza 3		-	-	-	-	-	-
Ukupno		-	-	-	-	-	-

31. Kretanje ispravaka vrijednosti za kreditne gubitke (nastavak)

Kretanje rezervacija – dužnički vrijednosni papiri (nastavak)

Ukupna bruto knjigovodstvena vrijednost dužničkih vrijednosnih papira koji se mijere po amortiziranom trošku na kraju godine, početno priznatih (kupljenih) tijekom 2023. godine i koji nisu prodani do 31. prosinca 2022. iznosi 364 milijuna EUR za Grupu i 359 milijuna EUR za Banku (2022.: 591 milijun EUR za Grupu i 586 milijuna EUR za Banku). Povećanje knjigovodstvene vrijednosti dužničkih vrijednosnih papira je većinom rezultat kupljenih obveznica izdanih od strane Republike Hrvatske u iznosu od 185 milijuna EUR.

Bruto knjigovodstvena vrijednost dužničkih vrijednosnih papira koji se mijere po amortiziranom trošku, a koji su bili na stanju 01. siječnja 2023. i prestali se priznavati (dospjeće) tijekom 2023. godine iznosi 97 milijun EUR za Grupu i Banku (2022.: 20 milijuna EUR za Grupu i za Banku), od čega promjene bruto knjigovodstvene vrijednosti koje su doprinijele promjenama ispravaka vrijednosti za kreditne gubitke su rezultat prodaja izvršenih tijekom izvještajnog razdoblja u iznosu od 20 milijuna EUR za Grupu i za Banku (2022.: 20 milijuna EUR za Grupu i za Banku).

Kretanje rezervacija – krediti i predujmovi bankama

u milijunima EUR	Od	Nabavljeno	Prestanak priznavanja	Prelazak između faza	Promjene u kreditnom riziku	GRUPA	
						siječnja 2023.	prosinca 2023.
Faza 1	-	-	-	-	-	-	-
Faza 2	-	-	-	-	-	-	-
Faza 3	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno	-	-	-	-	-	-	-
siječnja 2022.							Prosinca 2022.
Faza 1	-	(2)	2	-	-	-	-
Faza 2	-	-	-	-	-	-	-
Faza 3	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno	-	(2)	2	-	-	-	-

31. Kretanje ispravaka vrijednosti za kreditne gubitke (nastavak)

Kretanje rezervacija – krediti i predujmovi bankama (nastavak)

u milijunima EUR	Od	Nabavljeno	Prestanak priznavanja	Prelazak između faza	Promjene u kreditnom riziku	BANKA	
						siječnja 2023.	prosinca 2023.
Faza 1	-	-	-	-	-	-	-
Faza 2	-	-	-	-	-	-	-
Faza 3	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno	-	-	-	-	-	-	-
						siječnja 2022.	
Faza 1	(1)	(1)	2	-	-	-	-
Faza 2	-	-	-	-	-	-	-
Faza 3	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno	(1)	(1)	2	-	-	-	-
						Prosinca 2022.	

Ukupna bruto knjigovodstvena vrijednost kredita i predujmova bankama koji se mjere po amortiziranom trošku na kraju godine, početno priznatih tijekom 2022. godine, a koji se nisu u potpunosti prestali priznavati do 31. prosinca 2023. iznosi 48 milijuna EUR za Grupu i 16 milijuna EUR za Banku (2022.: 372 milijuna EUR za Grupu i 365 milijuna EUR za Banku).

Bruto knjigovodstvena vrijednost kredita i predujmova bankama koji se mjere po amortiziranom trošku, a koji su bili na stanju 01. siječnja 2023. i prestali se u potpunosti priznavati (dospijeće) tijekom 2023. godine iznosi 213 milijuna EUR za Grupu i 121 milijuna EUR za Banku (2022.: 598 milijuna EUR za Grupu i 591 milijun EUR za Banku).

31. Kretanje ispravaka vrijednosti za kreditne gubitke (nastavak)

Kretanje rezervacija – krediti i predujmovi klijentima

u milijunima EUR	Od	Nabavljeno	Prestanak priznavanja	Prelazak između faza	Promjene u kreditnom riziku	Neznačajne promjene	GRUPA			
							siječnja 2023.	Otpisi	Ostalo	Od
Faza 1	(24)	(11)	4	19	(11)	-	-	-	-	(23)
Opće države	(1)	(1)	-	-	1	-	-	-	-	(1)
Ostala finansijska društva	-	(1)	1	-	-	-	-	-	-	-
Nefinansijske institucije	(13)	(5)	2	13	(8)	-	-	-	-	(11)
Kućanstva	(10)	(4)	1	6	(4)	-	-	-	-	(11)
Faza 2	(93)	(16)	6	(21)	41	-	-	-	-	(83)
Opće države	(2)	-	-	-	1	-	-	-	-	(1)
Ostala finansijska društva	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nefinansijske institucije	(61)	(9)	4	(12)	28	-	-	-	-	(50)
Kućanstva	(30)	(7)	2	(9)	12	-	-	-	-	(32)
Faza 3	(172)	(1)	15	(1)	(19)	-	13	-	-	(165)
Opće države	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostala finansijska društva	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nefinansijske institucije	(68)	(1)	7	-	(9)	-	7	-	-	(64)
Kućanstva	(104)	-	8	(1)	(10)	-	6	-	-	(101)
POCI	(13)	-	1	-	(1)	-	1	-	-	(12)
Opće države	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostala finansijska društva	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nefinansijske institucije	(13)	-	1	-	(1)	-	1	-	-	(12)
Kućanstva	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno	(302)	(28)	26	(3)	10	-	14	-	-	(283)

u milijunima EUR	Od	Nabavljeno	Prestanak priznavanja	Prelazak između faza	Promjene u kreditnom riziku	Neznačajne promjene	GRUPA			
							siječnja 2022.	Otpisi	Ostalo	Od
Faza 1	(32)	(12)	5	22	(7)	-	-	-	-	(24)
Opće države	(2)	(1)	1	-	1	-	-	-	-	(1)
Ostala finansijska društva	-	(1)	1	-	-	-	-	-	-	-
Nefinansijske institucije	(17)	(7)	2	17	(8)	-	-	-	-	(13)
Kućanstva	(13)	(3)	1	5	-	-	-	-	-	(10)
Faza 2	(100)	(23)	15	(32)	47	-	-	-	-	(93)
Opće države	(2)	-	1	-	(1)	-	-	-	-	(2)
Ostala finansijska društva	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nefinansijske institucije	(74)	(16)	12	(18)	35	-	-	-	-	(61)
Kućanstva	(24)	(7)	2	(14)	13	-	-	-	-	(30)
Faza 3	(244)	-	35	(1)	(18)	-	56	-	-	(172)
Opće države	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostala finansijska društva	(1)	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Nefinansijske institucije	(104)	-	21	-	(2)	-	16	1	(68)	
Kućanstva	(139)	-	14	(1)	(16)	-	39	(1)	(104)	
POCI	(14)	-	-	-	-	-	1	-	-	(13)
Opće države	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostala finansijska društva	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nefinansijske institucije	(14)	-	-	-	-	-	-	1	-	(13)
Kućanstva	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno	(390)	(35)	55	(11)	22	-	57	-	-	(302)

Bilješke uz finansijske izvještaje
za godinu koja završava 31. prosinca 2023.

31. Kretanje ispravaka vrijednosti za kreditne gubitke (nastavak)

Kretanje rezervacija – krediti i predujmovi klijentima (nastavak)

u milijunima EUR	Od	Nabavljeno	Prestanak	Prelazak	Promjene u	Neznačajn	Otpisi	Ostalo	BANKA
			priznavanja	između faza	kreditnom riziku				Od
	siječnja 2023.								prosincra 2023.
Faza 1	(18)	(9)	2	19	(11)	-	-	-	(17)
Opće države	(1)	(1)	-	-	1	-	-	-	(1)
Ostala finansijska društva	-	(1)	1	-	-	-	-	-	-
Nefinansijske institucije	(12)	(4)	1	13	(8)	-	-	-	(10)
Kućanstva	(5)	(3)	-	6	(4)	-	-	-	(6)
Faza 2	(84)	(16)	5	(19)	36	-	-	-	(78)
Opće države	(2)	-	-	-	1	-	-	-	(1)
Ostala finansijska društva	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nefinansijske institucije	(56)	(9)	3	(11)	25	-	-	-	(48)
Kućanstva	(26)	(7)	2	(8)	10	-	-	-	(29)
Faza 3	(150)	(1)	13	(1)	(10)	-	9	-	(140)
Opće države	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostala finansijska društva	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nefinansijske institucije	(61)	(1)	7	-	(3)	-	6	-	(52)
Kućanstva	(89)	-	6	(1)	(7)	-	3	-	(88)
POCI	(13)	-	1	-	(1)	-	1	-	(12)
Opće države	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostala finansijska društva	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nefinansijske institucije	(13)	-	1	-	(1)	-	1	-	(12)
Kućanstva	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno	(265)	(26)	21	(1)	14	-	10	-	(247)
<hr/>									
u milijunima EUR	Od	Nabavljeno	Prestanak	Prelazak	Promjene u	Neznačajn	Otpisi	Ostalo	BANKA
			priznavanja	između faza	kreditnom riziku				Od
	siječnja 2022.								Prosinca 2022.
Faza 1	(24)	(12)	4	21	(7)	-	-	-	(18)
Opće države	(1)	(1)	-	-	1	-	-	-	(1)
Ostala finansijska društva	-	(1)	1	-	-	-	-	-	-
Nefinansijske institucije	(15)	(7)	2	16	(8)	-	-	-	(12)
Kućanstva	(8)	(3)	1	5	-	-	-	-	(5)
Faza 2	(91)	(23)	14	(29)	45	-	-	-	(84)
Opće države	(2)	-	-	-	-	-	-	-	(2)
Ostala finansijska društva	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nefinansijske institucije	(68)	(16)	12	(18)	34	-	-	-	(56)
Kućanstva	(21)	(7)	2	(11)	11	-	-	-	(26)
Faza 3	(214)	-	27	-	(14)	-	51	-	(150)
Opće države	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostala finansijska društva	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nefinansijske institucije	(95)	-	19	-	-	-	15	-	(61)
Kućanstva	(119)	-	8	-	(14)	-	36	-	(89)
POCI	(14)	-	-	-	-	-	1	-	(13)
Opće države	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostala finansijska društva	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nefinansijske institucije	(14)	-	-	-	-	-	1	-	(13)
Kućanstva	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno	(343)	(35)	45	(8)	24	-	52	-	(265)

31. Kretanje ispravaka vrijednosti za kreditne gubitke (nastavak)

Kretanje rezervacija – krediti i predujmovi klijentima (nastavak)

Stupac "Promjene u kreditnom riziku" također uključuje nepovoljan učinak prolaska vremena ("unwinding korekcija") tijekom vijeka trajanja očekivanih novčanih manjkova kredita i predujmova klijentima po amortiziranom trošku raspoređenih u fazu 3 za bilo koje razdoblje tijekom godine, kao i POCI kredita i predujmova klijentima. Ovaj negativan učinak iznosio je 3 milijuna EUR za Grupu i 2 milijuna EUR za Banku (2022.: 2 milijuna EUR za Grupu i 1 milijun EUR za Banku) kumulativno za 2022. godinu što također odražava nepriznati prihod od kamata pripadajućih kredita i predujmova klijentima po amortiziranom trošku tijekom godine.

Stupac "Neznačajne promjene (neto)" odražava učinak na ispravke vrijednosti koji proizlazi iz izmjena ugovornih uvjeta kredita i predujmova klijentima po amortiziranom trošku koje ne uzrokuju njihov potpuni prestanak priznavanja. Korištenje ispravaka vrijednosti uzrokovano potpunim ili djelomičnim otpisom kredita i predujmova klijentima po amortiziranom trošku iskazano je u stupcu "Otpisi".

Jedan značajan pokretač kretanja ispravaka vrijednosti za ovu godinu je prijenos pripadajućih instrumenata između različitih faza umanjenja vrijednosti. Bruto knjigovodstvena vrijednost kredita i predujmova klijentima po amortiziranom trošku na kraju godine koji su na dan 31. prosinca 2023. dodijeljeni drugačijoj fazi u odnosu na 01. siječnja 2023. (ili na dan početnog priznavanja, ako je nastao tijekom godine) sažeti su u nastavku:

Transferi bruto knjigovodstvene vrijednosti između faza umanjenja vrijednosti za kredite i predujmove klijentima po amortiziranom trošku

u milijunima EUR							GRUPA	
	Transfer između faze 1 i faze 2		Transfer između faze 2 i faze 3		Transfer između faze 1 i faze 3		POCI	
	U fazu 2 iz faze 1	U fazu 1 iz faze 2	U fazu 3 iz faze 2	U fazu 2 iz faze 3	U fazu 3 iz faze 1	U fazu 1 iz faze 3	Iz statusa ispunjenja obveza u status neispunjerenja obveza	Iz statusa neispunjerenja obveza u status ispunjenja obveza
2023.								
Opće države	1	8	-	-	-	-	-	-
Ostala finansijska društva	-	-	-	-	-	-	-	-
Nefinansijske institucije	171	260	11	1	14	-	-	-
Kućanstva	192	148	17	7	9	2	-	-
Ukupno	364	416	28	8	23	2	-	-

u milijunima EUR							GRUPA	
	Transfer između faze 1 i faze 2		Transfer između faze 2 i faze 3		Transfer između faze 1 i faze 3		POCI	
	U fazu 2 iz faze 1	U fazu 1 iz faze 2	U fazu 3 iz faze 2	U fazu 2 iz faze 3	U fazu 3 iz faze 1	U fazu 1 iz faze 3	Iz statusa ispunjenja obveza u status neispunjerenja obveza	Iz statusa neispunjerenja obveza u status ispunjenja obveza
2022.								
Opće države	8	1	-	-	-	-	-	-
Ostala finansijska društva	-	-	-	-	-	-	-	-
Nefinansijske institucije	574	243	12	9	11	-	-	4
Kućanstva	424	113	19	10	11	2	-	1
Ukupno	1.006	357	31	19	22	2	-	5

Bilješke uz finansijske izvještaje
za godinu koja završava 31. prosinca 2023.

31. Kretanje ispravaka vrijednosti za kreditne gubitke (nastavak)

Kretanje rezervacija – krediti i predujmovi klijentima (nastavak)

u milijunima EUR							BANKA	
	Transfer između faze 1 i faze 2		Transfer između faze 2 i faze 3		Transfer između faze 1 i faze 3		POCI	
	U fazu 2 iz faze 1	U fazu 1 iz faze 2	U fazu 3 iz faze 2	U fazu 2 iz faze 3	U fazu 3 iz faze 1	U fazu 1 iz faze 3	Iz statusa ispunjenja obveza u status neispunjena obveza	Iz statusa neispunjena obveza u status ispunjenja obveza
2023.								
Opće države	1	8	-	-	-	-	-	-
Ostala finansijska društva	-	-	-	-	-	-	-	-
Nefinansijske institucije	142	257	3	1	13	-	-	-
Kućanstva	161	132	16	6	7	2	-	-
Ukupno	304	397	19	7	20	2	-	-

u milijunima EUR							BANKA	
	Transfer između faze 1 i faze 2		Transfer između faze 2 i faze 3		Transfer između faze 1 i faze 3		POCI	
	U fazu 2 iz faze 1	U fazu 1 iz faze 2	U fazu 3 iz faze 2	U fazu 2 iz faze 3	U fazu 3 iz faze 1	U fazu 1 iz faze 3	Iz statusa ispunjenja obveza u status neispunjena obveza	Iz statusa neispunjena obveza u status ispunjenja obveza
2022.								
Opće države	9	1	-	-	-	-	-	-
Ostala finansijska društva	-	-	-	-	-	-	-	-
Nefinansijske institucije	552	241	12	8	10	-	-	4
Kućanstva	370	96	16	10	8	1	-	1
Ukupno	931	338	28	18	18	1	-	5

Ukupna bruto knjigovodstvena vrijednost kredita i predujmova klijentima po amortiziranom trošku na kraju godine koji su se početno priznali tijekom 2023. godine i nisu se u potpunosti prestali priznavati do 31. prosinca 2023. iznosi 2.550 milijuna EUR za Grupu i 2.416 milijuna EUR za Banku (2022.: 2.708 milijuna EUR za Grupu i 2.580 milijuna EUR za Banku), od čega promjene bruto knjigovodstvene vrijednosti koje su doprinijele promjenama ispravaka vrijednosti za kreditne gubitke su rezultat značajnih ugovornih izmjena u iznosu od 369 milijuna EUR za Grupu i za Banku (2022.: 282 milijuna EUR za Grupu i za Banku) i kupnji izvršenih tijekom izvještajnog razdoblja u iznosu od 17 milijuna EUR za Grupu i za Banku (2022.: 35 milijuna EUR za Grupu i za Banku).

Bruto knjigovodstvena vrijednost kredita i predujmova klijentima po amortiziranom trošku koji su na stanju 01. siječnja 2023. i koji su se u potpunosti prestali priznavati (većinom zbog dospjeća) tijekom 2023. godine iznose 864 milijuna EUR za Grupu i 820 milijuna EUR za Banku (2022.: 1.267 milijuna EUR za Grupu i 1.223 milijuna EUR za Banku), od čega promjene bruto knjigovodstvene vrijednosti koje su doprinijele promjenama ispravaka vrijednosti za kreditne gubitke su rezultat značajnih ugovornih izmjena u iznosu od 313 milijuna EUR za Grupu i za Banku (2022.: 196 milijuna EUR za Grupu i za Banku) i prodaja izvršenih tijekom izvještajnog razdoblja u iznosu od 1 milijun EUR za Grupu i za Banku (2022.: 3 milijuna EUR za Grupu i za Banku).

Nediskontirani iznos očekivanih kreditnih gubitaka kroz vijeka trajanja koji su uzeti u obzir pri početnom mjerenu kredita i predujmova klijentima po amortiziranom trošku početno priznatih i identificiranih kao POCI tijekom 2023. godine iznosio je 1 milijun EUR za Grupu i Banku (2022.: 1 milijun EUR za Grupu i Banku).

31. Kretanje ispravaka vrijednosti za kreditne gubitke (nastavak)

Kretanje rezervacija – potraživanja od kupaca i ostala potraživanja

GRUPA									
u milijunima EUR	Od	Nabavljeno	Prestanak priznavanja	Prelazak između faza	Promjene u kreditnom riziku	Neznačajne promjene	Otpisi	Ostalo	Od
siječnja 2023.									prosinc 2023.
Faza 1	(3)	(1)	1	-	-	-	-	-	(3)
Faza 2	(1)	-	1	-	-	-	-	-	-
Faza 3	(13)	-	3	-	(3)	-	1	-	(12)
Ukupno	(17)	(1)	5	-	(3)	-	1	-	(15)
GRUPA									
u milijunima EUR	Od	Nabavljeno	Prestanak priznavanja	Prelazak između faza	Promjene u kreditnom riziku	Neznačajne promjene	Otpisi	Ostalo	Od
siječnja 2022.									Prosinc 2022.
Faza 1	(3)	(2)	2	-	-	-	-	-	(3)
Faza 2	(1)	(1)	1	-	-	-	-	-	(1)
Faza 3	(21)	-	7	-	(3)	-	5	(1)	(13)
Ukupno	(25)	(3)	10	-	(3)	-	5	(1)	(17)
BANKA									
u milijunima EUR	Od	Nabavljeno	Prestanak priznavanja	Prelazak između faza	Promjene u kreditnom riziku	Neznačajne promjene	Otpisi	Ostalo	Od
siječnja 2023.									prosinec 2023.
Faza 1	(1)	(1)	1	-	-	-	-	-	(1)
Faza 2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Faza 3	(5)	-	-	-	(1)	-	1	-	(5)
POCI	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno	(6)	(1)	1	-	(1)	-	1	-	(6)
BANKA									
u milijunima EUR	Od	Nabavljeno	Prestanak priznavanja	Prelazak između faza	Promjene u kreditnom riziku	Neznačajne promjene	Otpisi	Ostalo	Od
siječnja 2022.									Prosinc 2022.
Faza 1	(1)	(2)	2	-	-	-	-	-	(1)
Faza 2	(1)	-	1	-	-	-	-	-	-
Faza 3	(9)	-	-	-	(1)	-	5	-	(5)
POCI	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno	(11)	(2)	3	-	(1)	-	5	-	(6)

Ukupna bruto knjigovodstvena vrijednost potraživanja od kupaca i ostalih potraživanja na kraju godine koja su se početno priznala tijekom 2023. godine i nisu se u potpunosti prestala priznavati do 31. prosinca 2023. iznose 81 milijuna EUR za Grupu i 80 milijuna EUR za Banku (2022.: 93 milijuna EUR za Grupu i 92 milijuna EUR za Banku), od čega promjene bruto knjigovodstvene vrijednosti koje su doprinijele promjenama ispravaka vrijednosti za kreditne gubitke su rezultat kupnji izvršenih tijekom izvještajnog razdoblja u iznosu od 78 milijuna EUR za Grupu i za Banku (2022.: 91 milijun EUR za Grupu i za Banku).

Bruto knjigovodstvena vrijednost potraživanja od kupaca i ostalih potraživanja koja su na stanju 01. siječnja 2023. i koja su se u potpunosti prestala priznavati (dospjeće) tijekom 2023. godine iznose 79 milijuna EUR za Grupu i 72 milijuna EUR za Banku (2022.: 81 milijun EUR za Grupu i 66 milijuna EUR za Banku), od čega promjene bruto knjigovodstvene vrijednosti koje su doprinijele promjenama ispravaka vrijednosti za kreditne gubitke su rezultat otpisa izvršenih tijekom izvještajnog razdoblja u iznosu od 1 milijun EUR za Grupu i 1 milijun EUR za Banku (2022.: 2 milijuna EUR za Grupu i za Banku).

31. Kretanje ispravaka vrijednosti za kreditne gubitke (nastavak)

Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit – dužnički instrumenti:

Kretanje rezervacija – dužnički instrumenti finansijske imovine

GRUPA							
u milijunima EUR	Od	Nabavljeni	Prestanak priznavanja	Prelazak između faza	Promjene u kreditnom riziku	Ostalo	Od
siječnja 2023.						prosincu 2023.	
Faza 1	(3)	-	-	3	(1)	-	(1)
Faza 2	(6)	(3)	1	-	6	-	(2)
Faza 3	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno	(9)	(3)	1	3	5	-	(3)
GRUPA							
u milijunima EUR	Od	Nabavljeni	Prestanak priznavanja	Prelazak između faza	Promjene u kreditnom riziku	Ostalo	Od
siječnja 2022.						Prosinca 2022.	
Faza 1	(4)	-	-	-	1	-	(3)
Faza 2	(7)	-	-	(1)	2	-	(6)
Faza 3	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno	(11)	-	-	(1)	3	-	(9)
BANKA							
u milijunima EUR	Od	Nabavljeni	Prestanak priznavanja	Prelazak između faza	Promjene u kreditnom riziku	Ostalo	Od
siječnja 2023.						prosincu 2023.	
Faza 1	(2)	-	-	3	(2)	-	(1)
Faza 2	(7)	(3)	2	-	6	-	(2)
Faza 3	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno	(9)	(3)	2	3	4	-	(3)
BANKA							
u milijunima EUR	Od	Nabavljeni	Prestanak priznavanja	Prelazak između faza	Promjene u kreditnom riziku	Ostalo	Od
siječnja 2022.						Prosinca 2022.	
Faza 1	(3)	-	-	-	1	-	(2)
Faza 2	(7)	-	-	(2)	2	-	(7)
Faza 3	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno	(10)	-	-	(2)	3	-	(9)

Jedan značajan pokretač iznad prikazanih kretanja ispravaka vrijednosti za ovu godinu je prijenos pripadajućih instrumenata između različitih faza umanjenja vrijednosti. Bruto knjigovodstvena vrijednost dužničnih vrijednosnih papira čija se fer vrijednost mjeri kroz ostalu sveobuhvatnu dobit na kraju godine koji su na dan 31. prosinca 2023. dodijeljeni različitoj fazi u odnosu na 01. siječnja 2023. (ili na dan početnog priznavanja, ako su kupljeni tijekom godine) sažeti su u nastavku:

Transfer između Faze 1 i Faze 2 – dužnički instrumenti finansijske imovine

u milijunima EUR	GRUPA		BANKA	
	2022.	2023.	2022.	2023.
U fazu 2 iz faze 1	88	-	88	-
U fazu 1 iz faze 2	-	96	-	96

31. Kretanje ispravaka vrijednosti za kreditne gubitke (nastavak)

Kretanje rezervacija – dužnički instrumenti finansijske imovine (nastavak)

Ukupna bruto knjigovodstvena vrijednost dužničnih vrijednosnih papira čija se fer vrijednost mjeri kroz ostalu sveobuhvatnu dobit na kraju godine koja su se početno priznala tijekom 2023. godine i nisu se u potpunosti prestala priznavati do 31. prosinca 2023. iznosi 227 milijuna EUR za Grupu i za Banku (2022.: 33 milijuna EUR za Grupu i Banku). Bruto knjigovodstvena vrijednost dužničkih vrijednosnih papira čija se fer vrijednost mjeri kroz ostalu sveobuhvatnu dobit koja su na stanju 01. siječnja 2023. i koja su se u potpunosti prestala priznavati tijekom 2023. godine iznosi 353 milijuna EUR za Grupu i za Banku (2022.: 272 milijuna EUR za Grupu i za Banku), od čega promjene bruto knjigovodstvene vrijednosti koje su doprinijele promjenama ispravaka vrijednosti za kreditne gubitke su rezultat prodaja izvršenih tijekom izvještajnog razdoblja u iznosu od 256 milijuna EUR za Grupu i za Banku (2022.: 144 milijuna EUR za Grupu i za Banku).

Potraživanja s osnove finansijskog najma

Kretanje rezervacija – potraživanja s osnove finansijskog najma

GRUPA									
u milijunima EUR	Od	Nabavljeni	Prestanak priznavanja	Prelazak između faza	Promjene u kreditnom riziku	Neznačajne promjene	Otpisi	Ostalo	Od
siječnja 2023.									prosinca 2023.
Faza 1	(1)	(1)	-	1	-	-	-	-	(1)
Faza 2	(3)	-	1	-	1	-	-	-	(1)
Faza 3	(2)	-	-	-	-	-	-	-	(2)
POCI	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno	(6)	(1)	1	1	1	-	-	-	(4)

GRUPA									
u milijunima EUR	Od	Nabavljeni	Prestanak priznavanja	Prelazak između faza	Promjene u kreditnom riziku	Neznačajne promjene	Otpisi	Ostalo	Od
siječnja 2022.									Prosinca 2022.
Faza 1	(1)	-	-	-	-	-	-	-	(1)
Faza 2	(3)	-	1	(1)	-	-	-	-	(3)
Faza 3	(4)	-	2	-	-	-	-	-	(2)
POCI	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno	(8)	-	3	(1)	-	-	-	-	(6)

Korištenje ispravaka vrijednosti uzrokovo potpunim ili djelomičnim otpisom potraživanja s osnove finansijskog najma iskazano je u stupcu "Otpisi".

Jedan značajan pokretač kretanja ispravaka vrijednosti za ovu godinu je prijenos pripadajućih instrumenata između različitih faza umanjenja vrijednosti. Bruto knjigovodstvena vrijednost potraživanja s osnove finansijskog najma na kraju godine koji su na dan 31. prosinca 2023. dodijeljeni različitoj fazi u odnosu na 01. siječnja 2023. (ili na dan početnog priznavanja, ako su kupljeni tijekom godine) sažeti su u nastavku:

Transferi između faza – potraživanja s osnove finansijskog najma

	GRUPA	
u milijunima EUR	2022.	2023.
Transfer između faze 1 i faze 2	64	54
U fazu 2 iz faze 1	40	22
U fazu 1 iz faze 2	24	32
Transfer između faze 2 i faze 3	1	2
U fazu 3 iz faze 2	1	1
U fazu 2 iz faze 3	-	1
Transfer između faze 1 i faze 3	-	1
U fazu 3 iz faze 1	-	1
U fazu 1 iz faze 3	-	-

Bilješke uz finansijske izvještaje
za godinu koja završava 31. prosinca 2023.

31. Kretanje ispravaka vrijednosti za kreditne gubitke (nastavak)

Kretanje rezervacija – potraživanja s osnove financijskog najma (nastavak)

Ukupna bruto knjigovodstvena vrijednost potraživanja s osnove financijskog najma na kraju godine koja su početno priznata tijekom 2023. godine i nisu se u potpunosti prestala priznavati do 31. prosinca 2023. iznosi 197 milijuna EUR za Grupu (2022.: 17 milijuna EUR za Grupu).

Bruto knjigovodstvena vrijednost potraživanja s osnove financijskog najma koja su na stanju 01. siječnja 2023. i koja su se u potpunosti prestala priznavati (dospjeće) tijekom 2023. godine iznosi 172 milijuna EUR za Grupu (2022.: 191 milijun EUR za Grupu). Banka nije imala bruto knjigovodstvenu vrijednost potraživanja s osnove financijskog najma u 2023. i 2022. godini.

Potencijalne kreditne obveze i finansijske garancije:

Kretanje rezervacija – potencijalne kreditne obveze i finansijske garancije

u milijunima EUR	Od	Nabavljeni	Prestanak priznavanja	Prelazak između faza	Promjene u kreditnom riziku	GRUPA	
						Ostalo	Od
siječnja 2023.							
Faza 1	6	9	(2)	(7)	1	-	7
Faza 2	25	-	(3)	3	(19)	-	6
Status neispunjavanja obveza	4	-	(1)	-	1	-	4
Ukupno	35	9	(6)	(4)	(17)	-	17
prosincu 2023.							

u milijunima EUR	Od	Nabavljeni	Prestanak priznavanja	Prelazak između faza	Promjene u kreditnom riziku	GRUPA	
						Ostalo	Od
siječnja 2022.							
Faza 1	12	13	(5)	(2)	(12)	-	6
Faza 2	7	-	(4)	12	10	-	25
Status neispunjavanja obveza	3	-	(2)	-	2	1	4
Ukupno	22	13	(11)	10	-	1	35
Prosincu 2022.							

u milijunima EUR	Od	Nabavljeni	Prestanak priznavanja	Prelazak između faza	Promjene u kreditnom riziku	BANKA	
						Ostalo	Od
siječnja 2023.							
Faza 1	5	8	(2)	(7)	1	-	5
Faza 2	25	-	(3)	3	(19)	-	6
Status neispunjavanja obveza	3	-	(1)	-	1	1	4
Ukupno	33	8	(6)	(4)	(17)	1	15
prosincu 2023.							

u milijunima EUR	Od	Nabavljeni	Prestanak priznavanja	Prelazak između faza	Promjene u kreditnom riziku	BANKA	
						Ostalo	Od
siječnja 2022.							
Faza 1	11	12	(4)	(2)	(12)	-	5
Faza 2	8	-	(4)	12	9	-	25
Status neispunjavanja obveza	2	-	(2)	-	3	-	3
Ukupno	21	12	(10)	10	-	-	33
Prosincu 2022.							

Jedan značajan pokretač kretanja ispravaka vrijednosti za ovu godinu je prijenos pripadajućih instrumenata između različitih faza umanjenja vrijednosti. Nominalna vrijednost potencijalnih kreditnih obveza i finansijskih garancija na kraju godine koji su na dan 31. prosinca 2023. dodijeljeni različitoj fazi u odnosu na 01. siječnja 2023. (ili na dan početnog priznavanja, ako su kupljeni tijekom godine) sažeti su u nastavku:

31. Kretanje ispravaka vrijednosti za kreditne gubitke (nastavak)

Kretanje rezervacija – potencijalne kreditne obveze i finansijske garancije (nastavak)

Transferi između faza – potencijalne kreditne obveze i finansijske garancije

u milijunima EUR	GRUPA		BANKA	
	2022.	2023.	2022.	2023.
Transfer između faze 1 i faze 2	292	200	265	184
U fazu 2 iz faze 1	257	92	239	81
U fazu 1 iz faze 2	35	108	26	103
Transfer između faze 2 i faze 3	2	2	2	2
U fazu 3 iz faze 2	2	2	2	2
U fazu 2 iz faze 3	-	-	-	-
Transfer između faze 1 i faze 3	2	-	1	-
U fazu 3 iz faze 1	2	-	1	-
U fazu 1 iz faze 3	-	-	-	-

Nominalna vrijednost neiskorištenih vanbilančnih obveza i finansijskih garancija na kraju godine koje su se početno priznale tijekom 2023. godine i nisu se u potpunosti prestale priznavati do 31. prosinca 2023. iznosi 1.105 milijuna EUR za Grupu i 988 milijuna EUR za Banku (2022.: 1.033 milijuna EUR za Grupu i 971 milijun EUR za Banku), od čega promjene bruto knjigovodstvene vrijednosti koje su doprinijele promjenama ispravaka vrijednosti za kreditne gubitke su rezultat značajnih ugovornih izmjena u iznosu od 33 milijuna EUR za Grupu i za Banku (2022.: 19 milijuna EUR za Grupu i za Banku) i kupnji izvršenih tijekom izvještajnog razdoblja u iznosu od 1 milijun EUR za Grupu i za Banku (2022.: 1 milijun EUR za Grupu i za Banku).

Nominalna vrijednost neiskorištenih vanbilančnih obveza i finansijskih garancija koje su na stanju 01. siječnja 2023. i koje su se u potpunosti prestala priznavati (dospijeće) tijekom 2023. godine iznosi 408 milijuna EUR za Grupu i 371 milijuna EUR za Banku (2022.: 426 milijuna EUR za Grupu i 371 milijun EUR za Banku), od čega promjene bruto knjigovodstvene vrijednosti koje su doprinijele promjenama ispravaka vrijednosti za kreditne gubitke su rezultat značajnih ugovornih izmjena u iznosu od 18 milijuna EUR za Grupu i za Banku (2022.: 15 milijuna EUR za Grupu i za Banku).

32. Scenariji korišteni u informacijama o budućim kretanjima i utjecajima krize

Pregled scenarija korištenih u informacijama o budućim kretanjima

Uključivanje informacija o budućim kretanjima

Parametri rizika su određeni tako da odražavaju rizik u određenom trenutku u vremenu ("point-in-time") te uzimaju u obzir informacije o budućim kretanjima ("forward-looking information", FLI), što je rezultiralo uvođenjem osnovnog scenarija i nekoliko alternativnih scenarija za određene makroekonomske varijable. Alternativni scenariji se deriviraju, zajedno s njihovom vjerojatnošću nastana kao devijacija u odnosu na osnovne pretpostavke. Osnovne pretpostavke se određuju intenro od strane Erste Group's Research Departmenta. S obzirom na višestruke scenarije, "neutralni" PD (kao i LGD, uz par iznimki) prilagođeni su kroz makro modeli koji povezuju značajne makroekonomske varijable s pokazateljima rizika. Koriste se isti modeli makroekonomskih pomaka kao i za eksterno i interno testiranje otpornosti na stres. Informacije o budućim kretanjima su uključene za prve tri godine u ECL izračunu. Mjerenje preostalog vijeka trajanja vraća se kroz ciklus promatranja u četvrtoj godini.

Prema tome, nepristrani, vjerojatnosno ponderiran ECL koji uključuje informacije o budućim kretanjima izведен je zajedno s ponderima koji predstavljaju vjerojatnost pojedinog makroekonomskog scenarija. Karakteristične makroekonomske varijable koje mogu biti uključene su realni bruto domaći proizvod, stopa nezaposlenosti, stopa inflacije, indeks proizvodnje kao i tržišne kamatne stope. Izbor varijabli ovisi o dostupnosti pouzdanih predviđanja za lokalno tržište. Ipak, glavni pokazatelj procjene ekonomskog razvoja može se predvidjeti kroz razvoj BDP-a. Dodatno, ekonomski utjecaji rata u Ukrajini doveli su do rasta inflacije i/ili kamatnih stopa. Modeli makroekonomskih pomaka su prilagođeni kako bi odražavali očekivane efektne na parametre kreditnog rizika.

ESB grupa (osim Erste Banke Podgorica) je pregledala FLI u četvrtom kvartalu 2023. sukladno priloženim predviđanjima za osnovni, povoljni i nepovoljni scenarij. Uzmajući u obzir stablinija makroekonomska očekivanja u odnosu na prethodne godine, ESB grupa (osim Erste Banke Podgorica) je odlučila dodijeliti osnovnom scenariju pridružila vjerojatnost ostvarenja 50% (u odnosu na prosinac 2022. godine kada je ista iznosila 40%). Štoviše, skladu s ekonomskim očekivanjima, za centralne rejting modele za segment Gospodarstva, tj. Group (Large) Corporate, težine za nepovoljni i povoljni scenarij su određene modelom za razliku od prethodne godine kada su dodijeljene eksperimentno. Kao i prethodne godine, unutar određivanja nepovoljnog scenarija uključene su pretpostavke sveobuhvatnog testiranja otpornosti na stress. Pristup prema kojem se pretpostavke scenarija testiranja otpornosti na stres koriste prilikom razvoja nepovoljnog scenarija, jednak je prošlogodišnjem. Međutim, same pretpostavke scenarija za Sveobuhvatno testiranje otpornosti na stres su ažurirane. Ovakav pristup posljedica je neizvjesnosti budućih kretanja makroekonomskih pokazatelja te još uvjek nestabilne geopolitičke situacije. Pripadajuća analiza osjetljivosti na staging i kreditne gubitke prema makroekonomskim scenarijima može se vidjeti u poglaviju "Skupna procjena".

Osnovni scenarij

Očekivanja ESB Grupe je postepeni oporavak u Eurozoni, u prvoj polovici 2024. godine, dok Hrvatska zadržava solidan zamah rasta u 2023. godini za koji se očekuje i tokom 2024. godine. Glavnih faktora koji potkrepljuje konstruktivni osnovni scenarij za Hrvatsku u 2024. godini jest daljnje blago popuštanje inflatornih pritisaka na domaćoj, ali također i na europskoj i globalnoj razini. Europske cijene plina i električne energije već pokazuju znatan pad, a slabljenje pritisaka iz globalnih opskrbnih lanaca ublažuje inflatorne pritiske posljednjih mjeseci. Također, u Hrvatskoj, gdje je vidljiv oporavak realnih plaća tokom 2023. godine s brojkama koje idu u dvoznamenaste vrijednosti prema kraju 2023. godine, se očekuje povoljan razvoj istog indikatora i tokom 2024. godine.

Očekivani završetak globalnog smanjenja zaliha tijekom 2024. godine trebao bi postupno poboljšati situaciju stanja narudžbi i zaostalih narudžbi proizvodnih tvrtki. To bi ujedno trebao biti još jedan čimbenik podrške rasta tijekom prve polovice 2024. godine. Erste grupa predviđa da će se u ovom okruženju vidjeti postupno ubrzanje potrošnje i ulaganja u prvoj polovici 2024. godine. Također, u ovom okruženju očekivanja Erste grupe da će Europska središnja banka provesti prvo smanjenje kamatne stope u lipnju 2024. godine.

Rizici osnovnog scenarija i scenarija testiranja otpornosti na stress kao razmatranja uzeta u obzir u nepovolnjem scenariju

Brzi rast kamatnih stopa prijetnja je investicijskoj aktivnosti proizvođača i potrošača te bi mogao dovesti do nižih ulaganja nego što se trenutno predviđa za naš osnovni scenarij. Trenutni nemiri u Crvenom moru, koji vrše pritisak na promet kontejnerskih brodova između Europe i Azije, mogu ponovno izazvati probleme u opskrbnom lancu. To bi moglo rezultirati većom inflacijom nego što je predviđeno u trenutnom osnovnom scenariju.

32. Scenariji korišteni u informacijama o budućim kretanjima i utjecaj krize (nastavak)

Brzi rast ulaganja u zelenu energiju dodaje nestabilnost već preopterećenoj europskoj mreži za napajanje. Privremeni pritisak na mrežu zbog velikih oscilacija u opskrbi energijom iz zelene energije može rezultirati privremenim skokom cijena električne energije, što može naštetiti industrijskoj aktivnosti i kupovnoj moći potrošača. Rat u Ukrajini ostaje značajan rizični faktor. Ako se situacija dodatno eskalira, to bi moglo potencijalno naštetiti sentimentu globalnih investitora prema eurozoni s potencijalno umirujućim učincima na rast. Rusija bi mogla prekinuti opskrbu plinom povećem broju "neprijateljskih" zemalja. Sigurnost opskrbe energijom postaje prioritet za europske političare koji smatraju da je trenutak da postanu manje ovisni o ruskim komoditetima i ubrzaju prijelaz na niskougljično gospodarstvo. Ovaj cilj izaziva šok u energetskoj politici, pri čemu cijena emisija CO₂ naglo raste u prvoj godini, kristalizirajući rizik neuređenog prijelaza. Šok u energetskoj politici pogoršava povećanje cijena energije/potrošačkih cijena i de-ankorira inflacijska očekivanja; potičući Europsku središnju banku da agresivno poveća monetarnu politiku (utječući na cijelu krivulju prinosa) kako bi zadržala inflaciju pod kontrolom. Viši harmonizirani indeks potrošačkih cijena (HICP), posebno računi za električnu energiju/plin, smanjuje raspoloživi dohodak i smanjuje potrošnju. S obzirom na visoki dug koji je naslijeden od pandemije, povećanje vojnih troškova i ekspanzivne fiskalne politike za ublažavanje viših cijena energije/pritoka izbjeglica, investitori dovode u pitanje održivost duga.

Modeli makroekonomskih pomaka po potrebi se redovito kalibriraju kako bi odražavali najrelevantnije makrovarijable. Osim centralnih modela za segment Gospodarstva, odnosno Group (Large) Corporate segmenta, ponovna kalibracija provodi se od strane EBC-a, te se uključuju varijable s najvećom statističkom relevantnošću.

U tablici u nastavku je prikazan očekivani razvoj stope BDP-a, kao glavnog indikatora makroekonomskih kretanja te inflacije, za sve scenarije, u Hrvatskoj, temeljeno na relevantnosti u modelu makroekonomskih pomaka.

Osnovni, povoljan i nepovoljan scenarij razvoja BDP-a:

Rast BDP-a u %	Scenarij	Vjerovatnosc	2023	2024	2025	2026
2023.						
Erste&Steiermärkische Bank d.d.	Povoljan	1%	2,6	4,3	5,2	4,9
	Osnovni	50%	2,6	2,4	2,6	2,5
	Nepovoljan	49%	2,6	(2,0)	(1,2)	0,1
			2022	2023	2024	2025
2022.						
Erste&Steiermärkische Bank d.d.	Povoljan	1%	5,5	3,2	4,7	6,1
	Osnovni	40%	5,5	1,0	2,5	2,5
	Nepovoljan	59%	5,5	(3,9)	(1,0)	0,4

Osnovni, povoljan i nepovoljan scenarij razvoja Inflacije:

Inflacija u %	Scenarij	Vjerovatnosc	2023	2024	2025	2026
2023.						
Erste&Steiermärkische Bank d.d.	Povoljan	1%	8,1	2,1	(1,2)	0,4
	Osnovni	50%	8,1	3,5	2,7	2,5
	Nepovoljan	49%	8,1	6,7	6,0	4,1
			2022	2023	2024	2025
2022.						
Erste&Steiermärkische Bank d.d.	Povoljan	1%	10,5	5,5	2,2	1,7
	Osnovni	40%	10,5	6,5	3,0	3,0
	Nepovoljan	59%	10,5	8,8	2,7	3,4

32. Scenariji korišteni u informacijama o budućim kretanjima i utjecaj krize (nastavak)

Skupna procjena

Od prosinca 2022., uz standardnu procjenu značajnog povećanja kreditnog rizika, ESB grupa je uvela dodatne kriterije, tj. transfer u stage 2 (skraćeno od „Faza umanjenja 2“) temeljeno na predefiniranim karakteristikama portfelja zbog neizvjesnosti uzrokovane makroekonomskim kretanjima i geopolitičkim napetostima koje utječu na gospodarsko okruženje. Navedeni pristup je usklađen s Erste Grupom po poslovnim linijama te odobren od strane menadžmenta. Nakon procjene izuzetaka iz zajedničkih karakteristika portfelja, potrebno je imati izuzeća od kolektivne procjene prepoznavanja značajnog povećanja kreditnog rizika, ako je pravilno dokumentirano zašto bi se ponašali drugačije od ostatka portfelja.

Prestanak primjene Covid-19 portfeljnog kriterija tijekom 2022. godine rezultirao je alokacijom rezervacija u iznosu od 5,3 milijuna EUR.

Geopolitičke tenzije i posljedični učinci na gospodarstvo

Geopolitička situacija i stroža monetarna politika intenzivirali su izazove u poslovnom okruženju.

U lipnju 2022. je ESB grupa implementirala kriterije za određivanje stage-a zbog rata u Ukrajini kao kombinaciju industrija s korelacijom na gospodarski pad (cikličke industrije) te jednogodišnji MSFI PD. ESB je identificirao portfelj sektora industrije koji su osjetljivi na makroekonomsko okruženje na temelju troškova inflacije i povećanja kamatnih stopa što dovodi do smanjenja povjerenja na strani potrošača i proizvodnje, a posljedično i do smanjenja potrošnje i investicija.

Dodatao uz cikličke industrije, od rujna 2022. ESB grupa je uvela dodatni kriterij za Energetiku zbog trenutnih poremećaja na tržištu energenata s implikacijama na dostupnost i cijene goriva/energije. Identificirani su dvostruki efekti. Efekt racionalizacije/nestašice goriva na klijente zbog energetski intenzivnih procesa proizvodnje ili zbog oslanjanja na gorivo kao primarni input u poslovnim procesima. Ranjivost proizlazi iz ovisnosti o gorivu, (ograničenih) mogućnosti supstitucije i implikacije supstitucije na financije, hedging i mehanizme cijena. Unutar industrije Prirodni resursi i roba, metalne i kemijske podindustrije su identificirane kao najviše pogodjene. Potražnja za električnom energijom u Europskoj uniji pala je drugu godinu zaredom u 2023. godini, iako su cijene energije pale s rekordnih visina. U 2023. godini bilo je i znakova nekih trajnih uništavanja potražnje, posebno u sektorima proizvodnje kemikalija i primarnih metala koji zahtijevaju puno energije. Ovi segmenti će ostati ranjivi na šokove cijena energije. Sve tvrtke koje pripadaju sektoru energije mogu potencijalno biti pogodjene iskrivljenjima na trenutnom tržištu energije. Međutim, određeni poslovni modeli u sektoru energije više koriste od trenutne situacije i stoga se ne podudaraju s općim karakteristikama portfelja jer sektor energije ima široku definiciju. Stoga se samo odabrani NACE kodovi (proizvodnja i distribucija energije i grijanja) uzimaju u obzir u procjeni povećanja kreditnog rizika i prebacuju se u stage 2; a neke pojedinačne tvrtke su isključene u skladu s zahtjevima IFRS 9 B.5.5.5.

Od ukupne izloženosti Banke kreditnom riziku u iznosu 13 milijardi EUR (2022: 12 milijardi EUR), portfelj koji se klasificira u stage 2 portfelj kao posljedica skupne procjene je:

- u segmentu cikličnih industrija u ukupnom iznosu od 3 milijarde EUR, 483 milijuna EUR klasificira se kao stage 2 (od čega 306 milijuna EUR zadovoljava portfeljni kriterij)
- u segmentu industrija s visokom potrošnjom električne energije u ukupnom iznosu od 789 milijuna EUR, 543 milijuna EUR klasificira se kao stage 2 (od čega 521 milijuna EUR zadovoljava portfeljni kriterij)

U 2022. godini, EBC procjenjuje kako ponovna kalibracija modela makroekonomskih pomaka za privatne osobe nije donijela izvedive rezultate i ne rješava dovoljno trenutnu situaciju. Stoga je uvedena dodatna SICR kolektivna procjena na strani privatnih osoba, odnosno privatne osobe s DSTI pokazateljem (omjer duga i prihoda) većim od 50% i reitingom, važećim na relevantni datum izvješća, B2 ili lošijim klasificiraju kao Faza umanjenja 2. To pokreće dodatnu izloženost Fazi umanjenja 2 od 353 milijuna EUR na dan 31. prosinca 2023. godine i povećanje dodijeljenih rezervacija za 5 milijuna EUR.

U poglavljima koja slijede, iznosi i utjecaji prikazani u tablicama odnose se samo na Banku s obzirom na nematerijalnost povezanih Društava.

32. Scenariji korišteni u informacijama o budućim kretanjima i utjecaj krize (nastavak)

Tablica u nastavku prikazuje volumene po industrijama, kao i udio koji zadovoljava portfeljni kriterij koji se bazira na tzv. cikličkim industrijama

Izloženost kreditnom riziku i umanjenja za kreditne gubitke po industrijama i MSFI9 tretmanu – cikličke industrie

u milijunima EUR 2023.	Faza umanjenj a 1	Faza umanjenj a 2	Faza umanjenj a 3	POCI	Izloženost kreditnom riziku (po amortiziran om trošku i po fer vrijednosti koz ostalu sveobuhvat nu dobit)	Nije predm et MSFI 9 rezervi ranja	Ukupno	BANKA	Rezervac ije
Prirodni resursi i roba	272	109	10	-	391	23	414	(11)	
od čega ciklički	-	-	-	-	-	-	-	-	
Opskrba električnom energijom	228	450	1	-	679	33	712	(15)	
Građevina i građevni materijal	607	61	19	4	691	127	818	(22)	
od čega ciklički	-	46	-	5	51	-	51	(58)	
Automoto	111	6	1	-	118	19	137	(1)	
od čega ciklički	4				4		4	-	
Ciklički potrošački proizvodi	266	30	12	-	308	46	354	(12)	
Neciklički potrošački proizvodi	268	16	15		299	47	346	(1)	
Strojevi	141	14	-	-	155	44	199	(3)	
od čega ciklički	3				3		3	-	
Transport	736	35	4	1	776	13	789	(7)	
od čega ciklički	30				30		30	(1)	
TMT i papir i pakiranje	126	16	1	-	143	17	160	(1)	
od čega ciklički	1				1		1	-	
Zdravstvo i usluge	240	41	2	-	283	41	324	(5)	
od čega ciklički	37				37		37	(2)	
Hoteli i industrija zabave	588	202	15	8	813	7	820	(31)	
od čega ciklički	122				122		122	(9)	
Nekretnine	791	51	18	7	867	2	869	(22)	
od čega ciklički	44				44		44	(4)	
Javni sektor	3.477	162	-	-	3.639		3.639	(10)	
Finansijske institucije	309	4	-	-	313	34	347	(2)	
Privatna kućanstva	2.587	677	125	1	3.390	-	3.390	(118)	
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-	-	
Ukupno	10.747	1.874	223	21	12.865	453	13.318	(261)	
od čega ciklički (uključujući Cikličke potrošačke proizvode)		306	12	5	600	46	646	(86)	
<hr/>									
2022.									
Prirodni resursi i roba	258	131	14	-	403	7	410	(15)	
Opskrba električnom energijom	-	685	1	-	686	68	754	(28)	
Građevina i građevni materijal	410	120	25	5	560	158	718	(33)	
Automoto	82	16	3	-	101	10	111	(4)	
Ciklički potrošački proizvodi	272	48	13	1	334	46	380	(13)	
Neciklički potrošački proizvodi	225	14	16	2	257	42	299	(15)	
Strojevi	100	16	2	2	120	41	161	(2)	
Transport	636	52	6	1	695	3	698	(10)	
TMT i papir i pakiranje	141	10	1	-	152	21	173	(3)	
Zdravstvo i usluge	225	19	5	-	249	40	289	(6)	
Hoteli i industrija zabave	544	238	16	9	807	10	817	(33)	
Nekretnine	666	55	9	8	738	4	742	(19)	
Javni sektor	3.501	302	-	-	3.803	1	3.804	(18)	
Finansijske institucije	293	1	-	-	294	40	334	(4)	
Privatna kućanstva	2.111	655	128	1	2.895	-	2.895	(112)	
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-	-	
Ukupno	9.464	2.362	239	29	12.094	491	12.585	(315)	

Bilješke uz finansijske izvještaje
za godinu koja završava 31. prosinca 2023.

32. Scenariji korišteni u informacijama o budućim kretanjima i utjecaj krize (nastavak)

Učinak na očekivani kreditni gubitak

U nastavku prikazane su tablice utjecaja skupne procjene prepoznavanja značajnog kreditnog rizika te uključivanja informacija o budućim makroekonomskim kretanjima (FLI) iz perspektive migracije izloženosti u Fazu umanjenja 2 te pripadajućim efektom na kreditne gubitke. Analize osjetljivosti i pripadajući efekti za osnovni, nepovoljni i povoljni scenarij su također prikazani u tablicama u nastavku. Efekti su prikazani po industrijama. Izloženost u stage-u 2 zbog primjene kriterija uvedenog zbog rata u Ukrajini je u cikličkim industrijama iznosila EUR 306 milijuna u prosincu 2023. te EUR 521 milijuna zbog kriterija za energetsku krizu u prosincu 2023. (2022: EUR 767 milijuna), s dodatnim rezervacijama alociranim u iznosu EUR 13 milijuna za cikličke industrije i EUR 9 milijuna za kriterij energetske krize (2022: EUR 22 milijuna). Parametri kreditnog rizika ponovno su procijenjeni obzirom na nove scenarije za buduća makroekonomска kretanja u četvrtom kvartalu 2023. Uzimajući u obzir pregled prilagodbi unutar modela (promjena pondera dodijeljenog osnovnom scenariju s 40% na 50%), izloženost klasificirana kao stage 2 uzrokovno ažuriranjem FLI-a bilježi povećanje te iznosi 98 milijuna EUR (2022: EUR 12 milijuna). Ažuriranje FLI-a doprinosi razini rezervacija alociranih u stage 2 zbog ažuriranje FLI-a; EUR 13 milijuna na kraj 2023. godine u odnosu na 30 milijuna EUR na kraj 2022. godine. Simulacija scenarija predstavlja analizu osjetljivosti koja uzima u obzir samo promjene zbog različitih vrijednosti PD-ja ukoliko bi osnovni, povoljan i nepovoljan FLI scenarij imao ponder 100%.

Osjetljivost tih scenarija se računa u odnosu na trenutne produkcjske ponderirane scenarije s uključenim FLI pomacima (ponderi i scenariji su priloženi u odjeljku „Uključivanje informacija o budućim kretanjima“ iznad). Svrstavanje u stage i rezervacije su simulirani pomoću PD-jeva iz scenarija. Uključivanje 100% osnovnog scenarija umjesto trenutnog vjerovatnošću ponderiranog, dovelo bi do smanjenja izloženosti u stage-u 2 za EUR 1 milijuna (2022: 1 milijun EUR), što bi rezultiralo neznačajom promjenom rezervacija (manje od 1 milijun EUR). Nepovoljan scenarij bi doveo do dodatnih 5 milijuna EUR migracija izloženosti u stage 2 u odnosu na vjerovatnošću ponderiran FLI (2022: 2 milijuna EUR), što bi rezultiralo neznačajom promjenom rezervacija (manje od 1 milijun EUR). Kod promjena rezervacija, pozitivni znak (+) znači otpuštanje, dok negativni znak (-) znači alokaciju. Vrijednosti prezentirane kao osjetljivost su rezultat internih simulacija.

Informacije o budućim makroekonomskim kretanjima (FLI) i portfeljni kriteriji uzrokovani energetskom krizom Utjecaj na izloženost kreditnom riziku

BANKA								
Trenutno stanje - parametri (FLI uključen)						Simulacije - razlika u odnosu na utjecaj FLI pomaka		
	Faza umanjenja 1	Faza umanjenja 2	Ukupno	Stage 2 pod utjecajem		Povoljan scenarij	Osnovni scenarij	Nepovoljan scenarij
u milijunima EUR								
2023.				Cikličke industrije	Kriterij energetske krize	FLI pomaci		
Erste&Steiermärkische Bank d.d.	10.747	1.874	12.621	306	521	95	4	1 (5)
2022.								
Erste&Steiermärkische Bank d.d.	9.464	2.362	11.826	-	767	12	3	1 (2)

Utjecaj na umanjenja za kreditne gubitke

BANKA								
Trenutno stanje - parametri (FLI uključen)						Simulacije - razlika u odnosu na utjecaj FLI pomaka		
	Faza umanjenja 1	Faza umanjenja 2	Ukupno	od čega:		Povoljan scenarij	Osnovni scenarij	Nepovoljan scenarij
u milijunima EUR								
2023.				Efekt cikličkih industrija	Utjecaj kriterija energetske krize	Utjecaj FLI pomaka		
Erste&Steiermärkische Bank d.d.	(25)	(83)	(108)	13	9	13	1	-
2022.								
Erste&Steiermärkische Bank d.d.	(27)	(115)	(142)	-	22	30	6	3 (2)

32. Scenariji korišteni u informacijama o budućim kretanjima i utjecaj krize (nastavak)

Utjecaj na izloženost kreditnom riziku po industrijama

	Trenutno stanje - parametri (FLI uključen)	Utjecaj kriterija energetske krize				Efekt FLI pomaka	BANKA		
		Faza umanjenja a 1	Faza umanjenja a 2	Faza umanjenja a 1	Faza umanjenja a 2				
u milijunima EUR									
2023.									
Prirodni resursi i roba	272	109	355	26	273	108			
od čega ciklički	-	-	-	-	-	-			
Opskrba električnom energijom	228	450	666	12	229	450			
Građevina i građevni materijal	607	61	607	61	626	42			
od čega ciklički	-	46	-	46	19	27			
Automoto	111	6	111	6	112	5			
od čega ciklički	-	4	-	4	-	3			
Ciklički potrošački proizvodi	266	30	266	30	269	27			
Neciklički potrošački proizvodi	268	16	268	16	268	16			
Strojevi	141	14	141	14	142	12			
od čega ciklički	-	3	-	3	1	2			
Transport	736	35	736	35	742	29			
od čega ciklički	-	30	-	30	6	24			
TMT i papir i pakiranje	126	16	126	16	127	15			
od čega ciklički	-	1	-	1	-	1			
Zdravstvo i usluge	240	41	240	41	270	11			
od čega ciklički	-	37	-	37	31	6			
Hoteli i industrija zabave	588	202	588	202	606	184			
od čega ciklički	-	122	-	122	18	105			
Nekretnine	791	51	791	51	796	46			
od čega ciklički	-	44	-	44	5	39			
Javni sektor	3.477	162	3.477	162	3.477	162			
Finansijske institucije	309	4	309	4	310	3			
Privatna kućanstva	2.587	677	2.587	677	2.595	669			
Ostalo	-	-	-	-	-	-			
Ukupno	10.747	1.874	11.268	1.353	10.842	1.779			
2022.									
Prirodni resursi i roba	258	131	354	35	259	130			
Opskrba električnom energijom	-	685	671	13	-	683			
Građevina i građevni materijal	410	120	410	120	410	120			
Automoto	82	16	82	16	82	16			
Ciklički potrošački proizvodi	272	48	272	48	272	48			
Neciklički potrošački proizvodi	225	14	225	14	226	13			
Strojevi	100	16	100	16	100	16			
Transport	636	52	636	52	637	51			
TMT i papir i pakiranje	141	10	141	10	144	8			
Zdravstvo i usluge	225	19	225	19	227	18			
Hoteli i industrija zabave	544	238	544	238	544	238			
Nekretnine	666	55	666	55	666	55			
Javni sektor	3.501	302	3.501	302	3.501	302			
Finansijske institucije	293	1	293	1	293	1			
Privatna kućanstva	2.111	655	2.111	656	2.115	652			
Ostalo	-	-	-	-	-	-			
Ukupno	9.464	2.362	10.231	1.595	9.476	2.351			

32. Scenariji korišteni u informacijama o budućim kretanjima i utjecaj krize (nastavak)

Utjecaj na rezervacije po industrijama

u milijunima EUR 2023.	BANKA					
	Trenutno stanje - parametri (FLI uključen)		Utjecaj kriterija energetske krize		Efekt FLI pomaka	
	Faza umanjenj a 1	Faza umanjenj a 2	Faza umanjenj a 1	Faza umanjenj a 2	Faza umanjenj a 1	Faza umanjenj a 2
Prirodni resursi i roba od čega ciklički	(1)	(2)	(2)	(1)	(1)	(2)
Opskrba električnom energijom	(2)	(12)	(4)	(1)	(2)	(12)
Građevina i građevni materijal od čega ciklički	(2)	(3)	(2)	(3)	(2)	(2)
Automoto od čega ciklički	-	(2)	-	(2)	-	(1)
Ciklički potrošački proizvodi	(1)	(3)	(1)	(3)	(1)	(2)
Neciklički potrošački proizvodi	(1)	-	(1)	-	(1)	-
Strojevi od čega ciklički	-	(3)	-	(3)	-	(3)
Transport od čega ciklički	(2)	(2)	(2)	(2)	(1)	(1)
TMT i papir i pakiranje od čega ciklički	(1)	-	(1)	-	(1)	-
Zdravstvo i usluge od čega ciklički	(1)	(2)	(1)	(2)	(1)	(1)
Hoteli i industrija zabave od čega ciklički	(2)	(16)	(2)	(16)	(2)	(13)
Nekretnine od čega ciklički	(3)	(4)	(3)	(4)	(3)	(4)
Javni sektor	(1)	(9)	(1)	(9)	(1)	(7)
Finansijske institucije	(2)	-	(2)	-	(2)	-
Privatna kućanstva	(6)	(27)	(6)	(27)	(5)	(25)
Ostalo	-	-	-	-	-	-
Ukupno	(25)	(83)	(28)	(71)	(23)	(72)
2022.						
Prirodni resursi i roba	(2)	(4)	(3)	(2)	(1)	(3)
Opskrba električnom energijom	-	(26)	(5)	(2)	-	(23)
Građevina i građevni materijal	(2)	(8)	(2)	(8)	(1)	(5)
Automoto	-	(1)	-	(1)	-	(1)
Ciklički potrošački proizvodi	(1)	(3)	(1)	(3)	(1)	(2)
Neciklički potrošački proizvodi	(2)	(1)	(2)	(1)	(1)	-
Strojevi	-	(1)	-	(1)	-	(1)
Transport	(2)	(4)	(2)	(5)	(2)	(3)
TMT i papir i pakiranje	(1)	(1)	(1)	(1)	(1)	-
Zdravstvo i usluge	(2)	(2)	(2)	(2)	(1)	(1)
Hoteli i industrija zabave	(2)	(20)	(2)	(19)	(2)	(16)
Nekretnine	(3)	(5)	(3)	(5)	(3)	(3)
Javni sektor	(1)	(17)	(1)	(16)	(1)	(14)
Finansijske institucije	(4)	-	(4)	-	(3)	-
Privatna kućanstva	(5)	(22)	(5)	(22)	(4)	(20)
Ostalo	-	-	-	-	-	-
Ukupno	(27)	(115)	(33)	(88)	(21)	(92)

33. Reprogrami, refinanciranje i restrukturiranje (eng. forbearance)

Reprogram podrazumijeva promjenu ugovornih odredbi klijenta kao što su dospijeće, kamatna stopa, naknada, iznos glavnice ili kombinaciju istih. Reprogrami mogu biti poslovni reprogrami (građanstvo) i refinanciranja (trgovačka društva) ili forbearance po definiciji EBA-e za oba sektora.

Poslovni reprogrami i refinanciranje

Reprogram kao poslovni reprogram u građanstvu ili refinanciranje kod trgovačkih društava je potencijalni i učinkovit alat zadržavanja klijenata koji uključuje promjene cijena ili ponudu dodatnih kredita ili oboje kako bi zadržali kvalitetne klijente Banke.

Forbearance

U slučaju da je restrukturiranjem napravljen ustupak klijentu koji se nalazi u pogoršanom finansijskom položaju ili se suočava sa poteškoćama u podmirenju ugovorenih finansijskih obveza, restrukturiranje se smatra forbearance.

Izloženost forbearance se procjenjuje na razini pojedinog ugovora te predstavlja samo restrukturiranu izloženost, a isključuje ostale izloženosti koje klijent ima, ukoliko nisu bile predmet restrukturiranja.

Ustupkom klijentu se smatra ukoliko je zadovoljen neki od sljedećih kriterija:

- _ Modifikacija / refinanciranje ugovora ne bi bila odobrena u slučaju da klijent nije bio u finansijskim poteškoćama,
- _ Postoji razlika u korist klijenta između modificiranog ugovora / refinanciranja te prethodnih uvjeta u ugovoru,
- _ Modificiran ugovor / refinanciranje uključuje povoljnije uvjete nego bi drugi klijenti sličnog profila rizičnosti mogli dobiti u Banci.

Forbearance može biti iniciran od strane Banke ili klijenta (kao razlog gubitka posla, bolesti itd.).

Forbearance mjere se dijele i izvještavaju kao:

- _ Prihodujući forbearance (uključivo prihodujući forbearance u periodu iskušenja koji je unaprijeđen iz neprihodujućeg forbearancea)
- _ Neprihodujući forbearance.

U donjoj tablici je dan usporedan prikaz forbearancea i izloženosti kreditnom riziku i rezervacije za Banku i Grupu na 31. prosinca 2023. i 31. prosinca 2022.

Izloženost kreditnom riziku, forbearance izloženosti i rezervacije

					GRUPA
	Krediti i potraživanja	Dužnički vrijednosni papiri	Potencijalne kreditne obveze	Ostale pozicije	
u milijunima EUR					Ukupno
2023.					
Izloženost kreditnom riziku	9.509	2.958	1.099	1.422	14.988
od čega forbearance izloženost	179	-	-	-	179
Prihodujuća izloženost	9.226	2.958	1.097	1.417	14.698
od čega prihodujuća forbearance izloženost	99	-	-	-	99
Rezerve za prihodujuću izloženost	(111)	(4)	(7)	(7)	(129)
od čega rezerve za prihodujuću forbearance izloženost	(11)	-	-	-	(11)
Neprihodujuća izloženost	283	-	2,00	5	290
od čega neprihodujuća forbearance izloženost	80	-	-	-	80
Rezerve za neprihodujuću izloženost	(191)	-	-	(3)	(194)
od čega rezerve za neprihodujuću forbearance izloženost	(45)	-	-	-	(45)

Bilješke uz finansijske izvještaje
za godinu koja završava 31. prosinca 2023.

33. Reprogrami, refinanciranje i restrukturiranje (eng. forbearance) (nastavak)

Izloženost kreditnom riziku, forbearance izloženosti i rezervacije (nastavak)

u milijunima EUR	Krediti i potraživanja	Dužnički vrijednosni papiri	Potencijalne kreditne obveze	GRUPA	
				Ostale pozicije	Ukupno
2022.					
Izloženost kreditnom riziku	8.997	2.670	1.646	847	14.160
od čega forbearance izloženost	216	-	1	-	217
Prihodajuća izloženost	8.690	2.670	1.642	842	13.844
od čega prihodjuća forbearance izloženost	129	-	1	-	130
Rezerve za prihodjuću izloženost	(123)	(10)	(23)	(9)	(165)
od čega rezerve za prihodjuću forbearance izloženost	(13)	-	-	-	(13)
Neprihodajuća izloženost	307	-	4	5	316
od čega neprihodajuća forbearance izloženost	87	-	-	-	87
Rezerve za neprihodajuću izloženost	(202)	-	-	(3)	(205)
od čega rezerve za neprihodajuću forbearance izloženost	(42)	-	-	-	(42)
 BANKA					
u milijunima EUR	Krediti i potraživanja	Dužnički vrijednosni papiri	Potencijalne kreditne obveze	Ostale pozicije	Ukupno
2023.					
Izloženost kreditnom riziku	8.225	2.855	942	1.298	13.320
od čega forbearance izloženost	163	-	-	-	163
Prihodajuća izloženost	7.991	2.855	940	1.292	13.078
od čega prihodjuća forbearance izloženost	97	-	-	-	97
Rezerve za prihodjuću izloženost	(95)	(4)	(6)	(8)	(113)
od čega rezerve za prihodjuću forbearance izloženost	(11)	-	-	-	(11)
Neprihodajuća izloženost	234	-	2	6	242
od čega neprihodajuća forbearance izloženost	66	-	-	-	66
Rezerve za neprihodajuću izloženost	(158)	-	-	(1)	(159)
od čega rezerve za neprihodajuću forbearance izloženost	(37)	-	-	-	(37)
 BANKA					
u milijunima EUR	Krediti i potraživanja	Dužnički vrijednosni papiri	Potencijalne kreditne obveze	Ostale pozicije	Ukupno
2022.					
Izloženost kreditnom riziku	7.841	2.573	1.445	724	12.583
od čega forbearance izloženost	195	-	1	-	196
Prihodajuća izloženost	7.584	2.573	1.442	719	12.318
od čega prihodjuća forbearance izloženost	122	-	1	-	123
Rezerve za prihodjuću izloženost	(101)	(9)	(22)	(9)	(141)
od čega rezerve za prihodjuću forbearance izloženost	(13)	-	-	-	(13)
Neprihodajuća izloženost	257	-	3	5	265
od čega neprihodajuća forbearance izloženost	73	-	-	-	73
Rezerve za neprihodajuću izloženost	(170)	-	-	(2)	(172)
od čega rezerve za neprihodajuću forbearance izloženost	(38)	-	-	-	(38)

33. Reprogrami, refinanciranje i restrukturiranje (eng. forbearance) (nastavak)

Utjecaj neznačajnih ugovornih izmjena dužničkih instrumenata mjerenih po amortiziranom trošku u fazama umanjenja 2 i 3

u milijunima EUR	GRUPA			
	2022.	2023.	2022.	2023.
	Trošak amortizacije prije modifikacije	Neto dobit/gubitak izmjena	Trošak amortizacije prije modifikacije	Neto dobit/gubitak izmjena
Krediti i predujmovi				
Nefinancijske institucije	3	-	5	-
Kućanstva	8	-	6	-
Ukupno	11	-	11	-

u milijunima EUR	BANKA			
	2022.	2023.	2022.	2023.
	Trošak amortizacije prije modifikacije	Neto dobit/gubitak izmjena	Trošak amortizacije prije modifikacije	Neto dobit/gubitak izmjena
Krediti i predujmovi				
Nefinancijske institucije	3	-	4	-
Kućanstva	8	-	6	-
Ukupno	11	-	10	-

Na dan 31. prosinca 2023. ukupna bruto knjigovodstvena vrijednost dužničkih instrumenata mjerenih po amortiziranom trošku koji su bili pod utjecajem neznačajnih ugovornih izmjena tijekom 2023. godine iznosila je 11 milijuna EUR za Grupu i 10 milijuna EUR za Banku (2022.: 11 milijuna EUR za Grupu i za Banku).

Utjecaj ugovornih izmjena (neto gubitak od izmjena) u dobiti ili gubitku 2023. godine iznosio je gubitak od 88 tisuća EUR za Grupu i dobit od 21 tisuću EUR za Banku (2022.: 15 tisuća EUR za Grupu i 44 tisuće EUR za Banku).

34. Kolaterali

Priznavanje kolateralna

Tim upravljanja kolateralima je integriran u Sektor upravljanja rizicima. Pravilnikom o kolateralima, između ostalog, definirani su jedinstveni standardi vrednovanja kolateralala u Banci. Time je osigurano da su procesi kreditnog odlučivanja standardizirani u pogledu prihvaćanja vrijednosti kolateralala.

Internim aktima propisani su kolaterali prihvatljivi za Banku. Utvrđivanje vrijednosti kolateralala i njihovo naknadno vrednovanje, raščlanjeno po vrstama kolateralala, provodi se u skladu sa pravilima definiranim Pravilnikom o kolateralima, a sukla-dno poje-dinačnim regulatornim zahtjevima.

Najvažnije vrste kolateralala

Sljedeće vrste kreditnih kolateralala koje Banka najčešće prihvata:

_Nekretnine: stambene i poslovne nekretnine

_Finansijski kolateral: vrijednosni papiri, novčani depoziti i police životnog osiguranja

_Garancije: izdane od strane države, subjekata javnog interesa i financijskih institucija. Svi pružatelji garancija moraju imati kreditnu kvalitetu sukladno regulatornim zahtjevima.

34. Kolaterali (nastavak)

Banka prihvata i druge kolaterale kao što su pokretnine, bilančno netiranje, udjeli u investicijskim fondovima sukladno europskoj (EU) i lokalnoj regulativi.

Vrednovanje i upravljanje kolateralima

Vrednovanje kolateralata temelji se na trenutnoj tržišnoj vrijednosti uzimajući u obzir utrživost u razumnom roku.

Kod izračuna pokrivenosti kolateralima, iznos pokrivenosti se prilagođava korektivnim faktorom, ovisno o vrsti kolateralata. U finansijskim izvještajima, pokrivenost kolateralima se prikazuje do visine izloženosti te prekoračenje pokrivenosti nije moguće.

Vrednovanje nekretnina provodi se od strane neovisnih ovlaštenih procjenitelja koji nisu uključeni u postupak donošenja kreditne odluke. Vrednovanja se provode u skladu s međunarodnim, europskim i nacionalnim standardima. Interne smjernice definiraju kriterije kvalificiranja te zahtjeve neovisnosti za izabrane procjenitelje. Procjenitelj može odraditi dva uzastopna vrednovanja iste imovine, a svako sljedeće vrednovanje mora rezultirati promjenom procjenitelja.

Utjecaj energetske efikasnosti, ESG podataka, npr. informacije o energetskoj efikasnosti kolateralata se sustavno prikupljaju te pohranjuju u relevantne dokumentacijske sustave te se koriste za potrebe izvještavanja.

Metode i korektivni faktori koji se primjenjuju pri vrednovanju kolateralata rezultat su empirijskog istraživanja i iskustva Sektora naplate i upravljanja lošim plasmanima koje se bazira na prikupljenim podacima o ostvarenoj naplati iz kolateralata.

Metode vrednovanja provjeravaju se redovito, najmanje jednom godišnje.

Naknadna vrednovanja kolateralata provode se propisanom dinamikom i automatizirana su, koliko je moguće. U slučaju vanjskih izvora podataka, koriste se odgovarajuća sučelja za prikupljanje podataka. Maksimalni periodi naknadnog vrednovanja pojedine vrste instrumenta osiguranja unaprijed su propisani. Osim redovitih naknadnih vrednovanja, vrednovanje se provodi i u slučaju ako dostupne informacije upućuju na to da je došlo do smanjenja vrijednosti zbog značajnih promjena na tržištu.

Banka provodi redovnu godišnju analizu koncentracijskog rizika koja obuhvaća i prikaz koncentracije unutar korištenih tehnika smanjenja kreditnog rizika, ali i aspekt tržišnih rizika iz perspektive primljenih kolateralata.

Preuzimanje kolateralata je selektivan i restriktivan proces te su preuzeti kolaterali odmah raspoloživi za prodaju. Ovako stечene nekretnine obično se ne koriste u poslovne svrhe Banke. U portfelju preuzetih kolateralata, poslovni objekti neznatno prevladavaju u odnosu na stambene nekretnine. Portfelj je snažno smanjen u nekoliko posljednjih godina te na dan 31. prosinca 2023. godine knjigovodstvena vrijednost preuzete imovine iznosi 11 milijuna EUR.

Kolaterali riznice

Direkcija za upravljanje tržišnim i likvidnosnim rizicima odgovorna je za uspostavljanje i održavanje pravila za kolaterale u poslovima riznice. Politika upravljanja kolateralima u poslovima Sektora finansijskih tržišta definira, između ostalog, jedinstvena pravila vrednovanja kolateralata u poslovima riznice u Banci. Postavljeni okvir za kolaterale u poslovanju riznice koristi ugovore o netiranju (ISDA, lokalni okvirni ugovori, okvirni ugovori za posudbe vrijednosnih papira i repo transakcije) kao i ugovore o kolateralu (CSA) u svrhu umanjenja kreditnog rizika koji proizlazi iz derivata.

Ugovori o netiranju omogućuju netiranja svih iznosa dugovanja i potraživanja koji proizlaze iz pojedinačnih transakcija pokrivenih okvirnim ugovorom. Što omogućuje da je jedino neto potraživanje na razini pojedine druge ugovorne strane relevantno za kreditni rizik. Prema tako postavljenom okviru, sve transakcije sa pojedinom drugom ugovornom stranom se redovno revaloriziraju, obično na dnevnoj bazi, te se u slučaju nedovoljne pokrivenosti zahtjeva dodatni kolateral. Politika upravljanja kolateralima u poslovima Sektora finansijskih tržišta postavlja ograničenja vezana uz vreste prihvatljivih kolateralata te se tako kolaterali sastoje uglavnom od novčanih depozita ili vrijednosnih papira visoke kreditne kvalitete. U slučaju kada se vrijednosni papir prihvata kao instrument osiguranja primjenjuje se dodatno umanjenje vrijednosti kolateralata (haircut) ovisno o kreditnoj kvaliteti i preostalom dospijeću vrijednosnog papira.

34. Kolaterali (nastavak)

Izloženost kreditnom riziku po finansijskim instrumentima i kolateralima

u milijunima EUR	Izloženost kreditnom riziku	Kolateralizirano od				Izloženost kreditnom riziku umanjena za kolateral	Nije dospjelo niti je umanjena vrijednost	Dospjelo, ali nije umanjena vrijednost	Umanjena vrijednost	GRUPA
		Ukupni kolaterali	Garancije	Poslovanje nekretninama	Ostalo					
2023.										
Ostali depoziti po viđenju	46	-	-	-	-	46	4	42	-	
Finansijska imovina koja se drži radi trgovanja	23	-	-	-	-	23	-	-	-	
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti ili gubitka	6	-	-	-	-	6	-	-	-	
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	1.148	-	-	-	-	1.148	1.148	-	-	
Finansijska imovina po amortiziranom trošku	10.641	4.022	895	2.767	360	6.619	10.200	179	262	
Dužnički vrijednosni papiri	1.804	-	-	-	-	1.804	1.804	-	-	
Krediti i potraživanja od kreditnih institucija	68	13	-	-	13	55	68	-	-	
Krediti i potraživanja od klijenata	8.769	4.009	895	2.767	347	4.760	8.328	179	262	
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	185	12	-	1	11	173	157	15	13	
Potraživanja s osnove finansijskog najma	487	419	4	-	415	68	391	90	6	
Potencijalne kreditne obveze	2.452	288	1	169	118	2.164	1.952	43	8	
Ukupno	14.988	4.741	900	2.937	904	10.247	13.852	369	289	
u milijunima EUR	Izloženost kreditnom riziku	Kolateralizirano od				Izloženost kreditnom riziku umanjena za kolateral	Nije dospjelo niti je umanjena vrijednost	Dospjelo, ali nije umanjena vrijednost	Umanjena vrijednost	GRUPA
		Ukupni kolaterali	Garancije	Poslovanje nekretninama	Ostalo					
2022.										
Ostali depoziti po viđenju	89	-	-	-	-	89	28	61	-	
Finansijska imovina koja se drži radi trgovanja	26	-	-	-	-	26	-	-	-	
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti ili gubitka	5	-	-	-	-	5	-	-	-	
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	1.334	-	-	-	-	1.334	1.334	-	-	
Finansijska imovina po amortiziranom trošku	9.733	3.827	930	2.571	326	5.906	9.252	198	283	
Dužnički vrijednosni papiri	1.331	-	-	-	-	1.331	1.331	-	-	
Krediti i potraživanja od kreditnih institucija	384	19	-	-	19	365	384	-	-	
Krediti i potraživanja od klijenata	8.018	3.808	930	2.571	307	4.210	7.537	198	283	
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	189	13	-	1	12	176	159	15	15	
Potraživanja s osnove finansijskog najma	406	330	4	-	326	76	315	82	9	
Potencijalne kreditne obveze	2.378	255	1	140	114	2.123	1.809	78	7	
Ukupno	14.160	4.425	935	2.712	778	9.735	12.897	434	314	

Bilješke uz finansijske izvještaje
za godinu koja završava 31. prosinca 2023.

34. Kolaterali (nastavak)

Izloženost kreditnom riziku po finansijskim instrumentima i kolateralima (nastavak)

u milijunima EUR	Izloženost kreditnom riziku	Kolateralizirano od				Izloženost kreditnom riziku umanjena za kolateral	Nije dospjelo niti je umanjena vrijednost	Dospjelo, ali nije umanjena vrijednost	Umanjena vrijednost	BANKA
		Ukupni kolaterali	Garancije	Poslovanje nekretnina ma	Ostalo					
2023.										
Ostali depoziti po viđenju	12	-	-	-	-	12	1	11	-	
Finansijska imovina koja se drži radi trgovanja	23	-	-	-	-	23	-	-	-	
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti ili gubitka	6	-	-	-	-	6	-	-	-	
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	1.091	-	-	-	-	1.091	1.091	-	-	
Finansijska imovina po amortiziranom trošku	9.868	3.751	885	2.522	344	6.117	9.495	145	228	
Dužnički vrijednosni papiri	1.758	-	-	-	-	1.758	1.758	-	-	
Krediti i potraživanja od kreditnih institucija	31	12	-	-	12	19	31	-	-	
Krediti i potraživanja od klijenata	8.079	3.739	885	2.522	332	4.340	7.706	145	228	
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	115	12	-	1	11	103	106	3	6	
Potencijalne kreditne obveze	2.205	262	1	151	110	1.943	1.732	43	7	
Ukupno	13.320	4.025	886	2.674	465	9.295	12.425	202	241	

u milijunima EUR	Izloženost kreditnom riziku	Kolateralizirano od				Izloženost kreditnom riziku umanjena za kolateral	Nije dospjelo niti je umanjena vrijednost	Dospjelo, ali nije umanjena vrijednost	Umanjena vrijednost	BANKA
		Ukupni kolaterali	Garancije	Poslovanje nekretnina ma	Ostalo					
2022.										
Ostali depoziti po viđenju	24	-	-	-	-	24	2	22	-	
Finansijska imovina koja se drži radi trgovanja	26	-	-	-	-	26	-	-	-	
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti ili gubitka	5	-	-	-	-	5	-	-	-	
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	1.278	-	-	-	-	1.278	1.278	-	-	
Finansijska imovina po amortiziranom trošku	9.008	3.564	917	2.331	316	5.444	8.603	154	251	
Dužnički vrijednosni papiri	1.290	-	-	-	-	1.290	1.290	-	-	
Krediti i potraživanja od kreditnih institucija	345	19	-	-	19	326	345	-	-	
Krediti i potraživanja od klijenata	7.373	3.545	917	2.331	297	3.828	6.968	154	251	
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	123	13	-	1	12	110	115	2	6	
Potencijalne kreditne obveze	2.119	230	1	127	102	1.889	1.579	75	6	
Ukupno	12.583	3.807	918	2.459	430	8.776	11.577	253	263	

Kolaterali koji se pripisuju kreditno-umanjenim izloženostima na datum 31. prosinca 2023. iznose 113 milijuna EUR (2022.: 120 milijuna EUR) na razini Grupe te 90 milijuna EUR na datum 31. prosinca 2023. na razini Grupe (2022.: 103 milijuna EUR).

35. Tržišni rizici

Definicija i pregled

Tržišni rizik je rizik gubitka koji može nastati zbog nepovoljnih promjena tržišnih cijena i parametara koji iz toga proizlaze. Tržišni rizik je podijeljen na kamatni rizik, rizik kreditnog raspona, valutni rizik, rizik promjene cijena vrijednosnih papira i rizik volatilnosti. To se odnosi i na knjigu trgovanja i knjigu banke.

Metode i instrumenti

Value at Risk (VaR) je limit za procjenu maksimalnog gubitka vrijednosti portfelja koji bi se mogao dogoditi unutar danog razdoblja i s danom vjerojatnošću. Koristi se povjesna metoda kao jedna od postojećih metoda izračuna VaR-a, na razini pouzdanosti 99%.

VaR je pokazatelj kojim se mjeri potencijalni maksimalni gubitak iz portfelja u određenom razdoblju zbog promjene cijena njegovih dijelova, a na osnovi povjesnih podataka. Povjesna metoda se temelji na ocjeni tržišne vrijednosti portfelja pomoći tržišnih cijena dijelova portfelja u posljednjih n dana.

Backtesting se koristi za stalno praćenje valjanosti statističkih metoda. Ovaj proces se provodi s jednim danom zaostatka u cilju praćenja hoće li se gubitak materijalizirati. Na razini pouzdanosti od 99%, realni gubitak u jednom danu bi trebao prekoračiti VaR statistički samo dva do tri puta godišnje (1% od oko 250 radnih dana).

Navedeno pokazuje jedno od ograničenja VaR pristupa: s jedne strane, razina povjerenja je ograničena na 99%, a s druge strane, model uzima u obzir samo one tržišne scenarije uočene u svakom slučaju unutar simulacijskog razdoblja od dvije godine, a računa VaR za trenutne pozicije Banke na toj osnovi. Kako bi istražili sve ekstremne tržišne situacije izvan ovog, Banka provodi i stres testiranje VaR modela. Ovi događaji su uglavnom tržišna kretanja male vjerojatnosti.

Stres testiranje provodi se na nekoliko načina: stressed VaR (SVaR) je izvedenica VaR kalkulacije. No, umjesto da se simulira gubitak tijekom dvije posljednje godine, analiza se temelji na dužem vremenskom razdoblju kako bi se utvrdilo razdoblje od jedne godine koja predstavlja relevantnu razinu stresa za trenutni portfelj. Sukladno regulatornom okviru to razdoblje od godinu dana se koristi za izračunavanje VaR-a s 99%-razinom povjerenja. To omogućuje Banci da s jedne strane, drži dovoljno vlastitih sredstava raspoloživih za knjigu trgovanja i u razdobljima povišene tržišne volatilnosti, dok s druge strane, također se omogućava upravljanje pozicijama knjige trgovanja.

Definiraju se standardni scenariji u kojima su pojedini tržišni faktori izloženi ekstremnim kretanjima. Takvi scenariji se u banci izračunavaju za kamatne stope, cijene dionica, tečajeve i volatilnosti. Povjesni scenariji su modifikacija koncepta standardnih scenarija. U tom slučaju bazu za stres kalkulaciju tvore faktori rizika koji su kalkulirani nakon određenih događaja, kao što su Covid-19 kriza ili bankrot Lehman. Da bi se izračunala povjesna vjerojatnost scenarija, određuju se najznačajniji čimbenici rizika za trenutni portfelj, te se primjenjuju njihovi najnepovoljniji utjecaji kroz prethodni period. Za probabilističke scenarije pomaci tržišnih faktora su određeni za kvantile u njihovoj distribuciji te se dane vrijednosti zatim koriste za izračunavanje rezultata stres testa. Analize su dostupne Upravi Banke i Nadzornom odboru u okviru mjesecnih izvješća tržišnog rizika.

Za lokalne regulatorne potrebe, Banka i Grupa koriste standardizirani model za izračun kapitalnih zahtjeva za tržišni rizik.

Metode i instrumenti mitigacije rizika

Banka upravlja tržišnim rizikom u knjizi trgovanja pomoći nekoliko razina limita. Ukupni limit na temelju VaR-a za knjigu trgovanja se postavlja od strane Uprave Banke, uzimajući u obzir sposobnost apsorpcije rizika i projicirane zarade. Daljnja razdioba je također potvrđena od strane Uprave Banke i Market Risk Committee (MRC odbor) na prijedlog Sektora upravljanja rizicima.

35. Tržišni rizici (nastavak)

Svim tržišnim aktivnostima u knjizi trgovanja su dodijeljeni limiti koji su statistički konzistentni sa sveobuhvatnim RWA limitom. RWA limit je dodijeljen sukladno top-down metodi individualnim vrstama posla sve do nivoa određenog organizacijskog dijela. Uz to, prema bottom-up metodi limiti osjetljivosti su dodijeljeni i na granularnijim osnovama kako bi se kontrolirala izloženost pojedinačnim pokazateljima rizika i osigurala odgovarajuća diverzifikacija. Ovi limiti su potom agregirani i primjenjuju se do drugog sloja VaR i sVaR limita. Konzistentnost limita se verificira redovno.

Usklađenost limita odobrava se na dvije razine: od strane Direkcije upravljanja tržišnim i likvidnosnim rizicima u Banci te od strane Trading Book Risk Group u Grupi. Praćenje iskorištenosti limita se provodi na dnevnoj osnovi koristeći podatke o osjetljivosti pozicija.

VaR se kalkulira dnevno te se izvještavaju svi uključeni sudionici u procesu, od pojedinog dealera, preko višeg managementa pa do Uprave Banke.

Pojedine pozicije knjige banke su uključene u dnevnu VaR kalkulaciju te se VaR limiti određuju na isti način kao i VAR za pozicije knjige trgovanja.

Analiza tržišnog rizika

Value at Risk knjige banke i knjige trgovanja

Donje tablice predstavljaju iznose VaR-a Banke s nivoom pouzdanosti od 99% koristeći tržišno ponderirane podatke s periodom držanja od 1 dana na 31. prosinca 2023. i 31. prosinca 2022. Banka je jedina članica u EBC Grupi koja ima knjigu trgovanja i jedina članica koja koristi Kondor+ kao izvor podataka za izračun VaR-a.

Value at Risk knjige banke i knjige trgovanja 2023.

u tisućama EUR	Ukupno	Kamata	Valuta	Dionice	Volatilnost
Knjiga pozicija kojima se ne trguje	2.227	2.221	25	-	37
Financijska imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	3.215	3.215	8	-	2
Financijska imovina koja se drži radi trgovanja	12	13	1	-	-

Value at Risk knjige banke i knjige trgovanja 2022.

u tisućama EUR	Ukupno	Kamata	Valuta	Dionice	Volatilnost
Knjiga pozicija kojima se ne trguje	2.723	2.718	78	-	49
Financijska imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	3.931	3.932	6	-	1
Financijska imovina koja se drži radi trgovanja	6	6	-	-	-

Kamatni rizik u knjizi banke

Kamatni rizik je rizik negativne promjene kamatnih stopa i ekonomske vrijednosti financijskih instrumenata uslijed promjena tržišnih kamatnih stopa. Ova vrsta rizika nastaje zbog neusklađenosti između imovine i obveza, uključujući i derivate u pogledu njihovog dospjeća ili neusklađenosti u vremenskim razdobljima promjena kamatnih stopa.

Kako bi se identificirao rizik promjene kamatnih stopa, svi kamatonosni financijski instrumenti, uključujući i vanbilancu koriste se za izračun utjecaja određenih scenarija kamatnih stopa na njihovu ekonomsku vrijednost i kamatne prihode. Limiti se primjenjuju za oba aspekta kamatnog rizika u knjizi banke, promjenu ekonomske vrijednosti kao i promjenu kamatnog prihoda. Pozicije bez ugovorenog roka dospjeća ili strukture perioda promjene kamatnih stopa, kao što su depoziti po viđenju ili prekoračenja po računima, modeliraju se, za pozicije koje imaju pravo na prijevremenu otplate duga, primjenjuju se modeli prijevremene otplate duga. Za interne izračune rizika i za mjere regulatornog kamatnog rizika, na najveći šok pada primjenjuje se floor u skladu s EBA smjernicama o upravljanju kamatnim rizikom koji proizlazi iz poslova koji se vode u knjizi pozicija kojima se ne trguje (EBA/RTS/2022/10). S rastućim krivuljama prinosa, posebno u EUR, USD i CZK, ugrađeni floor-ovi postali su manje značajni. Izračuni kamatnog rizika rade se u skladu s EBA-inim smjernicama.

Valutni rizik

Banka je izložena raznim vrstama rizika koji proizlaze iz tečaja. To podrazumijeva rizik od otvorene valutne pozicije i ostalih rizika.

35. Tržišni rizici (nastavak)

Rizik od otvorenih valutnih pozicija je rizik povezan s neusklađenosti imovine i obveza u pojedinoj valuti ili od valutnih derivativa. Ova vrsta rizika može nastati ili od transakcija klijenata ili trgovanja za vlastiti račun te se prati i upravlja na dnevnoj razini. Izloženost valutnom riziku je ograničena regulatornim i internim limitima. Interni limiti su postavljeni od strane Uprave Banke kao i od Market Risk Committee.

Sljedeća tablica prikazuje najveće otvorene valutne pozicije Banke na dan 31. prosinca 2023. i odgovarajuće otvorene valutne pozicije na dan 31. prosinca 2022:

Otvorena valutna pozicija

u tisućama EUR	2022.	2023.
Američki dolar (USD)	(4.127)	(1.245)
Mađarska forinta (HUF)	(28)	(57)
Srpski dinar (RSD)	(42)	(45)
Danska kruna (DKK)	67	40
Britanska funta (GBP)	47	39
Norveška kruna (NOK)	66	36
Švedska kruna (SEK)	36	32
Australski dolar (AUD)	74	25
Rumunjski Leu (RON)	54	24

Banka upravlja otvorenom deviznom pozicijom u skladu sa poslovnom strategijom te je cilj ne imati značajnu izloženost valutnom riziku. U slučajevima otvorene devizne pozicije, iznad 2% regulatornog kapitala, Banka izračunava kapitalni zahtjev za valutni rizik.

Credit spread rizik

Credit spread rizik ili rizik kreditnog raspona je rizik nepovoljnog kretanja vrijednosti finansijskih instrumenata uzrokovanoj promjenom kreditne sposobnosti izdavatelja uslijed kretanja tržišta. EBC Grupa izložena je riziku kreditnog širenja s obzirom na svoj portfelj vrijednosnih papira u knjizi banke.

Kvantificiranje rizika kreditnog raspona vrijednosnih papira u knjizi banke temelji se na povijesnoj simulaciji. Izračunava se maksimalan (hipotetički) pad čiji su uzrok kreditni faktori rizika tijekom jednogodišnjeg horizonta. Bazira se na osjetljivosti credit spreada (CR01), a faktori rizika koji su korišteni su uglavnom swap spreadovi za države i iTRAXX CDS indeksi za finansijske institucije i corporate klijente. Dobiveni iznos koristi se kao dio izračuna ICAAP-a za određivanje potrošnje kapitala portfelja knjige banke.

36. Rizik likvidnosti

Definicija i pregled

Rizik likvidnosti u Banci je definiran u skladu s načelima utvrđenima od strane Basel odbora za nadzor banaka, Uredbom (EU) 2019/876 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2019. (CRR II) o izmjeni Uredbe (EU) br. 575/2013 (CRR) Delegiranim uredbom Komisije (EU) 2022/786 o izmjeni Delegirane uredbe Komisije (EU) 2015/61 o dopuni Uredbe (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća i Odlukom o sustavu upravljanja od strane Hrvatske narodne banke. Sukladno tome razlikuju se tržišni rizik likvidnosti, koji predstavlja rizik da Banka neće moći jednostavno eliminirati poziciju po tržišnoj cijeni zbog nedovoljno razvijenog tržišta ili tržišnih poremećaja, te rizik financiranja likvidnosti, koji predstavlja rizik da Banka neće biti u stanju učinkovito ispuniti bilo očekivane i neočekivane trenutne i buduće potrebe za novčanim sredstvima, te potrebe za instrumentima osiguranja bez da utječe na dnevno poslovanje ili na finansijski rezultat Banke.

Rizik financiranja likvidnosti dalje se dijeli na rizik insolventnosti i rizik strukturalne likvidnosti. Prvi je kratkoročni rizik neispunjerenja trenutnih ili budućih platnih obveza u cijelosti, na vrijeme i na gospodarski opravdan način, dok je rizik strukturalne likvidnosti dugoročni rizik gubitaka uslijed promjene troška vlastitog refinanciranja Banke ili kamatne marže.

Banka nastavlja svoje stalne aktivnosti projekta za poboljšanje okvira izvještavanja rizika likvidnosti. Aktualni projekti imaju za cilj kontinuirano poboljšanje interne metodologije testiranja otpornosti na stres i kvalitete podataka koji se koristi u mjerenu rizika.

Strategija likvidnosti

Nakon perioda snažnog rasta depozitne baze od 2020. godine, u 2023. Banka bilježi blagi rast depozita podržan prvenstveno rastom depozite baze Gospodarstva. Depoziti klijenata ostaju primarni izvor financiranja Banke što je i u skladu sa strategijom Banke. Na strani imovine, volumen kredita bilježi rast iznad razine rasta depozita. Navedena kretanja rezultirala su smanjenjem viška likvidnosti koje su i dalje značajno iznad propisanih regulatornih i internih limita. Cijeli pad viška likvidnosti je zabilježen smanjenjem na poziciji depoziti kod središnje banke dok portfelj visokolikvidnih državnih obveznica bilježi daljnji rast.

Banka je u lipnju 2023. godine izdala trogodišnju MREL prihvatljivu obveznicu namijenjenu Retail investorima na lokalnom tržištu u iznosu od 90,1 milijuna EUR. Krajem studenog 2023. na redovnom dospijeću je otplaćena obveznica volumena 39,8 milijuna EUR (izdano je 300 milijuna HRK), izdana 2018. godine na lokalnom tržištu. Višak bančne likvidnosti u 2023. godini je također iskorišten za otplatu 69,7 milijuna EUR dugoročnog financiranja od supranacionalnih institucija (19,7 milijuna EUR na redovnom dospijeću, 50 milijuna EUR prijevremeno) te 30 milijuna EUR subordiniranog unutar-grupnog zaduženja.

Omjeri likvidnosti

Banka koristi koeficijent likvidnosne pokrivenosti (LCR) i koeficijent stabilnog financiranja (NSFR) kao regulatorne omjere relevantne za potrebe izvješćivanja o riziku likvidnosti u skladu Delegiranim uredbom Komisije (EU) 2022/786 o izmjeni Delegirane uredbe Komisije (EU) 2015/61 o dopuni Uredbe (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća (LCR DA) te Uredbom (EU) 2019/876 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2019. o izmjeni Uredbe (EU) br. 575/2013 (CRR II). LCR predstavlja omjer visoko likvidnih sredstava s jedne strane i neto likvidnih odljeva u trajanju 30 kalendarskih dana s druge strane. Minimalni LCR limit je postavljen na 100%. NSFR, kao obvezujući minimalni zahtjev u skladu s CRR II, predstavlja omjer dostupnih stabilnih izvora sredstava s jedne strane i potrebnih stabilnih izvora sredstava, s druge strane, u roku od 12 mjeseci.

Metode i instrumenti korišteni pri mjerenu rizika likvidnosti

Kratkoročni rizik insolventnosti se prati putem izračuna razdoblja preživljavanja u ukupnom iznosu te za materijalno značajne valute. Ova analiza utvrđuje maksimalni rok u kojem Banka može preživjeti definirane scenarije, uključujući krizu banke, tržišta i kombiniranu, a oslanjajući se na trenutačno utrživu imovinu. U najgorem scenaru simuliramo vrlo ograničen pristup tržištu novca i tržištu kapitala te istovremeno značajne odljeve depozita klijenta. Nadalje, simulacija pretpostavlja odljeve po ostalim vanbilančnim obvezama kao što su garancije i preuzete obveze po kreditima, a ovisno o vrsti klijenta, kao i potencijalne odljeve od kolateraliziranih derivativnih transakcija procjenom potencijalnog odljeva u slučaju nepovoljnih kretanja na tržištu.

Regulatorno izvještavanje o riziku likvidnosti vrši se na razini Banke. Izvještajni zahtjevi za rizik likvidnosti ne primjenjuju se na Erste Leasing i Erste Card Club. EU izvještajni zahtjevi za rizik likvidnosti ne primjenjuju se ni na Erste Bank Podgorica međutim, Erste Bank Podgorica uključena je u konsolidirane izvještaje na razini Erste Grupe.

36. Rizik likvidnosti (nastavak)

Kontrola rizika likvidnosti u Banci je temeljena na novim mjerama rizika likvidnosti unutar Basel III okvira: koeficijentom likvidnosne pokrivenosti (LCR) i koeficijentom stabilnog financiranja (NSFR). Omjeri se prate na razini Banke i Grupe kreditnih institucija, te su dio Izjave o sklonosti preuzimanju rizika (RAS-a) s ciljanim razinama znatno iznad regulatornih zahtjeva te se izvještavaju Odboru za operativnu likvidnost (OLC) kao i Upravi tijekom sastanka ALCO Odbora. Na kraju 2023. LCR i NSFR su za Banku iznad 100%.

Osim navedenog, u Banci se redovito izvještavaju i prate vremenske neusklađenosti priljeva i odljeva, u sklopu koeficijenta strukturne likvidnosti (STRL). Rizik koncentracije se kontinuirano analizira u odnosu na druge ugovorne strane. Sustav transfernih cijena (FTP) također je dokazano učinkovit alat za strukturno upravljanje rizikom likvidnosti.

Metode i instrumenti mjerjenja rizika likvidnosti

Opći standardi kontrole i upravljanja rizikom likvidnosti (standardi, limiti i analize) su definirani te se kontinuirano prate i unapređuju u Banci.

Kratkoročnim rizikom likvidnosti upravlja se limitima koji su posljedica analize perioda preživljavanja kao i internim LCR limitom. Sva prekoračenja limita prijavljuju se Odboru za upravljanje aktivom i pasivom (ALCO odboru). Bitan instrument upravljanja rizikom likvidnosti unutar Banke je FTP sistem. Također, planiranje potreba za izvorima sredstava pruža važne podatke za upravljanje likvidnošću, a detaljan pregled priprema se u sklopu procesa planiranja.

Sveobuhvatni plan postupanja u kriznim situacijama osigurava neophodnu koordinaciju svih uključenih strana u proces upravljanja likvidnošću u slučaju krize te se redovno ažurira.

Analiza rizika likvidnosti

Koeficijent likvidnosne pokrivenosti

Banka koristi regulatorni koeficijent likvidnosne pokrivenosti u skladu s LCR DA za interno praćenje i upravljanje likvidnošću. Kako bi se LCR DA održao iznad oba limita, regulatornog i internog, Banka svakodnevno prati svoje kratkoročne likvidnosne priljeve i odljeve, kao i raspoloživu rezervu likvidnosti.

Sljedeća tablica prikazuje LCR DA na dan 31. prosinca 2023. i 31. prosinca 2022. godine:

	BANKA	
	2022.	2023.
Koeficijent likvidnosne pokrivenosti (LCR)	189%	220%

Struktorna likvidnost

Dugoročna pozicija likvidnosti se prati putem strukturnih gapova financiranja osiguravajući primjerenu ravnotežu između imovina i obveza u srednjem i dugom roku tako da se izbjegnu prekomjerne neusklađenosti dospijeća i posljedično povećan pritisak na kratkoročnu poziciju likvidnosti.

Donja tablica predstavlja omjere dugoročnih obveza i dugoročne imovine na 31. prosinca 2023. i 31. prosinca 2022. koji se izračunava obrnuto kumulativno po vremenskim razdobljima. Koeficijent se temelji na ugovornim ili modeli-ranim kretanjima novčanog toka i ima sveobuhvatnu pokrivenost bilančnih i vanbilančnih stavki.

	BANKA		
2023.	> 1 godine	> 2 godine	> 3 godine
Koeficijent strukturne likvidnosti	1,09	1,19	1,27

	BANKA		
2022.	> 1 godine	> 2 godine	> 3 godine
Koeficijent strukturne likvidnosti	1,21	1,23	1,24

36. Rizik likvidnosti (nastavak)

Rezerva likvidnosti

Banka redovno prati svoju rezervu likvidnosti koja se sastoji od gotovine, viška sredstva nad obveznom rezervom kod središnjih banaka, nezaloženu imovinu založivu kao kolateral kod središnje banke kao i ostale likvidne vrijednosne papire, uključujući i promjene u repo i obrnutim repo transakcijama. Ova imovina se može utržiti u kratkom roku u cilju neutraliziranja potencijalnih odljeva u kriznim situacijama. Ročna struktura rezerve likvidnosti za 2023. i 2022. godinu je prikazana u donjoj tablici:

Ročna struktura visokolikvidne imovine 2023.

u milijunima EUR	< 1 tjedan	1 tjedan(1) mjesec	1(3) mjeseci	3(6) mjeseci	6(12) mjeseci
Gotovina, višak nad obveznom rezervom	2.021	-	-	-	-
Likvidna imovina	2.229	10	(155)	(69)	(297)
od čega obveznice	2.229	10	(155)	(69)	(297)
Ukupne rezerve likvidnosti	4.250	10	(155)	(69)	(297)

Ročna struktura visokolikvidne imovine 2022.

u milijunima EUR	< 1 tjedan	1 tjedan(1) mjesec	1(3) mjeseci	3(6) mjeseci	6(12) mjeseci
Gotovina, višak nad obveznom rezervom	3.128	-	-	-	-
Likvidna imovina	1.899	-	(25)	(7)	(275)
od čega obveznice	1.899	-	(25)	(7)	(275)
Ukupne rezerve likvidnosti	5.028	-	(25)	(7)	(275)

Analiza rezervi likvidnosti prikazuje ukupni iznos potencijalne rezerve likvidnosti uvezši u obzir i haircut kod središnje banke i dodatni stresni haircut. Negativne brojke su dospjele pozicije visokolikvidne imovine. Pozitivne brojke nakon perioda jednog tjedna su pozicije koje nisu odmah dostupne kao visokolikvidna imovina. Banka je od trećeg kvartala 2023. uvela unutardnevni zaštitni sloj likvidnosti, koji dodatno smanjuje visokolikvidnu imovinu.

36. Rizik likvidnosti (nastavak)

Ugovorni nediskontirani novčani tokovi finansijskih obaveza

Dospjeća ugovornih nediskontiranih novčanih tokova glavnice i kamata finansijskih obaveza na datume 31. prosinca 2023. i 31. prosinca 2022. su:

2023.		BANKA				
u milijunima EUR	Knjigovodstve na vrijednost	Ugovoreni novčani tok	< 1 mjesec	1-12 mjeseca	1-5 godine	> 5 godina
Obveze koje nisu po derivatima	11.693	11.780	10.614	103	929	133
Depoziti banka	308	328	98	20	193	17
Depoziti klijenata	10.781	10.821	10.449	76	180	116
Izdane obveznice	537	563	-	7	556	-
Podređene obveze	-	-	-	-	-	-
Obveze za najam	15	15	15	-	-	-
Ostale finansijske obveze	52	52	52	-	-	-
Obveze po derivativima	21	15	(1)	(1)	2	15
Obveze po derivativima s netiranim novčanim tijekom	-	17	-	-	2	15
Obveze po derivativima s bruto novčanim tijekom (neto)	-	(2)	(1)	(1)	-	-
Odjevi	-	307	157	146	4	-
Priljevi	-	(309)	(158)	(147)	(4)	-
Potencijalne obveze	-	1.781	1.781	-	-	-
Finansijske garancije	-	838	838	-	-	-
Potencijalne kreditne obveze	-	943	943	-	-	-
Ukupno	11.714	13.576	12.394	102	931	148

2022.		BANKA				
u milijunima EUR	Knjigovodstve na vrijednost	Ugovoreni novčani tok	< 1 mjesec	1-12 mjeseca	1-5 godine	> 5 godina
Obveze koje nisu po derivatima	12.224	12.266	9.622	1.442	698	504
Depoziti banka	986	992	710	25	257	-
Depoziti klijenata	10.673	10.675	8.872	1.374	355	74
Izdane obveznice	484	515	2	40	46	427
Podređene obveze	30	33	-	-	33	-
Obveze za najam	12	12	1	3	6	3
Ostale finansijske obveze	39	39	39	-	-	-
Obveze po derivativima	23	23	-	1	4	18
Obveze po derivativima s netiranim novčanim tijekom	-	22	-	-	4	18
Obveze po derivativima s bruto novčanim tijekom (neto)	-	1	-	1	-	-
Odjevi	-	291	152	108	31	-
Priljevi	-	(290)	(152)	(107)	(31)	-
Potencijalne obveze	-	1.659	1.659	-	-	-
Finansijske garancije	-	674	674	-	-	-
Potencijalne kreditne obveze	-	985	985	-	-	-
Ukupno	12.247	13.949	11.281	1.443	702	522

Na kraju 2023., valutna struktura bilančnih obveza EBC-a sastojala se od približno: 96,0% EUR, 2,6% USD i 1,4% ostalih valuta (2022.: 46,3% EUR, 3,0% USD, 49,2% HRK i 1,5% ostalih valuta). Od 1. siječnja 2023. godine Republika Hrvatska uvela je EUR kao domaću valutu. Na dan 31. prosinca 2023. volumen depozita klijenata iznosio je 10,8 milijardi EUR, od čega je dospjeli na zahtjev iznosio 7,9 milijardi EUR (2022.: 8,4 milijarde EUR). Prema segmentima klijenata, depoziti po viđenju sastoje se od 66,34% privatnih osoba, 17,44% malih i srednjih poduzeća, 7,88% velikih poduzeća, 7,93% javnog sektora i 0,40% nebankarskih finansijskih institucija (2022.: 62,34% privatnih osoba, 15,91% malih i srednjih poduzeća, 13,43% velikih poduzeća, 5,93% javnog sektora i 2,39% nebankarskih finansijskih institucija).

Depoziti banaka smanjili su se za 678,6 milijuna eura u 2023., zbog zatvaranja kratkoročnih repo zajmova na MM odmah nakon uvođenja eura u iznosu od cca. 600 milijuna eura. Kako je Hrvatska pristupila eurozoni početkom 2023., Banka je obustavila kunske kredite prije kraja 2022. godine, što je zajedno sa značajnim priljevom kunske depozita zbog konverzije valute stvorilo potrebu za značajnim eurskim dugom tijekom 2022. godine. Izdani dužnički vrijednosni papiri u izdanju povećali su se za 52,8 milijuna eura u 2023. godini, zbog izdane obveznice u iznosu od 90,1 milijuna za retail klijente u lipnju, dok je Banka u studenome otplatila 39,8 milijuna eura dospjele obveznice.

37. Operativni rizik

Definicija i pregled

U skladu s člankom 4 (52) Uredbe, Banka definira operativni rizik kao rizik gubitka koji proizlazi iz neadekvatnih ili neuspjelih unutarnjih procesa, ljudi i sustava ili iz vanjskih događaja, uključujući pravni rizik. Nefinansijski rizici obuhvaćaju operativni i reputacijski rizik. Sklonost preuzimanju operativnog rizika u Banci definira limite i razine eskalacije u skladu sa strategijom rizika Banke za preuzimanje rizika kao posljedice poslovanja. Okvir za operativni rizik je modularan, međusobno povezan i sveobuhvatan pristup integriran u sustav nadzora i upravljanja rizicima Banke. Definiran je na način da ispuni zahtjeve upravljanja rizikom u Banci i vanjske regulatorne zahtjeve.

Uloge i odgovornosti za upravljanje operativnim rizikom definirane su modelom „tri linije obrane“. Svakodnevno upravljanje operativnim rizikom primarna je odgovornost linijskog menadžmenta (Business Line Management, BLM). BLM je odgovoran za identifikaciju, procjenu i upravljanje preostalim rizicima u proizvodima, aktivnostima, procesima i sustavima na kontinuiranoj osnovi korištenjem instrumenata upravljanja operativnim rizikom.

Okvir i standardi upravljanja operativnim rizikom

U području upravljanja operativnim rizikom Banka primjenjuje različite elemente: utvrđivanje operativnog rizika, procjenu, mitigaciju i prihvaćanje operativnog rizika, praćenje i redovno izvještavanje.

Identifikacija rizika operativnog rizika uključuje prikupljanje internih podataka o gubicima, pri čemu je poseban naglasak stavljen na klasifikaciju i kvalitetu podataka potrebnu za kvantificiranje operativnog rizika, te ključne pokazatelje rizika za mjerjenje promjena razine rizika. Pokazatelji rizika redovno se provjeravaju kako bi se osiguralo rano otkrivanje potencijala rizika koji mogu uzrokovati gubitke. Proces identifikacije rizika uključuje kontinuirani mehanizam za prepoznavanje novih rizika, pokretača rizika i novih rizika. Procjena rizika je tekući proces u kojem linijski menadžment (BLM) proaktivno identificira i analizira relevantne nefinansijske rizike i procjenjuje učinkovitost kontrola za ublažavanje tih rizika, kako za postojeće tako i za nove procese u Banci (npr. odobrenje novog proizvoda, eksternalizacija). BLM procjenjuje rizike u skladu sa sklonosću riziku i izvješćuje o preostalim rizicima višem menadžmentu ili odboru za rizik radi odgovora na rizik. Razinama prihvaćanja NFR-a upravlja se na temelju Matrice skaliranja operativnog rizika koja postavlja granice preostalog operativnog rizika koje Banka tolerira. Praćenje rizika putem korektivnih mjera provodi se redovito. Redovito izvješćivanje o rizicima pruža detaljne informacije poslovnoj strani, organizacijskim jedinicama koje upravljanju rizicima, višem menadžmentu i Upravi Banke koja je informirana o operativnom riziku kroz kvartalno Izvješće o operativnom riziku. Izvješće uključuje izloženost operativnom riziku i gubitke, rezultate procjene rizika uključujući samoprocjenu rizika i kontrola (RCSA), ključne pokazatelje rizika, NFR odluke i korektivne mjere. Odbor za upravljanje nefinansijskim rizikom sastaje se najmanje kvartalno i također odlučuje o temama povezanim s upravljanjem operativnim rizikom.

Za potrebe izračuna kapitalnih zahtjeva za operativni rizik Banka koristi Standardizirani pristup (The Standardized Approach – TSA) na lokalnoj razini.

Banka je uključena u Program osiguranja od operativnog rizika na razini Erste grupe (Captive Insurance) zbog transfera rizika i mitigacije rizika uključene u izračun kapitalnog zahtjeva po Naprednom pristupu na konsolidiranoj osnovi Erste grupe.

Dugotrajna imovina i ostala ulaganja

Nekretnine i oprema

Amortizacija nekretnina i opreme se obračunava linearnom metodom na način da se nabavna vrijednost imovine otpiše do ostatka vrijednosti tijekom procijenjenog vijeka uporabe imovine. Zemljišta i imovina u pripremi se ne amortiziraju. Trošak amortizacije prikazuje se u računu dobiti i gubitka pod pozicijom „Amortizacija“, a gubitak od umanjenja vrijednosti pod pozicijom „Ostali operativni rezultat“.

Procijenjeni ekonomski vijek uporabe prikazan je kako slijedi:

	Životni vijek u godinama	
	2022.	2023.
Zgrade	40	40
Namještaj i oprema	3-10	3-10
Motorna vozila	4-6	4-6
Računalna	4	4

Na zemljište se ne obračunava amortizacija.

Svako umanjenje vrijednosti uključujući i ukidanje umanjenja vrijednosti i dobitke ili gubitke koji nastanu otuđenjem imovine (dobiven kao razlika između neto iznosa dobivenog prilikom prodaje i knjigovodstvene vrijednosti imovine) se priznaje u računu dobiti i gubitka i prikazuje pod pozicijom 'Ostali operativni rezultat' u izvještaju o dobiti ili gubitku.

Ulaganja u nekretnine

Ulaganja u nekretnine uključuju ulaganja u zemljište, zgrade ili dijelove zgrada od strane vlasnika (ili najmoprimca u slučaju ugovora o najmu) s namjerom ostvarivanja zarade od najma i/ili porasta tržišne vrijednosti.

Ulaganje u nekretnine se priznaje po trošku ulaganja umanjeno za akumuliranu amortizaciju i akumulirano umanjenje.

Prihod od najamnine se prikazuje u računu dobiti i gubitka pod pozicijom 'Prihod od najma od ulaganja u nekretnine i ostalog operativnog najma'. Amortizacija se priznaje i prikazuje u računu dobiti i gubitka pod pozicijom 'Amortizacija' primjenom linearne metode tijekom procijenjenog vijeka uporabe imovine. Korisni vijek uporabe ulaganja u nekretnine su identični zgradama prikazanim pod 'Nekretnine i oprema'. Gubitak od umanjenja vrijednosti, kao i njegovo ukidanje, priznaje se u računu dobiti i gubitka i prikazuje pod pozicijom 'Ostali operativni rezultat'.

Imovina dana u operativni najam

Najmovi kod kojih Grupa suštinski ne prenosi sve rizike i povrate povezane s vlasništvom nad imovinom klasificiraju se kao operativni najmovi. Imovinu danu u operativni najam najmodavac prikazuje u izvještaju o finansijskom položaju pod pozicijom 'Nekretnine i oprema'.

Početni izravni troškovi dobivanja najma dodaju se osnovnoj imovini i priznaju kao rashod tijekom razdoblja trajanja najma na istoj osnovi kao i prihodi od najma.

Za imovinu u operativnom najmu Grupa koristi politiku amortizacije koja je u skladu s uobičajenom politikom amortizacije za sličnu imovinu. Amortizacija se priznaje i prikazuje u računu dobiti i gubitka pod pozicijom 'Amortizacija'.

Prihod od najma imovine dane u operativni najam priznaje se po linearnej osnovi tijekom trajanja najma te se prikazuje u računu dobiti i gubitka pod pozicijom „Prihod od najma od ulaganja u nekretnine i ostalog operativnog najmova“. Nakon isteka operativnog najma predmetna imovina se prodaje.

Imovina s pravom uporabe

Prema zahtjevima MSFI-ja 16, Grupa kao korisnik najma priznaje u izvještaju o finansijskom položaju, imovinu odnosno pravo korištenja imovine koja je predmet najma.

Imovina s pravom uporabe početno se priznaje po trošku te se amortizira primjenom linearne metode do kraja korisnog vijeka uporabe imovine koja je predmet najma ili do kraja razdoblja najma, ovisno o tome koji je datum raniji. Korisni vijek uporabe nekretnina je između 2 i 15 godina, dok se motorna vozila amortiziraju na temelju korisnog vijeka uporabe u rasponu od 2 do 6 godina. Trošak amortizacije imovine s pravom uporabe prikazuje se pod pozicijom 'Amortizacija', a gubitak od umanjenja vrijednosti pod pozicijom „Ostali operativni rezultat“, u računu dobiti i gubitka.

Umanjenje vrijednosti nefinansijske imovine (nekretnine i oprema, ulaganje u nekretnine, nematerijalna imovina, imovina s pravom uporabe)

Na svaki izvještajni datum Grupa procjenjuje postoji li indicija da je vrijednost nefinansijske imovine umanjena. Test umanjenja vrijednosti provodi se na razini pojedinačne imovine ako imovina generira novčane tokove koji su uvelike neovisni od novčanih tokova ostale imovine. Tipičan primjer takve imovine je ulaganje u nekretnine. U protivnom, test umanjenja vrijednosti se provodi na razini jedinice koja generira novac (CGU) a kojoj imovina koja je predmet testa pripada.

Ako se utvrdi da postoji indicija za umanjenje vrijednosti ili prilikom provedbe godišnjeg testiranja na umanjenje vrijednosti imovine, Grupa procjenjuje njenu nadoknadivu vrijednost. Nadoknadiva vrijednost imovine je vrijednost veća od neto prodajne vrijednosti (fer vrijednost umanjena za troškove prodaje) imovine, ili CGU i njene uporabne vrijednosti. Ako knjigovodstvena vrijednost imovine, ili CGU, premašuje njenu nadoknadivu vrijednost imovina se smatra umanjenom i otpisuje se do iznosa njene nadoknadive vrijednosti. Kod mjerjenja uporabne vrijednosti imovine, procijenjeni budući novčani tokovi se diskontiraju na sadašnju vrijednost primjenom diskontne stope prije poreza koja reflektira trenutne tržišne procjene vremenske vrijednosti novca i rizike specifične za tu imovinu.

Na svaki izvještajni datum procjenjuje se i da li postoje indicije da je došlo do promjene u prethodno korištenim procjenama te da priznati gubici od umanjenja vrijednosti više ne vrijede ili su se smanjili. Ako takva indicija postoji, Grupa procjenjuje nadoknadivu vrijednost imovine, ili CGU. Prethodno priznat gubitak od umanjenja vrijednosti se ukida samo ako je došlo do promjena prepostavki korištenih u procjeni te utvrđivanju nadoknadive vrijednosti imovine od trenutka zadnjeg priznavanja gubitka od umanjenja vrijednosti. Povećanje knjigovodstvene vrijednosti imovine, kao rezultat ukidanja gubitka, ne smije, za imovinu mjerenu po modelu troška, premašiti knjigovodstvenu vrijednost koja bi bila iskazana (umanjena za iznos amortizacije) da u prethodnim godinama nije bio priznat gubitak od umanjenja vrijednosti.

Gubitak od umanjenja vrijednosti i njegovo ukidanje priznaje se u račun dobiti i gubitka te prikazuje pod pozicijom 'Ostali operativni rezultat'.

38. Nekretnine, oprema i ulaganja u nekretnine

Troškovi stjecanja

Vlastite nekretnine, oprema i ulaganja u nekretnine

u milijunima EUR	Nekretnine i oprema – Troškovi stjecanja i proizvodni troškovi					GRUPA
	Zemljište i zgrade	Uredska oprema i postrojenja / ostala dugotrajna imovina	IT imovina (hardver)	Ostale pokretnine	Nekretnine i oprema	Ulaganja u nekretnine
Stanje na dan 1. siječnja 2022.	124	47	56	44	271	1
Povećanja (+)	5	4	7	9	25	1
Prodaja i rashod (-)	(1)	(3)	(2)	(11)	(17)	-
Povećanja grupe	-	-	-	1	1	-
Reklasifikacija	1	1	(1)	-	1	(1)
Imovina namijenjena za prodaju	(1)	-	-	-	(1)	-
Stanje na dan 31. prosinca 2022.	128	49	60	43	280	1
Povećanja (+)	5	5	6	11	27	-
Prodaja i rashod (-)	-	(2)	(5)	(11)	(18)	-
Prodaja grupe	-	(1)	-	-	(1)	-
Reklasifikacija	10	1	-	-	11	1
Stanje na dan 31. prosinca 2023.	143	52	61	43	299	2

Ispravak vrijednosti

Vlastite nekretnine, oprema i ulaganja u nekretnine

u milijunima EUR	Nekretnine i oprema - Ispravak vrijednosti					GRUPA
	Zemljište i zgrade	Uredska oprema i postrojenja / ostala dugotrajna imovina	IT imovina (hardver)	Ostale pokretnine	Nekretnine i oprema	Ulaganja u nekretnine
Stanje na dan 1. siječnja 2022.	(42)	(34)	(37)	(15)	(128)	-
Amortizacija (-)	(2)	(4)	(8)	(6)	(20)	-
Prodaja i rashod (+)	-	2	3	7	12	-
Povećanja grupe	-	-	-	(1)	(1)	-
Stanje na dan 31. prosinca 2022.	(44)	(36)	(42)	(15)	(137)	-
Amortizacija (-)	(3)	(4)	(7)	(6)	(20)	-
Prodaja i rashod (+)	-	2	4	7	13	-
Prodaja grupe	-	1	-	-	1	-
Reklasifikacija	(8)	(1)	-	-	(9)	-
Stanje na dan 31. prosinca 2023.	(55)	(38)	(45)	(14)	(152)	-

Bilješke uz finansijske izvještaje
za godinu koja završava 31. prosinca 2023.

38. Nekretnine, oprema i ulaganja u nekretnine (nastavak)

Knjigovodstvene vrijednosti

Vlastite nekretnine, oprema i ulaganja u nekretnine

u milijunima EUR	Nekretnine i oprema					GRUPA
	Uredsko oprema i postrojenja / ostala dugotrajna imovina		IT imovina (hardver)	Ostale pokretnine	Nekretnine i oprema	
	Zemljište i zgrade	dugotrajna imovina			Ulaganja u nekretnine	
Stanje na dan 31. prosinca 2022.	84	13	18	28	143	1
Stanje na dan 31. prosinca 2023.	88	14	16	29	147	2

Imovina s pravom uporabe: nekretnine, oprema i ulaganja u nekretnine

u milijunima EUR	Nekretnine i oprema					GRUPA
	Uredsko oprema i postrojenja / ostala dugotrajna imovina		IT imovina (hardver)	Ostale pokretnine	Nekretnine i oprema	
	Zemljište i zgrade	dugotrajna imovina			Ulaganja u nekretnine	
Stanje na dan 31. prosinca 2022.	11	1	-	-	12	-
Stanje na dan 31. prosinca 2023.	13	1	-	-	14	-

Troškovi stjecanja

Vlastite nekretnine, oprema i ulaganja u nekretnine

u milijunima EUR	Nekretnine i oprema – Troškovi stjecanja i proizvodni troškovi					BANKA
	Uredsko oprema i postrojenja / ostala dugotrajna imovina		IT imovina (hardver)	Ostale pokretnine	Nekretnine i oprema	
	Zemljište i zgrade	dugotrajna imovina			Ulaganja u nekretnine	
Stanje na dan 1. siječnja 2022.	102	40	36	-	178	-
Povećanja (+)	5	4	5	-	14	-
Prodaja i rashod (-)	(1)	(2)	(1)	-	(4)	-
Stanje na dan 31. prosinca 2022.	106	42	40	-	188	-
Povećanja (+)	4	4	5	-	13	-
Prodaja i rashod (-)	-	(2)	(1)	-	(3)	-
Reklasifikacija	11	-	-	-	11	-
Stanje na dan 31. prosinca 2023.	121	44	44	-	209	-

38. Nekretnine, oprema i ulaganja u nekretnine (nastavak)

Ispravak vrijednosti

Vlastite nekretnine, oprema i ulaganja u nekretnine

BANKA

u milijunima EUR	Nekretnine i oprema - Ispravak vrijednosti					
	Zemljište i zgrade	Uredska oprema i postrojenja / ostala dugotrajna imovina	IT imovina (hardver)	Ostale pokretnine	Nekretnine i oprema	Ulaganja u nekretnine
Stanje na dan 1. siječnja 2022.	(37)	(29)	(20)	-	(86)	-
Amortizacija (-)	(2)	(3)	(6)	-	(11)	-
Prodaja i rashod (+)	-	2	1	-	3	-
Stanje na dan 31. prosinca 2022.	(39)	(30)	(25)	-	(94)	-
Amortizacija (-)	(2)	(3)	(6)	-	(11)	-
Prodaja i rashod (+)	-	2	1	-	3	-
Reklasifikacija	(9)	-	-	-	(9)	-
Stanje na dan 31. prosinca 2023.	(50)	(31)	(30)	-	(111)	-

Vlastite nekretnine, oprema i ulaganja u nekretnine

BANKA

u milijunima EUR	Nekretnine i oprema					
	Zemljište i zgrade	Uredska oprema i postrojenja / ostala dugotrajna imovina	IT imovina (hardver)	Ostale pokretnine	Nekretnine i oprema	Ulaganja u nekretnine
Stanje na dan 31. prosinca 2022.	67	12	15	-	94	-
Stanje na dan 31. prosinca 2023.	71	13	14	-	98	-

Imovina s pravom uporabe: nekretnine, oprema i ulaganja u nekretnine

BANKA

u milijunima EUR	Nekretnine i oprema					
	Zemljište i zgrade	Uredska oprema i postrojenja / ostala dugotrajna imovina	IT imovina (hardver)	Ostale pokretnine	Nekretnine i oprema	Ulaganja u nekretnine
Stanje na dan 31. prosinca 2022.	11	1	-	-	12	-
Stanje na dan 31. prosinca 2023.	12	3	-	-	15	-

Knjigovodstvena vrijednost troškova priznatih kao materijalna imovina tijekom njezine izgradnje u 2023. godini iznosi 18 milijuna EUR za Grupu i 17 milijuna EUR za Banku (2022.: 24 milijuna EUR za Grupu i 14 milijuna EUR za Banku). Ugovorne obveze za kupnju materijalne imovine na 31. prosinac 2023. iznose 4 milijuna EUR za Grupu i Banku (2022.: 3 milijuna EUR za Grupu i za Banku).

Na dan 31. prosinca 2023. nekretnine i oprema Grupe iznosili su 161 milijuna EUR (2022.: 155 milijuna EUR), 26 milijuna EUR (2022.: 26 milijuna EUR) je imovina dana u operativni najam od čega se ukupan iznos od 26 milijuna EUR (2022.: 25 milijuna EUR) odnosi na pokretnine, a u 2022. godini ostatak od 1 milijun EUR odnosi se na zemljišta i zgrade.

Na dan 31. prosinca 2023. nekretnine i oprema Banke iznosili su 113 milijuna EUR (2022.: 106 milijuna EUR), 2 milijuna EUR (2022.: 2 milijuna EUR) se odnosi na zemljišta i zgrade dane u operativni najam.

Detalji povezani s pravom korištenja imovine kapitalizirane u izvještaju o finansijskom položaju, a koje proizlazi iz najmova kod kojih je Grupa najmoprimac, nalaze se u bilješci 42 Operativni najmovi – Grupa kao najmoprimac.

38. Nekretnine, oprema i ulaganja u nekretnine (nastavak)

Fer vrijednost nefinansijske imovine

Na dan 31. prosinca 2023. fer vrijednost ulaganja u nekretnine s knjigovodstvenom vrijednosti od 2 milijuna EUR za Grupu (2022.: 1 milijun EUR za Grupu) iznosi 2 milijuna EUR za Grupu (2022.: 2 milijuna EUR) i klasificira se u Razinu 3 hijerarhije fer vrijednosti. Banka nije imala iskazanu fer vrijednost ulaganja u nekretnine u 2023. i 2022. godini.

Za nefinansijsku imovinu Grupe procjene vrijednosti se vrše koristeći usporednu i investicijsku metodu. Procjene se vrše na temelju usporedbe i analize odgovarajućih usporedivih ulaganja i transakcija na tržištu nekretnina, skupa s dokazom potražnje u blizini odgovarajuće nekretnine. Obilježja takvih sličnih transakcija se primjenjuju na imovinu, uzimajući u obzir veličinu, lokaciju, uvjete, ugovorne uvjete i ostale značajne faktore. Takve mjere su prikazane u Razini 3 hijerarhije fer vrijednosti.

39. Nematerijalna imovina

Goodwill proizlazi iz poslovnih kombinacija kojima se stječe ovisno društvo. Naknadno, goodwill se vrednuje po trošku utvrđenom na datum stjecanja, umanjenom za akumulirane gubitke od umanjenja vrijednosti, ako postoje. Za više detalja o mjerenuju goodwilla na datum stjecanja pogledajte bilješku 47 Ulaganja u ovisna društva.

Osim goodwilla, nematerijalna imovina Grupe uključuje računalni softver, liste klijenata i drugu nematerijalnu imovinu. Nematerijalna imovina se priznaje samo ako se trošak nabave može pouzdano utvrditi i ako je vjerojatno da će buduće ekonomski koristi koje se mogu pripisati imovini pritjecati Grupi.

Nematerijalna imovina stečena odvojeno, početno se mjeri po trošku nabave. Troškovi interno proizvedenog softvera kapitaliziraju se ako Grupa može pokazati tehničku izvedivost i namjeru završetka softvera, mogućnost korištenja, vjerojatnost ostvarivanja budućih ekonomskih koristi, dostupnost resursa i mogućnost pouzdanog mjerjenja troškova. Nakon početnog priznavanja nematerijalna imovina se iskazuje po trošku umanjenom za akumuliranu amortizaciju i akumulirane gubitke od umanjenja vrijednosti.

Trošak nematerijalne imovine stečene u poslovnom spajanju je njezina fer vrijednost na datum stjecanja. U Grupi, to su liste klijenata i one se kapitaliziraju pri stjecanju ako se mogu pouzdano mjeriti.

Nematerijalna imovina s određenim korisnim vijekom uporabe amortizira se primjenom linearne metode tijekom korisnog vijeka uporabe. Razdoblje amortizacije i primijenjene metode pregledavaju se najmanje na kraju finansijske godine i usklađuju ukoliko je potrebno. Trošak amortizacije nematerijalne imovine prikazan je u računu dobiti i gubitka pod pozicijom 'Amortizacija'.

Procijenjeni korisni vijek trajanja je kako slijedi:

	Životni vijek u godinama	
	2022.	2023.
Softver	4	4
Temeljni informatički sustav Banke	6	6
Ostala nematerijalna imovina	5	5

Umanjenje nematerijalne imovine uključujući goodwill

Goodwill koji nastaje stjecanjem ovisnog društva početno se priznaje po trošku utvrđenom primjenom metode stjecanja, umanjenom za naknadno akumulirane gubitke od umanjenja vrijednosti.

Kod CGU kod koje je utvrđen goodwill, test umanjenja provodi se godišnje, u studenom ili tokom godine ako se pojave indicije o mogućem umanjenju.

Bilješke uz finansijske izvještaje
za godinu koja završava 31. prosinca 2023.

39. Nematerijalna imovina (nastavak)

Kod jedinica koje generiraju novac u Grupi, nadoknadivi iznos za utvrđivanje potencijalnog umanjenja vrijednosti je obično se temeljni na uspotrebljivoj vrijednosti koja je sadašnja vrijednost budućih novčanih tokova za koje se očekuje da će biti izvedeni iz jedinica koje generiraju novac. Izračun počinje sa procjenom budućih zarada raspodjeljivih dioničarima. U skladu sa navedenim koriste se finansijski planovi jedinice koja generira novac odobreni od Uprave uzimajući u obzir ispunjenje regulatornih kapitalnih zahtjeva. Period planiranja je pet godina. Nakon procjene budućih zarada raspodjeljivih dioničarima buduće zarade diskontiraju se na sadašnju vrijednost. Zarade nakon pete godine izračunavaju se na temelju zarada posljednje godine planiranja na koju se primjenjuje dugoročna stopa rasta, koja se naslanja na makroekonomski parametre za svaku jedinicu koja generira novac. Procijenjene buduće zarade nakon inicijalnog perioda planiranja odražavaju se kroz terminalnu vrijednost.

Diskontne stope odražavaju rizik specifičan za jedinicu koja generira novac i utvrđene su u skladu s Modelom procjene kapitala (CAPM). U CAPM modelu diskontna stopa uključuje nerizičnu kamatnu stopu, tržišnu premiju za rizik koja se množi sa beta faktorom (sistematični tržišni rizik) te rizikom zemlje. Vrijednosti uzete pri utvrđivanju diskontne stope su utvrđene iz eksternih izvora informacija.

Ukoliko je nadoknadivi iznos jedinice koja generira novac manji od njene knjigovodstvene vrijednosti, razlika se priznaje kao gubitak od umanjenja vrijednosti i prikazuje u računu dobiti i gubitka pod pozicijom 'Ostali operativni rezultat'.

Troškovi stjecanja

	Troškovi stjecanja i proizvodni troškovi				GRUPA
u milijunima EUR	Goodwill	Lista klijenata	Stečeni softver	Ostalo (licence, patenti, itd.)	Ukupno
Stanje na dan 1. siječnja 2022.	81	24	47	40	192
Povećanja (+)	-	-	4	1	5
Stanje na dan 31. prosinca 2022.	81	24	51	41	197
Povećanja (+)	-	-	5	2	7
Prodaja i rashod (-)	-	-	(2)	(2)	(4)
Prodaja grupe	-	-	-	1	1
Reklasifikacija	-	-	-	(13)	(13)
Stanje na dan 31. prosinca 2023.	81	24	54	29	188

Ispravak vrijednosti

	Ispravak vrijednosti				GRUPA
u milijunima EUR	Goodwill	Lista klijenata	Stečeni softver	Ostalo (licence, patenti, itd.)	Ukupno
Stanje na dan 1. siječnja 2022.	(64)	(24)	(29)	(30)	(147)
Amortizacija (-)	-	-	(6)	(4)	(10)
Umanjenje vrijednosti	(17)	-	-	-	(17)
Stanje na dan 31. prosinca 2022.	(81)	(24)	(35)	(34)	(174)
Amortizacija (-)	-	-	(6)	(2)	(8)
Prodaja i rashod (+)	-	-	2	1	3
Reklasifikacija	-	-	-	11	11
Stanje na dan 31. prosinca 2023.	(81)	(24)	(39)	(24)	(168)

39. Nematerijalna imovina (nastavak)

Knjigovodstvene vrijednosti

					GRUPA
u milijunima EUR	Goodwill	Lista klijenata	Stečeni softver	Ostalo (licence, patenti, itd.)	Ukupno
Stanje na dan 31. prosinca 2022.	-	-	16	7	23
Stanje na dan 31. prosinca 2023.	-	-	15	5	20

Goodwill i lista klijenata se u cijelosti odnose na Erste Card Club d.o.o.

Troškovi stjecanja

					BANKA
u milijunima EUR	Goodwill	Lista klijenata	Stečeni softver	Ostalo (licence, patenti, itd.)	Ukupno
Stanje na dan 1. siječnja 2022.	-	-	37	16	53
Povećanja (+)	-	-	3	-	3
Stanje na dan 31. prosinca 2022.	-	-	40	16	56
Povećanja (+)	-	-	4	1	5
Prodaja i rashod (-)	-	-	(2)	(1)	(3)
Reklasifikacija	-	-	-	(11)	(11)
Stanje na dan 31. prosinca 2023.	-	-	42	5	47

Ispravak vrijednosti

					BANKA
u milijunima EUR	Goodwill	Lista klijenata	Stečeni softver	Ostalo (licence, patenti, itd.)	Ukupno
Stanje na dan 1. siječnja 2021.	-	-	(24)	(11)	(35)
Amortizacija (-)	-	-	(5)	(1)	(6)
Stanje na dan 31. prosinca 2022.	-	-	(29)	(12)	(41)
Amortizacija (-)	-	-	(4)	(1)	(5)
Prodaja i rashod (+)	-	-	2	1	3
Reklasifikacija	-	-	-	8	8
Stanje na dan 31. prosinca 2023.	-	-	(31)	(4)	(35)

Knjigovodstvene vrijednosti

					BANKA
u milijunima EUR	Goodwill	Lista klijenata	Stečeni softver	Ostalo (licence, patenti, itd.)	Ukupno
Stanje na dan 31. prosinca 2022.	-	-	11	4	15
Stanje na dan 31. prosinca 2023.	-	-	11	1	12

Nabavljeni softver odnosi se na temeljni bankarski sustav.

39. Nematerijalna imovina (nastavak)

Goodwill

Procjena umanjenja vrijednosti goodwilla za 2022. godinu odnosi se na ovisno društvo Erste Card Club d.o.o. (jedinica koja generira novac).

Za te svrhe koristili smo metodu diskontiranog novčanog tijeka koja se temelji na planiranim iznosima Erste Card Club d.o.o. za razdoblje od 2022. do 2027. Diskontna stopa za utvrđivanje vrijednosti u upotrebi bila je 14,54%

Poslovanje Erste Card Club d.o.o. u 2022. bilo je stabilno unatoč utjecaju COVID-19, rata u Ukrajini i inflacije. U zahtjevnom poslovnom okruženju regulatorni zahtjevi, digitalne tehnologije, nova inozemna konkurenca (TPP i prekogranični preuzimači) i posebno pritisak trgovaca na MSC naknade učinit će poslovanje s karticama i njegovu profitabilnost neizvjesnjim nakon 2022. U razdobljima nakon 2024. očekuje se pad operativnog prihoda u Erste Card Club d.o.o. zbog situacije na tržištu, ulaska u EMU i zbog daljnog pritiska konkurenčije na suradnju s trgovcima i klijentima, te volumen transakcija i marža i porast operativnih troškova zbog daljnog nastavka utjecaja inflacije. Zbog tih očekivanja Uprava je smanjila dio procijenjenih operativnih prihoda i povećala dio procijenjenih operativnih troškova u razdoblju 2025. do 2027. godine što je rezultiralo umanjenjem vrijednosti ulaganja u ovisno društvo i umanjenjem vrijednosti goodwilla Erste Card Club-a d.o.o. u konsolidiranim finansijskim izvješćima u iznosu od 17 milijuna EUR. Informacije o segmentima u skladu s MSFI 8 su objavljene u bilješci 1 Izvještavanje poslovnih segmenata.

Sljedeća tablica prikazuje analizu osjetljivosti nadoknadive vrijednosti ovisno o ulaganju u Erste Card Club d.o.o. za 2022. godinu prema glavnim varijablama (dugoročna stopa rasta i dugoročni trošak kapitala):

2022. Dugoročna stopa rasta	Nerizična stopa		
	14,04%	14,54%	15,04%
1,8%	1,406	1,396	1,388
2,3%	1,406	1,396	1,387
2,8%	1,406	1,396	1,386

Iznos za koji je nadoknadići iznos niži od knjigovodstvenog iznosa u 2022. godini za Erste Card Club d.o.o. iznosi 17 milijuna eura čime je goodwill u potpunosti umanjen.

40. Ostala imovina

Zalihe

Materijalna imovina preuzeta u zamjenu za nenaplaćena potraživanja za koju je namjera Grupe prodaja kroz redovno poslovanje raspoređena je u ostalu imovinu i mjeri se prema zahtjevima MRS-a 2 'Zalihe'. Takva imovina se početno priznaje po trošku stjecanja koji je jednak fer vrijednosti te imovine utvrđenoj prilikom preuzimanja. Naknadno mjerjenje provodi se po trošku stjecanja ili neto prodajnoj vrijednosti (očekivana prodajna cijena umanjena za troškove prodaje), ovisno o tome što je niže.

Dobici ili gubici nastali prodajom imovine priznaju se u računu dobiti i gubitka a prikazani su pod pozicijom 'Ostali operativni rezultat' u računu dobiti i gubitka, zajedno s troškovima prodaje i ostalim troškovima koji su nastali u prodaji sredstava.

u milijunima EUR	GRUPA		BANKA	
	2022.	2023.	2022.	2023.
Uplaćeni predujmovi i prihod budućeg razdoblja	4	5	1	2
Zalihe	27	23	22	19
Vrijednosno uskladjenje zaliha	(11)	(11)	(7)	(7)
Ostala imovina	16	13	7	4
Ostala imovina	36	30	23	18

U retku Zalihe Grupa prikazuje kolaterale preuzete u zamjenu za nenaplativa potraživanja koje Grupa ima namjeru prodati u narednim godinama.

Fiducijni poslovi

Imovina i pripadajući prihodi, zajedno s povezanim obvezama za povratom imovine klijentima isključeni su iz ovih finansijskih izvještaja kada Grupa nastupa u fiducijskom svojstvu, odnosno kao ovlaštena osoba, povjerenik ili zastupnik.

Najmovi

Najam je ugovor, odnosno dio ugovora, koji prenosi pravo na korištenje imovine u određenom vremenskom razdoblju u zamjenu za naknadu.

41. Grupa kao najmodavac

Ugovor o najmu se klasificira kao finansijski najam ako se njime prenose gotovo svi rizici i koristi povezani s vlasništvom nad imovinom koja je predmet najma. Grupa kao davalac najma priznaje, u izvještaju o finansijskom položaju, potraživanje u iznosu koji je jednak neto ulaganju u najam (sadašnja vrijednost budućih plaćanja najma uključujući negarantirani ostatak vrijednosti). Razlika između ukupnog potraživanja i sadašnje vrijednosti potraživanja predstavlja nezarađeni finansijski prihod koji se priznaje u računu dobiti i gubitka kroz razdoblje najma primjenom metode efektivne kamatne stope te se prikazuje pod pozicijom 'Ostali slični prihodi' unutar pozicije 'Neto kamatni prihod'.

Ugovor o najmu se klasificira kao operativni najam ako se njime zadržavaju gotovo svi rizici i koristi povezani s vlasništvom nad imovinom koja je predmet najma. Grupa, imovinu koja je predmet operativnog najma, prikazuje u izvještaju o finansijskom položaju u skladu sa prirodnom predmetne imovine, pod pozicijom 'Nekretnine i oprema' ili 'Ulaganja u nekretnine'. Pri naknadnom mjerenu, Grupa za predmetnu imovinu primjenjuje politiku amortizacije koja je u skladu s uobičajenom politikom amortizacije za sličnu imovinu te zahtjeve MRS-a 36 za umanjenje vrijednosti imovine. Prihod od najma imovine dane u operativni najam priznaje se u račun dobiti i gubitka po linearnoj osnovi tijekom razdoblja trajanja najma. Taj prihod prikazuje se u računu dobiti i gubitka pod pozicijom 'Prihod od najma od ulaganja u nekretnine i ostalog operativnog najma'.

Finansijski najmovi

Grupa iznajmljuje pokretnine drugim klijentima na temelju ugovora o finansijskom najmu. Za potraživanja finansijskog najma uključenih u ovu stavku, usklađenje bruto ulaganja u najmove prema sadašnjoj vrijednosti minimalnih plaćanja najma je kako slijedi:

u milijunima EUR	GRUPA	
	2022.	2023.
Plaćanja najma	442	545
Bruto ulaganja	442	545
Nerealizirani finansijski prihodi	(35)	(58)
Neto ulaganja	407	487
Sadašnja vrijednost plaćanja najma	407	487

Analiza dospjeća najmova prema preostaloj ročnosti u skladu s MSFI-jem 16.

u milijunima EUR	Bruto ulaganja	Sadašnja vrijednost plaćanja najma	GRUPA	
			2022.	2023.
< 1 godine	144	130	168	147
1-2 godine	109	103	125	115
2-3 godine	79	73	99	90
3-4 godine	56	51	72	63
4-5 godina	34	31	49	42
> 5 godina	20	19	32	30
Ukupno	442	407	545	487

Tijekom 2023. godine Grupa je priznala prihode od kamata od finansijskog najma u iznosu od 23 milijuna EUR (2022.: 14 milijuna EUR).

41. Grupa kao najmodavac (nastavak)

Potraživanja s osnove finansijskog najma

Analiza bruto knjigovodstvene vrijednosti pripadajućih ispravaka vrijednosti za kreditne gubitke potraživanja s osnove finansijskog najma Grupe prema skupinama umanjenja vrijednosti na dan 31. prosinca 2023. i 31. prosinca 2022. prikazana je u tablici ispod:

u milijunima EUR	Bruto knjigovodstvena vrijednost					Kreditni gubitak					Knjigovo dstvena vrijedno st	GRUPA
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	POCI	Ukupno	Faza 1	Faza 2	Faza 3	POCI	Ukupno		
2023.												
Opće države	6	-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	6
Ostala finansijska društva	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1
Nefinansijske institucije	302	59	5	-	366	(1)	(1)	(2)	-	(4)	362	
Kućanstva	100	12	2	-	114	-	-	-	-	-	114	
Ukupno	409	71	7	-	487	(1)	(1)	(2)	-	(4)	483	
2022.												
Opće države	3	3	-	-	6	-	-	-	-	-	-	6
Ostala finansijska društva	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1
Nefinansijske institucije	228	71	7	-	306	(1)	(2)	(2)	-	(5)	301	
Kućanstva	81	10	2	-	93	-	(1)	-	-	(1)	92	
Ukupno	313	84	9	-	406	(1)	(3)	(2)	-	(6)	400	

Za informacije o kretanju ispravaka vrijednosti za kreditne gubitke pogledajte bilješku 31 Kretanje ispravaka vrijednosti za kreditne gubitke, dio 'Potraživanja s osnove finansijskog najma': tablica 'Kretanje ispravaka vrijednosti za kreditne gubitke – potraživanja s osnove finansijskog najma'.

U procesu procjene kreditnog rizika Društvo primjenjuje razborite metode i modele procjene istoga. Za ocjenjivanje dijela primatelja leasinga Društvo koristi interno razvijeni sustav u obliku kartice bodovanja kao i interni sustav Grupe. Interni sustav ocjenjivanja za fizičke osobe i obrtnike u sustavu jednostrukog knjigovodstva se sastoji od četiri ocjene za klijente koji nisu u defaultu i jedne ocjene za klijente u defaultu. Za ostale klijente koristi se sustav ocjenjivanja grupe koji ima trinaest ocjena za klijente koji nisu u defaultu te jednu ocjenu za one u defaultu.

Tako dobivene ocjene Društvo je, interno radi jednostavnijeg prikaza izloženosti kreditnom riziku, podijelilo na četiri stupnja rizičnosti i to na nizak rizik gdje se iskazuje velika mogućnost naplate, umjeren rizik gdje je dužnikova finansijska situacija stabilna ali može doći do ograničenog negativnog utjecaja nepoželjne ekonomske situacije, umjeren visok rizik gdje je dužnik osjetljiv na negativne finansijske i ekonomske utjecaje te ga je potrebno pratiti i osigurati primjerenu kolateraliziranost te visok rizik gdje je nastupio neki od događaja defaulta.

41. Grupa kao najmodavac (nastavak)

Operativni najmovi

Pod operativnim najmovima, Grupa i Banka ulaze u komercijalne najmove prostora, vozila i opreme.

Analiza dospijeća plaćanja najmova iz operativnih najmova u skladu s MSFI-jem 16

u milijunima EUR	2022.	GRUPA 2023.	2022.	BANKA 2023.
< 1 godine	8	7	-	1
1-2 godine	5	5	-	-
2-3 godine	3	3	-	-
3-4 godine	2	2	-	-
4-5 godina	1	1	-	-
> 5 godina	-	1	-	-
Ukupno	19	19	-	1

Informacije o prihodu od najma nalaze se u Bilješci 7 Prihod od najamnina iz ulaganja u nekretnine i ostalih operativnih najmova.

42. Grupa kao najmoprimac

Prema zahtjevima MSFI-ja 16, Grupa kao korisnik najma priznaje u izvještaju o finansijskom položaju, imovinu odnosno pravo korištenja imovine koja je predmet najma te obvezu za najam koja predstavlja plaćanja s osnove najma koje je obvezan izvršiti davatelju najma. Izuzetak su kratkoročni najmovi (kraći od 12 mjeseci) i najmovi male vrijednosti.

Pravo korištenja imovine se amortizira do kraja korisnog vijeka uporabe imovine koja je predmet Pravo korištenja imovine prikazuje se u izvještaju o finansijskom položaju unutar pozicije 'Nekretnine i oprema' dok se trošak amortizacije prikazuje pod pozicijom 'Amortizacija' u računu dobiti i gubitka.

Pravo korištenja imovine podliježe zahtjevima za umanjenje vrijednosti MRS-a 36.

Obveza po najmu početno se priznaje prema sadašnjoj vrijednosti svih budućih plaćanja koja su vezana uz najam a nisu plaćena na datum početka najma. Plaćanja po osnovi najma uključuju i cijenu izvršenja mogućnosti kupnje, a plaćanja najma u neobvezujućem razdoblju produljenja razmatraju se ako je razyjesno da će najmoprimac iskoristiti mogućnost raskida najma. Varijabilna plaćanja najma koja nisu uključena u obvezu za najam priznaju se kao trošak u dobit ili gubitak razdoblja u kojem je nastao događaj (ili uvjet) koji pokreće ta plaćanja. Za najmove pokretnina Grupe (kao najmoprimca) inkrementalna stopa zaduživanja sastoji se od bazne stope (Euribor), uskladene sukladno rejtingu, iznosu posuđenih sredstava, trajanju najma i uključenim kolateralima. Utvrđivanje inkrementalne stope zaduživanja za nekretnine zasniva se na dvije komponente: tržišnoj stopi i stopi pojedine nekretnine. Tržišna stopa se temelji na postojećim bančnim podacima o financiranju te odražava valutu, razdoblje najma i kreditnu sposobnost primatelja najma. Stopa pojedine nekretnine predstavlja usklađenje tržišne stope na temelju kvalitete pojedine nekretnine.

Obveza za najam se u izvještaju o finansijskom položaju prikazuje unutar pozicije 'Obveze po najmovima'.

Trošak kamate smanjuje se kroz razdoblje najma sukladno otplati a prikazuje se u računu dobiti i gubitka pod pozicijom 'Ostali slični troškovi' unutar pozicije 'Neto kamatni prihod'.

Grupa prvenstveno iznajmljuje nekretnine poput zgrada i zemljišta za potrebe poslovnica i parkirnih mjesta. Uz to, pokretnine poput IT opreme iznajmljuju se za poslovne svrhe.

42. Grupa kao najmoprimac (nastavak)

Imovina s pravom uporabe

Prava korištenja imovine u milijunima EUR	GRUPA			BANKA		
	Zemljište i zgrade	Uredska oprema i postrojenja / ostala dugotrajna imovina	Nekretnine i oprema	Zemljište i zgrade	Uredska oprema i postrojenja / ostala dugotrajna imovina	Nekretnine i oprema
2022						
Knjigovodstvena vrijednost	11	1	12	11	1	12
Povećanja (+)	3	-	3	2	-	2
Amortizacija (-)	(3)	-	(3)	(2)	-	(3)
2023						
Knjigovodstvena vrijednost	13	1	14	12	3	15
Povećanja (+)	5	-	5	4	2	6
Amortizacija (-)	(3)	-	(3)	(3)	-	(3)

Analiza dospijeća obveza po najmovima po osnovi nediskontiranih novčanih tokova

u milijunima EUR	GRUPA		BANKA	
	2022.	2023.	2022.	2023.
< 1 godine	3	3	4	3
1-5 godina	7	7	6	8
> 5 godina	3	6	3	7
Ukupno	13	16	13	18

U 2023. godini troškovi koji se odnose na kratkoročne najmove iznosili su 88 tisuća EUR za Grupu i 88 tisuću EUR za Banku (2022.: 44 tisuće EUR za Grupu i za Banku), za koje vrijedi izuzeće od primjene MSFI-ja 16. Nadalje, troškovi najmova malih vrijednosti iznosili su 2 milijuna EUR za Grupu i 1 milijuna EUR za Banku, za koje vrijedi izuzeće od primjene MSFI-ja 16 (2022.: 2 milijuna EUR za Grupu i 1 milijun EUR za Banku).

Ukupni novčani odljev za najmove u 2023. iznosio je 3 milijuna EUR za Grupu i 5 milijuna EUR za Banku (2022.: 4 milijuna EUR za Grupu i 5 milijuna EUR za Banku).

Nije bilo obveza za buduće novčane odljeve koji se ne odražavaju u mjerenu obveza po najmu za Grupu i za Banku (niti u 2022. godini niti za Grupu i Banku). Grupa nije imala ograničenja ili obveze koje proizlaze iz najmova ili transakcije prodaje s povratnim najmom na 31. prosinca 2023. i 31. prosinca 2022.

Razgraničenja, rezerviranja, potencijalne obveze, pravni postupci

43. Ostale obveze

u milijunima EUR	GRUPA		BANKA	
	2022.	2023.	2022.	2023.
Obveze u obračunu po danim kreditima	23	9	19	3
Obveze s osnove plaća i bonusa	32	34	26	28
Odgodeni prihodi i obračunati troškovi naknada	10	14	1	3
Obveze prema Državnoj agenciji za osiguranje štednih uloga	4	4	4	4
Ostale obveze	26	47	16	39
Ostale obveze	95	108	66	77

Odgođeni prihodi na dan 31. prosinca 2023. uključuju 'ugovorne obveze' u skladu s MSFI-jem 15 u iznosu od 6 milijuna EUR za Grupu i 1 milijun EUR za Banku (2022.: 5 milijuna EUR za Grupu i 1 milijun EUR za Banku).

Prihod priznat u izvještajnoj 2023. godini koji je uključen u stanje ugovornih obveza na početku razdoblja iznosi 3 milijuna EUR za Grupu (2022.: 3 milijuna EUR za Grupu). Banka nije imala priznate prihode uključene u stanje ugovornih obveza u 2023. i 2022. godini.

Redak 'Ostale obveze' uglavnom sadrži nepodmirene obveze kao i ostale obveze prema zaposlenima.

44. Rezerviranja

Rezerviranja se priznaju kada Grupa ima sadašnju obvezu koja je rezultat prošlih događaja, vjerojatno je da će podmirenje te obveze zahtijevati odljev resursa i iznos obveze može se utvrditi pouzdanom procjenom.

Rezerviranja za obveze održavaju se na razini za koju Uprava smatra da je dovoljna za podmirenje mogućih budućih gubitaka. Uprava utvrđuje adekvatnost rezerviranja na temelju pregleda pojedinih stavaka, nedavnih iskustava gubitka, trenutne ekonomske situacije, karakteristika rizika pojedinih kategorija transakcija i ostalih primjerenih faktora na datum izvještaja o finansijskom položaju.

U izvještaju o finansijskom položaju rezerviranja su prikazana pod pozicijom 'Rezerviranja'. Ona uključuju rezerviranja za očekivane kreditne gubitke za preuzete potencijalne obveze (posebno obveze po ugovorima o finansijskom jamstvu i obveze na temelju kredita) kao i rezerviranja za sudske sporove. Troškovi ili prihodi koji se odnose na rezerviranja za obveze po ugovorima o finansijskom jamstvu i obveze na temelju kredita a koja priznaju sukladno zahtjevima MSFI-ja 9 prikazuju se pod pozicijom 'Neto gubitak od umanjenja vrijednosti s osnove finansijskih instrumenata'. Troškovi ili prihodi koji se odnose na ostala rezerviranja se prikazuju pod pozicijom 'Ostali operativni rezultat' u računu dobiti i gubitka.

Značajne računovodstvene prosudbe, pretpostavke i procjene

Priznavanje rezerviranja zahtijeva prosudbu o tome ima li Grupa sadašnju obvezu kao rezultat prošlih događaja i je li vjerojatno da će za podmirenje obveze biti potreban odljev resursa koji sadrže ekonomske koristi. Nadalje, potrebne su procjene u pogledu iznosa i vremenskog rasporeda budućih novčanih tokova prilikom određivanja iznosa rezerviranja. Detalji o rezerviranjima za izvanbilančne izloženosti kreditnom riziku opisani su u bilješci 28 Izloženost kreditnom riziku i 31 Kretanje ispravaka vrijednosti za kreditne gubitke.

Razlikujemo sljedeće kategorije rezervacija:

u milijunima EUR	GRUPA		BANKA	
	2022.	2023.	2022.	2023.
Rezerviranja za primanja zaposlenih	2	2	1	1
Sudski sporovi u tijeku	53	56	43	55
Rezervacije za preuzete obveze i jamstva	35	17	33	15
Umanjenje vrijednosti po kreditnim gubicima za preuzete kreditne obveze i finansijska jamstva u fazi 1	6	7	5	5
Umanjenje vrijednosti po kreditnim gubicima za preuzete kreditne obveze i finansijska jamstva u fazi 2	25	6	25	6
Umanjenje vrijednosti po kreditnim gubicima za preuzete kreditne obveze i finansijska jamstva - status neispunjrena obveza	4	4	3	4
Ostale rezervacije	-	-	-	-
Rezerviranja	90	75	77	71

44. Rezerviranja (nastavak)

Dugoročna primanja zaposlenih

Dugoročna primanja zaposlenih jesu primanja koja ne dospijevaju u cijelosti unutar 12 mjeseci od kraja razdoblja u kojem su zaposleni pružali s tim povezane usluge.

Obveze po osnovi otpremnina i jubilarnih nagrada iskazuju se u neto iznosu sadašnje vrijednosti obveze na datum izvještaja. Za izračun sadašnje vrijednosti obveze koristi se metoda projicirane kreditne jedinice. Aktuarske pretpostavke se iznose na svaki datum izvještaja o finansijskom položaju.

Aktuarski dobici i gubici nastali ponovnim mjerenjem obveza za definiranja primanja koji se odnose na otpremnine priznaju se unutar izvještaja o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti u razdoblju kada su nastali te se oni ne mogu reklasificirati u dobit ili gubitak u narednim razdobljima.

Aktuarski dobici ili gubici za rezerviranja za jubilarne nagrade priznaju se u račun dobiti i gubitka u razdoblju u kojem su nastali te se u računu dobiti i gubitka prikazuju pod pozicijom 'Troškovi zaposlenih'.

GRUPA			
u milijunima EUR	Otpremnine	Jubilarne nagrade	Ukupno
Sadašnja vrijednost obveza za primanja zaposlenih, 31. prosinca 2021.	1	1	2
Sadašnja vrijednost obveza za primanja zaposlenih, 31. prosinca 2022.	1	1	2
Sadašnja vrijednost obveza za primanja zaposlenih, 31. prosinca 2023.	1	1	2

BANKA			
u milijunima EUR	Otpremnine	Jubilarne nagrade	Ukupno
Sadašnja vrijednost obveza za primanja zaposlenih, 31. prosinca 2021.	-	1	1
Sadašnja vrijednost obveza za primanja zaposlenih, 31. prosinca 2022.	-	1	1
Sadašnja vrijednost obveza za primanja zaposlenih, 31. prosinca 2023.	-	1	1

Bilješke uz finansijske izvještaje
za godinu koja završava 31. prosinca 2023.

44. Rezerviranja (nastavak)

Aktuarske prepostavke

Trošak definiranih primanja određuje se aktuarskim vrednovanjem. Aktuarsko vrednovanje uključuje prepostavke o kamatnim stopama, budućim povećanjima mirovina, budućem povećanju plaća i stopama smrtnosti.

Aktuarski izračun otpremnina i jubilarnih nagrada temelji se na sljedećim prepostavkama:

u %	2022.	2023.
Kamatni	1,35	3,69
Očekivano povećanje otpremnina	7,11	7,55

Očekivana dob za odlazak u mirovinu za svakog se zaposlenika računa individualno na temelju trenutne starosti i prosječne starosti odlaska u mirovinu, koja je za muškarce 61, a za žene 60.

Obveze su izračunate u skladu s tablicama smrtnosti pod nazivom Tablice smrtnosti za Republiku Hrvatsku 2010.-2012. objavljenih od strane Državnog zavoda za statistiku.

Analiza osjetljivosti za ključne prepostavke

Sljedeća tablica prikazuje razumno moguće promjene pojedinih parametara i njihov utjecaj na obveze po primanjima poslije prestanka zaposlenja za 2023. godinu.

u milijunima EUR	Otpremnine	Jubilarne nagrade	Ukupno
Promjena diskontne stope + 1,0 %	-	1	1
Promjena diskontne stope - 1,0 %	-	1	1

Trajanje

Sljedeća tablica prikazuje ponderirano prosječno trajanje definiranih obveza po primanjima zaposlenih u odnosu na 2023. godinu:

u godinama	Otpremnine	Jubilarne nagrade	Ukupno
Trajanje	15,87	9,34	12,60

Obveze po kreditima i dane finansijske garancije u okviru MSFI 9

U redovnom poslovanju Grupa daje garancije, koje se sastoje od različitih vrsta akreditiva i garancija. Finansijska garancija predstavlja ugovor koji zahtijeva izvršenje određenih plaćanja korisniku garancije zbog gubitka koji je on ostvario iz razloga što dužnik za kojeg je takva garancija izdana nije pravovremeno izvršio plaćanje u skladu s izvornim ili izmijenjenim uvjetima dužničkog instrumenta. Izvedbene garancije su ugovori kojima se osigurava naknada ako drugi poslovni subjekt ne izvrši ugovornu obvezu. Izdani ugovori izvedbenih garancija primarno prenose kreditni rizik.

Grupa kao jamac priznaje finansijska jamstva čim postane ugovorna strana. Garancije se početno priznaju po njihovoј fer vrijednosti, što se obično dokazuje iznosom primljenih naknada. Primljene naknade po izdanim finansijskim jamstvima priznaju se kvartalno kao prihod od naknade, tijekom vijeka trajanja instrumenta, te prikazuju u računu dobiti i gubitka pod pozicijom 'Neto prihod od naknada i provizija'.

44. Rezerviranja (nastavak)

Grupa ima ugovorno pravo vratiti svom kupcu povrat iznosa plaćen za podmirenje jamstva. Takvi iznosi će se priznati kao finansijska imovina nakon prijenosa naknade za gubitak korisniku jamstva.

Pri početnom priznavanju tih instrumenata, priznaju se rezerviranja za očekivane kreditne gubitke prema modelu očekivanog gubitka i prikazuju pod pozicijom 'Rezerviranja' u Izvještaju o finansijskom položaju.

Obveze po kreditu su čvrste obveze plasiranja kredita prema unaprijed određenim uvjetima. Obveze po kreditima općenito se ne priznaju u bilanci prije povlačenja. Ako je vjerojatno da će Banka ući u kreditni odnos, ova primljena naknada se smatra naknadom za sudjelovanje u procesu stjecanja finansijskog instrumenta, te se zajedno sa povezanim transakcijskim troškovima vremenski razgraničava i priznaje kao usklada efektivne kamatne stope. Obveze po kreditima rezultiraju priznavanjem rezerviranja na temelju modela očekivanog kreditnog gubitka.

Informacije o kretanju umanjenja vrijednosti za finansijske garancije i obveze po kreditima prikazane su u Bilješci 31 Kretanje ispravaka vrijednosti po kreditnim gubicima, dio 'Obveze po kreditima i finansijske garancije': tablica 'Kretanje umanjenja vrijednosti – obveze po kreditima i finansijske garancije'.

Ostale kategorije rezervacija

Sljedeća tablica prikazuje informaciju o kretanju ostalih rezervacija

	GRUPA					
u milijunima EUR	2022.	Povećanje	Korištenje	Smanjenje	Tečajne razlike	2023.
Sudski sporovi u tijeku	53	17	(12)	(2)	-	56
Ukupno	53	17	(12)	(2)	-	56
BANKA						
u milijunima EUR	2022.	Povećanje	Korištenje	Smanjenje	Tečajne razlike	2023.
Sudski sporovi u tijeku	43	16	(3)	(1)	-	55
Ukupno	43	16	(3)	(1)	-	55
GRUPA						
u milijunima EUR	2021.	Povećanje	Korištenje	Smanjenje	Tečajne razlike	2022.
Sudski sporovi u tijeku	30	32	(2)	(7)	-	53
Ukupno	30	32	(2)	(7)	-	53
BANKA						
u milijunima EUR	2021.	Povećanje	Korištenje	Smanjenje	Tečajne razlike	2022.
Sudski sporovi u tijeku	28	24	(2)	(7)	-	43
Ukupno	28	24	(2)	(7)	-	43

44. Rezerviranja (nastavak)

Vrhovni sud Republike Hrvatske je 2015. godine, u postupku pokrenutom od strane udruge za zaštitu potrošača protiv nekoliko banaka u RH uključujući i Erste banku (u dalnjem tekstu: Kolektivni spor), potvrđio valjanost valutne klauzule u švicarskim francima u potrošačkim ugovorima o kreditu, dok su ugovorne odredbe koje dopuštaju jednostranu promjenu kamatnih stopa u potrošačkim kreditima denominiranim u švicarskim francima, koje su većina tuženih banaka ugovarale od 2004 do 2008. godine, utvrđene nepoštenima i ništetnima. 2016. godine Ustavni sud Republike Hrvatske ukinuo je dio odluke Vrhovnog suda koji se odnosi na valjanost valutne klauzule. Krajem 2017. godine Vrhovni sud RH je ukinuo drugostupanjsku presudu i vratio predmet na ponovno suđenje drugostupanjskom sudu u odnosu na pitanje valjanosti valutne klauzule in CHF. U lipnju 2018. godine nakon ponovljenog suđenja pred drugostupanjskim sudom donesena je presuda kojom je potvrđena prvostupanska presuda. Naime, sud je presudio da su povrijeđeni kolektivni interesi potrošača na način da su tužene banke u ugovorima o kreditu ugovarale nepoštenu odredbu kojom je valuta obveze bila vezana uz tečaj švicarskog franka.

U prosincu 2022 Vrhovni sud je zauzeo je pravno shvaćanje prema kojem bi korisnici kredita koji su konvertirali kredite u skladu sa zakonskim rješenjem iz 2015. godine imali pravo na restituciju u vidu zateznih kamata na preplate priznate u konverziji kredita u kredite vezane uz valutnu klauzulu u eurima. Udruga za zaštitu potrošača javno je obznanila namjeru poduzimanja dalnjih koraka pred Ustavnim sudom Republike Hrvatske. Konačni utjecaj navedenog pravnog shvaćanja kao i buduću sudsку praksu u individualnim sporovima je teško predvidjeti s obzirom da pravno shvaćanje nije konačno i formalno odobreno.

Daljnje informacije o značajnim sporovima nije moguće pružiti, slijedeći pravilo iz MRS 37.92 – sa svrhom zaštite položaja Banke u sudske postupcima koji su u tijeku.

Grupa je slijedila smjernice MRS-a 37: Rezerviranja, potencijalne obveze i potencijalna imovina te su izdvojena rezerviranja za potencijalne očekivane gubitke.

45. Potencijalne obveze

Kako bi izašli u susret potrebama klijenata, Banka sklapa različite vrste neopozivih i potencijalnih obveza. Iako ove obveze možda nisu priznate u izvještaju o finansijskom položaju, uključuju kreditni rizik i dio su sveukupnog rizika Grupe i Banke (bilješka 27 Pregled i praćenje kreditnog rizika i bilješka 31 Kretanje ispravaka vrijednosti za kreditne gubitke).

Grupa je uključena u pravne sporove, od kojih je većina nastala tijekom redovnog bankarskog poslovanja. Ne očekuje se da će navedeni pravni postupci imati značajan negativan utjecaj na finansijski položaj ili profitabilnost Grupe.

Mogući finansijski učinci pravnih postupaka nisu objavljeni, obzirom da se ni trajanje ni ishod ne mogu pouzdano procijeniti te kako bi se izbjegao utjecaj na ishode različitih postupaka.

Instrumenti kapitala, kapital i rezerve

46. Ukupni kapital

Dionički kapital

Na dan 1. siječnja 2023. godine euro je postao službena valuta Republike Hrvatske. Izmjenama i dopunama Zakona o trgovačkim društvima („Zakon“), koje su stupile na snagu 1. siječnja 2023. godine, kao glavna obveza društava propisana je pretvorba temeljnog kapitala iz kuna u eure. Iznosi iz kuna preračunavaju se u skladu s odredbama Zakona o uvođenju eura kao službene valute (Narodne novine 57/22, 88/22) i zaokružuju se na najbliži cent. Uvrštena društva dužna su preračunati u eure sadašnji iznos svog temeljnog kapitala, nominalni iznos dionica i sve iznose izražene u Statutu u kunama na način da budu izraženi cijelim brojem. Sukladno tome, usklađenje temeljnog kapitala Banke provedeno je kroz kapitalne rezerve u iznosu od 12 milijuna EUR.

Na dan 31. prosinca 2023. i 2022. godine dionički kapital Banke sastoji se od 16.984.175 u potpunosti uplaćenih redovnih dionica. Nominalna vrijednost redovnih dionica iznosi 14 EUR (2022: 100 HRK). Sve redovne dionice imaju isti status i daju pravo na jedan glas.

Kapitalne rezerve i kapitalna dobit

Raspodjeljive i neraspodjeljive rezerve Banke utvrđene su u skladu s propisima Hrvatske narodne banke. Na dan 31. prosinca 2023. i 31. prosinca 2022. godine Banka je statutarne i zakonske rezerve iskazala kao neraspodjeljive u iznosu 11 milijuna EUR.

Kapitalna dobit na dan 31. prosinca 2023. iznosila je 227 milijuna EUR (u 2022. godini iznosila je 239 milijuna EUR).

Dividende

Dividendu za 2023. godinu moraju odobriti dioničari na godišnjoj Glavnoj skupštini koja se ne održava do datuma izdavanja konsolidiranih finansijskih izvještaja.

Dioničarima je raspodijeljena dividenda za 2022. godinu u iznosu od 78.039.967,95 EUR, u iznosu od 4,59 EUR po dionici.

Obuhvat konsolidacije

Konsolidirani finansijski izvještaji uključuju finansijske izvještaje Banke i društava nad kojima Banka ima kontrolu (ovisna društva), zajedno sa udjelom Grupe u pridruženim društvima.

Poslovno spajanje i prodaja u 2022. godini

Poslovno spajanje pod zajedničkom kontrolom S Leasing d.o.o. Podgorica

Društvo S Leasing d.o.o. Podgorica je pripojeno Erste Bank AD Podgorica 12. prosinca 2022. godine. Erste bank AD Podgorica je subjekt preuzimatelj. Ovo je transakcija poslovnog pripajanja pod zajedničkom kontrolom budući da su sva društva koja se pripajaju poslovanja u smislu MSFI-ja 3 koje kontrolira ista strana i ta kontrola nije prenosiva. Nije bilo prijenosa naknada za ovo pripajanje budući da Erste bank AD Podgorica posjeduje 100% udjela u ovom ovisnom društvu.

Ova transakcija poslovnog pripajanja pod zajedničkom kontrolom je obračunata po metodi prethodnika. Kako bi se obračunala ova transakcija korištene su knjigovodstvene vrijednosti imovine i obveza društva S Leasing d.o.o. Podgorica iz konsolidiranih finansijskih izvještaja Grupe.

Razlika između knjigovodstvene vrijednost ulaganja u ovisno društvo (priznata po metodi troška prije spajanja u zasebnim finansijskim izvještajima društva preuzimatelja) i knjigovodstvene vrijednosti neto imovine stečenog društva je prikazana u kapitalu (zadržana dobit).

Ovo spajanje se obračunava prospektivno od datuma transakcije. Usporedni podaci nisu prepravljeni tako da oni predstavljaju samo imovinu, obveze, prihode i troškove stjecatelja; dok su imovina, obveze, prihodi i troškovi stečenika (S Leasing d.o.o. Podgorica) uključeni tek od datuma stjecanja 12. prosinca 2022. godine.

Učinci poslovnog spajanja priznati na datum spajanja:

u milijunima EUR	Dvanaestog prosinca 2022.
Novac i novčana sredstva	5
Nekretnine i oprema	0
Ostala imovina	0
Potraživanja s osnove finansijskog najma	16
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	0
Finansijske obveze koje se vrednuju po amortiziranom trošku	(19)
Ostale obveze	(0)
Eliminacija knjigovodstvene vrijednosti ulaganja u ovisno društvo	(2)
Razlika priznata u Kapitalu, uključujući:	
· Zadržana dobit	1

47. Ulaganja u ovisna društva

Ovisna društva su društva nad kojima Grupa ima kontrolu.

Sva društva nad kojima Grupa, izravno ili neizravno, ima kontrolu uključena su u konsolidirane finansijske izvještaje na osnovi računovodstvene evidencije na datum 31. prosinca 2023. godine.

Rezultati ovisnih društava koja su stečena ili prodana tijekom godine uključuju se u konsolidirani račun dobiti i gubitka i konsolidirani izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti kada kontrola počinje do efektivnog datuma kada kontrola prestaje.

U nekonsolidiranim finansijskim izvještajima Banke, ulaganja u ovisna društva prikazuju se po trošku stjecanja umanjenom za eventualne gubitke od umanjenja vrijednosti.

Finansijski izvještaji ovisnih društava sastavljaju se za isto izvještajno razdoblje kao i finansijski izvještaji Banke, primjenom računovodstvenih politika usklađenih na razini Grupe.

Nekontrolirajući interesi predstavljaju udio u dobiti ili gubitku te kapitalu ovisnih društava kojem Banka nije izravni ni neizravni vlasnik. Nekontrolirajući interesi prikazuju se zasebno u računu dobiti i gubitka Grupe te unutar kapitala u izvještaju o finansijskom položaju Grupe. Promjene udjela nekontrolirajućih interesa, koje nemaju za posljedicu promjenu u kontroli nad ovisnim društvom, iskazuju se kao transakcije kroz kapital, pri čemu se svaka razlika između iznosa za koji su nekontrolirajući interesi prilagođeni i fer vrijednosti plaćene ili primljene naknade, priznaje izravno u kapital.

47. Ulaganja u ovisna društva (nastavak)

Značajne računovodstvene prosudbe, pretpostavke i procjene

Kontrola

Procjena postojanja kontrole pod ovom definicijom može zahtijevati značajne računovodstvene prosudbe, pretpostavke i procjene, a osobito u nestandardnim situacijama kao što su:

- _ moć proizlazi iz prava glasa i iz ugovornih odnosa (ili uglavnom iz potonjeg);
- _ izloženost varijabilnih povrata od sudjelovanja subjekta u koji se ulaže koja proizlazi iz bilančnih investicija i vanbilančnih obveza ili garancija (ili uglavnom iz potonjeg); ili
- _ varijabilni prinosi koji proizlaze iz identificiranih prihoda (npr. dividende, kamate, naknade) te iz ušteda troškova, ekonomije razmjera i/ili operativnih sinergija (ili uglavnom iz potonjeg).

Grupa je razmotrila lokalno zakonodavstvo i Zakon o osnivanju Društva i donijela zaključak da u skladu sa Zakonom o osnivanju Društva, Banka kontrolira Društvo. Prema Zakonu o osnivanju Društva, odluke na razini dioničara, koje zahtijevaju jednoglasno donošenje odluka, zaštitne su prirode. Odluke o relevantnim aktivnostima donose se natpolovičnom većinom članova Nadzornog odbora Društva, pri čemu Banka ima pravo imenovati većinu članova, te stoga kontrolira Društvo.

Nadalje, Banka ima mogućnost korištenja svoje moći kako bi utjecala na povrat ulaganja. Banka je osigurala okvire u kojima može adekvatno pratiti kretanje portfelja Društva kao i njegovo poslovanje u cjelini, uspostavljena je uska suradnja između prodajnih poslovnih linija kao i stalna koordinacija organizacijskih dijelova za upravljanje rizicima odnosno uvedeno je strateško upravljanje rizicima Društva kao i strateško upravljanje nad Društvom u svim njegovom relevantnim aspektima poslovanja.

Nakon stjecanja dodatnog udjela u društvu Erste Leasing d.o.o. (u nastavku teksta Društvo), tijekom 2014. godine, Banka ima 50% vlasništva u Društvu. Ostalih 50% je u vlasništvu Steiermarkische Bank und Sparkassen AG, Austria. Grupa konsolidira Društvo na temelju procjene kontrole nad njegovim relevantnim aktivnostima kako je definirano MSFI-jem 10 Konsolidirani finansijski izvještaji.

Ulaganja u ovisna društva

Ovisna društva u milijunima EUR	Glavna djelatnost	Vlasništvo %		Udio Grupe u neto imovini		Trošak ulaganja minus umanjenje vrijednosti	
		2022.	2023.	2022.	2023.	2022.	2023.
Erste Nekretnine d.o.o.	Poslovanje nekretninama	100%	100%	1	1	0	0
Erste Card Club d.o.o.	Financijsko posredovanje i usluge	100%	100%	187	189	65	65
Izbor Nekretnina d.o.o.	Upravljanje nekretninama i najam	100%	100%	1	1	0	0
Erste Bank AD, Podgorica	Kreditna institucija	100%	100%	108	126	13	13
Erste & Steiermarkische S-leasing d.o.o.	Leasing društvo	50%	50%	28	31	12	12
Erste Group IT HR d.o.o.	IT inženjering	80%	100%	1	2	0	1
Izravna kontrola				326	350	90	91
Ukupno ovisna društva:				326	350	90	91

Sljedeća ovisna društva imaju nematerijalni nekontrolirajući interes:

- _ Erste & Steiermarkische S-leasing d.o.o. (50%)
- _ Erste Group IT HR d.o.o. (20%)

Grupa nema značajnih ograničenja na svoju sposobnost pristupa ili korištenja svoje imovine i podmirenja svojih obveza, osim onih koje proizlaze iz nadzornog okvira unutar kojeg djeluju ovisna društva banke. Nadzorni okviri banke zahtijevaju da ovisna društva banke održavaju određenu razinu regulatornog kapitala i likvidne imovine, ograničavaju svoju izloženost prema ostalim dijelovima Grupe te budu u skladu s drugim omjerima.

48. Ulaganja u pridružena društva

Udio Grupe u rezultatu pridruženih društava priznaje se u konsolidiranom računu dobiti i gubitka u retku Neto rezultat od ulaganja po metodi udjela. Na ovoj poziciji prikazan je rezultat od ulaganja u pridružena društava na koja se primjenjuje metoda udjela (mjerena kao udio investitora u dobiti i gubitku pridruženih društava).

Međutim, gubitak od umanjenja vrijednosti i njegovo ukidanje te realizirani dobici i gubici od ulaganja u pridružena društva koja se uključuju u konsolidirane finansijske izvještaje metodom udjela prikazuju se pod pozicijom 'Ostali operativni rezultat'.

Ulaganja u pridružena društva

Pridružena društva	Erste d.o.o.	
Zemlja osnivanja društva	Hrvatska	
Mjesto poslovanja	Hrvatska	
Glavna djelatnost u milijunima EUR	Društvo za upravljanje obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima	
	2022.	2023.
Vlasništvo %	45,86%	45,86%
MSFI klasifikacija	Pridruženo društvo	Pridruženo društvo
Izvještajna valuta	EUR	EUR
Primljena dividenda	1	1
Gubitak od umanjenja vrijednosti (kumulativno)	-	-
Gubitak od umanjenja vrijednosti (za izvještajnu godinu)	-	-
Ključne finansijske informacije ulagača za izvještajnu godinu (kao za izvještajni završetak godine)		
Finansijska imovina	15	17
Ostala imovina	3	3
Finansijske obveze	-	-
Ostale obveze	3	3
Ostale obveze	10	11
Prihod	(7)	(8)
Trošak	5	5
Usklada neto imovine ulagača i knjigovodstvene vrijednosti vlasničkog ulaganja	4	4
Neto imovina koja pripada Grupi	9	9

Ostale objave

49. Transakcije s povezanim stranama

Prilikom razmatranja svake moguće transakcije s povezanim stranom pozornost je usmjerena na suštinu odnosa, a ne samo na pravni oblik. Transakcije s povezanim stranama obavljaju se na načelu nepristranih transakcija (arm's length). Stoga, primjenjive kamatne stope i ostali uvjeti (datumi dospijeća i kolaterali) predstavljaju tržišne uvjete.

Matično društvo (koje je ujedno matično društvo cijele grupe) je Erste Group Bank AG, Beč (EGB). Društvo sa značajnim utjecajem na Grupu je Steiermärkische Bank und Sparkassen AG.

Ključno rukovodstvo uključuje Upravu i Nadzorni odbor, dok pozicija „Ostalo“ uključuje uže članove obitelji ključnog rukovodstva.

Na dan 31. prosinca 2023. i 31. prosinca 2022. godine stanja iz odnosa s povezanim stranama obuhvaćaju sljedeće:

IMOVINA		GRUPA					
		Krediti, potraživanja i ostali depoziti po viđenju	Izvedenice 2022.	Ostalo	Krediti, potraživanja i ostali depoziti po viđenju	Izvedenice 2023.	Ostalo
u milijunima EUR							
Društvo sa značajnim utjecajem na Grupu	-	-	-	1	-	-	-
Ključno rukovodstvo	-	-	-	-	6	-	-
Matično društvo	40	25	-	-	27	20	-
Ostala društva EGB	-	-	-	2	1	-	-
Ukupno imovina	40	25	3	34	20	-	-
<hr/>							
OBVEZE		GRUPA					
		Depoziti	Izvedenice 2022.	Ostalo	Depoziti	Izvedenice 2023.	Ostalo
u milijunima EUR							
Društvo sa značajnim utjecajem na Grupu	440	-	-	-	488	-	-
Ključno rukovodstvo	2	-	-	-	6	-	-
Matično društvo	360	-	-	-	126	2	-
Ostala društva EGB	21	-	-	-	21	-	-
Ostalo	-	-	-	-	1	-	-
Pridružena društva	5	-	-	-	-	-	-
Ukupne obveze	828	-	-	-	642	2	-
<hr/>							
IMOVINA		BANKA					
		Krediti, potraživanja i ostali depoziti po viđenju	Izvedenice 2022.	Ostalo	Krediti, potraživanja i ostali depoziti po viđenju	Izvedenice 2023.	Ostalo
u milijunima EUR							
Ključno rukovodstvo	-	-	-	-	6	-	-
Matično društvo	25	25	-	-	12	20	-
Ostala društva EGB	-	-	-	1	1	-	-
Ovisna društva	12	-	-	-	10	-	-
Ukupno imovina	37	25	1	29	20	-	-

Bilješke uz finansijske izvještaje
za godinu koja završava 31. prosinca 2023.

49. Transakcije s povezanim stranama (nastavak)

OBVEZE u milijunima EUR	Depoziti	Izvedenice 2022.	Ostalo	Depoziti	Izvedenice 2023.	BANKA Ostalo
Društvo sa značajnim utjecajem na Grupu	76	-	-	76	-	-
Ključno rukovodstvo	2	-	-	6	-	-
Matično društvo	287	-	-	92	2	-
Ostala društva EGB	21	-	-	21	-	-
Ostalo	-	-	-	1	-	-
Ovisna društva	25	-	-	42	-	-
Pridružena društva	5	-	-	-	-	-
Ukupne obveze	416	-	-	238	2	-

POZICIJE RAČUNA DOBITI I GUBITKA u milijunima EUR	GRUPA	BANKA			
		2022.	2023.	2022.	2023.
Kamatni prihod	4	18	4	16	
Matično društvo	4	18	4	16	
Prihodi od naknada	4	2	18	20	
Matično društvo	1	-	1	-	
Ostala društva EGB	2	2	2	2	
Ovisna društva	-	-	14	18	
Pridružena društva	1	-	1	-	
Dobici i gubici od neto rezultata trgovanja	20	2	20	2	
Matično društvo	20	2	20	2	
Ostali operativni prihod	6	1	2	3	
Matično društvo	1	1	-	1	
Ovisna društva	2	-	2	2	
Ostala društva EGB	3	-	-	-	
Ukupno prihodi	34	23	44	41	

POZICIJE RAČUNA DOBITI I GUBITKA u milijunima EUR	GRUPA	BANKA			
		2022.	2023.	2022.	2023.
Kamatni trošak	14	39	8	27	
Društvo sa značajnim utjecajem na Grupu	5	15	1	3	
Matično društvo	9	24	7	23	
Ovisna društva	-	-	-	1	
Rashodi od naknada	5	5	7	6	
Matično društvo	1	1	1	1	
Ostala društva EGB	4	4	3	3	
Ovisna društva	-	-	3	2	
Ostali administrativni troškovi	15	16	22	26	
Matično društvo	2	2	1	2	
Ostala društva EGB	13	14	11	13	
Ovisna društva	-	-	10	11	
Ostali operativni troškovi	-	-	-	-	
Ukupno rashodi	34	60	37	59	

Značajne transakcije s povezanim stranama odnose se na finansijske usluge i informatičke djelatnosti.

49. Transakcije s povezanim stranama (nastavak)

IZVANBILANČNE STAVKE u milijunima EUR	GRUPA		BANKA	
	2022.	2023.	2022.	2023.
Izdane garancije	2	4	2	4
Matično društvo	2	2	2	2
Ostala društva EGB	-	2	-	2
Ovisna društva	-	-	-	-
Neiskorišteni krediti i preuzete obveze	-	1	23	38
Ključno rukovodstvo	-	1	-	-
Ovisna društva	-	-	23	38
Ukupno potencijalne i preuzete obveze	2	5	25	42

Banka i Grupa obavljaju transakcije koje se odnose na kratkoročno i dugoročno financiranje. Pod kratkoročnim financiranjem podrazumijevaju se kratkoročni krediti, kratkoročni depoziti i depoziti po viđenju, repo poslovi, derivati itd. Glavna karakteristika ovih poslova je da se sklapaju na uređenim tržištima poput Reuters-a, NetFX-a, Bloomberg-a itd. Poslovi koji se sklapaju putem ovakvih sustava ugovaraju se po uvjetima koji u trenutku ugovaranja poslova na njima kotiraju. To znači da se kamate zaključuju prema aktualnim tržišnim uvjetima neovisno o tome da li je transakcija sklopljena s povezanim ili nepovezanim društвom.

Na dan 31. prosinca 2023. Grupa i Banka imali su kolateral matičnog društva u iznosu 18 milijuna EUR iskazan u Depozitima od banaka (2022: 25 milijuna EUR) koristeći ESTER kamatnu stopu (kratkoročna stopa u eurima).

Iznosi prijavljeni pod pozicijom Ostala društva EGB odnose se na Ostale depozite po viđenju.

Uvjeti koji se odnose na dugoročno financiranje objavljeni su u Bilješci 16.

Zaduženja kod matičnog društva na 31. prosinca 2023. iznosila su 42 milijuna EUR za Grupu (2022.: 268 milijuna EUR) i 8 milijuna EUR za Banku (2022.: 196 milijuna EUR) te se nalaze u stupcu Depoziti.

Podaci o plaćama i bonusima (trošak) Upravi i ključnim rukovoditeljima su sljedeći:

u milijunima EUR	GRUPA		BANKA	
	2022.	2023.	2022.	2023.
Uprava				
Plaće, porezi i doprinosi iz plaće	4	4	2	2
Bonusi	3	2	1	1
Ukupne naknade	7	6	3	3

50. Plaćanja temeljena na dionicama

Program temeljen na fantomskim dionicama

Na godišnjoj razini, ali podložno zasebnom godišnjem odobrenju svake godine, Grupa dodjeljuje nagradu identificiranim zaposlenicima (varijabilni primitak) u zamjenu za usluge pružene tijekom godine (razdoblje ocjenjivanja). Varijabilni se primitak dodjeljuje samo ako su ispunjeni regulatorni zahtjevi u pogledu finansijskog rezultata i kapitalnih zahtjeva (RAS pokazatelji), kako za Erste Group Bank AG tako i za Grupu. Ako pojedinačni iznos nagrade prijeđe određeni limit, konačni iznos isplate najmanje 50% individualnog bonusa utvrđenog na kraju razdoblja ocjenjivanja ovisi o razvoju ponderirane prosječne dnevne cijene dionica Erste Group Bank AG u sljedećim godinama ("Program temeljen na fantomskim dionicama").

Odgovarajući dio nagrade pretvara se u ekvivalentne dionice (fantomskе dionice) korištenjem ponderirane prosječne dnevne cijene dionice Erste Group Bank AG tijekom razdoblja ocjenjivanja. Ekvivalentne dionice podijeljeni su u nekoliko tranši, koje se razlikuju ovisno o kretanju cijene dionice Erste Group Bank AG tijekom razdoblja stjecanja prava. Na kraju odgovarajućeg razdoblja stjecanja prava, iznos koji će biti isplaćen u sljedećoj godini utvrđuje se iz odgovarajućeg broja ekvivalentnata dionica i njezine prosječne cijene. Razdoblje stjecanja prava odgovara razdoblju ocjenjivanja. Dio nagrade koji se pretvara u ekvivalentne dionice (fantomskе dionice) isplaćuju se u godini nakon jednogodišnjeg razdoblja stjecanja prava dok se preostali iznos nagrade isplaćuje u jednakim tranšama kroz narednih pet godina.

Program temeljen na fantomskim dionicama zadovoljava kriterije plaćanja temeljenih na dionicama sa namirom u gotovom novcu iz MSFI-ja 2.

50. Plaćanja temeljena na dionicama (nastavak)

Budući da Grupa prima cijelokupnu uslugu rada u odgovarajućem razdoblju ocjenjivanja, procijenjeni iznos varijabilnih primitaka za dioničke ekvivalentne priznaje se kao obveza po fer vrijednosti. Konačno utvrđivanje obračunatih i dodijeljenih ekvivalenta dionica odvija se u sljedećoj godini. Obveza za fantomske dionice, koje još nisu isplaćene, kontinuirano se mjeri po fer vrijednosti, do maksimalno mogućeg iznosa isplate, sve dok se ne isplati. Promjene fer vrijednosti, do konačne raspodjele fantomskih dionica u narednim godinama, priznaju se u računu dobiti i gubitka. Za utvrđivanje fer vrijednosti, broj ekvivalenta dionica koji još nisu isplaćene na izvještajni datum, množi se s procijenjenom prosječnom cijenom dionice Erste Group Bank AG za odgovarajuću godinu isplate. Procijenjena prosječna cijena dionica za predmetnu godinu isplate određuje se korištenjem Modela određivanja cijena dionica (Black-Scholesov model). Osnovni parametri su cijena dionice Erste Group Bank AG na izvještajni datum i očekivana isplata dividende sve do datuma isplate. Na dan 31. prosinca 2023., procjena obveze za Program temeljen na fantomskim dionicama temelji se na prosječnoj ponderiranoj dnevnoj cijeni dionice Erste Group Bank AG za 2023. godinu, koja iznosi 33,02 EUR (2022.: 29,01 EUR) po dionici.

Očekuje se da će 48.617 ekvivalenta dionica, fer vrijednosti 2 milijuna EUR, biti dodijeljeno identificiranim zaposlenicima na razini Grupe, a 37.509 ekvivalenta dionica, fer vrijednosti 1 milijuna EUR, bit će dodijeljeno identificiranim zaposlenicima na razini Banke (2022.: 46.206 ekvivalenta dionica fer vrijednosti 1 milijun EUR na razini Grupe i 34.474 ekvivalenta dionica s fer vrijednosti od 1 milijun EUR na razini Banke).

Ukupni rashodi evidentirani za Program temeljen na fantomskim dionicama u izvještajnom razdoblju iznose 2 milijuna EUR za Grupu i 1 milijuna EUR za Banku (2022.: 1 milijun EUR za Grupu i 0,3 milijuna EUR za Banku), knjigovodstvena vrijednost obveze na izvještajni datum iznosi 5 milijuna EUR za Grupu i 4 milijuna EUR za Banku (2022.: 4 milijuna EUR za Grupu i 3 milijuna EUR za Banku).

WeShare program

Program WeShare-Sudjelovanje u dobiti i program WeShare-Investicija Plus su programi plaćanja temeljenih na dionicama koja se podmiruju u novcu budući da plaćanje Grupa vrši dodjelom dionica Erste Group Bank AG, a ne vlastitih dionica. Oba programa nude se zaposlenicima ukoliko se ispune određeni uvjeti.

Kod programa WeShare_Investicija Plus, svi zaposlenici koji su bili zaposleni u društvu Grupe od travnja 2023. do rujna 2023. mogli su dobrovoljno uložiti u dionice Erste Grupe te dobiti besplatne dionice na temelju visine osobnog ulaganja. Program WeShare-Investicija Plus realiziran je u rujnu 2023. godine. Broj besplatnih dionica koje su dodijeljene u okviru ovog programa za navedeno razdoblje, iznosi 19.543 (2022: 40.980). Troškovi osoblja iznosili su 611 tisuća EUR (2022: 958 tisuća EUR).

U okviru programa WeShare-Sudjelovanje u dobiti, svi zaposlenici koji su bili zaposleni u društvu Grupe najmanje šest mjeseci u 2022. godini i u radnom su odnosu u trenutku dodjele dionica zaposlenicima u 2023. godini, ostvaruju pravo na dionice u protuvrijednosti od 350 EUR. Očekivani broj besplatnih dionica, koje se dodjeljuju u okviru ovog programa za navedeno razdoblje, je 32.462 za Grupu i 24.795 za Banku (2022.: 48.250 za Grupu i 37.126 za Banku). Na temelju broja zaposlenika koji su ostvarili pravo na dodjelu dionica, evidentirani su troškovi osoblja u iznosu od 1 milijun EUR za Grupu i milijun EUR za Banku (2022.: 0,7 milijuna EUR za Grupu i 0,5 milijuna EUR za Banku). U izvještaju o finansijskom položaju, obveza je prikazana unutar linije 'Ostale obveze'.

51. Naknade za reviziju i porezno savjetovanje

Sljedeća tablica sadrži osnovne naknade za reviziju za finansijsku 2023. i 2022. godinu:

u milijunima EUR	GRUPA		BANKA	
	2022.	2023.	2022.	2023.
Naknade za reviziju	1	1	-	1
Ukupno	1	1	-	1

U razdoblju od 1. siječnja 2023. do 31. prosinca 2023. revizori su pružili dvije dopuštene nerevizionske usluge Banci.

To su konsultantske usluge za godišnje ažuriranje dokumentacije za multi izdavački program (engl. Multi Issuer Program) i program građanstva i osiguranje doprinosa u jedinstveni fond za sanaciju (engl. SRF). Navedene usluge su pružene i u 2022.godini. Ukupna naknada za pružene usluge je nematerijalna.

52. Analiza preostalih dospijeća

Očekivani novčani tokovi su podijeljeni prema ugovornim dospijećima u skladu s planom amortizacije i raspoređeni prema rasponima ročnosti manje od 1 godine i više od 1 godine. Sljedeća tablica prikazuje ugovorna dospijeća na 31. prosinca 2023. i 31. prosinca 2022.

u milijunima EUR	GRUPA			
	2022.		2023.	
	< 1 godine	> 1 godine	< 1 godine	> 1 godine
Novac i novčana sredstva	3.449	-	2.355	-
Financijska imovina koja se drži radi trgovanja	3	23	5	18
Derivativi	2	23	5	18
Ostala imovina koja se drži radi trgovanja	1	-	-	-
Financijska imovina kojem se ne trguje, a čija se fer vrijednost vrednuje kroz RDG	3	5	4	3
Vlasnički instrumenti	-	3	1	-
Dužnički vrijednosni papiri	3	2	3	3
Financijska imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	298	918	460	633
Dužnički vrijednosni papiri	298	918	460	633
Financijska imovina po amortizacijskom trošku	2.209	7.221	2.168	8.189
Dužnički vrijednosni papiri	87	1.244	145	1.658
Krediti i predujmovi kreditnim institucijama	371	12	46	22
Krediti i predujmovi klijentima	1.751	5.965	1.977	6.509
Potraživanja s osnove financijskog najma	128	272	144	339
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	172	-	170	-
Nekretnine, postrojenja i oprema	-	155	-	161
Ulaganja u nekretnine	-	1	-	2
Nematerijalna imovina	-	23	-	19
Ulaganja u zajedničke pothvate i pridružena društva	-	9	-	9
Tekuća porezna imovina	1	-	2	-
Odgođena porezna imovina	-	54	-	41
Imovina namijenjena za prodaju	1	-	-	-
Ostala imovina	17	18	16	14
UKUPNO IMOVINA	6.281	8.699	5.324	9.428
Financijske obveze koje se drže radi trgovanja	2	21	4	17
Derivativi	2	21	4	17
Financijske obveze koje se vrednuju po amortiziranom trošku	11.778	1.487	11.145	1.696
Depoziti od banaka	929	559	274	510
Depoziti od klijenata	10.691	484	10.733	649
Izdani dužnički vrijednosni papiri	40	444	-	537
Ostale financijske obveze	118	-	138	-
Obveze za najam	3	9	2	12
Rezerviranja	60	29	65	10
Porezne obveze	34	-	18	-
Ostale obveze	91	5	102	6
UKUPNO OBVEZE	11.968	1.551	11.336	1.741

52. Analiza preostalih dospijeća (nastavak)

u milijunima EUR	2022.		2023.		BANKA
	< 1 godine	> 1 godine	< 1 godine	> 1 godine	
Novac i novčana sredstva	3.269	-	2.186	-	
Finansijska imovina koja se drži radi trgovanja	3	23	4	19	
Derivativi	2	23	4	19	
Ostala imovina koja se drži radi trgovanja	1	-	-	-	
Finansijska imovina kojem se ne trguje, a čija se fer vrijednost vrednuje kroz RDG	3	5	4	3	
Vlasnički instrumenti	-	3	1	-	
Dužnički vrijednosni papiri	3	2	3	3	
Finansijska imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	297	869	456	583	
Vlasnički instrumenti	-	1	-	-	
Dužnički vrijednosni papiri	297	868	456	583	
Finansijska imovina po amortizacijskom trošku	1.900	6.844	1.840	7.780	
Dužnički vrijednosni papiri	87	1.203	145	1.612	
Krediti i predujmovi kreditnim institucijama	332	13	9	22	
Krediti i predujmovi klijentima	1.481	5.628	1.686	6.146	
Potaživanja od kupaca i ostala potraživanja	117	-	109	-	
Nekretnine, postrojenja i oprema	-	106	-	113	
Nematerijalna imovina	-	15	-	13	
Ulaganja u ovisna društva	-	90	-	91	
Ulaganja u zajedničke potvate i pridružena društva	-	5	-	5	
Odgodena porezna imovina	-	45	-	33	
Ostala imovina	6	17	5	13	
UKUPNO IMOVINA	5.595	8.019	4.604	8.653	
Finansijske obveze koje se drže radi trgovanja	2	21	4	17	
Derivativi	2	21	4	17	
Finansijske obveze koje se vrednuju po amortiziranom trošku	11.058	1.154	10.370	1.308	
Depoziti od banaka	734	282	117	191	
Depoziti od klijenata	10.245	428	10.201	580	
Izdani dužnički vrijednosni papiri	40	444	-	537	
Ostale finansijske obveze	39	-	52	-	
Obveze za najam	3	9	3	12	
Rezerviranja	59	18	63	8	
Porezne obveze	31	-	16	-	
Ostale obveze	61	5	71	6	
UKUPNO OBVEZE	11.214	1.207	10.527	1.351	

53. Događaji nakon datuma balance

Poslovno spajanje pod zajedničkom kontrolom

Dana 2. siječnja 2024., sukladno odluci Trgovačkog suda u Rijeci i u skladu s Ugovorom o pripajanju od 30. lipnja 2023., društvo Erste Group IT HR d.o.o. je pripojeno Banci.

Ova transakcija poslovnog pripajanja pod zajedničkom kontrolom je obračunata po metodi prethodnika. Kako bi se obračunala ova transakcija korištene su knjigovodstvene vrijednosti imovine i obveza poduzeća Erste Group IT HR d.o.o. iz konsolidiranih finansijskih izvještaja Grupe.

Razlika između knjigovodstvene vrijednost ulaganja u podružnicu (priznata po metodi troška prije spajanja u zasebnim finansijskim izvještajima društva preuzimatelja) i knjigovodstvene vrijednosti neto imovine stečenog društva je prikazana u kapitalu (zadržana dobit) u iznosu od 1 milijun EUR.

Izdane obveznice

U siječnju 2024. godine Banka je izdala svoju prvu zelenu "povlaštenu senior" obveznicu na međunarodnom tržištu kapitala, u ukupnom nominalnom iznosu od 400 milijuna eura, s dospijećem 2029. godine s opcijom kupnje nakon četiri godine.

Obveznica je izdana uz godišnju kamatu od 4,875%.

Izdanje obveznice realizirano je kako bi se ispunio minimalni zahtjev za jamstveni kapital i prihvatljive obveze (MREL zahtjev). Obveznica je izdana u okviru Erste Group Sustainable Finance Framework, čime je Banka postala prva banka u Hrvatskoj koja je uspješno izdala zelenu obveznicu.

54. Izvještavanje po državama

Država 2023.	Operativni prihod	Dobit prije poreza od neprekinutog poslovanja	Porez na dobit	Zaposleni GRUPA
Hrvatska	520	278	(50)	2.955
Crna Gora	39	20	(3)	336
Ukupno	559	298	(53)	3.291

Država 2022.	Operativni prihod	Dobit prije poreza od neprekinutog poslovanja	Porez na dobit	Zaposleni GRUPA
Hrvatska	414	190	(47)	399
Crna Gora	32	15	(2)	42
Ukupno	446	205	(49)	441

Regulatorni kapital i kapitalni zahtjevi

55. Regulatorni kapital i kapitalni zahtjevi

Kapitalni zahtjevi

Od 01. siječnja 2014. godine, Grupa izračunava regulatorni kapital i kapitalne zahtjeve u skladu sa Uredbom o kapitalnim zahtjevima (CRR - Uredba (EU) br. 575/2013 o bonitetnim zahtjevima za kreditne institucije i investicijska društva) ("Uredba") i Direktive 2013/36/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. godine („CRD IV“) („Direktiva“)². CRD IV i CRD V su provedeni u hrvatski Zakon o kreditnim institucijama („ZOKI“), te kroz provedbene tehničke standarde izdane od Europskog tijela za bankarstvo („EBA“).

Svi zahtjevi definirani Uredbom, ZOKI-jem te tehničkim standardima u potpunosti se primjenjuju u Grupi u regulatorne svrhe te za potrebe objave regulatornih podataka.

Grupa također ispunjava kapitalne zahtjeve koji su utvrđeni u postupku nadzorne provjere i ocjene (eng. Supervisory Review and Evaluation Process, SREP).

Računovodstvena načela

Računovodstveni i regulatorni podaci objavljeni od Grupe su u skladu s Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja usvojenima od Europske unije („MSFI“). Priznate komponente kapitala proizlaze iz Izvještaja o finansijskom položaju i Računa dobiti i gubitka koji su sastavljeni u skladu s MSFI. U slučajevima gdje regulatorni tretman nije jednak računovodstvenom usklade računovodstvenih podataka proizlaze iz različitog obuhvata konsolidacije.

Jedinstveni zaključni datum za konsolidirana finansijska i regulatorna izvješća Grupe je 31. prosinac svake godine.

Bonitetni obuhvat konsolidacije

Bonitetni obuhvat konsolidacije koristi se kao sinonim za obuhvat konsolidacije koji slijedi regulatorne zahtjeve za konsolidaciju kako je definirano Uredbom i Zakonom o kreditnim institucijama te isti predstavlja provođenje Direktive u nacionalnom zakonodavstvu.

U skladu s Uredbom u obuhvat bonitetne konsolidacije ulaze subjekti definirani u članku 4 (1) (3) i od (16) do (27) u vezi s člancima 18 i 19 Uredbe. Temeljem relevantnih odjeljaka u članku 4 Uredbe, subjekti koji ulaze u konsolidaciju određuju se na temelju poslovnih aktivnosti određenog subjekta.

Banka primjenjuje članak 18 (7) Uredbe: Ako institucija ima društvo kći koje nije institucija, finansijska institucija ili društvo za pomoćne usluge ili ima sudjelujući udio u takvom društvu, na to društvo kćer ili sudjelujući udio primjenjuje metodu udjela. Ta metoda, međutim, ne može biti osnova za uključivanje dotičnih društava u nadzor na konsolidiranoj osnovi.

Definicija opsega konsolidacije prema Uredbi razlikuje se od definicije prema MSFI, koja uključuje osiguravajuća društva i druge subjekte koji podliježu potpunoj konsolidaciji.

² CRD IV i CRR su izmijenjeni od stupanja na snagu 2014. godine Direktivom (EU) 2019/878 (CRD V), Uredbom (EU) 2019/876 (CRR 2) i Uredbom (EU) 2020/ 873 (CRR Quick Fix).

55. Regulatorni kapital i kapitalni zahtjevi (nastavak)

Regulatorni kapital

Banka i Grupa aktivno upravljaju razinom kapitala, te ga održavaju na primjerenom nivou za pokriće rizika poslovanja. Stopa adekvatnosti ukupnog kapitala Banke i Grupe iznosi 21,3% što je povećanje za 0,9 postotnih bodova na pojedinačnoj i 0,8 postotnih bodova na konsolidiranoj osnovi u odnosu na 2022. godinu.

Prema Uredbi regulatorni kapital sastoji se od redovnog osnovnog kapitala (CET 1), dodatnog osnovnog kapitala (AT 1) i dopunskog kapitala (T2). Sukladno članku 92 Uredbe, kreditne institucije dužne su ispunjavati sljedeće kapitalne zahtjeve: stopu redovnog osnovnog kapitala od 4,5%, stopu osnovnog kapitala od 6% te stopu ukupnog kapitala od 8%.

Zaštitni slojevi kapitala opisani su u poglavљу VII Zakona o kreditnim institucijama. Zaštitni sloj za očuvanje kapitala, protuciklički zaštitni sloj kapitala, zaštitni sloj za globalno sistemske važne kreditne institucije, zaštitni sloj za ostale sistemske važne kreditne institucije, zaštitni sloj za strukturni sistemske rizike te strukturni sistemske rizike specificirani su u Zakonu o kreditnim institucijama u poglavљu VII. Svi zaštitni slojevi kapitala pokrivaju se redovnim osnovnim kapitalom. Zbroj svih zaštitnih slojeva kapitala prema CRD-u koji su primjenjivi u Banci je definiran kao zahtjev za kombinirani zaštitni sloj i sveukupni kapitalni zahtjev.

Članak 117. Zakona o kreditnim institucijama propisuje održavanje zaštitnog sloja za očuvanje kapitala u visini od 2,5% od strane Grupe i Banke. Osim zaštitnog sloja za očuvanje kapitala Grupa i Banka su dužne pratiti zaštitnu stopu za strukturni sistemske rizike od 1,5% u skladu sa člancima 129., 130., 131. i zaštitnu stopu za ostale sistemske važne institucije (OSV) u iznosu od 2% u skladu s člancima 137., 138. i 139. Zakona o kreditnim institucijama.

Također prema članku 119. Zakona o kreditnim institucijama Hrvatska narodna banka je radi potrebe očuvanja otpornosti bankovnog sustava na moguću materijalizaciju sistemske rizike ili iznenadne šokove odredila visinu stope protucikličkoga zaštitnog sloja kapitala te je ona u 2022. godini iznosila 0 %, dok je na 31.12.2023 iznosila 1%.

Uz minimalne kapitalne zahtjeve i zaštitne slojeve kapitala, institucije također moraju ispuniti kapitalne zahtjeve koji su utvrđeni u postupku nadzorne provjere i ocjene (SREP). Banka održava dodatni regulatorni kapital (P2R) u visini od 1,75% počevši od 1. siječnja 2023. Dodatni regulatorni kapital Banka je dužna održavati minimalno u visini od 56,25% u obliku redovnog osnovnog kapitala i 75% u obliku osnovnog kapitala. Smjernica o dodatnom regulatornom kapitalu (P2G) za Banku se utvrđuje na pojedinačnoj i potkonsolidiranoj osnovi u iznosu od 1% ukupnog iznosa izloženosti riziku počevši od 1. siječnja 2023. godine.

Pregled kapitalnih zahtjeva i zaštitnih slojeva kapitala

	Dec 22	Dec 23
Pillar 1		
Minimalni kapitalni zahtjevi za stopu redovnoga osnovnoga kapitala	4,50%	4,50%
Minimalni kapitalni zahtjevi za stopu osnovnoga kapitala	6,00%	6,00%
Minimalni kapitalni zahtjevi za stopu ukupnoga kapitala	8,00%	8,00%
Zahtjev za kombinirani zaštitni sloj i sveukupni kapitalni zahtjev (eng. CBR*)	6,00%	6,93%
Zaštitni sloj za očuvanje kapitala	2,50%	2,50%
Protuciklički zaštitni sloj kapitala	0,00%	0,93%
Zaštitni sloj za sistemske rizike	1,50%	1,50%
Zaštitni sloj za ostale sistemske važne institucije	2,00%	2,00%
Minimalni kapitalni zahtjevi za stopu redovnoga osnovnoga kapitala (uključujući CBR)	10,50%	11,43%
Minimalni kapitalni zahtjevi za stopu osnovnoga kapitala (uključujući CBR)	12,00%	12,93%
Minimalni kapitalni zahtjevi za stopu ukupnoga kapitala (uključujući CBR)	14,00%	14,93%
Pillar 2	1,75%	1,75%
Minimalni kapitalni zahtjevi za stopu redovnoga osnovnoga kapitala	0,98%	0,98%
Minimalni kapitalni zahtjevi za stopu osnovnoga kapitala	1,31%	1,31%
Minimalni kapitalni zahtjevi za stopu ukupnoga kapitala	1,75%	1,75%
Ukupni kapitalni zahtjevi za stopu redovnoga osnovnoga kapitala za Pillar 1 i Pillar 2	11,48%	12,41%
Ukupni kapitalni zahtjevi za stopu osnovnoga kapitala za Pillar 1 i Pillar 2	13,31%	14,24%
Ukupni kapitalni zahtjevi za stopu ukupnoga kapitala za Pillar 1 i Pillar 2	15,75%	16,68%

55. Regulatorni kapital i kapitalni zahtjevi (nastavak)

Prikaz strukture kapitala prema Uredbi (EU) 575/2013

u mil EUR	Članak prema CRR-u	GRUPA		BANKA	
		2022.	2023.	2022.	2023.
Regulatorni kapital					
Instrumenti kapitala koji se priznaju kao redovni osnovni kapital	26(1)(a)(b), 27-30, 36(1)(f), 42	464	464	464	464
Zadržana dobit	26(1)(c), 26(2)	966	1.087	724	823
Akumulirana ostala sveobuhvatna dobit	4(1)(100), 26(1)(d)	(89)	(43)	(84)	(40)
Ostale rezerve		11	11	11	11
Redovni osnovni kapital (CET1) prije regulatornih uskladenja					
Plaćeni instrumenti kapitala	36(1)(f), 42	-	-	-	-
Uskladenja redovnog osnovnog kapitala zbog bonitetnih filtera: dobiti ili gubici nastali vrednovanjem po fer vrijednosti, koji proizlaze iz kreditnog rizika same institucije povezanog s obvezama po izvedenicama	33(1)(c), 33(2)	(1)	(1)	(1)	(1)
Vrijednosna uskladenja zbog zahtjeva za bonitetno vrednovanje	34, 105	(3)	(2)	(3)	(2)
Goodwill	4(1)(113), 36(1)(b), 37	-	-	-	-
Ostala nematerijalna imovina	4(1)(115), 36(1)(b), 37(a)	(11)	(10)	(8)	(6)
Odgodena porezna imovina koja ovisi o budućoj profitabilnosti i ne proizlazi iz privremenih razlika umanjenih za povezane porezne obveze	36(1)(c), 38	-	-	-	-
Manjak ispravaka vrijednosti za kreditni rizik u odnosu na očekivane gubitke primjenom IRB pristupa	36(1)(d), 40, 158, 159	-	-	-	-
Nedostatna pokrića za neprihodujuće izloženosti		(2)	(4)	(1)	(3)
Elementi ili odbici od redovnog osnovnog kapitala – ostalo		-	-	-	-
Dodatni odbici od CET 1 kapitala prema članku 3 CRR-a		(8)	(9)	(8)	(9)
Regulatorni kapital	50	1.327	1.493	1.094	1.237
Dodatni osnovni kapital (AT1)	61	-	-	-	-
Osnovni kapital = CET1 + AT1	25	1.327	1.493	1.094	1.237
Dopunski kapital					
Instrumenti kapitala i podređeni krediti koji se priznaju kao dopunski kapital	62(a), 63-65, 66(a), 67	12	-	12	-
Priznati iznos viška rezervacija iznad očekivanih gubitaka primjenom IRB pristupa	62(d)	28	29	29	30
Dopunski kapital	71	40	29	41	30
Ukupno regulatorni kapital	4(1)(118) and 72	1.367	1.522	1.135	1.267
Kapitalni zahtjev	92(3), 95, 96, 98	560	571	467	476
Stopa redovnog osnovnog kapitala	92(2)(a)	19,0%	20,9%	18,7%	20,8%
Stopa osnovnog kapitala	92(2)(b)	19,0%	20,9%	18,7%	20,8%
Stopa ukupnog kapitala	92(2)(c)	19,5%	21,3%	19,4%	21,3%

Banka i Grupa su uspješno zadovoljile kapitalne zahtjeve i u 2022. i u 2023. godini. Sukladno čl. 26 (2) Uredbe, stavka zadržana dobit uključuje prihvatljivu dobit od 120,5 milijuna EUR (Banka 98,6 milijuna EUR) koju je Europska središnja banka odobrila odlukom od 9. veljače 2024. godine.

Elementi ili odbici od redovnog osnovnog kapitala – ostalo uključuje kretanje nerevidiranih rezervacija za rizike tijekom godine (EU br. 183/2014) i nedostatnog pokrića za neprihodujuće izloženosti (NPE Backstop) koji pokriva zahtjeve iz članka 36 (1) (m) Uredbe u svezi s člankom 47 (c) Uredbe i Dodatak ESB-ovim Uputama bankama o neprihodonosnim kreditima: nadzorna očekivanja o bonitetnom rezerviranju za neprihodonosne izloženosti.

Gornja tablica strukture kapitala temelji se na Provedbenoj uredbi Komisije (EU) br. 2021/637 o utvrđivanju provedbenih tehničkih standarda za institucije o javnoj objavi informacija vezanih uz kapitalne zahtjeve. Pozicije koje nisu relevantne za Grupu ne objavljaju se.

55. Regulatorni kapital i kapitalni zahtjevi (nastavak)

Prikaz strukture rizika prema Uredbi (EU) 575/2013

GRUPA u mil EUR	2022.		2023.	
	Ukupni rizik (finalne odredbe)	Kapitalni zahtjev (finalne odredbe)	Ukupni rizik (finalne odredbe)	Kapitalni zahtjev (finalne odredbe)
Ukupan iznos izloženosti riziku	6.995	560	7.142	571
Iznosi izloženosti ponderirani rizikom za kreditni rizik	6.130	490	6.315	505
Standardizirani pristup	1.421	114	1.526	122
Pristup zasnovan na internim rejting-sustavima (IRB)	4.709	377	4.789	383
Iznos izloženosti riziku za pozicijski, valutni i robni rizik	138	11	4	0
Ukupan iznos izloženosti riziku za operativni rizik	723	58	819	66
Ukupan iznos izloženosti riziku za prilagodbu kreditnom vrednovanju	4	0	4	0

BANKA u mil EUR	2022.		2023.	
	Ukupni rizik (finalne odredbe)	Kapitalni zahtjev (finalne odredbe)	Ukupni rizik (finalne odredbe)	Kapitalni zahtjev (finalne odredbe)
Ukupan iznos izloženosti riziku	5.840	467	5.950	476
Iznosi izloženosti ponderirani rizikom za kreditni rizik	5.226	418	5.297	424
Standardizirani pristup	315	25	297	24
Pristup zasnovan na internim rejting-sustavima (IRB)	4.911	393	5.000	400
Iznos izloženosti riziku za pozicijski, valutni i robni rizik	60	5	4	-
Ukupan iznos izloženosti riziku za operativni rizik	550	44	645	52
Ukupan iznos izloženosti riziku za prilagodbu kreditnom vrednovanju	4	-	4	-

Ukupan iznos izloženosti ponderiran kreditnim rizikom (RWA) Banke na kraju 2023. godine iznosio je 5,3 milijarde EUR, što je povećanje za 70,5 milijuna EUR u odnosu na prethodnu godinu. Rast RWA potaknut je ponajviše rastom imovine zabilježen u segmentu SME, Large Corporates, Privates i Real Estate. Ukupan rast RWA, koji proizlazi iz rasta aktive, djelomično je ublažen implementacijom novih rejting modela za Corporate i novog rejting modela za segment Države.

Na razini lokalne Grupe kreditna RWA bilježi još snažniji rast u iznosu od 184,5 milijuna EUR, kao posljedica spomenutog povećanja RWA na razini Banke te kao posljedica povećanja izloženosti povezanih društava Erste&Steiermärkische S-Leasing i Erste Bank AD Podgorica.

Grupa koristi standardizirani pristup za izračun kapitalnih zahtjeva za tržišne rizike. Rizik primarno proizlazi iz derivativnih transakcija sa klijentima i kapitalnog zahtjeva za valutnim rizikom baziranim na kalkulaciji neto devizne pozicije. Standardizirani pristup za kreditni rizik druge ugovorne strane koristi se za izračun kreditnog rizika za derivative.

Banka za izračun kapitalnog zahtjeva za operativni rizik primjenjuje Standardizirani pristup sukladno Uredbi, kao i članice Grupe Erste Card Club d.o.o. i Erste&Steiermärkische S-Leasing d.o.o., dok Erste Bank AD Podgorica primjenjuje jednostavni pristup. Banka osigurava kapitalni zahtjev za operativni rizik na način da je u svakom trenutku iznos kapitalnog zahtjeva za operativni rizik adekvatan vrstama, opsegu i složenosti usluga koje Banka pruža i operativnom riziku kojemu je izložena ili bi mogla biti izložena u pružanju tih usluga.

Obrasci prema lokalnim zahtjevima

Na temelju Odluke Hrvatske Narodne Banke o strukturi i sadržaju godišnjih finansijskih izvještaja Banke (NN 42/2018, 122/2020., 119/2021 i 108/2022) u nastavku donosimo potrebne obrasce za Grupu i Banku za godinu zaključno sa 31. prosincem 2023. u obliku koji zahtijeva Odluka. Informacije o osnovama prezentacije, kao i sažetak računovodstvenih politika dani su u bilješkama uz finansijska izvješća. Informacije važne za bolje razumijevanje pojedinih pozicija u izvještaju o finansijskom položaju, računu dobiti i gubitka, promjenama u kapitalu, kao i izvještaju o novčanom tijeku također su uključene u bilješkama. Razlike između obrazaca (dodatak 1) prikazane ispod od stranice 242 do 251 i osnovni finansijski izvještaji prikazani u dodatku 2 naziva „Razlike između finansijskih izvještaja prema MSFI i propisanih obrazaca“.

Kamatni prihodi	GRUPA	
u milijunima EUR	2022.	2023.
1. Kamatni prihod	313	513
2. (Kamatni rashodi)	32	103
3. (Rashodi od temeljnog kapitala koji se vraća na zahtjev)	-	-
4. Prihod od dividendi	-	-
5. Prihodi od naknada i provizija	159	171
6. (Rashodi od naknada i provizija)	42	46
7. Dobici ili (-) gubici po prestanku priznavanja finansijske imovine i finansijskih obveza koje nisu mjerene po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak, neto	-	(21)
8. Dobici ili (-) gubici po finansijskoj imovini i finansijskim obvezama koje se drže radi trgovanja, neto	31	15
9. Dobici ili gubici po finansijskoj imovini kojom se ne trguje koja se obvezno mjeri po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak, neto	(2)	1
10. Dobici ili (-) po prestanku priznavanja finansijske imovine i finansijskih obveza po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak, neto	-	-
11. Dobici ili (-) gubici od računovodstva zaštite, neto	-	-
12. Tečajne razlike [dobiti ili (-) gubitak], neto	9	-
13. Dobici ili (-) gubici po prestanku priznavanja ulaganja u društva kćeri, zajedničke pothvate i pridružena društva, neto	-	-
14. Dobici ili (-) gubici po prestanku priznavanja nefinansijske imovine, neto	3	2
15. Ostali operativni prihod	10	9
16. (Ostali rashodi iz poslovanja)	5	11
17. Ukupno prihodi iz poslovanja, neto (1. – 2. – 3. + 4. + 5. – 6. + od 7. do 15. – 16.)	444	530
18. (Administrativni rashodi)	199	224
19. (Doprinosi u novcu sanacijskim odborima i sustavima osiguranja depozita)	12	9
20. (Amortizacija)	32	31
21. Dobici ili (-) gubici zbog promjena, neto	-	(1)
22. (Rezervacije ili (-) ukidanje rezervacija)	53	29
23. (Umanjenje vrijednosti ili (-) ukidanje umanjenja vrijednosti po finansijskoj imovini koja nije mjerena po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak)	(70)	(60)
24. (Umanjenje vrijednosti ili (-) ukidanje umanjenja vrijednosti ulaganja u društva kćeri, zajedničke pothvate i pridružena društva)	-	-
25. (Umanjenje vrijednosti ili (-) ukidanje umanjenja vrijednosti po nefinansijskoj imovini)	17	-
26. Negativni goodwill priznat u dobiti ili gubitku	-	-
27. Dio dobiti ili (-) gubitaka od ulaganja u društva kćeri, zajedničke pothvate i pridružena društva obračunat metodom udjela	1	1
Dobit ili (-) gubitak od dugotrajne imovine i grupe za otuđenje klasificirane kao namijenjene za prodaju koje nisu kvalificirane kao poslovanje koje se neće nastaviti	4	1
29. Dobit ili (-) gubitak prije oporezivanja iz poslovanja koje će se nastaviti (17. - od 18. do 20. + 21. - od 22. do 25. + od 26. do 28.)	205	298
30. (Porezni rashodi ili (-) prihodi povezani s dobiti ili gubitkom iz poslovanja koje će se nastaviti)	49	53
31. Dobit ili (-) gubitak nakon oporezivanja iz poslovanja koje će se nastaviti (29. – 30.)	156	245
32. Profit or (-) loss after tax from discontinued operations (33 – 34)	-	-
33. Dobit ili (-) gubitak prije oporezivanja iz poslovanja koje se neće nastaviti	-	-
34. (Porezni rashodi ili (-) prihodi povezani s poslovanjem koje se neće nastaviti)	-	-
35. Profit or (-) loss for the year (31 + 32; 36 + 37)	156	245
36. Pripada manjinskom udjelu [nekontrolirajući udjeli]	(1)	4
37. Pripada vlasnicima matičnog društva	156	241
IZVJEŠTAJ O OSTALOJ SVEOBHVTNOJ DOBITI	-	-

Kamatni prihodi	GRUPA	
u milijunima EUR	2022.	2023.
38. Dobit ili (-) gubitak tekuće godine	156	245
39. Other comprehensive income (40+ 52)	(108)	47
40. Items that will not be reclassified to profit or loss (from 41 to 47) + 50 + 51)	-	-
41. Materijalna imovina	-	-
42. Nematerijalna imovina	-	-
43. Aktuarski dobici ili (-) gubici na mirovinskim planovima pod pokroviteljstvom poslodavca	-	-
44. Dugotrajna imovina i grupe za otuđenje namijenjene za prodaju	-	-
45. Udjel ostalih priznatih prihoda i rashoda od subjekata koji se obračunava metodom udjela	-	-
46. Promjene fer vrijednosti vlasničkih instrumenata mjereni po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	-	-
47. Dobaci ili (-) gubici od računovodstva zaštite vlasničkih instrumenata mjereni po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	-	-
48. Promjene fer vrijednosti vlasničkih instrumenata mjereni po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit [zaštićena stavka]	-	-
49. Promjene fer vrijednosti vlasničkih instrumenata mjereni po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit [instrument zaštite]	-	-
Promjene fer vrijednosti financijskih obveza koji se mjere po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak koje se mogu pripisati promjenama u kreditnom riziku	-	-
51. Porez na dobit koji se odnosi na stavke koje neće biti reklassificirane	-	-
52. Items that may be reclassified to profit or loss (from 53 to 60)	(108)	47
53. Zaštita neto ulaganja u inozemno poslovanje [efektivni udjeli]	-	-
54. Preračunavanje stranih valuta	-	-
55. Zaštite novčanih tokova [efektivni udjeli]	-	-
56. Instrumenti zaštite od rizika [elementi koji nisu određeni]	-	-
57. Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	(132)	57
58. Dugotrajna imovina i grupe za otuđenje namijenjene za prodaju	-	-
59. Udjel ostalih priznatih prihoda i rashoda od ulaganja u društva kćeri, zajedničke potvate i pridružena društva	-	-
60. Porez na dobit koji se odnosi na stavke koje je moguće reklassificirati u dobit ili (-) gubitak	24	(10)
61. Total comprehensive income for the current year (38 + 39; 62 + 63)	48	292
62. Pripada manjinskom udjelu [nekontrolirajući udjel]	(1)	4
63. Pripada vlasnicima matičnog društva	48	288

Dodatak 1 – Propisani obrasci
za godinu koja završava 31. prosinca 2023.

Kamatni prihodi	BANKA
u milijunima EUR	
1. Kamatni prihod	257
2. (Kamatni rashodi)	25
3. (Rashodi od temeljnog kapitala koji se vraća na zahtjev)	-
4. Prihod od dividendi	6
5. Prihodi od naknada i provizija	114
6. (Rashodi od naknada i provizija)	35
Dobici ili (-) gubici po prestanku priznavanja finansijske imovine i finansijskih obveza koje nisu mjerene po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak, neto	(21)
7. Dobici ili (-) gubici po finansijskoj imovini i finansijskim obvezama koje se drže radi trgovanja, neto	30
9. Dobici ili gubici po finansijskoj imovini kojom se ne trguje koja se obvezno mjeri po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak, neto	(2)
10. Dobici ili (-) po prestanku priznavanja finansijske imovine i finansijskih obveza po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak, neto	-
11. Dobici ili (-) gubici od računovodstva zaštite, neto	-
12. Tečajne razlike [dobit ili (-) gubitak], neto	12
13. Dobici ili (-) gubici po prestanku priznavanja ulaganja u društva kćeri, zajedničke pothvate i pridružena društva, neto	-
14. Dobici ili (-) gubici po prestanku priznavanja nefinansijske imovine, neto	2
15. Ostali operativni prihod	4
16. (Ostali rashodi iz poslovanja)	3
17. Ukupno prihodi iz poslovanja, neto (1. – 2. – 3. + 4. + 5. – 6. + od 7. do 15. – 16.)	360
18. (Administrativni rashodi)	156
19. (Doprinosi u novcu sanacijskim odborima i sustavima osiguranja depozita)	10
20. (Amortizacija)	20
21. Dobici ili (-) gubici zbog promjena, neto	-
22. (Rezervacije ili (-) ukidanje rezervacija)	45
(Umanjenje vrijednosti ili (-) ukidanje umanjenja vrijednosti po finansijskoj imovini koja nije mjerena po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak)	(61)
23. (Umanjenje vrijednosti ili (-) ukidanje umanjenja vrijednosti ulaganja u društva kćeri, zajedničke pothvate i pridružena društva)	17
25. (Umanjenje vrijednosti ili (-) ukidanje umanjenja vrijednosti po nefinansijskoj imovini)	1
26. Negativni goodwill priznat u dobiti ili gubitku	-
27. Dio dobiti ili (-) gubitaka od ulaganja u društva kćeri, zajedničke pothvate i pridružena društva obračunat metodom udjela	-
Dobit ili (-) gubitak od dugotrajne imovine i grupe za otuđenje klasificirane kao namijenjene za prodaju koje nisu kvalificirane kao poslovanje koje se neće nastaviti	-
Dobit ili (-) gubitak prije oporezivanja iz poslovanja koje će se nastaviti (17. - od 18. do 20. + 21. - od 22. do 25. + od 29. do 28.)	172
30. (Porezni rashodi ili (-) prihodi povezani s dobiti ili gubitkom iz poslovanja koje će se nastaviti)	42
31. Dobit ili (-) gubitak nakon oporezivanja iz poslovanja koje će se nastaviti (29. – 30.)	130
32. Dobit ili (-) gubitak nakon oporezivanja iz poslovanja koje se neće nastaviti (33. – 34.)	-
33. Dobit ili (-) gubitak prije oporezivanja iz poslovanja koje se neće nastaviti	-
34. (Porezni rashodi ili (-) prihodi povezani s poslovanjem koje se neće nastaviti)	-
35. Dobit ili (-) gubitak tekuće godine (31. + 32.; 36. + 37.)	130
36. Pripada manjinskom udjelu [nekontrolirajući udjeli]	-
37. Pripada vlasnicima matičnog društva	130
IZVJEŠTAJ O OSTALOJ SVEOBUHVATNOJ DOBITI	-
38. Dobit ili (-) gubitak tekuće godine	130
39. Ostala sveobuhvatna dobit (40. + 52.)	(103)
40. Stavke koje neće biti reklassificirane u dobit ili gubitak (od 41. do 47. + 50. + 51.)	-
41. Materijalna imovina	-
42. Nematerijalna imovina	-
43. Aktuarski dobici ili (-) gubici na mirovinskim planovima pod pokroviteljstvom poslodavca	-
44. Dugotrajna imovina i grupe za otuđenje namijenjene za prodaju	-
45. Udjel ostalih priznatih prihoda i rashoda od subjekata koji se obračunava metodom udjela	-
46. Promjene fer vrijednosti vlasničkih instrumenata mjereni po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	-
47. Dobici ili (-) gubici od računovodstva zaštite vlasničkih instrumenata mjereni po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	-
48. Promjene fer vrijednosti vlasničkih instrumenata mjereni po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit [zaštićena stavka]	-
49. Promjene fer vrijednosti vlasničkih instrumenata mjereni po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit [instrument zaštite]	-
Promjene fer vrijednosti finansijskih obveza koji se mijere po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak koje se mogu pripisati promjenama u kreditnom riziku	-
51. Porez na dobit koji se odnosi na stavke koje neće biti reklassificirane	-
52. Stavke koje je moguće reklassificirati u dobit ili gubitak (od 53. do 60.)	(103)
53. Zaštita neto ulaganja u inozemno poslovanje [efektivni udjeli]	-
54. Preračunavanje stranih valuta	-
55. Zaštite novčanih tokova [efektivni udjeli]	-
56. Instrumenti zaštite od rizika [elementi koji nisu određeni]	-
57. Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	(126)
58. Dugotrajna imovina i grupe za otuđenje namijenjene za prodaju	-
59. Udjel ostalih priznatih prihoda i rashoda od ulaganja u društva kćeri, zajedničke pothvate i pridružena društva	-
60. Porez na dobit koji se odnosi na stavke koje je moguće reklassificirati u dobit ili (-) gubitak	23
61. Ukupna sveobuhvatna dobit tekuće godine (38. + 39.; 62. + 63.)	26
62. Pripada manjinskom udjelu [nekontrolirajući udjeli]	-
63. Pripada vlasnicima matičnog društva	26

Izvještaj o finansijskom položaju

u milijunima EUR

GRUPA

	2022.	2023.
IMOVINA		
1. Novčana sredstva, novčana potraživanja od središnjih banaka i ostali depoziti po viđenju (od 2. do 4.)	3.448	2.355
2. Novac u blagajni	416	410
3. Novčana potraživanja i obveze u središnjim bankama	2.943	1.899
4. Ostali depoziti po viđenju	89	46
5. Finansijska imovina koja se drži radi trgovanja (od 6. do 9.)	26	23
6. Izvedenice	26	23
7. Vlasnički instrumenti	-	-
8. Dužnički vrijednosni papiri	1	-
9. Krediti i predujmovi	-	-
10. Finansijska imovina kojom se ne trguje koja se obvezno mjeri po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak (od 11. do 13.)	8	7
11. Vlasnički instrumenti	6	4
12. Dužnički vrijednosni papiri	2	3
13. Krediti i predujmovi	-	-
14. Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak (15. + 16.)	-	-
15. Dužnički vrijednosni papiri	-	-
16. Krediti i predujmovi	-	-
17. Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (od 18. do 20.)	1.217	1.093
18. Vlasnički instrumenti	1	-
19. Dužnički vrijednosni papiri	1.216	1.093
20. Krediti i predujmovi	-	-
21. Finansijska imovina po amortiziranom trošku (22. + 23.)	10.003	11.010
22. Dužnički vrijednosni papiri	1.330	1.803
23. Krediti i predujmovi	8.672	9.207
24. Izvedenice – računovodstvo zaštite	-	-
25. Promjene fer vrijednosti zaštićenih stavki u zaštiti portfelja od kamatnog rizika	-	-
26. Ulaganja u društva kćeri, zajedničke pothvate i pridružena društva	9	9
27. Materijalna imovina	156	163
28. Nematerijalna imovina	23	19
29. Porezna imovina	55	43
30. Ostala imovina	36	30
31. Dugotrajna imovina i grupe za otuđenje namijenjene za prodaju	1	-
32. UKUPNA IMOVINA (1. + 5. + 10. + 14. + 17. + 21. + od 24. do 31.)	14.980	14.752
OBVEZE		
33. Finansijske obveze koje se drže radi trgovanja (od 34. do 38.)	23	21
34. Izvedenice	23	21
35. Kratke pozicije	-	-
36. Depoziti	-	-
37. Izdani dužnički vrijednosni papiri	-	-
38. Ostale finansijske obveze	-	-
39. Finansijske obveze po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak (od 40. do 42.)	-	-
40. Depoziti	-	-
41. Izdani dužnički vrijednosni papiri	-	-
42. Ostale finansijske obveze	-	-
43. Finansijske obveze mjerene po amortiziranom trošku (od 44. do 46.)	13.278	12.855
44. Depoziti	12.664	12.166
45. Izdani dužnički vrijednosni papiri	484	537
46. Ostale finansijske obveze	130	152
47. Izvedenice – računovodstvo zaštite	-	-
48. Promjene fer vrijednosti zaštićenih stavki u zaštiti portfelja od kamatnog rizika	-	-
49. Rezerviranja	89	75
50. Porezne obveze	33	18
51. Temeljni kapital koji se vraća na zahtjev	-	-
52. Ostale obveze	95	108
53. Obveze uključene u grupe za otuđenje klasificirane kao namijenjene za prodaju	-	-
54. UKUPNE OBVEZE (33. + 39. + 43. + od 47. do 53.)	13.519	13.077
KAPITAL		
55. Kapital	225	238
56. Premija na dionice	239	227
57. Izdani vlasnički instrumenti osim kapitala	-	-
58. Druge stavke kapitala	-	-
59. Akumulirana ostala sveobuhvatna dobit	(89)	(42)
60. Zadržana dobit	891	969
61. Revalorizacijske rezerve	-	-
62. Ostale rezerve	11	11
63. (-) Trezorske dionice	-	-
64. Dobit ili gubitak koji pripadaju vlasnicima matičnog društva	156	241
65. (-) Dividende tijekom poslovne godine	-	-
66. Manjinski udjeli [nekontrolirajući udjeli]	28	31
67. UKUPNO KAPITAL (od 55. do 66.)	1.461	1.675
68. UKUPNO OBVEZE I KAPITAL (54. + 67.)	14.980	14.752

Dodatak 1 – Propisani obrasci
za godinu koja završava 31. prosinca 2023.

Izvještaj o finansijskom položaju		BANKA	
u milijunima EUR		2022.	2023.
IMOVINA			
1. Novčana sredstva, novčana potraživanja od središnjih banaka i ostali depoziti po viđenju (od 2. do 4.)		3.269	2.186
2. Novac u blagajni		370	356
3. Novčana potraživanja i obveze u središnjim bankama		2.875	1.818
4. Ostali depoziti po viđenju		24	12
5. Financijska imovina koja se drži radi trgovanja (od 6. do 9.)		26	23
6. Izvedenice		25	23
7. Vlasnički instrumenti		-	-
8. Dužnički vrijednosni papiri		1	-
9. Krediti i predujmovi		-	-
10. Financijska imovina kojom se ne trguje koja se obvezno mjeri po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak (od 11. do 13.)		8	7
11. Vlasnički instrumenti		6	4
12. Dužnički vrijednosni papiri		2	3
13. Krediti i predujmovi		-	-
14. Financijska imovina po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak (15. + 16.)		-	-
15. Dužnički vrijednosni papiri		-	-
16. Krediti i predujmovi		-	-
17. Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (od 18. do 20.)		1.166	1.039
18. Vlasnički instrumenti		1	-
19. Dužnički vrijednosni papiri		1.165	1.039
20. Krediti i predujmovi		-	-
21. Financijska imovina po amortiziranom trošku (22. + 23.)		8.860	9.729
22. Dužnički vrijednosni papiri		1.290	1.757
23. Krediti i predujmovi		7.570	7.972
24. Izvedenice – računovodstvo zaštite		-	-
25. Promjene fer vrijednosti zaštićenih stavki u zaštiti portfelja od kamatnog rizika		-	-
26. Ulaganja u društva kćeri, zajedničke pothvate i pridružena društva		95	96
27. Materijalna imovina		107	113
28. Nematerijalna imovina		15	13
29. Porezna imovina		45	33
30. Ostala imovina		23	18
31. Dugotrajna imovina i grupe za otuđenje namijenjene za prodaju		-	-
32. UKUPNA IMOVINA (1. + 5. + 10. + 14. + 17. + 21. + od 24. do 31.)		13.614	13.257
OBVEZE			
33. Financijske obveze koje se drže radi trgovanja (od 34. do 38.)		23	21
34. Izvedenice		23	21
35. Kratke pozicije		-	-
36. Depoziti		-	-
37. Izdani dužnički vrijednosni papiri		-	-
38. Ostale financijske obveze		-	-
39. Financijske obveze po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak (od 40. do 42.)		-	-
40. Depoziti		-	-
41. Izdani dužnički vrijednosni papiri		-	-
42. Ostale financijske obveze		-	-
43. Financijske obveze mjerene po amortiziranom trošku (od 44. do 46.)		12.224	11.693
44. Depoziti		11.689	11.089
45. Izdani dužnički vrijednosni papiri		484	537
46. Ostale financijske obveze		51	67
47. Izvedenice – računovodstvo zaštite		-	-
48. Promjene fer vrijednosti zaštićenih stavki u zaštiti portfelja od kamatnog rizika		-	-
49. Rezerviranja		77	71
50. Porezne obveze		31	16
51. Temeljni kapital koji se vraća na zahtjev		-	-
52. Ostale obveze		66	77
53. Obveze uključene u grupe za otuđenje klasificirane kao namijenjene za prodaju		-	-
54. UKUPNE OBVEZE (33. + 39. + 43. + od 47. do 53.)		12.421	11.878
KAPITAL			
55. Kapital		225	238
56. Premija na dionice		239	227
57. Izdani vlasnički instrumenti osim kapitala		-	-
58. Druge stavke kapitala		-	-
59. Akumulirana ostala sveobuhvatna dobit		(84)	(40)
60. Zadržana dobit		672	724
61. Revalorizacijske rezerve		-	-
62. Ostale rezerve		11	11
63. (-) Trezorske dionice		-	-
64. Dobit ili gubitak koji pripadaju vlasnicima matičnog društva		130	219
65. (-) Dividende tijekom poslovne godine		-	-
66. Manjinski udjeli [nekontrolirajući udjeli]		-	-
67. UKUPNO KAPITAL (od 55. do 66.)		1.193	1.379
68. UKUPNO OBVEZE I KAPITAL (54. + 67.)		13.614	13.257

Dodatak 1 – Propisani obrasci
za godinu koja završava 31. prosinca 2023.

Izvještaj o promjenama kapitala

u milijunima EUR

GRUPA

	Pripada vlasnicima matičnog društva										Manjinski udjel			
	Kapital	Premija na dionice	Izdani vlasnički instrumenti osim kapitala	Ostali vlasnički instrumenti	Akumulirana ostala sveobuhvatna dobit	Zadržana dobit	Revalorizacijske rezerve	Ostale rezerve	Trezorske dionice	Dobit ili gubitak koji pripadaju vlasnicima matičnog društva	Dividende tijekom poslovne godine	Akumulirana ostala sveobuhvatna dobit	Ostale stavke	Ukupno
Početno stanje (prije prepravljanja)	225	239	-	-	(89)	891	-	11	-	156	-	-	28	1.461
Učinci ispravaka pogrešaka	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Učinci promjena računovodstvenih politika	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Početno stanje (tekuće razdoblje) (1. + 2. + 3.)	225	239	-	-	(89)	891	-	11	-	156	-	-	28	1.461
Izdavanje redovnih dionica	13	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	13
Izdavanje povlaštenih dionica	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Izdavanje ostalih vlasničkih instrumenata	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Izvršavanje ili istek ostalih izdanih vlasničkih instrumenata	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pretvaranje potraživanja u vlasničke instrumente	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Redukcija kapitala	-	(12)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(12)
Dividende	-	-	-	-	-	(78)	-	-	-	-	-	-	-	(78)
Kupnja trezorskih dionica	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Prodaja ili poništenje trezorskih dionica	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Reklasifikacija finansijskih instrumenata iz vlasničkih instrumenata u obveze	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Reklasifikacija finansijskih instrumenata iz obveza u vlasničke instrumente	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Prijenosi između komponenata kapitala	-	-	-	-	-	156	-	-	-	(156)	-	-	-	-
Povećanje ili (-) smanjenje kapitala kroz poslovna spajanja	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Plaćanja temeljena na dionicama	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostala povećanja ili (-) smanjenja kapitala	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupna sveobuhvatna dobit tekuće godine	-	-	-	-	47	-	-	-	-	241	-	-	3	291
Završno stanje (tekuće razdoblje) (od 4. do 20.)	238	227	-	-	(42)	969	-	11	-	241	-	-	31	1.675

Dodatak 1 – Propisani obrasci
za godinu koja završava 31. prosinca 2023.

Izveštaj o promjenama kapitala

u milijunima EUR

BANKA

	Priпада власnicima matičnog društva										Manjinski udjel			
	Kapital	Premija na dionice	Izdani vlasnički instrumenti osim kapitala	Ostali vlasnički instrumenti	Akumulirana ostala sveobuhvatna dobit	Zadržana dobit	Revalorizacijske rezerve	Ostale rezerve	Trezorske dionice	Dobit ili gubitak koji pripadaju vlasnicima matičnog društva	Dividende tijekom poslovne godine	Akumulirana ostala sveobuhvatna dobit	Ostale stavke	Ukupno
Početno stanje (prije prepravljanja)	225	239	-	-	(84)	672	-	11	-	130	-	-	-	1.193
Učinci ispravaka pogrešaka	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Učinci promjena računovodstvenih politika	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Početno stanje (tekuće razdoblje) (1. + 2. + 3.)	225	239	-	-	(84)	672	-	11	-	130	-	-	-	1.193
Izdavanje redovnih dionica	13	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	13
Izdavanje povlaštenih dionica	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Izdavanje ostalih vlasničkih instrumenata	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Izvršavanje ili istek ostalih izdanih vlasničkih instrumenata	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pretvaranje potraživanja u vlasničke instrumente	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Redukcija kapitala	-	(12)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(12)
Dividende	-	-	-	-	-	(78)	-	-	-	-	-	-	-	(78)
Kupnja trezorskih dionica	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Prodaja ili poništenje trezorskih dionica	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Reklasifikacija finansijskih instrumenata iz vlasničkih instrumenata u obvezu	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Reklasifikacija finansijskih instrumenata iz obveza u vlasničke instrumente	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Prijenosi između komponenata kapitala	-	-	-	-	-	130	-	-	-	(130)	-	-	-	-
Povećanje ili (-) smanjenje kapitala kroz poslovna spajanja	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Plaćanja temeljena na dionicama	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostala povećanja ili (-) smanjenja kapitala	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupna sveobuhvatna dobit tekuće godine	-	-	-	-	44	-	-	-	-	219	-	-	-	263
Završno stanje (tekuće razdoblje) (od 4. do 20.)	238	227	-	-	(40)	724	-	11	-	219	-	-	-	1.379

Izveštaj o novčanim tokovima		GRUPA	
u milijunima EUR			
		2022.	2023.
Poslovne aktivnosti prema direktnoj metodi			
1. Naplaćena kamata i slični primici			
2. Naplaćene naknade i provizije			
3. (Plaćena kamata i slični izdaci)			
4. (Plaćene naknade i provizije)			
5. (Plaćeni troškovi poslovanja)			
6. Neto dobici / gubici od finansijskih instrumenata po fer vrijednosti u računu dobiti i gubitka			
7. Ostali primici			
8. (Ostali izdaci)			
Poslovne aktivnosti prema indirektnoj metodi			
9. Dobit/(gubitak) prije oporezivanja			
Usklađenja:			
10. Umanjenja vrijednosti i rezerviranja			
11. Amortizacija			
12. Neto nerealizirana (dobit)/gubitak od finansijske imovine i obveza po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka			
13. (Dobit)/gubitak od prodaje materijalne imovine			
14. Ostale nenovčane stavke			
Promjene u imovini i obvezama iz poslovnih aktivnosti			
15. Sredstva kod Hrvatske narodne banke			
16. Depoziti kod finansijskih institucija i krediti finansijskim institucijama			
17. Krediti i predujmovi ostalim komitetima			
18. Vrijednosni papiri i drugi finansijski instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit			
19. Vrijednosni papiri i drugi finansijski instrumenti koji se drže radi trgovanja			
Vrijednosni papiri i drugi finansijski instrumenti kojima se aktivno ne trguje, a vrednuju se prema fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka			
20. 2			
21. Vrijednosni papiri i drugi finansijski instrumenti koji se obvezno vode po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka			
22. Vrijednosni papiri i drugi finansijski instrumenti koji se vode po amortiziranom trošku			
23. Ostala imovina iz poslovnih aktivnosti			
24. Depoziti od finansijskih institucija			
25. Transakcijski računi ostalih komitenata			
26. Štedni depoziti ostalih komitenata			
27. Oročeni depoziti ostalih komitenata			
28. Izvedene finansijske obveze i ostale obveze kojima se trguje			
29. Ostale obveze iz poslovnih aktivnosti			
30. Naplaćene kamate iz poslovnih aktivnosti [indirektna metoda]			
31. Primljene dividende iz poslovnih aktivnosti [indirektna metoda]			
32. Plaćene kamate iz poslovnih aktivnosti [indirektna metoda]			
33. (Plaćeni porez na dobit)			
34. Neto novčani tokovi iz poslovnih aktivnosti (od 1. do 33.)			
Uлагаčke aktivnosti			
35. Primici od prodaje / plaćanja za kupnju materijalne i nematerijalne imovine			
36. Primici od prodaje / plaćanja za kupnju ulaganja u podružnice, pridružena društva i zajedničke potvate			
37. Primici od naplate / plaćanja za kupnju vrijednosnih papira i drugih finansijskih instrumenata koji se drže do dospjeća			
38. Primljene dividende iz ulagačkih aktivnosti			
39. Ostali primici / plaćanja iz ulagačkih aktivnosti			
40. Neto novčani tokovi iz ulagačkih aktivnosti (od 35. do 39.)			
Finansijske aktivnosti			
41. Neto povećanje/(smanjenje) primljenih kredita iz finansijskih aktivnosti			
42. Neto povećanje/(smanjenje) izdanih dužničkih vrijednosnih papira			
43. Neto povećanje/(smanjenje) instrumenata dopunskega kapitala			
44. Povećanje dioničkoga kapitala			
45. (Isplaćena dividenda)			
46. Ostali primici/plaćanja) iz finansijskih aktivnosti			
47. Neto novčani tokovi iz finansijskih aktivnosti (od 41. do 46.)			
48. Neto povećanje/(smanjenje) novca i novčanih ekvivalenta (34. + 40. + 47.)			
49. Novac i novčani ekvivalenti na početku razdoblja			
50. Učinak promjene tečaja stranih valuta na novac i novčane ekvivalente			
51. Novac i novčani ekvivalenti na kraju razdoblja (48. + 49. + 50.)			

Dodatak 1 – Propisani obrasci
za godinu koja završava 31. prosinca 2023.

Izvještaj o novčanim tokovima		BANKA	
u milijunima EUR		2022.	2023.
Poslovne aktivnosti prema direktnoj metodi			
1. Naplaćena kamata i slični primici			
2. Naplaćene naknade i provizije		-	-
3. (Plaćena kamata i slični izdaci)		-	-
4. (Plaćene naknade i provizije)		-	-
5. (Plaćeni troškovi poslovanja)		-	-
6. Neto dobici / gubici od finansijskih instrumenata po fer vrijednosti u računu dobiti i gubitka		-	-
7. Ostali primici		-	-
8. (Ostali izdaci)		-	-
Poslovne aktivnosti prema indirektnoj metodi			
9. Dobit/(gubitak) prije oporezivanja		172	266
Uskladjenja:		-	-
10. Umanjenja vrijednosti i rezerviranja		1	(28)
11. Amortizacija		20	19
12. Neto nerealizirana (dobit)/gubitak od finansijske imovine i obveza po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka		-	-
13. (Dobit)/gubitak od prodaje materijalne imovine		(1)	-
14. Ostale nenovčane stavke		1	1
Promjene u imovini i obvezama iz poslovnih aktivnosti			
15. Sredstva kod Hrvatske narodne banke		(504)	-
16. Depoziti kod finansijskih institucija i krediti finansijskim institucijama		733	269
17. Krediti i predujmovi ostalim komitentima		(1.226)	(995)
18. Vrijednosni papiri i drugi finansijski instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit		213	170
19. Vrijednosni papiri i drugi finansijski instrumenti koji se drže radi trgovanja		10	1
Vrijednosni papiri i drugi finansijski instrumenti kojima se aktivno ne trguje, a vrednuju se prema fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka		1	1
21. Vrijednosni papiri i drugi finansijski instrumenti koji se obvezno vode po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka		-	-
22. Vrijednosni papiri i drugi finansijski instrumenti koji se vode po amortiziranom trošku		(676)	(497)
23. Ostala imovina iz poslovnih aktivnosti		(7)	1
24. Depoziti od finansijskih institucija		26	(14)
25. Transakcijski računi ostalih komitenata		1.838	(571)
26. Štedni depoziti ostalih komitenata		321	39
27. Oročeni depoziti ostalih komitenata		(91)	548
28. Izvedene finansijske obveze i ostale obveze kojima se trguje		15	(3)
29. Ostale obveze iz poslovnih aktivnosti		518	(476)
30. Naplaćene kamate iz poslovnih aktivnosti [indirektna metoda]		252	418
31. Primljene dividende iz poslovnih aktivnosti [indirektna metoda]		-	-
32. Plaćene kamate iz poslovnih aktivnosti [indirektna metoda]		(25)	(81)
33. (Plaćeni porez na dobit)		(26)	(60)
34. Neto novčani tokovi iz poslovnih aktivnosti (od 1. do 33.)		1.565	(992)
Uлагаčke aktivnosti			
35. Primici od prodaje / plaćanja za kupnju materijalne i nematerijalne imovine		(16)	(16)
36. Primici od prodaje / plaćanja za kupnju ulaganja u podružnice, pridružena društva i zajedničke potvrate		-	-
37. Primici od naplate / plaćanja za kupnju vrijednosnih papira i drugih finansijskih instrumenata koji se drže do dospijeća		-	-
38. Primljene dividende iz ulagačkih aktivnosti		-	7
39. Ostali primici / plaćanja iz ulagačkih aktivnosti		-	-
40. Neto novčani tokovi iz ulagačkih aktivnosti (od 35. do 39.)		(16)	(9)
Finansijske aktivnosti			
41. Neto povećanje/(smanjenje) primljenih kredita iz finansijskih aktivnosti		-	-
42. Neto povećanje/(smanjenje) izdanih dužničkih vrijednosnih papira		-	-
43. Neto povećanje/(smanjenje) instrumenata dopunskega kapitala		-	-
44. Povećanje dioničkoga kapitala		-	-
45. (Isplaćena dividenda)		(70)	(78)
46. Ostali primici/(plaćanja) iz finansijskih aktivnosti		(4)	(4)
47. Neto novčani tokovi iz finansijskih aktivnosti (od 41. do 46.)		(74)	(82)
48. Neto povećanje/(smanjenje) novca i novčanih ekvivalenta (34. + 40. + 47.)		1.475	(1.083)
49. Novac i novčani ekvivalenti na početku razdoblja		1.794	3.269
50. Učinak promjene tečaja stranih valuta na novac i novčane ekvivalente		-	-
51. Novac i novčani ekvivalenti na kraju razdoblja (48. + 49. + 50.)		3.269	2.186

Izvanbilančne stavke

	GRUPA	
	2022.	2023.
1. Garancije	691	846
2. Akreditivi	31	22
3. Mjenice	-	-
4. Okvirni krediti i obveze financiranja	1.161	1.099
5. Ostale rizične klasične izvanbilančne stavke	10	36
6. Budućnosnice	-	-
7. Opcije	-	-
8. Ugovori o razmjeni	473	1.073
9. Forvardi	236	60
10. Ostale izvedenice	-	-

Izvanbilančne stavke

	BANKA	
	2022.	2023.
1. Garancije	633	780
2. Akreditivi	31	22
3. Mjenice	-	-
4. Okvirni krediti i obveze financiranja	985	943
5. Ostale rizične klasične izvanbilančne stavke	10	36
6. Budućnosnice	-	-
7. Opcije	-	-
8. Ugovori o razmjeni	473	1.073
9. Forvardi	236	60
10. Ostale izvedenice	-	-

Dodatak 2 – Razlike između finansijskih izvještaja prema MSFI i propisanih obrazaca za godinu koja završava 31. prosinca 2023.

Godišnje izvješće (GI)	u milijunima EUR	Iz Izvješća o finansijskom položaju (HNB)	u milijunima EUR	Razlika	GRUPA Objašnjenje
Novac i novčana sredstva	2.355	Novčana sredstva, novčana potraživanja od središnjih banaka i ostali depoziti po viđenju	2.355	- -	
Finansijska imovina koja se drži radi trgovanja	23	Finansijska imovina koja se drži radi trgovanja	23	- -	
Finansijska imovina koja se ne drži radi trgovanja, a čija se fer vrijednost mjeri kroz račun dobiti i gubitka - Vlasnički instrumenti	1	Finansijska imovina koja se ne drži radi trgovanja, a čija se fer vrijednost mjeri kroz račun dobiti i gubitka - Vlasnički instrumenti	4	(3)	GFI- Finansijska imovina koja se ne drži radi trgovanja, a čija se fer vrijednost mjeri kroz račun dobiti i gubitka - Dužnički vrijednosni papiri
Finansijska imovina koja se ne drži radi trgovanja, a čija se fer vrijednost mjeri kroz račun dobiti i gubitka - Dužnički vrijednosni papiri	6	Finansijska imovina koja se ne drži radi trgovanja, a čija se fer vrijednost mjeri kroz račun dobiti i gubitka - Dužnički vrijednosni papiri	3	3	HNB- Vlasnički instrumenti
Finansijska imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	1.093	Finansijska imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	1.093	- -	
Finansijska imovina po amortiziranom trošku - Krediti i predujmovi	8.554	Finansijska imovina po amortiziranom trošku - Krediti i predujmovi	9.207	- -	
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	170				
Potraživanja s osnove finansijskog najma	483				
Finansijska imovina po amortiziranom trošku - Dužnički vrijednosni papiri	1.803	Finansijska imovina po amortiziranom trošku - Dužnički vrijednosni papiri	1.803	- -	
Ulaganja u ovisna društva	-	Ulaganja u ovisna društva, zajedničke pothvate i pridružena društva	9	- -	
Ulaganja u zajedničke pothvate i pridružena društva	9				
Nekretnine i oprema	161	Materijalna imovina	163	- -	
Ulaganja u nekretnine	2				
Nematerijalna imovina	19	Nematerijalna imovina	19	- -	
Odgođena porezna imovina	43	Porezna imovina	43	- -	
Ostala imovina	30	Ostala imovina	30	- -	
Imovina namijenjena za prodaju	-	Dugotrajna imovina i grupe za otuđenje klasificirane kao namijenjene za prodaju	-	- -	
UKUPNO IMOVINA	14.752	UKUPNO IMOVINA	14.752	- -	

Godišnje izvješće (GI)	u milijunima EUR	Iz Izvješća o finansijskom položaju (HNB)	u milijunima EUR	Razlika	GRUPA Objašnjenje
Finansijske obveze koje se drže radi trgovanja - Derivativi	21	Finansijske obveze koje se drže radi trgovanja - Derivativi	21	- -	
Finansijske obveze koje se vrednuju po amortiziranom trošku - Depoziti	12.166	Finansijske obveze koje se vrednuju po amortiziranom trošku - Depoziti	12.166	- -	
Izdane obveznice	537	Izdane obveznice	537	- -	
Ostale finansijske obveze	138	Ostale finansijske obveze	152	- -	
Obveze za najam	14				
Rezerviranja	75	Rezerviranja	75	- -	
Porezne obveze	18	Porezne obveze	18	- -	
Ostale obveze	108	Ostale obveze	108	- -	
Ukupno kapital	1.675	Ukupno kapital	1.675	- -	
UKUPNO OBVEZE I KAPITAL	14.752	UKUPNO OBVEZE I KAPITAL	14.752	- -	

Dodatak 2 – Razlike između finansijskih izvještaja prema MSFI i propisanih obrazaca za godinu koja završava 31. prosinca 2023.

Godišnje izvješće (GI)	u milijunima EUR	Iz Računa dobiti i gubitka (HNB)	u milijunima EUR	Razlika	GRUPA
Kamatni prihod	462				
Ostali slični prihodi	51	Kamatni prihod	513	- -	
Kamatni trošak	(75)				
Ostali slični troškovi	(28)	Kamatni trošak	(103)	- -	
Prihod od naknada i provizija	171	Prihodi od naknada i provizija	171	- -	
Trošak od naknada i provizija	(46)	Rashodi od naknada i provizija	(46)	- -	
		Dobici ili gubici po finansijskoj imovini i finansijskim obvezama koje se drže radi trgovanja, neto			
Neto rezultat iz trgovanja	15	Tečajne razlike [dobit ili gubitak], neto	15	- -	
Troškovi zaposlenih	(128)	Administrativni rashodi	(224)		
Ostali administrativni troškovi	(105)	Amortizacija	(31)		
Amortizacija	(31)	Doprinosi u novcu sanacijskim odborima i sustavima osiguranja depozita	(9)	-	
Ostali operativni rezultat	(22)	Dobici ili gubici od prestanka priznavanja nefinansijske imovine, neto	2		
Prihod od najma od ulaganja u nekretnine i ostalog operativnog najma	7	Ostali operativni prihod	9		
Umanjenje vrijednosti koja proizlazi iz finansijskih instrumenata	46	Ostali rashodi iz poslovanja	(11)		
Dobici/gubici od prestanka priznavanja finansijske imovine koja se mjeri po amortiziranom trošku	-	Rezervacije ili ukidanje rezervacija Umanjenje vrijednosti ili ukidanje umanjenja vrijednosti po finansijskoj imovini koja nije mjerena po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak	(29)	-	
		Dobit ili (-) gubitak od dugotrajne imovine i grupe za otuđenje klasificirane kao namijenjene za prodaju koje nisu kvalificirane kao poslovanje koje se neće nastaviti	60		
		Dobici ili (-) gubici zbog promjena, neto	1		
		Umanjenje vrijednosti nefinansijske imovine	(1)		
			-		
Neto rezultat od ulaganja po metodi udjela	1	Udio dobiti ili (-) gubitka od ulaganja u društva kćeri, zajedničke potvate i pridružena društva obračunatih metodom udjela	1	- -	
Prihod od dividendi	-	Prihod od dividendi	-	- -	
Ostali dobici/gubici od prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se ne mjeri po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	(21)	Dobici/gubici od prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji nisu mjereni po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak	(21)	- -	
Dobici / gubici po osnovi finansijskih instrumenata koji se mjeri po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	1	Dobici / gubici po osnovi finansijskih instrumenata koji se mjeri po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	1	- -	
Dobit prije poreza od neprekinitog poslovanja	298	DOBIT PRIJE POREZA	298	- -	
Porez na dobit	(53)	Porez na dobit	(53)	- -	
NETO DOBIT ZA RAZDOBLJE	245	NETO DOBIT ZA RAZDOBLJE	245	- -	

Dodatak 2 – Razlike između finansijskih izvještaja prema MSFI i propisanih obrazaca za godinu koja završava 31. prosinca 2023.

BANKA					
Godišnje izvješće (GI)	u milijunima EUR	Iz Izvješća o finansijskom položaju (HNB)	u milijunima EUR	Razlika	Objašnjenje
Novac i novčana sredstva	2.186	Novčana sredstva, novčana potraživanja od središnjih banaka i ostali depoziti po viđenju	2.186	- -	
Finansijska imovina koja se drži radi trgovanja	23	Finansijska imovina koja se drži radi trgovanja	23	- -	
Finansijska imovina koja se ne drži radi trgovanja, a čija se fer vrijednost mjeri kroz račun dobiti i gubitka - Vlasnički instrumenti	1	Finansijska imovina koja se ne drži radi trgovanja, a čija se fer vrijednost mjeri kroz račun dobiti i gubitka - Vlasnički instrumenti	4	(3)	GFI- Finansijska imovina koja se ne drži radi trgovanja, a čija se fer vrijednost mjeri kroz račun dobiti i gubitka - Dužnički vrijednosni papiri
Finansijska imovina koja se ne drži radi trgovanja, a čija se fer vrijednost mjeri kroz račun dobiti i gubitka - Dužnički vrijednosni papiri	6	Finansijska imovina koja se ne drži radi trgovanja, a čija se fer vrijednost mjeri kroz račun dobiti i gubitka - Dužnički vrijednosni papiri	3	3	HNB - Vlasnički instrumenti
Finansijska imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	1.039	Finansijska imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	1.039	- -	
Finansijska imovina po amortiziranom trošku - Krediti i predujmovi	7.863	Finansijska imovina po amortiziranom trošku - Krediti i predujmovi	7.972	- -	
Potraživanje od kupaca i ostala potraživanja	109				
Finansijska imovina po amortiziranom trošku - Dužnički vrijednosni papiri	1.757	Finansijska imovina po amortiziranom trošku - Dužnički vrijednosni papiri	1.757	- -	
Ulaganja u ovisna društva	91	Ulaganja u ovisna društva, zajedničke pothvate i pridružena društva	96	- -	
Ulaganja u zajedničke pothvate i pridružena društva	5				
Nekretnine i oprema	113	Materijalna imovina	113	- -	
Ulaganja u nekretnine	-				
Nematerijalna imovina	13	Nematerijalna imovina	13	- -	
Odgodenja porezna imovina	33	Porezna imovina	33	- -	
Ostala imovina	18	Ostala imovina	18	- -	
UKUPNO IMOVINA	13.257	UKUPNO IMOVINA	13.257	- -	

BANKA					
Godišnje izvješće (GI)	u milijunima EUR	Iz Izvješća o finansijskom položaju (HNB)	u milijunima EUR	Razlika	Objašnjenje
Finansijske obveze koje se drže radi trgovanja - Derivativi	21	Finansijske obveze koje se drže radi trgovanja - Derivativi	21	- -	
Finansijske obveze koje se vrednuju po amortiziranom trošku - Depoziti	11.089	Finansijske obveze koje se vrednuju po amortiziranom trošku - Depoziti	11.089	- -	
Izdane obveznice	537	Izdane obveznice	537	- -	
Ostale finansijske obveze	52				
Obveze za najam	15	Ostale finansijske obveze	67	- -	
Rezerviranja	71	Rezerviranja	71	- -	
Porezne obveze	16	Porezne obveze	16	- -	
Ostale obveze	77	Ostale obveze	77	- -	
Ukupno kapital	1.379	Ukupno kapital	1.379	- -	
UKUPNO OBVEZE I KAPITAL	13.257	UKUPNO OBVEZE I KAPITAL	13.257	- -	

**Dodatak 2 – Razlike između finansijskih izvještaja prema MSFI i propisanih obrazaca
za godinu koja završava 31. prosinca 2023.**

BANKA					
Godišnje izvješće (GI)	u milijunima EUR	Iz Računa dobiti i gubitka (HNB)	u milijunima EUR	Razlika	Objašnjenje
Kamatni prihod	413				
Ostali slični prihodi	28	Kamatni prihod	441	- - -	
Kamatni trošak	(60)				
Ostali slični troškovi	(28)	Kamatni trošak	(88)	- - -	
Prihod od naknada i provizija	125	Prihodi od naknada i provizija	125	- - -	
Trošak od naknada i provizija	(38)	Rashodi od naknada i provizija	(38)	- - -	
		Dobici ili gubici po finansijskoj imovini i finansijskim obvezama koje se drže radi trgovanja, neto	14	- - -	
Neto rezultat iz trgovanja	14	Tečajne razlike [dobit ili gubitak], neto	-		
Troškovi zaposlenih	(100)	Administrativni rashodi	(179)	-	
Ostali administrativni troškovi	(86)	Amortizacija	(19)		
Amortizacija	(19)	Doprinosi u novcu sanacijskim odborima i sustavima osiguranja depozita	(7)	-	
Ostali operativni rezultat	(14)	Dobici ili gubici od prestanka priznavanja nefinansijske imovine, neto	1		
Prihod od najma od ulaganja u nekretnine i ostalog operativnog najma	-	Ostali operativni prihod	4		
Umanjenje vrijednosti koja proizlazi iz finansijskih instrumenata	43	Ostali rashodi iz poslovanja	(4)	-	
Dobici/gubici od prestanka priznavanja finansijske imovine koja se mjeri po amortiziranom trošku	-	Rezervacije ili ukidanje rezervacija Umanjenje vrijednosti ili ukidanje umanjenja vrijednosti po finansijskoj imovini koja nije mjerena po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak	(28)		
		Dobici ili (-) gubici od modifikacija, neto (Umanjenje vrijednosti ili (-) ukidanje umanjenja vrijednosti ulaganja u društva kćeri, zajedničke potvate i pridružena društva)	56		
		Dobiti ili (-) gubitak od dugotrajne imovine i grupe za otuđenje klasificirane kao namijenjene za prodaju koje nisu kvalificirane kao poslovanje koje se neće nastaviti	-		
		Umanjenje vrijednosti nefinansijske imovine	-		
Prihod od dividendi	8	Prihod od dividendi	8	- - -	
Ostali dobici/gubici od prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se ne mjeri po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	(21)	Dobici/gubici od prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji su mjereni po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak	(21)	- - -	
Dobici / gubici po osnovi finansijskih instrumenata koji se mjeri po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	1	Dobici / gubici po osnovi finansijskih instrumenata koji se mjeri po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	1	- - -	
Dobit prije poreza od neprekinutog poslovanja	266	DOBIT PRIJE POREZA	266	- - -	
Porez na dobit	(47)	Porez na dobit	(47)	- - -	
NETO DOBIT ZA RAZDOBLJE	219	NETO DOBIT ZA RAZDOBLJE	219	- - -	